

Ley saa ni nacoo Jesucristu

Southern Puebla Mixtec New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	41
SAN LUCAS.....	64
SAN JUAN	103
HECHOS	132
ROMANOS.....	168
1 CORINTIOS	184
2 CORINTIOS	199
GÁLATAS	209
EFESIOS	215
FILIPENSES.....	221
COLOSENSES	225
1 TESALONICENSES	229
2 TESALONICENSES	233
1 TIMOTEO.....	235
2 TIMOTEO.....	240
TITO	243
FILEMÓN	245
HEBREOS.....	246
SANTIAGO	258
1 PEDRO	263
2 PEDRO	268
1 JUAN	271
2 JUAN	275
3 JUAN	276
JUDAS.....	277
APOCALIPSIS	279

SAN MATEO

Nansa nisa nani xii Jesucristu

1 Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin

dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quìvi cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xi José. Doco tàñáha ga coo-ne xi nècuàchimà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tnùhu xi-ne cahane, doco mà cáchí vate-néa, vachì nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàni-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nù-né, te dohó nì cachi ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhí-ní nandàhà-ní xi María. Vátùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vachì mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu Ìi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vè tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachì icúmí-yà dacácu-ya nèhivì xii-yá nùu cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachì cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xi-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

Nansa nì casaà rey nchichí nùu Jesús, te nì cahvi-néyà

2 Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén ía ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù ía mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vachì ndé caná orá sàni xini-nsì sitnúu

cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsíyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-ndúá ndacàtnùhù nècuàchìmà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivi ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcàndúá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònú, xi stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsiá, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yá cunuú-yá nèhivi xí, divi nèhivi raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndacàtnùhù váha stná-te nù-né índù tiempu meru nì tui sítnúù mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndacàtnùhù váha-nsiá nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachit-nùhu-nsiá xí, vachi yùhù, cuní stnáì cùhin cahvi stnáì-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihì nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natù tu sítnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònú-sí nù-né nì sà-si nì ndò-sì dìqui-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, yáha ga nì cudii ini-nè na ní xini tu-ne sítnúù mà.

¹¹ Dandu nì caquihvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhù ñà-cuicà-né, te nì dácútâhvi-néyà, divi oro xi inciensu xi tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàni-nè nì cachit-nùhu Dios xi-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcàndúá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xi María xi mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànuhù nècuàchì nchichí, nì sàni stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xi mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudèhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá cundoo-nsiá ndé cachi sàì cachit-nùhì xi-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcàndúá, mate ñuú nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xi dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñà nì cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemani ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dandàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes coní ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-ndúá nì cachi-te, dandu yáha ga nì xidà ini-te. Ñàyùcàndúá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahni xi nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xi inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùi cuà cuàhàn tixi-xi, nì casahni-tévè, vachi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndacàtnùhù Herodes nù-né. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, quivi jaàn nì cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vachi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quivi nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichi, nì xini-nè iin iin ángel nì quixi nù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí ángel mà xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xi dihi-vé, te naxic-ocuiin-nsiá ñuu Israel, vachi sàni xihì nèhivi cuní cahni xi-vé.

²¹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xi dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusàhn-ù-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndúá, nì yùhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàni-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcàndúá, nì yáha-ne chicá nù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candò-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivi.

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

3 Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachí-nè xi nèhivi ñà-nì nàxícócuin ini-nè sàhà cuàchì-ne, vachi sà-itúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xi na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xi-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yáha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu nì sandixi-ne, te iin quisi nì cuyucun siuhma tixi-ne. Te sica xi ndudi ñuñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivi ñuu Jerusalén xi cuàhà stná nèhivi ladu Judea, xi stná nèhivi ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhii-né nì quida nècuàchìmà ini yùte mà na ní dātúì-ne cuàchì-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchi fariseu xì cuàhà stná nècuàchi saduceu, cuní-nè cuhiì stná-nè. Ñàyùcàndúá nì cachi-nè xì nècuàchimà:
—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdhé-nsiá nùu castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà quida-nda na naxicócuñin ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Ni màsà cáhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá inì-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtéhè stná-nsiá, te ñàyùcàndúá còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cuna-ha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vātūni nanduu stná nahi descendencia xì Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índu nèhivì nìhi-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-cànà fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànù coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuif quidá ìí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchicùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùu yùhù: te ni có-nātūi (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espiritu Ìi xí Dios icúmí-yá quida ìi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yá quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yá quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhiì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vachi cuní-yà quida ìi nècuàchimà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchimà, có-cuní-nè, vachi cachi-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhiì quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhiì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndúá ndiá ìcà-ndà. Dandu nì candisá Juan, te nì quida ìi-néyá.

¹⁶ Daaní, nì nsihì nì cuhiì-yá, te nì quee-ya nùu tècuif, dandu nì nuna ansivì, te nì xini-yà mànuu Espiritu Ìi xí Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì cáhàn iin ana cáhàn ansivì, cachi-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudíi cuàhà ini sàhà-yá.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

⁴ Daaní, nihí Espiritu Ìi Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù daná, vachi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñàyùcàndúá, nì quihin-ya ichi cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuú; te iníhí-yá, iá dòcò-yà. Ñàyùcàndúá, cuàhà doco xíhì-yà.

³ Dandu nì tnatuu ñà-malu, vachi cuní-si dacà-síyâ, te nì cachi-si xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xì yùu jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vachi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vachi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xì-yá ñuu ìi Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè dinì veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachi-si xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu dandi-achi-ní mii-ní, vachi ducán cachí nùu tutu ìi:

Ícúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xì-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Ícúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá cánúú-ndá ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xì-yá dinì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcuní-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachi-si xì-yá:

—Yùhù dacútâhvì mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuñin sìsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vachi dohó cachí stná nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-siyá cuàhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xì-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuéé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichi cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabolón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñá-ni cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sànaaha na ní cáhàn-nè cuenta xì Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabolón xì ladu Neftalí ndé yáha ichi yatni mar, yucán sàni dàtnúu fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xì-yâ, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnúu ndiaha stná-yà anima-nè; vachi nèhivì nsidaa lugar mà, nisa xica-ne ichi ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnúu-yà sàxìnit-nùnì-nè na ian nì natùu nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús cáhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vachi sà-itúú tiempu cuni-nsiá cusahnú mii-yá iá ansivì.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùi ñàní nani Simón Pedro xi Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vèchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vèchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichi malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoó-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchicùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicá nù-xí, te nì xini-yà inga ùi ñàní nani Jacobo xi Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xi yua-né nàcàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yà ndúì-nè. ²² Te hora mà nì nacoó-ne yua-né nù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin veheñùhu, nì càhàn-yà xì-né ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Yua-nda Dios. Te nì dàndúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyúcàndúá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhù ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xihí ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dàndúvaha-yanè. ²⁵ Ñàyúcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

5 Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyúcàndúá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahví inì-xi, vèchi sàni nihitáhvi-né ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivì.

⁴ Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vèchi contentu icúmí-nè nàcúndoo-ne después.

⁵ Nansicáhán nècuàchì nihnú mání inì-xi, vèchi ñuhivì ndutahví-né.

⁶ Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vèchi icúmí Dios chindee-yànè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhví xi ñanitnaha-xi, vèchi icúmí Dios cundehè ndàhví stná-yà mii-né.

⁸ Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vèchi icúmí-nè cuni-nè nù Dios.

⁹ Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñanitnaha-xi, vèchi icúmí-nè cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nè ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vèchi sàni nihitáhvi-né ñuhivì ìi xí Dios.

¹¹ Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vèchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivì. Vèchi ducán nisa quida quini stná nèhivì sàhana xi nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádì ñà-xìxì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsià ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadí gá-ñà. Vèchi còó cá chuan, ñàyúcàndúá saté uun nèhivì-ñá, te sáníhni-neà.

¹⁴ Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ducán nduú stná-nsià na iin ñuu tuí ò inì iin yucù, vèchi mà cúí coo dèhá` nù nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tixi iin ìcà; còó. Sácùnùu ducún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutù nù nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vàha sàhà-ñá cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsià iá ansivì, vèchi na ian datnúu-nsià nù nècuàchìmà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ Màsà cúcáhán-nsià vèxi dacúxíóé ley nì sàha Moisés. Mà dácúxíóé ley mà, nì mà dácúxíóé stnáí palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vèxi sàhà ñà-nì cùú ndisa nsidaa ñà-ndúá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndàà nduá cachí` xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivì xi ñuhivì, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá cachá`. ¹⁹ Ñàyúcàndúá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàà quivì cusahnú mii-yá iá ansivì. Doco nú nì quidá ndisa-ne cumplir ñà-ndúá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanitnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáá na sàà quivì cusahnú-yá ñuhivì yohó. ²⁰ Vèchi yùhù cachí` xì-nsiá, chicá vii xiñuhu quida-nsia nù nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nù stná nècuàchì fariseu, vèchi nú coó, mà nunca sàà-nsià cuni-nsià ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivì.

Cundoo manì-ndà xi ñanitnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú nì quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí`, mate cuísi nì cuídà ini-nsià sàhà ñanitnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú nì cachí-nsià xi ñanitnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nù juez chicá cusáhnù; doco nú nì cachí-nsià xi ñanitnaha-nsia tonto-nè, dandu

cuidadu cundoo-nsia, vèchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivi veheñùhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivi mii-yá. Doco te nú sàni sàh-nè yucán, te ni nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nù ñanitnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuáha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cùhùn-nè nù ñanitnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisì nú ducán, dandu vètuni naxicocufin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vaha stnaha-nda

²⁵ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nù tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nacòovàha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtó sàh-te xi-nsiá nù juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vèchi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà queé-nsiá dècuèndè nú sàni dànaà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ Sà-ináhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gá) cachí xì-nsiá vichi, vèchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchimà, vèchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú nduchinúù-nsiá, cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà, dacanà-nsiáñà, vèchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàa inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahacuàhá-nsiá cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha ni táhndèà dacanà-nsiáñà, vèchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàa inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ Nisa cachi stná nèhivi (sàhana): “Nú cuàhàn-nsiá cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índu itúamà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vèchi (còà dísàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xi ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ Sà-ináhá stnà-nsiá nì cachi nècuàchì sàhana: “Nú ni chináhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàha, vèchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nú). ³⁵ Ni

màsà ndácùcahan stná-nsiá quivì ñuhivì yohó, vèchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá quivì ñuu Jerusalén, vèchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá dìni-nsiá, vèchi có-dàndacú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idì ndèhí, te ò idì cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsiá cachi-nsiá iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiá, vèchi nú más gá ni cachí-nsiá, dandu ñà-vàxi nù ñà-malu nduá.

Màsà náchítacùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivi xì-ndà

³⁸ Sà-ináhá stnà-nsiá nisa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivi iin nduchinúù-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchinúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni queé stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tñàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vèchi nú ni caní-né nù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-nda. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùh-nù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gá ni cúnsidá-ndáñà. ⁴² Te nú xicàn iin nèhivi iñàha nù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhàn-ndáñà nù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ Sà-ináhá stnà-nsiá dohó nisa cachi nèhivi sàhana: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivi xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané”, nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivi xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivi xicàn chihán dìqui-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivi có-xiñùhù xì-ndà; te nú cànàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cacán tàhvi-ndà nù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vèchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nù nsidanicuú nèhivi, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nù nsidaa nèhivi, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vèchi nú cuisì nèhivi cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná ini-nsia sàhà-xí, dandu mà níhì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvì (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tñaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdi obra ndiaha nduájàn, vèchi divi ducán quidá stná nèhivi có-ináhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacia quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

6 Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehe nèhivi, vèchi nú sàhà ñà-jaan nduá, dandu còò ñà-vaha nihì-nsiá sàhámà nù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvì-nsiá

nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vàchi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-nê obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì. Te ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né. ³ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñà, dandu coo dèhá` nùu nèhivì. Doco nùu Yua-nda Dios, còó, vachi indéhe-yá, te nùu mii-yá icúmí-nsiá nihì-nsiá ñà-vaha xi-nsia.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

⁵ Na xícàn tàhvi-nsiá nùu Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vàchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatù-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí`: cuisì ñà-cundehè nècuàchì-màné cunduu ñà-vaha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xícàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios, ni nánsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá iníni-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xìni-nè ñà-ndúá quidà-ndà. Dandísá nihì-ndà iin ñà-vaha xi-nda nùu-yá.

⁷ Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cachí-ndà iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ìnáhá xí Dios, vachi mà chindéàmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cuni-ni-yànè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó.

⁸ Ñàyùcàndúá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vàchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xì-yá índu necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ìnáhá-yá. ⁹ Ñàyùcàndúá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xícàn tàhvi-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì ni sàá stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xícàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-ndúá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivì ñuhiví yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-níà nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchì iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vàchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴ Vàchi nú ni cuicáhnú inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xì-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnú inì-nsiá sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaâ-nsiá cuhúun ini-nsiá. Vàchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánúú-nè ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí` xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá

ducán). Na iníhî-nsiá nùu Dios, quisi-nsia, te nduvìl dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cundáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà ini-xi, vachi indéhe-yá, mate có-tùí-yá nùu nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvi stná-yànsiá ñà-vaha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhiví yohó, vachi icúmíà cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰ Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vachi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsia, vachi ndé quida-nda cuenta íá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchinúu nèhivì

²² 'Nduchinúu-ndà nduú ñà-tùnúu iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndúá, nú íá vaha ma, dandu vátùni cutuì nuu-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. ²³ Doco nú cuhíà, dandu inicutu nácuìin tnùu. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú íin tnúú ndé xiñuhu datnúu mii-yá, dandu ñndahví-nè! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴ 'In peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vachi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùu-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nè mà coo vaha xi-té. Te ducán íá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²⁵ Ñàyùcàndúá, yùhù cachí` xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vachi màdì cuìsì ñà-cuxi-nda ndúá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá` nùu sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chívàha-sì nùnì, vachi còó cosecha ndaníhí-si. Còó, cuisì nùu Yuandiaha-nda íá ansivi níhì-sí ñà-ìtiácù-sí. Pues nàhá xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùu quisi mà. ²⁷ Ñàyùcàndúá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dínì-nsiá, te nacání ini-nsiá, uun-ni queámà, vachi mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

²⁸ 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-ndúá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúùn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. ²⁹ Doco chicá ndiaha nàhá ita mà nùu rey Salomón (nisa ía sànaaha), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ³⁰ Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quivì vitni íá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnú coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcàndúá, vihi gá icúmí-yá cuàhatahvi stná-yà ndohó (ñà-ndúá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísà-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachî, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáchí-nsià: "¿Índù tùi ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?" ³² Vàchi nêhivì nsidaa raza gà ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ináhá-yâ xiñuhu nsidaájàn nù-nsiá. ³³ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísà nihì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíá quee viá), mate ni nácání cuàhà ini-nsià. Nsiquívi iá cuàhà ñà-nduá yáha-nsia, ñàyùcàndùá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

7 (Dandu nì cachi stná Jesús:)
—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsià. ³ 'Iin nêhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanitnaha-ne, te xítñuhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì inácaa ini nduchìnú nêcuàchìmà, te nduchìnú mii-né, iin yutnú cahnú nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachi-nè xi ñanitnaha-nemà: "Nacoo-ní yùhù nì tàvì mihì tì inácaa cucuín nduchìnú-ní"? ⁵ Nêcuàchì cachi ducán, datiaá úun-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchìnú mii-né, dandu vátùni cutù vii nú-né ñà-tavà-né mihì tì inácaa nduchìnú ñanitnaha-nemà. ⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nêhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá síhina cuehé. (Uun-ni quea ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nêhivì síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-nè, vàchi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nù-sí, do-co cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ Càcàn tàhvi-nsiá, te nihì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nù-yá), te icúmíá tuià. Càhàn-nsià, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nê nihitáhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-nê nihì-nèà; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nù-né. ⁹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúu. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiañà, màdì cód. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nêhivì cuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-lá vii. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá iá ansivi cuàha-yansià ñà-vàha nú ni càcàn tàhvi-nsiá nù-yá. ¹² Ñàyùcàndùá, nacua cuní mii-nsiá quida nêhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsià xì mii-né. Vàchi

ñà-jaàn nduá cachí nù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nù stná tutu nì tiaa profeta nisa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quihvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vàchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nêhivì quihvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcàndùá sacu nêhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà índù nêhivì càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nêhivì tñhù dananí úun càhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vàxi-ne (datiaá úun-né màni ini-nè) nahi rìi mansu, doco anima-nè, cód, nahi lobu dana, ducán iá. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa iá anima-nè. Te ducán iá stná xì-né na iá xì yutnú fruta, mà cuàha yutnú ìñù ni-iin sì-uva, te mà cuàha stná yucù ìñu ni-iin stná síhigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnú vàha, puru fruta vàha sàha-nù. Te yutnú cód chuun xi, cutu ñà-chicuéhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vàha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chicuéhè. Ni-iin stná yutnú cód chuun-xi, mà cuàha-nù ni-iin quisi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sàha xi ñà-lá vii, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúnì-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúnì stná-ndà nêhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nêhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nêhivì cachí-nè xì: "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchìmà sàà-nè cundoo-ne ñuhiví ì xí Yuamání iá ansivi; cuisì nêhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nêhivì cachí-nè xì: "Stoho-nsì Señor, sàni càhàn-nsi cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nêhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quivì-ní", cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nù-né, te cachi: "Tàcùní nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vàchi cuàhà ñà-chicuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ Ñàyùcàndùá, nsidaa nêhivì iníní xí ñà-nduá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichì nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tēñuhu cuàhà. Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni nduá, vàchi nù cavà fuerte indúhá. ²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nêhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi diqui ñusi-ní. ²⁷ Vàchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàñà stná tàchì fuerte, dandu nì xìnu tēñuhu cuàhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dan-du nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhá-yà. ²⁹ Vàchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdi nahi modo chináhá nècuàchì ley xi veheñùhu.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

8 Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tu-yuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vètùnì dándúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-íñàha xi nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-nínè ìcà-ní, dandu nacua-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sànì nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dándúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yàha-ní vehi. Cuisi dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. ⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi núì, te míí, dandacú stnáì nùù sol-dadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnáì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñàha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xì capitán yohó, vèchi cuàhà gá xíníndisà-né. ¹¹ Te cachí stnáì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhiví dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhiví ìi xì Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhiví ìi mà nì cùì, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé ìin tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vètùnì nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dándúvaha Jesús dìdo Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-nè.

¹⁵ Ñàyúcàndùá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuchi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñàà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaa ñà-malu ini-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà nì dándacú-yá nùù-sí, te nì quee dahuun-sì nùù-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dácúxíó-yá cuèhè xi-nda, vèchi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùù-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vi-da (ndiaha nùù anima-xi), divi ni cùxin xi nsìi xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuif mar

²³ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùù mar. Doco nì quesaha caná ndéè tàchì, te nì nacuahnu todò tècuif, te cuàhà gá-te nì quèè stná ini lancha. Doco mii-yá, quidi naà-yá. ²⁵ Ñàyúcàndùá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vèchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià, te có-càhvi-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì xì nùù tècuif mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcuif

dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchìmà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xí-nè?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsii, te nì tnàtuu-ne nùù-yá. Ndùì-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemani Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì.

³¹ Ñàyùcàndùá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùù-yá, cachá:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndùá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-sì.

³³ Dandu tè-ndiàà xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachit-nùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndùá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu ini-xi. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ñi cuerpu-xi

9 Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ñi cuerpu-xi, indùhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xi-ni-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúùn inì-ní, hijo, vèchi yùhù xicáhnù ini sàhà cuàchì-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacánì ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, in-áhà-yà nansa nacánì ini nècuàchì, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nàcánì víi inì-nsia? ⁵ Cachi-nsiá xí: ¿índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xi nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchì-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsiá iá ndisa derechu cuicahnù ini sàhà cuàchì nèhivì ñuhivì.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vèchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihitáhvi cuàhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchì-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuàchì?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-càchì-nè ducán; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatna xi-né. ¹³ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsiá dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nùù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdìà cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vèchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi vèxi càhàn xí ñà-naxicocuíin ini-nè. Còó, nèhivì cuàchì vèxi nanduquí áma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchì-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá disáhà-xí cónisá íníhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhivì yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, iníhî cuàhà-nsiá ndoó dòcò-nsi, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-iníhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vícò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnáhà-né xì noviu? Còó. Doco vèxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né; dandísá tiempo yucán icúmí-nè cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-ndùá disáhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoó Jesús

¹⁶ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñà nùù ñà-tùhù, vèchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sànì ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivì-ñà ini itni iin tuhú, vèchi nú ducán, dandu ndàtà-ñà, te cuitià vinu, te

cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còò ni-ñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa ni dàndúvaha Jesús dèhe Jairo, te ni dàndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuià

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu ni sàà stná iin nècuàchì dandacú, te ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitàndòò-ní ndahà-ní dìquiá, dandu nani hìtáhviá ñuhivì —ni cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, ni ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnàhâ stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nisa ia stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nìi.

Sàcuàhàn-nè ùxìn ùi cuià ndohó-né ducán.

Ñàyùcàndùá, ni quixi-ne ladu yàtà-yá, te ni dàcùhùn canúú-nè òndàhá-nè nùù sìcoto xi-ya. ²¹ Vàchi nihnú ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sìcotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, ni nacuiico-yá yàtà-yá, te ni xini-yà nècuàchì ñahà mà, te ni cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún ini-ní, hija, vachi sàni nduvàha-ní ñà-ni xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà ni nduvàha nècuàchìimà.

²³ Daaní, ni sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te ni xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vachi ñahà chii yohó, cóni xíhi ndisa-ñà, quídì uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, ni sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, ni dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te ni quihvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu ni tniì-ya ndahà-ñá, te ni dàndácòò-yàña (vachi sàni natiacù-ña).

²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán ni xìtià palabra nansa ni quida-ya milagru mà.

Nansa ni dàndúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán ni tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu ni yàha-ya ini vehe, te ndè yucán ni casaà stná nècuàchìimà, nchicùn-neyà. Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dàndúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —ni cachi-nè.

²⁹ Dandu ni chituu-ya òndàhá-yà nduchinúú-né, te ni cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu ni natùì nùù-né. Te ni chinaha-yánè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnitnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùá ni quida-ya.

³¹ Doco mii-né, ni caquee-ne ni nacani-ne sàhà-yà xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa ni nihì iin nècuàchì ihìn ni nacahàn-nè ni quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te ni quesaa stná it-nii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácaá stná iin ñà-malu ini-xi. ³³ Dandu ni tavà Jesús ñà-malu mà, te ni nihì-né ni nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xiní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaèn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, ni cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más ni xicanuu Jesús ladu yucán ni nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachítnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Dios. Te ni dàndúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yà yàha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu ni cuhi gà ini-yànè, vachi ndoó-né nahi riì còò stohò-xi.

³⁷ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacú nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá.

³⁸ Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-ni téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xí-yà mà), vachi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —ni cachi Jesús.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxìn ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

10 Dandu ni cana Jesús ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, te ni sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te ni nihitáhvi stná-nè dàndúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yà mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón ni sanduu iin nècuàchì partido cachí-nè nècuàchì Canaán, te ni ia stná Judas Iscariote, divi nècuàchì ni cahin xì-yà nùù tè-xídandacú.

Nansa ni techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuitià-nè palabra ìi xí-yà

⁵ Pues divi ùxìn ùi nèhivì yucán ni techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó ni cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisí-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vachi nahi riì ni tucù xínduu-ne.

⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá íá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsià cuèhè quini ma, te tavà-nsià ñà-malu nùu nèhivì inácaà-si inì-xi. Te màsà quidá-nsià cobrar nùu nèhivì, vèchi uun-ni sàni nihitáhvi stná-nsià ñà-quida-nsia ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúnihí-nsià cùhùn ini itni xi-nsia. ¹⁰ Ni morral màsà cúnihí-nsià cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsià cunihi-nsia, xì ndisàn sà-inái-nsià, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vèchi iin nèhivì quidáchúùn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsià iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsià vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà.

¹² Te nú sàni sàà-nsià vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsià xì-né ñà-nì cúndó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-ndúá ni cachi-nsià xì-né.

¹⁴ Te nú có-cúní-nè dayáha-ne mii-nsià, te ò có-cúní-nè cunini-ne palabra nihí-nsià, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsià sàhà-nsià ñà-nì cóyo yàcà xì lugar mà. ¹⁵ Vèchi cunaha-nsià, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà ñihì-né na sàà quivì juicio, te chicá menos icúmí ñihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ Cunaha-nsià, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsià cacanu-nsia, nahi quisì ñhì nduú-né, te mii-nsià nduú-nsià nahi riì. Ñàyùcàndúá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsià na iin loma.

¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vèchi dava-ne icúmí-nè quida-ne mii-nsià entregar nùu tè-ñihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsià ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsià yùhù, ñàyùcàndúá icúmí-nè datnátuu-ne mii-nsià nùu gobiernu xì nùu rey, dandu datúí-nsia nùu nècuàchì mà ñà-ndúá xiníndísá-nsià, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsià nùu tè-xídandacu-ma, màsà nácání inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsià nùu-té, vèchi divi hora mà icúmí-nsià nihitáhvi-nsià nansa cachi-nsià xì-té. ²⁰ Vèchi màdì mii-nsià cunduu ana cuàhàn càhàn; còò, mii Espíritu Ìi xì Yuandiaha-nsià cuàhàn dachítùnì xì ini-nsià nansa cachi-nsià.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-nè, mate ñání-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhí-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchì stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsià, sàhà-ñá ndácùcahan-nsià yùhù, ñàyùcàndúá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni ni cúnihnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandísá icúmí-nsià càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quidá quíní nèhivì xì-nsià iin ñuu, dandu cundèhé-nsià ndè inga ñuu. Vèchi cunaha-nsià,

tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stná Jesús, te xì ñá-jaàn ni cúdñi ini-ndà

²⁴ Cunaha-nsià, màdìá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdìá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. ²⁵ Cuisì nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudñi ini-nè sàhàjàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudñi stná inì-te sàhàjàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-ndúú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-nè sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhí-ndà nèhivì, ni màsà yúhí stná-ndà ñà-malu

²⁶ Ñàyùcàndúá, màsà yúhí-nsià nèhivì. Cunaha-nsià, còò ni-ñàha cui coo dèhé nicanicuàhàn; icúmíá tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsià, ñà-ndúá cachí xì-nsià (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ñi càhàn cayí xì-nsià ñàha, dandu mii-nsià, nana-nsia dinì vèhé, te càhàn vate ndee-nsià ñà-ndúá ni cachì. ²⁸ Te màsà yúhí-nsià nèhivì cuni cahnì xì-nsià, vèchi cuisì iquicúñù-nsià cunduu ñà-cui, doco ani-ma-nsià, mà cúí cahnì-néà. Ñàyùcàndúá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhí-nsià, vèchi icúmí ndisa-ya poder daquéé-ya nèhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun an-ima-nè xì stná iquicúñù-nè.

²⁹ Sà-ináhá-nsià ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chítùnì ini Yuandiaha-nsià Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsià (inúu stná-yà mii-nsià), dècuèndè ináhá-yà nadaa ididínì iin iin-nsia. ³¹ Ñàyùcàndúá, màsà yúhí-nsià, vèchi chicá ndiaá-nsià nùu laa cuati ma.

Màsà chídèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² Nú cachí vate nèhivì ñà-ndúú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachi stnáí xì Yuamání íá ansivi ñà-divi nèhivì xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-ndúú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáí mii-nè nùu Yuamání.

Sàhà Jesús icúmí tànhdè dava nèhivì ñuhiví

³⁴ Màsà cúcáhán-nsià a vaxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cu-cumi nèhivì paz. Còò. Mà cúndóó mání-né; icúmí-nè cundoo-ne náà stnahá-né. ³⁵ Vèchi ñà-nì quesà ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñàhà chiì dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñàhà, cuni ùhì stná-nè dido-ne. ³⁶ Vèchi dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yúhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yúhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì

xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nê cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivì xí.

³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñhúhú-nêàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ Nú cudî ini nêhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davanì queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudî ini nêhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihítáhvì stná nêhivì mà nù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducán stná xì ndéni tiàa nì cui vâha inì-xi, nú cudî ini nêhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davanì nihítáhvì stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nêhivì chicá nduú nêhivì ùn, nú ni cuáha-nsianè chii tècuif coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu segu-ru nihítáhvì stná-nsià sàhámà nù Dios —nì cachi Jesús.

Nansa nì naxiconihí Jesús nù nêhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nù-yá

11 Nì nsihi nì sàcùnaha nêhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanu-u-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nêhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùi nêhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchìmà nì ndàcàt-nùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì nêhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá iníni-nsiá, xì ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nêhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nêhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nêhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nêhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nêhivì ndahví, níhítáhvì stná-nè cuni-ni-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudî ini nêhivì modo xi, dandu contentu icúmí-nê cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nêhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xì nêhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nêhivì (tùha dâma òni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nêhivì ndixí víco? Còó, vâchi nêhivì ndixí víco, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndàà nduá. Doco màdì cúisi profeta nduú-né, vâchi chicá más ndiaá-nè.

¹⁰ Vâchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhàn techuín iin tiàa, te dihna-ne yâha-ne càhàn-nè xì nêhivì ñà-nduú razón xí, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduviì iin ichì, dandu después yâha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nù nsidaa nêhivì nì tùinuù-xí ñuhivì, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nù Juan Bautista. Doco cachí stná xi-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivi, mate nêhivì ùn nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nêhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nihì-né cundoo-ne ñuhivì ìi xì mii-yá iá ansivi. Yâha ga sáhandee ini-nè, te vâtùni sàcuàhàn cuàhà-né níhítáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vâchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xì Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sàhana) icúmí naxicocuñ. Te nú cuní-nsià, vâtùni mànihì ini-nsia sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúniní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhàn cachi xì-nsiá nansa quidá nêhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá: “Siví-nsi, doco nsiohó, có-ítasáhá-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vâchi nì quixi nècuàchìmà nisa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vâha, ni cóni sáxíhì stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nêhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nù-té”.

¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, te tùha stnáì cuxi comida vâha, te xihí (vinu), doco cachí stná nêhivì xì ñà-yâha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vâha stnáì xì tè-dáchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nêhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichì ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà de-spués.

Nansa icúmí cuu xi nêhivì ñuu cóni cùú arrepentir, icúmí-nê ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nêhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nâxícocuñ ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¿Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¿ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì nì coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yâchì naxicocuñ ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchì-ne, te nàcùndixì ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduumà seña ñà-ndisa cuhí

ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nêhivì ñuu Tiro mà xì nêhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vètùnì nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamání; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ìi xí-nì), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá` nùu nècuàchì nchichí, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhvì inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàt-nùu-ní sàxìnìtùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xi Yuamání-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nêhivì):

—Nùu Yuamání sàni nihitáhvì dandacuí nùu nsidan-icuú iñàha. Te còò ni-iin nêhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamání Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nêhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nihì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni inì, te ndahví inì, vètùnì ndòò dadí ndiaha ani-ma-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

Nansa nì xitnùhu nêhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

12 Daaní, iin quivì descansu nì quihvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, nì quesaha-nè nì casahnù-nè sicàyòcò nùni trigu itá yucán, te nì saxì-néa. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchì, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni cãhvì-nsiá (nùu tutu ìi) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vachi nì quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dítà vídí ìi yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxì-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò in-

ga casu, ¿a cóni cãhvì stná-nsiá nùu ley ìi nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ìi) ini veheñùhu, có-chìvaha ndisa-ne quivì mà, doco màdi cuàchi nduá nùu-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xìcà) cumánì gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùu tutu ìi. Vachi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí ini ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdi ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá sàhàjàn nì cùí, dandu mà dácuídà cuàchi-nsia nêhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nêhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quihvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nêhivì cuní daquéè cuàchi dìquì-yá, te sàháyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuàchi nduá dandúvaha-nda nêhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xì-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin riì. Ñàyùcànduá cundaà ini-nda, vètùnì iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñhú-nêyà.

¹⁵ Doco ináhá-yà ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyùcànduá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nêhivì. Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchì mà ñà-màsà cáchì-nè xì nêhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachit-nùhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dêhemani-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchì nùí, vachi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sàhà-yá, te cudí ìni sàhà nansa quidá-yá. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espiritu Ìi xí, dandu cachitnùhu-ya xì nêhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì nêhivì, ni mà cãcánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nêhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nêhivì ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùu vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee pal-abra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya.

²¹ Dècuèndè stná nêhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxì nùu-yá, te cuaá stná nècuàchimà, te ihin stná-nè. Dandu nì dàndúvaha-ya nècuàchimà, te nì nìhì-né nì nacahàn-nè, te nì natùì stná nùu-né. ²³ Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nèhivì cuáhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-né, cachí-nè:

—¿A víhínì nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xì David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndúá nì cachi-nè:

—Còó, vachì ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacánì ini nècuàchì mà, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te nâá stnáhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gà stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú nâá stnáhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cúndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tavá stnahá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni tàhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cúí dandacú gá quisì cusáhnù má nùu tnahá-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còó, vachì nèhivì xì mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dìpòdèr-xì quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xì-né.) Ñàyùcàndúá, vètùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cónì càchì vii-nsiá sàhì. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espiritu Ìì xi Dios nduú ana chindéé xì taví-sì, ñàyùcàndúá nàhá xicà, vichì sàni sàà tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tè. Còó, vachì dihna icúmí-nè chicuhni-nète, dandu vètùni quida-neamà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-ìá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xì danátáquì nèhivì xì, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchimà.

³¹ 'Ñàyùcàndúá, yùhù cachí xì-nsiá, vètùni cuicahnú ini Dios sàhá nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo càhàn ùhì-nè dìquì-yá; doco nú ni càhàn ùhì-nè dìquì Espiritu Ìì xì-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhá-né. ³² Mate ni càhàn ùhì nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví, doco vètùni nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhá-né. Doco nú dìquì Espiritu Ìì ni càhàn ùhì-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhá-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhiví yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhiví nicanicuahàn.

Na ian nacúnì-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a váha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vaha iin yutnù fruta, dandu cunì cachàmà vaha stná fruta sàhá-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnù fruta mà, dandu cunì cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vachì sàhá fruta-nu cundàà ini-ndà a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. ³⁴ Cuna-ha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vachì malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndúá, mà cùì càhàn-nsiá ñà-ìá viì. Vachì cuisì ñà-ñùhù chitu ini anima-ndà nduá càhàn-ndà sàhá-xì. ³⁵ 'Iin nècuàchì vaha, cuáhà ñà-vaha ñuhù ini anima-nè, te ñàyùcàndúá divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuáhà ñà-chicuèhè ñuhù ini anima-nè, ñàyùcàndúá, ñà-chicuèhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quìvì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacua-ha-ne cuenta índu chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chicuèhè mà. ³⁷ Vachì nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaa sàhá-né (nùu Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñuhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cunì-nsì quida-nì iin milagru fuerte cundehè-nsì.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa càhàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vachì na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùni ndui te ùni ñuú, dìvi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùni ndui te ùni ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichì (nùu Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquée cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichì, vachì nèhivì ñuu mà, nì naxicocufin ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichì, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìin stná nècuàchì ñahà reina nisa dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquée cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichì, vachì dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichì sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocufin iin ñà-malu nì quee antes nùu-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánú-sì yáha-sì lugar ìchì, nandúcú-sì ndé coo dadí-sì.

Te nú nì cundaà inì-si mà cùì, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. Ñàyúcàndùá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, doco nú nì xini-sí còò inga ana inácaá, dandu quidá-sí cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyúcàndùá, cuàhàn-si nácuàca-si inga ùsà tnahà-si chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-si ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-si yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Cáhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè cáhàn-nè xì-yá.

⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà íin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè cáhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vachi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamáni íá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

13 Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndé yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá: ñàyúcàndùá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuàhà-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nisa ìa iin nècuàchì xitú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxi-síá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vachi có-ndóò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ichà, vachi cóni níhà yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha vía, ùhùn dico gá tantu nì cana, te ò dava ga-ñà, ùni dico ga tantu, te ò dava gá, òcò ùxìn gá tantu nì cuàha. ⁹ Ni cúnini vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacáni-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni níhitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhivì ìi xí mii-yá íá ansivi, mate antes nisa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni níhitáhvi-né mànihi ini-nè. ¹² Vachi nècuàchì sàñuhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè níhitáhvi-né sàhà-ñà cucumi-né más gá. Doco nèhivì có-ñuhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñuhù ini-nè, icúmíâ cuxio dahuan.

¹³ Ñàyúcàndùá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vachi mate indéhe cuàhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníni cuàhà stná-nè, doco có-sànihi ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá nì cachitnùhu Isaiás sàhana (na ní ttaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sàà-nsiâ mànihi ini-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiâ, doco mà cùndáà ndisa ini-nsia. ¹⁵ Vachi nsidaa nèhivì raza-nsiâ yohó, quidámáxiní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-nè. Vachi có-cuní-nè cundehè-né (ichì yuhù), nì có-cuní stná-nè cunini-ne, nì có-cuní stná-nè mànihi ini-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yuhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá íá xì-nsiá vichi, vachi cundáà inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihi ini-nsia sàhà ñà-nduá iníni-nsiá. ¹⁷ Vachi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nisa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ìi sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni níhitáhvi-né ducán. Yáha ga nisa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhitáhvi-né ducán.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ 'Vichi cunini vaha-nsia, vachi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhivì ìi xí Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cùndáà vaha ini-nè sàhà-ñà, dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios íá ini anima nècuàchìmà. Ñàyúcàndùá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchìmà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ìi, te vichi vichi cudîl gá ini-nè sàhà-ñà. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vachi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxíocuíin ini-nè, te nacóo-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacáni ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyúcàndùá, dandahvíamàné, te sadíamà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníni xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùni dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-ndùú tata vaha trigu itu-nè.

²⁵ Doco íá iin tè-xìní ùhì xì-né, te na quídì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stnà-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viu cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stnà ñà-ndùú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa íá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xì-tè, cachí-te:

“Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te zìndù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xìní ùhì-xí nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stnà-nsià viu. Chicá vaha ducání ni coá dècuèndè nú sàni sahnù ndùà, te sà-ía ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachì xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnà manojo, te coca. Daaní de-spués, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati íá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxì stnà quidávàha tacà-xì mahi-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachì divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vachì cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né.

³⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúì cuáhà iñàha nù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòò ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè íá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xì tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví

yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnù Dios nù-nú-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu.

³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xinu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xì cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xì yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnà, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stnà (xì nèhivì malu) na xinu tiempu yohó.

⁴¹ Vachì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana datúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stnà ana quidà-xì ñà-cò-ndiáá, te mà cùndóó gá-nè ñuhiví xi, ⁴² vachì icúmí-nè ndiachi-né ini xitnù ndé xixin ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xì nèhivì ndàcuisi inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xì-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xì-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Nì cúniní vaha nsidaa-nsià ñà-ndùá cachí xì-nsià yohó.

Ejemplu sàhà dihùn índùxin

⁴⁴ Ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá` nahi dihùn cuáhà índùxin dèhé nù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcàndùá nì nachidèhé-nèà, cudí gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán íá ñuhiví ìì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuíín, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcàndùá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán íá ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi na iin ñunù chicáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néà yuhù mar, te nàcùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nàcòovàha-sì ìcà sicàté, te siaca chicuéhè, xitià-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stnà quivì xinu tiempu yohó.

Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha.

⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachi-né ini xitnù ndé xixin ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsi Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, dandu (cuaha-ni íá, vachì ináhà-nè ley sàhana, te ináhà stnà-nè ley saa), te ducán queé stnàmà na iin tiàa

ndoó vaha cuàhà traste xi, vètuni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stnà-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì qui-hin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sání nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yà dacuahá-yà nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì ndulocò nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ nècuàchì yohó, te quidá stnà-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stnà-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nihítàhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vèchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñùhù nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còò, có-quidáñùhù nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicùí quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vèchi có-xiníndísà-néyà.

Nansa nì xihì Juan Bautista

14 Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachi-te xì nèhivì xí-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachi-te.

³ Vèchi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan ve-hecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihí ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vèchi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhî-te nèhivì ñuu-te, vèchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núu Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxinu-tè cuià, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì ìtasaha dèhe Herodías mà nùu nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudìi ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì chinaha-té Dios dacútàhvì-téñà ndéni iñàha nì cui nì cãcàn-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) nùu dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cãcàn-ña), te ñàyùcàndùá nì cachi-ña xi rey mà:

—Dini Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stnà compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndùá nì dandàcú-te ñà-nì còò nacua nì xicàn ñahà chì mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dínì ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nèhivì dìni-ndà nì nansihví ndé iá-te, inácaà ini iin charola. Ñàyùcàndùá, nì tniì ñahà chì mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñá dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa

dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsii ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá ini-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stnà-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya nùu lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dandùvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin ve-he. Ñàyùcàndùá ndaquindèè-ní xì nèhivì ni cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihì-nsiañà quixi.

¹⁹ Dandu nì dandàcú-yá ni macùndoo nsidaa nèhivì yucán nùu yùcù cuati. Te nì tniì-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùu nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòò ga nì chitu ùxin ùi ìcà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stnà nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùu tècuif mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì macùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùu-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danàcùtià-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sání ndaquindèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì cáhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahi mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuif. Ñàyùcàndùá ndé ndiàchì nihní-nu, vèchi yàha ga ndee caná tàchì ladu nùu-nú.

²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nùu tècuif. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayùhì cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vèchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachi-ní xì caqui nùu tècuif sà ndé vaxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuí cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yùhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cùí. Ñàyùcàndùá, nì ndàhí ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tñii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóo-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìn tàchì. ³³ Te nì tñtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcutasisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándùvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndùá, yucán nì casaà cuàhà-né nùu-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùu-yá áma cuàha-ya dùcùn ndahà úun-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xì ducán, nì nduvàha-ne.

Ñà-ndùá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

15 Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñuhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùu Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuàhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchimà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsiá ñà-ndùá nì dándàcù Dios? Vàchi iladu nacóo-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsiá ñà-ndùú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: nì cóo tññuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá. Te nú nì càhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tu-cu quidá-nsiá, vàchi cachí-nsiá vètùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nè: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-ndùá icúmí, vàchi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-ndùá dìhùn ìì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchimà, dandu cóo cá obligaciòn icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nè, cachí-nsiá. Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni nacoo-nsiá ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsiá. ⁷ ¡Ndahví-nsiá! ¡Vàha ga-nsiá cahan-nsiá, doco dananí úun-nsiá! (Náhà xìcà) ñà-ndácuìsì nduá nì cachitnùhu Isaiás sàhà-nsiá sàhana na ní tìaa-ne ñà-ndùá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñuhú-nè yùhù. Doco ini anima-nè, cóo, vàchi xica ié` cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù

tuxí-né, doco có-ndiáá, vàchi nèhivì ùun nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuàhà mà ñà-tñtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchì nèhivì sàhà ni-iin ñà-xixí-né; cóo. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùu-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchì ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndùá nì cachi-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vàchi nú iá iñàha ñuhivì yohó có-ndùú ñà-nì chitnùní ini Yuamání iá ansivi, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tñuhu-nda itu.

¹⁴ Nacóo-nsiá nècuàchì fariseu mà, vàchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xichi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchimà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndàá stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ináhá-nsiá nansa cuu-xi comida xixi-nda, quea yuhù-ndà, dandu yáha ndè tixi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xi anima nèhivì.

¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchì, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò càhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhá-né. Te divi sàhà ñà-ndùá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcàndùá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò càhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchì jaàn nduá dacuidá cuàchì xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhá-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindísá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán nì tñtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehe ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni naxícónihí-yá nùu nècuàchimà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xicàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùu nècuàchì raza-ndà Israel nì techuún Dios yùhù càhàn xí, vàchi nahi riì nì tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tñtuu nècuàchì ñahà mà nì sàcuiìn sìsì-né nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-ndúá xícàn-ní, vàchi) có-ndúá ducán dacúxíó-ndá dità nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcàndúá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcàndúá, ducán ni cóo nacua xícàn-ní.

Ñàyùcàndúá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xín-duu-ne nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuéhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánê nùù-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvitá ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca vii stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnà-tuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ndoó-né cutnáhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùní nacuitià-nè nùhù-nè nú tãñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ùsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dándàcù-yá nì mácùndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dànàcùitià-yà nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

16 Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudî ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne ñiqui-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-ícúmí cuun dàvì”. ³ Daaní, dàtnà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vico, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vàchi mate vátùni nacuni-nsiá seña iá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvi sàhnú vii gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cunì-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacoo-yanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cundóó-né cuidadu sàhà ñà-ndúá chináhà nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòdó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà nì cundóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-nè, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihì-nda vaxi, ñàyùcàndúá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-ndúá ndatnúhù-nè, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná ini-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xíñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachì xì-nsiá ñà-nì càquin-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchimà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-ndúá nì cachi-yà, màdì ñá-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhà nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipino. Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-ndùú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsiá?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemaní Dios íá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhán mii-ní, Simón dèhe Jonás! vèchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnúú ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamání íá ansivi nduú ana nì dàtnúú xì sàxinítnùnì-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí xì mii-ní, Pedro, ñà-icúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí icúmí danátáqui. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vèchi cuàhin daníhítáhví mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmí yàha nèhivì ndè ñuhivì ìl xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachi-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachí-ní xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi dìqui-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachítnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xì-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmí-yâ ndoho cuahà-yá, nì cachi-yà xì-né, vèchi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dan-dacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi ve-heñùhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmí-yâ natiacu-yà tixi ùni quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xì-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yá nù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùí, vèchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quínì-ní xí! Cuisi chuun xi nèhivì ñuhivì yohó nduá nihnú inì-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xì-ne cutnàhâ-né xí ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vèchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vèchi mate ni níhi iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhivì, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nù Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cufí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí naxico-cuín, cutnahá stná xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gá icúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamání. Dan-

du nsidandaì sàhà nsidaa nèhivì ñuhivì, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cufí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxico-cuín yùhù ñuhivì yohó cusah-núí.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

17 Daaní, na ní yàha ìñù quivì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dinì iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadama-ya, tucu nì nàcùnaha-yà nì xini nècuàchì-mà, vèchi nì natnuù nihni fuerte nù-yá nahi orá, te nì nanchiì cuxín yaa stná sìcoto xì-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanàà nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùni siahva, nú cuní-ní; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru càhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vècò nchií ndiaha. Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vècò mà, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudíi inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vèchi nì yùhí cuàà-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ìcà-né, cachí-yà:

—Vàtùni ndacuítà-nsia; màsà yùhí gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús íá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

—Màsà nácánì-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu jíndù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxico-cuín Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxico-cuín-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchì-mà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì-mà nacua cudíi ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista càhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchì-mà iin tiàa nì quesaa nù-yá. Te nì sàcuín sìsì tiàa ma nù-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vèchi cuàhà gá xichi xihì ìhì-te. Yáha ga ndohó-te, vèchi cuàhà xichi

nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuíí. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dacuahá-ní, doco màni cùí dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sàa-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxi nùu-yá), te nì dandacú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na ía cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcàndùá mànicùí. Vàchi ñà-ndáa nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuatí yutnù mostaza, dandu vátuni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te segu-ru icúmí cuu ducán, vachi nsidanicuú iñaha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tñaha quisi nisa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cacán tãhvì-nsiá nùu Dios, te cunihìi dócô-nsiá.

Nansa nì cachtñuhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yà

²² Na ía va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xì-cánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî yàhi ndahà nèhivì (malu), vachi ía iin tiàa cuàhàn cahin xí nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùni quivì icúmî natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dìhùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàa-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tñàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestro xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé ía-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A nùu nèhivì xí mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tucù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divi nùu nèhivì tucù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, cóò obligacón icúmí-nè, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùnì-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyùcàndùá cuahán-ní mar yucù siaca, te quisi primeru nihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dìhùn in-ácáá mà. Dandu cunihì-ní cùhùn chiyàhvi-ní nùu

nècuàchimà, vachi vátuni sàa mà sàhà ndúi-ndà —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

18 Daaní, hora yucán nì tñàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivì ñuhiví ì xì mii-yá ía ansivi?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuñin ini-nsiá, te nàcùnìhnu vii inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàa-nsiá ñuhiví ì xì mii-yá ía ansivi. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhiví ì xì Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñhú nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davani quea na ian yùhù quidáñhú-nè.

⁶ ‘Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ñdahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ¿Ñdahví nèhivì ñuhiví datúcù xì ñanìtñaha-xi! Vàchi mate fuerza cuàhàn tucù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa dísàhà-xí tucù-nè.

⁸ ‘Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vachi chicá nsiaha (sàa-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchinúu-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacaná-nsiá, vachi chicá nsiaha (sàa-nsiá nùu Dios) xì mindaa nduchinúu-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì ndúìà, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tucù

¹⁰ ‘Màsà nunca cahíchi inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vachi cachí ndài xì-nsiá, ndé ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tñaha-ne nùu Yuamáni. ¹¹ Vachi yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu nì cuí.

¹² ‘¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cienu rii xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natùì-sì, dandu cudíi gá ini-nè. Ndè chicá cudíi ini-nè sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni tucù mà. ¹⁴ Pues ducán ía stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá ía ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtñaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ ‘Nú ni quidá iin ñanìtñaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xì

nècuàchimà. Te nú ni quihín casu nècuàchimà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchimà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gà nèhivi sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun. ¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivi natáca càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivi mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana ni cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ Ñà-ndaà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsiá xì nèhivi ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsiá xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndé ansivi.

¹⁹ Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsiá ndoó, doco nú iin-ni sàni cachì nduú-nsiá cuàhàn-nsiá càcàn tàhvì-nsiá ñàha nùu Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yà quida-yañà, ndéni chuun ni cui ni cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsiá mate úi ò únì-nsiá iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —ni cachì Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu ni tnatuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé' ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còo —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gà nùu ùsà xichi ni cundúá.

²³ Ñàyùcàndúá, ducán iá stná ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi nacua ni cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivi nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón inihíca cuàhà millón pesu nùu-né.

²⁵ Doco còo ni-ñàha icúmí-tè ñà-danáà-té. Ñàyùcàndúá, nì dàndàcú rey mà ñà-nì cùyàhvì-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tui dihùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tu-tuyuhu-té ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xí, cundiatiu tahvi gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”.

²⁷ Ñàyùcàndúá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoò-nète, nì dàndùtù nsihí-né ñà-nduá inihíca-tè.

²⁸ Doco nì quee cuisi-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi inihíca stná nècuàchimà iin cientu dihùn plata nùu-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té ducùn-né nì cachì-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-nduá inihíca nùu”.

²⁹ Dandu nì tu-tuyuhu stná nècuàchimà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-nè nùu-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xí cundiatiu tahvi gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”.

³⁰ Doco còo, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chiacadi-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-nduá inihíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te,

cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-nduá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachì-nè xì-té: “¡Peón malu nduú-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dàndùtù nsihí ñà-nduá nì inihíca, vàchi ducán nì sacundahví nùu”. ³³ ¿A có-ndiá ìcà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachì rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndúá nì dàyàha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivi ñà-coo-tè ndahà-témà ndé cachì danáà nsihí-te.

³⁵ ‘Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' iá ansivi xì mii-nsiá nú có-cùnì-nsiá cuicahnú ndisa ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia —ni cachì Jesús.

Màsà caté stnàhà-ndà

19 Daaní, na ní nsihì nì cachì Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndé inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivi nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndúá nì dàndùvaha-ya nècuàchì cuhì xi-ne.

³ Dandu nì catnatuu nècuàchì fariseu nùu-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne diquì-yá. Te dohó nì cachì-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátuni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachì-yà xì-né:

—Ádi sàni cahví-nsia nùu tutu ìi ndé cachá' nansa nì quidayucun Dios nèhivi primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachì stná-yà ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-né.

Ñàyùcàndúá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-nduú gá-nè diín diín nèhivi; còo, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivi nduú-né. Ñàyùcàndúá, nú ducán sàni dàcuàcátnàhà Dios-nè, dandu ni-iin nèhivi màsà caté stnàhà-né.

⁷ Dandu nì cachì nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índu chuun nì cachì Moisés iá permisú, vátuni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachì cuàhàn-ndà cate-ndàñá, dandu nacoò-ndañá? —ni cachì-nè.

⁸ —Còo —cachì-yà—; sàhà ñà-có-cùnì-nsiá cunini vii-nsiá, ñàyùcàndúá nì sàha Moisés permisú cate stnàhà-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, còo, màdi ducàn nisá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdi cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nèmà. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhà, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachì nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) iá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàà mànihì inì-xi sàhà ñà-ndùá nì cachì jaàn, cuisì nèhivì sàni nihitáhvi mànihì inì-xi.

¹² Dava nèhivì, có-íá nsihi iquicúñú-nè, vèchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nàndàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xi-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñá (cudíi inì-nè quida-ne) chuun xi ñuhivì ìi xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùnì-nè nandàhà-né. Nú ni sàà-nsiá mànihì inì-nsiá palabra yohó, vətùni, (te nú còó, pues mà cundáa inì-nsiá).

Nansa nì chitandòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúá

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vèxi nùu-yá ñà-chitandòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càn càn tàhvi-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì-mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachì-yá xi-né:

—Nacoo-nsiá ñà-cuati nì quixá nùí. Màsà cádì-nsiá nùá, vèchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi —nì cachì-yà.

¹⁵ Dandu nì chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachì Jesús xi iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachì-te xi-yá: —Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xí índu obra vaha quide, te nihitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu nì cachì-yà xi-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xi yùhù sàhà índu iñaha nduú ñà-vaha? Vèchi còò ni-iin nèhivì úun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-ndùá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu nì cachì tèmà:

—¿Índu ñà-càchì-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachì Jesús:

—Divi ñà-màsà càhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xi inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quidá cuíhà-ndá, ni màsà càchì stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni cóó tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá; te nacua cuú íni-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná inì-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachì tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíf. ¿Índu iñaha cumáni gá quide?

²¹ Dandu nì cachì-yà xi-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahàn-ní dicò nsihì-ní ñà-ndùá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà iá ansivi. Te quixi-ní cunichìcùn stná-ní yùhù —nì cachì-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vèchi cuica cuàhà-té. Ñàyùcàndùá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

²³ Dandu nì cachì Jesús xi nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndacuisì nduá cachì xi-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicà ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ìi xí Dios —nì cachì-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachì-nè iin-ne xi inga-nè: —Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè vaha Jesús-nè, te nì cachì-yà:

—Nandu ñuhivì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vətùni, vèchi nsidaa iñaha, mà úhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachì Pedro xi-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ndùá icúmí-nsí, te vèxi-nsi nchìcùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyùcàndùá, ¿índu iin ñà-vaha icúmí-nsí nihì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachì-yà xi nsidaa-né:

—Cunini-nsiá palabra ndàcuisì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhivì, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí nàcòì nùu silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsi-úxin ùi mii-nsiá, màcundoo stná-nsiá nùu iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùu nsidaa descendencia xi nsi-úxin ùi dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì iñaha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihì-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vèchi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-né, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchìcùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchìcùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònùu-né nùu-xí.

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi sì-úvà

20 Dandacú yáha ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùu-né. ² (Te na ní tui-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivì, ñàyùcàndùá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhìn nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcàndùá nì càhàn-nè xi-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyùcàndùá, nì dandáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùí, te yucán nì nihì tú-né iin ùi gá peón; stná càhùnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úun más gá tiàa yucán, ñàyùcàndùá, nì cachì-nè xi-té: “¿Índu chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhà còò iin taxi xi chuun quida-nsí”. Dandu nì cachì-nè xi-té: “Pues

cuahán stnâ-nsià quidachuún stná-nsià ituì, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

⁸Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsi-daa-té nì quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón nì quihvi último nì cáyaha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècuèndè stná nùù peón nì quihvi primeru”. ⁹Ñàyùcàndùá, dihna tiàa nì caquihvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰Daaní, nì cayàha stná peón nì quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còó. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. ¹¹Ñàyùcàndùá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè diquì lamú mà, ¹²cachí-te xi-né: “Cuisi iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchi último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahni”. ¹³Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còó, amigo, màdi cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sání ndòò sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsià iin-ni dihùn plata? ¹⁴Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-ní, vèchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchi último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵¿Á coo derechu xì ñà-quide xì dihùn xì nacua chítùnì inì? ¿ò cumbídià inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchìmà?”, nì cachi lamú mà). ¹⁶Sàháyùcàndùá, nècuàchi chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchi nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdòndùù-né nùù-xí. Vèchi mate cuàhà nèhivi cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàx-in-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

¹⁷Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuàán-yá nsi-ùxìn ùi tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchi ley xì veheñùhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tixi ùni quivì icúmí na-tiacuì.

Ñà-ndùá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰Daaní, vaxì ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcùin sisi-né nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. ²¹Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù ìñàha cuní-ní?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní nihitáhvì ndùì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quivì sàà-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuàhà-ní, te ingà-te ladu itnì-ní.

²²Dandu nì cachi-yà xì ndùì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànihì inì-nsià ñà-ndùá xicàn tàhvi-nsiá nùù. ¿A vátùnì cundee inì-nsià ndoho-nsià nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaàn —nì cachi-nè— vátùnì stná nsiùhù.

²³Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí-nsià ndoho-nsià nahi yùhù, te icúmí-nsià yàha stná-nsià tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-daníhitáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsià iin iin ladúì, mà cúì, vèchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamání nduú ana chítùnì inì-xi índù nèhivi nihitáhvì cundoo iin iin ladúì.

²⁴Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchi dacuahá-yá, nì cuduchi gá inì-nè sàhà ùi ñàni mà.

²⁵Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ináhá-nsiá nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivi ñuu-te; vèchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchi ñuu-te. ²⁶Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vèchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchi nùù nsidaa-nsiá. ²⁷Vèchi nècuàchi cuní codòndùù nùù-xí, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nècuàchi dava ga. ²⁸Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cóni quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivi nùù. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nùù-né nì quésai, dandu después cuàhi vida-xi cui cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùi nècuàchi cuaá nì quida Jesús

²⁹Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivi dava ga. ³⁰Te yuhù íchí yucán ndoó ùi nècuàchi cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¿Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuihì inì-ní nsiùhù!

³¹Dandu nèhivi cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchi cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchìmà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¿Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuihì inì-ní nsiùhù!

³²Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchi cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

³³Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

³⁴Ñàyùcàndùá nì cuihì inì-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùù Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

21 Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo.

Dandu ni càhàn-yà xi ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-ni cùhùn cueé-nè nù-xí. ² Te dohó ni cachi-yà xi-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nù-xí. Te yucán icúmí-nsià cuni-nsià nuhní iin burru xi dèhe-sì. Quisi yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsiá quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xi-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xi-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñin-si —ni cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (ni cachi-yà xi-né) sàhà ñà-ni cùu ndisa ñà-ndúá ni cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sà-naha na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsiá xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsiá, nihnú ndáhví íní-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisi (sànsidá)”.

(Ducan ni cachitnùhu nècuàchì sà-naha ma.)

⁶ Daaní, ni caquihin ùi nècuàchimà ichi cuàhàn-nè chuun ma, ni caquida-ne nacua ni dàndàcú Jesús nù-né. ⁷ Ni saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu ni chitàndò-né sicoto xi-ne diquì-sí, te ni sàcùnù-yàsi.

Nansa ni quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, ni chitànduhù-né dòò-né ichi según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuàhà yucán, ni chitànduhù-né dòò-né ichi ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, ni sahnde-nè ndahà yutnù ni chindoo stná-nè ichi mà, (te ducán ni nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xi stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-né:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìi xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá íá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu ni ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-né:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te ni naxiconihí nèhivì cuàhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret íá ladu Galilea.

Nansa ni tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú xí Dios, te ni taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te ni ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te ni ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xi nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —ni cachi Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu ni catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te ni dàndúvaha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xicusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè

ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cá-na ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìi xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyúcàndúá, ni candudana nècuàchimà, cachí-nè xi-yá:

—¿A có-íniní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Jaan, iníní. Doco mii-nsiá, a táñaha ga cahvi-nsiá (ndé càhàn nèhivì xi Dios, cachí-nè palabra yohó):

Nde stná ñà-cuati xi mée tíquìn sàni dàtnúu stná-ní sàxinítnùnì-xi, te ni nihì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní. (Ducán ni cachi Jesús xi nècuàchimà.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán ni quidì-yà.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisi vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, ni quihin-ya ichi màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihì-yà doco. ¹⁹ Te ni xini-yà jaàn yatni ichi mà iin iin nù-higu. Ñàyúcàndúá, ni tnàtuu-ya ndé iin-nu, doco còò quisi vídì caá, cutu ndahà cuí-ni-nù íá. Ñàyúcàndúá ni cachi-yà xi-nú:

—Màsà nunca cana ga quisi vídì yohó.

Dandu luegu ni ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndúá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá ni ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-ndàá ndúá cachí` xi-nsiá yohó; nú ni cúníndísà vaha-nsiá, te có-ndòó-nsiá xi duda, dandu vātùni quida stná-nsiá milagru, doco màdi cuisì milagru na ian ni cuu xi nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vātùni cachi stná-nsiá xi yucù jaàn ñà-ni cúxióá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vachi nú ni cúníndísà víi-nsiá, dandu nihitáhvì-nsiá nsidaa ñà-ndúá ni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios.

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndúá quidá-yá

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá chináhà-yà nèhivì. Doco ni catnàtuu stná dùtù xicusahnú, xi stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xi-yá:

—¿Índù ni nihì-ní derechu quida-ní ñà-ndúá quidà-ní? ¿Ana divi ni dàndàcú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Yùhù cuní stnáí ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú ni nàxícóníhî-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnáí xi-nsiá ana divi ni dàndàcù-xi nùí. ²⁵ Cachi-nsiá xí` ana divi ni dàndàcù-xi nùu Juan (Bautista) ñà-quida ìi-né nèhivì. ¿A Dios ni cachi xi-né, te ò nèhivì ñuhivì?

Dandu nècuàchimà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios ni dàndàcù-xi nùu Juan, dandu cachi Jesús xi-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísà-nsiá nècuàchimà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndà ñà-dìvì nèhivì ùún ni cachi xi nècuàchimà, dandu yúhî-ndà

ndià nduá quida nèhivì xì-ndà, vèchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì càhàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dàndàcù-xì nù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa là iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xi-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vèchi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuñ inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii úi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xí índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dàndàcù yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíhì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñhà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ì xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vèchi na ní quixi Juan Bautista cóni xiníndisâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stnà nècuàchì ñhà iá cuàchi xi, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xì-ni-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni náxicócuñ stnà ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cunini-nsia, vèchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì là iin lamú nì dàndàndèe nducu yòhò sì-uva nù ñuhù xì-né, te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stnà-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te nì quidavàha stnà-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xì fruta nù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nù nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi nì ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchìmà.

³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemani-né nùhù, vèchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né.

³⁸ Doco na ní xini-te vèxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhò nduú tè-icúmí

ndutahvi (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndatè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachi-te. ³⁹ Ñàyùcànduá, nì catnii-tè nècuàchìmà nì tavà-ténè iladu nù ñuhù mà, te nì casahnì-ténè.

⁴⁰ ‘Pues, vichi ¿ndià nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Ícúmí-nè dandáñuhù dahuun-ne tè-malu mà.

Ni-yuhu mà cùhí ini-nète. Dandu después nanducu gà-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuaàha xi-né quisì vídì tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nù tutu ì ndé cachá` palabra yohó?:

Nì là iin cavà, te nì cahíhì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacánì nù tutu ì.) ⁴³ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gà nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhiví ì xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí nihitáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nè quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuaàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stnà inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihi sàhà-xí cavà ma, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà diqui-xí, tàdi nchihì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stnà) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stnà-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né càhàn-yà sàhà-xí.

⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán, vèchi ndeníhì nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana càhàn cuenta xi Dios.

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

22 Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhiví ì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nándàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcànduá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì càna mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vèchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quisì ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì càna mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nù chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nù itú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-nète. ⁷ Ñàyùcànduá na ní inini rey mà, cuàhà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dandáñuhù-tè nèhivì mà, te nì sahmì-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachí quixi primeru, cóni nátù-ne nihitáhvi-né.

⁹ Ñàyùcànduá, vichi cuahán-ndà ndé ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndàcùhun stna-

ha-xi-ndá, te cachi-ndá xi-né ñà-ni quixí-né vicò xí”.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, ni caquee peón mà inga xichi ni nacàhin-tè calle ñuu mà ni dànatàcà-te nsidanicuú ana ni ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán ni chitu vehe rey mà nèhivi.

¹¹ Daaní, ni quìhvi rey mà ndé iá vicò, te ni xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndixí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndùá, ni cachi-nè xi nècuàchimà: “Amigo, ¿índù chuun ni yàha-ní vicò yohó, te có-ndixí-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchimà, mànicuí naxiconihí-né nùu rey mà.

¹³ Dandu ni cachi rey mà xi peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndànè fuera ndé iín tnúú; (ndahví-nè), vachi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivi, te càna stná nùhu-ne”, ni cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátuni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivi càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndùá ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, ni caquee nècuàchì fariseu ni ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na càhàn-yà (xi nèhivi). ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni techuún-né itnii nèhivi nchícùn xi-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó ni cacachi-nè xi-yá:

—Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivi ndàcuisi inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivi, te ni có-yùhì stnâ-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuní-nsi cachí-ní xi-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátuni sáha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sah-nú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndùá ni cachi-yà xi-né:

—(Ndahví-nsià, vachi) dananí uun-nsia vaha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn xí-nsià chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu ni sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu ni cachi-yà:

—¿Ana dìnúú-xí, te ana dìquívì-xí itúú ìcà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —ni cachi-nè.

Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacua-ha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —ni cachi Jesús.

²² Dandu nèhivi mà, ni ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te ni naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa ni cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quívì yucán ni tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, ni càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó ni cachi-nè xi-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yohó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne ni ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahàcuàán ni ndòo ma, áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ ‘Pues cunaha-ní, ni sandoo ùsà ñani ñuu-ndà yohó, te ni nandàhà nècuàchì primeru, doco ni xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndùá, ni ndòo ñahàdihí-nè nùu ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán ni cuu stná xi nècuàchì ùi, ni xihì stná-nè, te còò stná déhe-ne, te ni ndòo ñahàdihí-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ni ni quida-ne seguir ducán dècuèndè (ni xihì stná) nècuàchì ùsà. ²⁷ Dandu por último ni xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, na sàa quívì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacua xi nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsì-ùsà-nè nisa ia xi-ñà.

²⁹ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Còó; có-cachí vii-nsià, vachi có-cundàà inì-nsia nansa cachí tutu ùi xí Dios, ni có-cundàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsià, na sàa quívì natiacu nèhivi, mà nándàhà gá-nè, vachi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùu Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xi-nsià sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa ni cachi Dios xi-nsià palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xi nsì-Isaac, xi nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndùá, itiacú ùi nècuàchì nsii ma), vachi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisi ana itiacú càhvi xi-yá ³³ —ni cachi Jesús. Te na ní inini nèhivi cuàhà mà ñà-ndùá ni cachi-yà, dandu yáha ga ni ndulocó-nè.

Nansa ni cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiáá

³⁴ Dandu ni xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùu nècuàchì saduceu, mànicuí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. Ñàyùcàndùá ni nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te ni tnàtuu-ne nùu-yá ni ndàcàtnùhù-né iñàha nùu-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó ni cachi-nè xi-yá:

³⁶ —Maestro, nùu nsidaa ñà-ndùá ni dàndàcú Dios nùu ley xi-ya, ¿índù-ñà chicá ndiáá?

³⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú stná sàxinítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiáá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná.

³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi ni dàndàcú-yá, (vachi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsià divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xi nsidaa gá stná palabra ni cachi profeta nisa càhàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhé Cristu?

⁴¹ Ndoó ñi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhé-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tixi poder xi Espíritu Ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchimà nù tutu ìi:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sà cundeí nù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nù-né”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáa nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánhì tñuní gà ini-nè naxiconihí-né nù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcàndùá, quivì nù-xí cóni sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

23 Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì iníni úun. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés.

³ Ñàyùcàndùá, nsidaa ñà-ndúá cachí-nè, chivàha-nsi-aña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi diín iñàha chináhâ-nè, te diín iñàha quidá-né. Nù mii-né, mà úhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuàhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-ndúá cachí nècuàchimà, vàchi na iin carga vèe nduá nù-né, te mate úhì cunsida-neà, doco ndacú nù-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-néà, ni có-dúcun ni-iin dinìndàhá-nèà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndúá quidá nècuàchimà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itni nah-nú cuní-nè cundua (na ian vàha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yùcán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nù sàhà sicoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudí stná ini-nè ñà-cásàhú tñùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiá ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vàchi imindaa maestru icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchí-nsiá “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhiví yohó, vàchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchí stnáhá stná-nsiá

“jefe”, vàchi imindaa jefe icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhvi xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tñùñuhu.

¹³ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ¿ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vàha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nù nèhivì cuní quìhvi ñuhiví ìi xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiá nù-né.

¹⁴ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vàha-nsia. Vàchi túha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiá vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, te después sácuíta-nsia nacuatú cuáhâ-nsiá na ian vàha guá-nsiá. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiá nihì-nsiá.

¹⁵ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vàha-nsia. Ndè inicutu ñuhiví nácàhin-nsia, te yáha stná-nsiá mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nù religión xi-nsia. Te nú sàni vàha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùi tantu gà más malu nanduu-ne nù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

¹⁶ ¿Ndahví-nsiá! vàchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiá dacúndéhe-nsiá nèhivì índù iá ichì. Vàchi cachí-nsiá xì-né ñà-màdi obligación nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhâ-ndá veheñùhu. Doco ñà-ndúú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsiá.

¹⁷ (¿Ndahví-nsiá!) ¿Índù chuun có-sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxiní-nsiá? ¿A có-ínáhâ-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñùhu nù oro mà? vàchi cuisì sàhà-ñá iá` ini veheñùhu, ñàyùcàndùá nduá oro ìi. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiá ñà-màdi obligación ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhâ-ndá mesa ìi xí Dios. Doco ñà-ndúú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nù mesa mà, cachí-nsiá. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia, te quidámáxiní guâ-nsia? ¿A có-ínáhâ-nsiá chicá ndiaá mesa ìi mà nù nsidaa promesa? Vàchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhâ-nè mesa ìi, pues davani queámà na ian chináhâ stná-nè promesa iá nù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhâ-nè veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhâ stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhâ-nè ansivi, davani quee stná mà na ian chináhâ stná-nè silla ìi xí Dios, xì stná mii-yá iá nù silla mà.

²³ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vàha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-ndúú ley ìi chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiáña,

mate nacániamà sàhà nansa cunihnu ndàcuìsì ini-ndà, te cundehè ndàhvì stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñhù nacoo stná-nsià diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tìl, doco iin chuun ndiáá ndisa, ni có-ndùlócò-nsiá sàhámà. Ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohò iá estilù xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá). Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévàha-nsia. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùnì coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducánì xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco cóò. Nahi monumentu (ndé índùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iquì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chituá ñà-có-ndiàà.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávàha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahnà cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútù stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóó nsìhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cahnì-nsí nèhivì cahnà cuenta xi Dios nacua nì quida xii-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndùá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchì mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmí techuín nèhivì cahnà xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahnì-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahnì cuí-nsiá ini veheñuhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi)

mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iin-né mahì veheñuhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmáni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahnì-nsiá nècuàchì cahnà cuenta xi Dios, vachi na techúùn-yànè sà-nè nù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cuní danátáqui mii-nsiá núl, na ian danátáca sùn pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxin-sí; doco cóò, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòò nihnia. ³⁹ Te cachí stná xì-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñuhu cahnú nisa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

24 Daaní, nì quee Jesús veheñuhu cahnù-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, cùnì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoo yatni yucán. ² Doco nì cachi-yá xì-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yù yohó. Vachi icúmí caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndùá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúú naxicocuín-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vachi cuàhà ana icúmí quixi dananì uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-té dan-dahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsiá, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xinu tiempu yohó cunduamà: iá gá ñà-vaxi cuu. ⁷ Vachi ñuu xì ñuu icúmí nà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tè dan-dacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmí tnaa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nè cahnì-né. Vachi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñuhú gá stná-nè ñanitnaha-ne; mà úhì cahnì-nè ñanitnaha-ne nù tè-xidandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñhù. Cuenta xi Dios

cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhiví, ñàyùcàndùá mà cúu stnahá gá ini nèhivì sàhà-né.

¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xi dècuèndè xinu tiempu, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios; inicutu ñuhivì icúmí cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xinu tiempu yohó cundua.

¹⁵ Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuilìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xi tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátu ñinivèhé-xi, dandu yàchi ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-ndùá icúmí-nê. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nù ìtú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-nè. ¹⁹ Te ñdahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuú mèe-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsià nù Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunudèhé-nsià mà, te màsà cundúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vàchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé` quivì coamà; te ni quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xì ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, te dacúxió yàchi-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì xí-yà sàni nacàx-in-ya, ñàyùcàndùá chicá yàchi icúmí-yà dacúxió-yà tnùndoho ma.

²³ Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu”, te ò nú cachì-nè: “Cundehè-nsiá, yucán ía-yà”. ²⁴ Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà mi-lagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dan-dahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cùí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nú cachì nèhivì xì-nsiá: “Yucán ía-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú ni cachì stná-nè: “Ini vehe yohó ía-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì nat-nùú fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé` inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quivì naxicocuñin. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachì:) “Ndé indúhu ñà-ndùá nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quivì naxicocuñin Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchii gá ni orá ni yoo. Te sinsivì itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nù ñuhivì. Te sitnúú nahnú, icúmí stná-sì ndacùchì ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íá naxicocuñin) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Dandu nèhivì nsi-

daa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vicò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xì cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhivì nì cundóó-né.

³² Vichi cuàhin nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cundáà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-ndùá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná ini-nsià ñà-sà-itúú tiempu naxicocuñin ndùá; sà-itúú nihni.

³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihì nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhivì ndañuhá, doco palabra nì cachi yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶ Doco nì quivì, te nì hora naxicocuñin, ni-iin nèhivì có-ináhá-nè. Nì ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nè; nì yùhù ana nduú Dèhemani Dios, có-ináhá stná, cuisì Yuamáni Dios ináhá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Vàchi na táñaha ga cuun dàvi dàhvi ñuhivì, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhivì), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te ni cóni sàà mànihì tnùni ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvi, te nì càhà nsihì-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuñin yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nèhivì nù ìtú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndò. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnáhà nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndò.

⁴² Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, vachi có-ináhá-nsiá índù quivì icúmí naxicocuñin yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tètñùhà ñuu, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuàha-ne quihvi-tè nì cùí. ⁴⁴ Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vachi iin quivì có-nìh-nú ini-nsià, divi quivì jaàn icúmí naxicocuñin.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nù ejemplu yohó? Nì ía iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyùcàndùá, nì nihì-té chuun nù lamú xì-tè ñà-dandacú-te nù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xì-tè. ⁴⁷ Vàchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuèhé inì-te, te cachì-te: “Còò, cucueè-va lamú xì, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuì-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú ini-te nsiaa lamú.

⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámá cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vèchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananì úún vaha inì-xi.

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchì nduú nahi madrina

25 'Ducán iá ley xi ñuhiví ì xí Dios na ian nì cuu xi ùxin ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ² Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquìi ndutè xíxin cuàhàn xi lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácánì inia, ñàyùcàndùá còò ndúte xíxin nìsà níhí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tnii vahná nsi-ùxin-ña nì quidà. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachí-nè: "¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsiá casàhú-nsiá xì-né!" ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: "Taxi toó sacu-nsiá chii ndutè xíxin xi-nsiá nùù-nsì, vèchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsiá". ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: "Còò, vèchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsiá cuiin-nsiáte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucu-mi-nsiáte". ¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sání yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: "¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!" ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: "Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá". ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachí stnái xì mii-nsiá;) nì cúnihnú vaha inì-nsiá, vèchi có-ínahá-nsiá ìndù quivì, te nì ìndù hora naxicocuìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòò xì dìhùn nùù peón-xi, áma níhì-té nsida cuahà-téá

¹⁴ 'Ducán iá stnái ley xi ñuhiví ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòò-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì nihì ù mil, te inga stnái-te nì nihì iin mil-nì, según nansa tiacu inì iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè. ¹⁶ 'Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stnái peón nì nihì ù mil, nì sàà nì nàcùnduu stnái inga ù mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-nì, nì sate-tè tixi ñuhù, te nì sùxin-téá. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacua-ha-tènéà xì stnái inga ùhùn mil, te nì cachì-te: "Señor, ùhùn mil nì nacoo-ní nùí, te vichi yohó iá gà stnái inga ùhùn mil nì quide ganar". ²¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: "Vàtùni

nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà".

²² 'Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ù mil, te nì nacua-ha-tènéà xì stnái inga ù mil, te nì cachì-te: "Señor, ù mil nì nacoo-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stnái inga ù mil nì quide ganar". ²³ Dandu nì cachi lamú mà: "Vàtùni nì quida stnái mii-ní. Peón vaha nduú stnái-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà".

²⁴ 'Dandu nì tnàtuu stnái peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: "Yùhù ináhí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñàha mate cóni quidà-niá.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì yùhí, te nì sùxin dìhùn xì-ní tixi ñuhù. Yohó iá; naquihin-ñà". ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: "¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínahú ñà-quindiaì cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaì iñàha ndé có-quidáchúin, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vātùni nihì stnái diquiá nì cùí, nì cachi lamú mà.

²⁸ Dandu (nì càhàn stnái-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: "Quindiaa-nsiá mil dìhùn jaàn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsiá nècuàchì sà-icúmí ùxin mil. ²⁹ Vèchi nècuàchì sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmí-nè. ³⁰ Cuna-ha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandi-achi-nsiáte fuera ndé iin tnúú ndúchí, te yucán icúmí-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stnái nùhu-tè".

Nansa coo juiciu xì nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quivì naxicocuìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Quivì naxicocuìn icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnúí), ³² te (cani) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuàin nèhivì (vaha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xì-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuìta (nèhivì vaha na ian nduú-né) riì, te ladu ìtní icúmí màcuìta (nèhivì malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: "Naha-nsiá, cundoo-nsia ñuhiví ì xí Yuamání, vèchi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vèchi na ní xihì güé` doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuíí, nì dàcútàhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu nì dàyàha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnúí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadì ve-hecàa, nì sàà stnái-nsiá visita yucán". ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì vaha yucán, icúmí-nè cachì-nè xí: "Stoho-nsi Señor, (cóni cùndàà ini-nsi nì chindee-nsi mii-ní ducán). ¿Índù nì zini-nsi mii-ní ñà-xíhi-ní doco, te nì dàcùxí-nsi

mii-ní, te ò xíhì-ní tècuíí, te nì taxi-nsi tècuíí nì xihi-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te nì dáyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhnù-ní, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ináhá stnâ-nsi nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsi visita ndé iá-ní. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmí cachi xì nècuàchì: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchi ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsiá favor xì yùhù”.

⁴¹ “Daaní icúmí càhàn stnâi xì nèhivì itá ladu itnî, te cachi xì-né: “¡Cuxio-nsia nú! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xíxin nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xì-sì. ⁴² Vàchi yùhù, na ní xíhì doco, nì xida-han-nsiá ñà-cuxi. Nì xíhì stnâi tècuíí, te ni-yuhu-té cóni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cóni dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnùí, doco còò ni-iin sicoto nì sàha-nsia yùhù. Nì cuhi vàhi, te nì sandiadi stnâi, doco cóni sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivì mà, icúmí-né cachi-né xí: “Señor, mà nunca nì xini-nsi mii-ní na xíhì-ní doco, ò xíhì-ní tècuíí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vàha xi-ní, ò cùhì-ní, ò ndiàdí-ní. ¿Índù nì xini-ní nsihùhù nì xidahan-nsi nsidaámà nù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chíndéé-nsiá nèhivì ndahví yohó, ñàyùcàndùá davani queámà na ian sàni cahíchi stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachi xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndùá icúmí nsidaa-né vàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vàha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-né nihitáhvi-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcu-né nansa tnii-ne Jesús

26 Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né: ² —Sà-ináhá-nsiá ñà-tixi ùi quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí vàhi ndahà nèhivì, te cahni-né yùhù nchica cruz. ³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnù nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dehé-né Jesús, te cahni-néyà. ⁵ Te nì cachi stná-né: —Chicá vàha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchì mà, vàchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu òni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùhù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-né itnu òni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì

dacuahá-yá, nì cuduchi ini-né, cachí-né (iin-ne xì inga-né):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vàha dicò-néte ni cuí, dandu tui cuahà òhùn dasàn-nda nù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachí-né, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun càhàhá-nsiá xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xí. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì òni, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndaà nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhivì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhivì nandòdó-né nècuàchì mà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nù nècuàchì xidandacú

¹⁴ Nù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-né xì nècuàchì mà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxin òhùn plata.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcu-né índù tiempo chicá mà ùhi dayáha-ne Jesús nù ndahà nècuàchì mà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cerna ì

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yà nù-yá, cachí-né:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ini ñuu ndé vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsiá xì-né ñà-càchí maestru sà-itúú meru quivì xí-yá, ñàyùcàndùá vehe mii-ní icúmí-yà chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsiá xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yà nacua nì sàcùnaha-né nù-yá, nì nsidayucun-né comi-da pascua. ²⁰ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcò-ya nù mesa xì nsi-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xí.

²² Dandu nsidaa nècuàchì mà, nì nàcùndoo-ne tnúnsi ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhínì yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí. ²⁴ Vàchi ñà-ndaà nduá,

icúmí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu nùu tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ñdahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachì-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñá, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vèchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yá pocillu, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yá:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vèchi nahi nì mí nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì ì icúmí naco iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vèchi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchì cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-túì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínahá-yá icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihì nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucú Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá naco nihni-nsia yùhù; vèchi ducán cachí nùu tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni rì”, cachá. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùu-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì naco nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahni-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndò-nsia, vèchi yùhù cuahìn chicá nùu-xì càcàn tàhvi nùu Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yá. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cuniá cahni dáhúan yùhù. Ñàyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito túha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xì, nì sàcùnduhù ndèe-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá, cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùu-ní, áma dácúxió-ní (tnùndoho icúmí yàhi), vèchi nahi (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá núí. Doco màdì ñà-ndúá cuní yùhù ni cùndúá; còó, ñà-ndúá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñin-yà vèxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquidì-nè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cuní cunchito stná-nsiá xì yùhù siquiera iin hora-ní? ⁴¹ Cundoo túha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vèchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvi-yá nùu Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamáni', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cuní cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vèxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchimà), te nì xini-yà tucu tu quidì-nè, vèchi sàdì vàhná-nè. ⁴⁴ Dandu nì naco-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñin-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vèchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xì yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuìta-nsia, cùhùn-ndà, vèchi sà-itúú que-saa ana cuàhàn cahin xí.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, càhàn ìi-yá xì nècuàchimà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nisa cutnaha-xi ùxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xinihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xicusahnú vèxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyùcàndúá, nì tnàtuu Judas ndè iin Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñaàváha-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vèxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xì-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúin nùu dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vèchi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cùndáà inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvi nùu Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú nì cáquin ducán, dandu mà cuní cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu tutu ì ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia ni-hí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhna nduí, mate nsiquívi nisa ie xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivi, te cóni tnií-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-ni cuú ndisa ñà-nduá nì ttaa nèhivi xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivi nì tnií xi-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùu dùtù cusáhnù nani Caifás. Te divi vehe nècuàchì mà sàni nat-aca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucu-mi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yá, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còo iin ni túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivi nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùni quìvi naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-ñàhà? ¿Nansa iá ñà-càchì guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuahàn, te cachi-ní xì-nsí a díví Dèhemanì-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì mà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáí xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-nè iyuhu sícoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivi cuáhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios!

¡Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsiá ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnú-ma:

—¡Cúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchì mà nì sivi díi-nè nùu-yá, te nì cani-neyà sícátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní, vachi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníni nsidaa nèhivi yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Cò-ináhí ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivi dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivi itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vachi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundaà ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ináhí nècuàchì mà. Te nú tèt-nùhù ndúí, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xi-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

27 Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndacú nùu ñuu mà, nì candat-nuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xi-yá nùu gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xi-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yá. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dìhùn plata nùu dùtù xícusahnú, xì nùu stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchì mà:

⁴ —Cuàchi nduá nì quide, vachi còo falta xi nècuàchì nì dáyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchì mà, cachí-nè:

—Cò-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcànduá, nì ducùn Judas nsidaa dìhùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnà-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtácá dùtù mà dìhùn mà, te nì cachi-nè:

—Cò-sàha ley xi-nda permisú daquée-nda dìhùn yohó alcancía xi Dios, vachi sàhà ñà-yòhó nì xihì iin nèhivi.

⁷ Ñàyùcànduá, nì ndatnahu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dìhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfarreru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcànduá disáhà-xí nì sàcùnani ñuhù mà

Ñuhù Nîi, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxin dihùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na íin-yá nùu gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùu gobernador, te íin-yá nùu-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-íñaha ni cachí-yà.

¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-íñaha ni náxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì càn nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadi iin tiaa íá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùu Pilatu, dandu nì xìcàn tnùhù-té nùu-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachi-te xi-né, vàchi sà-ináhà-tê ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, íá ì-té nùu silla ndé nsidándáa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-íñaha xi Jesús, vàchi nècuàchì vàha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàní ñuú ndùvèhè nì quida nècuàchì mà, te nì nacani cuaá ini”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì càn-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcànduá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùu ùi nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsiá dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ní cuí-nè nchica cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ní cuí-nè nchica cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-íñaha níhìndè-té, cuisì quesáhà nacuidà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xìcàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-íñaha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ni cúnsidá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùu nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dándacú-te ñà-nì ñáhnì cuií-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchica cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehehuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sícoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona íñù nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuàhà-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùu-yá, sàcùndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dìi-teyá. Dandu nì dìtá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaa-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sícoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchica cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchica cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá nì ndacùhun tnahà-te xi iin tiaa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuidá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dìni. ³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dácà tnahá xi ñà-ùà, doco na ní tuyiáa-yàñà, cóni cùnì gá-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchica cruz. Te sícoto xi-ya, nì dasàn-téá según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sícoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaa-teyá.

³⁷ Te dìquì-xí dìni cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchít-nùhu índù-ñá disáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùitandiaa stná ùi tècuìh-nà nchica cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu it-ní-yà. ³⁹ Te nèhivì yàha yucán, nì canàhá stná-nè xi-yá, dacuico dìni-né, cahíchi ini-nèyà, cachí-nè xi-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tixi ùni quivì nsidavàha saa-nià, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnàhà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná

nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichì, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemanì-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canáhà stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xì ndé` càhúni nì nàcùin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yá ducán, ñàyùcàndúá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcàndúá, nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàh-má uun nani esponja, te nì chindaxin-tèà xì vinu nì xiò, nì chihi-tèà dìni iin vara yutnù, te nì sàhà-tèyá nì si-hví-yá. ⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xì-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yá.

⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtá-ñá ndè dìni-xí xì ndé` tixi-xi. Te nì tnàa stná ñuhívì, te nì ndàtá cavà nahnú. ⁵² Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índùxin nsii. Ñàyùcàndúá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé índùxin-ne nì caquihví-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndòo yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé íin cruz xi Jesús,) yucán íin stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxini-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yuhí gá-te, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnàhà-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà.

⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàhà-tè nècuàchì

iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcàndúá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà íá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcàndúá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtúì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dàndacú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xì Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnà-tuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsiúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tixi ùni quivì icúmí-nè natiacu-nè.

⁶⁴ Ñàyùcàndúá, cuní-nsì dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì úni, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchì mà ñuu, te tavà-nané, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùù palabra nìsa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni íá cùhùn iin ùì soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsià nùù sepultura, te chicadi vaha-nsiaña nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndúá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

Nansa nì natiacu Jesús

28 Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuú quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhà stná-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnàa fuerte, vàchi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxió-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquiá. ³ Tnúù nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoo ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcú-nsià Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichì duha ndé ndoo nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yà codònùù-yà nùù-nsià nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cuni-nsià yà. Pues vichì sàni cachitnùhì xì-nsià —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihì nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáà-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudí stná

ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhú-yà xì-né. Ñàyùcàndùá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xín-duu nahi ñanì, te cachi-nsià xì-né ñà-nì núhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nê cuni-nè yùhù.

Nansa nì dándàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndùá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dìhùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quídì naà-nsiá ñúú, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú nì cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-íñàha cuu xì-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dìhùn mà, te nì cachi-te xi nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quìvi vichi.

Ñà-ndùá nì dándàcú Jesús nùù nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì nihítáhví dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhiví xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamání, xì stná yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, xì stná Espíritu Ìi xì-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndùá sàni dándàcú nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmî cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihi ñuhiví.

Yohó nì nsihi historia.

SAN MARCOS

1 Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sàhana nisa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stnà-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stnà mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcàndùá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachit-nùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcàndùá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stnà nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii stnà-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisi nduú siuhma tixi-ne. Te sìca xi ndudi ñùñù yucù nduá nisa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú núí. Nì có-nâtùì (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuíí quidá ìí mii-nsiá. Doco mii-yá, còò; tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yà quida ì-yánsiá.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuíí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios diquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní, te cudíi cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nisa ìa-ya ùi dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco mànicùí). Daaní, después nì casaà stnà ángel xi Dios nì chindee-néyâ.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ìì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá càhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. ¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcàndùá naxicocuín inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahi tècuíí, vachi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vachi mà cundúú gá-nsiá nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùu-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana stnà-yà ndúi-nè. Ñàyùcàndùá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stnà-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xí-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà ve-heñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndu-locó-nè sàhà ñà-ndúá dàcuàhá-yánè, vachi nì china-ha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nahi nècuàchì ley xi ve-heñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stnà iin tiàa in-áccá iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A vaxi-ní dandáñùhù-ní nsiùhù? Yùhù ináhí mii-ní: ana ìì nì quixi nùu Dios ndùu-ní —cachá.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandàcú-yá núá, cachí-yà:

—¡Màsà càhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàst-nùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dándácù-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu nì xìtià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dîdo Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dîdo Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà.

³¹ Ñàyùcàndúá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándácò-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi nì quixi nùù-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sáha-ya càhàn gà-si, vachi ináhá-sî ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-nyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúhùn-ndà ndè ñuu chicá nùù-xí, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-ndúú ndudu ìì, vachi divi chu-un jaàn vaxì —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndúá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì sàcuiin sîsî-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-nî, vātùni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchì mà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachí-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yànè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yànè, cachí-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-ñàha xi nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuaàha-ní promesa xi Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vātùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchì mà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhàmà nì xìtià cuentu inicutu. Ñàyùcàndúá mànicúì gá quihvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nataca-nè nùù-yá.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ìì cuerpu xi

2 Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe.

² Ñàyùcàndúá luegu nì nataca cuàhà-né, nì có-nùnà gá índù cundoo-ne, nì siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-ndúú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ìì cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicúì quihvi-ne dècuèndè ndé iá-yà.

Ñàyùcàndúá nì nana-ne ònìvèhé nì nacani-nè iyuhu ònìvèhé meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sání nacuna-nemà, dandu nì dānūú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyùcàndúá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-nyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû inì sàhà cuàchì-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun cáhàn Jesús ducán? ;Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndúá cachí-nè! Vachi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndúá nacání guá ini nècuàchì mà. Ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchì-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né nì ndacuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhin quide ñàha ñà-cundaà ini-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchì nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xì-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcàndúá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndanihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xiní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yohó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhá-yànè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xi-

ni-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xì ana quidatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana quidatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndacuisi ini-xi vaxi càhàn xí. Còó, nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuñ ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndiá disáhà-xí cónisá íníhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na íníhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnátuu itnii nèhivì nù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun íníhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátuni iá ñà-cuni-hii-né na hora ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó, vachi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vaxi iin quivì, dandu mà còó gá noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndiá disáhà-xí sàni dàma estilu sàhaha, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nù ñà-tùhú. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nù iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacia yáha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nù tutu ìi) ndé nacánía nansa nì quida David sàhaha na xicánúu ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xihí-nè doco? Nì quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtà vídi ìi, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàhane, nì caxixi stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vaha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòo iin quivì descansu, màdiá nì cùyúcùn nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stná sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchi dahuun iin ndahà-xí

3 Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quihvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaèn iá iin tiàa nì ìchi dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándùvaha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihindèè-né daquêe cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-nduá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nání xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá vii, te màdiá ñà-cò-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñàha ni naxícónihî-né nù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì xiconúu-yá nù nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù ani-ma-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te nì nduvàha dahuun. ⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partido herodiano, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñùhù-nèyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nù mar

⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenhicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiàha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gá nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúu guâ-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vachi cuàhà-né nì dándùvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nù-yá, cuní-nè

dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcùitasisiá nùù-yá, cachá': —Dèhemanì Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándàcú ndee-yá nùà ñà-màsà cáchà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dandúvàha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dànàni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndùì nècuàchì mà nì dànàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndùá, cónì cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá nì nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnùni-yá, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàquée cuàchì nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yà, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchì-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisi cusáhnù. Ñàyùcàndùá, vátuni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchì quisi mà chindéé xí-nè —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vàchì ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcà gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuèà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacui, mà cúí quihvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-icúmí-tè. Còò, vàchì dihna icúmí-nè chicuhni-nète, dandu vátuni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáà ndùá cachí' xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchì nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhí-nè

dìquì-yá, vátuni cuicahnú ini-yà sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni càhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchì nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchì ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì càhàn tnùhù dìquì-yá, vàchì cachí-nè ñà-inacáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-nè iin razón caná-neyà. ³² Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùù-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-nè mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchì nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitù

4 Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòò-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nisa ìa iin nècuàchì xitù, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxi-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchì có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, nì ìchà, vàchì cónì níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcàndùá cónì cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vàha, te nì xitià, nì sahnu, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gá tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gá tantu, te dava-ña, ùhùn dico gá tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-ndùá cachí'.

Ñà-ndùá disàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cùndáà ini nècuàchì cahíchì ini-xì

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-nè nùù-yá sàhà ejemplu mà.

¹¹ Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvì-nsiá cundaa inì-nsia nansa iá ñuhivì ìì xí Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còò. Puru ejemplu

icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnít-nùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cúndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xì tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xì palabra xi Dios, doco yàchì vaxì ñà-malu dacúxió-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xì palabra ì, te luegu cudî ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùù xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn viì-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquíni nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícocuîin ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xì palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudî stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vachì xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì nùù palabra xi Dios ñà-mà cùù nihìndèa chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníní xì palabra ì, te xiníndísâ-néa. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-ndùù-né na iin viú nì cana viì, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuá inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùi vateá. Te nsidaa ñà-ndùá quidá dèhé nèhivì, icúmíâ natùì clarúá. ²³ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vachì divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiá. Doco nú iníní vaha-nsia, dandu chicá nihitáhvi-nsiá cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vachì nècuàchì sàñùhù (ñà-vaha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñùhù ndisa (ñà-vaha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vaha) ñuhù ini-nè, icúmíâ cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu

ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sàñaà quídì-te. Doco tata mà, xítià te sahnúá, mate có-cúndàà ini-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vachì iin itu, miá cuàha. Dihna viú xítià, dandu después caná sìcàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icúmí ndanchito cosecha, vachì sà-íá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹ Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vachì tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnùá nùù nsidaa gá ñà-tatá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxì sácuitàndòò casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yànè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòò mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuîin Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànacútià compañeru-yà nèhivì cuàhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùì gá lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xinu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indùhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dinì-yá. Dandu nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlòcò-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ihî-nì ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu nì cucuîin tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhì sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-nè?

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhù ini iin nècuàchì ñuu Gadara

5 Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhù

ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-in-dùxin nsii. ³ Váchì de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuhi xì-né, mate cadena ni cúndúa. ⁴ Cuàhà xichi nì sàcùnhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèa, te dacuachí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxínítnùní-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dáyàa-nè nì sàa-nè nùù-yá, te nì sàcùin sisi-né nùù-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivì nduu-ní. Sàhà Dios sacundáhvi nùù-ní, ¡màsà dándóhò-nì yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchimà, vachì làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndacàtnùhù stná-yà nùà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército nani, vachì cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúún-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sí.

¹² Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù nì cùhùn-nsì màcùñuhu-nsì ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dàndáa-yáñà. Ñàyùcàndúá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùi mil nì sanduu-sí. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sí.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó rancho. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nisa ñuhu cuàhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sicoto, sàni nàcòò nsihì sàxínítnùní-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè.

¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma.

¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu inì-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnahá-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndúá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dànatíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dàndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù

nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàa stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnà-tuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvi dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñá, te màsà cùí-ñá.

²⁴ Ñàyùcàndúá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhà xì-yá nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Úxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nìi. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni ñihì nècuàchimà chindee-ñáné. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dìhùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùù sicoto xi-ya, ²⁸ vachì nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sicoto-ni xi-ya, vátùnì nduvàhì”. ²⁹ Te (ñà-ndáa nduá), luego nì cucuiin nìi-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dàndúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcàndúá, nì naxicocuñin duma-yá yàtà-xì mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xì icà sicoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xiní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xì icà sicoto xi?”

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vachì ináhà-nè ñà-ndúá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcùin sisi-né nùù-yá, te nì cachi ndàa-nè xì-yá nsidaa ñà-ndúá nì cuu xì-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùnì nùhù-ní contentu vichì. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchimà:

—Sàni xihì dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócò-yà sàhà ñà-ndúá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàa-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuàhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vachì cóni xihì ñahà chii yohó. Quidí uun ni-ñá.

⁴⁰ Doco nècuàchimà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndúá, nì tavà nsihí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhà xì nècuàchì cutnáhà xì-yá, nì yàha-ne ndé in-

dúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tniì-ya ndahà-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xí, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanuu-ñà, vàchi nahi ùxin ùi cuà à xicá-ña. Te nècuàchì cutnáhà xí-yà, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-ndúá nì cuu.

⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndúá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxí-nèña.

Ñà-ndúá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

6 Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tñáhà-né xì-yà cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-ndúá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhitáhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vàchi iin ana tùha yàcùn yut-nù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducánì nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tñaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánè —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndúá, mànicuí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndóò-yá ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yà ñà-có-cunì nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ì

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuàhá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuàhá-yá, te nì dàndàcú-yá ñà-cut-nahá ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-íñàha cunihì-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò moral, còò pan, còò dihùn cunihì-ne ini siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cunì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juiciu xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchì mà nìhì-né nù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhaha.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì cuhí, te nì dàndúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcàndúá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhàmà nì cachi tèmà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcàndúá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nisa ià sàhaha nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhaha.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachi-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadì-te Juan, nì dàndàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmànè.

Ñàyùcàndúá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndia-di-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cunì-te ndòò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñá mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcàndúá nì cachi Juan xì-té:

—Có-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cunì-ña cahnì-ñánè, doco mànicuí. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-ndúú-né iin nècuàchì ni-hnú ndàà ini-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcàndúá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudí stná ini-te cunini-tè ñà-ndúá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàà-te cundaa vaha ini-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà màné, vàchi nì naxinu rey mà cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsàhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quihvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì ìtasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdii ini-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-te xì-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate ni cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusàhnù-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcàndúá nì quee-ñà cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquin?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcàndúá, yàchi nì nansihvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun ini-te, doco sàhà-ñá sàni dándàa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcàndúá có-cùni-te dama-tè ñà-ndúá nì cachi-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahni xi Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. ²⁸ Ñàyùcàndúá, nì sàhàn tèmà vehècàa, nì quen-dodò-tè dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansihvi nì sàhà-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàhà-ñá dihi-ñá. ²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nisa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicaa-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús ca-canuu, te nì canataca-nè nù-yá, nì nacani-ne xi-yá nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne xi ñá-ndúá nì chinaha-nè.

³¹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòò nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vèchi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsíhvi nù-né.

³² Ñàyùcàndúá nì nana-ya xi-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xi-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndúá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáa-nè, te dihna-ne nì sàa-nè nù-yá. ³⁴ Ñàyùcàndúá, na ní quee-ya nù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vèchi nahi riì còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndúá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nhicùn xi-yá nù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin ve-he. ³⁶ Ñàyùcàndúá, ndaquindèè-ní xi nèhivì yohó ñà-nì cuftià-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vèchi còò ñà-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xi-yá:

—¿A cùhùn-nsi xi ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsinè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsià cunde-hè-nsiá.

Ñàyùcàndúá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xi ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dándàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nù yucù cuí. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nù iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tñii-ya ùhùn pan mà xi ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà diquí-xí, te nì naquimaní-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàhà-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà nù nèhivì cuàhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yá xi ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nù-né. ⁴² Te nì xixi

nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xi stná pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nù tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònuù cueé-nè nù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuftià-yà nèhivì cuàhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xi-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ñi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yànè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vèchi caná tàchì ladu nù-né. Ñàyùcàndúá, sinduhá nì sàa-yà nù-né, xicándódo-yá nù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nù tècuí ducán, dandu nì càna ndee-né, vèchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vèchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhì cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xi-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee ini-nsia, vèchi yùhù nduú; màsà yúhì-nsiá.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñàyùcàndúá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vèchi cóni sáníhì váha ini-nè sàhà mi-lagru nì nducuahá pan mà, vèchi ùhì mànihì ini-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xi-né mar mà, dandu nì sàa-yà ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xi-yá nù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcàndúá, nì ca-dayáa-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchimà vèxi nù-yá itánduhù-né nù camilla. Te ndéni nì cui nì xinit-nùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàa-nè xi nècuàchì mà.

⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nù sàhà sicoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

Ñà-ndúá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

7 Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu vèxi-ne, nì quesaa-nè nù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndàhá-né. Ñàyùcàndúá, nì caxitnùhu-ne nècuàchimà. Vèchi modo jaàn nduhí ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vèchi nècuàchì fariseu mà, xi nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndàhá-né, mà cúxí-né, vèchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nè chivàha-ne, vèchi icúmí-nè nacate stná-nè

taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcàndùá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tñuhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchìcùn-nè estilu xi xì-ndà? vàchi có-ndùhì ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vàchi dananí uun-nsia vàha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñùhù-nè yùhù, màdì ini anima-nè, vàchi xica ié` cahan-né. ⁷ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vàchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì, cachí Dios. ⁸ Vàchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vètùni nacoo-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia.

¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tñùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn ùhì iin nèhivì dìqui iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsiá vètùni cachi iin nèhivì xi yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xi ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn ñi; vàchi sàni cachì: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-nè yuadíhí-nè (xi dihùn mà). ¹³ Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ñi mà, te cuisì estilu nì ndòo nùù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tñaha ñà-yucán icúmí stná-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vàha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsidá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nihnú ini anima-nè, te quidá-néà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima-nè. ¹⁶ Ni cúníni vàha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì vàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuaha-yá nùù-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà.

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-ìá fuera iquicúñí-ndà, nú ni queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còó, tixi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vù nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñuhámà ini-nè, ñà-yùcàndùá

quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xi nècuàchì cóni nándàhà xi-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xi ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhñá-nè; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xi ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùù-né; te cuàhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìqui ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xi ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-ìá-yà yucán; doco mànicú coo dèhé-yà. ²⁵ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà ináccá iin ñà-malu ini dèhey-oco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé ìá-yà, nì sàcuiìn sìsì-né nùù-yá, nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán ìá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sihina cuati. Vàchi mà váha cuxio dìtà-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tixi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcàndùá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcàndùá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì vàha-ya ñuu Sidón, xi stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar ìá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-cáhàn víi stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá ñini nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te nì dàquíhvi-ya ñinindáhà-yà ini tùt-nù-né. Te nì dàcóyo-ya tètíí-yà ñinindáhà-yà nì chituu-ya nùù yáá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiáá-yà dìqui-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xi tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yáá-nè, vàtùni cáhàn víi-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xi nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-ìñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì

sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nêhivì, cachí-nè:

—Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tèdòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhin dànácàhàn-yà.

Nansa nì dàcuxí Jesús cùmì mil nêhivì

8 Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nêhivì, doco còdò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nêhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te còdò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánacuítìe-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vàchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá: —Doco ñíndù nìhì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ùsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo viì nsidaa nêhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchì-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùu nêhivì cuáhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcàndùá nì naquimanì stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùu nêhivì.

⁸ Dandu nêhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtàcá-nè ñà-nduá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nêhivì nì caxixi ma, nahi cùmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sàni dànacuítìe-yà nsidaa nêhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùu-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xì Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcàn cuàhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ñíndù chu-un xicàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa nì dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácánì gá ini-nè sàhà nansa nihì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdò nècuàchì dacuahá-yá cunihì ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cúndóo-nsiá sàhà tàt-nà nsidatáchì xì pan xì nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

¹⁶ Dandu nì quesaha-né nì ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñà-còdò pan nihì-nda vaxì, ñàyùcàndùá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhù-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Có-xìñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còdò pan nihí-nsiá vaxì. ¿A có-nsínúú ini-nsiá (ñà-nduá nì xì-ni-nsiá)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsiá. ¿Na cueé guá sáníhì ini-nsiá! ¹⁸ Iá nduchínúú-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsiá. ¿A có-nsínúú ini-nsiá nansa nì cuu daa?

¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te nì xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòo nì dàtàcá-nsiá?

—Ùxin ùià —cachí-nè.

²⁰ Dandu nì cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan nì caxixi cùmì mil nêhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan nì dàtàcá-nsiá?

—Ùsà —cachí-nè.

²¹ Dandu nì cachi tu-ya xì-né:

—¿A tãñáha ga mànihì ini-nsiá?

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu nì sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nêhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùu-yá, sacúndáhvì-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùu-né, te nì ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì mà, te nì tavà-yànè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchì-yà tèdíí-yà nduchínúú-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùu-né. Dandu nì ndàcàtnùhù-yà nùu-né, a sàni natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nêhivì, xicànúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndàa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchínúú-né, te nì indehè nsii-né. Te momentu yucán nì nduvàha nduchínúú-né, te nì natùì nina. ²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchì-nè xì nêhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xìníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nêhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùú-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú cachí-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi diquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cánchezi-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vâchi tè-sàh-nú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tìxi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndúá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yá ñà-màsà cánchezi-yà ducán. ³³ Doco nì nacuíco-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì cáhàn duchi ini-yà xì Pedro, cánchezi-yà: —Cuxio-ní nú, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Cò-nìhnú vâha inì-ní Dios. Cuisi chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu nacoo-ne ñà-ndúá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí. ³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñhúhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nù Dios. Còò, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còò, mà cúí. ³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichi, nacóò-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndúá, iin nècuàchì íá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhàn nù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuaí mii-né quivì naxicocuín. Vâchi icúmí naxicocuín ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchií quida Yuamáni.

9 Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha ìñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchì. ³ Nì nducuxín yaa sì-coto xi-ya, te nì nanchií yéha. Na cuxín yaa ñà-ndúú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì

ndecoyo stná nèhivì (sànaha) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nè xì-yá. ⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quida vâha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yàha guá yúhî nsidaa-né, ñàyùcàndúá nì cónì cúndáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vicò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vicò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cánchezi-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndúá cánchezi-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachi còò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá íá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihìn-ya ichì mánuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dandàcú-yá nù-né, cánchezi-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-ndúá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcàndúá, nì chivàha nècuàchì mà chuun jaèn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nù-yá, cánchezi-nè:

—¿Índù chuun cánchezi nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-di-hna icúmí Elías naxicocuín-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuín-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cánchezi stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníàmà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì mà nacua nì cudii ini-nè, vâchi ducán sàni cachitnùhu tutu ìì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòò dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nù nècuàchì mà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nâ tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáà-nè vâxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì cáhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cánchezi-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vâxi nù-ní, vâchi in-ácaá iin ñà-malu inì-te, te sadiá nù-té, mà cùì cáhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui íá-te, vâxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chihíñ yuhù-té, saxíndiá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvi nù nècuàchì dacua-ní ñà-tavà-nèà, doco màncúí.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiâte quixi núí.

²⁰ Dandu nì saca-ya tèchii ma vâxi nù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahní ihá-te, ñàyùcàndúá nì sàcasàn-té, natúì nihní-te, te caná

chihìñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán? Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sácasàn-té, vèchi cuníà cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vètùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida maní-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vètùni. Vèchi iin nècuàchì xiníndísà, vètùni nihitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísè vichi; te nú cò-sài cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-ní cúníndísà gué.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivì natácá. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nàxicócuíin gò nansihvu ini-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándàcùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sànì xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dítá-yà, te nì dándàcúíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quihvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùu-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicùì, vèchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queà nansa ni nì cui, cuisì nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yà, vèchi có-cuní-yà cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yà nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sáà nècuàchì mà mànihì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàa-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vèxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun nì ndòo-ne, vèchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá.

³⁵ Ñàyùcàndùá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunih-nu ini-nè nduú-né ana chicá có-dándàcú, te cunucuachi stná-nè nùu nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicani-ya mahì nsi-daa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vèxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivì, te ndàcùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xì-ndá xicánúú.

Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cadí-nsiá nùu-né, vèchi iin nècuàchì ndàcùcahan xi quivì, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vèchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhàmà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè nihì-né ñà-vàha xi-ne nùu Dios, mate iyuhu tècuíi-ni nduá nì sàha-nensiá nì xì-hi-nsiá.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátúcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vèchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachi chicá nsiaha (sàa-nsiá nùu Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdìá coo ndùìà, te ndi-achi-nsiá andea, vèchi yucán, mà cúì ndàhvà ñuhu.

⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vèchi chicá nsiaha (sàa-nsiá nùu Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdìá coo ndùìà, te ndi-achi-nsiá andea, vèchi yucán, mà cúì ndàhvà ñuhu.

⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchinùu-nsiá

xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vàchi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cui-sì, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nè (yàha-ne tnùndoho) na ian nsì yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduamà, na ian nduhadí comida) ñà-quéa iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vàchi nsidá ádiá ñà-xixì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadí. Te na ian quidá iin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì ani-ma-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

Màsà cáté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

10 Dandu ni quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán ni nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te ni quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán ni casaà stná nècuàchì fariseu, te ni càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó ni cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdihí-ndà?

³ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ni dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te ni cacachi nècuàchì yucán:

—Ni sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cô-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcànduá ni tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòo ñuhivì, còo. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu ni quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne ni sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáàn-né nùù yuadíhì-nè. ⁸ Ñàyùcànduá, mate diín diín ni sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhàmà, có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhà-né —ni cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu ni ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá sàhà chu-un jaàn. ¹¹ Te ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùù Dios, te cuàchi nduú stná nùù ñahàdihí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè iin-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa ni chitándò Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vaxi nùù-yá ñà-chitándò-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, ni sadi-nè nùù nècuàchì-mà. ¹⁴ Te na ní xì-ni-yà ñà-nduá quidá-né, ni cuduchi ini-yà, cachì-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádì-nsià nùá, vàchi ana nihnú inì-xì nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ì xì Dios. ¹⁵ Te yùhù cachì xì-nsiá, nú màsà cóo (vitá ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichi ñuhivì ì xì mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —ni cachi-yà.

¹⁶ Dandu ni numi nihni-yañà, ni chitándò-yá ndahà-yá dìniá, te ni xicàn tàhvi-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa ni cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà ni quihin Jesús ichi cuàhàn-yà, dandu ni xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní que-sàa-te nùù-yá, ni sàcuìn sisi-té, cachì-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndiá nduá quide, te nihitáhvì vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá dísàhà-xì cachì-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còo ni-iin nèhivì úun vaha ndisa, cuisì nú nduá Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa ni dándàcú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì ve-he-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáhì-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándàhvì stnàhà-ndà. Te icúmì stnà-ndà quidañuhu-nda yuadíhì-ndá.

²⁰ Dandu ni cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíí.

²¹ Dandu màni màni ni indehè-yáte, vàchi cuú ini-yà sàhà-té, te ni cachi-yà:

—Cumàni gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmì-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihitáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhì, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá ni cachi-yà, ni ndulocó-te, te ni cuhuun cuahà inì-te, vàchi yàha ga cuicà-té. Ñàyùcànduá, ni quihin-tè ichi cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, ni xiconúù-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhivì ì xì Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchì-mà, yàha ga ni ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi ni càhàn-yà xì-né, cachì-yà:

—Hijos, na ùhì guá nihitáhvì iin nècuàchì càhvi xì ñà-cuicà-xì yàha-ne ñuhivì ì xì Dios. ²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayàha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iqui; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ì xì Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yàha ga ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu ni indehè váha-yanè, te ni cachi-yà:

—Nèhivì ñuhivì, mà cúí quida-neamà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmì-nsì, te vaxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vèchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nihitáhvi-né mientras íá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vaxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yà cuàhàn-yà xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yà nù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu nì tavà cuàán-yà nsì-úxìn ù-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-ndúá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmí nècuàchì mà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi díi-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùnì quivì icúmí natiacuí —nì cachi-yà.

Ñà-ndúá nì xicàn Jacobo xì Juan nù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnatuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsi quidamaní-ní xì-nsí iin favor ñà-ndúá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsiá quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsi coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánihì ini-nsiá ñà-ndúá xicàn tàhvi-nsiá nùí. ¿A vátùnì cundee ini-nsiá ndoho-nsiá nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsiá tñùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùnì stná nsìhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsiá nahi yùhù; te icúmí stná-nsiá yàha-nsiá tñùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-daníhitáhvi mii-nsiá cundoo iin iin-nsi iin iin ladúí, mà cúí, vèchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihitáhvi cundoo ladúí, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vèchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yà, dandu nì cuduchi gà ini-nè sàhà Jacobo xì

Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátacá-nè nù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiá sàhà tè-cùsahnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nù-né. Vèchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nù nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vèchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vèchi nècuàchì cuní codònù nù-nsiá, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nèhivì daya ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quesáí ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míf nù-né nì quesáí, dandu después cuàhì vida xi cui cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yà ichì queé-yà ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichì yucán íá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vèchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcàndúá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà ndáhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiin-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà cúhúún inì-ní; ndacuiin-ní, vèchi caná-yà mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcàndúá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé íá-yà.

⁵¹ Dandu nì xicàn tñùhù-yà nù-né, cachí-yà:

—¿Ndíá nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vèchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

11 Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagè xì Betania, yatni

dìni yucù Olivo. Dandu ni càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuèé-nè nù-xí. ² Te dohó ni cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nù-xí; te yucán icúmí-nsià cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisi tàñáha ga cuida nduú-si. Quisi yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivi nù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxico-ocufin-si —ni cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu ni quihin ùi nècuàchìmà ichi cuàhàn-nè, te ni xini-nè yucán iín burru ni cachi-yà, nuhní-si yuhù ichi yatni yehé iin vehe. Ñàyùcàndùá ni ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, ni cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu ni naxiconihí nècuàchìmà nacua ni cachi-yà xì-né. Dandu ni sàha nèhivi mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndùá luegu ni saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te ni chitàndòó-né sícoto xi-ne diquì-sí. Dandu ni sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, ni chitànduhù-né dòò-né ichi nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, ni sahnde-nè ndahà yutnù ni chindoo stná-nè ichi. ⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne!
¹⁰ Ndiaha gá coo, vachi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —ni cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán ni sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te ni xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vachi sàni cuaà.

Nansa ni sadi Jesús nù nù-higu cóni càná quisi vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì ni quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco. ¹³ Te ni xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuí-nu.

Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càà sì-higu caxi-yá. Doco na ní tnàtuu-ya ni xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisi vídì, vachi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu ni cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisi vídì-yó caxi nèhivi.

Te ni inini stná nècuàchì dacuahá-yá ni cachi-yà ducán.

Nansa ni tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xíin fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Ni nsihi ñà-yucán, dandu ni sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te ni taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xíin yucán. Ni naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te ni ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sáha stná-yà lugar nacuíco ni-iin nèhivi carga xi-ne yàha-ne patiu

veheñùhu cahnú-ma. ¹⁷ Te ni càhàn fuerte-yà xì nèhivi yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nù tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tàhvì-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-ndùá ni cachi-yà. Te vichi yúhì-nèyà, vachi ináhà-nè ndulócò nsidaa nèhivi sàhà ñà-ndùá dacuahá-yá. Ñàyùcàndùá ni quesaha-né nandúcù-né nansa cui cahnì-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu ni quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa ni ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te ni nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te ni xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndé yohò-nú. ²¹ Dandu ni nsinuu ini Pedro, te ni cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù ni càhàn xì-ní, te ni sadi-ní nù-xí icu, ¿sàni ìchì-nu!

²² Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivi có-lá xì duda, dècuèndè vètuni dandacú stná-nè nù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua ni cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcàndùá, yuhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha ni càcàn tàhvì-nsiá nù Dios, nú xiníndisâ-nsiá ñà-sà-lá ñà-ndùá ni xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáñà.

²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvì-nsiá nù-yá, te xini ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu di-hna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vètuni cuicahnú stná ini Yuandíahá-nsiá iá ansivi sàhà cuàchì-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchì-nsia.

Nansa ni cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

²⁷ Daaní, ni sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán ni casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nù ñuu mà, ni tnàtuu-ne nù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù ni nihì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidà-ní? ¿Ana divi ni dàndàcú nù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te ni cachi-yà xì-né:

—Yuhù cuní stnái ndàcàtnùhí nù mii-nsiá, te nú ni naxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi ni dàndàcù-xi nùí. ³⁰ Cachi-nsiá xí ana divi ni dàndàcù-xi nù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivi. ¿A Dios ni cachi xì-né, te ò nèhivi ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, ni candatnuhu tnahá nsidaa ní mí-nè, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándàcù-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ùndù chuun cóni xíníndísá-ndà nècuàchì-mà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì úun nì cachi xì-né, (dandu ni mà quée víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchì-mà, vèchi yúhî-nè ndiá ndúá cachi nèhivì xì-né, vèchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùu Dios nì sanduu Juan.

³³ Ñàyùcàndùá, nì cacachi nècuàchì-mà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsì ana divi nì dándàcù-xì nùu Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnáì xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùí ñà-quide ñà-ndúá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

12 Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ia iin lamú, nì dándàndèe-ne nducu yòhò sì-uva nùu ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà.

² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xì-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùu medieru xì-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-ñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xì-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dándàcuèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xì-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùu-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-ténê. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùu-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vèchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcàndùá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vèchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: "Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndátè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà", nì cachi-te. ⁸ Ñàyùcàndùá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dácáná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ùndiá ndúá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahnì nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahví-nsia nùu tutu ìi xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ia iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vicò esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya. (Ducán nacání nùu tutu ìi, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cahnàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-nèyà. Doco ñà-yúhî-nè nèhivì

cuàhà yucán, ñàyùcàndùá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùi nècuàchì fariseu quixi xi iin ùi nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cahnàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Cò-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhî stná-ní ni-iin nèhivì, vèchi chináhá víi-ní ñà-ndúú ichi váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátuni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùu-yá; ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihi-nsia iin dihùn quixi, cundehià nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dihùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dínùu-xí, te ana dìquívì-xì itúú ìcà dihùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndúá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndúá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchíchí guá nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì-mà.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá nì cahnàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xíníndísá-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: "Nú sàni xihì iin tiàa, te còò dèhe-ne nì ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mèè mà". ²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò dèhe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì úi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì úni. ²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchì-mà. ²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quívì (cachí-nsià) natiacu nsii, ùndù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-úsà-nè nisa ìa xì-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò, có-càhí víi-nsiá, vèchi có-cùndáà inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quívì natiacu nèhivì, mà nandàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne. ²⁶ Te vichi cuàhàn

càhin xì-nsiá sàhà nansa iá ñà-natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nùu tutu nì tiaa Moisés ndé cachá` sàhà yut-nù tii (xìxìn), te iá Dios mahi-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob”, cachí-yà. ²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì sàhana ma), vèchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvi xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-ndùá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-né:

—Nùu nsidaa ñà-ndùá nì dàndàcú Dios, zìndù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, iminda-daa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidan-icúú anima-ndà, xì nsidanicúú voluntad xi-nda, xì nsidanicúú sàxìnitnùnì-ndà, te nsidanicúú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùu ùi ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàà nduá, vèchi imindaa Dios iá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá.

³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicúú anima-ndà, xì nsidanicúú sàxìnitnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vèchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùu nsidanicúú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisi coco nùu-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachi-né.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nùu-yá; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumànì, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìi xí Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì iá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco zìndùví cunì cachà mà? ³⁶ Vèchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tixi poder xi Espiritu Ìi xí Dios, te dohó nì cachi-né:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndè cachi sàà cundeí

nùu nsidaa tè-xinì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu zìndù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-ndùá cachí-yà.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuàhá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vèchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuààn ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè.

⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìi-xí; te nì dàquéé-ne ùi dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yà nataca-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùu ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán.

⁴⁴ Vèchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùu-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicúú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

13 Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yà xì-yá:

—Cundehe-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùu nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndàa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùu-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vèchi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó, vèchi icúmí caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndùá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùni-nè xì-yá, divi

Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

⁴—Cachí-ní xì-nsí índù quìvì cuu nsidaa ñà-nì cachí-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú quìvì cuu nsidaájàn?

⁵Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani úun-né nduú-né yùhù, te cachí iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsiá, vèchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga xínu tiempu yohó nduájàn, iá gà ñà-vàxi cuu. ⁸Daaní, ñuu xì ñuu, icúmí nàá stnahá. Vèchi cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tràa stná yoho te yucán ñuhiví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cundamà.

⁹Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vèchi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cui-nsiá ini veheñuhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcàndùá, icúmí-nè datná-tuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né ñiqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachí vate-nsiá ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰Te dècuèndè inicutu ñuhiví icúmí cuitià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xínu (tiempu yohó). ¹¹Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsiá ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cui-sì nacua dachítùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachí-nsiá xì-té. Vèchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹²Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nè cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadìhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xìñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quìvì cuni-nsiá sàni sàcuiìn figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quìvì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵Te nú ñinivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsihvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-ndùá icúmí-nè. ¹⁶Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷Te ñdahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xi quìvì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xí mée chichì! ¹⁸Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsiá mà. ¹⁹Vèchi yáha

ga icúmí nèhivì ndoho-ne quìvì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quìvì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quìvì coamà. Ni quìvì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihí nèhivì ñuhiví nì cúí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcàndùá sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹Quìvì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu”, te ò: “Yucán ía-yà”. ²²Vèchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úun càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahàn-té, doco mà cúí. ²³Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vèchi sàni cachitnùhì xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuñ Jesús

²⁴Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quìvì yucán, dandu mà cúnchìí gá ni orá ni yoo. ²⁵Te sìnsivì itándiáá ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhiví. Te sìtnùù nahnú, icúmí stná-si ndacùchì ndee-sí. ²⁶Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì ñuhiví yùhù sàmànui mahì vècò xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátacá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhiví xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸Vèchi cuàhàn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndun-sidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundàà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹Pues ducání stná xì mii-nsiá; quìvì cuni-nsiá cuú ñà-ndùá sàni cachí xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñ nduá; sà-itúú nihni. ³⁰Te mà sàà cui nsihì nèhivì itiacú vichi dècuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachí xì-nsiá vichi. ³¹Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³²Doco ni quìvì, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivì có-ináhá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ináhá stnâ; cui-sì Yuamání nduú ana ináhá.

³³Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsiá, vèchi có-ináhá-nsiá índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú núù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vèchi có-ináhá-nsiá índù hora divi naxicocuñ yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñuu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶Vèchi naná icúmí naxicocuñ, ñàyùcàndùá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídì-nsiá cund-

ua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nêhiví xí, ni cúndóó tûha-nsia —nì cachi Jesús.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhiví ñà-nàndúcú-nê nansa tni-ne Jesús

14 Daaní, cumáni gá ùi quìvì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xí-cusahnú, xì nêcuàchì ley xi veheñùhu, nì nanducu-né nansa tni dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè: —Còó, màdì mahi vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còó, vihini nacuidà nêhiví.

Nansa nì sòdò iin nêcuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nêcuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhiví nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nêcuàchì ñahà, nihí-né iin quìdì iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nêcuàchimà dùcùn quìdì ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nêcuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vâha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùnì cientu dìhùn plata dasàn-ndà nùù nêcuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánahá-nè xì nêcuàchimà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nêhiví mà:

—Nacoo-nsia nêcuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vâchi nêcuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahàn-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié` xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nêcuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatna-né cuerpu xì sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítñuhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha nì quida nêcuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nêhiví nandòdó-né nêcuàchimà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nêcuàchì xidandacú

¹⁰ Nùù ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nêcuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nêcuàchimà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudii ini nêcuàchimà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyâhvi-ne. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nêcuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìl

¹² Daaní, nì sàà tu quìvì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quìvì yucán xíhì stná lelù nduú prome-

sa siempre sáha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcàndùá, nì cachi nêcuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dândàcú-yá nùù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocò xì iin yoo tècuí. Nêcuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsiá xì nêcuàchì divéhé-xímá, cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nêcuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nêcuàchimà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìqui-xí ndé sà-iá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùi nêcuàchimà ichì cuahàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsi-úxin ùi nêcuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xí. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nêcuàchimà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhínì yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùù nsi-úxin ùi-nsiá, iin-nsia cuahàn cahin xí, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá` nì cachitñuhu nùù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnahà Nêhiví Ñuhiví. Doco tiàa cuahàn cahin xí, ñndahví-nè! Chicá vâha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùl —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tni-ya iin pan, te nì naquimaní-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yá nùù nêcuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tni iin iin-nsia pan yohó, vâchi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tni stná-yà pocillu, nì naquimaní stná-yá Dios sàhà ñà-ñùhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né.

²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi ní nduú-te, vâchi divi sàhà ní icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nêhiví nú sàni xitìà-ñà sàhà cuahà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà nacoho saa túi-te quìvì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yá icúmí-nè nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuahàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoo nihni-nsia yùhù, vâchi ducán cachí tutu ì: “Cuahìn dacúxióé pastor,

dandu icúmí riì cuitià nihni-sí, cachá. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codòni nù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xi-yá:

—Mate ni sàa nsidaa nēhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tãñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní cãhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sài nacuaí mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducánì nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tãhvi-yá nùu Yuamánì-yá

³² Dandu nì sàa-yà xi-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùu-xí cãcàn tãhvi nùu Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xi Jacobo xi Juan, cuahàn-yà xi-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhî-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacánì cuáhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xi-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tũha-nsia.

³⁵ Dandu cuahàn-yà chicá nùu-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tãhvi-yá nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yà yàha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamánì, nsidaa ñãha vätùni quida-ní.

Ñàyùcàndúá, xicàn tãhvi nùu-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yàhi, vachi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohià. Doco màdi ñà-ndúá cuní yùhù ni cúndúá, cuisì ñà-ndúá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidi-nè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xi Pedro:

—Simón, ¿indù chuun quídi-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoo tũha-nsia, te cãcàn tãhvi-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvî ñà-malu mii-nsiá, vachi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xi Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xi-ni-yà tucutu quídi-nè, vachi sádi vahná-nè. Ni có-nàníhî tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-úni, te nì nsiaa tu-ya nùu-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá, sàni sàa hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yáhi ndahà nēhivì cuáchi.

⁴² Ndacuítà-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-itúú quesaa ana nì cahin xí.

Nansa nì tnii nēhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cãhàn ñi-yá xi nècuàchimà, dandu nì que-saa Judas, divi iin nècuàchì nùu ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuáhà gá tiàa xinihi xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xi cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xi nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chítù-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnà-tuu-ne nùu Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítù-nè nùu-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nè, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nēhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnù, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xi nsidaa nēhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia ni-hí-nsiá espada xi garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tēcuihnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nisa òe xi-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nēhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xí vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndúá cachí nùu tutu ñi —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tēchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nhicùn stná iin tēchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tnii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sicoto xi-tè, te nì xinu-tè cuáhàn-te iá chaa-té.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàa-yà nùu Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàa dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnù. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nhicùn xicà ní-né mii-yá cuahàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xi policía ndoó nadáà nùu ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xi nsidaa Junta Cahnúmà, nì nducu-né ana daquéè cuàchì dìqui Jesús, (te cundua iin cuàchì pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còó iin ni túi cãhàn ducán. ⁵⁶ Vachi cuáhà tètñùhù nì cãhàn tnùhù dìqui-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndúá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vachi dava-tè, nì ndacuítà-tè nì cãhàn tnùhù-té dìqui-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuahàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nēhivì (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quívì cuahàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdi xi ndahà nēhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-ndúá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, cachí-nè xì-yá:
—¿Áma náxícónihí-ní ni-iñàha? ¿Nansa íá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:
—¿A divi Cristu Dèhemani Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:
—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiâ cuni-nsiâ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na naxicocuñin, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vicò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndùá) nì ndata canúù-nè iyuhu sicoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Cò-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu!
⁶⁴ Vàchi vichì sàni inini-nsiâ ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiâ? Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dìf-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cui-teyá xì sicàtù, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì canì xi-ní!
Daaní, stná policia yucán, ndee ní canì-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi íá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chiì quidáchúùn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinia Pedro iín-né nadàà stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:
—Còò, tàcùnì nècuàchìmà, ni có-cundàà inì ñà-ndùá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chiì mà, nì indehè tú-ñanè, te nì cachi-ña xì nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.
Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:
—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xì nùù Dios. Yùhù, chináhì Dios, tàcùnì nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-úi; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùi xichì, te ùni xichì sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhàmà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

15 Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyucàndùá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?
—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-nè sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndacàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma náxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni náxícónihí-yá. Ñàyucàndùá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudí ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vèchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin témà nani Barrabás. ⁸ Ñàyucàndùá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-ndùù costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsiâ Judea?

¹⁰ Ducán nì cachi-te xi-né, vèchi ináhà-té ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyucàndùá nì dáyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì càn-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsiâ quide xì nècuàchì yohó? Vèchi rey xi mii-nsiâ nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiâ.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:
—¿Ni cui-nè nchica cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:
—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá? Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:
—¿Ni cui-nè nchica cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cùnì Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyucàndùá nì dañà-té Barrabás. Te nì dandàcú-te ñahnì cui Jesús xì chirrión. Dandu nì dandàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchica cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechúùn, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnà-tuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sicoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, càna-tè, cachí-te:

—¿Viva! ¿Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi díi-teyá, te nì sàcùitasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaa-teyá ducán, dandu nì tavà-té sícoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sícoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tnii soldadu, te nì dàcuidá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sícoto xi-ya según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-îin dàtnàa nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchìtnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìh-nà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu it-ní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhìvi cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhìvi yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico díni-né, cahíchi ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-nì! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-nì!

³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-nì, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúù-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànaà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxihúì xì ndé càhùnì, nì nàcùìin tnùù inicu-tu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòò nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi naco-ndané cundiatu-nda, áma quíxi Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìi cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xì xì ndé tìxi-xì. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xini-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcànduá nì cachì-te:

—Ñà-ndàa nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdale-na, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchì mà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-nèyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnáhà-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmì-nè nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà. ⁴³ Ñàyùcànduá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhì-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndu-locó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á coó. Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùù témà a ndísá sàni xihì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcànduá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcànduá, nì xiin nècuàchì mà iin dahmà finu, te nihí-néa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-nèyà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsii sàni càan canúù icà cavà. Dandu nì dàtùù-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

Nansa nì natiacu Jesús

16 Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihì-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xinu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxió xì cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini

cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sicoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndùá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiâ, divi ana nì xihì nchica cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsiá xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-icúmí-yâ codònù-yá nù-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cunì-nsiayà, vâchi ducán nì cachi-yà xì-nsiâ —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dáyáà-nè cuàhàn-nè. Vâchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guâ-nè, cóni càchí-nè ni-ñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè.

¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xicanuu xi-yá antes. Vâchi ndoó-né tnùn-sí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nù-né. Doco cóni xìnindísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nù ù nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ù nèhivì xí-yá nùu campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nù-né, doco tucu nì nàcù-nahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñ nècuàchìmà nì cachit-

nùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xìnindísâ stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndùá nì dandàcú Jesús nù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natù-ya nùu nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vâchi cóni xìnindísâ-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xí ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xân, te cuhii-né, icúmí-né càcu-ne nùu Dios. Doco nècuàchì mà cúnindísâ-xân, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nù sàni xinindísâ nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dàná, te ò nú ni cohó-né ndutè dàná, dandu còò ni-ñàha cuu xi-né. Te icúmí stná-nè chitandòó-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

SAN LUCAS

Nansa ni nacani ini San Lucas ni tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

1 Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-ndúá ni xi-ni nèhivì xí-nsí ni cuu, ni tiaa-ne nacua ni cachitnùhu nècuàchì ni xininùu mà, vèchi ináhá nècuàchì mà nansa ni cuu dècuèndè quivì primeru, dandu ni dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán ni xinitnùhu stná nsiùhù. ³ Ñàyùcàndúá, stná yùhù ni nacani stná inì tiaí iin tutu ñà-nàcání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-ndúá ni ia. Vèchi yùhù, sàni sài ni cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcàndúá, tiaí tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátuni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndáa nduá sàni nacani nèhivì xi-ní sàhà-ñá.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea ni sandua, te ñuu yucán nisa ia stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu ni saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xi dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu ndúi nècuàchì mà. ⁶ Te nih-nú ndàcuisi ini-nè Yua-nda Dios; chivàha ndisa-ne nsidaa ñà-ndúá dandacú-yá, nsidaa ñà-ndúá cachí-yà. ⁷ Doco còò déhe-ne, vèchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi ndúi-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸ Daaní, iin quivì ni sàà ni quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nisa icumi dùtù mà ndúá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías ni quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùh-má-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma ni ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te ni xini Zacarías-nè, iín-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàh-mì-xi inciensu. ¹² Te ni yuhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu ni càhàn ángel mà xi-né, cachí-nè:

—Màsà yúhî-nî, Zacarías, vèchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-ndúá ni xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcàndúá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vèchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiàa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiàvè. ¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsià cudì inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì

icúmí cudì inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè ñhì-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sà-chitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuahà nècuàchì raza-ní Israel naxic-ocuíñ ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dih-na dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nisa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nisa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xi ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchì mà dèhe-ne, te nàcùndoo vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xi cuahà nèhivì có-ndùlócò xi Dios sàhà-ñá ñhì nècuàchì mà nàcùnih-nu vaha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —ni cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu ni cachi Zacarías xi ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa inì ñà-ndáa nduá cachí-ní? Vèchi yùhù, sàsàhnú cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te ni cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùu Dios iín tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya ni techuún-yá yùhù vèxi cachitnùhi xi-ní ñà-ndúá sàni cachi xi-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-ndúá ni cachi xi-ní, vèchi có-xiníndisá-ní. Doco seguro icúmí cuu ñà-ndúá ni cachi xi-ní —ni cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun ni cuee guá Zacarías ini veheñùhu?

²² Dandu ni quee nècuàchì mà, doco mà cùì gá càhàn-nè. Ñàyùcàndúá, ni cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchì mà iñàha na iá-nè veheñùhu, vèchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cúú quidá-né seña.

Nansa ni cuu ndisa ñà-ndúá ni cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después ni cuee Zacarías ni ia-ne ñuu yucán dècuèndè ni xínu quivì xinúcuáchì-nè yucán, dandu ni naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴ Te ni yàha iin tiempu, dandu ni cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcàndúá, ùhùn yòò ni ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudì ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vèchi ináhá-yá sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcàndúá ni indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhichì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani María. Señorita nduú nècuàchimà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuàhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnàhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nihitáhvi-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndu-locó-nè: ¿índù chuun cásàhú nècuàchì mà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vàchi ndiaha gá sàni nihitáhvi-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-ve ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-ve quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yà nihì-yá, vàchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamàni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohotéhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándácû gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xì ducán, como tàyóo ì yúhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-ní xì poder ìi xì-yá; vàchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcàndúá, ìi sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vàchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuàhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nisa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nihitáhvi-né nùu Dios, vàchi mà úhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-ndúá cachí mii-yá. Vátùni ni quidá-yá xì nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchì mà cásàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchì fuerte mée xi-ne tixi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùu nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-ní xì, dandu nì ndacùchì fuerte mée-xi tixi ñà-cùdîl guá ini-ve. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímánì Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudîl ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dácácu xì. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhí, dècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì; ìi ndisa-ya sàni cundaà ini.

⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yà cundehè ndahví-yà nèhivì càhvi xi-yá. ⁵¹ Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndúá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùu-né, xì nsidaa stná tè-xidandacú, sàni dácúxíó stná-yàte nùu chuun xi-tè, te nì chidònnùu-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xihì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-iñàha ni nihì-né nùu-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴ Sànahà nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yà chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndúá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vàchi cóni nándodó-yá ñà-ndúá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nisa ìa ga nècuàchì mà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-ve, mée tiàa nduú-ve. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchì mà. Ñàyùcàndúá, nì cudîl gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vàchi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios ìcà-ve; te cuní nèhivì mà dácúnánì-nèvè Zacarías, nacua nani yua-ve. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-ve:

—Còó, Juan cunduu quivì-ve.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchì mà:

—¿Índù chuun? vàchi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchì mà seña nì ndacàt-nùhù-né nùu yua-ve, a ver nansa cuní mii-né cunani-ve. ⁶³ Ñàyùcàndúá, nì xicàn nècuàchì mà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-ve. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vátùni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios.

⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndúá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñà, nì chivàha nsihi-neà nì anima-nè, cachí-nè:

—Ǵíndù iin clase nèhivì cunduu mèe yohó?
Ducán nì cachi-nè, vèchi cuàhà gá nì chindee
Dios-vè.

**Ñà-ndùá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì ca-
chitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan**

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vèchi sàni indehè ndàhvì-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vèchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vèchi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachitnùhu nècuàchì ìi mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yà dacácu-yàndó nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùu stná ana dava ga có-xiñùhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhvì-yà nsidaa yohótèhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìi nì saquin-yà xì xii-ndà. ⁷³ Vèchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yà cuidahan-yàndó nùu ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhì gá-ndà. Dandu vètuni cunucuachi víi-nda nùu-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìi xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios iá dìqui-xí ansivi, vèchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívi quesaa Stoho-ndà Señor, sàndòò tùha-ne. ⁷⁷ Vèchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vèchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìqui-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúu-yà sàxínit-nùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxínitnùnì nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vètuni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo víi-ndà nùu-yá, te cudii gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mèe Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quìvi nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

Nansa nì cuu quìvi nì tùinuù Jesús ñuhiví

2 Daaní, quìvi yucán nì dándacú tè-cùsáhnù César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnù-te nùu-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùu ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùu lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vèchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sàhana, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quìvi-nè nùu lista mà. Te cutnáhà stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mèe xi nècuàchimà. ⁶ Daaní, ndoó ìi-né ñuu yucán, te nì sàà quìvi tùinuù

mèe mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhiví; mèe nuu xí-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sicoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vèchi có-sàà gá vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaà xì rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùu nècuàchimà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, nì cayùhì cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhì-nsià, vèchi cunaha-nsiá, yohó vèxi nihí iin razón vèha cunini-nsia, iin razón cudii ini nsidaa nèhivì ñuhiví nduá. ¹¹ Vèchi vichi ndè ñuu xii-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsià cuni-nsià, idáducùn-yá sicoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vèha ini-nsià divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnáhà-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vèha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìqui-xí ansivi nì queé cuàhà tñùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhiví yohó nì cúndóó víi nsidaa nèhivì cudíi ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cùhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-ndùá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mèe, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihì nì xini-nè mèe mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-ndùá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivì nì inini xi ñà-ndùá nacání pastor mà, nì ndu-locó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándodó stná-nè ñà-ndùá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànuhù-né, ndeníhí vèha-ne Dios, naquímànì cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-ndùá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-ndùá nì xini-nè, vèchi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

**Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús pre-
sentar nùu Yua-nda Dios ini veheñuhu cahnú**

²¹ Na ní yàha ùnà quìvi, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà mèe Jesús mà, te nì nihì stná-yà quìvi-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vèchi ñà-jaàn cunduu quìvi-yá nì cachi ángel na táñàha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quìvi cuhí quihmi María, vèchi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xi Moisés sàhà nadaa quìvi coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, ²³ vèchi dohó cachí tutu ìi nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mèe ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-né

cuàha-ne ùi lungu, te nú coó, ùi loma cuachi.
Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisi mà
ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa ìa iin tiàa nani
Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsi ini xì Dios nduú
stná-nè, vèchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè
ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí
stná-nè Espíritu Ìi xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu Ìi mà sàni ca-
chitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi
cuninù-né ana nduú Cristu nì quixi nùu Stoho-ndà
Señor.

²⁷ Ñàyùcàndùá, quivi yucán nì càhàn Espíritu Ìi xì-né,
te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná
yuadíhí-vè nihí-névé vaxi quida-ne nacua cachí ley ìi.

²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnindiaa-névé, te
nì naquimani-né Dios, cachí-nè:

²⁹ Sà-íá vichi, Señor mío, vətùni nacua-ní yùhù vichi,
vèchi contentu ié, vèchi nacua nì cachí-ní xí, divi
ducán nì cuu ndisa, sàni xini ana nì techuun-ní
ñà-dacácu xì-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùní iní-ní quesaa-yà,
dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa
cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vèchi icúmí-yà dat-
nùu-yà sàxinítùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducání
stná nècuàchì raza-nsí Israel, cuàhà gá tñùñhù ndia-
ha icúmí-nsí nihí-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María
sàhà ñà-ndùá nì cachi nècuàchimà sàhà mée mà.

³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xì Dios sàhà
yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima
cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga
stná-nè, quixi tñundoho cahnú dìqui-né, según nansa
indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yà cachit-
nùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná
nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhàmà icúmí cundaà
inì-xì ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní,
icúmí stná-ní (cuní-ní tñundoho), na ian xída iin càa an-
ima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶ Daaní, yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani
Ana, te sàni nihitáhvi-né càhàn-nè cuenta xì Dios.
Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani
yohótèhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né
na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìi-né, dandu nì xihì
nècuàchimà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né.
Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vèchi ndui te ñuu
iá-nè yucán, xinúcuáchí-nè nùu Dios, iníhí-né, te xicàn
tàhvi-né nùu-yá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì
tñàtuu nècuàchimà (ndé iín María xì José), te nì
naquimani stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì
quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén
sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa
mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihì nì quida-ne nsidaa
ñà-ndùá dandacú ley xì Dios, dandu nì naquihin-ne ichì
mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret
ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì
cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá
gracia xì Dios icúmí-yá.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yá ñuu
Jerusalén quivi nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xì-
chi) na sàxicá-yá ùxin ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né
vicò ñuu mà, vèchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xì-ne.

⁴³ Daaní, nì nsihì vicò mà, te nì naquihin-ne ichì
mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te
cóni xini José xì María, ⁴⁴ vèchi ádi vaxi-ya cutnàhâ-yá xì
nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivi
sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xì-
cánúú-né nandúcú-néyà, ndàcàtnùhù-né nùu tñaha-ne
xì stná amigo xì-ne.

⁴⁵ Doco còo, cóni nàtù-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxic-
ocuín-nè ñuu Jerusalén, áma ndàcùhun-neyà
càhàn-né. Te tixi ùni quivi nì natù-ya, veheñùhu cahnú
iá-yà, dava mahì maestru xì ley ìi, iní-ní-yá ñà-ndùá
cachí nècuàchimà, te ndàcàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te
nsidaa ana iní-ní má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guâ-yà,
te naxícónihî nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì
María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi di-
hi-yá:

—Hijo, ¿índu chuun nì quido xì-nsí ducán? vèchi yùhù
xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó,
nacání cuàhà ini-nsí.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-ndùá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vèchi
xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùu Yua mií,
te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánihì ini-nè ñà-ndùá nì
cachi-yà xì-né. ⁵¹ Dandu nì nacua-neyà mànuhù-né
xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndùá nì cuu ma, nì
chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nisa inini-ya
nsidaa ñà-ndùá nì cachi yuadíhí-yá. Te chicá nì
cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuàhàn
ndé vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudii
stná ini-nè sàhà-yá.

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

3 Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà
cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mismo cuà yucán
dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te
governador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te
ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu
Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gober-
nador nani Lisaniás. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu
Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios
datnùu-yà ini sàxinítùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè
yucù. ³ Ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu
yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì
ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini
Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁴ Vèchi ducán
cachí stná nùu tutu ìi nì tiaa profeta Isaiás, divi
nècuàchì nì sacahàn cuenta xì Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà
ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé

yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsi, xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmîâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduviì stná yucán. (Ducán icúmî nduviì stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmî-nê sàà-nè cunì-nè nansa sáhatahvi Dios salvación xi-ya. (Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùù libru mà.)

⁷ Ñàyùcàndúâ nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùù Juan, vâchi cunì-nè cuhiì stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vâxi-nsia yohó xinúdhèhè-nsiá nùù castigu cahnú icúmî quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsiá ducán? ⁸ Pues, ñà-ndúâ xiñuhu ndúâ quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndâ nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsâ cáchì-nsia: “Divi Abraham nduu yohòtéhè-ndâ, còò ni-ñàha cuu xi-nda”. Vâchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vâtùni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndâ Abraham nú cunì mii-yâ. ⁹ Te vichi sà-lâ cuàhàn cachi-yâ índù nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhâ-ndâ hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmî cuu stná xì nèhivì có-quidá vîi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá icà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûtâhvi-ndàné ian, nú icúmî-ndâ ùià. Te nècuàchì xihì doco, ni dácúxí stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndâ.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachiyàhvi, te nì cuhiì stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchì-mâ, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsâ dáyùhî-nsiâ ni-iin nèhivì, te tavà-nsiâ dihùn nùù-né; ni màsâ quídáyúcùn uun stná-nsiâ tnùhu. Te cundoo stná-nsiâ conforme xì ñà-ndúâ quiyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcàndúâ, nsidaa nèhivì, nacánì ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmî quixi nùù Dios) nduu-né cahan-né.

¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuìi quidá ìí mii-nsiá, doco nchícùn gà vâxi mii-yâ ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yâ. Te icúmî-yâ quida ìi-yâ anima-nsiâ tixi Espíritu Ìi xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yâ xì-nsiá (dandáñúhù stná-yâ ñà-có-ndiáâ). ¹⁷ Vâchi vichi sà-lâ cuàhàn-yâ qui-

da-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandi-achi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmîâ co-ca. Pues ducan icúmî stná-yâ quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yâ dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmî-nê coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nán-sídâ vîi-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vâchi iá-te xì ñàhà mà, te ñàhàdihì ñani-te Felipe nduu-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-íâ vîi quidá-te. ²⁰ Doco tèmâ, chicá más nì quida chicuéhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecâa.

Nansa nì quida ìi Juan Jesús na táñàha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihì nì cuhiì nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhiì stná Jesús. Te iín-yâ yucán xicàn tàhvi-yâ, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìi xí Dios diquì-yâ; na iá loma, ducán iá-yâ mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yâ ansivi, cachí-yâ (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudîi cuàhà nì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxin cuà na ní que-saha-yâ (quidá-yâ chuun ndiaha xí-yâ), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduu-yâ. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te

yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

4 Daaní, (nì nsihi nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu Ìi xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ìi mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùi dico quìvì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cúndéé-sî). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quìvì mà, dandú nì xihì-yà doco.

³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vâchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyâ cuàhàn-si xì-yá dìni iin yucù ducún, te nì dâcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dâcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xì-yá:

—Vàtùni dacútâhví mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nihì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíâ, vâchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudîi inì dacútâhví ñà-dandacú-né nùá.

⁷ Ñàyùcàndùá nú ni mácuìin sisì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhví mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-síyâ cuàhàn-si xì-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-síyâ ndè dìni veheñùhu cah-nù, te nì cachì-si xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu dandiacu-ní mii-ní, ¹⁰ vâchi ducán cachí nùu tutu ìi:

Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xì-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sahà-ní ni-iin yùu.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá canúú-ndà ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cuni-si dacà-síyâ, dandu nì nacoo chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu Ìi xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vâha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶ Dandu nì nasaa-yà ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya.

Te na ní sàà quìvì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vâchi ducán nduú estilu xì-ya. Te nì ndacuiin-yà ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìi) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàna. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espíritu Ìi xí Dios ini animè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìi cachitnùhi ñà-vâha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vâxi stnáì ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnáì cachitnùhi xì ana có-ndòò libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùni stná nùu-né quide, xì nècuàchì yàha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vâxi stnáì cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùu tiàa xinúcuáchì yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indèhe vâha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Vichì na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùu-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyà, te nì ndulocó-nè, vâchi yàha ga ndiaha càhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xí nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ñíndù chuun có-dàndùvâha-ní mii-ní?” Vâchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndùá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xí ñà-xiñùhù quida stnáì milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndàà nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun càhàn cuenta xi Dios, có-quidáñùhù nècuàchì ñuu-nè mii-né.

²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní san-

duu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùun dàvi ùni cuàh dava, dandu fuerte ni quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà ni xihì ì-xí ladu xi-nda, ²⁶ doco ni-iin-ne cóni níhítáhvì-né sàà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi ni níhítáhvì sàà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñuhu yucán, yáha ga ni caxidà ini-nè ñà-ni cachi-yà ducán.

²⁹ Ñàyùcàndùá, ni ndacuita nsihi-ne, ni tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndùá níhí-néyà ni casaà ndé iá tahvì, cuàhàn-nè dandi-achi-néyà ni cùí. ³⁰ Doco ni yáha uun-ya mahì nsi-daa-né cuàhàn-yà.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú ni sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán ni dàcuahá-yà nèhivì sáhàn veheñuhu quivì descansu. ³² Te nècuàchì mà, ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dacuahá-yànè, vàchi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñuhu yucán nisa là iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte ni ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhí mii-ní! ¡Ana ìi ni quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús núa, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te ni nàcasàn tiàa ma ni quida ñà-malu, te ni quee-sì cuàhàn-sì, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndùá ni ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana ni níhì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndùá, ni xitià razón sàhà-yà inicutu ladu yucán.

Nansa ni dándúvaha Jesús dīdo Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sání quee-ya veheñuhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dīdo-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu ni sacundahví nèhivì yucán ñà-ni quidá-yà favor chindee-yà nècuàchì mà. ³⁹ Ñàyùcàndùá ni nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te ni dándacú-yà nùu yòcò mà ñà-ni cúcuàn luegu. Te divi ducán ni cuu. Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchì mà ni quesaha-né ni xinucuachi-né nùu mii-yà xì compañeru-yà.

Nansa ni dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu ni casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, níhí-né nècuàchì mà ni sàà nùu-yà, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá ni chitandòó-yà ndahà-yà dìni iin iin-ne, te ducán ni can-

duvaha-ne. ⁴¹ Nùu cuàhà nècuàchì cuhí ni caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xi-yà:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu ni sadi-yà nùu-sí, cóni sàha-ya càhàn gà-sì, vàchi ináhá-sí Cristu ni quixi nùu Dios nduú-yà.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), ni quee cuaán-yà cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yà ni casaà-nè ndé iá-yà, te ni xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yànè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmí cùhìn cachitnùhì xi nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Dios, vàchi sàhà chuun jaàn ni techuún Yuamání yùhù vaxi —ni cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndùá, ducán ni xicanuu-ya ladu Galilea ni nacàhìn-ya iin iin veheñuhu, te ni càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

Nansa ni cuu iin milagru ni tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

5 Iin xichi ni nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùu-yà), te yáha ga ndutnúu-yà quidá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Gensaret iin-yà; ² te ni xini-yà yucán itá ùi lancha (mahì tècuíí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xì-né, vàchi tè-tává siaca xinduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, ni nana-ya ni quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu ni càhàn-yà xì nècuàchì mà áma dácúxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíí, te ducán ni quida-ne. Dandu ni sàcòo-ya ini lancha mà, te ni quesaha-yà ni dàcuahá-yà nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, ni nsihi ni dàcuahá-yànè, dandu ni cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíí, te danuú-nsiá ñunù xì-nsiá, te tnii-nsiá siaca.

⁵ Doco ni cachi Simón xì-yà:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì ni níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vātùni danuú tú-nsí ñunù xì-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dānūú tú-né ñunù xì-né, ni tui cuàhà siaca, dècuèndè ni quesaha ndátà ñunù xì-né ñà-cuàhà guá-sì. ⁷ Ñàyùcàndùá ni quida-ne seña nùu compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-ni tnátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, ni chitu ndúi lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro ni cuu ducán, dandu ni sàcuiin sīsì-né nùu-yà, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —ni cachi-nè. ⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnáhà xì-né, yáha ga ni ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca ni catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá ni ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xinduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu ni cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhî-nî, vâchi quivî nù-xí màdì gá siaca tavà-ní; nêhivî icúmî-nî tavà-ní ñà-quee-ne (ichî malu).

¹¹ Ñàyúcàndúá, nî dàtnátuu-ne lancha xi-ne nù ñuhù íchî, te nsidaa-né nî nacoo ì-né ñà-ndúá icúmî-nê, te nî tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nî cuu nî dándúvaha Jesús iin nêhivî ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nî cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchimà, nî xini-nè yucán íin Jesús, ñàyúcàndúá nî sàcùin sisi-né nù-yá nî tutuyuhu-né nù sàhà-yá, te nî xicàn tàhvi-né nù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cunî-nî, vâtùni dándúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nî dàcùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te nî cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachî xî-ní.

Dandu na momentu nî cachi-yà ducán, nî quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nî sàcùnaha-né nù-yá ñà-màsà cáhî-nè xî nêhivî, cuisî-ní ni cùhùn-nè nù dûtù dacunî-nè nècuàchimà ìcà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuaàha-ne promesa nù Dios, vâchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nêhivî ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còó, vihi gá más nî xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nêhivî nî nachitu nù-yá, cunî-nè cunini-ne càhàn-yà, te cunî stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nîsa quecuaán-yá iladu ndé còó nêhivî, te yucán nî xicàn tàhvi-yá.

Nansa nî dándúvaha Jesús iin tiàa nî dàñà ñi cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivî iá-yà dacuahá-yá nêhivî. Te yucán ndoó stná nècuàchî fariseu xî stná nècuàchî ley xi veheñuhu; nduú-né nêhivî nî caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xî stná ñuu cuachi ladu Judea xî stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nî chindee Dios nî dándúvaha Jesús cuàhà nêhivî. ¹⁸ Daaní, yucán nî casaà gá stná it-nii nêhivî nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchî nî dàñà ñi cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchimà nansa dayáha-ne nècuàchî cuhí xi-ne ini vehe, te chin-duhù-né nècuàchimà nù-yá. ¹⁹ Doco cóni níhî-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nêhivî ndoó. Ñàyúcàndúá, nî canana-ne dìnivèhé, nî nacani-nè teja, te nî dandú-né camilla mà dècuèndè ndé íin Jesús mahî nêhivî mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xix-inindisá nècuàchimà mii-yá, dandu nî cachi-yà xî nècuàchî cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchî tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchî ley xi veheñuhu, xî stná nècuàchî fariseu, nî quesaha-né nacánî ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vâchi còó inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisî Dios”.

²² Doco Jesús, nî cundaà ini anima-yà ñà-ndúá nacánî guá ini cada iin iin nècuàchimà, ñàyúcàndúá nî cachi-yà xî-né:

—¿Índù chuun nacánî ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xí índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xî nècuàchî cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xî-né ni ndacuíin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-icúmî ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nêhivî ñuhiví.

Dandu nî cachi-yà xî nècuàchî cuhí mà:

—Vichi cachî xî-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xî-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nî ndacuiin nècuàchî cuhí mà, indéhe nsidaa nêhivî yucán; te nî ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nî ndulocó nsidaa nêhivî mà, te nî ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhî stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísá ini-ndà ñà-ndúá nî xini-ndà vichi.

Nansa nî cana Jesús iin nècuàchî dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nî quee-ya cuàhàn-yà, te nî xini-yà iin nècuàchî dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nî cachi-yà xî-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nî ndacuiin-nè nî nacoo nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xî-yá.

²⁹ Daaní, después nî quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañuhu-né Jesús. Te yucán nî casaà stná cuàhà nècuàchî dachíyàhvi, xî cuàhà stná nêhivî ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchî ley xi veheñuhu xî stná nècuàchî fariseu, nî xitnùhu-ne nècuàchî dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsià xî nècuàchî dachíyàhvi jaàn xî stná dava ga nècuàchî cuàchi, te ndoó-nsià xixí tàcá-nsià xî-né?

³¹ Dandu nî naxiconihí Jesús nù nècuàchimà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchî ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchî cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nêhivî nihnú ndàcuisi inì-xi vâxi càhàn xí. Còó; nêhivî cuàchi vâxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndíà dísàhà-xí cónisá ínhî nècuàchî dacuahá Jesús na iá ì-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, nî cachi nêhivî xî-yá:

—Nècuàchî dacuahá Juan xî stná nècuàchî xidacuahá tè-fariseu, xî-inihî nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchî dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-itiácú-nè.

³⁴ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Nècuàchî ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihî-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xî noviu? Còó.

³⁵ Doco vâxi iin quivî mà cóó gá noviu nù-né, dandísá, tiempo yucán icúmî-nè cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì d'àcàstnàhá ley saa xì estilu sàhana

³⁶ Dandu nì nacani stnà-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sicoto saa, mà ndátá-ndáñã quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sànì ndàtà sicoto saa nduá, te ni mà ndúdává stnà pedazu saa ma xi sicoto tùhú, vàchi nàhà-ñà. ³⁷ Stnà vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nêhivì-ñá ini itni iin tuhú, vàchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitià vinu mà, te cuchicuêhè stnà itni iin mà. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nêhivì-ñá, te còò ni-íñàha cuu xán, te ni stnà itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cùnì-te vinu saa, vàchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vàha”.

Nansa nì xitnùhu nêhivì Jesús iin quivì descansu

6 Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nêcuàchì dacuahá-yá sáhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùnìá ini ndahà-né, te saxì-neà. ² Doco nì cacachi nêcuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù-né, cachí-yà:

—¿A cóni càhvì-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David sàhana quivì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stnà compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quihví-ne, nì tnii-ne dítà vídì ì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stnà-nè, mate còò permisù cuxi-nda dítà mà, cuisì dütù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachi stnà-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, dandacú stnái sàhà nansa quida nêhivì quivì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nêhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu nì quihví-ya ini veheñùhu, te nì dàcuahá-yá nêhivì; te yucán iá stnà iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhà-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stnà nêcuàchì fariseu xì stnà nêcuàchì ley xi veheñùhu, xínànì-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quivì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nìhì ndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nêhivì yohó.

Te ducán nì quida nêcuàchimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xí nansa ndià icà-ndà quida-nda quivì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdià ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nêhivì quivì mà, te màdià cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúu-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nêcuàchì nì xitnùhu yucán, yàha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxìn ùi nêhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quivì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tìn-uù nì cana-ya nêhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùi-nè; nêcuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cundu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nêcuàchimà nani Simón, doco Pedro nì dácúnání-yànè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stnà Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stnà inga Simón. El Celador cachí stnà-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stnà ñani Jacobo nani Judas, xì stnà Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nêhivì; te nì dandúvaha stnà-yà nêcuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te nì nataca nsidaa nêcuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stnà nêhivì, xínduu-ne nêhivì ladu Judea, xì nêhivì ñuu Jerusalén, xì nêhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nêhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stnà-nè nduvàha nêcuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stnà nêhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stnà nsidaa-nè nì quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nêhivì cuàhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte iá milagru xi-ya, vátùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivì

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nêhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhàn mii-nsiá nêcuàchì ndahví, vàchi sàni nìhítàhvì-nsiá ñuhivì ì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhàn mii-nsiá nêcuàchì xihì doco vichi, vàchi icúmí-nsiá sàà-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhàn mii-nsiá nêcuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiá sàà-nsiá cudii cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhàn stnà-nsiá na cahíchì ini nêhivì-nsiá, te nacóó dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánahá-nè daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì. ²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudii ini-nsiá, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nêhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsiá ñà-divi ducán nisa quida stnà xì-né xì nêcuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nêcuàchì cuicà, ñndahví-nsiá! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà nìhì gá-nsiá ni-íñàha.

²⁵ Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tñaha guá vichi! vèchi icúmí sàà iin quivì tñaha inì-nsia. Te mii-nsiá nècuàchì cudí guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsia tñunsi ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ Te jndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsidan-icuú nèhivì mii-nsiá! vèchi divi ducán nisa quida stná yohòtèhè nèhivì vichi, nisa ndenihi vaha stná nsi-daa-né tètñhù cachí cáhàn cuenta xi Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá.

²⁸ Te cáhàn vii stná-nsiá xì nèhivì xícàn chihàn dìquì-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsiá nù Dios sàhà nèhivì quida quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nù-nsiá, dandu danácuíco stná-nsiá inga ladu nù-nsiá; te nú candiáa iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhñù-nsiá, dandu màsà cuídáhàn-nsiá nù-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nù-nsiá, cuàha-nsia nècuàchì mà, te nú ni candiáa-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiá. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vèchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vèchi ducán quida stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-né sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quida stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vèchi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nù nèhivì ndiatu-nda danáa xì nù-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vèchi ndé stná nèhivì cuáchi, ducán xíquida stná-né, sáha toó stnahá stná-né dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Nàyùcàndùá, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha toó stná-nsià nù iñàha, te màsà cúnihñú ini-nsiá naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vèchi mii-yá, quida stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Nàyùcàndùá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhì stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuídà cuàchi tñahá-nsiá, dandú mà dácuídà cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútàhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsiá nihítàhvi-nsiá (nù mii-yá), te ñà-ndùá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùni, te itàcùha vii medida mà, ndé quidínihni-teá ñà-quèe tñua, te sá-di vaha-tèá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nù-ndà. Pues, ducán iá stná na nihítàhvi-nsiá nù mii-yá. Vèchi

divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná-nsiá nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátuni dacúndéhe stnahá-né ichi? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchi?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-né nù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-né.

⁴¹ 'Màsà (cuítnùhu tñahá-nsiá), vèchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcu iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchinúu ñanitnaha-ne. Doco ini nduchinúu mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin si-ndùhú yutnù, te có-quihín casu-né. ⁴² Màsà (cuítnùhu tñahá-nsiá, cachí), vèchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanitnaha-nsia: "Nacoo-ní yùhù tavi xèhè tii inácaa dacúcuíin nduchinúu-ní". Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vèchi inácaa stná iin ñà-càhnú nduchinúu mii-né, te có-quihín casu-né. Dih-na xiñuhu tavà-né ñà-jaan nù mii-né, dandu vátuni cutùvi vii nù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchinúu ñanitnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vèchi sàhà fruta-numa cundàa ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnù iñù, de por sí, có-cànà si-higu nù-nú. Stná si-uva, mà cuídà-ndá quisi mà nù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-né; te ñàyùcàndùá, divi palabra vaha ma nduá cachí-né. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chicuèhè ñuhú ini anima-né, ñàyùcàndùá ñà-chicuèhè nduá cachí stná-né. Vèchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, "Stoho-nsi Señor" cachí-nsiá xí, doco ¿índù chuun có-càhvi-nsiá ñà-ndùá cachí xì-nsiá?

⁴⁷ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichi yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quida-néa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-né vehe-ne, cunú nì sate-ne ndé nì natùì cavà, dandu nì chicao-né cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì dùcùn-te ndé ìcà vehe ma, doco cóni ndùá, vèchi nù cavà in-dùhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-né sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-né vehe-ne nù ñuhù ùún, còò cimientu xan. Dandu nì xinu stná tèñuhu nì dùcùn-te ndé ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa quidáchúùn nùù iin capitán

7 Daaní, ni nsihi ni càhàn-yà ni inini nsidaa nèhivi yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nè iin mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhví-nè. ³ Ñàyùcàndùá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu ni cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te ni techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcàndùá, ni casaà nècuàchì sahnùmà nùù-yá, te ni casacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vachi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivi raza-ndà. Te ni chindee stná-nè ni cuyucun iin veheñuhu xi-nsi.

⁶ Daaní, ni sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vachi có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nâtùì stnáì tñàtùì ndé iá mii-ní. Cuisì icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhî), vachi iá inga nèhivi dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí` xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí` xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí` xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihi ni inini Jesús razón mà, dandu ni ndu-locó-yà sàhà nècuàchìmà, te ni nacuico-yá yàtà-yá ni indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní ni-iin nèhivi raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xì capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te ni xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa ni dànátiácú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, ni yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivi dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhví-nda ñuu mà, te ni xini-yà yucán vaxi nèhivi xínsida xì iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivi. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, ni cuhi ini-yànè, te ni cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu ni tñàtuu-ya nùù caja mà, te ni chituu-ya òndìndàhà-yà ìcà-nú. Ñàyùcàndùá, ni cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu ni cachi-yà xì nsii ma:

—Ndacuiìn-ní, cachí` xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, ni ndacòo-ne ni quesaha-né ni nacahàn-nè. Dandu ni cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu ni cayùhí nsidaa nèhivi mà, te ni candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi càhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndúá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-ndúú nèhivi xí-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, ni xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa ni naxiconihí Jesús nùù nèhivi ni techuún Juan Bautista ni quixi nùù-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, ni nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-ndúá quidá Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, ni cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te ni techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùù-yá ndacàtnùhù-né nùù-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne.

²⁰ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te ni cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista ni techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndacàtnùhù-nsí nùù-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán ni dàndúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te ni nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhù ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá ni dànatùì-ya nùù-xí. ²² Dandu ni cachi-yà xì tiàa ni caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndúá ni xini-nsia yohó, xì ñà-ndúá ni inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa ni cuu ni natùinuù nècuàchì cuaá, te ni nacaca stná nècuàchì xicacuéhê, te ni nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te ni nihì stná nècuàchì dòhò ni natiacu tùtnù-né; stná nèhivi ni xihì, ni natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcàndùá, nú cud-ì ini nèhivi modo xì, dandu contentu ni cúndóó-né —ni cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànuhù nèhivi ni caquixi nùù Juan mà, dandu ni càhàn-yà xì nèhivi cuàhà ndoó yucán; dohó ni cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivi (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivi ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vachi nèhivi ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívi, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vachi divi nècuàchìmà càhàn tutu ìi sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuún iin tiàa cùhùn, te diha-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivi ñà-ndúú razón xì, te ducán nsida vii nècuàchìmà anima-nè, na ian nduviì iin ichì, dandu de-

spués yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xì-nê. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì ùún nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachiyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimani-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vèchi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cahíchi ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vèchi cóni sàha-ne cuhì-nè quida Juan. ³¹ Daaní, nì cachi tu Stoho-ndá Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itàsàhá-ndá; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vèchi nì quixi Juan mà, nisa ìa-ne yohó, cóni sàxixí-né comida vaha, nì cóni sàxihí stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhí ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachiyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì càna-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchì mà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidí ma, ³⁸ te nihí-néa cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcuìin-nè yàtà-yá yatni nùu sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènúu-némà nì dándàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ichí-nèa xì ididíni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dácánúú-né ñà-tnami ma icà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-ni mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchì iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Íá ñà-nduá cuní cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xí —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te nduú-nè, xì-inihica-né dihùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchì mà, inihíca-né ùhùn cien-tu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu inihíca-né.

⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-ñàha icúmí-nè ñà-danàa-né. Ñàyùcànduá, tiàa inihíca-né nùu-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi nduú nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, vichi cachì-ní xí, ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchì mà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí ini, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchì mà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-nì nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quihvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúu-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ichí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite dìní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nihì-né perdón sàhà mà nduá, (nàhà xicà), vèchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nihì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¡Cò-nduá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vèchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contenu ni coo-ní.

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

8 Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-yà sàhù, cachít-nùhu-ya xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te cutnàhà stná-yà xì nsì-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu nì tavà-yá nùu-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuzà, iin nècuàchì dandacú nùu biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnàhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì à iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síá. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùu cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ichà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnuu xì-ñá mà. Doco nì dàdáviamà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù vaha nì còya, te nì xitìa viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhivì ì xí-yá, mate antes nìsa à dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còò. Puru ejemplu nacánì xì-né sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indèhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxì ñà-malu, te dacúxíó-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúnindísà-né, te càcu ani-ma-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùu cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ì, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xinindísà-né, dandu na yàha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-lá vii nandúcu-nè. Ñàyùcànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvìa nì quida iñù, vàchi có-sàhà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùu ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha ani-ma-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúu

¹⁶ 'Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícánì-ndáñà tixi iin cazuela, ò tixi iin cama. Còò, icúmíá cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùu nèhivì yàha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíá tui vateá. Vàchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nèhivì, icúmíá natúì claruà, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá ichì váha, vàchi nècuàchì ñuhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè ñihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñuhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxì ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíá cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyá

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicúì quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' íin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihí, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuìn tàchì, te nì nacuíhu dadí tècuif mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcànduá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu.

²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxì ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuif, yàha ga íá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cat-nàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dandácòo-neyá, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì mà xì nùu ñà-nàcuáhnú tódo tècuif. Dandu nì cucuìn ì nsidaámà, nì nàcuìn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcànduá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùu-xí, te iníníá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhù ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchì. Dandu yucán vaxì iin tiàa ñuu mà, ñuhù cuàhà ñà-malu ani-ma-nè. Sàcànì tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sì-coto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xì-in-dùxin nsii íá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuìn sàsì-né nùu-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndíà cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì), Dèhe-manì mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvì nùu-ní; màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèà ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi

nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinùdèhé-nè yucù sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xìcàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá, vèchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùù-yá ñà-màsà dándácù-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì.

Ñàyùcàndùá, nì xìcàn tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya per-misu cùhàn caquihvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñà ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquihvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisì mà, (nì culocó-sì); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxini-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndià nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùù-yá, sàndixí-nè sì-coto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxinítnùnì-nè.

Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, vèchi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yá.

³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yànè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachí-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchimà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndoó yucán, vèchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vèchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxin ùi cuià xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña.

Ñàyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xì-yá, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè niì, te sàni nsihi dìhùn xì-né cuàhàn nùù cuàhà nècuàchì nì qui-datatna xì-né, doco ni-iin nècuàchimà, cóni níhì-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu

yàtà Jesús, nì dácùhùn-nè ndahà-né nùù ìcà sìcoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuiin nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xì yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dúcùn ndahà-xì ìcà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachí-yà:

—Ináhì iá ana nì quida xì ducán, vèchi nì cundaà ini nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndùá nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuiin sisi-né nùù-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchimà xì-yá índù ñà-disáhà-xì nì dácàcùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vètùnì nùhù-ní vichi, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xì veheñuhu ma, te nì càhàn-te xì nècuàchimà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndùá nì cachí-te, ñàyùcàndùá nì cachí-yà xì nècuàchì dándàcù-mà: —Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha ini-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quihvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sàha-ya quihvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñà. ⁵² Vèchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ña. Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vèchi cóni xihì-ña; quidí uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nècuàchimà, nì sàcùndiaa-nèyà, vèchi in-áhà-né ñà-sàni xihì-ña nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachí-yà nì cáquèé nsihi-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahà-ñá, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ña. Te nì dándàcù-yá daquixí-né ñà-cuti-acù-ña. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñà, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachí-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuitià-nè palabra ìi

9 Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-vàtùnì tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùnì dándúvaha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ìi xì Dios, te dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachí-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá

ñà-nadama-nsia màsà cúníhí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú ni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà.

⁵ Doco nú có-cùnì nēhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduamà seña cónì quidá víi nēcuàchimà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nēcuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nēhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dandúvaha stná-nè nēcuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vàchi cachí dava nēhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nēcuàchì yuhù nú Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tãhdè dìni Juan (Bautista). Doco inga nēcuàchì càhàn guá nēhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñàyùcàndúá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nēhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nēcuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaça-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nēhivì. ¹¹ Doco cuàhà nēhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcàndúá, nì casàhú-yà xì-né, te nì càhàn-yà xì-né sàhà ichi dandacú Yua-nda Dios. Te nì dandúvaha stná-yà nēcuàchì cuhí xì-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùi nēcuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqúndèè-ní xì nēhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nihì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nēcuàchì yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vàchi nēcuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xì nēcuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nēhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida nēcuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nēhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà diqui-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì sàha-ya nēcuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-nèa nù nēhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì

chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùi ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xìníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nēcuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tãhvi-yá nù Dios. Dandu de-spués nì ndàcàtnùhù-yá nù nēcuàchimà, cachí-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nēhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nēcuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú, cachí-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dandàcú-yá nù-né ñà-màsà nácání-né xì nēhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì, cuàhà gá icúmí ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xí-cusahnú, xì stná nēcuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchi ini-nè yùhù, dandu cacahnì nēhivì yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì.

²³ Te nì cachi stná-yá xì nsidaa-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-ndúá cuní ini-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cut-náhâ-né xí (ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhù-nè mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni nihì iin nēhivì nsidaa ñà-ìá ñuhivì, nì ñà-jaàn, mà cùndúá iin bien xi-ne nú màsà sàà anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nēhivì, nú cucáhàn nù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhàn nù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnáì nacuaí mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamáni, xì sàhà ángel ìi cacutnahá xí quixi.

²⁷ Doco ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nēcuàchì itá yohó, tãñáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhivì ìi xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yá ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xi Juan, xi Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Dananí, na iá-yà yucán) xicàn tãhvi-yá nù Dios, dandu ní xini nēcuàchimà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sicoto xi-ya, te tnúu nihni ndiaha-ñá. ³⁰ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùi nēcuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te in-

ga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yâ. Te tnúù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádì gà vàhná-nè. Doco na ní nsicuih-nú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnúù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùi ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vàha quidavàha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingà coo stná Elías yohó. Ducán nì cachi Pedro, vàchi cóni cúndàà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vicò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahi vicò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha nì cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-ndùá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavá Jesús iin ñà-malu inácaa nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vàxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nat-aca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehè ndahví-nì tèchii xí, vàchi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xíhi ihí-te quidá, queé chihíñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùnìa nacoà-te. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá nì sacundáhvì nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicú.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vàchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, nì có-sàà-nsià cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmì coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvàxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá-te. Ñàyùcàndùá, nì sadi-yà nùá, te nì dàndúvàha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócò guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vàha-nsia palabra cuàhin cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmì yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchì mà, cóni cúndàà ini-nè ñà-ndùá nì cachi-yà, vàchi nì ìa dèhé chuun ma nùu-né; ñàyùcàndùá, cóni sánihì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndacàt-nùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndacàt-nùhù stnahá-né nùu-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcàndùá nì nacua-ca-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—Nú sàhà yùhù quidáñùhù iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñùhù-nè. Te nú yùhù quidáñùhù-nè, dandu iin-ni queá ñà-quidáñùhù stná-nè ana nì techuun-xì vàxi. Vàchi nècuàchì chicá ni-hnú ndáhvì inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivì, te quivì mii-ní ndacùcahan-né. Doco có-ndùú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánú. Ñàyùcàndùá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádì-nsià nùu-né, vàchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùu ana cóni quidáñùhù xí-yâ

⁵¹ Daaní, na sá-itúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuáhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònùu nùu-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yà yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcàndùá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cù. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vàchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcàndùá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xì Juan, na ní tiacu-nè ñà-dúcán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, ¿a có-cùnì-nì dandacú-nsì còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vàchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhì Jesús nècuàchì mà, cachí-yà:

—Mii-nsiá, có-cúndàà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vàha inì-nsia. ⁵⁶ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù divi chuun nì quesà ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñùhì-nè —nì cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùu-xì.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xì-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdi.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivi:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchì-mà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (nì cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsii-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìi xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivi, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuun mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chí) ndaquindéi xì nèhivi vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivi sà-itníf-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né in-déhe-né, dandu mà quée víámà. Te ducán iá stná xi iin nèhivi (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivi xí ñuhiví ìi xí Dios.

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivi xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-yá

10 Daaní, na ní nsihi nì cuu ducán, dandu nì nacàx-in Stoho-ndà Señor ùni dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yànè cùhùn-nè ùi ùi-nè codònuè-né nùu-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yà. ² Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, cuàhà nèhivi (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivi nduú ana (chindée xí-ndá) ndanchitoo. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùu Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-ni téchúun gá-yà nèhivi cùhùn quida xi chuun (ìi xì-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahi nèhivi dàná, cunduu-nsia nahi lelú xicánúú mahi lobu. ⁴ Doco màsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dìhùn, ni stná morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivi màsà cásàhú xi-nsiá ichi. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóo mánì mii-nsiá nèhivi vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivi tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-ndùá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisi iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-ndùá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúun, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còò; iin-ni nì cundóo-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te candisà nèhivi cundoo-nsia yucán, dandu ñà-ndùá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivi yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ìi xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xiníndisà nèhivi yucán mii-nsiá, dandu màcui-

ta-nsia mahi ichi cahnú ñuu mà, te cachì-nsia xì-né:

¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tnii sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiá còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ìi xí Dios (mate cóni ndúlócò-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivi ñuu mà).

¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàa quivì juicio, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivi ñuu mà nihì-né nùu nèhivi (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivi ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandisá, yàchì naxicocuñin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahi yàà tutnù, (te conduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juicio, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivi ñuu Tiro mà, xì nèhivi ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivi sàhà ñà-ndùá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhichì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù ni cáhichì ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-nè mii-yá ana díchúun-xí vaxi.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì 70 nèhivi nì dàcuítìà xì palabra xi-yá

¹⁷ Daaní, nì naxicocuñin ùni dico ùxin (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudí ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsi Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùu-xí ñà-ni ndacùcahan-nsí quivì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stná ñà-malu cusáhnù, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa. ¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dáníhitáhvì stná mii-nsiá ñà-nú ni cuánihni-nsia còò ò síduhma, dandu (còò ni-íñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsiá nùu nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhìandó, te yáha ga nacúndéa, doco còò ni-íñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudí ini-nsiá vichi, doco màdi sàhà-ñá vátùni nì cundee-nsiá nùu ñà-malu. Còò, cuisì xiñuhu cudí ini-nsia sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quivì-nsiá nùu (tutu iá) ansivi.

Ñà-ndùá dísàhà-xí nì cudí ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudí ini Jesús nì quida Espíritu Ìi xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamáni-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra ìi xí-ní), sàni chitnùni inì-ní ndòò dèhá` nùu nècuàchì nchichí; doco nùu nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni

dàtnúù-ní sàxínítnùnínè. Ducán iá, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnínì inì-ní quida-ní, te nì cudì inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamánì sàni nihítáhvì dandacuí nùù nsidan-icuú ñàhà; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnáì mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vèchi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinínùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàna-ha, xì cuàhà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cónì níhítáhvì-né cuni-nèà. Te nisa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inì mii-nsiá, doco cónì sàà-nè nihítáhvì-né cunini-neà.

Nècuàchì samaritanu vaha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cunì-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndià nduá quide, te nihítáhvì vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-ñià. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì-mà:

—Dohó cachá: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxínítnùnín-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanítna-ha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì-mà, có-cunì-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿indù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanítna-ha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ia iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadi-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sìcoto xi-ne, nì sahnì cuí-tené, grave nì dànúcuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúùn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchì-mà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchì-mà, nì xini-nè nècuàchì-mà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì nàtuu-ne nì quidatna-né ndé nì nacuehè xi nècuàchì-mà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nèà. Dandu nì chindànùù-ñané quisì ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchì-mà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì

xicá ichì caní. Yucán nì ña-ne nì sandiaa-nè nècuàchì-mà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dihùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-xímá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí na náyahí”, nì cachi-nè.

³⁶ Pues, vichi cachí-ní xì: nùù nsì-úni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanítna-ha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xi tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchì-mà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndé chicá nùù-xì ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñàhà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchì-mà nani María. Te María mà, cudì ini-nè coo-ne ñuhù núú Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhà mii-ní ñà-sàni nacoo cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacánì inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-lá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudì ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

Nansa quida-nda nú cunì-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

11 Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xicàn tàhvì-yá nùù Dios. Te nì nsìhi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuahá-ní nsìhù càcàn tàhvì stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xicàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachì-nsia: Yua-nsí Dios iá ansivì, nì ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivì ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahví-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vèchi nsìhùhù, xicahnú stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsìhùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsìhùhù, te dacácu stná-ní nsìhùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nùí, ⁶ vàchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichi caní nì quixi-ne. Te còò ni-ñàha cuàhi-nè cuxi-ne”.

⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còò, màsà dáñáná-ní yùhù, vàchi ndi-adi vaha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-ndùá xícàn-ní”, cachi-nè vihini.

⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándisâ-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñà-ndùá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda cáhàn-ndà yehè-né, ñàyùcàndùá icúmí-nè ndacòò-ne cuàha-nèndó iñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihitáhvi-nsiá. Nandu-cu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te tùia. Cáhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nè nihitáhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcu xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi nùù yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yañà nùù-né.

¹¹ “Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdi iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdi iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivi xícàn-te caxi-té, màdi iin siduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá Yuamáni-ndà iá ansivi, chicá icúmí-yâ cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espíritu Ìì xí-yá nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùù-yá.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìqui Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vátùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuàhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-ndùá nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnahà-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vàchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vàchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá nàhà xicá ñà-vichi sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandacú ndiaha Dios.

²¹ “Ìin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-ñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco

nú ni quésáá iin ndósàhnù chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cúí. Daaní, icúmí ndósàhnù mà nihì-ndà nsidaa ñà-icúmí-tèmà, te quida-nda xán nacua cudì ini-ndà. ²³ “Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxi-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu nì quee nùù-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ichi Dios

²⁴ “Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ichí, nandúcu-sí ndé coo dadí-si; te nú ni cúndáa inì-si mà cùì, dandu cachí-si: “Còò, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vàchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-si nàcuàca-sì inga ùsà tnahà-sì chicá tùha quini, te caquihvi nsihi-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn chicá pesadu nàcòò tiàa ma nùù antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na cáhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuàhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñàhà xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhiví, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra Ìì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuàhà nùù-yá. Te nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndùá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nisa cáhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vàchi milagru xi Jonás mà, ñà-yùcán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xí, te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí nàcuìin stná iin nècuàchì ñàhà nì sanduu reina dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquée cuàchi-ne dìqui nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne cáhàn nchichí guâ rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùù Salomón mà, doco (có-ndùlôcò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquée cuàchi stná-nè dìqui nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní cáhàn Jonás xì-né.

Doco nèhivì tiempu vichi, còó, có-nàxicócuñin ini-nè mate sání quesaa ana chicá ndiaha nùù Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vātùnì datnúù Dios sàxinítnùnì-ndà

³³ 'Iin lámpara, có-nàcuicun-ndañá sàhà-ñá cuiin dehá; ni mà cuían tixi iin icà; còó, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùì nùù nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínù-ndà nduú ñà-tùínùù iquicúñù-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vātùnì cutùì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínù-ndà, dandu nàcutnùù nuù-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúù mii-yá nì cùf. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxinítnùnì-nsià datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iín tnúù, vachi cunduamà na ian nchií ndiaha inicutu sàxinítnùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúù fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchì fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihì nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te nì yaha-ya ini vehe nècuàchì, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchì, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchì:

—(Ndahví estilu chivàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vachi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá). Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ 'Ndahví-nsià! vachi mà túha-nsia cundaà ini-nsia. ¿A có-ínáhá-nsià ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquicúñù-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha ini-nsià, te cutùha-nsia dacútàhvi stnahá-nsiá, dandu vātùnì cundaà ini-nsia iá vii nsidaa ñà-ndùá (nì quidayucun Dios).

⁴² 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxi-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócò-nsià sàhámà, vachi có-nihnú ndàcuisì ini-nsià, ni mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñhù nacoo stná-nsià diezmu mà.

⁴³ 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsià nandúcú-nsià; te na sàhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhù tnùñuhu cuàhà nèhivì xi-nsià.

⁴⁴ 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vachi na iin yavi xì nsii, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nàhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá

ñà-có-sàha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá: —Maestro, nú ducán cachí-nì sàhà nècuàchì, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-nì.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì: —'Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vachi túha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cundéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dùcùn ni-iin òndàhá-nsià.

⁴⁷ 'Ndahví-nsià! vachi túha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios sàna, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchì. ⁴⁸ Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian cudí ini-nsia sàhà cuàchì nì quida xii-nsiámà, vachi diha mii-né nì sahnì xì nècuàchì, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsii mà.

⁴⁹ 'Ñàyùcàndùá, dohó cachí Dios ñà-nchìchì guá-yà: “Cuàhà profeta icúmí techuín, te càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùù razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmí techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahni-né nèhivì xì, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchì”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsiada-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsiada-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmànì-ndà Dios.

⁵² 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vachi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Ni cónì quihvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà-yá, te nì sadi stná-nsià nùù nèhivì cuní quihvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihì nì cachi-yà nsidajàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cuní-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchì-yà iñàha ñà-cui daquéé cuàchi-ne dìquì-yá.

Icúmí cundaà ini-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úun nduú nèhivì vaha

12 Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sànihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vachi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchì, danani úun-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dehé nicanicuañàn. Icúmíá túia, te cunitnùhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndùá nì cachi nèhivì na ndoó dehé-nè ndé iín tnúù, icúmí palabra mà natùì vate stná ndé nchií orá. Te mate caya nì càhàn iin

tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cùitià), vèchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhivì

⁴Amigos, cachí xì-nsiá: màsà yùhí-nsià ana cui cahni xì cuisì iquicúñú-nsià; còó, vèchi nú sàni xihì-nsià, dandú còò cá ni-ñàhà cui quida ga-nè. ⁵Doco yùhù cachí xì-nsiá ana ndiá icà-nsiá yùhí-nsià. Xiñuhu yùhì ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsià andea nú sàni xihì-nsià. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhí-nsià.

⁶Sàhà cuisì ùi tunì dicó-né ùhùn chòlihi. Doco ni-iin quisì mà, có-nàndòó Dios-si. ⁷Dècuèndè ináhà stná-yà nadaa ididíni itá dìni iin nèhivì. Ñàyùcàndùá, màsà nácání inì-nsia, vèchi chicá ndi-aá-nsià nùu iin chòlihi tii, te ò núu cuàhà stná-si.

⁸Yùhù cachí xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-ndúú-né nèhivì xí, dandú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí stnáì cachì nùu ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchimà. ⁹Doco nú ni chidèhé-nè ñà-ndúú-né nèhivì xí, dandú yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùu ángel xi Dios.

¹⁰Mate ni cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, doco vètuni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espiritu Ìi sàni cáhàn ùhí-nè, dandú mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchimà.

¹¹Daaní, nú ni dátñatuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñuhu, ò núu juez, te ò nùu tè-nihí chuun, màsà nácání ini-nsià nansa naxiconi-hí-nsiá nùu-té, ¹²vèchi momentu yucán icúmí Espiritu Ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsià —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligrù ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³Daaní, iin tiàa iín mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, cáhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahví-nsí (nùu yua-nsí).

¹⁴Dandú nì cachi-yà xì nècuàchimà:

—Senór, còò chuun ni nihí cundui juez nsidandai sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-ndúú stnáì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà ñàhà, vèchi mate ni cóo cuàhà gá biene xi-nda, có-cùnì cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶Dandú nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàhà itù-te. ¹⁷Ñàyùcàndùá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vèchi có-cuàhà gá ndé covàhà cosecha xí”. ¹⁸Dandú nì cachi-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàhà saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vètuni sàà nàcòvàhà cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuicà. ¹⁹Dandú cachi inì-ni

mí: Vichi sà-ìá cuàhà ñàhà ìá vaha. Vètuni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuià; vètuni quetatuì vichi, vèchi ìá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachi-te.

²⁰Doco nì cáhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco ió! vèchi ñuu vichi icúmí naquihin animo, dandú nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòò xán?”, nì cachi-yà. ²¹Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-ñàhà nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùu Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²²Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yà:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³vèchi màdí cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda zamádi chicá ndiaámà nùu sìcoto ndixi-ndà? ²⁴Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-sì, ni còò vehe icúmí-sí, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivàhà-sì ñàhà; doco Dios, dacútiacú-yàsi. Te mii-nsiá, zamádi chicá ndiaá-nsià nùu laa mà? ²⁵Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání inì-nsia, uun-ni nduámà, mà nihì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro.

²⁶Ñàyùcàndùá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandú chicá vaha màsà cáhni gá-nsià dìni-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúñ-yá, ni có-quidavàhà stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùu rey Salomón (nisa ìa sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiáá ndisa); quivì vitni ìá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàhà Dios ita mà. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvi stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹Màsà cacánúú-nsiá cahni-nsiá dìni-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰Vèchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nè. Doco ndohó, ìá Yuamáni-ndà Dios, te ináhà-yà xiñuhu nsidaámà nùu-ndà. ³¹Ñàyùcàndùá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàhà vii-nsiá ley xi ñuhivì ìi xí-yá, dandísá nihì stná-nsià nsidaa ñà-ndúá cumáni gá nùu-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³²Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yùhí-nsiá, mate mà túu-nsiá, vèchi sàni chitnúnì ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhivì ìi xí-yá.

³³Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútahvi-nsiá nècuàchì ndahví. Dandú queámà na ian sàni chivàhà-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian ìá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vèchi ndè gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vèchi mà quíhìn tècuìhnà-ñá, ni mà cúsíquidí stná. ³⁴Vèchi ndé quida-nda cuenta ìá vaha

ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vèchi sà-itàú-yá naxic-ocuíñ-yà

³⁵ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiaá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchimà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchimà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vèchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndé dava ñùu, ò ndé` sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìi peón mà, pues nansicáhàn-tê nì sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi tècuihà quihvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuàha-nda quihvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vèchi iin quivì có-nih-nú inì-nsia naxicocuíñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsiùhù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivi dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nihì-té chuun nùu lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùu peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchimà quivì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá ví-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucue va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tê cahni cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cuahan-té, te cutnáhà stná-te xì tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì có-nihnú inì-te, cundua iin tiempu có-ináhá-tè, dandísá nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndisâ xí-yà.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-iníni-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vèchi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùu ndahà inga nèhivi (ñà-cundiaa-nè). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùu nècuàchimà. Vèchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivi, dandu divi-ni

ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùu-né.

Mà ndóo ini dava nèhivi sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vèxi cundui nahi ñuhu quihuhu ñuhiví, (vèchi sàhà yùhù icúmí nèhivi tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quihuhu ñuhu mà ni cúndúá! ⁵⁰ Vèchi iá iin tnùndoho icúmí yàhi, te cuàhà gá nacání inì ndé cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A tuxí inì-nsia vèxi ñuhiví yohó ñà-cucumi nèhivi paz? Còo, vèchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndé vichi xi ndé` quivì nùu-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivi, ùni-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índùvi tiempu nuná ñuhiví, te sàhatahvi Dios gracia xi-ya, vèchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivi cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vicò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vèxi dàvi”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo.

⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vèchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhiví xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùi nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chindéé sàxinítnùni-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànihì inì-nsia índù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensiá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensiá sàhà nùu juez, vèchi juez mà, dayáha-tensiá ndahà comandante xi-tè, te chicadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà queé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dànáa nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

13 Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivi xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dandacú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sàhatahvi-né quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-ténè. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuáchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhámà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vèchi divi ducání ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúu-nsiá ar-repentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsià nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsià chicá nìsa ìa cuàchi nècuàchimà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vèchi dècuèndè mii stná-nsià, divi ducání icúmí stná-nsià ndañuhu-nsiá nú màsà nàxícócuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuáha quisì vídi-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nìsa ìa iin tiàa icúmí xí iin ñuhù íá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò ni-iin sìhigu-nu nì ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì tèndiàà xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuìà quixí indéhí, áma níhí sìhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vaha; có-cùnì cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoó gà-nínu dècuèndè inga cuìà, vèchi cunì dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nùsì; te nú cóó, dandísá, tàhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dàndúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadò ía-yà iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quihvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuìà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuitá yaa-ne quidá-si, ñàyùcàndùá xicá todo-ne, mà cùì nàcuñin ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nàcuñin ndàà-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì naquimani-né Dios.

¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùù veheñuhu yucán, nì cuduchì ini-nè, vèchi quivì descansu nduá na ní dàndúvaha-ya nècuàchimà. Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Ìñù quivì ùnì íá quidachuun-nda; ñàyùcàndùá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchimà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vèchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xii-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùù cuèhè itníf xì-né, mate quivì descansu nduá, vèchi sàcuàhàn-ndà sàhùn

ùnì cuìà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xinì ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuàhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù ñàhà cui cachi sàhà-ñá cundaà vè inì-nsia nansa íá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa ía tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán ía tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vèchi stná-si quidávaha-sì tacà-sì mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vèchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquéè-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndu-tachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuatì, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán.

²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quihvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vèchi ñà-yohó cachí xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivì cucuni quihvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne.

²⁵ Vèchi quida-nda cuenta na ian ía iin vehe, te cunì-nsià quihvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-ximá yehè-né. Ñàyùcàndùá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùù-nsí”. Dandu nècuàchimà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcùnì mii-nsiá, (nì có-ínáhî) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachi-nsià: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihì-nda (tècuí); te mii-ní, nìsa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nè cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùnì mii-nsiá, nì có-ínáhî índù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià iladu, vèchi nècuàchì chicuèhè xín-duu-nsia”, cachi nècuàchì sahnua-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsià cuni-nsià na yáha xii-ndà Abraham ndè ñuhivì ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cáhàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nè màcundoo-ne nùù Dios ñuhivì ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsià ndòò-nsia. Dandu yáha ga cuàhàn-nsia

cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guâ-nsià).
²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nêhivì sàà-nè ñuhivì ìi xí-yá, cunduu-ne nêhivì vâxi ladu caná hora, xì nêhivì ladu quécahnu stná, xì nêhivì ladu norte, xì nêhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùn-doo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ìi xí-yá. ³⁰ Vâchi nêhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nù-né nù-xí (quivì yucán), te nêcuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nêhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quivì yucán nì casaà dava nêcuàchì fariseu nù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nêcuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nêhivì, te dandúvaha stnái nêcuàchì cuhí, dandu quivì ùnì cuàhìn dansihí chuun xí”. ³³ Doco sà-ia ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vâchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tûha ndisa nêhivì cahni-né iin ana cãhàn cuenta xi Dios.

³⁴ Ndahví mii-nsià nêcuàchì ñuu Jerusalén! vâchi tûha-nsia cahni-nsià nêcuàchì cãhàn palabra xi Dios, vâchi na techúûn-yànè sàà-nè nù-nsià dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsià nù na ian danátácá sùnn pilu xi-sì ñà-nàcũñuhu quisì mà tixi ndixì-sí; doco còó, cónì cùnì-nsià. ³⁵ Ñàyùcàndùá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòò nihnia. Te cachí stnái xì-nsià, mà cúnì gâ-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xí: “Ndiaha gá mii-ní, vâchi divi ana vâxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

Nansa nì dandúvaha Jesús iin nêcuàchì ndohó cuèhè cuiun

14 Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nêcuàchì idónuu nù nêcuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nêcuàchìmà iá stná iin nêcuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nù-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nêcuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nêcuàchì fariseu mà xì stná nêcuàchì ley xi veheñùhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìi xì-ndà dandúvaha-nda nêhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsià xí.)

⁴ Doco nêcuàchìmà, dadí únn nì ndò-ne. Ñàyùcàndùá, nì tniì-ya ndahà nêcuàchì cuhí mà, te nì dandúvaha-yànè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nêcuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xichi, ¿áma cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicùì nanihì tñuní ini-nè nansa naxi-conihí-né nù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndi- aá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nêcuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tñùñuhu xì-né. Ñàyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nêhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tñùñuhu-xí, vâchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nêcuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nêcuàchì divéhé-xímá tñàtuu-ne ndé iá nêcuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nêcuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nêcuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nêcuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndé cahà-xí, te ndòò cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tñàtuu nêcuàchì divéhé-xímá, icúmí-nê cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tñùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tñùñuhu xi-nda nù nêcuàchì cutnâhâ xì-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè ndòò cahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tñùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì cãhàn-yà xì nêcuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaa-ní, ò nêcuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vâchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nêcuàchì ndahví, xì nêcuàchì nì nacuehè, xì nêcuàchì xicá cuéhê, xì nêcuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vâchi nsidaa nêcuàchì yucán, mà cúì danáà-né nù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nêhivì nihnú ndàcuisi inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sãhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nêcuàchì cutnâhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhivì ìi xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nêcuàchìmà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nêhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nêcuàchì nì cãhà mà ñà-sà-ia hora yàha-ne, vâchi sà-ia listu nsidaá.

¹⁸ Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú ini nêcuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nêcuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehià. Ni cuicáhnú ini-nè sãhí”, cachí-nè.

¹⁹ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vâchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà inì sãhà-sí, a

quidá víi-sí, á coó. Ni cuicáhnû ini nècuàchimà sàhí", nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còó, vâchi làcà nì nandâhí, te ñâyùcàndùá, mà cúí cùhìn".

²¹ Ñâyùcàndùá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xì-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà.

Ñâyùcàndùá, nì xidà ini nècuàchimà, te nì cachi-nè xì peón mà: "Cuahán-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuèhè, xì stná nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí".

²² Ñâyùcàndùá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: "Sànì quide ñà-ndùá nì cachi-ní xí, señor, te vátùni cundoo más gà nèhivì". ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: "Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu ve-hi nèhivì. ²⁴ Vâchi ñà-yohó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhí-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehí".

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácání ini-ndà cunchicùn-ndâyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gà nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñâyùcàndùá nì naxicocuñin-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vâxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gà-nè ñà-ndùá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchimà) sàni xini ùhì tna-ha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xì-ne, vâchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vâchi nú có-nihnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vâchi nú cuní-ndà qui-davàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xì-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtò mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: "Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cuí, doco cóni níhí-té daxínu-teá", cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xì inga rey vâxi xì soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vâha iní-te, a vátùni sàà ùxin mil soldadu xì-tè ñà-cundee-té nùò òcò mil soldadu xì inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xì-tè, dandu na táñâha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xì-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì temà nansa nsihi pleitu xì-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidan-icúú iñâha icúmí-nsiá, vâchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xí.

Ejemplu nacání sàhà iin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vâha ga iin, (vâchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gà ndu-adi

gá. ³⁵ Vâchi còò cá chuan, mà cùndúá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùò itu-ndà. Chicá vâha cate-ndañá. Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

Ejemplu nacání sàhà rii nì tùcù

15 Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gà stná nèhivì iá cuàchi-xi, vâchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndùá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudí ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchimà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì zndià nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisì da-va ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisì mà ndè cachi nanihì-ndàsì? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudí ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisì mà. Dandu cana-nda amigo xì-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: "¡Nahà-nsia cundoo-nda cudí ini-ndà, vâchi sàni natùì rii xí nì ndañuhu ni cuí!"

⁷ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudí ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudí ini-nè sàhà nècuàchimà nùò 99 nèhivì nihnú vâha iní-xi, vâchi mii-né, có-xiñuhu gà cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxin dihùn plata. Pues nú ni ndáñúhú ian, amádi nacuicùn-né iin isí, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xì-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachí-nè xì nècuàchimà: "Naha-nsiá cundoo-nda cudí ini-ndà, vâchi sàni natùì dihùn xí nì ndañuhu ni cuí", cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudí stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa ìa iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: "Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi nihí-nsí nùò-ní". Ñâyùcàndùá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcà tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xì-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihi dihùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñâyùcàndùá, cuàhàn-te nùò iin lamú ñuu yucán, te nì nihí-té chuun nùò nècuàchimà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñâyùcàndùá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco

còò ni-iin nêhivì sáha xi-té ni-iñàha. ¹⁷ Dandu ni nàcùnihu sahnú inì-te, te ni cachi-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nù-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní cuì quidá doco. ¹⁸ Chicá vaha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachi xì-né: Papá, nsidá cuàchi nù Dios, te nsidá cuàchi stnái nù mii-ní. ¹⁹ Ni mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndùá, ni naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

Te xica ìl vaxì-tè ndé iá nècuàchimà, te ni xini-nète. Dandu ni cuhi ini-nète, te ni dàyàà-nè cuàhàn-nè ni numi nihni-nète. Ni tutuyuhu tnahá-né nù-né. ²¹ Dandu ni cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nù mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnái nù mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, ni cachi-te. ²² Doco yua-té, ni cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stnái iin anilu dinìndàhá-te; ni nácuàin stnái-te iin ndìsàn. ²³ Te cundaca stnái-nsiá chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vàchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa ni natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichi sàni natùì-tè”, ni cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, ni quesaha-né ni quida cah-nú-né vicò mà.

²⁵ Daaní, dèhe sahnú nècuàchimà, iá-te nù itú. Te ni naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, ni tiacù-te quidándáà nêhivì, te itásáhá stnái-nè.

²⁶ Ñàyùcàndùá, ni cana-tè iin peón; ni xicàn tnùhù-té nù nècuàchimà, cachi-te: “¿Ndíà ndùá cùù-guá vehi?”

²⁷ Dandu ni cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndùá ni cachi yua-ní ñà-nì càhní-nsí chelù ndatnù, vachi sàni natùì dèhe-ne, te còò ni-iñàha ni cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndùá, ni xidà ini ñani sàhnù-mà, có-cuní-te nansihvi-tè vehe. Dandu ni quee yua-té ni càhàn vii-né xi-té. ²⁹ Doco ni cachi-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuà ié` nù-ní quidáchúin, te inínì nsidanicuú ñà-ndùá cachí-ní xí; doco tàñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnái vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndùú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè ni xihì stnái chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana ni quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, ni cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu ni cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáu. Siempre ío xí. Te nsidaa ñà-ndùú biene xi, stoho stnái` nduú stnáu. ³² Doco vitni ndiá ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudii ini-ndà, vachi tè-ñanù yohó, ni xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian ni natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè ni cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichi”.

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá vii

16 Dandu ni cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá: —Iin nècuàchì cuicà, ni ìa iin mayordomu xi-ne, te ni cachitnùhu nêhivì xì-né: “Cò-quidá vii mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndùá, ni cana-nè tèmà, cachí-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndùá quidà-ní? vachi càhàn tnùhù nêhivì sàhà-ní nù. Pues vichi

icúmí-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vachi cuàhìn taví mii-ní nù chuun xi-ní ñà-ndùú-ní mayordomu”, ni cachi-nè. ³ Ñàyùcàndùá, ni quesaha-tèmà nacání inì-te, cachi-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vachi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nù chuun xi. Ndahví, vachi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnái caridad, doco cucáhán nùí. ⁴ ¡Á! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nù chuun xi”, ni cachi-te.

⁵ Ñàyùcàndùá, ni cana-tè iin iin nêhivì iníhíca nù lamú xi-tè. Te ni ndàcàtnùhù-té nù nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nù lamú xi?” ⁶ Te ni cachi nècuàchimà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu ni cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùi dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu ni cachi-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te ni cachi nècuàchimà: “Iin cientu carga nùni trigo iníhíquê”. Dandu ni cachi-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dicó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, ni cundaà ini-nè ñà-ndùá quidá-te. Ñàyùcàndùá, ni cachi-nè xi-té sàhà-ñá cóni quidá vii-té: “¿Na nchichí guá ni quida-ní!” ni cachi-nè. Vachi cunaha-nsiá, nêhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nù chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nêhivì datnú Dios sàxinítnù-ní-xi.

⁹ Te yùhù cachí` xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá vii-té xì dñhùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún vii-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nêhivì-nsiá, dandu na quívì nsihi dñhùn xí-nsiá mà, vátùni cuàha Dios sà-nsiá nù-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihì iin nêhivì iin chuun tii, te quidá vii-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vátùni quida vii stnái-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá vii-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá vii stnái-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá vii-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndùú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá vii-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúin, mà cúí coo ùi patrón xi-tè, vachi nú ducán, dandu icúmí-tè cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vaha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stnái mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dñhùn, dandu mà cúí cunucuachi stnái-nsiá nù Dios —ni cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stnái-nè yucán, inínì-né nsidaa ñà-ndùá cachí-yà, te ni sàcùndiaa-nèyà, vachi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dñhùn. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nù nêhivì cuní-nsiá ndee vaha-nsia, na ian ni cundúú-nsiá nêhivì váha guá. Doco Dios, in-áhá-yà ñà-ñuhú ini anima-nsiá. Vachi ñà-ndùá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtùia nù mii-yá, vachi ñà-chicá có-íá vaha nduá nù-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xì sàhà ñuhiví ì xí Dios

¹⁶ Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vaxi duha ni quesaha xitià cuentu sàhà ñuhiví ì xí Dios, te vichi nsi-daa nèhivi, quidá-né lucha sàhà-nè ñuhiví ì mà.

¹⁷ Doco ley (sànahà) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vachi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàhà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ Nisa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xi cuahà gá sìcoto chicá vii. Te nsiquívì nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nisa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nihì-né pedazu cuati comida cóyo nù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne.

Dècuèndè stná sihina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàa-si nsìhi uhì ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàhà quivì nì xihì-nè, te nì caquixi ángel nì nacua-ne anima nècuàchì mà cuahàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después nì xihì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàhà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xinduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuáhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhá-nè tècuí, te danchíco-ne yá, vachi yáha ga ndohí ié mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vachi na nisa itiacù-ní ñuhiví, vaha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còó; yáha ga ndahví nisa yàha-ne. Doco vichi sàni nihitáhvi-né cudìi cuáhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vachi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcàndùá, mate ni cúcáhán-nsí yàha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yàha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvi nù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxi stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsí”. ²⁹ Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-tê libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníni-te ñà-ndùá cachí nù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachi-te: “Còó, tío Abraham, vachi nú ni nátiácú iin nsii, te sàhà-nè

càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tê cuu-tè arrepentir”.

³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te cunini-tè ñà-ndùá nì cachi Moisés, te ni ñà-ndùá nì cachi profeta, dandu mà sàhà-te naxicocuín inì-te mate ni nátiácú iin nsii (càhàn xì-té)”.

Cuahà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

17 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá: —Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivi tùcù-nè ichì có-ndiàà quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vachi chicá vaha ni mácundiacu iin yù yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá.

‘Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nù-nsiá, dandu càhàn-nsià xì-né sàhámà. Te nú ni náxicócuín ini-nè sàhà ñà-ndùá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì nì quidá-né iin cuàchi nù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cùú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nihì chuun nù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvi-né nù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàhà-nsi cunindisá víi gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndisà ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchítò-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúùn nù-ndà

⁷ Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiàà-te quisi xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuahàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té.

⁹ Pues, ¿a náquímànì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vachi nú sàni nsìhi nì quida-nsia nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachi-nsiá: “Còò ni-iñàha ni quidá-nsí, cuisì ñà-ndùá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándùvaha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuahàn, te nì yàha-yaladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàhà-yà iin

ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchì mà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù ìcà-nsiá.

Ñàyùcàndúá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñin-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñin sisi-né nù-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amadí ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dawa ga mà, còò-né nì naxícócuñin. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñin naquímànì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñin mà:

—Ndacuñin-ní xuhun-ní vehe-ní. Vātùnì nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndúá nì nihì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñin Jesús ñà-cusahnú-yá nù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nù-yá índù tiempu sàa quivì cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchìnú-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ì xí Dios.

²¹ Mà cundúámà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ì mà, te ò yucán iá. Còò, vachi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhiví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vaxi iin tiempu na yáha ga cunì-nsiá cundua tiempu ndiaha (naxicocuñin) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco tàñáha ga sàa cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñin, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cúnchícùn-nsiànè. ²⁴ Vachi na ian tása, te natnú ù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàa quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuahà ìñàha icúmí ndohi; vachi icúmí nèhivì tiempu vichi cahìchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xì Noé sàhana, ducán icúmí cuu stná na sàa meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²⁷ Vachi tiempu xì Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàa quivì nì quihví Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xì Lot sàhana, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahnàn quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuñin, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ Quivì mà, nú ndoo nèhivì dinivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhámà. Cuisì-nì nì cùnú dèhé-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nù ìtú, dandu màsà naxícócuñin-nè vehe-ne. ³² Màsà nándódò-nsiá nansa nì cuu xì ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xì ví-

da-xi, cutu-ñá dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xì vida xì, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàa ñuu naxicocuñin, dandu ndé quidí ù nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo.

³⁵ Te ndé ndoo ù nècuàchì ñahà cutnáhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ù tiàa nù ìtú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé índùhù ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nù iin juez cuehé

18 Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndá nù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndá. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cóni sácáhví-tè Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchì mà nù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xì, vachi ìa iin nècuàchì xiní ùhì xí”. ⁴ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sàhachuún ñahàcuáan yohó yùhù. Ñàyùcàndúá mate có-càhví Dios, nì có-càhvì stná ì-ni nèhivì, doco cuàhìn nsidandaà chuun xì nècuàchì yohó, vachi cuñáñ ñà-tutoo quixi-guá-nè nù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndá Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nè chindee-né nècuàchì mà). ⁷ Ñàyùcàndúá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuu xicàn tàhvi-né, te sacúndáhví-nè nù-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàa quivì nsidandaà-yà ducán? Còò, yàchì icúmí-yà naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿a ndísá cunindisá cuahà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachiyàhvì nì naxicocuñin inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhì vaha guá xì mii-xí, te cachìchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ù tiàa, cuàhàn-nè veheñùhu cahnú ñà-càcàn-tàhvi-né nù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachiyàhvì. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñin-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivèhé-ní Yua-nsí Dios, vachi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stná ì-ni ñàhà, vachi có-quidè ì-ni ñà-cò-ndí ìquè quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, nì có-quidá stná ì na quidá tè-dachiyàhvì jaàn. ¹² Còò; nù cada ùnà quivì iníhí ìa dòquí ù quivì, te nù cada ùxìn pesu quidè ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchì mà.

¹³ Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica íin-né, cucáhán nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndùá, íin-ne, caní-né nchica-ne (ñà-cùu guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachi-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuáchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nihì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì mà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:
—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìl xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nú ni coó (vitá ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nihì-né quihvi-ne ñuhivì ìl xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nihí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te:
—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachí-ní xí ndiá quide, te nihitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:
—¿Ndíà disáhà-xí cachí-ní xí? “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivì úun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínáhà-ní nansa nì dandàcú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quidá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:
—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.
²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihí-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhivì ìl xí Dios! ²⁵ Uhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chichòhò ndúhu iquí; doco chicá uhì yáha iin tècuicà ndè ñuhivì ìl xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ìl-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsí mii-ní, Stoho-nsí Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhivì ìl xí Dios, te sàhàmà icúmí-nè nacoo-ne iñaha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), ³⁰ vàchi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nihitáhvi-né vida xi-ne ñuhivì yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhivì vaxi xi-nda, dandu nihitáhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxìn ùl nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³² Vàchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcundiaà-te yùhù, te canàhà stná-te xí. Te icúmí stná-te sivi díí-te nùí, te cahni cuií-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cundáà ini-nè sàhàmà. Cóni sàà-nè mànihì ini-nè, vàchi nahi palabra dèhè nì sandua nùu-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dånátùì-ya nùu iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndiá nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yáha. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìl xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùu nèhivì cuáhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ìl xí David, cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dandàcú-yá ñà-nì cundáca nèhivì nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchínúu-ní, cachí xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcàndùá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímànì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-ndüá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

19 Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchì mà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cunì stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicùí ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vèchi iin nècuàchì cuisì nduú-né. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì dàyàà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnú fruta tnuu, vèchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchì mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vèchi vichi icúmí sàì ve-he-ní.

⁶ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchì mà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchì mà, dandu nì xitnúhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchì mà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-ndüú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dandàhví nì quihin dikhùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhì-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vèchi nacua nì quida yohòtéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vèchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dikhùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-ndüá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vèchi sà-itúú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ia iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcàndüá, (na táñàha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xí-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dikhùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuíin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dikhùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchì mà, ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Cò-cuní-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchì mà, vètùnì nì nihì-né chuun cusahnú-né, te nì

naxicocuíin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dikhùn mà, vèchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dikhùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dikhùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-té: “¡Vètùnì iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcàndüá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vèchi vii gá nì quida-ní xì iin chuun tii”.

¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùì, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dikhùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dikhùn xí-ní, vèchi nì chivàhià nùù iin sicoto. ²¹ Vèchi yúhî mii-ní. Ináhî nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchuún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dandacú-mà xì peón mà: “Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñàha ndé cóni quidáchuún, te ndaníhi cosecha ndé cóni xitúí.

²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu zíndù chuun cóni dachùhùn dikhùn xí nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vètùnì nihì stnáì dìquía nì cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candi-aà-nsia dikhùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dikhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndüá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xinì ùhì xí, te có-cuní-nè cusahnú nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùì, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-itúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñàha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndacàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ia. ³³ Te na meru ndaxin-nesi, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nèsi cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòò-né sicoto xí-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te

na sá-itúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivi nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá mila-gru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá diquí-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivi cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivi xí-ní (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádí nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí cána stná nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivi ndoó yucán, ⁴² cachì-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsia nansa coo ndisa paz ñuu-nsia ni cuí! Doco cóni cundáà inì-nsia. Ñàyùcàndúá, vichi sàni ndòo dèhámà nùu-nsiá, te mà níhì gá-nsiá cundaà inì-nsia. ⁴³ Cuna-ha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te nahà-te ñuu-nsiá, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuu-nsia ñà-cadì-te nùu-nsiá. Dandu nàà stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùu idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúni-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dicó xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dicó xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachì-yà xì-té:

—Dohó cachì Dios nùu tutu iì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natácá nèhivi càcàn tàhvi nùu”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívi sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivi. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcú-nè nansa cui dandáñúhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànicúì nihì-né nansa quida-neà, vaxi nsidaa nèhivi cuàhà mà, iníni vaha-ne ñà-ndúá dacuahá-yá.

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndúá quidá-yá

20 Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivi veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnáhà-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, ² cachì-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-ndúá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dandàcù nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndàcàtnùhù stnái nùu mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xí. ⁴ ¿Ana divi nì dandàcù-xì nùu Juan Bautista ñà-quida iì-né nèhivi? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivi ñuhiví?

⁵ Dandu nècuàchì mà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachì-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachì-ndà divi Dios nì dandàcù-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xiníndísà-nsiá nècuàchì mà, nú ducán?”

⁶ Doco nú ni cachì-ndà divi nèhivi ùun nì cachi xì nècuàchì mà, dandu cahni nèhivi-ndó xì yùu, vaxi nsi-daa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nisa càhàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcàndúá, nì naxiconihí-né nùu Jesús ñà-có-cundáà ini-nè ana divi (nì dandàcù-xì nùu Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cachì stnái xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nùu quide ñà-ndúá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivi iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin lamú, te nì dandàndèe-ne nducu yòhò sì-úvà nùu ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùu medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahni cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahni cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivi, doco divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dandàcùhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténê nùu ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ Ñàyùcàndúá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vaxi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachì-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachì-te: “Tè-yòhò nduú tè-icúmí ndutahvi xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndatè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, nì tavà-tè nècuàchì mà iladu nùu ñuhù mà, te nì casahni-ténê.

“Pues vichi, ¿ñdíà ndúá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivi xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúu ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachì nùu tutu ì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vaxi dohó cachá:

Nì ìa iin cavà nì cahíchì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcundua yùu vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuèhè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà diquì-xí, tàdì nchìhi-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tñii-neyà hora mà, vèchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, do-co mànicúì tñii-neyà, vèchi yúhí-nè nèhivì cuáhà mà.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tñùhu-ne sàhà ñà-ndùá cachí-yà, te ducán tñii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchì mà nù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-lá vii dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yúhí stná-ní ni-iin nèhivì; còó, vèchi chináhà ví-ní ñà-nduú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachí-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tñùhù sahnú ndisa-ne nùu-yá nduá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nù? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xí ana dínù-xí, te ana dìquívì-xí itúú ìcà dìhùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcàndùá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-nyà na càhàn-yà nùu nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candò-ne.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùu-yá. Te nècuàchì mà, có-xiníndísâ-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tñùhù-né nùu-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhi iin tiàa, doco còò déhe-ne ni ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mèè mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàni. Te nècuàchì chicá sahnu-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhi-nè, te còò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchìcùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchì mà, do-co nì xìhi stná nècuàchì ù mà, te còò stná dèhe-ne.

³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xìhi stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsi-úsà ñàni mà;

doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xìhi stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndùá, na sàà quìvì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nisa ia xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nandàhà gà-nè. ³⁶ Ni mà cúì gà-nè, vèchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vèchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sà-naha sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìì (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob.

³⁸ (Ñàyùcàndùá, itiácu ì nsii ma), vèchi nècuàchì nì xìhi dahuun ndisa, mà cúì cahví-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiácu càhvi xi-yá. Vèchi nùu mii-yá, itiácu nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vátùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsiihì nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gà iin nì sàhandee ini-xi ndàcàtnùhù gà xì nùu-yá sàhà ni-ñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴² Vèchi mii David mà, nì tiaa-ne nùu libru ì nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachí sàà cundei nùu nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehè-nsià, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vèchi ñà-dii xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tñùhù nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne.

⁴⁷ Te tùha stná-nè (tñii diquì-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xìhi ì-xí, dandu después sàcuìta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

21 Iá-yà veheñuhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xi-ni-yà daquée tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí, te nì dàquée-ne ùi ñà-úhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nù-nè nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñuhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñuhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahví nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyúcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-nè nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, nì mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndacàtnùhù-nè nù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿indù quivì cuu ñà-nduá nì cachí-nì jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-ítúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándahví ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-nè yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-nè. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsiá nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsiá, vaxi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco táñáha ga nsihì tiempu yohó nduámà, iá gá ñà-vaxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmí nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnaa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tni-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nù tè-xídandacú veheñuhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecà. Te icúmí stná-nè datátuu-ne mii-nsiá nù rey xì nù gobernador (ñà-daquée cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datú stná-nsiá nù nsidaa-nè ñà-nduá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácánì ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nù nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vaxi mí, icúmí chindeí sàxinítnùnì-nsiá

ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nù-nè. Te mii-né, nì mà nánihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-nè nù-nsiá. Còò, mà níhì-nè nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ Daaní, ndè stná yuadíhì-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tnaa ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nù tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsiá ndañuhu-nsiá (nú); ni-iin ididíni-nsiá mà ndáñuhú. ¹⁹ Te nú iin-ni nì cúníndísâ-nsiá, dandu ñhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaa soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsia sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandáñuhú-tè ñuu yohó.

²¹ Ñàyúcànduá, na sàà quivì mà, nì cunódèhè nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dèhé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, nì cáquée-nè fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshivi ga-nè ñuu.

²² Vaxi quivì yucán cunduu quivì ñhì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tu-tu ì xí Dios sànaa. ²³ Ndahví nècuàchì ñahà cuhì cuàhàn tùinuù mèe-xì! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! Vaxi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó ñhì-nè. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-quadachuún-nè). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-nè nù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihì tiempu iá permisù quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocufin Jesús

²⁵ Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nù orá, xì nù yoo, xì stná nù sitnú; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhivì yohó, te nacani cuaa ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar, te nacuahnú ducùn-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-nè ñà-yúhî guá-nè ndoó-nè ndiatú-nè cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhivì. Ndè stná sitnú nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacúchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natú yùhù ana nduú Tnaa Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu nì cundóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xì, vaxi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-nè inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnú ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yúcán cundaà ini-nda sà-ítúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà ini-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì nduá.

³² Ñà-ndáa nduá cachí, mà sàà cui nsihì nèhivì itiacú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra cachì yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichi váha, vâchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichi mà, dandu nanàà sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vâchi na ian (nanàà tnîi iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho ñiqui nêhivi inicutu ñuhiví.

³⁶ Ñàyùcàndùá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vâtùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vâxi ma, te nìhitàhvi-nsiá natù-nsia màcundoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nêhivi, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquiví òtànàà vâxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcàndùá, nêhivi cuáhà mà, naha vâxi stná-nè veheñùhu, vâchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhivi nandúcú-nê nansa tnii-ne Jesús

22 Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítuú vicò mà vâxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nêcuàchì ley xi veheñùhu, nandúcú-nê nansa nìhì-né cahni-né Jesús, vâchi yúhî-nè (cunitnùhu) nêhivi cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quihvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nêcuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nêcuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nêcuàchìmà. ⁵ Te nêcuàchìmà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá nì cachi Judas vâtùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nêcuàchìmà, doco ni cúndúá na có-ndòò cuáhà nêhivi indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cerna ìi

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xihì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndùá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xi iin yoo tècuif. Divi nêcuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nêcuàchì òvêhé-xí má cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestro xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nêcuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nêcuàchì òvêhé-xí má, icúmí-nè dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu ñiqui-xí ndé sà-ità vîi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nêcuàchìmà ichi cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu.

Ñàyùcàndùá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsì-úxin ùi nêcuàchì nì nìhì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuisi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vâchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vâchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu conduamà ñà-sànì cuu ndisa ñà-ndùá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimani-yá Dios (sàhà ndutè sî-úvâ ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vâchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sî-úvâ ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimani-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchì-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñù nduá, vâchi cuàhìn cuàhatahvi vida xi (cui) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsià (quivì nùù-xí) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichi saa nacó cunchicùn nêhivi, vâchi nahi ní nduá, te icúmí ní cuitià sàhà-ñá nìhitàhvi ndiaha-nsiá.

²¹ Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndàà nduá, icúmí cui, vâchi ducán nì chitnùní ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, ñndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcàndùá, nì quesaha nêhivi ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nêcuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nêcuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nêhivi ñuù-te. Yua ñuu dandacú vîi cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vâchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahvi ini-nè) na iin nêhivi chicá chii; vâchi iin nêcuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vâchi ni cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nêcuàchì xinúcuáchí (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidè xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidè xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xí, te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi.

²⁹ Ñàyùcàndùá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nìhitáhvi stná mii-nsiá quide, nìhì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sàà quìvi cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xí cundoo-nda cuxi-nda nùu mesa xi, te nìhitáhvi stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùu ùxin ùi ñuu-nda ndé cundoo nèhivi raza-nda Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ínáhá-yà icúmí-nê nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-nda Señor xì Simón (Pedro): —¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisu quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-nda na dandiáchí-nda nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvi sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvi sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá: —Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuñ mii-ní mate ni chícadí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né: —Cachí xì-ní, Pedro: ñuu vichi na táñaha ga coto lehe sìnùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nèhivi-yà

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né: —Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndacuí nùu-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te nì màsà cúnihí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xí), ¿a ní quidamani iñaha nùu-nsiá quìvi yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá: —Còo.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né: —Pues, tucu iá vichi, vàchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vàha nì dicó-né dùhùn-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá` sàhí nùu tutu ì: “Nì quida nèhivi cuenta na ian nduú-yà iin tiàa malu”. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vàchi nsidaa ñà-ndùá cachá` sàhí, icúmíâ cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá: —Stoho-nsi Señor, cundehè-ní yohó: Ùi espada nìhí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né: —¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yà nùu Yuamáni-yà Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuahàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yà. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-ñá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùu. Te yucán nì sàcuìin sísì-yá nì xicàn tàhvi-yà nùu Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni, xicàn tàhvi nùu-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmí yàhi, vàchi nahi (ñà-úà ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù nì cúnduá; còo, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vàchi yàha ga nacáni ini-yà. Ñàyùcàndùá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuahà tètñii-yá, doco tètñii mà, na ian cóyo gota nahnù nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yà, te nì xini-yà xíquidi-nè ñà-cuahà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñà-sàni quidì-nsia nduá? Chicá vàha ndacuìta-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivi Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ì-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa cuahà nèhivi. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vàchi iin ana nìsa cutnahá xi nsì-ùxin iin ga nècuàchì dacuahá-yà nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì chitú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuahàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, ¿a cáni-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya ñàndàhá-yà tùtnù témà, te nì ndu-vàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivi nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndacú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nìhí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnií-nsiá yùhù), vàxi-nsia nìhí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduú, ⁵³ mate nsiquìvi nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cóni tnií-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùu ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuahàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuahàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma.

⁵⁵ Dandu nèhivi ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahi patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro

mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñàhà chii quidáchúûn yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnúù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ìnhî Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndisá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáà inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuico-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yúcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacuaahà-né.

Nansa nì quida quini policia xì Jesús, te nì sàcùndi- àà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiàà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¿Cachi cuàà-ní ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xi-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú nì ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, nì mà nàxícónihí stná-nsiá nùí, te nì mà dáñá-nsiá yùhù.

⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vèchi divi mii-né sàni cachi-nè, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

23 Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuì-ta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xi-yá nùù Pilatu.

² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsi yohó, vèchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùù rey cahnú César, vèchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhàn xi nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì cáhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsi dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á coó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dáyáha-tèyá ndahà rey mà, vèchi iá stná tèmà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudii gá inì-te, vèchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-téyá. Vèchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùù-yá, doco còò ni-iñàha nì nàxícónihí-yá nùù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuìta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadíquì uun-tèyá, te nì sàcùndiàà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sicoto vico, te nì dènúhù-tèyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vèchi nisa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsi-daa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihì nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vèxi, vèchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dáyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchì mà, doco nì mii stná-nè, cóni cachi stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vèchi còò ni-iñàha in-

ihíca-nê. 16 Ñàyúcàndüá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nê, dandu dàñà-né.

17 (Ducán ni cachi Pilatu), vàchi fuerza icúmí-tê dañá-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. 18 Doco nèhivì cuáhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàst-nuhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dáñà cuní-nsí! —ni cachi-nè, 19 vàchi Barrabás mà nduú iin tiàa ni quida revolucíon ñuu yucán, te ni sahnì stnàhá-te, ñàyúcàndüá, ndiadí-te vehecàa.

20 Daaní, tucutu ni càhàn Pilatu xì nèhivì cuáhà mà, fuerte ni càhàn-te, vàchi dispuestu íá-te dañá-té Jesús. 21 Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsí!

22 Dandu ñà-únì ni càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne íá? Sàni ndàcàtnùhì nùù-né, te còò ni-íñàha disáhà-xí cui-nè. Ñàyúcàndüá, icúmí-nê ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —ni cachí-te.

23 Doco nèhivì cuáhà yucán xì stnà dùtù cutnàhá xí-nê, vihi gá fuerte ni càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá ni càna-ne, sàháma ni cundee-né (ni dàxinù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacula ni cunì mii-né. 25 Ñàyúcàndüá, ni dañá-té Barrabás nùù-né, vàchi divi-tè ni xicàn-nè dàñà, mate iin ana ni quida revolucíon nduú-te, te ni sahnì stnàhá-te, ñàyúcàndüá ni sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còò. Ni dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-ndüá ni xicàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchìca cruz

26 Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán ni xinì-te vàxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchimà ní tnii soldadu, te ni dàuicá-tené cruz xi-ya; ñàyúcàndüá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

27 Cunaha-ní, cuáhà gá nècuàchì ñahà nchícùn stnà xì-yá cuàhàn, te cuáhà stnà nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. 28 Dandu ni nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yá xì-né:

—Cunini vàha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vàha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsiá. 29 Vàchi vàxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhàn nèhivì còò méè-xi. Chicá nsiha màsà cácu ni-iin dèhe-nda ni cui, te màsà cúcúmí-ndá ni-iin méè dachichi-nda chicá vàha”. 30 Te icúmí stnà-nè cachi-nè: “¡A sácú vàha ni caá yucù ò lùnsì dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. 31 Vàchi (ducán íá nahi ejemplu sàhà tutnú): nú dècuèndè yutnú vida cunì nèhivì (carmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stnà tutnú íchí. (Te ducán stnà yùhù: nú dècuèndè yùhù cunì nèhivì dan-dohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stnà-nè) —ni cachí-yà.

32 Cunaha-nsiá, ndacá stnà soldadu mà ùi tiàa ni quida falta, cutnàhá stnà-te xi-yá cuàhàn ndé cui stnà-te.

33 Dandu ni casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù

Iquì Dìnì. Te yucán ni chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stnà ùi tè-ni quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itnì-yá. 34 Dandu ni cachi-yá:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vàchi có-ináhà-nê ñà-ndüá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, ni dasàn-té sìcoto xi-ya según ni nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. 35 Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stnà nècuàchì nihì chuun, sàcùndiàa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stnà-nè mii-né, nú ndisa Dios ni techuun-xi-né vàxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —ni cachí-nè.

36 Daaní, stnà soldadu mà, ni sàcùndiàa stnà-teyá, ni catnàtuu-tè nùù-yá chitániní-te vinu ia ñà-coho-ya, 37 cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

38 Te itúú stnà íñàha dìnì cruz ndé itàndiàa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stnà dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

39 Daaní, ni càhàn stnà iin tè-itúú stnà nchìca cruz yucán, divi iin tè-ni quida falta mà; te ni canáhà stnà-te xì-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stnà-ní nsihùh.

40 Doco inga tè-itúú stnà yucán, ni càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stnà-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? 41 Te ndohó, ndiá icà-ndà ndoho-nda, vàchi íá ndisa cuàchi-nda, ñàyúcàndüá íá castigu xì-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-íñàha iníhíca-yá.

42 Dandu ni cachí-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuín-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

43 Dandu ni cachi-yá xì-té:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-ní cut-naha-ní xí cundoo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —ni cachí-yá.

Nansa ni xihì Jesús ni dànáa-yá sàhà cuàchi-nda

44 Daaní, nahi càxíhúì ni dàhvi orá, te ni nàcuìin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni ni ndòò ducán dècuèndè càhùnì ni cuaà. Te ini veheñuhu cahnú ni quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán). 46 Dandu Jesús, fuerte ni ndàhì ndee-yá, cachí-yá:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —ni cachí-yá. Dandu ni xihì-yá.

47 Daaní, capitán (iin yucán), ni xinì-te nsidaa ñà-ndüá ni cuu, te ni ndenihi vàha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, nèhivì ndàcuisi inì-xi ni sanduu nècuàchì yohó.

48 Te nsidaa gá nèhivì ni sàà yucán, ni xinì-nè nansa ni cuu, dandu ni naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. 49 Te yucán ndoó stnà cuáhà nècuàchì ñahà ni quixi ñuu Galilea cutnàhá-né xì-yá ni quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stnà nècuàchì dava

ga ináhá xí-yà, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-ndúá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰ Daaní, (ñuu mà) nisa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vâha nduú-né, vâchi ndàcuisi ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-ndúá nì dândàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vâchi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-ìcúmí-yâ cusahnú-yâ ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-neyà ini cueva xi nsii nì sate nèhivì nùu cavà. Te cueva mà, ni-iin nsii tàñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cuna-ha-ní, quivì yucán nì sanduu víspira xi vicò pasqua, te sà-itúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyùcàndúá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnamì xì pomada sahán tnamì. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

Nansa nì natiacu Jesús

24 Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnamì nì quidayucun-nè, te cut-náhâ stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne ini-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyùcàndúá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuíta ùi ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayúhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vâchi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vâchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndúá nì cachi-yà na ía va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vâchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhì ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchica cruz; doco tixi ùni quivì icúmí natiacuí”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dúcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cuna-ha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xi Juana, xi María dihi Jacobo, xi itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga.

¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcàndúá, cóni xiníndísâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nih-

ni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacání cuàhà ini-nè ndià ndúá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùi nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xì ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchì mà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-ndúá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vâxi-ya; nì tnatuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-neyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà ndúá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsià tnúnsi ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhà-nè ñà-ndúá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà ndúá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vâchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nisa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xicusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchica cruz. ²¹ Doco cuna-ha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì nì cuu xi-yá ducán. ²² Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísâ stná xì-yá, te nì ndulocó-nsi nì quida-ne, vâchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xini-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùu-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà.

²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-ndúá nì tiàa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàna. ²⁶ Vâchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yâ ndoho-ya, dandu después nanihi-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nùu-né nansa cachí tutu ìi sàhà mii-yá, divi tutu nì tiàa Moisés, xì stná tutu nì tiàa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùu-xí. ²⁹ Ñàyùcàndúá, nì sacundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vâha, vâchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñà.

Dandu nì yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùu iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáña; dandu nì dasàn-yáña nùu-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nihì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùu-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúí-ya nùu-ndà nansa cuní cachi tutu ìì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchì mà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndáà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xì-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùxìn iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchì mà ñà-jaàn, te nanáà nì sàcuìin Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndu-locó-nè, vachi ádi duma nduá nì cahan-né.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsia? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsia màdi ihna nduí, vachi ihna, còò iquicúñúà, doco yùhù, iá iquicúñúì sà-ìndéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísà ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudíi ini-nè, te ndulócò-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcàndùá, nì tnii-yaña nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachí xì-nsiá na nisa ìe xì-nsiá antes, te nì cachí xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùu ley xi Moisés xì nùu tutu nduú alabanza, xì nùu stná tutu nì tíaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúí-ya nùu nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachí xì-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xì (yùhù ana nduú) Cristu, vachi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-icúmí ndohi, te cui, dandu tixi ùnì quivì natiacu. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitài razón ndiaha ma inicutu ñuhivì, vachi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcàndùá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xì-nsiá. Te yùhù cuàhin techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcàndùá, yohó ni cúndóo-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsiá ndudu ìì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducùn-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvi-yá nùu Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcuíta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-nèyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudíi gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquivì nisa sahàn-nè veheñuhu cahnú, ndoó-né ndenihí vaha cuahà-né Dios, te naquimani stná-nèyà. Sà-ìá.

SAN JUAN

Jesús nduú ana datúí nansa íá Dios, vèchi nì nan-duu-ya nèhivì

1 Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúí nansa nih-nú ini Dios. Nùù Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùù Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha íá ñuhiví. Te nú màsà cóó-yá, ni-iñàha mà cóó stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itíacú. Te sàhà ñà-itiacú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúù ini-yà nèhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúù ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñáa ma, cóni cùí cundeá nùù-yá.

⁶ Nìsa ìa iin tiàa nì nihì chuun nùù Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndacuisì xì nèhivì nansa íá mii-yá ana datnúù xì sàxinítnùnì-ndà sàhà-ñá vètùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdì Juan yucán nì sándúú ana datnúù ndiaha xi ini-ndà, cóó; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vèchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúù ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchi ini-néyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dáyáha xi-yá ini anima-xi, nì nihítáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yà, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nihì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdì sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nèhivì (chica ndiaá), nì màdì sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-dùcán cunì iin nèhivì coo. Cóó, sàhà cuisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndé ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúí nansa íá Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì íá iquícúñù-xi. Te nìsa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vèchi mindaa Dèhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana dísàhà-xì nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vèxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vèchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùù mii-yá sàni nihítáhvì stná-ndà cuàhà

ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vèchi ley sànahà nduá nì datúí Moisés antes, doco vichi sàni datúí-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Cóò ni-iin nèhivì nì xini xì Yua-nda Dios ni-iin xì-chì. Doco mindaa Dèhemanì-yá íá nùù-yá, sàni datúí yà-yùcán nansa íá Yuamànì-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùù Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì mà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduí mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà:

—(Pues nú cóó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Cóò.

Te nì cacachi tu nècuàchì mà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càhàn cuenta xi Dios?

—Cóó —cachí Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì mà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vèchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsì xì nèhivì nì catechuun-xi-nsì vèxi-nsì. ¿Ndíà cachí-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaiás sànahà na ní càhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te nì có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì ñèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá íá iin ana có-nàcúnì-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vèxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátùì (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé íá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhíví yohó ñà-cui-yà na ian xíhi iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quìvì, dandu nì xini Juan vaxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaèn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvi Dios (ñà-cui-yà) dacúxíó-yá cuàchi nèhivì ñuhíví. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachi: nchícùn gà vaxi-ya nùí, vachì na táyôo yùhù ñuhíví, sà-íá-yà, vachì nicanicuahàn íá-yà. ³¹ Te cóni nácúni mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida ií nèhivì xì tècuíf —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xini nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma nàhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácúni mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ií nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xí: “Na cúnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhî), dandu ñà-jaèn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida iì xì anima nèhivì tixi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcàndùá, yùhù, sàni xini, te datúí nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quìvì, te yucán iín Juan, cut-nàhà-né xì ùi tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaèn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vaxi nùù Dios.

³⁷ Te ùi tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà.

Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù íá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yà sàcuaà yucán, vachì nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichì duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachì cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhàn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro. ⁴⁵ Ñàyùcàndùá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tìaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tìaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàna-ha. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A íá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dan-dahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te íá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitúí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinitúí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachí xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xì Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví.

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

2 Daaní, quìvì ùni nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná íá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

³ Te nì cuu nì nsihi tècuíf vidì sì-uva coho-ne.

Ñàyùcàndùá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuíf vidì sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha naco-ní ñà-jaèn nùù yùhù, vachì tàñaha ga sàà meru hora xì.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchì yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá ìñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuíf. Tècuíf mà xichúùn

nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según es-tilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuíí.

Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nù nècuàchì iín sáhnù nù vicò.

Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchimà iyuhu tècuíí mà, doco sàni nanduu-tè tècuíí vidì sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuíí vidì sì-uva co-ho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còó, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ùi quívì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cah-nú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-itúú vicò pascua, iin vicò nsidacáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndúá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né rii, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vaxì inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrion, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xì rii xì-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yà dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisì yohó fuera! vachi màdì yàhvi nduú vehe ì Yuamáni —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nù tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuahà nacáni ìni sàhà veheñùhu ì xì-ní ñà-màsà dàndáñhú nèhivì ñà-ì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-ndúá nì quida-ní, á cóó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vatùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tixi ùni quívì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico ìñù cuià nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-niá tixi ùni quívì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdì veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; còó, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcàndúá, después, na quívì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndúá cachí nù tutu ì, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndúá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuahà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quívì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni ícúmí-yà nècuàchimà se-guru, vachi ináhá-yà ñà-ñhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còó necesidad ícúmí-yà cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanitnaha-ne, vachi ináhá-yà nsidaa ñà-ndúá ñhú ini anima nèhivì.

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

3 Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xidandacú nù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí divi mandu xi Dios vaxi-ní, vachi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-iin nèhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ì xì Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisì nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivì quida tècuíí xì stná Espíritu Ì, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhivì ì ndé cusáhnù Dios. ⁶ Vachi nú sàni cacu-nda nù yuadíhí-ndá, dandu iquícúñú ícúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu Ì xì Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷ Màsà ndúlócò-ní ñà-nì cachí xì-ní ícúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vachi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiá índù lugar vaxa, nì índù lugar cuahàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu Ì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchì-ní jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhàjàn nacua ndiá ìcà-ní. ¹¹ Ñà-ndàcuisì nduá yohó cachí xì-ní: ñà-ndúá ináhá-nsí, divi ñà-jaàn cachí-nsi xì-nsiá. Te datúi stná-nsi nù-nsiá ñà-ndúá sàni xini-nsi, doco có-xiníndisá-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-ìá ñuhivì yohó-ní nduá cáhàn xì-nsiá, doco

có-xiníndísâ-nsiá; ñàyùcàndùá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú nì cáhìn xì-nsiá sàhà gloria (xì Dios).

¹³ Ni-iin nēhivì tǎñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhiví, ansivì nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sànaaha) na nisa ia-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nēhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nēhivì cunindisá-xí, mà nunca sàa-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cuti-acu-nè.

¹⁶ Vǎchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nēhivì ñuhiví, nì sàhatahvi-yá mindaa Dēhemanì-yá (ñà-cui-yá), dandu nsidaa nēhivì xiníndísá-xí-yá, mà sàa-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cuti-acu-nè. ¹⁷ Vǎchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nēhivì cuáchi nduá disáhà-xí nì ndacu nuú Dēhemanì-yá quixi-yá ñuhiví yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ Nú xiníndísâ iin nēhivì Dēhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nuú castigu sàhà cuàchi-ne nduá; do-co nēhivì có-xiníndísâ, sà-íá vǎxi castigu xì-ne nuú-yá, vǎchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dēhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-disáhà-xí vǎxi castigu mà dìqui-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuisì ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxinítnùnì nēhivì, do-co chicá nì cudì ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúù Dios, vǎchi quini íá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchì mà, có-cunì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xì sàxinítnùnì-nè, nì có-tnàtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nēhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisì, cudì ini-nè tnàtuu-ne ndé íá palabra datnúù xì sàxinítnùnì-nè, vǎchi cunì-nè cundaà ini nsidaa nēhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gá Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòò chii-yá xì-né, dandu nì cuhii nēhivì cuàhà gá nì sàa yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ñi stná-nè nuú iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vǎchi ñuhú cuàhà tècuíí yucán. Ñàyùcàndùá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nēhivì ñà-cuhii-né, ²⁴ vǎchi tǎñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nēhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vǎchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà.

²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nuú Juan nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Maestro, ináhá-ní ana nisa ia xì-ní ladu duha yùte Jordán, te nì cáhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ñi stná-nè nēhivì, te cuàhà gá nēhivì sàhàn nuú-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nēhivì, mà cúí ñihì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachi: “Yùhù, có-nduí (rey ndiaha nani) Cristu, cuiisì iin ana nì techuún Dios nduí, te dihna vǎxi nuú mii-yá”. ²⁹ Cuna-

ha-nsiá, na íá vicò nandàhà, íá iin noviu, te íá stná novia cutnáhà xì-nè. Doco íá stná padrinu iladú, in-ínì-né, te cudì ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán íá stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudì inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yá ñihì gá-yá tnùñuhu xì-yá, doco yùhù, còò. Cueé-ni cueé-ni icúmí nēhivì nandòò-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìqui-xì nì quee-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá-yà nuú nsidaa-nda. Iin nēhivì ñuhiví yohó, nēhivì úun nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndi-aá-yá. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yá, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yá xì nēhivì, doco có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí-yá. ³³ Doco nú xiníndísâ iin nēhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchì mà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vǎchi Jesús, man-du xi (Yua-nda) Dios vǎxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamánì-yá cáhàn-yá, vǎchi màdì iyuhu-ní Espiritu Ìi sàni níhitáhvi-yá, còò. Sàni ñihì nsihí-yá Espiritu Ìi. ³⁵ Te cuú ini Yuamánì-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamánì-yá nsidanicuú iñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dēhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nēhivì có-xiníndísâ, mà-níhì-né vida ndiaha ma. Còò, iin castigu cahnú icúmí-nè ñihì-né nuú-yá, te sà-ítuá vǎxan.

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñàhà ñuu Samaria ladu xì Jesús

4 Quivì yucán nì nducuahà gá nēhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhii stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá ñi xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ñi xì-né. Dècuèndè más gá nēhivì xì-yá nì cuhii nuú nēhivì nì quida ñi Juan Bautista. Dandu nì xinitnúhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nēhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini-yá ñà-sà-ináhà nècuàchì mà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xì-cá-yá nì nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sànaaha, vǎchi ñuhù nì ndutahvi-né nuú yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán íá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sànaaha. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòò chii-yá, vǎchi caní ichì nì xica-ya, te xávi-yá. Nahi càxihúí nduá, ⁷ te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nuú pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñàhà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuíí. Te nì cachi-yá xì-né:

—Taxi tahvi-ní iyuhu tècuíí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índu chuun xicàn-ní tècuíí coho-ní nuú yùhù? vǎchi nsidaa

nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndùú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vèchi có-cùndàà inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvi-yá tnùmanì xí-yá nùù nèhivì; ni có-ináhá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xícàn xì tècuif nùù-ní. Vèchi nú ni cùndàà inì-ní, dandu càcàn tàhvi-ní nùí, te dacútâhvi mii-ní tècuif cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-ñàha nihi-ní tavà-ní tècuif yohó, vèchi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuif cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xì-né, dandu nì nacoo-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuif pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nè cui-nè tècuif después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuif dacútâhvi yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vèchi ducán quea na ian ñuhú tècuif ini-nè, te ndéà ndiaha-té dècuèndè nihitâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuif mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuif, te màsà quixí guè yohó tavi-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí-ní còò ì-ní, ¹⁸ vèchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdì ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàà-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vèchi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, ni màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ináhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vèchi cuisì nsiùhù tè-ndùú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vèchi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vèchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vèchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcànduá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachit-nùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-ndùú ñà-ndàà.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cùndàà ini-nè índù chuun ndatnúhú-yà xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xícàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yà xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yà xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vèchi nì nacani-ne xí nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuahà nèhivì ñuu yucán vèchi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vèchi iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-icúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índù ñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Còò. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vèchi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵ (In-áhí) cachí-nsiá cumáni gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vèchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-íà ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanitnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nihì-né ñà-vàha xi-ne, te cudì gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Diín nèhivì chihí, te diín nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nihì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còò, diín nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuahà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-né nùù-yá ñà-nì còò chii gá-yà ñuu-nè; te sàhàjàn nì ìa ga-yà ùì gá quivì. ⁴¹ Dandu cuahà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì inini-ne nì cáhàn mii-yá.

⁴² Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachí-ní nì xinindisá-nsí; còò, vèchi vichi sàni inini stná-nsi mii-yá

na cáhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nêhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —ni cachi-nè.

Nansa ni dàndúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, ni nsihi ni ìa Jesús ñuu yucán ùi quivì, dandu ni naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana ni cachi ñà-có-quidáñúhú nêhivì iin tiàa cáhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè.

⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, ni cudìi ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vâchi ni sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì ni ìa vicò, te ni xini stná-nè nsidaa milagru ni quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, ni nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, di-vi ñuu ndé ni quida-ya milagru xi tècuíi uun ni nanduu-tè ndutè vídì sî-uva. Te yucán ni quesaa stná iin nêhivì xí gobiernu ni quixi ñuu Capernaum, vâchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te ni xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús ni sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcàndùá vâxi-ne nchícùn-nèyà, te ni sacundahví-nè nùu-yá áma cúhùn-yà xi-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vâchi sàcúcáhví-te. ⁴⁸ Doco ni cachi Jesús xi-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco ni cachi nècuàchì mà xi-yá:

—Señor, cúhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vâchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu ni xinindisá nècuàchì mà palabra ni cachi-yà xi-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-nè, ni ndacùhun tnahá-né xi itnii peón xi-ne nihi-xi razón vâxi, te ni cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu ni xicàn tnùhù-né índù hora ni quesaha ni nchico cuèhè. Te ni cachi-te:

—Icu, nahi càhiin ni nchico ini-vè.

⁵³ Ñàyùcàndùá, ni cundaà ini-nè, divi hora ni càhàn-nè xi Jesús ni sanduamà, divi hora ni cachi-yà xi-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, ni xinindisá-nèyà, mii-né xi nsidaa stná nêhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi ni quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea ni sàhàn-yà ñuu Judea.

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa ni dàñà tnahá ñi iquícúñù-xi

5 Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, ni quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíi. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuàa, nècuàchì xicá cuèhè, nècuàchì yáha ga ni ìchì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíi mà. ⁴ Vâchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandacùchí xi-té. Dandu nêhivì primeru quihvi

mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè ni cui ni cundúá, icúmíâ cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíi mà, 38 cuià icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, ni xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-cànì cuià iá-nè xi cuèhè mà, ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xi-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndacùchí tècuíi, te quihvi stnáì mahì-té. Vâchi na meru sái, dihna in-ga-nè ni sàà-nè núi, te nuú-né ndé ñuhú tècuíi.

⁸ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi ni nduvàha nècuàchì mà ni ndanihi-ne camilla xi-ne, ni nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivì yucán, quivì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, ni cachi dava nècuàchì ñuu mà xi nècuàchì ni nduvàha ma:

—Quivì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsi-da-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì ni dàndúvaha xí, ni cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu ni ndacàtnùhù nêhivì mà nùu tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi ni cachi xi-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchì mà, có-ináhá-nè nansa nani ana ni dàndúvaha xi-né, vâchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nêhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después ni ndacùhun tnahá-yà xi-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te ni cachi-yà xi-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nâxícócuñi-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte diquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xi nècuàchì raza-nè mà ñà-divi Jesús nduú ana ni dàndúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcàndùá ni caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te ni quesaha-né ndatnúhù-nè nansa cahni-nèyà ñà-ni quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu ni cachi-yà xi nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamání, iin-ni quidáchúñ-yà nsiquivì, ñàyùcàndùá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndùá chicá más ni cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-nèyà, vâchi màdì cuisí-ní có-chívhà vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que ni cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yà xi mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu ni naxiconihí-yà nùu nècuàchì mà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-iñàha, cuisì ñà-ndúá sàni xini quidá stná Yuamání Dios, vâchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stnáì. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yâ dacuní-yà yùhù, dandu más gá icúmí-nsià ndulocó-nsià. ²¹ Vâchi nacua danátiácú-yà nècuàchì nsii, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndùá, vàtùni danátiácú

stnàì ndéni nèhivì ní cui cudíì inì. ²² Te có-nsidándáà-yà sàhà cuàchi nèhivì, vèchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-nè mii-yá. Vèchi nú màsà quidañúhú-nè yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vèxi.

²⁴ 'Ñà-ndácuisi nduá cachí xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndísà-nè mii-yá nì techuun-xí vèxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàà-nè cu-ni-nè juiciu, vèchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóó gá-nè ladu ndé xíhì anima-nè.

²⁵ 'Ñà-ndáà nduá yohó cachí xì-nsiá: vèxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhì fuertí, te caní nsidaa nècuàchi sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamání, nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùní stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vèchi Dèhemani-yá nduí. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandàì sàhà cuàchi nèhivì, vèchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stnàì. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsiá sàhà palabra jaàn, vèchi vèxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-nè tiacu-nè na caní mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihì-ne. Nècuàchì nisa quida vii, nihì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-nè nicanicuahàn. Doco nècuàchì cóni quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamání-yá nì que-saa-yà ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xi mií, mà cúí quide ni-iñàha. Cuisì nacua nì sàcùnàhí, divi ducán nsidándàì sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándàì sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá ìcà cundua, vèchi divi Yuamání nduú ana nì techuun-xí nì quesàì ñuhivì, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cuní mií.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cundúú ana cachítnùhu xì-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáà mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-nè nù nècuàchìmà, te ñà-ndáà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, cóò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñá nihì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudíì inì-nsia sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúú xì sàxinítnùní-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne.

³⁶ Doco iá inga iñàha chicá fuerte nù palabra nì cachi Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvi Yuamání yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vètuni cundaà inì-nsia ñà-divi mandu xi mii-yá vèxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcuní-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcuní stná-nsiá nansa indèhe-yá. ³⁸ Ni có-nihnú stná inì-nsia ñà-nduá cachí-yà, vèchi có-xiníndísà-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ìi, vèchi ducán nihì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìi mà.

⁴⁰ Doco có-cuní-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nihì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ 'Yùhù, có-xicánuí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa nihnú ini mii-nsiá; in-áhí có-cúú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamání vèxi, có-xiníndísà-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vèxi-nsia nù ana nduú mindaa Dios, cóò, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. 'Ñàyùcànduá, sadiámà nù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà túxí inì-nsia yùhù cuàhàn daquéè cuàchi ñà-nsiá nù Yua-nda Dios. Cóò, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vèchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùí, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vèchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xiníndísà-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

6 Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnàhà stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vèchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dànduvàha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-itúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vèxi nù-yá, 'Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Felipe: —¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhà-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ 'Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còò, ni mà sàà ùì cientu ñà-nduú plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vèchi ni ñà-jaàn mà sàà nihì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yà nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihì-xi ùhùn pan tnuu xì ùì siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsiá xì nèhivì ni màcùndoo-ne ñuhù.

'Ñàyùcànduá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nù yucù cuií, vèchi iá cuàhà yucù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchì-nè nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsi-

daa nèhivì, ni nihì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne.

¹² Daaní, na sàni chitu tixi nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndùá, ni dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi ni xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà ni cuyodò gá ùxin ùi ìcà siccàtè chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñàyùcàndùá ni cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xì Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xíniñnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cuní-nè tñii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcàndùá, ni quecuáan-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa ni xicandodò Jesús nùù tècuif mar

¹⁶ Daaní, ni cuaà quivì yucán, te ni nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuif cuàhà mà. ¹⁷ Ni sàcùñuhu-ne ini lancha, te ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te ni cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu ni quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndùá, ducún ni nacuahnu todò tècuif. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ññù kilómetro, dandu ni xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuif, te sà-ítúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, ni yuhí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduif; màsà yúhî-nsià.

²¹ Ñàyùcàndùá, ni dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa ni yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te ni cachi-yà xì-né nansa sáhatahvi-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te ni nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé ni quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nisa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá inì-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vachi micuísì-né cuàhàn-nè.

²³ Doco después ni caquesaa tu itnii gá lancha ni quixi dècuèndè ñuu Tiberias ni quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé ni caxixi-ne pan na ní naquimani-yá sàhà-ñà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu ni quècoyo stná-nè ini lancha, ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahi mar, te ni casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, ni cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora ni quesaa-ní yohó?

²⁶ Te ni cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhî índù chuun nandúcu-nsià yuhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còò. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te ni chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì ini-nsia sàhà nansa

nihì-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vachi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuàhàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvi yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vachi nùù Yua-nda Dios sàni nihitáhví ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸ Dandu ni cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsí sàhà-ñà cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsià yuhù ana ni techuún-yá ni quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní?

³¹ Vachi xii-ndà, na ní saxica-ne yucù dàná, nisa còyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vachi ducán cachí nùù tutu ì: “Nùù ansivi ni dàcòyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³² Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuísì nduá cachí xì-nsià: pan ni nihì xii-nsià nùù Moisés sàhana ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còò. Yuamání nduú ana sáhatahvi xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vachi pan sáhatahvi mii-yá nduú yuhù ana ni techuún-yá ni quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyùcàndùá, ni cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuàhàn taxi tahví-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduif nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vachi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stná-nè tècuif. ³⁶ Doco nacua ni cachí xì-nsià, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndisâ-nsià. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamání ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchì mà, icúmí-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yuhù). Te mà nunca taxí ni-iin ana cuní tñàtuu nùù. ³⁸ Vachi divi sàhà-ñà quide ñà-nduá cuní mii-yá ni techuun-xí, ñàyùcàndùá ni quei gloria ni quesai. Mà vaxi quide ñà-nduá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá ni techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì ni sáhatahvi-yá yuhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xinu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, ndéni nèhivì ni cunítnùhu sàhà yuhù ana nduú Dèhemaní-yá, te cunindisá-né yuhù, vida ndiaha nicanicuàhàn cucumi-né, vachi ducán ni chitnùnì ini Yuamání. Dandu quivì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —ni cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcàndùá, ni cuàà nècuàchì raza-yá Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha ni quixi gloria. ⁴² Te dohó ni cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhî-nè. ¿Índù chuun cachí-nè ndè gloria ni quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcàndùá, ni cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàa-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni níhítàhvi-né ducán nùu Yuamání nì techuun-xí; doco nú ni níhítàhvi-né ducán, dandu na quívi xínu tiempu, icúmí danátíacui-nè. ⁴⁵ Sàna nì tiaa nècuàchì profeta nùu tutu ìi, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Nàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníni xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, diví nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ Còò ni-iin nì xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xininùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Nà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhítàhvi-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn.

⁴⁹ Xii-nsiá nìsa xica yucù dānā, nìsa xixi-ne nùni ansivi nani maná, doco nì xihì nsihì-ne. ⁵⁰ Doco pan cāhàn yùhù sàhà-xí, còò. Nùu gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñā, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vāxi, te nú nì cunchicùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù ñāha cundua cuāhì ñā-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xì cunduu pan mà, vāchi icúmí cuāhì vida xì cuenta xì nèhivì ñuhiví sàhà-ñā nìhì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Nàyùcàndùá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuāa-nè entre mii-né, cachí-né:

—¿Índù modo cuāha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñā-caxì-ndāñā?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà caxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te nú màsà cóhó-nsiá ní, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xì cuñu, te xihí-né ní, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xínu tiempu. ⁵⁵ Vāchi cuñu, ñā-cutiacu-ndà nduá, te ní, ñā-coho-nda nduú stnā. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xì cuñu, te xihí-né ní, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnāi ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiacúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stnā xì nsidaa ana saxí xì yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè.

⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xii-nsiá sàna, vāchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vāchi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Nà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yà nèhivì.

Sàhà palabra xì Jesús nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yà ñā-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñā-jaàn. Mà cándísā nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yā nansa xí cachi-nè cāhàn ndiaa-nèyà ducán. Nàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñā-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú cóo, (dandu ¿nansa cachi gā-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na cuni-nsià yùhù mànaní ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vāchi còò ni-ñāha nìhì-ndà nùjān. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiacú xì anima-nsià. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñā-dava-nsia có-xiníndísā ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vāchi dècuèndè antes sà-ináhá-yā ana xínduu nèhivì có-xiníndísā, te ináhá stnā-yā índù tiāa cuāhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Nàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhítàhvi-né ducán nùu Yuamání.

⁶⁶ Daaní, divi quívì yucán nì quecuān cuāhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocúñi ini-nè, cóni cút-nāhā gā-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Nàyùcàndùá nì cāhàn-yà xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá (còni quécuān):

—Mii-nsiá, ¿a naco stnā-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gā ana cùhùn-nsi nùu-xí, vāchi cuisì sàhà palabra xì mii-ní níhítàhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísā-nsí mii-ní ñā-nduú-ní Cristu, divi Dèhemaní mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vāha-nsi ñā-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxin ùi mii-nsià sàni nacāxin, doco iin-nsia nduú nahi ñā-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vāchi divi-ne nduú tiāa cuāhàn cahin xì-yá, te nduú stnā-nè iin nècuàchì dacuahá.

Ñā-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñā-có-xiníndísā-né mii-yá

7 Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cuní gā-yà cacanu-ya ladu Judea, vāchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cah-ní-néyā. ² Doco vāchi sà-itúú iin vicò nsidácāhnū-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Nàyùcàndùá, nì cāhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vāchi chicá vāha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stnā-nè milagru quida-ní. ⁴ Vāchi nú cuní-ndà cuitiā fama xi-nda nùu nèhivì, dandu mà quidá dèhé-ndà ñā-nduá quida-nda. Nàyùcàndùá, nú cuāhà guá ñā-nduá quida-ní, dandu quida vate-niā cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vāchi cunaha-nsiá, nì ñani-yà có-xiníndísá-xí-yā.

⁶ Nàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tāñāha ga sàà quívì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vātùni quida-nsia ñā-nduá cudí inì-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhì nèhivì ñuhiví mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vāchi cachí xì-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vāchi yùhù, tāñāha ga cùhin, vāchi tāsāà quívì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo iì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siah-va

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichi, dandu nì quihin stná-yà ichi cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vaha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còo, mà váha-ya, vachi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni cáhàn vate-né sàhà-yá, vachi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guâ cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì dìni yùhù taví ñà-ndùá dacuahí nèhivì. Vachi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndùá chináhi. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndùá cuní Dios, vātùnì sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhi, a divi dìni míí queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vachi nú inì-ni mii-nda chítnùnì ini-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu náhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndà nansa quee tñùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vātùnì cundaà inì-xi, ñà-ndàà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndùá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-nì nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhà-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xì-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcàndùá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin mèè. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuehè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidá inì-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xi-nsiá), màsà cuítnùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsiá. Nú cuàhàn-nsiá cáhàn tñùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisì xiñuhu cundua cachi-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhiví yohó

²⁵ Ñàyùcàndùá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né?

²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhà-nè, te còo cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xí-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùu Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, còo, vachi sà-ináhà-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcàndùá, ndee ní cáhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñuhu, cachí-yà:

—¿A ináhà-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhà-nsiá ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni míí nì ndacú inì quixi; còo. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vātùnì cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhà-nsiâyà.

²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndùá nùu mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tñii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vachi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policía cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndùá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcàndùá, mii-né xì dùtù xí-cusahnú, nì cáhàn-nè xì policía ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì cáhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùu ana nì techuun-xí vaxi. ³⁴ Te mate ni nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndácùhun-nsia yùhù, vachi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sànìhì ini-ndà ñà-càchí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndáné, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tèñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvi-yá vida ndiaha xí-yá inì anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xinu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì cáhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xihì tècuif, dandu ni quixí-né nùí, te coho vaha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísâ iin nêhivì xí, ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuif ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuif coho-nda cutiacu-nda nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nùù tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuif nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espíritu Ìi nduú tècuif mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nê nihítáhvi-né Espíritu Ìi mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvi Dios Yà-ì mà, vâchi tàñáha ga nanihi Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nêhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nêhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísâ-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana càhàn ndiaha guá na càhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dàndàhvi Jesús? ⁴⁸ Cundehe-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xiníndísâ-nsí? Còó, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xiníndísâ-né. ⁴⁹ Doco dava ga nêhivì ndahví yucán, nì có-ináhâ-nê nansa cachí ley ì, sàháyùcànduá icúmí-nê nihì-né castigu xí-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vâchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì càhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nè mà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñánì), ndéni nêhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidaa-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nè mà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà

inì-ní, còò ni-iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá víi

8 Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quìvi na ní tùinuù, vâxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nêhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè. ³ Dandu yucán nì sàà stná it-nii maestru ináhâ ley sàhaha, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicanine nècuàchì mà nùù-yá, vâchi ñahà mà, nì càhàn-nè xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne.

⁴ Ñàyùcànduá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xí-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, áma cachí-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nihíndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòò ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìnìndàhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcànduá, nì nàcòò ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cundúu primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu nì nàcòò ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhâ-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcànduá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòò ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchì mà iin. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nêhivì daquéè cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stnáì cui-ní. Cuahán-nì, te màsà nàxícócuñ-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúu xì sàxínítnùnì nêhivì ñuhivì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nêhivì yucán, cachí-yà: —Yùhù nduí ana datnúu xì sàxínítnùnì nêhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nihítáhvi stná-nè vinda ndiaha, vâchi mà nunca cundua mà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xí-yá:

—Còó, mà ndisá, vâchi cuisì mii-ní ndeníhí váha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií càhìn sàhà-xí, doco vátùni cundiaa mà, vâchi ináhî índù nì quei vâxi, te ináhî índù icúmí nùhì.

Doco mii-nsiá, có-ínahá-nsiâ índù nì quei vâxi, nì có-ínahá stnâ-nsiâ índù icúmî nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nêhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiâ sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-cachí nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuisi nduámà, vâchi màdì cuisi yùhù nduú ana cachí ducán, vâchi cutnáhâ stná Yuamání xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vâxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùi testigu vâtùni cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xí. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání, te cáhàn stná-yà favor xí.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nì có-ínahá-nsiâ yùhù, nì có-ínahá stnâ-nsiâ Yuamání. Vâchi nú nì cúnahá ndisa-nsia yùhù nì cùí, dandu ñà-jaàn nihì stná-nsiâ cunaha stná-nsiâ mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nêhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá al-cancía xí Dios. Doco còò iin nì tnii-xi-yá, vâchi tãñáha ga sàà quivì cuu xì-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cùí cunchicùn stná nêhivì có-xiníndísá

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiâ nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiâ, icúmí-nsiâ cui-nsiâ xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cùí cùhùn stná-nsiâ.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cùí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nêhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-ndùí nêhivì ñuhivì yohó.

²⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiâ cui-nsiâ xì cuàchi-nsia. Vâchi nú có-xiníndísâ-nsiâ yùhù ñà-ndùí ana nì cachi xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiâ cunsi-da ìi-nsiâ cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guè` cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachí mii-yá ana díchúun-xí vâxi. Nùu mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-ndùá cachí xì mii-nsiá nêhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nêhivì yucán, cóni sànihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcàndùá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiâ nì chituu ducùn-nsiâ yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiâ ñà-divi yùhù nduí ana cachí xì-nsiá, te màdì dìni mií chítñuní inì quide ñà-ndùá quidé. Cuisi quidé ñà-ndùá

nì dàndàcú Yuamání nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání nì techuun-xí vâxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhâ stná-yà xí; mà nunca nacóó-yá yùhù, vâchi nicanicuahàn quidé ñà-ndùá cudí ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nêhivì-yá.

Ndoó nêhivì iníní xí Dios, te ndoó nêhivì iníní xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nêhivì xiníndísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ni cunindisá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nêhivì xí, ³² te sàà stná-nsiâ mànihì ini-nsiâ ñà-ndùú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nêhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùu-nsí.

Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xì cuàchi, divi cuàchi ma nduá dàndàcù-xì nùu-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùu nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemaní (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahnì-nsiá yùhù, vâchi có-ndòò inì-nsia xì ñà-ndùá cachí xì-nsiá. ³⁸ Cuisi ñà-ndùá sàni xinì nùu Yuamání nduá cachí xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-ndùá nì inini-nsia nùu yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiá nacua nisa quida nècuàchìmà sàna. Doco vichi cuní-nsiâ cahnì-nsiâ yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùu Dios. Cunaha-nsiâ ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xí. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nêhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí ía, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vâchi nùu mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání mií inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànihì inì-nsia ñà-ndùá cachí xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cundéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xí. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudí ini quisi mà quida quini-sí, divi ducán stná mii-nsiá, cudí stná inì-nsia

quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inî-si dacahnî stnahá-si nèhivî. Mà nunca tûha-sî quida-sî ni-îñàha nduú ñà-ndáà, vâchi còò ni-iin palabra vâha nihnú inî-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducánî tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-sí. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachî xî-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisî, ñàyùcàndùá có-xìníndísâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nî quide cahàn-nsiá, dandu ÿíndù chuun có-càchî claru-nsiáñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachî xî-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivî xî Dios, cudî ini-nè cunini-ne palabra vâxi nù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nèhivî xî-yá, ñàyùcàndùá có-ìníní-nsiá palabra xi-ya —nî cachi Jesús.

Sà-íá Jesús na táyô nèhivî sàhana

⁴⁸ Dandu nî cáhàn tu nèhivî raza-yà Judea xî-yá, cachî-nè:

—Ádi ñá-ndáà nduá cachî-nsî, iin nècuàchî samaritanu (sîquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nî cachi-yà xî-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhàn xî-nsiá), cuisî cunî quee tnùñuhu xî Yuamání. Doco mii-nsiá, cahíchi inî-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquî nansa tavà nèhivî tnùñuhu xî mií, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisî nduá cachî xî-nsiá yohó: nú ni chívàha iin nèhivî ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nî cachi nècuàchî raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsi iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana nî xihî Abraham yucán, te nî xihî stná nsidaa profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachî-nî mà nunca sàà cui nèhivî chívàha xi ñà-nduá cachî-nî. ⁵³ ¿A tuxî inî-ní chicá ndiaá-nî nù xii-ndà Abraham? Vâchi còò gá ndómà, xî stná profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, sàni caxihî nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Nú mií ni cachî ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cúndiáà mà. Vâchi divi Yuamání nduú ana icúmí tavà xî tnùñuhu xî yùhù, mate mii-yá nduú ana cáhvi stná-nsiá, cachî-nsiá. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisî yùhù, ndisa, ináhî-yà. Te nú ni cachî có-ínáhî-yà, dandu cunduu stnáî tē-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhî mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachî-yà.

⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nî cudî ini-nè ñà-nìhítáhvî-né cuni-nè tiempu (quesaî ñuhivî yohó). ñàyùcàndùá, contentu nî ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nî cachi nèhivî mà xî-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxin cuià, te ináhá-nî Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Cunaha-nsiá, tàyóo Abraham, doco yùhù sà-íé`.

⁵⁹ ñàyùcàndùá nî dàtácá nècuàchimà yùu cuàhàn-nè cahni-néyà nî cúí, doco nî quee dèhé-yà veheñùhu ma nî chindaà-yà mahî-né cuàhàn-yà.

Nansa nî dándúvâha Jesús iin nècuàchî cuaá dècuèndè quivî nî cacu-ne

⁹ Dandu nî yâha Jesús chicá nù-xí, te nî xini-yá yucán iá iin nècuàchî cuaá, dècuèndè nî cacu-ne cuaá-nè. ² Te nî xicàn tnùhù nècuàchî dacuahá-yá nù-yá, cachî-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchî yohó nî cacu-ne? ¿A yuadíhî-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchî yohó, ni stná yuadíhî-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàà nèhivî cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndùá nî cuu xi nècuàchî yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivî, icúmí quide obra ndiaha nî sàcùnahî nù mii-yá ana nî techuun-xí vâxi; vâchi (vâxi iin tiempu ùhî) nàcuìn tnù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivî chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhivî yohó, chuun xi nduá datnùí sàxínitnùnî nèhivî.

⁶ Dandu nî nsihi nî cachi-yà ducán, nî dàcòyo-ya tédî-yà ñuhù, te nî quidavâha-ya iyuhu ndèhî nî dàcánúú-yâ nù nècuàchî cuaá mà. ⁷ Te nî cachi-yà xî-né:

—Vichi cuahán-nî quisi-ní ndé ñuhú tècuíí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivî Siloé mà cunî cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivî-ndó. ñàyùcàndùá, nî sàhàn tiàa ma nî quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùínúú-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchî ndoó yatni ndé iá-nè, xî stná dava ga nècuàchî ináhá xî-nè antes cuaá-nè, nî cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchî tiàa jaàn nduú ana nisa ìa xicàn xî caridad?

⁹ Te dava-ne, cachî-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachî-nè:

—Còò, cuisî na indéhe nècuàchî cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchî yohó.

Doco nècuàchî nî sanduu nècuàchî cuaá mà, nî cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nî cacachi nècuàchî yucán xî nècuàchimà:

—¿Nansa nî cuu nî natùinuú-ní?

¹¹ Te nî cachi nècuàchimà:

—Íin tiàa nani Jesús, nî quidavâha-ne iyuhu ndèhî nî dàcánúú-né nùí, te nî cachi-nè xî: “Cuahán-nî ndé pila Siloé, te quisi-ní”. ñàyùcàndùá, ducán nî quide, te nî natùinuú`.

¹² Dandu nî cachi nèhivî mà xî-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te nî cachi nècuàchimà:

—Cò-cùndáà inî.

¹³ Dandu nèhivî yucán, ndacá-né nècuàchimà cuàhàn nù nècuàchî fariseu. ¹⁴ Vâchi cunaha-nsiá, quivî descansu nduá na ní quidavâha Jesús ndèhî nî dànatùí-ya nù nècuàchimà. ¹⁵ ñàyùcàndùá, nî xicàn tnùhù stná nècuàchî fariseu nù nècuàchimà nansa nî cuu nî natùinuú-né. Dandu nî cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dácánúú-nè nùí; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuí.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vèchi có-chìvaha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còó, vèchi nú nècuàchì cuàchi ni cúndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcàndúá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà.

¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xi tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dancatùu-ne nùu-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacu nùu tè-raza Judea, cóni xíníndísà-né ñà-cuáá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndúá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicàn tñhù-né nùu nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuú-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáá nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cúndáá ini-nsí nansa nì cuu nì natùinuú-té, ni có-ináhá stná-nsí ana nduú nècuàchì nì dándúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùu mii-té ndàcàtñhù-nsiá. Vátuni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vèchi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vèchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (nì quixi nùu Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñàyùcàndúá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá váha ndàcàtñhù xi nùu mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Tavà-ní tñhùhu xí Dios; vèchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì càhàn xi-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cúndáá inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóó. Cuisì imindaa iñàha ináhí: divi ñà-antes nisa la cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xi-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihí-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachí xi-nsiá nsidaámà, te có-xíníndísà-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xi-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánahá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xi-ndà) Moisés iá-nsí. ²⁹ Ináhá-nsí nì càhàn Dios xi Moisés, doco nècuàchì jaàn, ni có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Ni có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchìnúí.

³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníni Dios na xicàn tàhvi iin nèhivi có-quidá víi. Doco nú nihnú váha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-ndúá cachí-yá, dandu quihín casu-yà na xicàn tàhvi-ndá nùu-yá. ³² Te nì dècuèndè sàhana có-xínítnùhu-nda coo ana danátùí xi nùu iin nèhivi cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcàndúá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vèchi nú cóó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xi tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesà-ní ñuhiví sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahá-ní nsiùhù? Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-ní taxi-ñanê. Ñàyùcàndúá, na ní ndacùhun stnahá-yá xi-né, nì cachi-yá xi-né:

—¿A xíníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemaní Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xi-yá:

—Señor, cachí-ní xí ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni xini-ní mii-yá, vèchi divi nduú yùhù ana càhàn xi-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xíníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yá:

—¿Índù chuun nì quesà ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñà cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivi cuaá ini anima-xi, vátuni nihí-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuú-né. Doco nèhivi tuxí inì-xi sàcúndáá váha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cúndáá gá ini-nè) —nì cachi-yá.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnáhà xí-yà yucán, nì inini-ne ñà-ndúá nì cachi-yá, te nì cacachi-nè xi-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsí cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gá cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cúndáá váha ini-nsià), te claru ináhá-nsià nsidaa iñàha. Ñàyùcàndúá, iá ì cuàchi-nsia.

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

10 'Palabra ndàcuisi nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivi icà corra ndé có-ndúú yehè, dandu in-áhá-ndá nècuàchì vèxi quidacuihna xi rii xi-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchì diríí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xi yehè mà. Te cuisì nùu nècuàchì diríí-xí nacúná-te. Te na càhàn nècuàchìmà xi rii xí-né, nacúní-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xi-né. ⁴ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdonùu-né nùu-sí

cuàhàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vèchi ináhá-sí tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, còó, mà cúnchicùn-siné. Xinúdèhé-si nùù-né, vèchi có-nàcùnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cónì cúndàà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì càhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà: —Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuihnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cónì ndúlócô-nè. ⁹ Te (nacula nì cachì) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndüá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhivì, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rii sàhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ Iin tècuihnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndüá icúmí-ndá, te ò cahni-téndô, te ò quida qui-ni-tè xì-ndà. Doco yùhù, còó, sàhà ñà-cui nihítáhvì nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcàndüá nì quesai (ñuhiví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi rii xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiàà xì rii, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoo-tèsí, vèchi có-ndüú ndisa-tè pastor xi-si; có-ndüú-te meru stohò-si. Ñàyùcàndüá nú nì xini-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xítia nihni nsihi-si. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócô-te sàhà-sí.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamání yùhù, ducán ináhá stná mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vèchi nahi rii xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi rii xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú rii xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamání sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còó ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhià. Vátùni cuàhià, te vátùni danatíacúì mií, vèchi ducán nì nihítáhvì nùù Yuamání; divi ducán nì cachí-yà xí —nì cachí Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-ndüá nì cachí-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchi ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachí-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaá ñà-malu nduú nècuàchì càhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²² Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñuhu cahnú. Tiempo vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñuhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempo cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachí ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachí Jesús:

—Sàni cachí xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamání, te nì quide cuàhà milagru. Xi ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vèchi có-ndüú-nsiá ana nduú rii xí, nacua nì cachí xì-nsiá. ²⁷ Vèchi nèhivì nduú nahi rii xí, iníni-né na càhìn xì-né. Te ináhî-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còó iin tavà xì-né nùù ndahí. ²⁹ Vèchi nùù Yuamání nì nihí nèhivì nduú nahi rii xí, te còó cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còó iin cui dandáñúhú-xí-nè nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamání, iin-ni xínduu-nsi —nì cachí Jesús.

³¹ Ñàyùcàndüá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtàcá tu-ne yùù ñà-caniyuu-nèyà, te cahni-nèyà. ³² Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítáhvì nùù Yuamání. Pues ¿índù obra xi (có-ndiàà), te sàhàmà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachí nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñà-nì cachí-ní iin cuàchi, ñàyùcàndüá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vèchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì úún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachí Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì úún nì inini razón xì Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndàcuisì nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ì nùù Yuamání, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-càchí nduí Dèhemaní-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsià obra quidé, te nú có-ndüá nahi obra quidá stná Yuamání, dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xiníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsià milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamání animè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachí Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnií-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì

cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùu-yá yucán, vèchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quídá Juan (Bautista), doco nsi-daa ñà-ndüá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáa ndüá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

11 Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùu Jesús después), te nì dàcùchí-né tàtnà tñàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididínì-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùu Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùu-ní.

⁴ Ñàyùcàndüá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-ndüá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios ndüá, te quee cuàhà stná tñùñuhu xì Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùu-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán.

⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cunì tu-ní cùhùn-ní yucán? vèchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùu nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxìn ùi hora nchií orá nùu-ndà, ñàyùcàndüá mà úhì cacanu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vèchi tñúu nùu-ndà ñuhiví yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúu ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhí-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúu Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quídì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndüá, cùhìn dancsiuhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vèchi nú quídì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vèchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídì-ndà na quetátú-ndà; doco còó, sàhà ñà-xíhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-íé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vèchi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsiá. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índuxin-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cah-nú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora ca-ca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuàhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndüá, nì casaà stná cuàhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cunì-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nanchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iin-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe. ²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-ndüá ni cácan tàhvi-ní nùu Dios vichi, seguro cuàhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmì cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, ícúmì-nè natiacu-nè na sàà xinu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátiácú xì nèhivì, te sàhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xí, mate sàni xihì-nè, doco ícúmì-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itiácú, te xiníndisâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndisâ-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaàn, Señor mío; yùhù xiníndisê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestro Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndüá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luego nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vèchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuahandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndüá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índuxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìn sisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xì-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsì ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índuxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsi Señor.

³⁵ Dandu nì sacú stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcàndüá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivi yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè: —Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dānátùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun m̀nìcúì dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúì-nè nì cùì? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sácàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivi yucán:

—Dítá-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quìvì vichì; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàni cachì xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandù cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcàndùá, nì dítá nèhivi mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà ñiquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-ní, Yuamáni, vachì nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhví nùù-ní. ⁴² Te ináhi, ducani iníni-ní yùhù na xicàn tàhví nùù-ní, doco ducán cachí xì-ní vichì sàhà-ñá nì cúnini nèhivi itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idáducún ñi-né sicoto. Te nuhní stná ndahàsàhà-né, te nùù-né, ídàhvi stná iin sicoto. Dandu nì dāndacú-yà nùù nèhivi itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te nì cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivi ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

⁴⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divi nèhivi nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchì mà xinduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivi yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchì mà xì dùtù xí-cusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vachì cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivi cunindisá-né nècuàchì mà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñuhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuà yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sānihì inì-nsiá ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nèhivi sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachí-nè ducán; còó, vachì sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuà yucán, ñàyùcàndùá Dios nì dàchít-

nùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yà cui-yà sàhà nèhivi ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivi ñuu-yà. Còó, vachì icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivi nduú dèhe ndisa Dios, te danátacá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichì xíndoo-ne inicutu ñuhiví.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quìvì yucán nì quesaha tè-xíandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴ Ñàyùcàndùá, cónì xicanuu vate gá-yà mahì nèhivi raza-yà yucán, còó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucú. Te yucán nì ia chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quìvì yucán sà-itúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidacáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivi nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchì mà veheñuhu cahnú ndatnúhù-né, ndacàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsiá? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quixí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xí-cusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivi ñà-icúmí-né cachitnùhu-ne índù íá-yà, nú in-áhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchì mà tnii-neyà.

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmi

12 Daaní, cumáni gá ññù quìvì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé íá nècuàchì nì dānatiácú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivi iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhù. Te íá stná Lázaro yucán mahì nèhivi cutnàhà xí-yà xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gá-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu nì nacuaaha-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán íá stná iin nècuàchì dacuahá-yà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-né tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cónì cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cuí? Vachì vātùnì tui ùnì cientu ñhùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdi ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachì iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né íá itni ñhùn xí nsidaa nècuàchì mà, te tùha stná-né cuida cuihna-né ñhùn ñuhuma. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vachì sàhà-ñá sà-itúú quìvì cundùxin, ñàyùcàndùá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichì nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvì ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vèchi sàni natiacu nècuàchìmà. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, dècuèndè stná nècuàchìmà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vèchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni que-saa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá, nì sahnè-nè ndahà nù-ñuù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vèxi-ya, cána ndee nsi-daa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vèchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vèxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vèchi cuàhàn-nè cusahnú-né nù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnù-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vèchi dohó cachí nù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhî-nsiá, vèchi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nù-nsiá, cuindànù-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ináhá-nè ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchicùn xì-yá, vèchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vèchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítà-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xini-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchícùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcú-nè Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnatuu-ne nù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsi cahnàn-nsi xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúi-nè cuàhàn-nè nù mii-yá, te nì cachí-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxi-conihí-yá nù-né, cachí-yá:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì tñùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²⁴ Cunini-nsia pal-

abra ndàcuisi yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhámà có-chìhi-ndañá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíà nducuahá. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xì nèhivì. Nú cuhí gá ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíà ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nù, dandu nì cúnchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xì. Te nsidaa ana xinúcuáchí nù, icúmí Yuamáni quidañuhu-yánè.

²⁷ 'Vichi yáha ga nacáni cuàhà inì. Doco ¿a cuàhàn càquin nù Yuamáni ñà-nì dácacu-ya yùhù nù ñà-ndúá icúmí cuu xí vichi? Còó, vèchi divi sàhà ñà-nì cùu-xì ducán nduá nì quesai ñuhiví. ²⁸ Te vichi dohó cachí xì Yuamáni: "Tavà-nì tñùñuhu xì-nì cundehè nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchì ana cahnàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni tavì tñùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nù nèhivì quivì nù-xì.

²⁹ Ñàyùcàndùá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachí-nè:

—Dàvi ní cahnàn.

Te dava ga-nè nì cachí-nè:

—Ádi ángel nì cahnàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachí-yá xì-nè:

—Màdì sàhà yùhù nì cahnàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá nì cahnàn-yà. ³¹ Cuna-ha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú nù ñuhivì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâqui cuàhà nèhivì nù.

³³ Palabra mà nì cachí-yá nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nèhivì cahni-nèyà (nchica cruz). ³⁴ Dandu nì cachí nèhivì cuàhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nù ley ì ndé cachá: "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduú-ní Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachí Jesús xì-nè:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuú ndiaha luz (xi Dios) mahi-nsiá. Ñàyùcàndùá, nacua datnúú ndiaha-yá nù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vèchi (vèxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndò nù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cundáá tñuní ini-nè índu nù-xì sàà-nè.

³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúú ndiaha-yá luz (xi-ya) nù-nsiá, ñàyùcàndùá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúú ndiaha xi-nsiá —nì cachí-yá.

Dandu nì quecuáan-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco còni sàà-nè cunindisá-nèyà. ³⁸ Te ducán nì

cuu ndisa ñà-ndùá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vèchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-ndùá nì cachi-nsi xì-né, mate cuáhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcàndùá, mànicuí gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vèchi dohó nì tiaa stnà Isaías mà (ñà-ndùá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuàì anima-nè, te quidámáxinì-nè quidé.

Ñàyùcàndùá, có-cùnì-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cùnì stnà-nè mànihì ini-nè, nì có-cùnì stnà-nè natahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuáhà gá stnà nèhivì raza-yà nì xinindisá stnà-nèyà, dècuèndè stnà cuáhà nècuàchì dandacú. Doco cóni cèchì vate-né ñà-jaàn, vèchi nì yùhì-nè (cuidà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vèchi chicá nì cudii ini-nè ndee vaha-ne nù nèhivì ñuhivì, te màdì nù Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachì-yà:

—Nú xiníndisà nèhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisà-né; cóò. Stnà mii-yà ana nì techuun-xì vèxi xiníndisà stnà-nè. ⁴⁵ Te nú indèhe-né yùhù, dandu indèhe stnà-nè ana nì techuun-xì vèxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúi nù nèhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhivì yohó, dandu nsidaa ana xiníndisà xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷ Te nú cundáà ini iin nèhivì ñà-ndùá cachì, te có-chìvaha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóò, vèchi màdì sàhà-ñá dandohì nèhivì nì quesai ñuhivì yohó. Cóò; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahìchì ini-xi, te có-càndisà-né ñà-ndùá cachì. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàà xìnu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, màdì dìni mií nì quèá; cóò, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahì nù-xì; divi mii-yà nì cachi-yà xí ñà-ndùá cunì-yà cachì xì-nsiá.

⁵⁰ Te ináhì, nú nì cùnindisà-nsiá ñà-ndùá dandacú-yà, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, nacua sàni cachi-yà xí, divi ñà-jaàn nduá cachì xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yà

13 Daaní, nì sàà vigilia vicò pascua, te ináhà Jesús sà-itúú stnà quivì icúmí-yà quee-ya ñuhivì yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yà. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xí-yà ndoo ñuhivì yohó, ñàyùcàndùá nì (quida-ya iñaha ñà-cundaà ini-ndà) yàha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vèchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà

cudínì-yà xì (nèhivì xí-yà). Doco iin nècuàchimà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnù ini-nè cahin-nèyà (nù tè-xídandacú), vèchi ducán nì dñacáni ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yà, ináhà stnà-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yà ñà-dandacú-yà nù nsidanicuú iñaha, te ináhà stnà-yà ñà-nù Yuamáni-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà.

⁴ Ñàyùcàndùá, nì naco-yà ñà-xixì-yà, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sicoto canì tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tñii-ya iin tina, te nì dàchitù-yàñà tècuí, dandu nì quesaha-yà nacaté-yà sàhà nècuàchì dacuahá-yà, te después nì nsida ichì-yàñà xì sicoto canì-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¿A ndisa cunì-nì nacate-nì sàhì, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sànihì inì-nì índù iñaha nduá cuàhìn quide xì-nì, doco vèxi iin quivì, dandu sàà-nì cundaà vaha inì-nì.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuáhà nacate-nì sàhì!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-nì, mà cúí cunduu-nì nèhivì xì.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yà:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stnà-nì ndahì xì dìni, te màdiá cuisì sàhì.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nì, nú làcà nì xichi iin nèhivì, cóò necesidad cuchi tu-ne, vèchi sà-íà ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stnà xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vèchi ináhà-yà ana cuàhàn dicò xì-yà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà: "Màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá".

¹² Daaní, nì nsihì nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáà inì-nsiá índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachì-nsiá xí, te Stoho-nsi Señor cachì stnà-nsiá xí. Te vètùnì iámà, vèchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsiá nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá.

Ñàyùcàndùá, stnà mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahà stnà-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vèchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stnà-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiá yohó: màsà cútúxì ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. Stnà iin tè-nihì-xì iin razón, màsà cútúxì inì-te ñà-chicá ndiaá-te nù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú sàni cundaà vaha inì-nsiá ñà-ndàà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsiá cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsiá.

¹⁸ 'Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhì índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vèchi dohó cachá: "Tìn tiàa cutnáhà xì na xixì, divi nduú ana sàni nanduu ana xini"

ùhì xí'". ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisi nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá nêhivi iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúun cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nêhivi xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²² Ñàyùcànduá nì quesaha nsidaa nècuàchimà indêhe stnahá-nè nùu-nè, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nùu-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì quida Pedro iin seña nùu nècuàchimà ñà-nì ndácàtnùhù-nè nùu-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchimà, chicá nì cuyatni-ne nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dandaxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tnii nècuàchimà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini ani-ma-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-nià.

²⁸ Doco nêhivi dava ga cutnáhâ xí-yâ yucán, cóni cundáà ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchimà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchimà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñáha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nùu nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihì nì tnii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandacú Jesús nùu-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamání) Dios. ³² Ñàyùcànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnái más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnái xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá,

dandu sàhájàn vátuni cundaà ini nsidaa nêhivi ñà-divi nêhivi xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cui sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nêhivi xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

14 'Màsà nacání gá ini-nsiá; cuisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamání iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá nì cùí. Doco icúmí codonú nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vií ndé cundoo stná-nsiá xí. ³ Daaní, na nsihì quideàmà, dandu icúmí naxicocuñin nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán.

⁴ Te lugar yucán, sàcundáà inì-nsia índù iá, te sàcundáà stná ini-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ináhá-nsí ichì mà, vàchi có-cundáà ini-nsiá índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ichì mà, te nduú stnái ñà-ndácuisi, te nduú stnái ana (sàha xi) vida ndiaha. Nú màdi sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamání. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ináhá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsi cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsi.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnáhí xì-nsiá, te ¿a táñáha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamání nduá, te còò cá necesidad cachi-ní ñà-cuní-nsiá cundehè-nsiàyà. ¹⁰ Ádi sà-xiníndisá-ní ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamání, te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhàmà) nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdià inì-ni míí ndacú inì, vàchi ini animè iá Yuamání, te divi-ya nduú ana quidà-xi obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndisá-nsiá mate sàni cachi xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú

xiníndísá ndisa iin nêhivì yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-ndúá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vâchi icúmî ñuhì ndé iá Yuamání'. ¹³ Te nsidaa ñà-ndúá nì cãcàn tâhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmî quideà, dandu chicá más ñihì Yuamání' tnùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. ¹⁴ Ndéni ñàhà nì cui nì cãcàn tâhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

¹⁵ 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmî-nsiá chivàha-nsia ñà-ndúá dandacuí nù-nsiá. ¹⁶ Icúmî cãcàn tâhvi stnâi nù Yuamání', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmî quixi ma, nicanicuahàn icúmî-yâ coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachí-yá. Nêhivì dava ga ñuhiví yohó, mà cúí ñihì-né Yà-ì mà, vâchi có-tuì-yá nù-ndé, te ni có-ìnáhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ìnáhá-nsiâyà, vâchi sà-lá-yá cutnahá-yá xì-nsiá, te después, icúmî-yâ yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuàhi ndò penchì-nsiá, vâchi icúmî naxicocuñ nà-coi xì-nsiá.

¹⁹ 'Lacà sacu tiempo, dandu mà cúní gâ nêhivì ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itíacui, te sàhà ñà-itíacui, ñàyùcàndúá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàá quivì yucán, dandu cundaà vâha inì-nsia ñà-iin-ni nduí xì Yuamání', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-lá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnâi.

²¹ 'Ana ináhá xí ñà-ndúá dandacuí, te quidá-nèa cumplir, divi nêcuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmî Yuamání' cuu stná ini-yá sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúí nansa nduú modo xi nù-ndé.

²² Daaní, nì cãhàn Judas xí-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xí-yá:

—Señor mío, ¿indù chuun cuisì nù nsiùhù icúmî-nì datúí-nì nansa nduú modo xi-nì? ¿Índù chuun mà quidá-nì ducán xì dava ga nêhivì ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xí-né:

—Nêhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-ndúá cachí xí-né. Dandu Yuamání', icúmî stná-yá cuu ini-yá sàhà-né, te sàà-nsi nù-ndé ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nêcuàchì có-cúú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-ndúá cachí. Te ñà-ndúá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachì ñà-jaàn. Còó, Yuamání' nduú ana chítnùnì inì-xi ñà-ndúá cachí xì-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmî Yuamání' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ì mà, icúmî-yâ chinaha-yá mii-nsiá nsidaa ñàhà, te dansínúú ini-yá mii-nsiá nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá.

²⁷ 'Mate cùhìn, doco sàhà yùhù vátùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvi

stnâi mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsiá contentu. Mà quidé na quidá nêhivì ñuhiví yohó, diín modo ndoó dî-né. Còó, màsà nácánì ini-nsiá sàhà ni-ñàhà, ni màsà yùhì-nsiá. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachì ñà-icúmî nùhù xiqué, dandu naxicocuñ. Te nú ni cuú vâha ini-nsiá sàhí nì cúí, dandísá cudìi gá inì-nsia ñà-nì cachì icúmî nùhì ndé iá Yuamání', vâchi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-ndúá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachì xì-nsiá, vátùni cunindisá víi-gá-nsiá.

³⁰ 'Pues vichi, mà cãhàn cuàhà gué` xì-nsiá, vâchi sà-vâxi mii-sí dandacu-xi nù nêhivì ñuhiví yohó, te còó ni-ñàhà nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-ndúá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nêhivì ñuhiví ñà-cúú ndisa inì sàhà Yuamání', te cuní quidandise ñà-ndúá nì dândacú-yá nùí. Ñàyùcàndúá, ndacui-ta-nsia cùhùn-ndà.

Ejemplu sàhà nducuyòhò si-uva

15 'Ñà-ndáa nduá, ducán ié` xì nêhivì-xì na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamání', nahi nêcuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vâchi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídìà, tàhndèà. Te nú cuàha-sì nù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoo sàhà-ñá chicá más quisi vídì cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamání' xì nsidaa nêhivì nihnú vâha ini xí.

³ Ñàyùcàndúá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni cãhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnú vâha ini-nsiá yùhù, dandu icúmî coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vâchi ducán iá` na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá` ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisi vídì. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vâha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vâha.

⁵ Ñàyùcàndúá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsiá, dandu vátùni quida stná-nsiá cuàhà gá ñà-vâha. Doco nú màsà chindéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-ñàhà. ⁶ Doco iin nêhivì, nú có-cúnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xí-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vâchi dítâ-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-ndúá cachí xì-nsiá, dandísá, vátùni cãcàn tâhvi-nsiá nù Dios ndéni ñàhà nì cui, te ñihì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vâha ñihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamání' quee, te sàà stná-nsiá cundoo ndisa-nsia nêhivì nchícùn víi xí.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú inì Yuamání' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcàndúá, iin-ni ni cundóó mánì-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chivàha-nsia ñà-ndúá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo maní-nsiá nùí. Vâchi yùhù, chivàha stnâi ñà-ndúá cachí Yuamání', ñàyùcàndúá màni gué` nù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdî stná ini-nsiá nacua cudî ini yùhù, vâchi cunî cun-doo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cunî quida stná-nsiá.

¹³ 'Nú ni cuí iin nêhivì sàhà iin ana iá vâha xi-né, danducundaà ini-ndà, yâha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchi xíndoo vâha-xí nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-ndùá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cáchí guè xì-nsiá ñà-ndùú-nsiá ana xinúcuáchí uun nù; còó, amigo-xi cachí xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuáchí uun nù lamú-xi, có-cùndàà ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá ni cachì Yuamání xí, ñàyùcàndùá, nâhá xicà, amigo-xi sàndùú-nsiá.

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá ni nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù ni nacàxin mii-nsiá, te ni chitnùnì ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-ndùá ni cãcàn tàhvi-nsiá nùù Yuamání, te ndácùcahan-nsiá quivì, se-guru ñihì-nsiáñà.

¹⁷ 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús ñà-mà cuíñùhú dava nêhivì ñuhivì ndohó tè-ndùú nêhivì xí-yá, vâchi ni cóni xiñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸ 'Na xiní-nsiá xiní ùhì nêhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù ni xiní ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-ni ni cúníhnú stná ini-nsiá na ni hnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá ni cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyùcàndùá xiní ùhì-nènsiá, vâchi có-nihnú gá ini-nsiá nahi mii-né. ²⁰ Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa ni cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Vâchi nú sàni quida quini nêhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú ni chivâha-ne ñà-ndùá ni cachì yùhù ni cùí, dandísá chivâha stná-nè ñà-ndùá cachì mii-nsiá.

²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nêhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nêhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ináhá-nè mii-yá ana ni techuun-xí vâxi.

²² 'Nú màsà quésái ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsidá cuàchi-ne ni cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachì-nè sàhà cuàchi ni quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nêhivì yùhù, dandu nâhá claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamání nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide ni xini-nè. Mate ndoo gá nêhivì ni quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-ndùá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsidá cuàchi stná-nè ni cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamání, te ñàyùcàndùá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán ni quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá cachì nùù tutu ì xì-né ndé cachá: "Nì xì-ni ùhì-nè yùhù, mate còó ni-ñàhà ñisàhà-xí nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùù Yuamání, dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu Ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yá. Nùù Yuamání icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-dat-nùù ini-yá mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nêhivì sàhí, vâchi ndè quivì primeru xì-cánúú-nsiá xí.

16 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nâxícócuñin ini-nsiá. ² Vâchi nêhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nùù veheñùhu xi-ne. Te vâxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdî gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñá có-ináhá-nè Yuamání, te ni có-ináhá stná-nè yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quivì cuu xì-nsiá ducán, vâtùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán ni cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ì xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vâchi yohó ié` cutnâhí xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùù mii-yá ana ni techuun-xí vâxi. Te ni-iin-nsia có-ndâcât-nùhù-nsiá nùí ìndù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-ndùá ni cachì, ñàyùcàndùá yâha ga ndoo-nsiá tnùn-sí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndàà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vâchi nú màsà cùhìn, dandu mà quixí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yâ, dandu dacúndàà ini-yá nêhivì ñuhivì sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichi vâha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndàà ini-yá nècuàchìmà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndísâ-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachì stná-yâ xì-né nansa iá ichi vâha, vâchi yùhù, mànuhí nùù Yuamání (iá ansivi), te mà cúní gâ-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachì stná-yâ xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vâchi cunaha-nsiá, sàni cachì Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhivì yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá ñàhà cumáni gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cùí, vâchi tàñâha ga cui màníhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ì, te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yá. Te icúmí-yâ chindee stná-yâ mii-nsiá sàhà-ñá vâtùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-ndùú ndisa palabra ndácuisi. Vâchi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yá ñà-ndùá cuàhàn-yâ cachì-yâ. Còó, cuisì cachì-yâ ñà-ndùá iníni-yá cachí (Yuamání). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yâ xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Te tavá gá stná-yâ más tnùñuhu xí; vâchi nùù yùhù icúmí-yâ ñihí-yâ ñà-ndiaha ñi xí, te dat-nùù-yâ sàxínitnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá icúmí Yuamání, divi stoho stná nduí. Ñàyùcàndùá cachí xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ì mà ñihí-yá nsidaa ñà-ndùú ñà-ndiaha ñi xí, dandu datnùú stná-yâ sàxínitnùnì mii-nsiá.

Icúmí nêhiví xí Jesús cuhuun ini-nê iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nê ndudii ini-nê inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsià yùhù. Vàchi mànuhí nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quivì cund-uamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùu-né, cachí-nè:

—Ndíà ndúá cuní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yà nùu Yuamáni-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíà ndúá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Cò-cundáà ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ináhá-yà cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yà sàhámà, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cuní-nsià ndàcàtnùhù-nsià nùí sàhà ñà-ndúá nì cachì xì-nsià ñà-lacà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsià yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù?

²⁰ Ñà-yòhó cachítnùhi xì-nsià: icúmí-nsià cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nêhiví dava ga ndoo ñuhiví, cò. Icúmí-nê cudii ini-nè. Doco mii-nsià, mate ducán nì cúndóo-nsià tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsià, te ndudii tú ini-nsià. ²¹ Iin nècuàchì ñàhà, nú sàni sàà hora tùinuù mèe xì-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vàchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinu-uù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vàchi cudíi gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsià. Mate cuáhà gá cuhúún inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsià después, dandu cuáhà gá ndudii tú ini-nsià. Te ni-iin nêhiví, mà cufi cadì-nè nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsià ni-ñàhà nùí, vàchi cuisì icúmí-nsià ndacùcahan-nsià quiví na xicàn tàhvì-nsià nùu Yuamáni', dandu nihì-nsià nsidaa ñà-ndúá xicàn-nsià. Palabra ndàcuisi nduájàn.

²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsià quiví na xicàn tàhvì-nsià iñàha. Doco vichi ni cãcàn tàhvì-nsià ducán, te nihì-nsiàñà, dandu chicá cudii ini-nsià.

²⁵ 'Ndè vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsià. Doco vàxi iin quivì, dandu mà nácání gué` ejemplu xì-nsià, vàchi claru icúmí cachì xì-nsià sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù cãcàn gué nùu-yà sàhà-nsià, cachí. Cò, cuisì quivì yùhù icúmí-nsià ndacùcahan-nsià (na cãcàn tàhvì-nsià).

²⁷ Vàchi cuú ini-yà sàhà-nsià sàhà-ñá cuú stná ini-nsià sàhí, te xiníndísà stná-nsià ñà-nùu mii-yà nì quixi.

²⁸ Vàchi (ñà-ndàà nduá), nùu mii-yà nì quixi nì quesai ñuhiví yohó; te vichi icúmí nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùu-yà.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—Vichi ndisa, claru cãhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachí-ní vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsi nì cundaà ini-nsi ñà-ináhá-ní nsidanicuú iñàha. Te mate tàñáha ga ndàcàtnùhù-nsi nùu-ní sàhà iñàha, (doco vátùni cachì-ní xì-nsi). Ñàyùcàndúá vichi xiníndísà vàha-nsi, ñà-ndàà nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísà xiníndísà vàha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsià, vàxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te lacà mindaí nacoò-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndoo mií; cò, vàchi cutnáhà stnáì xì Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsià sàhà-ñá nì cúndóo-nsià contentu ñà-nihnú vàha ini-nsià yùhù. Te mate quídá quíní nêhiví xì-nsià na ndoo ñi-nsià ñuhiví yohó, doco màsà cùhúún ini-nsià sàhájàn, vàchi yùhù, sàni cundeí nùu nêhiví malu ñuhiví yohó.

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nêhiví xì-yá

17 Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

—Cãhìn xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dêhemaní-ní, xíquèn ñà-nì tàvã-ní tnùñuhu xì nùu nêhiví ñuhiví, dandu vátùni quee stná tnùñuhu xì mii-ní quide. ² Vàchi sàni chitnùní inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nêhiví. Dandu nêhiví nì chitnùní inì-ní cunduu nêhiví xì, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo nihì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vàchi mii-ní, ñà-ndàcuisi mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vàxi ñuhiví.

⁴ 'Vichi sàni dàxínui chuun nì dàndàcù-ní nùí quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuáhà tnùñuhu xì-ní.

⁵ Ñàyùcàndúá, vichi xíquèn nùu mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahì xì-ní, te ducán quee más gà tnùñuhu xì; xíquèn ñà-coi nùu-ní xì tnùñuhu xì nacua nisa ñe antes na táyoo ñuhiví.

⁶ 'Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nêhiví ñuhiví yohó, te nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nêhiví xì. Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa iá-ní. Nêhiví xì mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nêhiví xì yùhù.

Te vichi sàni chivàha-ne palabra xì-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ináhá-nê ñà-nùu mii-ní nì nihí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xì, sàni cachi stnáì-ñà xì-né, te mii-né, cudíi inì-nè xì palabra mà, te cundáà vàha ini-nè ñà-nùu mii-ní nì quei vàxi, vàchi xiníndísà-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xì nì quesai ñuhiví.

⁹ 'Vichi xicàn tàhvì nùu-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nêhiví ñuhiví, cò, cuisì sàhà nêhiví nì chitnùní inì-ní cunduu nêhiví xì; vàchi nêhiví xì mii-ní xínduu stná-nè.

¹⁰ Nsidaa nêhiví-xì, nêhiví xì mii-ní nduú stná-nè. Te nêhiví xì mii-ní, nêhiví xì yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnùñuhu xì.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóo gué` ñuhiví yohó. Icúmí nasai nùu mii-ní ana nduu Yua ñi Ndiahí. Doco nêhiví nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmí-nê candoo-ne.

Ñàyùcàndùá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xí yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xí poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dáyáha-ní nùí, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì iminda daa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vachì ducán icúmí coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá cachí nùu tutu ìi sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmànasai nùu-ní. Doco ñà-yòhó nduá cachí na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñá ni cúndóo nèhiví-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachit-nùhi xi-né palabra xi-ní. Doco nèhiví dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-cò-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchimà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhiví ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè.

¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhiví ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá, stná nèhiví-xí, có-nìhnú gá stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ Daaní, xícàn tàhvì stnáì ñà-nì chínáhà-nínè ñà-ndúú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhiví nihnú ìi inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaèn nduú ñà-ndàcuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnáì, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhiví ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vàha xí mii-né ié` dispuestu quide nsidaa chu-un ìi (iá gá quide), dandu vátùni sàà stná-nè cunihnu ìi ini-nè nú sàni chivàha-ne ñà-ndúú palabra ndàcuisì.

²⁰ Doco màdì cuisì sàhà nèhiví yohó xícàn tàhvì. Còó, vachì icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhiví dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchimà yùhù. Ñàyùcàndùá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhvì stnáì.

²¹ Daaní, xícàn tàhvì ñà-nahi iin-ni nèhiví ni cúndúú nsidaa nècuàchimà, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xí yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini anímè, te yùhù, iá stnáì ini anima mii-ní. Ñàyùcàndùá xícàn tàhvì ñà-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhiví ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihitàhvì stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhiví dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxì, te cundaà stná ini-nè ñà-cùú stná inì-ní sàhà nèhiví-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhiví xí. Ñàyùcàndùá, yùhù cunì sàà stná nsidaa nècuàchimà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí, te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vachì ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhiví ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhì mii-ní. Te nèhiví cutnàhà xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí.

²⁶ Te yùhù, sàni dàtúí nùu-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùu-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá

stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì tnii-tè Jesús

18 Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnàhâ-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vachì cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyùcàndùá, nì saca nècuàchimà itnii soldadu, te nì nihì stná-nè itnii policia nùu dùtù xícusahnú xì nùu stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhâ-té lám-para xì nù-ñùhú xíxin, xì stná càa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhâ-yâ nsidaa ñà-ndúá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sàhàchìcùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iín stná Judas, cutnàhâ-né xì nsidaa tèmà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xi-yá. ⁶ Daaní, na nì nsihì nì cachi-yà: "Yùhù nduí", dandu yàchì nì naxiconihí duma candúà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiâ, yùhù nduí. Ñàyùcàndùá, nú yùhù nchìcùn-nsiâ, naco-nsia nèhiví xí yohó nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhiví xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhiví nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhiví xí-yá, cóni ndáñúhú-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xì dùtù cusáhnú, nì sahnde ìi-né tùtnù nècuàchimà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vachì yùhù, icúmî yàhì ñà-ndúá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùu dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhni-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùu nècuàchì nani Anás, vachì dido dùtù cusáhnú cuìà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na nì cachi-nè ñà-xìñùhù cuì iin tiàa sàhà nsidaa nèhiví ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nê dùtù cusáhnû. Ñàyùcàndùá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quihvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùu yehè patiu-nì ma. Ñàyùcàndùá, vaxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachì-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policía. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùu ñà-nadaà-té, vaxi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadáá stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnû nùu Jesús sàhà ñà-ndùá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnû, nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natáca nèhivì raza-ndá Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-iñàha ni chináhá dèhí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùu mii; nùu nèhivì nì inini xì ñà-ndùá nì cachì chicá vaha, vaxi mii-né ináhá-nê ñà-ndùá nì cachì.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policía, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì cani-tè nùu-yá, cachì-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xí' índù palabra cóni càchí vii'. Doco nú còò ni-iñàha ni càhàn quini, dandu có-icúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnû nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadáá-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachì-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xì dùtù yucán, divi tna-ha tiàa nì tàhndè tùtnù-xí; te nì cachì-te xì Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dàyáha-tè Jesús nùu Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùu Caifás, cuàhàn-te xì-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dàyáha-tèyá ini vehe. Ín vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quihvi-tè vehe yucán, vaxi nú nì quihvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-ndùá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xì Pilatu:

—Nú nì cúndúú-né iin nècuàchì cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cúndáca-nsínè quixi nùu-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidan-daà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yà cui-yá. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xì-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndúí iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuú-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnûí, có-ndùá ñuhivì yohó, vaxi nú ñuhivì yohó ni cúndúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùu ana xinì ùhì xí sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnûí, tucu iá, mà ndúdvá xí ñuhivì yohó.

³⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnû?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachì-ní, divi ducán nduá, divi rey nduú. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-ndúú palabra ndàcuisì, ñàyùcàndùá nì quesà ñuhivì yohó. Te vichi nsidaa ana cudíi ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudíi ini xì ñà-ndùá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dàndáà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xì tè-xínduu raza Judea, cachì-te xì tèmà:

—Sàni càhin xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiadi cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcàndùá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu ni càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te: —Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsi dàñà. Barrabás chicá vaha ni dáñà —ni cacachì-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19 Daaní, ni dàndàcú Pilatu nùù soldadu, te ni tavà-téyâ iladú, ni sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu ni quidavàha-tè iin sìcàtè iñù, te ni chìnacaà-teá dìni-yá. Te ni chindixi stnà-teyá iin capa moradu. ³ Dandu ni catnàtuu-tè nùù-yá, (ni sàcùndi-aà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùvaha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùn-duu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu ni cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu ni quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhin taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne ni ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, ni quee Jesús (vehe ma), ñuhú díni-yá sìcàtè iñù mà, te ndixí stnà-yà capa moradu mà. Dandu ni cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stnà policia, na ní xi-ni-nèyà, dandu ni càna ndee-né, cachí-né:

—¡Nchica cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu ni cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vachi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu ni cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemanì Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá ni yùhí-te, ⁹ te ni nansihvi-tè ini vehe cahnú-te ni càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa ni quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xí? ¿A có-ínáhá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahnì mii-ní, te ò vátùni dacácuì mii-ní?

¹¹ Dandu ni cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhá mà tìàa ni dàndàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —ni cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán ni nanducu Pilatu nansa daña-téyâ, doco chicá fuerte ni càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni daña-ní Jesús jaàn, dandu nàhá claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vachi nsidaa ana cachí nduú stnà rey, xiní ùhì stnà-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu ni tavà tú-teyá inga xichi, te ni sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iín-nu diquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu ni càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni màcù-tuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te ni cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni candisá Pilatu ñà-nduá xicàn nècuàchì mà; ni dàndàcú-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu ni saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa ni sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, ni sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te ni sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stnà lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán ni cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stnà tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, ni dàndàcú stnà Pilatu ñà-nì màcùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu ni cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vachi lugar ndé ni chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn ni tìaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, ni càhàn-nè xì Pilatu, cachí-né:

—Màsà cáchì palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tìaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu ni cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tìaa, ducanicoá

²³ Daaní, ni nsihì ni chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu ni dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùù nsicúmì-té. Chii chiá ni nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù qui-hín-yà, vachi iin-ni cahnú ni cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé ni nsícu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, ni cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuáchì-ndáñâ. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñâ cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán ni cuu sàhà-ñâ ni cuú ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu nùù tutu ìi ndé cachí palabra yohó: “Ni cadasàn-té sìcoto xì entre mii-té, te ni idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xì ñà-nduá ndixí”. Ñàyùcàndùá, ducán ni caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stnà dihi-yá xì cùhì-nè nani stnà María, divi ñahàdihì Cleofas; te yucán iín stnà María Magdalena. ²⁶ Te ni xini-yà dihi-yá, te ni xini stnà-yà yucán iín stnà iin nècuàchì dacuahá-yà cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuahàmà:
—Cundehè-ní, jaàn iin mamá xi-ní.
Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yâ ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachi tutu ì, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—Xíhì tècuíí.

²⁹ Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcàndùá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèà dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèà vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùu yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcuindee dìni-yà, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquihvi iin soldadu lanza xi-tè diin tixì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsii ma nchìca cruz, vèchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndùá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz. ³² Ñàyùcàndùá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquisáhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà ini-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndùá, cóni sáhnù gá-te iquisáhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquihvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te nì dàñà nù-yá xì tècuíí. ³⁵ Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcàndùá nacánì xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuisi nduá cachí. Yùhù ináhí, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá ni cùnindísà stná-nsiá. ³⁶ Cuna-ha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuu ndisa nacua nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Ícúmí nèhivi cuni-nè mii-yá ana nì dàquihvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihàmà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchì mà, te nduú stná-nè iin nèhivi xí Jesús, doco chidèhé-nè, vèchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisù nùu Pilatu nanihi-ne iquìcúñù-yà. Te juùn nì cachi Pilatu.

Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquìcúñù-yà.

³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxin kilò. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquìcúñù-yà nùu cruz, te nì chidúcùn-néyà sicoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vèchi ducán nduú estilu xi nèhivi raza Judea na sàcùndùxin-ne.

⁴¹ Cuna-ha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tátá. Te mahì yutnù mà iá

stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsii-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vèchi yatni nduá.

Nansa nì natiacu Jesús

20 Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domin-gu) vèxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu nì xi-ni-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva.

² Ñàyùcàndùá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndàà ini-nsi índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhâ-né nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchì mà nì sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sicoto xi-ya itánduhù, doco cóni quihvi-ne ini-xi. ⁶ Daani, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quihvi-ne ini-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sicoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nisa idàhvi nùu-yá, doco có-índuhá xì sicoto dava ga; iladú índuhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quihvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa lámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ì ndé cachí ícúmí-yâ natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndúi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iin-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xì Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá.

¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Vèchi sànihí-te Stoho-nsi Señor cuàhàn, te có-cùndàà ini índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iin mii-yá, doco cóni nácúnì-nèyà nduú-yá Jesús.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiàá yutnù tátá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-niyà, dandu cachi sacù-ní xì índù nì sànihì-niyà, te cùhin naquihin-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñin-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùù Yuamáni. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahi ñani xínduu-ne. Te cachi-ní xì-né ñà-ìcúmî nani nùhì nùù Yuamáni. Te cunaha-nsiá, Yuamáni mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvi yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvi mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsi-daa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vàchi yúhî-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachi) nì sàcuiìn Jesús dava mahi-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnî-yànè ndahà-yá xì diìn tìxî-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudîi ini-nè ñà-sànì xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamáni yùhù nì quesà, ducán techúûn stnâi mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchî-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu Ìi ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú nì cuícahnû inî-nsia sàhà cuàchi nèhivì, dandu ñà-sànì ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuícahnû inî-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchi-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùù ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchì-mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, jsànì xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi òinindàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnâi ndahí ndé (nì nacuèhè) diìn tìxî-yá, te nú coó, mà cúndísé —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadi vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuiìn-yà mahi-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní òinindàhí-ní, te cundehè-nì ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxî. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáhí gá-ní có-xinindisá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vàchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú nì cúndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-ndùá òisáhà-xì nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáa nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-ndùá cachí nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

21 Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cuna-ha-nsiá, cutnâhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnâhâ stná Natanael nècuàchì diñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cúhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, nì sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cónì níhî-né niù yacà.

⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tùinuù, yucán nì sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cónì nácùnî-nèyà. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni níhî-nsiá ñà-caxî-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchì-mà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xì-nsiá, dandu níhî-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca nì níhî-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihi nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cuisì sì-coto inì-xì ndíxî-né. Dandu ní ndàvâ-nè mahi tècuíi cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iin-nu nùù ñuhù íchî, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácáá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchî, te nì xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxin, te sà-itándoó stná siaca chóhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsiá quihin-nsia itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì ditá-nè ñunù mà nì naxinua ndè nùù ñuhù íchî. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate

cuàhà gá-si ñuhú, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadì inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vèchi ináhá-nê divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nùù-né. Te nì dasàn stná-yà siaca (nì chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùnì xichi nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sáni natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihí nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-nî cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-úì nì cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-nî cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-úni nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùnì xichi ndàcàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó.

Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nî.

Ñàyùcàndùá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà riì xì-ndà. ¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndàà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xì-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón

xì-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudî inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-nî ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nê nsidatnuu-ne cinturón xì-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cùdî inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quivì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihí nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuíco Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ia yatni diin Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuîin, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahàjàn. (Chuun xì-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni cachi-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuîin-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisi nduá cachí, vèchi ináhí cachí ndàì xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihí-nda nsi-daámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-íá.

HECHOS

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

1 Cásàhúi xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús xì ñà-ndùá nì chinaha-yà ndè quìvì nì quesaha-yá xì ndé` quìvì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñàha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvi-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcú-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùi dico quìvì nì ndòo ga-yà ñuhivì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-ndùá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhivì ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na íá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quée yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachì-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nìhitàhvi-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamáni` comprometer, divi ñà-ndùá nì cachi stnáì xi-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáà ndùá, tècuif nisa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhiiá tixi sacu quìvì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachì-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quìvì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vàchi cuisì Yuamáni` íá ansivi chítnùni inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nìhitàhvi-nsiá quìvì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhí. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndé ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhivì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vico mànuhù-yá.

¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcuíta stná ùi ana ndixín cuxín.

¹¹ Te nì cachi nècuàchì mà xì nècuàchì xì-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-ndùá cundehè gá-nsiá ansivi, vàchi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù

yucán, icúmí-yà naxicocuñin-yà. Vàchi nacua íá-yà mà-nana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yà naxic-ocuñin-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹² Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vàchi yat-nì íá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora ca-ca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idót-nahá, nì canana-ne diquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì mà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gá stná nècuàchì ñàhà.

¹⁵ Daaní, quìvì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichi-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachì-nè:

—Ñàni, sàhana nì chindee Espíritu Ìì xí Dios xi-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xì nècuàchì nì tniì xì Jesús. Te ducán nì cuu, vàchi ñà-ndùá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà, nisa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nisa quida-nda xì-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchì, nì tniì-ne dìhùn, te sàhà dìhùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-nè yucán, nì cahnsi ìì-né nì quecoyo ìì sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñàyùcàndùá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachì quìvì mà: “Ìin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìì ndé cachá: “Ni ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóo gá nèhivì yucán”. Te cachì stná tutu mà: “Ni ndóo chuun xi-ne nùù inga nèhivì”.

²¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xì nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-nè cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahì-ndà dècuèndè tiempu nisa quida ìì Juan xì ndé quìvì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcàndùá, nì catavà-né ùi nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quìvì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴ Dandu nì xicàn tàhvi nsidaa-né nùù Dios, cachì-nè:

—Stoho-nsi Señor, ináhá-nî nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcàndùá, nùù ùì tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vèchi nècuàchìmà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcàndùá nì ndòò chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxin iin ga nècuàchì apóstol.

Nansa nì nuu Espíritu Ìì xí Dios

2 Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nècuàchì nchìcùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanàà nì tiacu-nè ndè dìquì-xí ansivì na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchif ñuhu cuati nahi yàà-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòò dìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu Ìì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúù Espíritu Ìì sàxínit-nùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na nì tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vèchi iníní-né cáhàn nècuàchìmà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galílea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnù cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vèchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùù-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndè religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhì vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì ca-cachi-nè.

¹² Ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, íin-né cutnáhà-né xì ùxin iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì

càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cuni-ni-nsia cuàhàn càhin. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí inì-nsia, doco còò. Cò-nduá ñà-xíni-nsi, vèchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còò, ñà-nduá cáhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xinu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahvì nsidaa nèhivì Espíritu Ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíà càhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùù-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnù, icúmí quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahvì nècuàchì xinúcuáchì nùù, tiàa-ne te ñahà-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitáhvì-né Espíritu Ìì xí, dandu càhàn-nè ñà-nduú razón xi. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivì icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsiá cuni-nsiá milagru ndiaha xí. Vèchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xi quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vaha-nsia ñà-nduá cuàhàn cachi: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vèchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhá vaha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vèchi ináhá Dios nansa cuàhàn cuu xi (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcàndùá, nì tnii-nsiyà, te nì sahnì-nsiáyà, vèchi iin-ni nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyà nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànatíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùù tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vèchi có-nduá ducán ndòò-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yá, vèchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhà-xí nicanicuàhàn, vèchi yatni iá-yà ladu cuahí sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudii ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vèchi mate ni ndúx-in iquicúñí, doco ináhí iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vèchi dohó sàni cachi xí Dios: “Ináhí, mà nácóó-ní anímè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsii; còò, yùhù tè-nduú dèhemanì-ní, mà cuàhà-ní tnani iquicúñí ñuhù.

²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-ní dacúdî inì-ní yùhù, vèchi seguru icúmí naxicocuíin cundehí nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhá-ndá nì sàà xii-ndàmà nì xihì-nè, ñáni, dandu nì ndùxin-ne, (ináhá-ndá), vèchi ñuu yohó nduú ndé índùxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachitnùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchìmà, ñàyùcàndùá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descen-

dencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì dácùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yâ natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndóo vaha anima nsii, ni mà tnánì stná iquicúñú-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsí, vâchi testigu nduú-nsí. ³³ Dandu despues dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuahá Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvi stná-yà Espíritu Ìì xí-yá. Ñàyùcàndùá sàni dàquixì fuerte Jesús Espíritu Ìì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te in-íní-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsí-David (sànaha ma), tàñàha ga nana ducún-nè ndé ansivi; còo, vâchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ³⁵ ndé cachi sàa cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xí-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”.

³⁶ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchi Israel, nì cúnahá vaha-nsia ñà-yòhó: mate nchica cruz nì chitua-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihì nì inini nèhivì cuahà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsì ini. Cuahà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchi apóstol:

—¿Nansa chicá vaha quida-nsi vichi, ñàni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Ícúmí iin iin-nsia naxicocuñin inì-nsia sàha cuàchi-nsia, te cuhii-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivì Jesucristu sàha ñà-dúcán ndoo cuàchi anima-nsià, te nihitáhvì-nsiá nandèe Espíritu Ìì xí-yá anima-nsià; ³⁹ vâchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvì-ndà Espíritu Ìì xí-yá nù ni cúnindísá-ndá na caná-yàndó. Vâtùnì nihitáhvì-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vâchi cuahà gá nì càhàn-nè nì dâtúì-ne ichì-yá nùu nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vâchi malu-nè. Ñàyùcàndùá, naco-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuahà gá nècuàchi yucán, nì cudì ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mil nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xi nècuàchi xiníndísâ. Te divi quivì yucán nì cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchicùn-nè palabra dacuahá nècuàchi apóstol. Màni mánì ndoo-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xicàn tàhvi stná-nè nùu Dios.

Nansa nisa quida nècuàchi primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vâchi (nì chindee Dios) nècuàchi apóstol, te nì caquida-ne cuahà milagru fuerte, cuahà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchi xiníndísâ xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-né, nisa xichuún

tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-nè, nì tui dñhùn, te nì dasàn-né dñhùn mà según iá necesidad nùu iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivì nisa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nisa xixi tàcá stná-nè, cudì ini-nè, te ndóo vaha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vaha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudì stná ini-nè sàhà nècuàchi xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchìmà. Te quivì quivì más gá nèhivì nì càna nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùì cacá

3 Iin quivì cutnàhâ Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñuhu cahnú. Càhùnì nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vâchi divi hora yucán nisa xicàn tàhvi nèhivì nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñuhu ma nisa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquivì nisa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuú-né ñuhivì. Ñàyùcàndùá, yucán nisa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchi quihvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quihvi stná-nè, te sàhàmà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchìmà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Ni còo plata nihí, te ni còo stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndácùcahín quivì Jesucristu de Nazaret, te cachi xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tnii-ne ndahàcuahá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luego nì quesaha-né xicá-né; nì quihvi stná-nè veheñuhu, cutnàhâ-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímánì cuahà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchi itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nisa ia Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcàndùá, cuahà gá nì ndulocó nèhivì mà, nacánì ini-nè sàhà ñà-nduá nì cuu xi tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itnìí ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñuhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcàndùá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivì, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachi-nè:

—Nècuàchi ñuu-ndà Israel, ¿índù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe vaha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xi nècuàchi yohó cahan-nsiá? Còo, màdì sàhà fuerza xi

nsiùhù nì níhì nècuàchì yohó caca-ne, te ni màdì sáhà ñà-ì guá stná-nsì. Còó.

¹³ Xì-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nisa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañá-téyá. Ana ìi ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yà, doco (cóni ndúlócò-nsiá), iin tè-sàhnì nì xicàn-nsiá dàñà. ¹⁵ Dandu nì sahnì-nsiáyà, mate divi sáhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dānātiácú-yá Jesús. Ináhá-nsí, vāchi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sáhà ñà-nìhnù vāha ini-nsì mii-yá, te ndácūcahan-nsí quivì-yá, ñàyùcāndùá nì ndufuertè tiāa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiānè. Náhà xicà sàni nduvāha vāha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sàni inì ñà-cóni cūndāà inì-nsia nduá, ñāni. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, nì cóni cūndāà stná ini-nè, ñàyùcāndùá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vāchi ñà-icúmì Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcāndùá, naxicocūin inì-nsia sáhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsiā ichì mii-yá sáhà-ñā ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vāchi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmì-yā coo-ya ndè cachi sàà tiempu nsida vii-yá nsidaa iñāha. Vāchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vāchi ñà-ndācuìsì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xì-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmì Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmì quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmì-nsiā cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú ni coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmì nècuàchì mà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nisa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nisa càhàn Samuel te vāxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sáhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nisa càhàn razón mà. Ñàyùcāndùá icúmì-ndā nìhìtāhvì-ndà ñà-ndiaha ìi nì quida Dios comprometer xì xì-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sáhà iin descendencia xi-ní icúmì quixi ñà-ndiaha ìi cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì”, nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcāndùá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nìhìtāhvì-ndà, vāchi divi chuun jaàn ní sàhatahvì Dios Dèhemanì-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú ni nāxícocūin ini-ndà, te nacoo-nda ichì malu nchìcùn-nda —nì cachi Pedro.

Ñà-nduá nì cuu na ní càhàn Pedro xì Juan nùù Junta Cahnú

4 Daaní, na meru càhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnāhā nècuàchì mà xì comandante ndiāā veheñùhu cahnū-ma, te cutnāhā stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndōo ini-nè ñà-chināhā Pedro xì Juan sáhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcāndùá, nì tnii-ne nècuàchì mà nì chicadi-ñāné vehecāa, te sáhà ñà-sàni cuaà, ñàyùcāndùá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuàhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiāa xinindisá.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnù, xì nècuàchì sahnù nchichì, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnù nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnaha dùtù cusáhnú má. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchì mà dava mahì-xì. Dandu nì candacātnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachì-nè:

—¿Ana divalor-xì nì càhàn-nsiā sáhà-xì nì quida-nsia ñà-nduá nì quida-nsia? ¿Ana dìquivì-xì nì ndacūcahan-nsiā?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùù nècuàchì mà, cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnù ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsiā nècuàchì sahnù nchichì raza-ndà Israel, cunini vāha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsiā nùù-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvāha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnāhā mii-nsiā xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquivì-xì nì ndacūcahan-nsí, te nì nduvāha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiā, indéhe-nsiānè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahìchì íní-nsiāyà, doco vichi sàni cuu xi-yá na ian nì cuu xi iin cavà nì cahìchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcūndua yùù vicò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sáha xi salvación, cuisì mii-yá. Vāchi inicutu ñuhivì còò inga gà ana dìquivì-xì ndacūcahan-nda, te càcu-nda nùù-xì. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhivì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhì Pedro càhàn-nè, te có-yùhì stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-nì dàcuàhā cuàhà-né, còò, vāchi cóni xica cuahà-né escuela. Ñàyùcāndùá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà ini-nè, divi Jesús nisa cutnahá xì nècuàchì mà. ¹⁴ Te tiāa nì nduvāha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchì mà. Ñàyùcāndùá, mà nì cùì nìhindèè nècuàchì Junta mà canicuàchì-ne sáhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcāndùá, nì dāndācū-né ni cáquéé nècuàchì mà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-nè, ¹⁶ cachì-nè:

—¿Nansa quida-nda xi nècuàchì caá? Vāchi iin milla-gru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsì nduá tnùhu.

¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítìà gá palabra yohó, chicá vaha dayúhî-ndané ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xi ni-iin nêhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xi Juan, te fuerte nì china-ha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xi nêhivì sàhà Jesús, ni màsà dácuaáhà gá-nè ni-iin nêhivì sàhà-yá.

¹⁹ Doco Pedro xi Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-ndúá cachí mii-nsiá, te ò ñà-ndúá cachí Dios?

²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-ndúá ducán cuhihin-nsí. Vàchi ndiá icà-nsí càhàn-nsi xi nêhivì ñà-ndúá sàni xin-inùù-nsí xi ñà-ndúá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xi Pedro xi Juan, dandu después nì dañà-ñané, vachi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhî stnâ nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nêhivì cuáhà ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchìmà, naquímàni-né Dios sàhà ñà-ndúá nì cuu. ²² Vachi tiàa nì nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuà xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvi nêhivì xí Dios nùù-yá, cuní-nè nacuaàhandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xi Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachit-nùhu-ne nsidaa ñà-ndúá nì cachi dùtù xícusahnú, xi ñà-ndúá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xi ansivi, ñuhù íchî, mar, xi nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhivì xi ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcàhàn xi iin nècuàchì sàhana cahvi xi-ní, divi xiì-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nêhivì ñuhivì, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cànàhá guâ-nè dìquì Dios? ¿Índù chuun nacání guâ ini cuàhà raza nêhivì quida-ne ñà-có-ndiáá? ²⁶ Vachi cuàhà rey xícusahnú ñuhivì yohó, nì sàcuìta listu-te xi dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xi Dêhemani-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndàà nduá, vachi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xi Poncio Pilatu, xi stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xi stná cuàhà nêhivì inga nación, vachi cuní-nè quida quini-ne xi Dêhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-ndúá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vachi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xicàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-ndúá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhî-nè nsiùhù. Doco nacuaàhandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vātūni cachitnùhu-nsi palabra ì xi-ní, te mà yúhî-nsi. ³⁰ Xicàn tàhvi-nsí nùù-ní ñà-nì dándùvaha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ì xi-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dêhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nêhivì) —nì cachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvi-né nùù Dios ducán, dandu nì ndacùchì vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xi-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ì xi-yá, cóni yúhî-nè.

Nansa nisa quida nècuàchì xiníndísâ, iin-ni cahnú nisa ìa biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínitnùnì nisa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísâ. Còò ni-iñàha nísá xídáhàn-nè nùù ñànìtnaha-ne, vachi iin-ni cahnú-ní nisa ìa nsidaa ñà-ndúá icúmí-nè. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vachi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùù-né Stoho-ndà Jesús na sáni natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nêhivì xi-yá. ³⁴ Ñàyúcàndúá, cóni quídámànì ni-iñàha nùù ni-iin-ne, vachi nècuàchì nisa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-nèà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoo-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-nèà nùù nêhivì icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchì apóstol xi-né, vachi quivì mà, iin ana nacuaàhandee ini xi-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtéhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xi iin ñuhù, te nì dicò-nèà. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòà ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì quida Ananías xi Safira, nì xida cuàchi-ne

5 Daaní, nisa ìa iin tiàa nani Ananías xi ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrá mà nduá nì tnii nècuàchì tiàa ma, te nihí-nèà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu Ì xi Dios, vachi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vātūni quida-ní disponer sàhá? Daaní, na sáni dicò-nià, ¿amádi dihùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì nùù nêhivì nì càhàn tnùhù-ní. Còó, nùù Dios nì càhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinìtnùhu ma, nì yùhí cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachì gá, nì chidùcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñàha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu.

⁸ Dandu nì ndacàtnùhù Pedro nùù-né, cachí-nè:

—Cachí-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchìmà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xi-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndùì-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tê cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchìmà nùù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xinì-te, ñàyùcàndùá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsì-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì yuhí nsidaa nècuàchì xiníndísà ichì-yá, mii-né xi nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívi nisa nataca-nè nùù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxínitnùnì nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cóni sáhandee ini-nè cutnahá-né xi nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vaha cuàhà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nisa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitanduhù-né nècuàchìmà yuhù ìchí, dava-ne nùù cama, te dava-ne nùù yuì, ndiatù-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxì ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xi stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì ndu-vàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xicusahnu-ma, yáha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xi compañeru-nè tè-ndúú nècuàchì sàduceu. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nùù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xi nèhivì nansa nihítáhvì-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dandàcú-né nùù nècuàchìmà quida-ne. Ñàyùcàndùá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xi compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndacùhun-tè. Ñàyùcàndùá, nì naxi-cocuñ-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndáa nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnù, xi comandante ndiaá veheñùhu, xi stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndu-locó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsià vehecàa, yucán sàndòò-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachi-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xi policia xi-tè, te viví-ni nì saca-tè nècuàchìmà vaxi-ne, vachi yúhí-te nèhivì cuàhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té.

²⁷ Ñàyùcàndùá, ndacá-te nècuàchìmà nì quesaa, te nì sàcuíta-ne nùù nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnù:

²⁸ —¿Amádi sàni dandàcú-nsí nùù-nsiá ñà-màsà chináhà gá-nsià nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidan-icuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsià sàhù ñà-ndúú dàñùhù xi-nsiá, te cuní-nsià ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchì sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xi dava ga nècuàchì apóstol, nì naxi-conihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsí ñà-ndúá cachí Dios, te màdì ñà-ndúá cachí nèhivì ùùn. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchica cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyá, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nisa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuàhà-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnù, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yá nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinínùù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ìì xí-yá ñuhú ini anima-nsí, vachi nsidaa ana cunini xi-yá, nihítáhvì-né ndèe Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñùhù-nè nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhà xi ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dandàcú-né quee cuaán chii nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xi nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu nì cúndóò-ndá sàhà ñà-ndúá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu inì-nsia nansa nì cuu tiempu na ní ìa iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnù ícá-xí nduú-te nisa cachí-te. Te nahi cùmì cientu nèhivì nì quihvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitià nihni nsidaa nècuàchì nchicùn xi-té, te ducán nì nsihì chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yáha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihì-té nì dàyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitià nihni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xi-nsiá vichi, nì cúnàhá nècuàchì sàni

tnii-nda jaàn. Chicá vaha naco-ndané, vachi nú ini-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndúá quidá-né, dandu icúmíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dándàcù-xì nùù-né, dandu mà nunca nihì-ndà cadì-ndà nùù-né, te cachí, còtó Dios nàà stnàhà-xì-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchimà, nì dàjuùn-nè nècuàchimà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuií-nè nècuàchimà, te nì chinaha-ñánê ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañá Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natùì stná-nè ndo-ho-ne sàhà chuun xì mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívì vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-nèamà.

Nansa nì cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

6 Quívì yucán vihi gá nì nducahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne càhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè càhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè càhàn hebreu, vachi ñahàcuàán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì vaha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyùcàndùá nì cana nsì-úxìn ùì apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísà, te nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Nsiùhù, có-ndúá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xì palabra xi Dios, te cacanu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tnùñuhu ni cúndúú-né, te ni cóo chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudí ini-nè ñà-ndúá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcàndùá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vaha inì-xì nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yaha-ne religión xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nì chindòó-né ndahà-né dìni nècuàchimà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vachi cuàhà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindísà, te cuàhà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindísà stná-nè palabra mà.

Nansa nì tnii Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuàhà milagru ndiaha, vachi cuàhà gá icúmí-nè

gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né nàà tnahá-né xì nècuàchimà. Nèhivì sàhàn veheñùhu nani Veheñùhu xi Nèhivì Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúì nihindèè-né màcòdònùù-né nùù Esteban, vachi chindéé Espíritu Ìì xí Dios-nè càhàn nchichí-nè.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nècuàchì nàà xì-némà, nì nducu-né iin ùì tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñá-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dancácuídà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchimà, te nì tnii-ñané, te ndacá-ñánê nì casaà nùù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchì-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tèt-jaàn, vachi quini càhàn-te dìquì veheñùhu ùì xì-ndà, xì dìquì stná ley ùì xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-icúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dama estilu xi-nda, divi estilu nì nacoò xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nùù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchimà vichi.

Ñà-ndúá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

7 Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban: —¿A díví ñà-ndáà nduá (xí cachi nècuàchì jaàn), á cóo?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñánì, vachi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sàhana dècuèndè na iá ùì xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàñáha ga nadàma-ne ndé ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tnahá-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì càhàn tu Dios xì-né, ñàyùcàndùá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cóni sàha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquiera iin ñuhù tii. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacútàhvi-yànè inii ñuu yohó, te cucumi-néà, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyòo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-icúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchimà-né, nì cachi-yà; te cuàhà icúmí-nè ndoho-ne quida nècuàchimà, te cùmì cientu cuà cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnáì nèhivì cuichuun-xì tnahá-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahví-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì qui-

da stná-yà iin tratu xi Abraham, ni cachi-yà ñà-icúmí tãhndè iin seña ìcà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcàndùá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi ùnà quivì ni sàcùnìhi seña ìcà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, ni sàcùtuu stná seña mà ìcà-vé. Te divi-ni ducán ni quida stná Jacob mà xi nsihúxin ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xi-ndà. ⁹ Te xi-ndà mà, ni cumbidia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcàndùá ni dicò-né nècuàchì mà nùu nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, ni cutnahá stná-yà xi nècuàchì mà íá-nè ñuu yucán, ¹⁰ ni dàyáha-yanè nùu nsidaa tnùndoho ni xi-ni-nè. Dandu ni cunchichì-nè ni quida-yà, te ni ndòo manì-né nùu rey Faraón ñuu Egipto yucán, vachi mii-yá ni chindee-yànè. Te ni quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ùì nùu-té ñuu mà, dècuèndè ni cachi-te ñà-dandacú stná-nè nùu nsidaa nècuàchì quidachuùn vehe-tè.

¹¹ Daaní, ni quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xi stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú ni sandua. Te xi-ndàmà, có-níhì gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu ni xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndé ñuu Egipto. Ñàyùcàndùá, ni techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji ni sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dātúì José mii-né nùu ñani-nèmà. Dandu ni cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te ni dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xi nsidaa stná tnahane. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ni sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán ni ndòo-ne dècuèndè ni xihì-nè, mii-né xi nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después ni natavà xi-ndà iqui nsii ma, te nihí-nèà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndé íá ñuu tii Siquem, te yucán ni ndùxan ini iin cueva, divi cueva ni xiin xi-ndà Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ Daaní, ni cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá ni cachi Dios na ní càhàn-yà xi Abraham daa. Te yáha ga ni nducuahà descendencia xi nècuàchì mà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù ni nanduu-ne. ¹⁸ Dandu ni quihvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndàà inì-te nansa (ni chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, ni dandàhvì-te xi-ndà mà, ni quida qui-ni-tè xi-né, ni dandàcú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà ni tùinuù Moisés ñuhivì, te cudî ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò ni là-ve xi yuadíhì-vè, ²¹ Te ni sàà hora icúmí-nè nacoo nihni-nevè, doco (ni càcu-ve), vachi ni ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te ni dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después ni dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichì ñuu Egipto yucán. Ni cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te ni là stná fama-nè sàhà chuun nah-nú nisa quida-ne.

²³ Daaní, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, ni nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnahane, divi nècuàchì xín-duu (descendencia xi xi-né) Israel. ²⁴ Te yucán ni xi-ni-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnahane. Ñàyùcàndùá, ni nacuidahan-né nècuàchì mà nùu tèmà, te ni nachitacùhá-nè sàhà tnahane, ni sahnì-né tèmà. ²⁵ Vachi ni tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnahane

cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còò, cóni cùndàà ini nècuàchì mà.

²⁶ Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te ni xini-nè itá ùi tnahane nàâ stnahá. Ñàyùcàndùá, ni cuni-nè nachindovì-né nècuàchì mà, te ni cachi-nè xi nècuàchì mà: “Señores, ¿índu chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñani xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, ni chindaha níhni-te Moisés, cachì-te: “¿Ana ni cachi xi-ní ñà-dandàcù-ní nùu-nsí? Còò, còò permisù nsidandaà-ní chuun xi nsìhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahnì stná-ní yùhù nacua ni sahnì-ní tè-Egipto icu?” ni cachì-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, ni xin-udèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán ni ndòo-ne, te ni sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ Daaní, ni yàha ùi dico cuià íá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-né icà yucù nani Sinaí, te ni xini-nè xíxin iin yutnù tii. Te mahì ñuhu mà ni natùì iin ángel.

³¹ Ñàyùcàndùá, ni ndulocó-nè sàhà ñà-nduá ni xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu ni tiacu-nè càhàn Stoho-ndà Dios xi-né, cachì-yà: ³² “Yùhù nduí Dios. Cuisi yùhù nisa cahvi xi-ní Abraham, xi Isaac xi Jacob”, ni cachi-yà. Ñàyùcàndùá, ni quesaha Moisés quidí-né, te yúhì-nè cundehè gá-nè.

³³ Dandu ni cachi tu Stoho-ndà Señor xi-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vachi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ñi nduá.

³⁴ Cunaha-ní, sàni xinì nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacui xítana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcàndùá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vachi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, ni cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndùá, divi Moisés nduú ana ni techuún-yà nùhù dandacu-xi nùu tnahane, te dacácu-ne nècuàchì mà, vachi divi ducán ni ndacu nuè-né nùu mii-yá ni tùì mahì yutnù tii mà, te indèhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana ni cahìchì ini tnahane daa na ní cachi-nè: “¿Ana ni cachi xi-ní dandacu-ní nùu-nsí? Còò permisù nsidandaà-ní chuun xi-nsí”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana ni tavà xi nècuàchì mà ñuu Egipto yucán, te ni quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùu Mar Cuahá, yucán ni cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuià ni cuu ga stná milagru nùu yucù dàná (ndé ni xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después ni cachitnùhu Moisés inga palabra xi xi-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó ni cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnahane chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsiá cahvi-nsiá ñà-nduá cachi-yà”, ni cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsiá), divi Moisés nduú ana nisa là yucù dàná yucán, cutnàhâ-né xi nèhivì cuàhà nduú xi-ndà mà, te cutnàhâ stná-nè xi mii-yá ni càhàn xi-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indèhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùu mii-yá) ni nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndà chivàha-nda.

³⁹ Doco xi-ndà mà, còò, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Ni cahìchì ini-nè nècuàchì mà, vachi cuisì

cuní-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu sto-ho-ndà cundaca-nda codò-nù nù-ndà, vèchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úun-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cùndáà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisì cunduu promesa nù chelù mà, te cudí gá ini-nè, vèchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndúá, nì naxic-ocufin ini Dios sàhà-né, te nì nacoo uun-yanè ñà-qui-da-ne ñà-ndúú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sít-núú. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vèchi dohó cachí-yà nù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuià nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisì nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùú yócò (ndua nisa cahvi-ndá, vèchi divia) nisa nihi-ndá xi-cánúú, divi yùú yócò nani Moloc iná-cáà ini veha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sít-núú cahnú. Vèchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohó ndé nù-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gá stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nisa icumi-né iin ve-he sìcoto ndé nisa cahvi-né Dios. Vèchi nì dandacú-yá nù Moisés ñà-quadavàha-ne vehe ì mà, te ndudava xi ñà-ndúá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcàndúá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòà nù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchìmà, nsidá-nèà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nù ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vèchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá, ñuu yohó nì ndòò vehe ì mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcàndúá, nì xicàn tàhvi-né nù-yá, áma cuáha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vèchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitáhvì nì quidayucun xi veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vèchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcàndúá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vèchi màdi iin xaan-ni ié` quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù nduí ana nì quida vaha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñà-jaàn nì quidavàhì xi ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gá Esteban):

—Ndisa, ndee íni mii-nsiá. Có-nihnú ini-nsia Dios, vèchi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñàyùcàndúá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xini ùhì-nsiá Espíritu ìi xí Dios; vèchi divi nacua nisa quida xii-ndà sàhana, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vèchi nècuàchì

yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchìmà, mate nduú nècuàchìmà ana nì cachitnùhu ñà-icúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì ini-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xi-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùú

Dandu nèhivì iníni má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxindíàà stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu ani-ma-nè Espíritu ìi xí Dios. Dandu nì indehè-né diquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnúú ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iin Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iin mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchìmà. ⁵⁸ Nì tavà-ñàné ñuu mà ñà-cahni-ñàné xì yùú. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùh-nù-né, nì ndòà nù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuàhà yùú diquì nècuàchìmà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¿sà-íá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuìin sisi-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, xicàn tàhvi nù-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchì quidá nèhivì yohó xí.

Te na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhivì, na ian nì quidi-nè.

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

8 Te Saulo mà, cudí stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cu-cuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcàndúá, nì xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cóni xitià-nè.

² Daani, (nì nsihì nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vèchi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quihvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñàhà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xitià nihni razón ndiaha ndé` ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xitià mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítia-nè razón ndiaha xí Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani

Felipe, te divi-ne ni sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán ni càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te ni nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, ni inini vaha nsidaa-né ñà-ndùá ni cachi Felipe, vachi ni xini stná-nè milagru ni quida nècuàchìmà, ⁷ vachi ni dàndùvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhù ñà-malu ini-xi. Caná fuertèa ni caquea ini-nè. Te ni nduvaha stná cuàhà nècuàchì ni dàñà ì cuerpu xi, xi cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhè. ⁸ Ñàyùcàndùá, ni cudìi sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuìà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá ni nihítàhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xinindísà-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xí Dios icúmí-tè. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cahví váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xi tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàa Felipe yucán, te ni dàtùí-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios xi sàhà ichì Jesucristu, dandu ni xinindísà cuàhà nècuàchìmà, te ni cuhì stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, ni xinindísà stná-te, te ni cuhì stná-te. Dandu iin-ni ni tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi ni xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, ni xinitnùhu-ne ñà-ndùá ni cuu ladu Samaria yucán, ñà-sànì xinindísà cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-ndùú palabra ì xí Dios. Ñàyùcàndùá, ni techuún-ne compañeru-nè Pedro xi Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùu Dios sàhà-ñá nandèe stná Espíritu Ìi xí-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu Ìi, cuisí-ñá ni cuhì-né na ní xinindísà-né Stoho-ndà Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, ni sàa Pedro xi Juan yucán, te ni chitandòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, te ni nandèe Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa ni nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu Ìi xí Dios ñà-nì sàcùitandòó ndahà apóstol dìni-né, dandu ni cahìn-te dìhùn nùu nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yùhù ndudu ì mà, vachi cuní stnáì chitandòì ndahí dìni nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu Ìi xí Dios —ni cachì-te.

²⁰ Doco ni cachi Pedro xi-té:

—Ni sàa-ní ndañuhu dahuun-ní xi dìhùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vètùnì cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùu Dios.

²¹ Có-ndùá ducán cucuu-ní xi chuun yohó, vachi anima chicuéhè icúmí-ní nùu mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi ni quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùu-yá, áma cuicáhnù ini-yá sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá ini-ní. ²³ Vachi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbidia inì-ní, te ñuhù inì-ní, vachi sadí cuàchi-ní nùu-ní —ni cachi Pedro.

²⁴ Dandu ni cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsià nùu Stoho-ndà Señor sàhì ñà-màsà cúu xí ni-íñàha nacua ni cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xi Juan, chicá ni càhàn gà-nè (xi nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, ni yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán ni càhàn stná-nè xi nèhivì mà ñà-ndùú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa ni xinindísà iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu ni quixi iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ni càhàn-nè xi Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndè cachi sàa-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xi ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷ Ñàyùcàndùá, ni quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, divi ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vachi ana ndiaá xi ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén ni cahví-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì ni tìaa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu Ìi xí Dios, ni càhàn-yà xi Felipe, cachí-yá:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchìmà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndùá ni dàyáa Felipe ni sànihì-né carreta mà, te ni tiacu-né cahví nècuàchìmà tutu ni tìaa Isaías. Ñàyùcàndùá, ni xicàn tnùhù-né nùu nècuàchìmà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-ndùá cahví-ní, á cóó?

³¹ Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—Còó, mà cúí, vachi còó iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu ni sàcùndàhvi nècuàchìmà nùu Felipe ñà-nì nàná stná-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchìmà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-sí, ducán ni saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tìi na dátê-si, ducán ni quida stná ndómà, cónì càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, ni cahíchi ini-nèndó. Ndahví ni quida-ne, ni dàtnátuu-nèndó nùu juez, te ni dàcuídà cuàchi uun-nèndó, mate còó cuàchi-nda, dandu ni sahnì-nèndó. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu ni cachi nècuàchìmà xi Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachí-ní xí; ¿índù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías ni tìaa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu ni quesaha Felipe ni nacani-ne ñà-ndùá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchìmà, te ni cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, ni casaà-nè iin xaan ndé ñuhù tècuí. Te ni cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhù tècuí. ¿A iá ñà-cùmàni quide? vachi cuní cuhì stnáì vichi.

³⁷ Dandu ni cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vètùnì.

Dandu cachí nècuàchimà:

—Yùhù xiníndísê Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì dàndàcú nècuàchimà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te nduì-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuíí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchimà.

³⁹ Dandu nì caquee-ne nùu tècuíí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùu vista xi inga nècuàchimà. Ñàyùcàndùá nì quihin tu nècuàchimà ichì mànùhù-né, cudíí gá stná ini-nè.

⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto nì natùu-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítà-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

Nansa nì quìhvi Saulo ichì Jesús

9 Daaní, Saulo, iin-ni xídà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchimà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá nì sàhàn-nè nùu dùtù cusáhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùu veheñùhu xi nèhivi raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihí-né permisù nanducu-né nèhivi nchícùn ichì Jesús, te màcùnùhni nècuàchimà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñàha ni cúndúú-né.

³ Ñàyùcàndùá, nì quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé dìquì-xí ansivi nì tnùu fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcàsàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xi-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, na ian quidá quisi caní sàhà nùu garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí guâ-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíá nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichì mà, nì yùhí cuaá-te, vèchi nì inini-tè iá ana nì cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchinúú-né, doco mànicúí gá cundehè-né, (vèchi sàni cuaà nduchinúú-né). Ñàyùcàndùá íditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì ìa-ne ùnì quivì, có-túínúú-né, có-xixí-né, nì có-xihí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xi-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nuù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivi nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tàhvi-né nùí. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sání-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quihvi-ní ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní dìni-né, te nì nihí-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivi sàni cachi-nè xí nansa quidá nècuàchimà, ñà-cuàhà guá sàni dàndòhó-né nèhivi xí-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùu dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—Cuahán-ní, vèchi sàni nacàxin nècuàchimà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè cáhàn-nè sàhù sàhí nùu nèhivi ndoó cuàhà inga ñuu, xi nùu stná tè-xí-dandacú yucán, xi nùu stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stnáxi xi-né ñà-cuàhà guá icúmí-nè ndo-ho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitándòò-né ndahà-né dìni nècuàchimà, cachí-nè:

—Ñàni Saulo, ichì vèxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús.

Pues divi-ya nì techuun-xí vèxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ìì xí-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchinúú Saulo, nahi chididà dii nì sandua, te nì natùu dahuun nduchinúú-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhii-né.

¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòò-ne itnii gá quivì, nisa ìa-ne xi nèhivi xí Jesús ndoó yucán.

Nansa nì cáhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì cáhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemanì Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì cáhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùu-nè, cachí-nè:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nisa ìa ñuu Jerusalén nisa dandáñúhú guá xi nèhivi ndácùcahan xi quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchimà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivi mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní cáhàn-nè xi nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchimà, cóni nánihì tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vèchi claru nì dàtúu Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùu nèhivi raza-nè Judea

²³ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cah-ní-té Saulo. Ñàyùcàndùá, ndui te ñuú ndiatú-te yehé nahnú ñuu mà, àma níhì-té cahni-ténè. Doco nì xinit-

nùhu-ne nansa cuní tèmà quida-tè xì-né.

²⁵ Ñàyùcàndùá, ñuú nì saca nēhivì xí Jesús-nè, cuàhàn-nè dìquì nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán nì dànuú-ñānē yàtà nama mà, inácaa-nè ini iin ìcà sicuté.

²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndùá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nēhivì xí Jesús, doco nsidaa nēcuàchimà, nì yuhì-nè, vāchi có-xiníndísā-né ñà-ndàà ndùá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì saca Bernabé nēcuàchimà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùù nēcuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nēcuàchimà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stnà-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán.

²⁸ Ñàyùcàndùá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nēhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yuhì-nè. Dècuèndè stnà nēcuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stnà xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nēcuàchimà. Doco nēcuàchimà, cuisì xícuni-nè cahni-ñānē. ³⁰ Doco dava nēhivì cahvì stnà xì Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligrù mà. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nēcuàchimà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stnà ladu Galilea, nì ndudadí uun; vātùni nataca cuéyàà nēhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá nì nacuañhandee gá ini-nè, te chicá nì cahvì víi-né Stoho-ndà Señor, vāchi nì chindee stnà Espíritu Ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-nè.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nēhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuià indúhu-né cama, vāchi sàni dàñà ìi cuerpu xì-ne. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesu-cristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndùá ndacuiin-ní, nsida víi-ní cama xì-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xì-canuu-ne) ñuu Lida mà, xì stnà yodò nani Sarón, te nì xini nēhivì-né. Ñàyùcàndùá cuàhà nēcuàchimà nì tenchicùn stnà-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nēcuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nisa ia iin nēhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nisa quida-ne; cuàhà gá nisa chindee-né nēcuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndùá, nì dàcùchì nēhivì nsii ma tècuí, te nì chinduhù-néndò iin cuarto dìquì-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nēhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nēcuàchimà ñà-quixi-ne vichi duha.

³⁹ Ñàyùcàndùá, nì quihin Pedro ichì vāxi-ne cutnāhā-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nēhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnātuu nsidaa nēcuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vāchi na nisa itiacu nsì-Dorcas mà, nì sansicu-nda sico-to xì nēcuàchimà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nēhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sání caquee-ne, dandu nì sàcuiin sisi Pedro, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nēcuàchimà nduchinúú-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nēcuàchimà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nēcuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stnà nēhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nēcuàchimà:

—Yohó iá Tabita xì-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xì nsii ma, te cuàhà gá nēhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nēcuàchì tūha dacáhi iin.

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

10 Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nisa cachi nēhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xì soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stnà nēhivì ndoó vehe-ne, xinduu-ne nēhivì tnùñuhu cahvì ndisa xì Dios, te chivàha ndisa-ne tnùñuhu xì-yá. Te dasán stnà-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xì nēcuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stnà-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vāxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nemà, te nì cachi ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yuhì cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà iá, señor?

Te nì cachi ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndùá xicàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stnà obra xì-ní nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, vichi duha techuun-ní nēhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nēcuàchì dacáhi xì iin quisì, te yuhù mar indúhu vehe nēcuàchimà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xì-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xì-ne tnātuu-ne, te nì cana stnà-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vāchi iin nēcuàchì cahvì víi xì Dios nduú stnà nēcuàchimà. ⁸ Dandu nì nacani nsihì-ne xì nēcuàchimà nansa nì cuu, te nì techuún-ñānē cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhùì inga quivì na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro ònivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùù

Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-né cuxi-ne. Ñàyùcàndùá, cuàhàn cuyucun ñà-cud-amá-né. Doco na táñaha ga coo listúamà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sánî-né. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sicoto na iin dahmà cácuñun nsi-cúmì punta-ñà dîquì-xí, mànuà dècuèndè ndé iá-né. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàtì, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiñ-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndiá iqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana cáhàn xì-némà:

—Màsà cachí-ní quini iá-si, vâchi Dios nduú yùhù, te sàni cachí, iá vîi quisi jaàn —nì cachí-yà.

¹⁶ Ònì xichi nì cáhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndiá nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vâchi sàni ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, meru cáhàn-né yehè, xícàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-né nacání vá ini-né (ndiá cuní cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espiritu Ìi xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùnì tiàa cuní cáhàn xì-ní.

²⁰ Ndacuiñ-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xì-né. Màsà nacání inì-ní, vâchi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vâxi nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Amadí yùhù cuní-nsià cáhàn xì-nsiá. ¿Ìndù iin chuun nihí-nsiá vâxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchì mà:

—Nùu capitán Cornelio vâxi-nsi. Nècuàchì ndàa cuisì inì-xi nduú nècuàchì mà. Chivàha vîi-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel Ìi xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne cáhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dàyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchì mà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhá. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnâhâ stná-né xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-né ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnâhâ vâha xi-né, vâchi sàni cana-ne nècuàchì mà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-né xì nècuàchì mà, nì sàcuiñ sisì-né nì cahví-né nècuàchì mà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchì mà, cachí-né:

—Ndacuiñ-ní, vâchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né xì nècuàchì mà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà

gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì mà:

—Mii-nsiá, sà-ináhâ-nsiâ nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sâha ley xi-nsi nacuat-nahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Nì còò stná permisù yâha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì siquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní cana-nsia yùhù quixi, cónì câchí á coó. Vichi duha nì quihin ichì vâxi. Ñàyùcàndùá, cuní cundaà inì ndiá nduá dîsâhâ-xì nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi cáhùnì nì cuaà nì sandua. Te iníhî iá dòquí, te xícàn tàhvì nùu Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchí sicoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-né xí: “Cornelio, sàni tiacu Dios xícàn tàhvì-ní nùu-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùu-yá.

³² Ñàyùcàndùá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-né vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhi xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-né yohó, dandu icúmí-né cáhàn-né xì-ní”. ³³ Ñàyùcàndùá, vichi vichi nì dàsái razón ñà-quixi-ní. Te vâtùni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùu Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na iá-né vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì cáhàn Pedro xì nsidaa nècuàchì mà, cachí-né:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndàà nduá, có-càhíchì ini Dios ni-iin nèhivì. ³⁵ Vâchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi vîi iin nèhivì mii-yá, te quidá vîi-né, dandu icúmí-né ndee vâha-ne nùu-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui nì cúndúú-né. ³⁶ Te mii-nsiá, sà-ináhâ-nsiâ ñà-nduá nì cachtñùhu Dios xì raza-nsi Israel, nì dàquésáà-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda nùu-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduú-yá.

Pues ináhâ vâha-nsia ñà-nduá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì cáhàn xì nèhivì, te nì quida ìi stná-né nècuàchì mà. Daaní, ndé ñuu Galilea nì quesaha chuun xì Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitià stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhâ stná-nsiâ nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espiritu Ìi xí Dios. Ñàyùcàndùá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dàndúvâha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vâchi Yuamáni-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vâchi nì xininùu-nsí nsidaa ñà-nduá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì nèhivì-yá. Nchica cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰ Doco tixi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùu nèhivì, doco màdi núu nsidaa-né. Còó, cuisì nùu nsiùhù nècuàchì nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùu-xí, vâchi divi nsiùhù nì nacàx-in-ya cunduu ana cuninùu xì-yá na ní natiacu-yà,

dècuèndè nì cutnahá stná-yà xì-nsí nì xixi-nsi (nùu mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsí nùu-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yà nùu nèhivì, cachi-nsí xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios sànaaha, nì cachi-né ñà-sàhà mii-yá vètùnì ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espíritu Ìi xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoo vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru cáhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníní má. ⁴⁵ Te nì quesaha ní cáhàn-né dàhàn sàà, ndeníhí vaha-ne Dios. Ñàyùcàndúá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xi Pedro, vàchi nì xini-né dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi Espíritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcàndúá nì cachi Pedro xi nècuàchì raza-né xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihitáhvi stná nècuàchì yohó cucumi-né Espíritu Ìi xí Dios nahi nsìuhù. Ádi còò iin cuní cadì xi nùu-né ñà-cuhii-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xi compañeru-nèmà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida iì-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcàndúá, na ní nsihi nì cuhii nsidaa nècuàchì mà, dandu nì sacundahví-né nùu Pedro ñà-nì còò chii gá-né iin ùi gá quivì xì-né.

Ñà-ndúá nì cachi Pedro na ní càna-né nùu nècuàchì xiníndísá ndoo ñuu Jerusalén

11 Daaní, nì xitià cuentu nansa nì cuu nì xinindisá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcàndúá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xi dava ga nècuàchì xiníndísá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-né nùu-né, te nì quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachí-né:

—¿Índù chuun nì quihitnaha-ní xi nècuàchì có-nchìcùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xi nècuàchì mà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-né:

⁵ —Ñuu Jope ié` xicàn tàhvi nùu Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù iñàha. Nì xini iin ñà-ndúú nahi dahmà cahnú cácuahun nsí-cúmì punta-ñà dìqui-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacání ini, ¿ndiá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisì: quisì nahnú, quisì yùcù, quisì cuàti, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuí cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xí: “Ndacuii-ní cahni-nísi caxí-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachì xì-yá: “Còò, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndiá iqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xí: “Màsà cáchì-ní quini iá-si, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vii-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ùni xichi nì cáhàn-yà xí ducán, dandu nì nana dahmà xi

quisì mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-né yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu Ìi xí: “Cuahán-nì, cutnaha-ní xì nècuàchì mà cùhùn, doco màdí cachì-ní a ndísá, á cóó”. Dandu ní saqui ññù compañerúi iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsi (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsi), nì quihvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xì-nì-né iin iin ángel xi Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vàchi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xì-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùu Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhàn xì nèhivì ndoo yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios dìqui-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu nì nsinuu ini nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xi-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndàà nduá, tècuíi nisa quida iì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tixi Espíritu Ìi xí Dios icúmí-nsiá nduhii-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihitáhvi stná-né Espíritu Ìi xí Dios nacua nì nihitáhvi ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcàndúá, (nì cundaà ini), divi Dios nduú ana nì quida xi ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani ini chicá vaha màsà cádi nùu-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vaha ini-né, te nì naquimani-né Dios, cachí-né:

—Pues ñà-ndàà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-né vida ndiaha nicanicuaàn —nì cachi-né.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahni nèhivì Esteban nì quesaha stná-né quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndúá, cuàhà nècuàchì mà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cáhàn stná-né palabra xi Dios, doco xi cuisì nècuàchì raza-né Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xi dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-né ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cáhàn-né xì nèhivì ñuu mà có-ndúú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-ndúú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vàchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-né ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoo ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcàndúá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-né Antioquía. ²³ Te na ní sàà-né yucán, yàha ga nì cudii ini-né na ní xini-né ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivì yucán. Ñàyùcàndúá, nì cáhàn-né xì nècuàchì mà ñà-siempre Stoho-ndà Señor nì cahvi xi-né. ²⁴ Vàchi Bernabé mà, vaha ndisa ini-né, vàchi chitu anima-né Espíritu Ìi xí Dios, te xiníndísá

fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcú-nè Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-nè màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuià totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuiìn-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espiritu Ìl xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhiví. Te ñà-ndáà nduá, vachì ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcàndùá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-nè nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-ndúá sàà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nacuatnahá ñuhùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-nèà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòà ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

12 Daaní, divi tiempu yucán nì dàndàcú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vachì nì dàndàcú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchì mà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcàndùá nì nacani ini-te chicá vaha tniì stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndútáchì nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì tniì stná Pedro, te nì sàcundia-di-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xì-né, te cùmi turnu iá nsiquivì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcàndùá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuú antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quídì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnì-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diìn tixì Pedro, nì dàndàcò-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuiìn-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnahá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihì nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcàndùá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cundáà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cuú xi-né, á coó, vachì na ian sánî-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùù ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoo ángel mà-né cuàhàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndáà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá ñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihì nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-né nùù Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñàhà chii nani Rode vaxi-ñà cunini-ñà ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudí ini-ña, cóni nácúná-ña yehè; nì dàyàà-ña nì nansihvià vehe, nì cachitnùhu xì nèhivì mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xiníndísà-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-ñà:

—Ádi sàni culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáà nduá.

—Còò —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníni-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ñdivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúnini nècuàchì mà ñà-ndúá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nihì-né nì quee-ne vehecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchì mà (ni cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísà. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tuiinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dàndàcú-te ñà-nanducú-né cuàhà xaan. Doco cóni nátui-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xini ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuni-nè nàcùndoo vaha-ne xì-té, vachì ndé ñuù-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nemà. Ñàyùcàndùá, nì nihì-né nì nàcùndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchi nùù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùù rey mà tixì Blasto mà, (áma nihì-né nàcùndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquìn-te iin quivì (quixi tu nsi-

daa-né). Ñàyùcàndùá, divi quìvi mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto viì xí-te, te nì càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchìmà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—;Màdi nèhivi ùn càhàn! ;Iin dios nduú ana càhàn! —cachí-nè, cána-ne.

²³ Dandu vichi duha nì dùcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vàchi cóni tàvâ-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxi sîndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xì Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivi nì tenchicun xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xînu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànühù-né.

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

13 Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xí-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachítnùhu razón xì Dios. Te nècuàchì chicá xíquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni nì sahnu xì gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quìvi na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te inihî stná-nè nùu-yá ndoó dòcò-nè, dandu nì cachi Espíritu Ìi xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xì Bernabé xì Saulo vichi, vàchi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcàndùá, naco-nsianè nì cùhùn-nè quida-ne inga chuun xì —nì cachi-yà.

³ Ñàyùcàndùá chicá nì inihî-né, te nì xicàn tàhvi stná-nè nùu-yá. Dandu nì chitandòó-né ndahà-né òni Bernabé xì Saulo (ñà-cundujàn seña ñà-sàni òni nècuàchìmà chuun ndiaha). Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchìmà cuàhàn-nè.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vàchi sàni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-nè. Te nì sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te nì càhàn-nè palabra xì Dios. Te cutnâhâ stná Juan xì-né, xinúcuáchì nècuàchìmà nùu-né. ⁶ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè nì sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vàchi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xì Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùu iin nècuàchì nchichí cusáhnù ladu yucán nani Sergio

Paulo. Te nècuàchìmà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xì Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xì Saulo, daquítñuhu-tè nùu nècuàchì cusáhnù-má ñà-màsà cúníndisâ stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì càchí stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè, ñàyùcàndùá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-ní, vàchi dandahví uun-ní nèhivi ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cùú inì-ní sàhà-xí, vàchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivi ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndáuicì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyùcàndùá icúmí-ní òni-ní iin castigu xì Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùu ga nùu-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùu témà, te nì nàcuuìn tnùù dahuan. Ñàyùcàndùá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítá xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnù-má ñà-ndùá nì cuu, dandu nì xinindisâ stná-nè palabra xì Dios, vàchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-ndùá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànühù-né Jerusalén.

¹⁴ Dandu nècuàchìmà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quìvi descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xicusáhnù veheñùhu ma tutu nduú ley xì Dios, xì stná tutu ò nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùu Pablo xì Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vátùni càhàn-nsià vichi, ñánì.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cùndóó dádî nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xì Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini váha-nsia.

¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvi nsidaa nèhivi raza-ndà, vàchi sàhana nì nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivi xí-yá. Te na ndoó xícá îi-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsihí-yánè nùu ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuià nì xicanuu-ne yucù dâná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuià mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dândáñhú ñi-yá nèhivi ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvi-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuià, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nùu xii-ndà mà, vàchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nisa ò dècuèndè tiempu nì que-saha Samuel càhàn-nè cuenta xí-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nùu-né, (te màdi gá

juez). Ñàyùcàndùá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchì mà nì dàndàcú ùi dico cuià nù ñuu-ndà.

²² Daaní, después nì dácúxíó Dios nècuàchì mà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vèchi dohó nì cachi-yà sàhà-né: “Sànì xinì, vaha ga modo xi dèhe Isai nani David, te cudîl gá inì sàhà-né. (Vèchi ináhî) icúmî-né quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndúá cunî coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchì mà ana dácácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùnî ini Dios dácácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xi nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñá nì cùú-né arpentar, te cuhî-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu nì càhàn-né xi nèhivì, cachí-né: “¿Ana nduú yùhù, cahàn-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sàni yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vèchi yùhù, nì có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ Nì cúninî vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahví stná xi Dios, vèchi nù mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñáni.

²⁷ Vèchi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xi stná tè-xí-cusahnú nù-né yucán, cóni cundáa ini-né ana nduú Jesús, ni cóni cundáa stná ini-né ñà-ndúá cunî cachi tu-tu ì, mate divi nduú cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sàhana ñà-icúmî nèhivì cahni-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vèchi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dáyaha-tèyá ndahà nèhivì cahni xi-yá. ²⁸ Mate cóo ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ì icúmî cuu xi-yá, nì dandòhó-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndé ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xi-yá, testigu xínduu-ne, nacánî-né xi nèhivì sàhà-yá.

³² Ñàyùcàndùá, nsihùhù, cachitnùhu-nsi xi-nsiá iin razón ndiaha, vèchi nacua nì quida Dios xi xii-ndà comprometer ñà-icúmî-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vèchi dohó cachí Dios nù alabanza ì, divi alabanza ùi ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itàiàcú-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, iá gá más ñà-ndúá nì cachi Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gá-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vèchi dohó nì cachi stná Yuamánî-yá xi-yá: “Nacua nì cachi xi David ñà-seguru icúmî cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmî quida stná xi mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñàyùcàndùá, nù inga alabanza ì iá ndé nì càhàn David xi Dios, te dohó nì cachi-né: “Mà cuàha-ní tèhì ana ì xi-ní ini yaví”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàa nduá, nì quida vî David mà xi nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xi-né, doco nì xihì-né, te nì ndùx-in-ne ndé nì ndùxin xi-né, dandu nì tnànì iquicúñú-né ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, cóo. Cóni tnànì iquicúñú-yà, vèchi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì cúnahá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vètùnì ndutu cuàchi-nda, ñáni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés cóo nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vètùnì, vèchi nsidaa ana xiníndísâ xí-yâ, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsiá ñà-màsá cúú xí-siâ nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachi-né:

⁴¹ Cundehè vaha-nsiá, mii-nsiá tè-càhíchi inì-xi, vèchi cuàhàn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsiá. Doco mà cúníndísâ-nsiá, mate claru nì cachitnùhu nèhivì xi-nsiá, te sàhàmà cuisì icúmî-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsiá. Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xi cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquia iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xi compañeru-né veheñùhu ma, dandu nì sacundahví nèhivì cuàhà mà nù-né áma nácánî gá-né xi nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu. ⁴³ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì nacutià nsidaa nècuàchì mà veheñùhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xi Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-né nècuàchì inga raza nì yàha ndé religión Judea mà ñà-cahvi stná-né Dios. Dandu Pablo xi Bernabé, nì càhàn-né xi nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni nì cúnchícùn-né ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quivì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumani cunduu nsidanicú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-né ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbidia ini-né, te nì càhàn ùhí-né diquì ñà-ndúá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-né sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xi Bernabé, cóni yúhî-né; nì naxiconihí-né nù nècuàchì mà, cachí-né:

—Primeru mii-nsiá nì nihítahví-nsiá cunini-nsiá palabra ì xí Dios, doco vichi sàni cahíchi inì-nsiá palabra mà, na ian có-cúnî-nsiá natùì-nsiá cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá icúmî-nsí càhàn-nsí razón mà xi nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vèchi ducán nì sàcùnaha-nsí nù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vèchi dohó nì cachi-yà (xi Jesús):

Sànì sàhì mii-ní chuun ñà-danátñù-ní ini anima nèhivì nsidanicú raza. Sàhà mii-ní icúmî càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudì ini-né;

palabra vaha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (cò-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stná nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì nihì-né nì ndulocó nsidaa nècuàchìmà nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñánè ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tñia ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmì nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchì-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísà nì candò ñuu Antioquia mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios.

Ñà-nduá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

14 Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quihvi-ne veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cónì xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndùá, cónì cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísà. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quivì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cónì yúhì-nè, vàchi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndàà nduú palabra chináhà-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchìmà xì yùù. ⁶ Doco nècuàchìmà, nì xinitnùhu-ne ñà-vàxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nisa ia iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán nì quesaa-nè ñuhivì. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùì caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísà vaha nècuàchìmà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì càhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè: —Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuàhà yucán ñà-nduá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhivì yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndùá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cachi-nè xi Pablo, vàchi chicá càhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa ia stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vaha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndùá, vaha cuàhàn tèmà xì cuàhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xi ita, cuàhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùù Pablo xì Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchì-né orilla sicoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dàyáà-nè nì quihvi-ne mahi nèhivì cuàhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quídá-nsiá xì-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì ùùn nahi mii-nsiá. Te divi vaxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá nacoo-nsiá yùù yócò yohó, vàchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchî, xì mar, xì nsidaa gá ñà-íá ñuhivì. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhivì modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yàndó ñà-cundaà ini-nda nansa iá-yà, vàchi màni gá quidá-yá xi-nda, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-nda, dandu cudì cuàhà ini-nda —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà, ùhì nì sadi-nè nùù nècuàchìmà ñà-màsà càhni-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquia xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítñùhu-ne nùù nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, nì cacañi yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahani-ñánè nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sání nataca nècuàchì xiníndísà ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnáhà-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè chicá nùù-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchìmà nì xinindisá stná, te nì dàcuàhà-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquia. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuañandee ini-nè nèhivì xiníndísà, cachí-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúníndísà vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vàchi cuàhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cunì sàa ñuhivì ìì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùì nècuàchì sahnú cunduu ana codònuù nùù nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-né nùù Dios, te nì inihii stná-nè. Dandu Pablo xì

Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-má:
—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vèchi divi-ya nduú ana sàxiníndísá-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía ía ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndóo-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìndè dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vèchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cúcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vii chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dānátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchì mà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndísá stná nècuàchì ñuu xicà.

²⁸ Dandu caní quivì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhà-né xì dava ga nècuàchì nchìcùn ichì-yá.

Ñà-ndúá nì ndatnuhu nèhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

15 Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísá, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xí Dios ícà-nsiá, vèchi nú cóo, cóo salvación xi-nsia, vèchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xì Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchì mà, te nì cuahnú chuun ma. Ñàyúcàndúá, ndúí-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyúcàndúá, nèhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quihvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñàyúcàndúá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníni má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísá stná ichì-yá, nì ndacuítà-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tìaa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xí Dios ícà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sàhà xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyúcàndúá, nì nataca cànúú nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ináhá-nsiá nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuià, ñàni. Nùù tàcá-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ináhá-yà nansa ía anima nsidanicuú nèhivì, ñàyúcàndúá nì quida-ya xì nècuàchì mà nacua nì quida stná-yà xì ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yà nè Espíritu Ìi. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchì mà sàni ndee vaha nùù-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhì vaha-ya ndohó xì stná mii-né, ñàyúcàndúá nì nsida ndoo stná-yà cuàchì anima-nè na ní xiníndísá-né. ¹⁰ Doco vichi jíndú chuun có-ndòo ini-nsiá xì ñà-ndúá nì quida Dios, te cachí-nsiá xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sàhà ma, vèchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te nì xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (nì mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vèchi xiníndísá-ndà ñà-sàhà cuisì gracia xí Stoho-ndà Jesucristu ícúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nèhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nèhivì inga raza, te nì chindee-yànè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihi nì cacàhàn nècuàchì mà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachí-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-ndúá cuàhàn cachì, ñàni.

¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-ía tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tìaa nècuàchì profeta sàhà ma, vèchi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachí-yà): “Ícúmí naxicocuíin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xí David, vèchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì ícúmí-nè nàcùndovii-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán ícúmí raza David mà nanihitáhvì sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, ícúmí stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivì, vèchi nèhivì-xí xínduu stná-nè”.

¹⁸ ‘Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vèchi dècuèndè chicá sàhà sàni cachitnùhu-ya ñà-dúcán ícúmí cuu.

¹⁹ Ñàyúcàndúá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquihvi ichì Dios: chicá vaha màsà cuáhachuún gá-ndàné xì ley sàhà ma. ²⁰ Chicá vaha tìaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùù-né, te cachi-ndà xì-né ñà-mà váha caxì-ndà comida nì sàcùndoo nùù yùù yócò, vèchi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà caxì-nda cuñu quisì dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxí stná-ndà nì. ²¹ (Cuisì ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vèchi ley xí Moisés mà, dècuèndè sàhà ndoo cuàhà tìaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-nèá ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

²² Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús, te nì nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-ìcúmí chuun nùu Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí mii-yá, cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dãnácánì ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xì Dios ìcà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhana, nì cachi-nè. Ñàyùcàndùá nì ndu-locó-nsiá nì quida-ne. Doco màdì nùu nsiùhù nì ndacú nùu-né ñà-dàcuàhá-né ducán, còó. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn ndùá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsí, te nì cachi-nsì chicá váha nacàxin-nsì iin ùi nèhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vàchi sà-ináhá-nsiá nècuàchìmà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cùí. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsí, te cutnàhà stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-ndùá nì ndatnuhu-nsí. ²⁸ Vàchi cachí Espíritu Ìi xí Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá váha màsà dándácù-nsí ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùi ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà caxi-nda ñà-ndùá nì sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxí-ndá nì; nì màsà caxi-nda cuñu quisì nì sàhná uun; te ni-iin nèhivì, màsà càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú ni chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Ni cúcuéé ni-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dãnátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndisá-xí-yâ, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihì nì cahví nècuàchìmà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudì ini-nè, vàchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì càhàn stná-nè nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì xí Jesús ndoó yucán, vàchi nduú stná-nè profeta cachitnùhu razón xì Dios. Ñàyùcàndùá chicá nì sàà nècuàchìmà nì sàcùnihnu váha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquìndè stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndò chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chihaha stnàhá-né ñà-ndùú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì canuu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñ-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xì Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanitnaha-nda cahví xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vàchi tuxí íní-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchìmà cùhùn, vàchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchìmà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gà-nè chii gá nùu-xí quida-ne chuun ma.

³⁹ Ñàyùcàndùá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicúí cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhámà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, nì xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchìmà ñà-nì chíndéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahví xì Jesús nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà.

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnàhà-né xì Pablo xì Silas

16 Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñàhà raza Judea nduú-né. Te cahví stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xi-né cùhùn. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne nècuàchìmà nì chicoo-ne seña xì raza-nè Judea ìcà-né sàhá màsà cúdúchì ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vàchi nsidaa nècuàchìmà, ináhá-né ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-ndùá icúmí-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùu nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacuàhandee ini nsidaa nècuàchì cahví xì Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dácùnì Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iín iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dándacú Espíritu Ìi xí Dios nùu-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndùá, nì yàha-ne ndè chicá

nùu-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sáha Espíritu Ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndüá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuu nì dàcùnì Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcàndüá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vàchi sàni cundaà ini-nsi, Dios nduú ana techúun-xí-nsí cùhùn-nsí cachit-nùhu-nsi xì nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvà Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsi dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsi ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsi chicá nùu-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsi nì sandoo chii-nsi itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natáca itnii nèhivì xicàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcàndüá, nì sàà-nsi yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xì Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchimà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndüá na ní càhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhii stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacun-dahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà ini-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachí-nè.

Te vātùni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xicàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii in-ácáa iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñàyùcàndüá, tiàa xidandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn níhì-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachí-ña.

¹⁸ Pues nsiquivì nì quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcàndüá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá inì-ña, cachí-nè:

—Ndácùcahín quivì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó nì yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuáhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà ini-te ñà-mà níhì gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyùcàndüá, nì cat-nii-tè Pablo xì Silas, te nì ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-téné nùu nècuàchì nsidándàa sàhà chuun, te nì cachí-te xi nècuàchimà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntò-te nècuàchì ñuu-ndà. ²¹ Díin estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vàchi nècuàchì ro-manu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuàhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcàndüá nì dandacú juez mà ñà-tavà-té sì-coto xi ndúì-nè, te cani-téné xì vara. ²³ Te na ní nsihì nì sahnì cuí-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-téné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiàa yucán ñà-nì cúndiádí vaha nècuàchimà. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì dàyàha-ne nècuàchimà ndé chicá ini-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchimà mahì iin yutnù cah-nú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te in-íní stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanàa nì tnaa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichì stná. Ñàyùcàndüá nì nuna nsihì yehè, te nì dàñà tnahá nsihì cadena nuhní tè-ndiàdí mà. ²⁷ Dandu nì nsicuihnú ini nècuàchì ndiàa mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcàndüá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahni-né mii-né ni cuí, vàchi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihì tè-ndiàdí mà.

²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsà quidá quíní-ní xì mí-ní, vàchi ndoó nsihì-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchimà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quihvi-ne ndé ini vehecàa ma, ndé quidí cuisì-né, te nì sàcuiin sísì-né nùu Pablo xì nùu Silas. ³⁰ Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachí-nè:

—Señores, cachi-nsiá xí, ¿ndià nduá quide, te càcu anímè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùu-né, cachí-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xì stná nèhivì vehe-ní.

³² Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchimà ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà nì saca-ñànè cuàhàn-nè xì nècuàchimà nì nacate-ne mandù icà nècuàchimà ndé nì ducùn. Daaní, vichi duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudí ini-nè, vàchi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudí stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùnuu inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policía cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vātùni dàñà Pablo xì Silas. ³⁶ Ñàyùcàndüá, nècuàchì ndiàa xì

vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dandàcú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, màsà nácání gá inì-nsia, vàchi vátuni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachí-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachí-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsi. Doco nì ñàhni cuií-nsi nùù nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcùndiadi-nsi yohó. Sàháyùcàndùá, mà cándisâ-nsí quee dehé-nsi. Cuní-nsi nì cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachí Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-ndùá nì cachí Pablo. Ñàyùcàndùá, nì yùhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te íá stná derechu xi-ne).

³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùù nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, na sání quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xì Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

17 Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán íá iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ² Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcàndùá ùnì semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-icúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná íá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahá xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisâ-te palabra mà, vàchi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndùá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xixín, te nì nacana gà-te nèhivì cuáhà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xì Silas, vàchi cuní-te tavà-ténê fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcàndùá, nì tavà-té Jasón xì iin ùì gà stná nècuàchì xinindisá-xí-yà. Te ñuhù níhni-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntò xì nèhivì inicutu ñuhiví. ⁷ Te Jasón yohó, nì dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndúlócò-nè sàhà ñà-ndùá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè íá inga rey chicá cusahnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi tèmà xì nècuàchì ñuu mà.

Ñàyùcàndùá cuáhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dandàcú-te ñà-fuerza nì dàquihvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadañà-né.

Ñà-ndùá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xì Jesús ndoó yucán, ñuu nì tavà dehé-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xi nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vàha-ne palabra ì xì Dios. Nsiquívi nì nanducu váha-ne nùù tutu ì ñà-cùnì-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndàà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcàndùá, cuáhà nècuàchì raza Judea nì xinindisá, te cuáhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xí-idònùù, xì cuáhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcàndùá, nì sàà stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìni nèhivì ñuu mà, nì dànácuídà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nècuàchì cahvi xi Jesús, vichi vichi nì dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cut-náhà-né nì sàà ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichì mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachí-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé íá Pablo.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuáhà ini-nè sàhámà, ñàyùcàndùá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nisa sàhàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndácùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùù-né. Ñàyùcàndùá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guá tè-jaàn xi-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachí-te, vàchi inínì-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nùù ñuu mà. Te yucán nì ndàcàt-nùhù témà nùù-né, cachí-te:

—¿Nansa íá dàñùhù sàà dacuaha-guá-ní nèhivì?

²⁰ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-ní sàhà iñàha

tàcùnì-nsì, te ñàyùcàndùá cuní-nsì cundaà ini-nsì sàhà ñà-ndùá càhàn guá-nî jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vàchi nsi-daa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudî ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndùá, nì sàcuin Pablo nù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá. ²³ Vàchi na xicánú yohó nì xini itá cuàhà ñà-ndùá cahvi-nsiá; te nì xini stná yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñúhú-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Poes cunaha-nsiá, mate có-ínhá-nsiá Dios mà, te quidáñúhú-nsiâyà, doco yùhù cuàhìn cachitnùhi xihà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nù ansivi xì sàhà ñuhiví, vachi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñàyùcàndùá, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vàchi itiacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xi-yá, vachi còò ni-íhàha quidámán nù-yá; còò. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa íhàha. ²⁶ Te iin-ni yohótéhè-ndà nì quidayucun-yándó, ñàyùcàndùá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xì índùvì nù-xì cundoo iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xi-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itiacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohótéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxi ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vachi cónisá cundáà ini-nè. Doco vichi, nù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuàhàn-yà ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví, te nìhì-né nacua ndiá ìcà. Te sàni cachi stná-yà ana cundoo juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Poes sàhàmà vètùnì cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchimà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcundiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsì cunini ga-nsì càhàn-ní xì-nsì inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchimà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúun lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gá stná iin ùi ana nì xinindisá.

Ñà-ndùá nì quida Pablo ñuu Corinto

18 Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchimà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto.

² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdihí-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vachi nì dándàcú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchimà. Dandu nì sà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndò-ne cutnàhá-né xì nècuàchimà quidáchúun-né, vachi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vachi cuní-nè cunindisá stná nècuàchimà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-né ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachì-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchì ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhì-nè dìquía. Ñàyùcàndùá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoò dahuun-ne nècuàchimà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú nì sàà anima-nsiá ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsì càhàn xì-nsì —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchimà, te yatni inítnàhá stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inúù xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchimà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhiì-né.

⁹ Daaní, iin ñuú nì dásání Dios Pablo nì cachi-yà xì-né: —Màsà yúhì-nî, te màsà cú-íhín-ní xì ni-iin nèhivì.

Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né. ¹⁰ Vàchi yùhù ié` cutnàhì xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cundoo nèhivì xì —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcàndùá, iin cuià dava nì ìa Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-ndùú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dándàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tènè cuàhàn-te xi-né nùù tè-dándàcù-mà, sanícuàchì-tè sàhà-né, ¹³ cachì-te:

—Tiàa yohó, diin nduú modo chináhá-nè cahvi-nda Dios, vachi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachì mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cui, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vátuni candisé ñà-sànicuàchi-nsia sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còó, vàchi cuisì sàhà dàñhù xi mii-nsiá cáhàn-nsiá, xì sàhà stná nècuàchì nchichì xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, mii-nsiá cunde-hè-nsiá sàhà chuun yohó, vàchi yùhù, mà nsídándái-ñà —nì cachi-te. ¹⁶ Dandu nì dándàcú-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì cat-nii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchì mà, te nì sahnì cuií-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa nì naxicocuñin Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vàchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndùá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdihí nècuàchì mà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàhà-nè ñuu Éfeso, vàchi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xì Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì cáhàn Pablo xì nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchì mà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gà. Doco cóni cándísá-né, ²¹ vàchi nì cachi-nè:

—Ícúmí nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì naca-va vicò sà-itúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuñin yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì mà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàhà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì cáhàn-nè xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchì mà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàhà Apolos ñuu Éfeso, te nì cáhàn-nè palabra ìi xì Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàhà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te túha vaha-ne cáhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ìi, ²⁵ vàchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te diì gá stná ini-nè cáhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndùá, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xì Juan Bautista nduá ináhá-né. ²⁶ Pues divi nècuàchì mà nì quesaha-né cáhàn ndee-né xì nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcàndùá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchì mà nansa meru iá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchì mà yàha-ne nùù-xì

ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú nì cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xì Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùù nècuàchì mà. Daaní, después na sàni sàhà nècuàchì mà yucán, cuàhà gá nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihitáhvi cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vàchi nì cáhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ìi iníni-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, iníni nsidaa nèhivì.

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

19 Daaní, na iá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàhà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì it-nii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nihitáhvi stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu Ìi xì-yá?

—Còó —cachí nècuàchì mà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñà-íá Espíritu Ìi, ò ñà-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-nè:

—¿Ana diquívì-xì nì ndacùcahan-né na ní cuhiì-nsiá?

—Dàñhù xi Juan Bautista nduá nì cuhiì-nsí —nì cachi nècuàchì mà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndàà nduá, nìsa quida ìi Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nècuàchì mà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàhà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitàndòò Pablo ndahá-né dinì nècuàchì mà, te nì quixi fuerte Espíritu Ìi xì Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yànè dàhàn sàhà, te nì cáhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxin ùi tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te cáhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa iá ichì ndé dándàcú Dios, te dacàhàn-nè nècuàchì mà ñà-nì cúnchícùn vii-né ichì-yá.

⁹ Doco dava-ne, cóni cúdii ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-néà, ñàyùcàndùá, quini ga nì cáhàn-nè xì nèhivì diquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì nacoò Pablo nècuàchì mà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuàhá-né nècuàchì mà nsiquívì. ¹⁰ Te ùi cuià nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xì Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvi Dios nì quida Pablo.

¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé` sicoto itándiaa

icà-né sáhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxin stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Úsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndácùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndácùcahín quivì Jesús, divi ana cáhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndá”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá`:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

¹⁶ Dandu tiàa inácaá-ñà anima-xi, nì ndàvè-te nì ducùn ndàhà tnhá-te xi témà, te nì cundee-té nùù nsi-úsà témà, dècuèndè nì dànácùehè stná-te témà, te nì dandiàchì ì-té sicoto xi témà. Ñàyùcàndùá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xi stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì yuhí-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xinindísá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itúì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mil (50,000) òhùn plata ndiaá`. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xi ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíí ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáì ñuu Roma.

²² Dandu nì cáhàn-nè xi ùi nècuàchì xinúcuáchi nùù-né nani Timoteo xi Erasto, te nì techuún-né nècuàchì ñà-màcòdònnùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quee nècuàchì cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòò chii gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xán. Chuun xi nècuàchì nduú ñà-quidachuún-né xi plata, quidávaha-ne vehe cuati tnhà vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nisa nihni maestro quidáchúùn stná xi plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestro mà xi dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xi nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ìnáhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñàni. ²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, cáhàn-nè xi nèhivì, cachí-nè ñà-màdi dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivì ñuhiví, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndà yohó, xi cuàhà stná

nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndùá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñùhú stná-nè tñùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xi nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhiví. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—iNdiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhà mà dècuèndè nì tñii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xi Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhà xi Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchì mà. Dandu nsidaa nèhivì cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchì mà carrera cuàhàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natáca nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne cáhàn-nè xi nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xi ichì Jesús, cóni sàha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndùá nì dàsàà-te iin razón nùù-né, sacúndáhvì-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivì cuàhà mà, mate tucu tucu xícatchi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcàndùá chicá cuàhà-né nì cóni sàha tñuní ini-nè ìndù chuun nì nataca-nè yucán.

³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnhà-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìin-nè nùù nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivì mà xi Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xi nsidaa-né. Ñàyùcàndùá, nì dànàhà ndahà-né áma mácúndoo dadí nècuàchì mà, vachi cuní-nè cáhàn-nè sàhà mii-né xi sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchì mà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—iNdiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuàhà mà. Dandu nì cachi-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amádi sà-ìnáhá-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndé ansivi nì nacava-ñà ndé` yohó? ³⁶ Pues (ináhà-nè), te mà cùì cáhì-nè có-ndùá ñà-ndàà. Ñàyùcàndùá, ndiá icà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vachi nècuàchì nì tñii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cóni quidá quini-ne xi veheñùhu xi-nda, nì cóni cáhàn quini-ne òiqui dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú cuní Demetrio xi compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu nì cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán nì canícuàchi stnahà-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gá chuun

xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-ndúú ichi ley. ⁴⁰ Vàchi vichi sàndòò-ndà tìxi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vàchi vi-hini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà nánihì tnùnì gá ini-ndà nansa cachi-ndà xi-né ndiá disáhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-ndúú secretariu mà, dandu nì dànacuítìà nsihi-tè nèhivì mà.

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

20 Daaní, na ní nsihi nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, te nì nacuàhandee ini-nè nècuàchì mà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuàhà ñuu, te nì càhàn cuàhà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá nì cúnihnú vàha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nù-xí ndè ladu Grecia. ³ Te yucán nì ìa-ne ùnì yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-ténê. Ñàyùcàndúá, nì naxicocuín ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhâ stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuítà-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sání yàha vicò xixí-né pan có-ndütáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsi nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nhicùn ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-ndúú palabra xì Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vàchi dàtnàà inga quivì icúmí-nè quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuàhà ñuhu tnùu nihni ndé ndoó-nsi quartu ñiqui-xì mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sádi vàhná-te ñà-nì cucaní guá hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yúcán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pìsu ùni. (Ñàyùcàndúá, nì nuu nèhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhî-nsià, vàchi itiácù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì tùin-uù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vàchi sàni natiacu-te, te ñàyùcàndúá nì cudii gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònùu-nsí nùu Pablo, nì quihin-nsí barcu cuàhàn-nsí ñuu Asón, vàchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vàchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà.

¹⁴ Sàháyùcàndúá, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùu-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsí ladu Samos, te después nì sàà stná-nsí ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàà-nsí ñuu Mileto. Vàchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cuní-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vàchi yáha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì inúu chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inúu chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâ modo xi, nansa quidè dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsià nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnàhî xi-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchî nùu Stoho-ndà Señor. Vàchi cónisá ìa cuadúì. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñúhù-tè yùhù. ²⁰ Te ináhá stná-nsià ñà-cóni chidèhî ni-ñàha cunduu ñà-vàha xì anima-nsià. Còò, vàchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnáì dacuahí-nsià dècuèndè vehe-nsia. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xí, a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachì xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vàha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansihì animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundáà inì nansa cuu xì yucán.

²³ Cuisì ináhî ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espíritu Ìi xì Dios ini animè ñà-icúmî cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcánì inì sàhámà, vàchi có-ndùlócò guè sàhà vida xì, mate ni cahni-te yùhù. Cuisì cuní daxínu vii' chuun icúmî, dandu cudii inì. Vàchi cuní quide cumplir chuun nì nihí nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xicanui càhìn palabra sàhà ñuhivì ìi xì Dios. Doco vichi, ináhî mà cúníst-nàhá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndúá, dohó cachí xì-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnsidá cuàchi guè, ²⁷ vàchi sàni dàcuahí mii-nsiá nsidaa ñà-ndúá nì cachi Dios quida-nda, cóni chidèhî ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndúá, cundiaa vàha-nsia

mii-nsiá, te cundiaa vâha stná-nsiâ nsidaa gá nèhivì xí Dios, vâchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsiâ nùu Espíritu Ìi xí Dios. Ñàyùcàndùá, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vâchi xì nìi-yá sàni dânaá-yá sâhà nsidaa-nda sâhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ Yùhù ináhî, nú sâcuàhìn, dandu icúmí ndecoyo tiâa dana cuni dacà xì dìni-nsiá. Na quidá quisì ìhì, có-dâcâcu-sì riì, ducán quida stná nècuàchìmà xì-nsiá. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsiá icúmí dava nèhivì quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cúnchícùn stná-nsiâ ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cundoo tùha-nsiá, te nsinuu ini-nsiâ nansa ni quide, vâchi ùni cuià ni ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nisa chinahi mii-nsiá; ndui te ñuu nisa cahìn xì-nsiá, ndè nisa sacu stnâi sâhà-nsiá.

³² PUES vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cúndiáá-yàn-siâ, ñânì. Te ni cúnchícùn-nsiâ palabra sâhà gracia xi-ya, vâchi nú ni cúndéhe-nsiá palabra mà, dandu sâa-nsiâ cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsiâ ñà-vâha ndiaha xí-yá, te nihitâhvi stná-nsiâ cutnahá-nsiâ xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xì ni quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sicoto xi-ne. ³⁴ Còó, vâchi in-áhá-nsiâ, xì ndahí nisa quidachuín, te ducán nisa tùi ñà-ndùá nisa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsiâ nsidaa ñà-ndùá nisa quide, te sâhámà vâtùnì cundaà inì-nsia ndiá icà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xì. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra ni cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútâhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, ni nsihi ni cachi Pablo ñà-jaàn, dandu ni sâcuítasisi nsidaa-né, te ni xicàn tàhvi Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá ni casacu nsidaa-né, te ni numi nihni stnahá-né, te ni tutuyuhu stnahá-né nùu-né, ³⁸ vâchi yáha ga ni nâcundoo nsidaa-né tnùnsi ini ñà-ni cachi Pablo mà cúní stnâhá gá-né. Dandu ni sândaca ichi-ñânê dècuèndè nùu barcu.

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

21 Nì nsihi ni ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu ni quihin barcu mà ichì cuàhàn-nu. Primeru ni yâha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì ni sâa-nsi ñuu Rodas, te después ni sâa-nsi ñuu Pátara. ² Yucán ni xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyùcàndùá, yutnù yucán ni nana-nsi cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahi mar nani Chipre, dandu ni yâha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsi ni ndòo ñuu mà. Dandu ni sâa-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé ni sâa barcu mà nùu ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán ni ndacùhun tnahá stná-nsi xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcàndùá, ùsà quivì ni sandoo-nsi xi-né mà. Dandu ni dàcâhàn Espíritu Ìi xí Dios dava nècuàchìmà, te ni cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵ Doco na ní nsihi ùsà quivì mà, dandu ni quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, te ni sândaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiâa xi ñahà xì stná

dèhe-ne, nsidaa-nsí ni sâhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán ni sâcuítasisi-nsí ni xicàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu ni ndaquìndèè tnâhá-nsí, te ni numi nihni stnahá-nsí. Dandu ni nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, ni quee barcu mà ñuu Tiro, te ni xica-nù mahi mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán ni nuu-nsi, te ni casâhú-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní ni cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì ni quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnâhá xí-nè, te ni sâa-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùu ùsà tiâa (nisa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè câhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú palabra sâhà Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndoo xínduu señorita, te sàni nihitâhvi stná nsicúmiâ cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ PUES divi vehe nècuàchìmà ni sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán ni sâa stná iin tiâa ni quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te ni tnâtuu-ne nùu-nsí, ni ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu ni suhni-nèà sâhà-né xì ndahà-né, te ni cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu Ìi xí Dios: “Tiâa disíuhmâtixi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yâha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyùcàndùá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, ni sacundahví-nsi nùu Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco ni cachi-nè xì-nsi:

—Màsà cuácú gá-nsiâ, vâchi yâha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiâ ducán, vâchi dispuestu ié màcùnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè ni cùí stnâi yucán sâhà Stoho-ndà Jesús —ni cachi-nè.

¹⁴ PUES sâhà-ñá mànicùì cadì-nsi nùu-né, còò ni-iñàha ni cachí gà-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, ni nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te ni cutnahá stná-nsi xì iin ùi nècuàchì xiníndísâ ndoo ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (ni sâa-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì ni quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sâcàní quivì nchícùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndè cundoo-nsi.

Nansa ni sâhàn Pablo ni ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sâa-nsi ñuu mà, dandu ni casâhú-nsi xì nècuàchì hermanu ndoo yucán, te ni cudii ini-nè ñà-sàni sâa-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúu xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu ni casâhú Pablo xì nècuàchìmà, te ni nacani nsihi-ne nansa ni cuu na ní sâhàn-nè ñuu xicà, te (ni quida-ne chuun ìi xí Dios), te ndiaha gá ni chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi ni inini nècuàchìmà, dandu ni naquimani-néyà, te ni cachi-nè xì Pablo:

—Ñânì, sâxiní-nî ndoo cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísâ ichì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xi

Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chinàhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quíhín casu gá-nè sàhà ley mà, ni có-xiñhù gá màcùtuu seña xi Dios icà dèhe-ne, ni có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyùcàndùá ¿ndiá quida-nda? vàchi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³ Chicá vàha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xi iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dinì-né. Vàchi nú ducán ni quida-ní, dandu vātùni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndat-núhù-nè sàhà-ní, vàchi (cuninùu-né) quidá ví-ní, te chivàha vii-ley xi-nda.

²⁵ Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàa-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-ní sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxí stná-nè nìi, nì màsà cáxi-né cuñu quisì ni sàhná uun, nì màsà cóó-né xi nècuàchì cóni nándàhà xi-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsi-cùmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsi-daa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnùhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ùsà quivì nduú tiempo (cuni-hii-né). Te sàdaaní xinu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì nsida ton-tó-te nèhivì cuáhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì cà-na ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá diquì-ndà ñà-có-ndiáà raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiáà stná ley xi-nda, te ni có-ndiáà gá stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chinàhà-te nèhivì inicutu. Te màdi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còó, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza siquini nì quihvi-tè xi témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndùá, sàni cuchicuehe ñà-ii icúmí vehe ìi yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxinì-te xi-cánúu Pablo ñuu mà cutnáhà-né xi iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyàa-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhú nih-ni-ne Pablo nì tavà-né nècuàchimà fuera veheñùhu cahnu-ma, te vichi duha nì nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-nè modo nansa cahni-né Pablo, dandu nì sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà.

³² Dandu nì nacua comandante mà cuáhà soldadu xi stná capitán xi-ne, te nì dàyàa-nè xi-té cuàhàn-nè ndé quidá cuáhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xi soldadu mà, dandu nì cucuita ìi-né, cóni

cànì gá-nè Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dàndàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni tnií-te Pablo, te màcùnuhni-nè xi ùi cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-nè nùu nèhivì cuáhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán, cána ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicúí cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-cána guá nècuàchimà.

Ñàyùcàndùá, nì dàndàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni cúndácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témàné nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivì cuáhà mà, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, cána-ne, cachí-nè:

—Cahni-ndà tè-jaàn chicá vàha.

Nansa nì cáhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xi comandante coronel yucán:

—¿A iá permisù cáhàn tíi xi-ní?

Dandu nì cachi-nè xi Pablo:

—¿A túha stná-ní cáhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùu-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolución daa, te nì idònùu-ní nùu cùmì mil tè-tèhì nì saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còò —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndùá sacúndáhvì nùu-ní áma táxi-ní permisù cáhàn xi nèhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar cáhàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-nè nùu cuai mà, te nì dànáhà ndahà-né ñà-ni cúdadí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchimà, dandu nì cáhàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì cáhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22 —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xi nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhàn cáhàn sàhà míi —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né cáhàn stna nècuàchimà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gá Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhiví, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá vàhi nsidaa ñà-nduá cachí ley xi xi-ndà, vàchi yáha ga nisa cuni chivàha víi ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ Daaní, nì quesahí dandohó stná nècuàchì nchícùn ichi Jesús. Tiàa te ñahà nisa chichuni, te nisa chiacadì-nè; dècuèndè cui stná-nè nisa cuni. ⁵ Ináhà dùtù cusáhnù ndoó vichi, xi stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vātùni cachi stná-nè nansa nisa quide nú nì cúcáhàn-nè, vàchi ináhà-nè (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nihí tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcàndùá, nì quihin ichi

ñuu mà cuàhìn tñii nsihi nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhni-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñá-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiqué cuàhìn (ichì mà). Te nahi càxíhúì nì sandua na sá-itúú sàì ñuu Damasco mà, dandu nanàá nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè dìquì-xí ansivi nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì càhàn iin ana càhàn xí, cachí-yà: “¡Saulo, Saulo! ¿Índu chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” ⁸ Dandu yùhù, nì cachì xì-yá: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachì tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachì-yà. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnùù luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cóni tiàcú-nè ñà-nduá nì cachì-yà xí. ¹⁰ Dandu nì cachì xì-yá: “¿Ndíá nduá cuní-ní quide, Señor mío?” Dandu nì cachì-tu-ya xí: “Ndacuìin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuù-ní ñà-nduá sàni chitnùní inì quida-ní”, nì cachì-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùù ndiaha nì xini mà, ñàyùcàndùá nì ndañuhu vista xí. Te sàhà-ñá có-tùínúì, ñàyùcàndùá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañeruì, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndé cachì nì sàà-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xí Dios nduú-né, te chivàha vii-né ley xí-ya. Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí vàha stná-nè nècuàchì mà. ¹³ Pues divi nècuàchì mà nì sàà nì sàcùin núì, te nì cachì-nè xí: “Ñàni Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí xì-ní”, nì cachì-nè. Dandu luegu nì natùinuú, te vátùni nì xini mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachì-nè xí: “Mii-yá nisa cahvi xì-ndà, dècuèndè sàhà nì chitnùní ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nihítàhvi stná-ní cuninùù-ní mii-yá único ana ndàcuìsì inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní càhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, vichi icúmí-ní càhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-nduá nì xini-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuìin-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quìvì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchì anima-ní”, nì cachì Ananías mà xí.

¹⁷ Daaní, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié` yucán xícàn tàhvi nùù Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xini mii-yá, te cachì-yà xí: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúníndísá-né ñà-nduá cachì-ní xì-né sàhí”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yá, cachì: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ináhá-né nansa nisa quide antes, nisa nacàhìn veheñùhu tñii nècuàchì xiníndísá-xí-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuì stnáì-nè. ²⁰ Stná nèhivì xí-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnáì na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Ni cuì-nè, nì cachì stnáì. Dècuèndè nì sandiaì sicoto xì nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachì-yà xí: “Quee-ní yohó, vàchi icúmì techuín mii-ní cùhùn xìcà-ní dècuèndè ndé ndoó nèhivì inga raza”, nì cachì-yà. —(Ducán nì cachì Pablo, càhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xí nì inini nècuàchì mà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachì-nè: —¡Ni cuì dahuun tējaàn! ¡Có-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachì-nè, càna-ne, dandiachi-né dùh-nù-né, te quidá canúú-nè yàcá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dandàcú comandante coronel mà nùù soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xi ndíá disáhà-xí càna guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihi nì chicuhni vàha soldadu-nè, dandu nì cachì-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sàha ley xì gobiernu quida-ní xí dohó, ñà-cahni cuì-ní yùhù? vàchi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tañáha ga coo justicia sàhí —nì cachì-nè.

²⁶ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì comandante mà: —Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vàchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachì-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachì-nè xì nècuàchì mà:

—Cachì-ní xí, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachì-nè.

²⁸ Dandu cachì tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dìhùn nì dàquíhvi, te nì nihì stnáì nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachì Pablo:

—Doco yùhù, còó, vàchi dècuèndè nì quesai ñuhivì nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuì xì-né nì cuì, luegu nì nacoo-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhì-nè sàhà ñà-nì dandàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchì mà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-nduá nì cachì Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quìvì, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndíá disáhà-xí càhàn tnùhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhnì nècuàchì mà, te nì dandàcú-né nataca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchì mà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnù mà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchì mà.

23 Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachì-nè:

—Ñàni, ndahà Dios ié` ñuhivì yohó, te quìvì vichi, còò ni-iñàha dandohó gá xì animè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dandàcú-né nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì caní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachì Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmì stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàni uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índu chuun nì dandàcù-ní nùù-té ñà-nì caní-te yùhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachì Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánahá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnù iá nùu Dios ndùu-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñánì, cónì cúndàà inì nduú ndómà dùtù cusáhnù. Vàchi cachí libru iì: “Màsà cánahá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùu nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì mà:

—Ñánì, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísè iá tnundè inì natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndùá sanícuàchì nèhivi sàhí vichì.

⁷ Na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tànhdè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani inì-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà, nì còò ángel, nì còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísà-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuita stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùu nsìhù, còò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndàà ndùá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xì Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndùá (cuidadu ni cúndóo-ndá) còtó Dios nàá stnàhà xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhivi mà, ndè yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùu nècuàchì yucán, nì nacuaca-tèné mànuhù-té xí-nè ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quivì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísà ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuíí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sàà Dios cahni-yándò.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnáhà xí nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xì-nè:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsí ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsí quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsiá favor nùu comandante coronel, cachi-nsiá xì-né ñà-cùnì-nsiá ndàcàtnùhu

gá-nsiá nùu Pablo, te sàhájàn nduá cuní-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsìhù, cuàhàn-nsí cuita tùha-nsí ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ià iin sobrino xì Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachitnùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchì mà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te nì cachi-te xì nècuàchì mà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundacuí tèchii yohó quixi nùu-ní, vàchi nihí-te iin razón vaxì.

¹⁹ Dandu nì tnii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù iñàha cuní-ní cachi-ní xì?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xì Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vàchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndàcàtnùhù gá-nè nùu tiu-xì. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísà-ní quida-ne, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xì. Ni mà cúxí gà-te, ni mà cóhó gà-te tècuíí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichì, sà-itá tùha-tè ndiatú-te dandáà-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante témà, cachí-nè:

—Sà-íà nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì ni-iin nèhivi ñà-ndùá nì cachitnùhu-ní xì.

Nansa nì dàsàà comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihin-nsiá ichì cundaca-nsiá ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te nì cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsiá caquee-nsiá cà-ñin sàñaà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuitá iin ùi idu cunúu stná Pablo, te nì cúndacá víi-ténè sàà nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiàa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá: ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhú tnùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix.

²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténè nì cúí, dandu nì sàà yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùu témà, vàchi sàni cundaa inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaa inì ndiá disáhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcàndùá nì saquìn-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xini, còò ni-iin cuàchi

icúmí-nê ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñhù xi mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né.

³⁰ Daaní, después ni xinitnùhu stnái nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñhù-tênê. Ñàyùcàndúá, vichi duha ni dandàcú sàhà-nè nùu mii-ní; te ni dandàcú stnái nùu tiàa xicahàn tnùhù mà ñà-ni sàà stná-te nùu-ní. Ni cúcuéé ni-ní". (Ñà-jaàn ndúá ni tiaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán ni caquida-tè cumplir, divi ñuu mà ni saca-tè Pablo ni sàà-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³² Dandu inga quivì ni naxicocuñin tè-xicásàhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xinihi xi idu, ni ndòo-tè xi Pablo. Dandu ni quihin tu-tè ichi cuàhàn-te xi-né ni sàà ñuu Cesarea. Yucán ni nacoo-tè carta nihí-te nùu gobernador, te ni nacoo stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴ Dandu ni nsihi ni cahví témà tutu mà, dandu ni xicàn tnùhù-té nùu Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu ni cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —ni cachì-te.

Dandu ni dandàcú-te cundiadi Pablo vehechuún cah-nú ni quidavàha nsí-Herodes.

Ñà-ndúá ni cachi Pablo xi Félix na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

24 Tìxi ùhùn quivì ni quesaa dùtù cusáhnù nani Ananías xi stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te ni quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchì-mà. Te ni tnàtuu nsi-daa-né nùu gobernador ñà-canicuàchì-ne sàhà Pablo. ² Dandú ni càna stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu ni quesaha Tértulo mà ni cáhàn tnùhù-né sàhà nècuàchì-mà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádí nsi-daa-nsí caní tiempo ñuu-nsí yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní ni quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí.

³ Ñàyùcàndúá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni ni cui ni cúndóo-nsí ñà-ni quida-ní xi-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuàha chuún gá-nsí mii-ní, ñàyùcàndúá sacúndáhvî-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cáhàn-nsí.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhnè dàva-tè nèhivì raza-nsí inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te ni cuni stná-te quidachìcuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñàyùcàndúá, ni tnii-nsite, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidan-daa-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí ni cúí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te ni candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí. ⁸ Dandu ni dandàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsí yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchì-nsí sàhà-té, ni cachì-nè. Te vichi vātùni cundaà ndisa inì-ní ndíá dísàhà-xí sanícuàchì-nsí sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —ni cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu ni cáhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndàcuisì nduú nsidaájàn, ni cacachì-te.

¹⁰ Dandu ni quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vātùni cáhàn stná-nè vichi. Ñàyùcàndúá, ni cáhàn-nè, cachì-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuià iá-ní icúmí-ní chuun nsidan-daa-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyùcàndúá, cudfì inì ñà-vātùni cáhàn sàhì nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhi ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùi quivì cuàhàn-ndà ni nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái xi ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánacuídè-nè, ni nèhivì sàhàn veheñùhu, ni stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchì nècuàchì yohó sàhì, doco còò ni-iñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachì ndài xi-ní, iin ichi ndiaha nduá nchícuin, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xii-nsí, mate cachì nècuàchì yohó iin ichi tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísè nsidaa ñà-itúú nùu tutu nduú ley xi-nsí, te xiníndísè stnái nsidaa ñà-ndúá ni tiaa profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua ni cachi mii-né, ducán cachì stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda nati-acu-ndà, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcàndúá, yùhù, nicanicuahàn quidè lucha ñà-màsà cóó ni-iin cuàchì dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchì có-cuní quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuià có-ìé ñuì, dandu ni nasai yucán, nihí cuàhà ñà-ndúá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnái promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá dísàhà-xí ni nasai yucán, te ni nsidandoo stnái míí (nacua cachì ley xi raza-nsí). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánacuídè nèhivì, ni cóni quidá stnái ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsí ni quixi ladu Asia, ni xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchì-mà cáhàn tnùhù-né sàhì, dandu ndíá ìcà-né màcuíta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchì mii-né sàhì. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú ni xini-nè iá iin falta ni quide na ní ìe nùu nsidaa tè-xí-dandacú, dandu ni cachì-nè vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní cáhàn fuertí xi nsidaa nècuàchì-mà ni cachì ñà-xiníndísè icúmí-ndá nati-acu-ndà —ni cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, ni cucani-tè chuun xi Pablo, cachì-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gà comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué` sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán ni cachi Félix, vàchi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu ni dandàcú-te nùu iin capítan ñà-ní cúndiáa-te Pablo, doco màsà cúndiádí dahuun-ne, te ni màsà cadí stná-te nùu ni-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchì-mà quixi-ne dacútiácú-ñané, te ò nácóto stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te ni yàha itnii quivì, dandu ni quixi tu-tè xi ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu ni cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vàchi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vaha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcàndúá, ni cáhàn Pablo xi ndúì-nè, dansítnùu ini-nè nècuàchì-mà nansa cuní Dios quida vii-ndà sàhà-ñá màsà quidá

ndevàha-nda nansa ni nì cui, vèchi icúmí coo iin quìvi juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachí-te, vèchi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañá-ténê. Ñàyùcàndúá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùi cuià, dandu nì quee-tè nùu mesa, te nì quihví inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvá-te Pablo libre, vèchi cuní-te ndòo vaha-tè xi nèhivi raza Judea.

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùu gobernador saa nani Festo

25 Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùni quìvi nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ² Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xi stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xi Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchì mà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchì mà quixi-ne ndè Jerusalén, vèchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhè ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùu nècuàchì mà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ùi quìvi icúmí stná naxicocuñ yucán. ⁵ Ñàyùcàndúá, yucán nì cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnàhâ-nsiá xí cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchì mà, dandu vátùni canicuàchi-nsia —nì cachí-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxin gà quìvi ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xí-dandacu-ma). Dandu inga quìvi nì yàha Festo ndé ndundaà sàhà nèhivi, te nì sàcòo-tè. Dandu nì dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchì mà, dandu nì sàcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchì mà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachí-nè dìqui nècuàchì mà. Doco puru ñà-mànicùì nihìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùu nècuàchì mà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidè dìqui ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidè dìqui veheñhu xi-nsi, ni dìqui stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòo vaha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndúá, nì cachí-te xi Pablo:

—¿A cándísá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandaì sàhà ñà-ndúá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachí Pablo xi-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivi. Ñàyùcàndúá yohó ié. Te mii-ní, sàvaha iná-há-ní còò falta nì quidè dìqui nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiquê, te xiñuhu cui, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues

vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —nì cachí Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sáha razón xi-té nansa quida-tè, dandu nì cachí-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùu César. Pues vátùni iá; divi nùu César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùu-né

¹³ Na ní yàha itnii quìvi, dandu nì sàà stná rey Agripa xi Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casáhù-nè xi Festo.

¹⁴ Te como caní quìvi nì ndòo-ne yucán, ñàyùcàndúá nì càhàn Festo xi rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùu mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo). ¹⁵ Ñàyùcàndúá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xicusahnú xi stná nècuàchì dandacú nùu ñuu mà, nì xicàn-nè dandacú ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùu-né: “Nsiùhù tè-ndúu nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivi nansa ni nì cui. Còó, vèchi dihna icúmí-tè cuita-tè nùu nècuàchì sanícuàchi sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndúá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quìvi nì sàhìn vehechuún, nì sàcòi silla xi, te nì dandàcú ni tàvá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanicuàchi-ne sàhà nècuàchì mà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còó, cóni sándúá ducán. ¹⁹ Cuisi sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xi sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cundáa vaha inì nansa chicá vaha quide xi chuun jaàn. Ñàyùcàndúá, nì càhìn xi Pablo, áma cándísá-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachí (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú César. Ñàyùcàndúá, nì dandàcú coo vaha-ne ndè cachí techuín-nè cùhùn-nè nùu rey mà —nì cachí Festo.

²² Dandu nì cachí rey Agripa mà xi Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-ndúá cachí nècuàchì mà.

—Vátùni, tnaa cunini-ní —nì cachí Festo.

²³ Daaní, inga quìvi vaxi tu Agripa xi Berenice ndè salón cahnú ndé ndundaà sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xi cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandàcú Festo ñà-ni tàvá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachí Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xi-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùu, dècuèndè nì cà-na fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi ni ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùu yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú, ñàyùcàndúá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè

cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-iñàha cui cachi ndise na tiai nùu señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndùá sàni tavà cànúf-nè nùu mii-ní rey Agripa, xì nùu stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vèchi cuní nanducu-nsiá índù ñàha cui tiai nùu tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vèchi có-ndúá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùu rey mà nú còò ni-iñàha cachitnùhu ñà-ndúú falta xi-ne —ni cachi Festo.

Ñà-ndúá ni cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùu rey Agripa

26 Daaní, Agripa mà, ni cachi-nè xì Pablo: —Vàtùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu ni cuu ndahà Pablo, te ni quesaha-né ni càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vèchi nùu mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndúá ni càhàn tnùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudí inì vichi, vèchi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáa stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-ní ñà-ní còó calma xi-ní cunini-ní ñà-ndúá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-né nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñuì, dandu ni sàhìn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-né yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vátùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chivàha-ne religión xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié, sanícuàchi-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisì ñà-xiníndísê palabra ni quida Dios comprometer xi xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-ní cachi-yà ducán, ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivi nduú nsi-úxin ùi descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùu Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndúá ni quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stná, te ñà-jaàn ndúá disáhà-xí sanícuàchi nèhivi raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsiá ñà-vátùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndá, vátùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá iqué quida quini xi nèhivi ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa quide ñuu Jerusalén, vèchi ndè nùu dùtù cusáhnù ni taví permisú, te cuàhà nèhivi xí Jesús nisa sadì vehecàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahní-té nècuàchimà, stná yùhù ni sadandáa stná. ¹¹ Te nisa nacàhìn stná nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivi xí Jesús ñà-dandohí-nè áma níhíndéi nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nisa sahàn stná ñuu xicà ni sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhìn ichi ñuu Damasco, níhí orden ni quee nùu dùtù xicusahnú.

Ñàyùcàndùá, iá permisú-xi cuàhìn sàhà chuun ma.

¹³ Te nahi càxíhúì ni sandua, señor rey, dandu ichi cuàhìn mà ni xini yáha ga fuerte ni natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xi compañerui, ndè diquí-xí ansivi vaxa, te chicá ndiaha ni natnuà nùu orá.

¹⁴ Ñàyùcàndùá, ni nacàsàn nsidaa-nsí ñuhù, te ni tiacui ní càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xí: "¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xí? Cuisì mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vèchi na quidá quisì caní sàhà nùu garrocha, ducán quidá stná-ní".

¹⁵ 'Dandu yùhù, ni cachi: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Dandu ni cachi-yà xí: "Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiin-ní, vèchi sàhà-ñà ni xini-ní yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùí, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndúá ni xini-ní vichi, xì sàhà ñà-ndúá cuni gá-ní na dacuní guè mii-ní mí quivì vaxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuun mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùu-né, nùu mii-né xì nùu stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñà datnúù Dios sàxinítnùnì-nè, te quee-ne ichi ñàa, quihin-ne ichi ndiaha-yá. Vèchi nú ni càhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàñà-né nùu ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivi ìi xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nihitáhvì stná-nè cuàhà ñà-ndiaha", ni cachi Jesús xí.

¹⁹ 'Ñàyùcàndùá, ni quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndúá ni cachi-yà xí na ní xini mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vèchi primeru ni càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu ni ndixi stná ñuu Jerusalén, te ni càhìn xì nèhivi yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà ni cachi xì-né ñà-xiñhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xi Dios, dandu quida vîi-né nacua ndiá ìcà-né nú ndisa sàni naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cachi xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaajàn nduá disáhà-xí ni tniì nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahní-né yùhù ni cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndùá, iin-ni nchícùn ndà (ichi váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivi sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí, cachí xì-né ñà-ndúá ni cachitnùhu Moisés, xì ñà-ndúá ni cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátñù-yà ichi ndiaha-yá nùu nèhivi, na nèhivi ñuu-ndà, te ducán stná nèhivi inga ñuu —ni cachi Pablo.

²⁴ Càhàn va Pablo ducán, dandu ni ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnùnì-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco ni cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá ni culoquí nduá, vèchi ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-ní. Càhàn sahnú. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn núí càhìn nùu mii-né, vèchi ináhá-né sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundáa vaha ini-nè, vèchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísâ stná-ní

ñà-ndùá nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Pues yùhù ináhî, ducán xiníndísá-nî.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xî-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachî-ní, te vihini yàha stnâi chuncicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xî-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuáhà gá cumáni, doco cahnú gá Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xinindisé mii-yá. A sácú vâha nì cúníndísâ stná-ní), mii-ní xî nsidaa gá stná nècuàchì iníní yohó. Cuisì-ní có-cùnî cunuhni stná-nsià cadena nahi míí ³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuítà nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xî gobernador, xî Berenice, xî nècuàchì dava ga ndoó stná xî-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndat-núhú-nê, cachî-né:

—Ni còò falta xî nècuàchì jaàn dìsáhà-xí cui-nè, nì ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xî Festo:

—Nú màsà cãcàn-nè yàha-ne nùù rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

Nansa nì dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

27 Daaní, Pablo xî itnii gá tè-ndiàdí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhâ xí soldadu xi meru rey César Augusto, vâchi sàni cachi tè-xídadacu-ma ñà-ìcúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nisa ìa stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xî-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcàndùá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vâchi sàdaani cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsi ñuu Sidón. Te yucán nì quidamani capitán mà nì sàha-ne permisu (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcàndùá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nihî-né ñà-ndùá xiñuhu. ⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vâchi ladu nùù-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùù-xí mahì mar ía frente ladu Cilicia xî ladu Panfilia, te nì sàà-nsi ñuu nani Mira ía ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcàndùá, divi barcu mà nì dàndàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vâchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùù ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gâ-nu. Ñàyùcàndùá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsi nùù ñuhù íchî iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé ía ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò inihî-ndà, te vihini quida quini mar xî barcu

(nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcàndùá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachî-né:

—Señores, sàni sài nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gâ-ndà nùù-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindísá-né ñà-ndùá cachî tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-ndùá cachî stná stohò-nu, te màdì ñà-ndùá cachî Pablo. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vâchi có-ndùá iin lugar vâha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè chicá vâha cùhùn-nè nùù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vâtùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin dián ndé quècah-nu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dâvitachí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vâtùni cùhùn-nsi. Ñàyùcàndùá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì daná, ladu ñuu mà vâxan, tàchì yódo ladu nìnu cachî-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicùí gá nihìndèè-nsí caca ndaà-nu ladu vâxan, ñàyùcàndùá nì sahnde ini-nsi, vâchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Clauda indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuáhà guá tàchì. Cuna-ha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihî-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dâcùnùndùú-te iin cable ndee ìcà barcu cahnú sàhà-ñá màsà nduà-nu. Te nì yùhì stná-te sàà-nu ndé yadi ía ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndùá, nì dâcùnù-te sicoto ndee dítâ tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ì tàchì daná mà. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì dàndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni nì dàndiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndùá nihî-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tùí orá, có-tùí sìtnùù, te yàha ga dúcùn dâvitachí daná mà nsiùhù. Ñàyùcàndùá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsi có-xixí-nsí, dandu nì sàcuiin Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachi-nè xî-nsí:

—Compañeros, chica vâha nú nì inini-nsia yùhù nì cùí ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachî xî-nsiá, màsà cùhúun inì-nsia, vâchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xini yatni ndé (indúhî) nì sàcuiin iin ángel xi Dios nùí. Vâchi mii-yá nduú-yá Stohî, divi ana xinúcuáchî nùù-xí. Pues divi ángel mà nì cachî-nè xî: “Màsà yúhî-nî, Pablo, vâchi icúmí-nî sàà-ní nâcuiin-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhvî Dios mii-nsiá, vâchi dohó cachî-yà xî-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnáhâ xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá con-

tentu ni nácundoo-nsia, compañeros, vàchi nacua sàni cachi Dios xí, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmîà.

²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —ni cachi Pablo.

²⁷ Daaní, ni yàha ùxin cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchi. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, ni tuxi ini-te ádi sàni cuyatni-nù nù ñuhù íchî càhàn-té.

²⁸ Ñàyùcàndùá, ni chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhù tècuí yucán, te ni cundaà ini-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nù-xí, tucu tu ni chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán.

²⁹ Ñàyùcàndùá, ni yùhí-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhù ini mar. Sàhámà ni dànùú-te cùmì càa nahnú xí barcu ndé cahà mar sàhà-ñá màsà cáca gà-nu. Dandu ndiatú cuísi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, ni cunì-te cunu-tè. Ñàyùcàndùá, ni sàcuíta-tè nù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gá-te inga càa nahnú ndé cahà mar, doco dandáhvî-te, vàchi lancha tii ma nduá ni dànùú-te. ³¹ Dandu ni cachi Pablo xi capitán xi stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcàndùá, ni sàhàn soldadu mà ni sahdè-te cable itácaá lancha mà, te ni ndiachi-nú mahì mar.

³³ Daaní, na sàcuàhàn túinuù, dandu ni càhàn Pablo xi nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñàha, vàchi sàcuàhàn-ndà ùxin cùmì quivì có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacání ini-nsiá. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vàchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vàchi cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —ni cachi Pablo.

Dandu ni tnii-ne iin pan, te ni naquimaní-né Dios ni indehè nsidaa-né. Dandu ni dàcuàchí-néà, te ni quesaha-né xixí-né. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu ni ndòo-ne, te ni xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhù barcu ma, ùi cientu ùni dico sàhùn iin (276) nèhivì ni sanduu-nsi.

Nansa ni cuu xi barcu, ni tùxi-nú ní sachi-nù nù mar

³⁸ Daaní, na ní nsihi ni xixi nèhivì mà ni ndenuu ini-nè, dandu ni sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùnì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (ni xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cóni nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco ni xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusi orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té.

⁴⁰ Ñàyùcàndùá, ni sahdè-te cable xi càa itnìí xí-nù mahì mar, te ni ndòo. Dandu ni dàñà stná cable nuhní yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te ni nana stná sicoto ndee itániní ladu nù-nú (ñà-dítâ tàchi-nú).

Ñàyùcàndùá ni quesaha-nú ni nacaca-nù, te cueéni cueéni ni cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchî mà.

⁴¹ Doco ni sàa-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán ni cacùhun-nù cahà mar. Ni ndùxin tnuu

nù-nú, doco cahà-nú, ni quesaha ni sachi iì-ñá ni quida tècuí dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, ni cacunì-te cahni nsihí-te nècuàchì ndiadí ndi-aá-te, vàchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcàndùá, cóni sàha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu ni dandàcù stná-nè nù nècuàchì túha dutè ñà-dihna mii-né ni quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè ni xínu-ne ñuhù íchî. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundòo candee-né diqui yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xí barcu ni sachi. Ñàyùcàndùá, ducán ni ñhì nsihí-nsí ni quee-nsi ndé ñuhù íchî, te ni càcu-nsi.

Ñà-ndùá ni quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahì mar

28 Na ní nsihi ni càcu-nsi nù mar mà, dandu ni xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, ni quida maní-né xi-nsí ni chiñuhu-nè iin ñuhu, te ni cachi-nè xi-nsí ñà-ni nátuu-nsi nadaà-nsí, vàchi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndùá ni nducu stná Pablo chii tutnù íchî. Doco na meru daquée-nènu mahì ñuhu mà, dandu ni quecunu iin còò dàná xínu-si nù ñuhu, te ni tninùhu tnuu-si ndahà-né.

⁴ Ñàyùcàndùá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácaá còò mà ndahà Pablo, ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Ádi té-ni sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmí-tè danàà-te sàhà-té. Mate sàni càcu-tè nù mar, doco mà níhì-té cutiacu gá-te —ni cachi-nè.

⁵ Doco ni quidi Pablo ndahà-né, te ni ndiachi còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiatú ún-né, vàchi tuxí ini-nè cuàhàn xiun ndahà Pablo, ò nú coó, nanàà nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempo ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-iñàha ni cuu-xi nècuàchì mà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu ni nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa ni dandùvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchì mà, ni dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùni quivì ni sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá ni cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sàhayocá-nè, vàchi cuhí-nè cuèhè daxin. Dandu ni quihví Pablo ndé indúhu nècuàchì mà, te ni xicàn tàhvì-né nù Dios, ni chitandòó-né ndahà-né diqui nècuàchì mà, te ducán ni nduvàha-ne. ⁹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, ni caquixi stná-nè, te ni nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá ni cañuhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xinu ùni yòò ndòó-nsí yucan, dandu ni nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichi nacaca-nù xi-nsí. Te nèhivì ñuu mà, ni sàhatahvì stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù ni ìa yucán inii tiempo vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nù-nú itá muñecu nani Cástor xi

Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnú nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹² Daaní, primeru nì sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quìvì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì càvè barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xì-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quìvì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndùá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tìxi ùì quìvì nì sàà-nsi iin ñuu nani Poteles. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quìvì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xì Jesús vaxì-ne, vèchi sàni xinitnúhu stná-nè sàvaxì-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quee-saa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùnì Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchimà, nì naquimani-né Dios, te nì ndòo-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cut-náhà xì-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchimà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùnì quìvì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñànì, còò ni-ìñàha ni quidè dèquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xìchì cónì càhìchì stná inì estilu xì xii-ndà. Doco nì tniì nècuàchì raza-ndà yùhù na ié ñuu Jerusalén, te nì dayáha-ne yùhù ndahà tè-romanu.

¹⁸ Te tè-yucán, nì xicàn tnhùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te dañà-té yùhù nì cùí, vèchi còò ni-ìñàha dis-áhà-xì cuì. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cónì cùnì-nè dàñí. Ñàyùcàndùá, fuerza nì xiquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhí. Doco ni-iyuhu có-ndùámà ñà-cùnì daquéè cuàchì dèquì nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xì nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhin xì-nsiá yohó, vèchi vichi ndisa sà-íá iin tnhùndé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndisè tnhùndé ini ndiaha ma), ñàyùcàndùá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta ni quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quesáa daquéè cuàchì-xì dèquì-ní. ²² Doco cachì-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí ini-ní. Vèchi nsiùhù cunì-nsi cundaà ini-nsi, vèchi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì dèquì ichì mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quìvì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quìvì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcàndùá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahu-un nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúí-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchimà nansa cachí ley xì Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cunì cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Ducán nì quida-ne, vèchi cunì-nè dacúnindisà-né nècuàchimà, te cahvi-ne xì Jesús.

²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iní má, nì xiníndisà-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdì iin-ni nì xiníndisà nsidaa-né. Daaní después cunì-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà nduá nì cachi Espíritu Ìì xì Dios xì xii-ndà sàna na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vèchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchimà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachì-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunì-ni-nsiá, doco mà sàà-nsiá mànihì ini-nsiá. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsiá”. (Ducán cachì-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vèchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxinì-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dñácuàni-nè nùù-né, vèchi có-cunì-nè cundehè-né (ichì váha), ni có-cunì stná-nè cunini-ne, ni có-cunì stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cunì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí ani-ma-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nihítàhvi nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùì cuà nisa à Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sàà nùù-né, ³¹ cachít-nùhu-ne xì nècuàchimà sàhà ichì ñuhivì ìì xì Dios, vèchi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchimà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

ROMANOS

1 Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yà xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnùú-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yùcàn nùu tutu ì. ³ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemani-yá, te cachá ñà-ndùú-yá iin descendencia xi rey David, vèchi iin nècuàchì ñuhiví yohó nì sanduu xii-yá, cachá. Doco (diín lugar nì quixi) anima ì-yá, vèchi Dèhemani Dios nduú-yá, te icúmí-yà poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vèchi mate ní xihì-yà, doco nì natiacu-yà. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni ñihitáhvi nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidan-icúú ñuu, áma sáà stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tñùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vèchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiàyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu Yua-nda Dios, ñàyùcàndùá nì cana-yansià sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-nda Jesucristu ñà-nì cuàha-yansià gracia, te contentu nì cundóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucàn

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímání (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xinindísâ-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhiví sàni xinitnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nùu-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemani-yá. Te mii-yá, ináhá-yà ñà-ndàà nduá nsinúú cuàhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvì stnáí áma cóo iin quivì ñihí tiempu sàni nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cuní stná mii-yá. ¹¹ Vèchi cuàhà gá cuní sàni sàhà-ñá ñihitáhvi gá-nsiá más ñà-ndùá cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuàhandee inì-nsia. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá ví-ndayá, vèchi nsidaa-nda, iin-ni xinindísâ-ndáyâ.

¹³ Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà gá xichi nacánì inì sàni ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sàdí nùí. Doco vichi ndisa, (vihini sàni), vèchi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stnáì chuun ì xí Dios, nacula sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà

ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vèchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidan-icúú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí cáhàn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nùu yùhù, dispuestu ié` sàni cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndùú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcáhàn nùí cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vèchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vètuni càcu anima-ndà quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cùndúú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhiví.

¹⁷ Vèchi divi sàhà razón ndiaha ma datúi Dios nansa cui ndee vâha-nda nùu-yá nú nì cùnindísâ vâha-ndayá, vèchi cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiá, nacula cachí stná tutu ì: "Nú sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-xinindísâ-ndáyâ, dandu vida ndiaha ñihitáhvi stná-ndâ".

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios diquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vèchi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sâha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ináhá vâha-ne sàhà ñà-ndùá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vèchi sàni dàtúi-yañà nùu-ndà. ²⁰ Vèchi dècuèndè nì sàcòo ñuhiví náhà claru ñà-ndùá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cunde-hè-ndà nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Náhà xicà icúmí-yà poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundáà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcàndùá, còo ni-iin ñà-dìsàhà-xí (nacula nèhivì-yá).

²¹ Vèchi na nisa inaha-néyà antes, cóni cáhvi ndisa-neyà nacula ndiá ìcà-né, ni cóni náquímánì stná-néyà. Cuisì inì-ni mii-né nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicúí gá mànihì tñúnì ini-nè nansa quida víi-né. ²² Ñà-nchichí guà-nè cáhàn-né, ñà-yùcàn nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guà-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahàn-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiacú-yà nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisì nahnú, xì quisì cuàtì, (te nì cahvi-néñà).

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà nì cùhùn-nè ichì siquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì

iquicúñú-nè, cóni chivàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Ni nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-ndúú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá ana nì quidavàha xi ñuhivì nì càhvi-né; còó, cuisì-ní ñà-ndúá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nù-xí, màdì nù mii-yá ndiaha itiácu nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcàndúá, nì nacoó dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xi mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xi nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còó, entre mii-ñá nisa quida-ña cuàchi. ²⁷ Te ducání stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vèchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yúcán nì nihì stná icà-té (cuèhè), vèchi ñà-yúcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì vaha.

²⁸ Te-ñà cóni cudí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcàndúá, nì nacoó dahuun stná-yànè, te sàhàmà nì cuchicuehe dahuun sàxínitnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá icà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vèchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chicuéhè. Ñàyùcàndúá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahni stnahá-né, vèchi nâá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te cáhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vèchi quini ga cáhàn-nè ñiqui ñanitnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vèchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-inínì-né ñà-ndúá cachí yuadíhì-nè. ³¹ Ni có-sâà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanitnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñà-icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndúlócò-nè, mate ináhá-nè ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-nè, ndè cudí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

Palabra xiñuhu cachi-ndà xi ana tuxí ini-xi chicá vâha-ne nù ñanitnaha-ne

2 Ñàyùcàndúá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì nì cundúú-né, te xitnùhu-ne ñanitnaha-ne, dandu vâtùni cachi stná-ndà dohó xi-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcàndúá có-xiñùhù cuitnùhu-ní ducán; iá-ní xitnùhu-ní ñanitnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vèchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcàndúá, ¿a tuxí ini-ní cui càcu-ní nù castigu mà? (Mà cúí), vèchi mate xitnùhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xi-ndà, vèchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchì ini-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cundáà ini-ní ñà-ndúá disàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá nì sàà-ndà naxicocufin ini-ndà sàhà

cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá ini-ní, có-cù-ní arrepentir, ñàyùcàndúá cáyà, te cáyà castigu nihì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándáà Dios nacua ndiá icà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vii, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vèchi sàhà ñà-ndúá quidá-némà nandúcú-nè nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nù-yá), vèchi cuní-nè ndee vâha-ne nù-yá, te cundoo stná-nè nù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte nihì-né ñà-cúdúchì guá ini-yà sàhà-né, vèchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndúú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá víi ma, nihì-né cundoo ndiaha-né, vèchi nihì-né natù-ne nù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea nihitáhvi ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vèchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daanì stná nèhivì ináhá vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vèchi nú nì quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vâtùni ndee vâha-ne nù-yá. Doco nú cuisì inínì uun-neà, dandu mà cundiáàmà. ¹⁴ Vèchi dava nèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco túha-ne quida-ne cumplir ñà-ndúá cachá, vèchi inì-ni mii-né nacánì ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcàndúá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vèchi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sànihì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vâha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te stná sàxínitnùnì-nè, ducánì cachí stná xi-né. Vèchi dava xichi dandohó sàxínitnùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xi-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíà tùia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-lá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yà nacoó-ya juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xi nèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani nèhivì raza-nsì. Te cuàhà nèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-nè ley ì xí Dios; ñàyùcàndúá chicá ndiaá-nè cahan-né, vèchi mii-yá càhvi-né, ¹⁸ te ináhá-nè ñà-ndúá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuàhá cuàhà-né ley ì mà, ñàyùcàndúá cundáà ini-nè índù iñàha nduú chuun vii, te índù ñà-còó. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa nèhivì nansa iá ichì vâha cahan-né; xiñuhu danátnùú ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisì mii-né cui

dacúndéhe xi tè-neciu iin ichì víi, vàchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ínahá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcàndùá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùni mànihi ini-nè nsidanicuú ñàha, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-ndúú ñà-ndáà.

²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nèhivì dava ga, ¿a có-xìñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vàchi cachí-nè xì nèhivì ñà-màsà quídá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivì ñà-màsà cáhàn-nè xì inga nèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quídá stná-nè ducán? Cahíchì ini-nè ñà-ndúú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà íá veheñùhu? ²³ Ndee cáhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmí-nè ley ìí xí Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ìí ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-ndà, ñàyùcàndùá sácúndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú cóò, dandu davani queámà na ian cóò ni-iin seña mà ìcà-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nècuàchì (inga raza) cóò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né.

²⁷ Cunaha-nsiá, mate cóò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúí claru ñà-có-quídá víi nècuàchì raza-nsi Judea, vàchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu ìí, te itúú stná seña mà ìcà-né.

²⁸ Ñàyùcàndùá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Cóò. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cui sí sàhà ìcà-ndà nduájàn? Cóò. ²⁹ Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cui sí ini anima-ndà nduú ñà-ndiáà. Iin ñà-nìhnú vaha ini-ndà nduá, màdi iin ley nì tiaa nù tutu. Te nú íá (víi ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda, doco nù Dios, màdi nù nèhivì.

3 Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá íá ñà-ndù-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéà. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhítàhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ìí cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vàchi mate có-xíníndísà dava-ne, doco có-cuní cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-ndúú nì cachi-yà. ⁴ Cóò, vàchi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nù tutu ìí (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Clarú icúmí tui ñà-cuísì mii-ní cachí xì ñà-ndúú ñà-ndáà, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nù-né”.

⁵ Mate chicá náhà claru ndiaha gá íá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quídá nèhivì cuàchi), doco ¿a sàhàmà cui cachi stná-ndà ñà-có-quídá víi-yá na sàha-yàndó castigu sàhà cuàchi-nda? Cóò, màsà nuncà cachi-ndà ducán. Cui sí nì cachí palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Docò cóò, mà cúí cachí

ndisa-nda ducán, vàchi nú ducán nì cúndúá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cúí.

⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnùñuhu xí Dios nú nì cachí-nè iin tnùhu, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cui sí ini Dios. Doco nú ducán nì cúndúá ñà-quee tnùñuhu xì-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cúí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáà, dandu chicá quee víá nì cúí? (Doco cóò, màsà cáhí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhà nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchì, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xì-né.

Nsidanicuú nèhivì, íá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Cóò, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuú-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsi Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nù tutu ìí:

Còò ni-iin ana nìhnú ndàcuisì ini-xi; ¹¹ cóò ni-iin ana sàà cundaà ini-xi, cóò ni-iin nandúcu ndisa nansa íá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quídá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsii. Te tùha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán íá palabra xi-ne nahi venenu xi iin cóò dàná. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tàhvì chihán-nè dìquì ñànitnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchì. ¹⁵ Yàchì gá nacání ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui nì yàha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo maní-ndà. ¹⁸ Te có-yùhí stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhà-ndá, nsidaa ñà-ndúá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadí-nè yuhù-né, vàchi íá stná cuàchi-ne, nacua íá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì.

²⁰ Ñàyùcàndùá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nù Dios sàhà cui sí ñà-chívàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quídá ley mà, cui sí nduá ñà-cundaà ini-ndà íá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, íá ndisa nansa ndee vaha-nda nù-yá, te cóò ni-iin ley chívàha-nda sàhàmà. Mà úhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú nì cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta.

²² Vàchi nú sàni xiníndisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni íá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tnùñuhu xì-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dànáà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcàndùá uun-ni sàhatahvì-yàndô gracia xi-ya, te sàhájàn vátùni ndee vaha-nda nù-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi

nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmì cui, te cuitià nìi-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-ndúá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhàjàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vàtùni nì quida-ya xì nèhivì sànaaha na ní dàyàha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né.
²⁶ Daaní, inga ñà-dìsàhà-xì nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndàà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vátùni ndenihi-yàndó na ian nduu-nda nèhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndeníhì vaha guá xì mii-xì? Pues, có-ndúá ñà-cachi gá-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vii-né ley ì? Còó, divi sàhà-ñá mà cúndiáá gá ni-ñàha nù-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá.

²⁸ Ñàyùcàndúá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nù-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yà nduá xiñuhu, màdì ñà-chivàha-nda ley (sànaaha ma).
²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còó.) ¿A có-ndúú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vachi imindaa Dios íá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivì nù-yá nú ni cúnindísà-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchi raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gá ley nì sàha-ya? Còó, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmì cundiaa ley mà, nú ducán.

Nansa nì quida Abraham sànaaha

4 Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sànaaha? ¿Nansa íá ñà-ndúá nì nihítàhvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nihì-né ndee vaha-ne nù Dios nì cùí, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhàjàn, doco nù mii-yá, còò, mà cùí. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindísà Abraham Dios, ñàyùcàndúá nì nihì-né nì ndee vaha-ne nù-yá”, cachá.

⁴ Pues, ni cachí-ndà íá iin ana quidáchúùn nù-ndà. ¿A cutàhvi-né ñà-ndúú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-ìnihíca-ndá nù-né nduá. ⁵ Doco (tucu íá xì ichì Dios), vachi mate còò obra ni quida-nda, doco nú xinindísà-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nù mii-yá íá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivì cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sànaaha, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá íá xì nèhivì nihítàhvi ndee vaha nù-yá mate còò obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà:

Nansicáhán nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhán-nè nù cò-itnìí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nihítàhvi stná nècuàchi nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì íá seña xi-ya icà-xì? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachí-ndà nì ndee vaha-ne nù-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindísà-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-dìsàhà-xì nì ndee

vaha-ne nù-yá? ¿A sàhà ñà-ítúú seña mà icà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nù-yá).

¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcunaha-né ñà-màcù-tuu seña mà, te cunduamà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nù-yá sàhà-ñá nì xinindísà-né mii-yá. Vachi tàñáha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxinindísà-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcàndúá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchi xinindísà-xì-yá, mate còò ni-iin seña mà icà-né, doco xinindísà-né, te ducán ndee vaha stná-nè nù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchi íá seña mà icà-xì, yua stná mii-né nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindísà stná-nè mii-yá nduú stná mà, vachi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchì mà na tàyò seña mà icà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer, doco cuisì-nì nèhivì xinindísà nihítàhvi xán

¹³ Sànaaha nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nihítàhvi-né cucumi-né ñuhivì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yùcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindísà-né mii-yá, te ducán nì ndee vaha-ne nù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivàha-ne.

¹⁴ Vachi nú cuisì ana chivàha xi estilu sànaaha nihítàhvi, dandu mà cúndiáá gá ñà-xinindísà-ndáyá, ni mà nihítàhvi gá stná-ndà ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vachi nú sàhà ley sànaaha ni cúndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vachi modo jaàn vátùni dacútàhvi stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nihítàhvi stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sànaaha, te ducán stná ndohó ana xinindísà nahi Abraham mà. Vachi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-ndúú stná nècuàchì mà xii nsidanicuú-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nù tutu ì (na ní càhàn-yà xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gá descendencia xi-nì cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyùcàndúá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nù Dios. Vachi nì xinindísà vaha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danatíacú xì nsii, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóo ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindísà-né mii-yá, nihnú ini-nè íá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindísà-né ducán, mate ináhà-nè yáha ga sàsàhnú-né. Vachi sà-ítúú xinu-ne 100 cuià, te ináhà stná-nè ñà-mà cùí gá coo dèhe (ñàhàdihì-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindísà vaha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xì duda, vachi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-néyà, ²¹ vachi nì xinindísà-né ñà-vátùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà xi-né. ²² Te

sàhà ñà-nìhnú ini-nè ducán, ñàyùcàndùá nì ndee vaha-ne nù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ìi, doco màdì cuísi sàhà Abraham cáhàn palabra mà. ²⁴ Còò, sàhà stná ndohó cáhàn, vèchi stná ndohó, vètùni ndee vaha stná-ndà nù-yá nú ni cúníhnú vaha stná ini-ndà mii-yá ana nì dānātiácú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vèchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xì ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después nati-acu-yà sàhà-ñá nìhì-ndà nanduu-nda nēhivì vaha nù-yá.

Nansa iá ñà-ndiaha ñi nìhitàhvi-ndà nú sàni ndee vaha-nda nù Dios

5 Vichi ndisa sàni ndee vaha-nda nù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcàndùá, ndiaha gá sàndòò-ndà nù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nìhnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundi-atú cuàhà anima-ndà, vèchi (nsìquívi) nìhì-ndà gracia xi-ya, te cudí gá stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quivì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudí ini-ndà. Còò, vèchi cudí stná ini-ndà nú icúmí-ndà yaha-nda tnùndoho, vèchi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvètùni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudí ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nù-yá. ⁵ Te nú ducán nìhnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nìhì-ndà consuelu mà, mà dándàhvi-yàndó. Vèchi sàni sàhatahvi-yàndó Espíritu Ìi xí-yá, te divi Espíritu Ìi nduú ana chináhá xì-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vachi ndohó, na táñaha ga cucumi-nda ni-ñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vaha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vèchi iin nēhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanitnaha-ne, mate nēhivì vaha ni cundú nècuàchimà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee inì-xì cui sàhà inga nēhivì nú vaha ndisa ini nècuàchimà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vètùni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vaha-nda nù-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nì-yá. Ñàyùcàndùá, vichi, chicá más icúmí-yà dacácu-ya anima-ndà nù castigu xi-nda, vèchi ñà-sàni ndòò vaha-nda nù-yá nduá. ¹⁰ Vèchi antes, na ian xinì ùhì-ndàyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhe-manì-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì nàcùndoo vaha-nda nù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà úhì càcu dahuun-nda nù-yá, vèchi sàni natiacu Dèhe-manì-yá, te itíácú-yà. ¹¹ Te yáha ga cudí stná ini-ndà sàhà-yá vichi, vèchi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-ndà Jesucristu ndohó, te nì nìhì anima-ndà nì nàcùndoo vaha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòò cuàchi ñuhivì. Daaní, sàhà stná

cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcàndùá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nēhivì nchícùn gá, vèchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vèchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nù nēhivì ñuhivì, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndàà nduá, có-itníf Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còò ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni nì xihì stná nsidaa nēhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhivì, ¹⁵ doco có-ndùdává cuàhà-ñá. Vèchi tnùmanì nìhì-ndà nù mii-yá, tucu iá nù ñá-nduá nì quida Adán, vèchi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchimà, cuàhà sàstnùhù nēhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vèchi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvi-yá cuàhà nēhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nù-ndà.

¹⁶ Te ñà-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-nduá nì cuu na ní sàhatahvi Dios ndohó, vèchi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nēhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nìhitàhvi-ndà nù-yá, te ndeé vaha-nda nù-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nēhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-nduá nì quida mindaa nècuàchimà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xi nēhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vèchi sàhà mii-yá vètùni nìhì-ndà vihi gracia; nìhì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vaha-nda nù-yá, te ducán seguru cundee-nda (nù ñà-có-ndiàà), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nù nsidaa nēhivì, pues ducán iá stná xì obra vaha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vètùni nìhì nsidaa nēhivì ndee vaha-ne nù-yá, dandu cutiacu ndiaha-né.

¹⁹ Imindaa nēhivì sàhana cóni íní xí-yà, ñàyùcàndùá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nēhivì cuàchi. Te ducán stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini víi xì (ñà-nduá cachí Dios), te ducán nì nìhì cuàhà stná-ndà nanduu-nda nēhivì nìhnú ndàcuisi inì-xì.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nēhivì. Te ndisa, cuàhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvi Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vèchi antes na ian nì cundee cuàchi nù nēhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nēhivì nìhnú ndàcuisi inì-xì, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaàjàn.

Nansa cundee-nda nù cuàchi-nda, te nìhì-ndà quida víi-ndà nacua cuní Jesucristu

6 Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vaha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nìhì

gá-ndà más gracia? ² Còó, mà váha, vâchi ñnansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-dìsáhà-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sà-ínáhà-nsiâ nansa ni cuu na ní cuhii-ndà, ni sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian ni xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian ni cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian ni xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà ni quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùù-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni ni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàà stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. ⁶ Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà ni xihì-ndà xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxinítnúni nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà nihì gá cuàchi-nda cundeá nùù-ndà, ni màsà dándácù gá stná-mà nùù-ndà. ⁷ Vâchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùù-ndà ñà-qui-da-ndañá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísà stná-ndà icúmí-ndá cutiacu-ndà cundoo-nda xì-yá. ⁹ Ináhá-ndá ni xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gá-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni ni xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itiacú (ndiaha-yá), iá-yà nùù Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-ndà na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quídá gá-ndà cuàchi. Te ni cúnihnú stná ini-ndà itiacú ndisa-nda nùù Dios quídá Stoho-ndà Jesucristu.

¹² Ñàyùcàndùá, mientras itiacú-ndà xì iquicúñù-ndà ñuhiví yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-ndà, ni sàhà-ndà, ni-iin xaan xì-nda. Còó, vâchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-ndà, te vichi ni dáyâha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisi mii-ní-yá ni cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vâha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vâchi mà dándácù gá cuàchi-nda nùù-ndà, vâchi màdì ley sànahà nduá nchìcùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

Iin ejemplu nacání nansa nisa ìa xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevâha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sànahà ma nùù-ndà? Còó, mà nunca. ¹⁶ Vâchi sà-ínáhà-nsiâ nansa iá na sàà-ndà ndahà iin lamú, pues divi peón xì temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùù-té. Te ducání iá stná xì ani-ma-ndà, vâchi nú ni quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndá sàà-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchi-ndá nùù-xí, dandu sàà-ndà cunihnu ndàcuisi ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì san-

duu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùù cuàchi-nsia; cuisì ñà-ìá vii xinúcuáchi-nsiâ nùù-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiá sàhà (peón quidáchúùn) ñuhiví yohó, vâchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xi-nsiá: nacua nisa cudii guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-ìá siquini, te yáha ga nisa quida ndevâha-nsia, pues vichi xiñuhu cudii stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vii, dandu nihì-nsiá cunduu-nsia ñehiví ìì xí-yá. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùù ndahà cuàchi-nsia, cóni sà-íníni-nsiá ley xì ichì víi. ²¹ Doco còò ni-ñàha ni nihì-nsiá nùù inga ichì mà, vâchi cuisì-ní ñà-dandáñùhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vâ-nsiá sàhà ñà-ndùá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì san-doo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchi-nsiâ nùù Dios; sàni dàhíi stná-yà sàxinít-núni-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vâchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchi-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihì-nda. Doco ñà-ndùá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-ndà nansa nisa ìa xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

7 Ñání, dava-nsia sà-ínáhà-nsiâ nansa cachí ley xì Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachí yohó. Sà-ínáhà-nsiâ (ñà-cuisi-ní) dècuèndè quiví cui-ndà dandacú ley mà nùù-ndà. ² Vâchi nú sàni nandàhà iin nècuàchi ñahà, dandu iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ìi-nè mientras itiacù-va nècuàchì mà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu mà cúndiáá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itiacù-va-ne, còò permisù coo nècuàchi ñahà mà xì inga tiàa, vâchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìi-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúndúá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñání, vâchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xì Cristu, ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá) có-dàndacú gá ley sànahà ma nùù-ndà. Libre iá-ndà vichi, vâtùni cundoo-nda xì inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vâha, te cudii ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cùdîi ini mii-nda nisa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-ndà nansa cachí ley (xì Dios ñà-màsà quídá-ndá ducán), dandu chicá màs nì cuni-ndà quida ndevâha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-ndà cui-ndà nì cúí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sànahà ma, vâchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndacú gá ley mà nùù-ndà, vâtùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vâtùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdiá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sànahà ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xì-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu za cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà ìndù ìñàha có-íá vii nú màsà cächítñùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cächí ley mà ñà-mà váha xihò-ndà (ñà-ìcúmí ñanitnaha-nda), dandu yùhù mà cúndàà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà ni cúí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseu xi ñà-xihoé. Vàchi nú có-cúndàà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí íá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nìsa cudíi gá inì ié` ñuhiví, te còò ni-ìñàha ni sándúú ley mà núí. Doco nì sàà iin quívi nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi íá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòà sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cúí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cúí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhî nansa cachí ley mà, ñàyùcàndùá nì dándàhviá yùhù, te (nì cundeá núí), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-ndùá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá; vàha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu za tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vàha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà cächí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vàha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vàha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini íá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi nì cachi Espíritu Ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdi libre ié` quide ñà-íá vii, cutu cuàchi nduá quidé.

¹⁵ Vàchi ni có-cúndàà vàha inì nansa iá ñà-ndùá quidé, vàchi ñà-cúdi inì sàhà-xí, có-quidéà. Te ñà-có-cúni quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vàha ndisa nduú ley mà.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, màdi ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-ndùú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhî, inii míí nacua nduí nèhivì, còò ni-iin ñà-vàha. Mate cudíi inì quide ñà-íá vii, doco có-nàníhí nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun vii cuní quide, có-quidéà; te chuun quini có-cúni quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nú có-cúni quidé ñà-ndùá quide, dandu màdi yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiààmà). Divi cuàchi íá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, ducán íá xì; na quívi cuní quide iin chuun vii, dandu sadí ñà-chìcuéhè íá ini anímè núí. ²² Ñà-ndàà nduá, ini anímè cudíi inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahàsáhí, ñà-yúcán nduá sadí xì

nùù ñà-vàha nacání inì quide, te cundéàmà núù ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí núù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cúí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vàchi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátuni càcui)! Ñàyùcàndùá, ini anímè xinúcuáchí núù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñúí, còó, cutu ñà-ndùú cuàchi (cuníá) quide.

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìi xí Dios

8 Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-ndùá xího-nda, cuisì-nì ñihnú ini-ndà sàhà ñà-ndùá cachí Espíritu Ìi xí Dios. ² Vàchi ñà-íá-ndà ndahà Yà-ìi mà, ñàyùcàndùá sàhà Jesucristu níhítàhvi-ndà vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndà libre núù ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándò. ³ Doco ley sàhana ma, mànicúí (chindeándò), vàchi mà sàà nèhivì chivàha vii-néa, ñàyùcàndùá, mii Dios (nì chindee-yándò), nì dàquixí-yá Dèhemaní-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuàchi, (dandu nì dándàà-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá` mà núù-ndà ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátuni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vàchi có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-ní ñà-ndùá cachí Espíritu Ìi xí Dios nduá ñihnú ini-ndà.

⁵ Vàchi nèhivì tùha cunchicùn ñà-ndùá cudíi ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá ñihnú ini sàxinítnùnì-nè. Doco nèhivì nchícùn xì ñà-cúdi inì Espíritu Ìi xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá ñihnú ini-nè. ⁶ Vàchi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá ñihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàà-ndà cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìi xí Espíritu xi Dios nduá ñihnú ini-ndà, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cúdi inì mii-ni-nda nduá ñihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-ndà Dios nduá, vàchi nú ducán, dandu có-íá gà-ndà sujetu núù ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vii-ndà ley mà.

⁸ Ñàyùcàndùá, nèhivì ñihnú ini-xi cuisì ñà-ndùú gustu xi mii-né, mà cúí natúi-ne núù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-ñihnú gà inì-nsia ñà-ndùú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu Ìi xí Dios ani-ma-nsiá; còó. Ñà-ndùá cachí Espíritu Ìi nduá ñihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nèhivì còò Espíritu Ìi xí Cristu anima-xi, có-ndùú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-ndà, dandu ñà-sàni ndee vàha-nda núù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-ndà núù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dándáciácú xí Jesucristu, te ñà-íá Espíritu Ìi xí-yá ini-ndà, ñàyùcàndùá mate ni cúí-ndà, doco icúmí stná-ndà natiacu-ndà quida-ya, vàchi inácaa Yà-ìi mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá ñà-sàhà-xí có-xiñùhù quida gà-ndà nansa ni nì cui nacua cudíi ini mii-nda quida-nda. Còó, ñàni. Màsà cúndóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vàchi nú nì quida-nda cuisì ñà-ndùá cudíi ini mii-nda, dandu

icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, ni cuáha-nda chindee Espíritu Ìi ndohó, dandu nihì-ndà dandáñhú dahuun-nda chuun (siquini) cuní-ndà quida-nda, te nú ni nihì-ndà ducán, dandu vida ndiaha nihítáhvì-ndà.

¹⁴ Vàchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu Ìi xí Dios ñà-dacúndéhe-yànè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùù mii-yá sàni nihì-ndà Espíritu Ìi xí-yá, doco Yà-ìi mà, có-ndúú-yá iin ana dandacú ndéé nùù-ndà, te ò dayúhì xì-ndà. Còò, siempre chindéé-yândò ñà-cunih-nu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamání!” vàchi yua-nda nduú-yá.

¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìi mà xì-ndà ini ani-ma-ndà, ñà-ndúú ndisa-nda dèhe-ya; te stná ani-ma-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahví-ndà ñà-cuicà-yá nùù-yá, vàchi icúmí-ndà cutnaha-nda xi Cristu nihítáhvì stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vàchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùù-yá.

¹⁸ Vàchi iyuhu nduá icúmí-ndà ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndúá nihítáhvì-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndúá ni quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vàchi cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya.

²⁰ Vàchi nsidaa ñà-ndúá ni quidavàha-ya ñuhiví yohó, ni sàà ni cuchicueha. Doco màdì sáhà ñà-cuní miá ni cùú ducán, còò; sàhà-ñà ducán ni chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yàndò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cundúú gá iin lugar ni cuchicuehe; vàchi icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuísi ñuhiví nduá quidá ducán; còò, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán.

Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihítáhvì-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìi xí-yá, vàchi divi-ya nduú tnù-manì primeru xi-nda nùù-yá. Ñàyùcàndùá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴ Vàchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá ni nihì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuéyàà-ni ni cúndiátú-ndà dècuèndè cachi cuni-ndàñá, vàchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nihì-ndà nduá, vàchi nú sàni nihì-ndà iñàha, dandu mà cáhí gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìi xí Dios, chindéé-yà ndohó, vàchi có-cùndàà ini-ndà nansa càcàn tàhvì-ndà nùù Yuandiaha-nda modo ndiá ìcà-ndà, doco Yà-ìi mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùù Yua-nda Dios, mate ndohó, cuísi-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìi xí-yá, vàchi Yà-ìi mà, cuísi ñà-ndúá cuní Yuandiaha-nda nduá xícàn tàhvì-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana ni chitnùnì ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vàchi nsidaa nèhivì sà-ináhá-yà dècuèndè antes, divi ni chitnùnì ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana ni chitnùnì ini-yà cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana ni cana-ya. Te nèhivì ni cana-ya, divi ni nihì stná ni ndee vaha nùù-yá. Te nsidaa ana ni ndee vaha nùù-yá ducán, divi ni nihítáhvì stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùù-ndà. ³² Vàchi cunaha-nsiá, ni Dèhemanì-yá cóni cùhì ini-yà; ni sàhatahvì-yàndò ni xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcàndùá seguru icúmí-yà cuàha stná-yàndò nsidaa ñà-ndúá xiñuhu gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi dīquì-ndà nú sàni nacàxin-yàndò? (Còò, mà cúí), vàchi sàndèníhì vaha-yàndò. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsídá cuàchi xi-nda? Còò, vàchi divi Cristu ni xihì cuenta xi-nda, te ni natiacu-yà, dandu ni sàcòò-ya ladu cuàhá Yuamánì-yá Dios, te ndè càhàn nihni stná-yà sàhà-ndà.

³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxió xí-ndà nùù Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-ndà? Còò, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhà tnùndoho ni coó, te ò cuàhà vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quínì nèhivì xì-ndà. Doco còò, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò ni yáha ndahví-ndà, ò núú cuàhà peligrú iá-ndà, te cuní nèhivì cahni-néndò, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-ndà.

³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìi (ndé càhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-ndúú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcàndùá ndui te ñuu nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsì.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yàndò. ³⁸ Te yùhù, ináhá vahi iin-ni icúmí-yà cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhà vida, te ò ni sàà-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàha ni cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá; mate ni coó cuàhà tnùndoho quivì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivì, ò andea, ò ndéni ni cui, mà cúí dacúxióàndò nùù ndahà-yá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndàhvì-yàndò).

Ícúmí Dios chindee-yá nèhivì raza Israel

9 Nèhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yà ñà-ndàà nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachì ndàì xì-nsiá, vàchi inácáá stná Espíritu Ìi xí Dios inì, ñàyùcàndùá, in-

áhî ini anímè ñà-ndàà nduá cuàhìn cachi yohó. ² Cuna-ha-nsiá, cuàhà gá tnùnsí ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání inì) sàhà ñanit-nahi, divi nèhivì raza xi. Dispuestu ié` nihìchihén, te ndañuhí nùu Cristu nì cùí (sàhà-ñá ni sàà tnahi càcu-ne nùu-yá). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nìsa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yanè ley ìi xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùu-yá na cahví-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha ñi nì quida-ya comprometer xì-né. ⁵ Te yohótèhè primeru-nè, divi yohótèhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcò; te iin nèhivì ñuu-nsí nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-ndà mii-yá, vâchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùu nsidan-icuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios (sàhà raza-nsí mà), màsà cúníhnú ini-ndà sàni yàha uan. Vâchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ìi xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi nì cachi Dios xi nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nihitáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còò ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còò, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vâchi nì ìa iin palabra nì cachi sahnú-yá xì nècuàchì mà, divi ñà-yòhó: "Iin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sá-íá dèhe (ñahàdihí-ní nani) Sara".

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-nduá nì cuu xi Rebeca, ñahàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹ nì cachi Dios xì-né: "Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùu luchì nchícùn gá". Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñáha ga tùnuu mèè mà, tàñáha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íá vâha. Doco ñà-jaàn nì cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nâcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chít-nùnì ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nùu tutu ìi: "Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còò, có-xìñùhí-te", nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñà-cò-quidá víi Dios nduámà? Còò, ¡màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: "Cuisì yùhù icúmí cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì". ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdi ñà-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sàhandee íni-nè quida-ne; còò, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùu tutu ìi itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: "Yùhù, sàni chitnùnì inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundee nùu-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xì", nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vâtùnì cun-

dehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yà ani-ma-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: "Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cut-nii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?" ²⁰ Doco còò, màsà cáchì-ndà ducán, vâchi có-ndùdává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán xi-yá? Vâchi ni cachí-ndà iá iin quidi nì quidavàha iin nèhivì. ¿A vâtùnì nú ni cachá` xì-né: "¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?" Còò, ²¹ vâchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cùdî ini-nè. Vâtùnì tnii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá cor-riente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahì quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còò, (tucu iá), vâchi na iin quidi finu nduu-nda nùu-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indèhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nihitáhvi xì tnùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdi cuisì nèhivì raza Judea. ²⁵ Vâchi dohó cachí stná tutu nì tiàa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachi xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachi xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sàni cachi ñà-mànì gá-nè nùí. ²⁶ Vâchi nèhivì ñuu ndé nì cachi ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiàa Isaías sàhà-né: "Mate cuàhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuàti ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vâchi ñà-nduá sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yañà". ²⁹ Daanì, ñà-yòhó nì cachi stná Isaías mà:

Ansivéhè Stoho-ndà Señor, vâchi dandacú-yá nùu nsidanicuú iñàha; te nú mà dácàcu-ya iin ùi-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vâha-ne nùu-yá, doco vichi vâtùnì nihitáhvi-né ducán nú ni cúníndisâ-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vâha-ne nùu-yá, doco còò, cóni níhì-né natùì-ne nùu-yá ducán. ³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihitáhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdi sàhà ñà-nìhnú ini-néyà. Vâchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquihì sàhà-xí iin yùu, te nì sàcasàn-né. ³³ Vâchi divi ducán nì cachi Dios nùu tutu ìi, (ndé cachí-yà):

Cuàhin techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùu cahnú caquihi sàhà nèhivì, te ndua-nè, vàchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuín ini-nè.

Ndèni nèhivì ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vètùnì càcu-ne

10 Ñàni, xi nsidaa anímè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xícàn tàhví nùu-yá. ² Pues ñà-ndáa nduá, sáhandee ini-nè cahví-néyà, doco tà cúnidáa vaha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vaha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo ni cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísâ-ndá, te ducán sàni ndee vaha-nda nùu-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, ni tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vaha-ne nùu-yá ni cùí. Dohó ni cachi Moisés: “(Cuisi) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley mà, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vaha-nda nùu-yá, (dandu ni cúniní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloría —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhiví yohó— còò; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-ìcúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tixi ñuhiví”, na ian cuàhàn-ndà danátiácú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Còò. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vaha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachít-nùhu-nsi xi nèhivì na cachí-nsi xi-né xiñuhu cunindísâ-né mii-yá. ⁹ Vàchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísâ-ndá ñà-ni natiacu-yà ni quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vàchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísâ-ndáyâ, te ndee vaha-nda nùu-yá; te xi yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xi ñà-jaàn nihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachít-nùhu-nsi xi nèhivì.

¹¹ Vàchi dohó cachí tutu ìì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxicocuín ini-nè ñà-ni xinindísâ-né mii-yá”. ¹² Vàchi iin-ni ndiá nsidaa-nda nùu-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vàchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sàhatahvi-yándò gracia xi-ya na ndàcùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivi-yá, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Doco (náhà xicà), nú tàñáha ga cunindísâ nèhivì-yá, mà ndàcùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindísâ-néyà nú tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ìì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni

quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel ni càhvi xi razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) ni cachi stná Isaiás (xi Dios): “Sacu nèhivì ni xinindisa-xi ñà-ndùá ni cachi-nsi xi-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-ndùá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa nduá sàni inini-ne palabra mà, vàchi (cachí tutu ìì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá).

Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cúnidáa ini nèhivì Israel, ñàyùcàndùá (cónì xiníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) ni tiaa Moisés, (ndé càhàn Dios xi nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúnì-nsià nèhivì inga ñuu ñà-ndùú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhin quide sàhà-né, icúmí-nsià cumbidia ini-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmí chindei-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, ni cachi Dios.

²⁰ Daaní, después ni tiaa stná Isaiás inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó ni cachi-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xí antes, sàni nihitáhvi-né cahvi víi-né yuhù vichi. Mate antes cónì sándúlócô-nè sàhì, doco vichi sàni dàtnúì sàxinít-nùnì-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¿Ndahví-nè!) vàchi ndui te ñuú iín càhàn xi-né, te caná stná-nè, doco có-ìniní-né, cutu càhàn-nè dìqui palabra xí”.

11 Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoò nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) nduá vichi? Còò, màsà cachí-ndà ducán. Vàchi cunaha-nsiá, yuhù nduú stná iin nèhivì Israel. Yohòtèhè stná nduú Abraham, te descendencia xi xii-nsí Benjamín nduú stná. ² Vàchi nèhivì raza-nsi Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachi Dios ñà-nèhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcàndùá, màdì-ñá sàni nacoò nihni-ya nèhivì xí-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sá-ináhâ-nsià nansa cachí tutu ìì ndé càhàn Elías, xicàn tàhvi-né nùu Dios, nacání-né xi-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó ni cachi-nè xi-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchì càhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsi sàni sahnì nèhivì, te sàni dàndùtù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor: làcà mindái ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yuhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá ni cachi Dios xi Elías mà? Dohó ni cachi-yà: “Còò, vàchi sàni chitnùnì ini ñà-cundoo ùsà gà mil nèhivì-xi mà càhvi xí yùu yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, ni cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndísâ xí-yà vichi, mate sacu xinduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cùí cunduu

stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cúndiáá obra xi-ne nùù-yá nì cùí, dandu mà cúndiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cóni nihì-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nihitáhvi xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachì stná nùù tutu ì: “Sànì chitnùnì ini Dios cumi nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quidì-nè, quidámáxinì-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quivì vichi, ducán iá xì-né”, cachì tutu mà. ⁹ Daaní stná David sànaaha, dohó nì cachi stná-nè:

Ni sàà nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cúnduámà; te ni sàà stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Ni sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vachi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disàhà-xì sàni nihì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñin stná ini nècuàchì Israel na indèhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcàndùá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndòo nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nihitáhvi nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàà quivì nàcùndoo vaha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nihitáhvi nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhin càhin xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni nihì chuun cacanui cachitnùhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachì. ¹⁴ Te cunì quida vií chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nèhivì raza xi, áma ndúdì stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vachi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhámà nì nihì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmì nàcòo nú sàni nandudì tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachì estilu sànaaha sàhà pan primeru ñà-nduá pan ì dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ì stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vachi nú ì yohòtéhè-né sànaaha, dandu ì stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnù; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnù nì natnii tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachì Pablo, vachi sàni nihitáhvi stná-nè ñà-ndiaha ì nìsa icumi cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vachi nècuàchì raza-nsì Israel, na iin yutnù tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachì-ndà ní tàhndè iin ùi rama yutnù tàtá, te nì natnii tnahá xi iin ùi ndahà yutnù yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xi mii-nsiá nècuàchì inga raza; vachi rama yutnù yùcù nì natnii tnahama, sà-itiácùà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnù tàtá mà; dítà fuertèa tècuí nùù yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xi mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsià ñà-ndiaha ì xi nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxì inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùù nèhivì Israel mà, vachi divi sàhà nècuàchì mà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ì mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnù nì natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnù mà itiácùà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácù yohò-nú.

¹⁹ Doco vihini cachi-nsià palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùù nècuàchì Israel, vachi (nì quindiaa Dios-nè nùù lugar xi-ne sàhà-ñá quìhvi nsiùhù), na ian nì tàhndè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quìhvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndàà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùù Dios). Doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cóni sánìhnú gà ini-nè mii-yá. Ñàyùcàndùá, mate nùù mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsià yà nduá. Màsà cútúxì ini-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vachi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhàjàn) nì cuxio-ne nùù-yá nacua nì cuu xi chiò yutnù tàtá nì tàhndè mà; ñàyùcàndùá, ducán stná mii-nsiá ana nì quìhvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vètùni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vachi nècuàchì raza nì tùcù inga ichì mà, cóni dácàcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vachi nú coó, dacúxíó stná-yà mii-nsiá nùù-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú ni nácùnìndìsà-né mii-yá, vètùni (nàcùndoo vaha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnii tnahá tú chiò yutnù nì tàhndè mà, vachi Dios, icúmì-yà poder quida-ya ducán.

²⁴ Vachi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsiá cuàhà ñà-vaha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamà na ian nì tàhndè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnii tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhi nansihvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vachi queamà na ian danátnii tnahá tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tàhndè.

²⁵ Ñáni, cunì cundaà ini-nsia sàhà iin chuun nìsa ìa dèhé antes còtó cachi-nsià ñà-chicá nchichì-nsià. Vachi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxinì-nè vichi, te ducán icúmì coo ndè cachi sàà cuacatnahá

nadaa ga nêhivî inga raza quîhvi ichî mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ìì:

Mahì nêhivî ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñúhú-yá nsidaa ñà-có-ndiáà ni quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra ni càhàn sàhnúí xi-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cahíchi ini) nêhivî Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcàndùá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vàha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchimà, màni cuáhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vàchi ni cachì-yà xi xii-né icúmí-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvi-yándò; ni mà túha stná-yá naxicocufin ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándò. ³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni íníní nècuàchì Israel, ñàyùcàndùá mii-nsiá ni indehè ndàhvì-yà vichi. ³¹ Te ducání íá stná xi mii-né, mate có-íníní-nèyà vichi, doco ¿ìndù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvì-yànè nacua ni indehè ndàhvì stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcàndùá, nùu mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nêhivî cuáchi có-íníní xí-yà. Te divi sàhájàn vètùnì iin-ni cundehè ndàhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gà ni quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yà nsidanicuu ìñàha. Te ináhá-yà ñà-nduá cachì-yà, xi ñà-nduá quidá-yá, mate nêhivî, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vàchi còò ni-iin ana cundaà ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-nda Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán sáha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xicàn tòò-yá ìñàha nùu-xí, te cunihica-yá nùu-né; còò. ³⁶ Vàchi mii-yá ni quidavàha xi nsidanicuu ìñàha, te sàhà poder xi-ya íá ìì nsidaa ñà-jaàn ñuhivì yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì quèé gà más tnùñuhu) xí-yá, ñàyùcàndùá ni sàcòò nsidaámà, an-sivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

12 Pues vichi, sàhà-ñá cuáhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñàni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvi-ndàyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ìì cudí ini-yà sàhà-xí, vàchi divi nacua ndiá ìcà-nda cahvi vî-ndàyá ini anima-nda ndujàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nêhivî ñuhivì yohó, màsà cúnchícùn gà-ndañá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxínitnùnì-nda sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vàchi nú ni nàcùnìhnu ndiaha ini-nda, dandu sàà-nda cundaà vaha ini-nda nansa cuní-yà quida-nda, vàchi cuáhà obra vaha cudí ini-yà quida-nda, xi cuáhà ñà-ìá vîì.

³ Yùhù sàni nihitáhvì gracia nùu-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndùá, cachí xi nsidaa-nsiá ñà-mà vaha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-nduá ndiá ìcà-nda. Xiñuhu nacani sahnú ini-nda sàhà mii-nda según nansa ni sàhatahvi-yá iin iin-nda cunindisa-ndayá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-nda, cuáhà ñà-nduá icúmíá, doco iin ian xi chuun quidá. ⁵ Pues ducání íá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-nda Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuáhà-nda, vàchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-nda nahi cuerpu-nda.

⁶ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda sàni nihitáhvì-nda iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa ni sàhatahvi-yándò gracia xi-ya. Ñàyùcàndùá, nú sàni nihitáhvì-nda càhàn-nda iin razón ndiaha quixí nùu-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsìhi ini-nda quida-nda nacua sàà-nda xiníndísá-nda. ⁷ Te ò nú sàni nihitáhvì-nda cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-nda. Daaní, nú ñà-chi-naha-nda ñanìtnaha-nda nduá ni nihitáhvì-nda, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú ni nihitáhvì-nda danácuàhandee stnahá ini-nda, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-nda. Te ò nú chuun ni nihitáhvì-nda nduú ñà-dacútáhvì-nda ñanìtnaha-nda ìñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-nda, doco màdì sàhà-ñá ndanihi vaha nêhivì-ndó. Còò. Te ò nú ni nihitáhvì-nda ñà-cunuù-nda (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-nda, doco viví-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun ni nihitáhvì-nda nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cúdí ini-nda quida-nda ducán.

Nansa ndiá ìcà-nda quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-nda cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, doco màsà dánánì uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-nda sàhà ñà-có-ìá vaha. Còò; cuisì ñà-ìá vîì ni cúnchícùn-nda. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-nda, vàchi iin-ni ñanì xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóò stná-nda ñanìtnaha-nda ni quèé tnùñuhu xí mii-né, (màdì ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-nda; còò. Ni cuáhandee ini-nda quida-nda ñà-nduá quidà-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnucúachí-nda nùu Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-nda sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá. Te nú yáha-nda tnùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-nda, te nicanicuahàn ni càcàn tàhvì-nda nùu-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nêhivì xí Dios, dandu ni chindéé-ndánè. Te siempre ni quidáñúhú-nda nècuàchì sàà visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nêhivì quidá quínì xí-nda, ni càcàn tàhvì-nda sàhà-né, màdì-ñá càcàn chihán-nda diquì-né.

¹⁵ Ni cúndóò dí-nda xi nècuàchì cudí inì-xi, te ò nú tnùnsí ini ndohó-ndé, dandu stná ndohó ni cúndóò stná-nda tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóò màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còò. Xiñuhu ñà-cu-

nihnu ndahvi ini-ndà. Màsà cúníhnú ini-ndà nchichí gà-ndà. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nēhivì xì-ndà, màsà nácání ini-ndà naxicocuñin-ndà quida stná-ndà xì-né nacua nì quida mii-né xì-ndà. Siempre ni cuáhandee stná ini-ndà quida vii-ndà xì nsidaa nēhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-ndùá sàà-ndà quida-nda, ducán xiñuhu cundoo manì-ndà xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màní, màsà náchítácùhá-ndà ñà-ndùá quidá nēhivì xì-ndà. Nùu Dios ni ndóo nsidaájàn, vèchi dohó cachí-yà nùu tutu iì: “Cuisi yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana iníhíca, icúmí-nē danàà-né quide, cachí Stoho-ndà Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu iì: “Nú iá iin ana xiní ùhì xì-ndà, te xihì-nè doco, ò xihì-nè tècuif, dandu ni dácúxí-ndánē, te ni cuáha stná-ndané tècuif coho-ne. Vèchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-nē nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-ndà nacua quidá nēhivì malu xì-ndà; còó. Ni quidá víi-nda xì-né, vèchi sàhàjàn ñà-sàni cundee-nda nùu-né nduá.

13 Nsidaa-nda ni cúníni-ndá nècuàchì xídandacú, vèchi Dios nduú ana nì chitnùnì ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vèchi, nùu mii-yá nì nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì cahíchi ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchi stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmí-nē nihì-né. ³ Vèchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-ndùá ñà-dayúhì xì-ndà te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisi nècuàchì có-quidá víi icúmí-nē dayúhì-nè. Te nú có-cùnì-ndà dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudìi ini-nè sàhà-ndà. ⁴ Vèchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhì-ndà, vèchi autoridad mà, icúmí-nē derechu dan-dohó-nèndó, te vátuni quida-neà. Vèchi na ian nùu Dios xinúcuáchi-nē na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñá yúhì-ndà nihì-ndà castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnsídá cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xí chíyàhvi stná-ndà renta nùu ñuu-ndà. Vèchi autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchi-nē, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu danàà-ndà ñà-ndùá in-íhíca-ndá nùu iin nēhivì. Nècuàchì xícàn dìhùn sàhà ñuu-ndà, ni cuáha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóo tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-iñàha màsà cúníhíca-ndá nùu nēhivì. Doco ñà-ndùá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndà sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley iì nduá. ⁹ Vèchi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídacuíhná-ndá; ni màsà cáhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndùá icúmí nècuàchì mà. Te iá gà más ñà-ndùá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì pal-abra-ni nduá, vèchi ñà-ndùá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà

sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanitna-ha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xì-né nduá), vèchi còó dañu quidà-ndà xì-né. Ñàyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida vii-ndà cumplir ley iì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vèchi ináhá-ndá nansa vèxi tiempu vèchi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñàyùcàndùá màsà cùndóó-ndá quidámáxiní-ndà, vèchi vèchi chicá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nisa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vèchi sà-itúu tiempu danátnùu (Dios ini anima cuàhà nēhivì) inicutu, vèchi tiempu vèchi (na xicá-né ichì) ñáa, yèchi icúmíá yàha. Ñàyùcàndùá, ni nácóó dahuun-nda nsi-daa ñà-ndùú chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúu-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanu vii-ndà nacua datnúu-yà ini-ndà. Te nacoo dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà cáhàn stná-ndà xì nēhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà nàá stnahá stná-ndà, te màsà cùmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-ndùú ñà-chicuèhè nihnú ini nēhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

Màsà cuítnùhu-nda ñanitnaha-nda

14 Dava nēhivì, mate xiníndísá stná-nè mii-yá, do-co có-sàà-nè cundaà ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te cáhàn-ndà xì-né, doco màsà nàà-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vèchi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-ndà. Doco da-va nēhivì, có-sàà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixi nsidanicuú iñàha, mà váha cahíchi ini-nè iin ñanitnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanitnaha-ne saxí xi cuñu, vèchi iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchì mà nùu Dios. ⁴ Vèchi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùu inga nēhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víamà. Cuisì lamú xi nècuàchì mà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á cóó. (Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchi nùu Dios), vèchi ádi vátuni sàà-nè quida vii-né, vèchi icúmí-yà chindee-yánè. ⁵ Dava nēhivì, quivì señaladu nduá nsidáahnù-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vaha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducaní stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahan nihnú vaha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixi nsidanicuú stná comida, nùu Stoho-ndà Señor xixi-nèà, te naquímáni stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nēhivì có-xixí

ndéni comida nì cui, divi nùù stná mii-yá có-xixí-néà, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-ndùá xixí-né).

⁷ Vàchi màdì micuìsi-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì ini-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vàchi nú itíácú-ndà ñuhivì yohó, divi nùù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcàndùá, a ducán itíácú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor.

⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-nì sàà-yà cusahnú-yá nùù nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itíácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, mà váha cuitnùhu-nda ñanitna-ha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsi-danicuu-nda, icúmí-ndá màcuíta stná-ndà nùù-yá, dandú cachi-yà xì-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itíacuì, ñàyùcàndùá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuú nèhivì màcuítasisi-né nùù, te cachi-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyùcàndùá, vètùni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacua-ha-nda cuenta nùù-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-ndùá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanitnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu ga-ndà ñanitna-ha-nda. Doco iá ndisa ñà-ndùá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cui-da cuàchi iin ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhî, còò ni-ñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandú na ian iá ndisa cuàcha nùù-ndà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nú cudúchì ini iin ñanitnaha-nda sàhà iin ñà-ndùá xixi-nda (ñà-tùxí ini-nè cuàchi nduá), dandú màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vàchi nú ducán, dandú có-quidá víi-nda, na ian có-cùú gà ini-ndà sàhà nècuàchimà nduá. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanitnaha-nda sàhà ñà-cùdî guá ini-ndà cuxi-nda, vàchi sàhà stná nècuàchimà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vètùni iá nsidaa ñà-ndùá quida-nda cahan-nda, do-co cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachi iin ñanitnaha-nda quini iá ñà-ndùá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-ndùá iin ley sàhà ñà-xixi-ndà ò ñà-xihì-ndà. Còò, vàchi nùù mii-yá ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudî stná ini-ndà quida Espiritu Ìi xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandú divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùù Cristu nduá, te cudî stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùù stná nèhivì icúmí-ndá ndee vàha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanitnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacua-handee ini-ndàné. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-ndà) sàhà ñà-ndùá xixi-nda, còtó sàhàjàn dandáñíhú-ndá obra xí Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhî, iá permisú caxi-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxi-ndàñá nú tuxí ini in-

ga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxí stná-nèà. ²¹ Chicá vàha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanitnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vàha caxi-ndà ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá nì chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vàha, dandú cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuàchi nduá quida-nda, dandú nansicáhàn-ndá. ²³ Doco nú iá-ndá xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxi-ndà iñàha, ò á coó, dandú iin falta cundua nú nì caxí-ndañá, vàchi có-xiníndísà ndisa-nda iin ñà-vàha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandú cuàchi cundua.

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vàha xi ñanitnaha-nda

15 Ñàyùcàndùá, ndohó tè-sà-xiníndísà fuerte, ndiá icà-ndà quidandee ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nú tãñàha ga cunindísà vàha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndàné, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Viví-ni ni quida-nda xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vàha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vàchi nú ducán, dandú chicá icúmí-nè nacua-handee ini-nè. ³ Vàchi ni stná Cristu, cónì quidá-yá cuisì ñà-ndùá nì cùdî inì-ni mii-yá. Vàchi dohó cachí stná nùù tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamáni-yá), cachí-yà: “Ñà-ndùá nì canàhá nèhivì dîquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàna-ha nùù tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandú chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacua-handee stná ini-ndà, vàchi nú ducán, dandú chicá nsinuu ini-ndà ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndà ducán, te nacua-handee stná ini-yàndó. Ñàyùcàndùá, nùù mii-yá xicàn tàhvì ñà-nì cúndóo mánì nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xicàn tàhvì stnáí ñà-iin-ni ni cúníhnu vàha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímànì stná-nsiá mii-yá ana càhvì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cónì cáhíchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcàndùá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandú chicá quee tñùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidan-icuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: nì quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì xii-nsí sàna-ha, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì indehè ndàhvì stná-yà mii-né, te vichi vètùni naquimanì stná-nèyá sàhàmà. Vàchi dohó cachí tutu ì:

Icúmí naquimaní mii-ní (Dios), te cunini stná nêhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùu inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vàtùni cudìi stná ini mii-nsiá nêhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudìi ini nêhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nêcuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímánì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàya.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá:

Icúmí quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùu nêhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nê cahvi-ne xi-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnúndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcàndùá xicàn tàhví sàhà nsidaa mii-nsiá nêcuàchì xiníndísá-xí-yá ñà-nì cúndóo-nsiá contentu, te ni yáha vàha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnúndé ini xi-nsiá quida ndudu ì xí Espiritu Ì xí-yá.

¹⁴ Ñàni, có-íé` xì duda sàhà-nsiá; ináhî, vàha ndisa ini-nsiá, te cundáa vàha stná ini-nsiá (sàhà ichi-yá), vàtùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichi vàha. ¹⁵ Doco nùu tutu yohó tiaí iin palabra nùu-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xi-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú ini mii-nsiá (sàhà ichi-yá) nduájàn. Vàchi (chuun quide ducán) nduá nì nìhitáhví nùu-yá na ní quida-ya gracia sàhí ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùu-yá, te cacanui mahì nêhivì nsidaa ñuu cachítñuhi xì-né ñà-ndùú razón ndiaha xí Jesucristu. Vàchi cuní sàà cuàhà-né nùu-yá na ian nì cúndúú-né promesa dóquí nùu-yá, dandu cudìi stná ini-yá sàhà-né ñà-sàni nduhì stná an-ima-nè nì quida Espiritu Ì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcàndùá vàtùni cudìi inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nêhivì, còó, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nêhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndùá nì quide, te ducán nì xinindísá cuàhà nêhivì inga ñuu.

¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ì xí Espiritu xi-ya. Ñàyùcàndùá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndé ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico.

²⁰ Vàchi ñà-ndùá siempre cuní` nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nêhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xì-né ñà-ndùú razón ndiaha. Có-cùnì` cùhìn ndé sà-lá ana quidà xì chuun ì mà. ²¹ Còó, vàchi cuní` coo nacua cachí tutu ì:

Nêcuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nê cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-nê sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàni ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàni cuàhà xichi nì cuí.

²³ Doco vichi, còó cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcànì cuà cuàhà gá cuní` sàni nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin

tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nêhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nêhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuàtnáhâ-né iin ñà-chindee xi nêcuàchì, vàchi dava nêcuàchì, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì cudìi ini nêcuàchì xicà mà nì dàcútàhvi tnahá-né, vàchi ducán ndiá ìcà-né quida-ne, vàchi divi nùu nêhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vàha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, ndiá ìcà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nêcuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-ndùá nì cutahví nêcuàchì, dandu quihìn tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yàha stnàì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàni, ináhî ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsi-daa-nda ñà-ndiaha ì icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñàni, yùhù ináhî, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-nda sàhà-nda quidá Espiritu Ì. Ñàyùcàndùá, sacúndáhví` nùu-nsiá ñà-iin-ni nì càcàn tàhvi-nsiá sàhí nùu Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvi stnàì nùu-yá. ³¹ Càcàn tàhvi-nsiá sàhí ñà-nì càcui nùu ndahà nêhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xi nêhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvi stná-nsiá nùu-yá sàhà ñà-nì cùdìi ini nêcuàchì sàhà ñà-ndùá cunihì cùhìn. ³² Dandísá vàtùni cudìi stná inì na sàni ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yá sàni, te después coo chí xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi nì cúndóo-nsiá xì Dios, te ni yáha vàha-nsiá quida-ya. Amén.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní casàhú-nè xì nsidaa nêhivì ináhâ-nè ñuu Roma

16 Yùhù quidé recomendar doña Febe, vàchi vàha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nùu nêhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcàndùá, nacuna-nsiá yehè-nsiá nùu-né nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nêhivì xí-yá, vàchi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nè sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vàchi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nêhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Casàhúì xì Priscila xì Aquila; nêcuàchì nisa cutnahá stná xí quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né.

⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùí, ñàyùcàndùá yùhù naquímánì mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndé stná nsidaa nêhivì cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nêcuàchì. ⁵ Te casàhú stnàì xì nsidaa gá nêhivì natácá vehe nêcuàchì cahvi xi-yá.

Daaní, casàhú stnàì xì Epeneto, vàchi màni gá-nè nù; nêcuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhú stnàì xì María. Ináhî, cuàhà gá quidá nêcuàchì chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhú stnàì xì nêcuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndúì-nè iá fama-nè nùu nsidaa gá nêcuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàni tenchicuìn ichi

Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, cásàhú stnái xì Amplias, vèchi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né.

⁹ Te cásàhú stnái xì Urbano, vèchi iin-ni nisa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xì Cristu. Daaní, cásàhú stnái xì Estaquis, vèchi màni stná nècuàchìmà nùí.

¹⁰ Te cásàhú stnái xì Apeles. Iin nèhivì seguru xì Cristu nduú stná-nè. Te cásàhú stnái xì nsidaa nèhivì vehe

Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhú stnái xì nècuàchì ñuì nani Herodión. Te cásàhú stnái xì nsidaa nèhivì vehe Nar-

ciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhú stnái xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xì Sto-

ho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xì mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà

stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcàndùá cásàhú stnái xì-né.

¹³ Daaní, cásàhú stnái xì Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xì Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo,

cásàhú stnái xì-né, vèchi na iin dihi mí nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá.

¹⁴ Daaní, cásàhú stnái xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Her-

mes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhú

stnái xì nsidaa-né, xì stná Olimpas xì nsidaa gá nèhivì xí Dios cutnàhâ xí-né.

¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú

tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xì Cristu (cuàhà ñuu ladu

yohó), cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhndè dava

xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cóni dàcuàhá-nsiá. Naco

coo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vèchi nèhivì quidá ducán, màdi nùù Stoho-ndà Jesucristu

xinúcuáchí-né, cuisí-ní gustu sìquini xì mii-né nduá quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúùn-né, ñàyùcàndùá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte

inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá

(palabra xì Dios). Te yùhù, yáha ga cudí inì sàhájàn,

doco cuní ñà-más gá ni cúndáa vaha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cuní mànihì tnùnì ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yèchi icúmí-yá (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya òni-sí, te ndò-sì tixi-xi cundehè-nsiá, vèchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnàhâ xí quidá-nsí chuun ìì xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùnì) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xì (palabra xì Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnái xì nsidaa-nsiá, vèchi iin-ni xiníndísâ stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xì Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesorero ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xì Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xì carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndánihí cahnu-nda mii-yá. Vàtùni nacuaàhandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachitnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ìa dèhé caní cuià dècuèndè sàna. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vèchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnúù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítià palabra mà inicutu sàhà-ñà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní mí-yâ nduú Dios, te mindaa-ní mí-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni naquímànì-ndàyà nicanicuahàn. Amén.

1 CORINTIOS

1 Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì càna ñà-cucumí chuun ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cut-náhâ stnái xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ñi xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì càna stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ñi inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndacùcahan xi quivì-yá, vèchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cùcúmi cuáhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu, te contentu nì cundóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímání Dios sàhà-nsiá, vèchi cuáhà gá sàni sàhatahvi-yá mii-nsiá sàhà-ñá xínduu-nsia nèhivì xì Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitáhvi-nsiá nùu-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundàà vaha stná inì-nsia (sàhà ichi-yá). ⁶ Ñàyùcàndùá, na xini nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vètuni cundàà ini-nè ñà-ndàà nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vèchi có-cùmánì gá ni-inga modo nihitáhvi gá-nsiá tàhvi ndiaha nùu-yá, te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndàyá. ⁸ Te iin-ni icúmi Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà ani-ma-nsiá, dandu mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia nùu-yá quivì naxicocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vèchi vètuni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nùu Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì nsínúu inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà náâ stnahá-nsiá, ñàni. Iin-ni ñàha ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cundóó mánì-nsiá, te iin-ni ñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vèchi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachí-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñàni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí, vèchi díin díin ñàha cachí iin iin-nsia. Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xì Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xì Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xì Cristu nduú-nsiá, cachí-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuáhà partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xìhì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴ Yùhù, ni cóni quidá ñi cuáhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ñi, còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mii na ní quida ñi nècuàchì mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ñi stnái, doco có-ínhá guè` a

ní quida ñi guè` más gá nèhivì, á cóó. ¹⁷ Vèchi màdi-ñá quida ñi nèhivì nduá nì dandacú Jesucristu nùu, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdi ñà-càhàn nchichí uin xì-né cundujàn, còó, còtó mà nátui tñùñuhu xì Cristu nansa nì xìhì-yà nchìca cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdiá càhàn nchichí-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácundiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xìhì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dácacu-ya, còó, vèchi nùu ndohó, cahnú poder icúmi palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yà) nùu tutu ñi: Cuàhìn dandáñùhì nsidaa palabra xícahàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí inì-xi ináhá guá, icúmi dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñàyùcàndùá, mà cundíáá gá ñà-nduá cachí guá tè-nchichí ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sàhana, te ò yáha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vèchi sàhà obra xi Dios sàni cundàà ini-ndà có-ndiàà palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichí guá.

²¹ Cuàhà gá nandúcu-nè nansa cunchichí-nè, doco Dios, nì chitnùní ini-yà ñà-màdi sàhà ñà-jaàn ñhì-né cundàà ini-nè sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vèchi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùní stná ini-yà ñà-cuitià palabra ñi xí-yá inicutu, te na xiníndísà nèhivì, dandu vètuni càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xìcàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindísá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsìhù, palabra sàhà nansa nì xìhì Cristu nchìca cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhàjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundàà ini-ndà sàhà-yá, ináhà-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísá-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vèchi mate ni tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùu nsidaa ñà-nduá cui cachi nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèamà nùu nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñàni. Sacu-nda nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhivì, te sacu stná-nda nduu-nda nècuàchì dandacú,

te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcáhán-yá nèhivì cachí xínduu ana nchichí guá. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nduc-ahan nèhivì tuxí inì-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nù nècuàchì tuxí inì-xi ndiáá guá. ²⁹ Daaní, quivì icúmí nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nù-yá, mà cúnih-nú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nù mii-yá sàni nihitáhvi-ndà ñà-cun-doo-nda nù Jesucristu, te datnúù-yà sàxinítnúní-ndà, dandu níhi-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemani-yámà sàni ndee vaha-nda nù-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-ndà nì quida-ya, vèchi Dèhe-manì-yá nduú ana nì dànàà xì sàhà-ndà, te nì càcu-nda. ³¹ Ñàyùcàndùá, ducán iá nacua cachí nù tu-tu ì: “Nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhà-ndà ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

2 Yùhù, na ní sàni ñuu-nsià, màdì palabra nchichí nduá nì càhàn xì-nsiá; còò. Ni màdì palabra finu guá nì nacánì xì-nsiá na ní cachitnùhi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còò, vèchi nì nacani inì ñà-màsà càhàn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xihì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsià ndè nì cuitè, te ndè nì quidi stnái ñà-nacánì guá inì ⁴ na ní càhàn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xì-yá. Màdì palabra vi-co uun xi maestru nchichí nduá nì càchì xì-nsiá daa; còò. Espíritu Ì xì Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vèchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xì nèhivì ùún. Còò, micuísì ndudu ì xì Dios nduá cuní cahvi xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xi-chúun stná-nsi na càhàn-nsi xì nèhivì sàxiníndísà vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nù ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhiví yohó. Vèchi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmí-tè ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xì Dios nduá càhàn-nsi.

Datnúù Espíritu Ì sàxinítnúní-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nisa ìa dèhé palabra mà, cónisá cundàà ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhiví, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundàà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nihitáhvi-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundàà inì-te palabra nchichí ì mà, vèchi nú ni cundàà inì-te ni cuí, mà càhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nù tutu ì:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nihitáhvi nècuàchì cuí inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuninùù-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni ñhñú ini-né nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundàà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ináhà-ndà nansa iá, vèchi ducán sàni quida Espíritu Ì xì-yá. Vèchi Espíritu Ì, in-áhà-yà nsidanicuú iñàha; ndè ináhà stnà-yà nsidanicuú ñà-nduá nacánì ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacánì inì-xi sàhà iñàha; pues còò inga nèhivì cundàà inì-xi sàhà ñà-nduá ñhñú ini nècuàchimà, cuisì miini-né ináhà-nè. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhà ñà-nduá nacánì ini-yà, cuisì-ní Espíritu Ì xì-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhiví yohó nduá nì níhi-ndà; còò. Divi Espíritu Ì xì mii-yá nì nihitáhvi-ndà, te sàhà yùcàn nduá vètùnì mànihì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà nù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúì-nsi nù nèhivì ni-hnú vaha ini xì Espíritu Ì xì-yá. Doco màdì palabra nchichí xì nèhivì ñuhiví nduá càhàn-nsi na datúì-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhà Espíritu Ì nduá càhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì ñhñú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxinít-nùnì mii-né, mà cúì sàà-nè cundàà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu Ì xì Dios, vèchi nahi palabra loco nduá nù-né. Ñàyùcàndùá, mà cùì mànihì ini-nè, vèchi cuisì nú nì chindéé Espíritu Ì nèhivì, dandu vètùnì sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnúù Espíritu Ì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundàà vaha ini-nè sàhà nsidaa iñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundàà ini-nè nansa ndisa ñhñú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vèchi ducán cachí nù tutu ì: “Còò ni-iin ana cundàà ndisa inì-xi nansa ñhñú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua ñhñú ini Cristu, ducán sàni nihitáhvi-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3 Ducán iá, ñáni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), mànicùì dacuahá vèchi mii-nsiá, vèchi tàñáha ga cunihnu vaha inì-nsia nacua cuní Espíritu Ì xì Dios. Na ñhñú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán ñhñú inì-nsia, na ian ñhñú iquin ini-nsià, có-sànihì víi ini-nsià ichì Cristu. ² Na iin mée sàha-nda cuisì-ní tèndodo, te màdiá comi-da chicá fuerte, ducán nì quida stnái xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundàà ini-ndà nduá nì dàcuàhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vèchi cóni sàà-nsià cundàà inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàà-nsià mànihì váha inì-nsia. ³ Vèchi ñhñú ì inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhiví. Vèchi ñà-cúmbidia inì-nsia, te nàà stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhiví? Te divi sàhà ñà-jaàn náhà claru ñhñú ì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vèchi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhiví yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nù Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nêhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nêhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nêhivì xinúcuáchí nù Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsià palabra ì xí-yá. Ñàyùcàndùá, cada iin iin-nda xi chuun ni nihítáhvì-ndà nù-yá. ⁶ Vàchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xi nsiùhù, primeru yùhù (ni cachitnùhi xì-nsià palabra ì). Daaní, después ni chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios ni quee vii (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana ni càhàn xi palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana ni chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúûn primeru, xi stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsì nù-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tñumanì xì-ndà nù-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nù-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúûn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe ni dandácù-yá cuàha, ducán nduú stná-nsià. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te ni quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) ni quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóo nsidaa nêhivì quidá seguir xi chuun ni dàquésáhî mà. ¹¹ Màsà cáchì-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); cóo. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (ni cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vàchi nahi cimientu nduú. ¹² Te nú cuní iin nêhivì (quida-ne seguir xi obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama diquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùù yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñùù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra ni quida iin iin-nda. Vàchi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xixìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùì obra xi-nda nù Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsà cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vàha xi-nda nù-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà nihì-ndà ñà-vàha cuàhàn-ndà nihì-ndà ni cùí, doco ani-ma-ndà, vātùnì càcu viá, mate cundamà na ian (ni chindee-nda mii-nda nù) ñuhu xixìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúù inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ì ndé iá Dios? Vàchi iá Espíritu Ì xí-yá inì ani-ma-ndà. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú ni dándáñúhú iin nêhivì ñà-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchì mà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vàchi ndé iá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yà nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsià mii-nsiá, vàchi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nù nêhivì ñuhivì yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nêhivì) sàni cucoló-nè, vàchi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí

ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vàchi ñà-ndùá tuxí ini nêhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nù tutu ì: “Ícúmí Dios cundee-yá nù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chicuèhè uun nduá chítñùnì guâ ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcàndùá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nêhivì. Vàchi nsidanicuú nêhivì, xi nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhivì yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacù-ndà, te ò ni sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vàchi nsidaa ñà-ndùá cùù xì-ndà quivì vichi, ò quivì vaxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

Nansa iá vida ni yàha nècuàchì apóstol ni nihì chuun nù Jesús

4 Sàhà ñà-ndùá sàni cachì jaàn xiñuhu ndanihi nêhivì nsiùhù ñà-nduú-nsí ana xinúcuáchí nù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndáà nduá ni nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nêhivì palabra ì nisa ìa dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida vii-nsí chuun ma, vàchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nù chuun xi inga nêhivì. ³ Doco yùhù, có-ndùlòquî nú cachí-nsià ñà-quidá viíí, ò á cóo. Ni có-nacáni stná inì nú cachí da-va ga nêhivì ñà-có-quidá viíí, te caná-né yùhù nù iin juez. Ni yùhù, có-càchì stnài sàhà mií, a quidá viíí, á cóo. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxìnitnùnì mií, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vàchi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachi a ní quida viíí, á cóo. ⁵ Ñàyùcàndùá, màsà cuítñuhu-nda ñanitnaha-nda, vàchi tàsàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuñi-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datúi-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vii iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xì-nsià nsidaájàn sàhà Apolo xi yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsià ñà-mà váha dayáha-nda ñà-ndùá cachí tutu ì, vàchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíchì ini-ndà; cóo. ⁷ Vàchi iin-ni xínduu-nsia xi nsidanicuú gá nêhivì. Nsidaa ñà-ndùá sàni nihítáhvì-nsiá, ñà-ndùá ni dàcútáhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhámà, vàchi ñà-nì cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú inì-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducùn-nsià na iin rey cahan-nsiá, te menos ni ndòò nsiùhù nù-nsiá. A sácú vaha nú ni cúndúù ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsí cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí inì, na ian ni cúndúù-nsí nêhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nêhivì (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indèhe stná ángel mozo xi

Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsi Cristu, ndeníhí nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsià); nchichí gà-nsià cahan-nsiá ñà-ndóó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-ñàha níhìndèè-nsí cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchì stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tnùñuhu xí-nsiá nù-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsi doco, xíhì-nsi tècuíí, còò ñá-cundixi vii-nsí. Sah-ní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsi yoho yucán, vàchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúün-nsí, te nú cánàhá-nè xi-nsí, dandu viví-ni naxicónihí-nsí nù-né. Te nú quidá quíni-né xi-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xi-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndeníhí-né nsiùhù nahi mihì chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xí-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cuahan nù-nsiá nduá? Còó, cuisì sàhà ñà-ni sàà-nsià cundaà vàha ini-nsià, vàchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùí. ¹⁵ Pues mate ni cundóó ùxin mil ana dacuahá nchichí xí-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vàchi yùhù nì cachitnùhì xí-nsiá razón ndiaha sàhà Jesu-cristu, ñàyùcàndúá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhví nù-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vàchi mii-né, nchícùn vii-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùí. Pues divi icúmí cáhàn xí-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhì nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahví-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhí, ndee xícahàn da-va-nsia, vàchi tuxí iní-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchì icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà ini sàhà nècuàchì cáhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ì, á coó. ²⁰ Vàchi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màdi palabra uun nduá. Còò, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xí nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cáhàn ndeí xí-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cáhàn màni xí-nsiá, te cundoo vii-ndà?

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xí iin tiàa cóni quidá víi xí iin nècuàchì ñahà

5 Cachí nèhivì nacání-né xí ñà-íá iin-nsia nì ìa xi dihi (quíni-xi). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ináhá sàhà Dios, nì có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá ìcà-nsiá màcùn-doo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuàán-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá animè cutnàhí xí-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcàndúá, cuàhin cachì xí-nsiá nansa quida-nsia xí nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná animè xí-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quiví-yá, te cachi-nsiá xí nècuàchì mà ñà-icúmí-ndá na-

coo-ndané nù ndahà ñà-malu, te ducán nìhì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuíta-nda nù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sàhana na nisa cuxio nsihi pan nihí levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsiá ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còò, có-íá vii ñà-ndúá quidá-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán iá stná xi falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítia inicutu.)

⁷ Ñàyùcàndúá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vàchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còò falta-xi ñà-sàni xíhì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xíhì lelù nduú promesa), vàchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.)

Ñàyùcàndúá ndohó, puru ñà-ndúú ñà-ndàà cuisì ni cúnhícùn-ndà. Màsà dátíáá uun-nda quida-nda ñà-íá vàha, vàchi queámà na ian có-chívàha vii-ndà vicò mà; te màsà cúnihnú chicuéhè stná ini-ndà, te ni màsà quidá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vàchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívàha vii-ndà vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùú inga tutu nì tiai antes nì cachì xí-nsiá ñà-màsà cútnáhá-ndá xí nèhivì túha cáhàn xí ana cóni nándàhà xí-né. ¹⁰ Ducán nì tiai nù-nsiá, doco có-cuní cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhiví yohó, vàchi cuisì inga ñuhiví cunduu lugar ndé mà cút-náhà gá-ndà xí nècuàchì mà, vàchi ñuhiví yohó ndoó cuàhà ana có-quidá víi: xího-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidacuíhná-nè, te ò xicàn tàhvi-né nùú ñà-cò-ndúú Dios. ¹¹ Doco ñà-ndúá nì cachì nùú carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhà gá-ndà xí-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò túha-ne xihò-né ñà-icúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahví-né iin ñà-cò-ndúú Dios, te ò túha-ne canàhá-nè, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidacuíhná-nè, dandu màsà cút-náhà gá-ndà xí-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuàhandee ini-ndà cuxi-nda xi-né. ¹² Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandà sàhà cuàchi nèhivì có-nchícùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachi-nsiá nansa cuu xi nèhivì cutnàhà xí-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyùcàndúá, dohó cachí xí-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nù-nsiá.

Màsà cúhùn-ndà nùú juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà, cachí Pablo

6 Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùú iin juez có-xiníndísa-xí ichì Dios. Chicá vàha nùú nèhivì xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsia.

² Amádi sà-ináhá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cun-

duu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempu vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndá nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhi nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcàndùá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchichí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xi-nsiá áma cúcáhan nù-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-ndà nchichí mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vèchi sàhàn-nsiá sanícuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nù iin juez có-xiníndísá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcàndùá, iin falta cahnú xí-nsiá ndujàn, vèchi có-ndiá icà-ndà canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà. Chicá vaha ni cuàha-nda quidaquini-ne xi-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vaha nacoo-ndané cahníndàhvì-nèndó.

⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Còò. Dècuèndè quidáquíní-nsiá xi ñanitnaha-nsia, te xidándiáá-nsiá ñà-ndùá icúmí-nè, mate iin-ni ñani xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ináhá-nsiá ñà-mà níhi nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìl xí Dios. Ñàyùcàndùá, màsà dándàhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá, vèchi mà cúndiátù anima ni-iin nèhivì nchícùn xi ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xi inga ana có-ndùú nècuàchi vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùi nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècuìhnà, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-icúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàh-níndàhvì xi ñanitnaha xi. Ni-iin nècuàchi jaàn mà níhitàhvì xi ñuhivì ìl xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsi-amà, te sàni ndu-ii stná anima-nsiá. Ñàyùcàndùá, nèhivì vaha sanduú-nsiá nù mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìl, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vèchi nì chindee stná Espíritu ìl xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì:) “Vátùni quida-nda ñà-ndùá cudíi ini-ndà”. Pues vihini, doco màdi nsidaa iñàha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-ndùá cuní-ndà, doco màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-íá vaha nù sàxínitnùnì-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xi ñà-ndùá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndújàjàn, vèchi vaxi iin quivì icúmí Dios dandáñuhú-yà nsidaájàn. Te cuerpu xi-nda, ¿jìndù chuun icúmíá? Pues màdi-ñá coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còò. Divi ñà-cunucuachi ví-nda nù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nacua nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìl xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vaha coo stná-ndà xi iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yá sàndùù-ndà? Còò, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsinuu stná inì-nsia nansa iá xi iin tiàa nì quida iin cuàchi xi iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vèchi ducán cachí tutu ìl: “Tin-ni nèhivì cunduu ndú-nè, (nècuàchi tiàa xi nècuàchi ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xi inga ana cóni nándàhà xi-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíní guà` xi iquicúñú-ndà. Doco nú nì quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùu cuerpu xi mii-nda ndujàn. ¹⁹ ¿A có-ináhá-nsiá ñà-vehe Espíritu ìl xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vèchi sàni níhitàhvì-ndà Yà-ìl mà nù-yá? Ñàyùcàndùá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ còò. Mii-yá, sàni xi-in-yàndó na ní dandà-yá sàhà-ndà, te sàhàmà nsidaa ñà-ndùá quidà-ndà na itiacú-ndà xi cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá nì cúndùá.

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

⁷ Vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà ñà-ndùá nì tiàa-nsia nù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-íá-nè xi ni-iin nècuàchi ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchìmà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-né; te ducaní stná nècuàchi ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ìl-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá icà-né quida ndisa-ne cumplir chuun nì níhì-né ñà-coo-ne xi ñahàdihí-nè. Stná nècuàchi ñahà, ndiá icà stná-nè quida vii-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xi ìl-né. ⁴ Màdi micuísì nècuàchi ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xi ìl-né, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchi tiàa. Te ducaní stná nècuàchi tiàa ma, màdi cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xi ñahàdihí-nè, vèchi icúmí cachi stná nècuàchi ñahà. ⁵ Màsà cáhì-nsiá “còò” nù nècuàchi vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiá cunihii-nsiá iin ùi quivì sàhà-ñá càcàn tàhvì-nsiá nù Dios. Dandu de-spués nacua stnahá-nsiá, vèchi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxínitnùnì-nsiá ñà-có-cúndéé gâ ini-nsiá cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí` xi-nsiá, doco màdi ñà-dàndàcuí nù-nsiá nduá; còò. Cuisì cachí` xi-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsiá nansa iá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vèchi yùhù, cudíi inì nú nì quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-íé` xi ni-iin nècuàchi ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa nì níhitàhvì-ndà nù Dios, vèchi tucu tucu sàhatahvì-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` xi nsidaa nècuàchi ñahà cuaán, xi nsidaa stná nècuàchi tàñàha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú nì quidá-né nahi yùhù (ñà-cóni nándàhì). ⁹ Doco nú mà cúndéé ini-nè cunihii-né ducán, dandu nì nándàhà-né chicá vaha, te màsà cacánúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sàni nandàhà, iá ndisa ñà-ndùá dandacuí nù-né. Te màdi cuisì yùhù cachí` xi-né palabra

yohó; vâchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchì ñahà màsà nácóó-né ìi-né. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchì-mà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nácí-cócuñ-nè nacuastnahá-né xì ìi-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchì tiàa, màsà cátést-nahá stná-nè xì ñahàdihí-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachí xì-nsiá ñà-ndúá nacání uun inì, vâchi có-ndúá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndísà ñahàdihí-xi, màsà cáté-nè nècuàchì-mà nú cudí ini nècuàchì-mà coo ndisa-ne xì ìi-némà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndísà ìi-né, doco chicá vâha màsà cáté stná-nè ìi-né, nú cudí ini nècuàchì-mà coo ndisa-ne xì ñahàdihí-némà. ¹⁴ Vâchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndísà, doco sàhájàn chicá mà úhì cundiatú stná ìi-né nù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndísà, nú nècuàchì xiníndísà nduú ìi-né. Doco nú ndú-nè có-xiníndísà-né, dandu ùhì iá cundi-atú mée xi-ne. Doco nú xiníndísà-né, (mate imin-daa-né), dandu mée ìi ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cuna-ha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndísà-má que-cuaán-né, dandu mà cútnú-ní, pues ni cúhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndísà ni ndòo, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà ni cúndúú-né. Doco ¿índú ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manì-ndà. ¹⁶ Vâchi iin nècuàchì ñahà, có-ínahá-né ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì ve-he-ne càcu stná anima-nè. Te có-ínahá stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdihí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo ni chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quihi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vâchi nú sà-ítúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quihi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú cò seña mà ìcà-ndà na ní quihi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcútua ìcà-ndà. ¹⁹ Vâchi seña mà, nú itúá, ò nú có-ítúá, còò ni-ñàha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-ndúá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiá. ²⁰ Doco nacua ni sandoo iin iin-nda na ní quihi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóó ìi-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndóó-nsiá libre, fuerza quidáchúún-nsiá nù lamú xi-nsia, te ducán nisa ia stná quivì ni quihi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsiá sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vâha ni quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúún-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nù mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nù-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dànáá-yá sàhà-ndá. Ñàyúcàndúá, màsà

cuàha-nda quida-nda chuun ni dándacú ana nduú nèhivì úun.

²⁴ (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachí xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na táñàha ga quihi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóó ìi stná-ndà vichi, ñani.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì táñàha ga nandàhà. Còò ni-ñàha ni cachí Stoho-ndà Señor xí sàhà nècuàchì-mà, doco sàhà gracia xi-ya, vâtùni cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachí ñà-ndúá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vâha iin-ni ni cúndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vâchi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyúcàndúá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà cátéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahàdihí-ndà, dandu chicá vâha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chìi, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cuní ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vâxi ga cuàhà tiempu, ñani. Ñàyúcàndúá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cuníhnu ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacua-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhájàn. Te nú cudí ini-ndà sàhà ñàha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiáá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cuníhnu ini-ndà yàha ga xiñuhá nù-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhájàn, vâchi ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cuní nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-ñàha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudí ini-yà. ³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vâchi nandúcú-né nansa cudí ini ñahàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nù iin nècuàchì còò ìi-xí. Nècuàchì còò ìi-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vâchi cuní-nè cundi-aa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ìi xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ìi-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vâchi nacání ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdì sàhà-ñà cadì nù-nsiá iin modo có-ndiá ìqué. Cuisì cuní quida-nsia ñà-lá vil, te nihì-nsiá cunucuachi víi-nsiá nù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cù chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà iá iin tiàa yàha ga cuní nandàhà xì ana cudí inì-te, te có-quidá víi-té ñà-lá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vâtùni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñà, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vâha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vâtùni quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ìi-ñà seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyúcàndúá, (ndújàjàn, vâtùni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñà, vâtùni iá ñà-ndúá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vâtùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni

icúmí-nê coo-ne xî ìi-né ndè cachi sàà cui nècuàchìmà. Doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xî inga tiàa cudíi ini-nè, cuisì-ní ni cúndúú stná inga tiàa ma iin nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espiritu Ìi xí Dios sàxinítnùní.

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-ndúà chindóó nèhivì nùù ñà-ndúà cahvi-né

8 Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-ndúú ofrenda chindóó nèhivì nùù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gà-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanítনা-nda, dandísá sàà-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumánì gá ñà-cundaà vâha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcàndúà, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivì nùù ñà-càhvi-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-ndúà cachí nèhivì nduú ana cahvi-né ansivì ò ñuhiví, vâchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nùù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá ni quidavâha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nùù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ìi xí-yá ni sàcòò nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sànihì váha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísâ, quidá ìi-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivì nùá, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñàyùcàndúà, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñàha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdì xî ñà-itiácú-ndá icúmí-ndá ndee vâha-nda nùù Dios, vâchi nú sàni saxì-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cùnì-ndà caxì-ndà iñàha, iin-ni iá stná-ndà, (cónì xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cúndóó-ndá, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cúndàà inì-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te ni quihvi-nsia vehe ndé itá ñà-ndúà cahvi nèhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì ni xini xi-nsiá mà, nú ni cúndúú-né iin nècuàchì có-cúndàà vâha inì-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn.

¹¹ Ñàyùcàndúà, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñùhù-nsiá anima ñanítনা-nsia, mate sàhà stná mii-né ni xihì Cristu.

¹² Ñàyùcàndúà, có-queé víamà, vâchi nú ni quida-nda cuàchi nùù ñanítনা-nda ducán, dandu nùù stná Cristu ni quida stná-ndà cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-ndà sàxinítnùnì nècuàchìmà ñà-có-sàà-nè cun-

daà vâha ini-nè. ¹³ Ñàyùcàndúà, yùhù, nú cuàhàn iin ñanítনা quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-ndúà cuní caxì nì cùí, dandu chicá vâha màsà nunca caxì gué` ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanítনা.

Nansa nì cachi Pablo xî nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúùn-né nahi dava ga nèhivì

9 Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stná? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinínùù stná. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá ni quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te ni xiníndísâ-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcùnì dava nèhivì yùhù ñà-ndúú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vâchi ñà-sàhà yùhù sà-xiníndísâ-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundàà vâha ini-ndà ñà-nùù mii-yá sàni nihítáhvì` chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachì iñàha xi-nsiá, vâchi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xí stná Pedro, xí stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisì Bernabé xî yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xi ñuhiví yohó, te quida-nsi cuisì chuun ìi.

⁷ Vâchi ducán iá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còò.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiàà xí yutnù quisi vídì, saxí stná-te iin ùi-si; te ò nú quisi ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tèndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñá có-ndúí mii-yá, ñàyùcàndúà, có-ndiàà palabra cachí jaàn. Còò, vâchi divi ducán cachí stná ley ìi ndé ni tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ìi, te ni cachi Dios: “Màsà cúñùhù ñunù yuhù buey na sànihni-sì trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdì sàhà-ñá màni guá quisi mà nùù-yá nduá disàhà-xí ni càchì-yà ducán. ¹⁰ Còò, sàhà ndohó ni cachi-yà ducán, (vâchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ìi) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua iá stná xî iin nècuàchì xítú, te ò iin peón dacóyo nùni, nihnú ini-nè nihì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùù-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còò; có-xícàn-nsi ni-iñàha nùù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni càcàn-nsi iñàha cadiàmà nùù nèhivì, te mà cúníndísâ gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Àdi sá-ináhá stná-nsiá nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ìi veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sàà yucán. Vâchi dùtù xinúcuáchì nùù mesa ìi ndé xixìn quisi nduú promesa, nihì-né iyuhu cuñu mà.

¹⁴ Ñàyùcàndúà, nàhà claru sàni chitnùnì ini Stoho-ndà Señor ñà-dúcán quida stná nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nihì

stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nù-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxi stná inì-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-ndúú derechu xi. Còo, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdiá quideàjàn), vachi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-ndúá cudí guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-ñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachít-nùhi; doco có-nihnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachi nihnú inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cáchít-nùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, nú cuisì yùhù nì chitnùnì inì ca-canui xì palabra mà nì cúí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundaà ini-ndà iin chuun ì nì nihí nùú mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nihí chuun ma, dandu jíndù ñàha cunduu tnùmanì nihítáhvì? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quíyàhvi, mate iá derechu xi càquiàn, doco có-xíquèn nùú-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còo ni-iin ana cachi xí nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ié` sujetu nùú nsidaa nèhivì áma vihini sàà stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xì chívàha stnáì estilu xì nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhì xì-né, áma sàà dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate núú yùhù có-ndiàá gà ley sàhana xì-némà, doco voluntad xì míí nchicúàn áma sàà stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié` cutnáhì xì nèhivì có-nchícùn estilu xì ley mà, dandu có-nchícùn stnáì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-ndúí iin nèhivì còo ni-iin ley xi Dios nùú-xí; còo, vachi nchícùn ndisa stnáì ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié` cutnáhì xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnáì na quidá mii-né, áma níhì` dacuní stnáì dava-ne ichì váha. Vachi ducání quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáì, áma sàà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñá chicá quee tnùñuhu xí razón ndiaha xì-yá, dandu nihítáhvì stnáì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ínahá-nsiá, na xinú tècuachi carrera, cuisì iminda-té níhì xì premiu, mate cuáhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducání iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihítáhvì stná-ndà nùú-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóo fuerte-te). Te jíndù chuun? Divi sàhà-ñá cuní-te níhì-té (iin premiu tii) mà cúnahá ni-iin ratu, iin sìcàtè ndahà cuí yutnù cuñuhu dìni-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá níhì-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndúá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhì índù nùú-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhì ñà-ndúá quidé. ²⁷ Sadí nùú ñà-xihoé quide. Có-sáhi ñà-quida ndevàhi xì míí, còtò mà nátui guè nùú mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

Màsà cáhvi-ndá figura nahi nisa quida nèhivì Israel sà-naha na ní caquee-ne ñuu Egipto

10 Ñàni, cuní` cundaà inì-nsia nansa nì cuu xì nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nisa xica-ne tixi còndàhvi iin vicò xì-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahi mar yucán. ² Ñàyùcàndúá, na ian cùú-xi-ndà na cuhí-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-nè tixi vicò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-ndúá nì sàhatahvi Dios-nè, ⁴ te iin-ni nisa xihì stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana nùú iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vachi nì cutnahá stná-yá xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xì-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xì-ne, te ñàyùcàndúá cuàhà sàstnùhù-né nì xihì nùú yucú yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndúá nì cuu xì nèhivì sàhana ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdì nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvi stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vachi ducán nacání tutu ì: "Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuíta-ne nì itasaha-né (nùú figura xi-ne)", cachá`. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nisa quida dava nècuàchì yucán, vachi después nì xihì òcò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndà ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor, vachi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuàhà còo, nì tniì-siné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (diquí-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xì-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xì nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cundáa ini-ndà (màsà quidá stná-ndà ducán). Vachi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaamà nùú tutu ì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndúá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùú Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtò sàà-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nihnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndúá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhò stná nsidanicuú nèhivì ñuhiví nduá. Te vátuni cahvi vii-ndà xì-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndúá mà cundéé ini-ndà sàhà-xí. Còo, vachi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchì ni cuí), dandu siempre datuí Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vátuni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndúá, cuidadu ni cundóo-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùú Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxí-ndá ñà-ndúá nì chindoo nèhivì nùú figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá ñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xí, amadí ndisa á coó, vachi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundáa inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítáhvì-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá.

Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià niì-yá. Te na xixí stná-ndà pan ìi, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa ni sàha-ya iquicúñú-yà (sàhà-ndà). Sà-ìnhá-nsiá nsi-daájàn. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nahi imindaa nêhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà ndoó, vâchi iin-ni pan (ìi) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùù mesa ìi, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹ Pues cachí nsidaájàn xi-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahví nêhivì có-ìnhá xí Dios, ni có-cùnì cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana dìnùù-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùù ñà-malu sàha-neà, màdì nùù Dios. Te yùhù, có-cùnì dahuin cunihnu ini-nsiá quisì mà. ²¹ Vâchi còò permisù cuitahví-ndà coho-nda copa ìi xí Dios, te después coho stná-ndà ñà-ndùá sàha-ne ñà-malu; còó. Vâchi còò permisù cuxi-nda pan ìi xí Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxí-nèsi.

²² Mii-nsiá, ¿a ndisá cuní-nsiá dacuídà ini-nsiá Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùù-yá? (Doco mà ndisá.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudíi ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcàndùá, màsà nándúcú-ndá ñà-ndùá cudíi ini-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vátùni caxi-ndañá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhàmà, ²⁶ vâchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhivì yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xiníndísá-xí-yà, te cudíi ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vátùni caxì stná-ndà nsidaa ñà-ndùá taxì nècuàchìmà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nêhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa nì sandoo nùù figura cahví-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchìmà màsà caxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vâchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndá quida-nda ñà-ndùá cuní inga nêhivì cachí ìi gá ini-xi. ³⁰ Vâchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-ndùá saxí-nda, ñàyùcàndùá còò ñà-dìsàhà-xí cundoo nêhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-ndùá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndùá quida-nda, sàhà ñà-nì quèè gá tnùñuhu ndiaha xí Dios ni cúndúá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchì ini-ndà ni-iin nêhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nêhivì inga raza

(có-xiníndísá), te ò iin nêhivì cahví víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsiá nacua quidá yùhù, có-nàndúquì ñà-cudíi ini mii, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchì ini nêhivì sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu ani-ma-nè.

11 Ñàyùcàndùá, nacua quidá yùhù, ducánì quida stná mii-nsiá, vâchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñàhà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vâchi iin-ni nsinúú ini-nsia yùhù, te nsinúú stná ini-nsia palabra nì cachi xì-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichi cuní cundaà ini-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchì ñàhà, ducánì nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-ndùá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachit-nùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-nèàmà, vâchi có-ndùámà tnùñuhu xí dìnì-né. ⁵ Doco nècuàchì ñàhà, nú xicàn tàhvi-né, ò cachítñuhu-ne razón xi-ya, te có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà dìnì-né, vâchi davani queámà na ian sàni dàté tehe-né. ⁶ Vâchi nú có-ìdàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu chicá vàha ni dátê cuati dìnì-né. Te nú ni cócáhàn nùù-né dàté cuati-né, ò dàté tehe-né, dandu xiñuhu ni cócàhvi dìnì-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìnì-né, (na xicàn tàhvi-né), vâchi nacua iá mii-yá ducán nì quidayucun-yànè, ñàyùcàndùá, xiñuhu tavà-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñàhà, tnùñuhu xí nècuàchì tiàa tavà-né, ñàyùcàndùá (xiñuhu ni cócàhvi dìnì-né). ⁸ Vâchi màdì (iin iquì) nècuàchì ñàhà nì cóyúcùn nècuàchì tiàa. Còó. Iquì tiàa nì cuyucun nècuàchì ñàhà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ìi-né, ñàyùcàndùá nì sàcòo-ne, màdiá nì sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñàhà.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cudàhvi dìnì nècuàchì ñàhà, te cundumà seña ñà-íá ana dàndàcù-xì nùù-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcàndùá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchì ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiáá, ni có-càchì stná ñà-cuisì nècuàchì ñàhà ndiáá stná; còó, vâchi nú ndoo-nda nùù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcàndùá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa nì sàcòo nècuàchì ñàhà, doco vichi nècuàchì ñàhà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítnùni ini-xì sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí ini-nsia: ¿a vátùni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchì ñàhà nú uun-ni iá dìnì-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducánì in-áhà-ndá cucáhàn nùù iin nècuàchì tiàa nú nì ndunaní ididìni-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñàhà, còó, cuàhà gá cudíi ini-nè nú naní ididìni-né, vâchi na iñàha ìdàhvi dìnì-né nduá, te ducán nì nihitáhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xi-nsiá), doco nú có-ndòo ini iin nêhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnáhà-nè cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nêhivì cahví xi Dios.

**Nansa nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto
ñà-có-quidá víi-né na nacuitáhvi-né Cena ìi xí Sto-
ho-ndà Señor**

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còó, vachi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu niñnú ini iin grupu-nsiá, vachi ducán cachí nèhivì xí, te tuxí ini vihi ni ñà-ndáà ndua. ¹⁹ Vachi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdi ñà-càhàn sàhnù-ndà cundujàn). ²⁰ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ìi xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vachi cada iin iin-nsia, yàchì quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-ndùá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivì, ni có-sàà comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, ve-he-nda nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vachi nèhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándûcáhán-ndá ñanitna-ha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuàhìn ndenihì vahi-nsiá sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá? Còó, mà quidèà.

Nansa nì quida Jesús Cena ìi primeru

²³ Nùù meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacání nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuu quivì nì cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tnii-ya pan, ²⁴ te nì naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sàhatahví sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihì nì xixi nsidaa-né, dandu nì tnii-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xì ichì saa nacó cunchicùn nèhivì, vachi nahi nií nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ìi mà, ñà-jaàn nsinúú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-nì icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàà quivì naxicocuíñ-yà.

²⁷ Ñàyùcàndùá, nú cuní-ndà nacuitahví-ndà cuxi-nda pan xì Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìi xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vachi nú ducán, dandu cuàchì cundua, vachi ñà-cónì chívàha-nda tnùñuhu xì iquicúñú-yà xì nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vātùnì nacuitahví víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìi mà. ²⁹ Vachi nú có-niñnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìi mà, dandu dacuidá cuàchì-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xì cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vaha nacani vaha ini-ndà, te ndundoo vii anima-ndà antes, dandu mà

nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nùù-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivì ñuhivì.

³³ Ñàyùcàndùá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoo nsihì-nsia, ñàni, dandu vātùnì cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihì ndisa iin nèhivì doco, dandu chicá vaha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihì-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué` xì-nsiá sàhà chuun iá gá.

**Nansa iá ñà-ndùá nihítáhvi ndiaha-nda cutáhvi-ndà
nùù Espíritu Ìi**

12 Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-ndùá nihítáhvi ndiaha-nda nùù Espíritu Ìi, ñàni.

² Sà-ìnáhá-nsiá nansa nì saquida-nsia antes na táñàha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisì nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcàndùá, cuní cundaà inì-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáà-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìi ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvi-ndà nùù-yá, doco imindaa Espíritu Ìi xí-yá nduú ana nì dàcútáhvi xì-ndáñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchì iin iin-nda nùù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchì-ndá nùù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvi nansa chindee ndiaha Espíritu Ìi ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvi-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvi-ndà ñà-cundaà tui ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùù mismo Espíritu Ìi sàni nihítáhvi ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, nì nihítáhvi-ndà dandúvaha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu Ìi nduú ana nì sàhatahvi xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini nì nihítáhvi-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vātùnì cundaà ini-ndà a dívì Espíritu Ìi, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-ndùá nì nihítáhvi-ndà mà, divi Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda nihítáhvi-ndà según nansa chítñuní ini-yà cuàhatahvi-yándò.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nihì iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na

ian ndohó xì iquicúñú-ndà. ¹³ Vàchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà nì quida Espiritu Ìi xí-yá. Vàchi iin-ni Espiritu Ìi sàni ñihitáhvi ndiaha nsidaa-nda, ò xín-duu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dándàcù-xì núù-xí.

¹⁴ Sà-ìnhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdì uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cuí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còò; yùhù, có-nduí iin ndahà, ñàyùcàndùá, có-nduí cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còò, yùhù, có-nduí iin nduchinúù, ñàyùcàndùá có-nduí cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchinúù-ndà ni cúndúú inicutu-nda, dandu ñansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cúndúú-ndá, dandu ñansa cui sahan iñàha dìtni-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xì nsidaa ñà-ndùá xichúân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa nì chitnùní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cuí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cúndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còò, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcàndùá, có-íá vaha cachi nduchinúù-ndà xì ndahà-ndà: “Cò-xiñhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná dìni-ndà xì sàhà-ndà: “Cò-xiñhí mii-ní”. ²² Còò, vàchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícó iá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhàn núù-ndà. ²⁴ Vàchi ndé vico-ni iá, có-xiñhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán nì chitnùní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiàá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñú-ndà. ²⁶ Vàchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquicúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudí ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudí stná inia.

²⁷ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvi-yá chuun quida-nda nùù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni ñihitáhvi-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ìi. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanitnaha-xi, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì càhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, náhà xicà màdì nsidaa-nda ni níhi-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còò. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà càhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà tùha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn

sàà mà. Còò. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà ñihitáhvi-ndà màs gà ñà-chicá ndiaha sàni cachí mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

13 Ni cachí-ndà sàni ñihitáhvi-ndà càhàn-ndà nsi-danicuú dàhàn ñuhivì xì ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiáá nsidaámà, vàchi ducán queé ñà-càhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni ñihitáhvi-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sànihi stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vaha-nda fe, dècuèndè vètuni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-ndùá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuàha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vaha), doco te nú có-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhi ini-ndànè. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vàchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóó interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanitnaha-nda, dandu mà cudíi ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còò, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndàà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùù-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre iá tñundé ini, cachi-ndà, te vètuni cucu-mi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vàxi iin quivì, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nèhivì xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà càhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ináhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ináhá nsihi-nda nsidaa iñàha; còò. Stná iin palabra dacàhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; còò. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà càhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tí, nahi mée ñisa càhìn, vàchi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán ñisa nacani stná ini; ducán ñisa nih-nu ini. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyùcàndùá, có-quidá gué nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Vàchi quivì vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cúndàà vaha ini-ndà), vàchi na ian indéhe-nda nùù iin yùtátá có-tùí víi, ducán nduá. Doco vàxi iin quivì, dandu mà cóó gá ducán, vàchi vivì-ni icúmí-ndá

cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáà ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndá cundaà vaha ndisa ini-ndà nacua cundáà ini mii-yá sàhà ndo-hó. ¹³ Ñàyücàndüá, ùni ñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vaha-nda fe, te ni cúníhnú vaha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nù nsi-ùni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda na càhàn-ndà inga dahan sàà quidá Espíritu Ìi

14 (Ñà-ndáà ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnái nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsiá más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsiá razón ndiaha xí-yá. ² Vãchi na càhàn-ndà dahan sàà, màdì nèhivì ñuhiví càhàn xì-ndà. Còó. Dios càhàn xì-ndà, doco nèhivì ñuhiví, có-cundáà ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu Ìi chindéé xí-ndá càhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhiví càhàn xì-ndà, vätùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacua-handee ini-nè. ⁴ Doco nú dahan sàà nduá càhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nacua-handee inì-xi.

⁵ Mate cúdí inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-càhàn-nsiá dahan sàà, doco chicá cudii inì nú ni nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsiá razón ndiaha xí-yá, vãchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni càhàn-ndà dahan sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vätùni, vãchi (sàhà-ñà claru iá palabra mà) vätùni nihì stná nsidaa compañeru-nda iin ñà-vaha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sái ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dahan sàà ni càhàn xì-nsiá. ¿A vätùni chindeámà mii-nsiá, ñáni? Còó, vãchi xiñuhu ñà-nacani claru stnái xì-nsiá iin palabra sàni dàtnúú ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundaà túf inì nì quida-ya, te ò nú cóó, iin razón ndiaha nì quixi nù-yá, te ò iin ñà-vaha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vãchi dècuèndè stná ñà-quidándáá-ndá, ni cundúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñà, dandu mà cundáà ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-siví vii-té, mà cundáà ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducaní stná ndohó na càhàn-ndà, nú có-càhàn claru-ndà (dahan mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dahan iá ñuhiví, te iin ian vätùni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dahan càhàn iin nèhivì, dandu có-cundáà ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xìcà nduú-né, te ni mii-né, có-cundáà stná ini-nè ñà-ndüá cachí ndohó. ¹² Pues ducaní stná mii-nsiá (xì dahan sàà càhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yáha ga cuní-nsiá nihitáhvi-nsiá cuàhà ñàha nù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá

nihitáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tãhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyücàndüá, nú sätùha-nda càhàn-ndà inga dahan sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tãhvi-ndà cuáhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dahan mà na càhàn-ndáñà, ¹⁴ vãchi na càhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà càhàn stná-ndà, xicàn tãhvi-ndà nù-yá, doco ini sàxínitnùni-ndà, có-cundáà ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vaha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tãhvi-ndà nù-yá (xì dahan) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tãhvi stná-ndà nù-yá xì iin palabra ñà-cundáà ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dahan) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáà ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vãchi nú naquímáni-ndà mii-yá xì cuisì-ní dahan ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihi nì càhàn-ndà), vãchi ni có-cundáà ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimani-ndà Dios, divi naquímáni vaha-ndayá, vätùni iá mà, doco có-nìhi ñanìtnaha-nda cunduamà iin ñà-vaha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, an-sivéhé Dios, cuàhà gá càhàn dahan sàà; chicá càhàn ducán nù nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhàn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdíá ùxìn mil palabra inga dahan mà-cundáà inì-nsiá, vãchi cuisì nú cundáà vaha ini-nsiá, dandu vätùni chinahì mii-nsiá ñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsiá nahi méè, ñáni. Vätùni iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhé iá ñuhiví; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdì gá nahi méè.

²¹ Nù tutu ìi dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhàn xì nècuàchì raza yohó, vãchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dahan, te cuenta-xì icúmí-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yucán mà quíhìn cásû-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyücàndüá, ñà-jaàn cundáà ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dahan sàà, áma cundáà ini nècuàchì có-xíníndísà. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxíníndísà, màdì sàhà nèhivì có-xíníndísà.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsiá, te càhàn iin iin-nsiá dahan sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cundáà inì-xi, ò nèhivì có-xíníndísà. Pues ádi icúmí-nè cachi-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsiá iin razón ndiaha xí Dios (dahan cundáà inì-xi), dandu dan-sínúú iniàmànè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-ndüá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcuìta-sisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nù-nsiá.

²⁶ ¿Ndiá nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñáni: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndi-aha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dahan

sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-ndùá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cùndúá.

Nsidaa ñà-ndùá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá, màdiá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nêhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vátùnì càhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yáha ùni-nè, te nì nsihì iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne nì cùcúmí-nê tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nêhivì dàhàn sàà na natácá-nsià, cuisì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cuni-ni.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùnì càhàn ùi ò ùni-nè, te nì cúniní nêhivì dava ga, te cachi-nè a vátùnì iá ñà-ndùá nì cachi nècuàchìmà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúú Dios sàxinítnùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúú Dios iin razón ndiaha, vátùnì cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùnì sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacua handee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihitáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nê dandacú-né nùù anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsià, màdi nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-ndùá quidá-yá, còò; viví-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nêhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsià), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsià ducán, vachi còò permisú. Icúmí-nê cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni càcàn tnùhù-né nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-ndùá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsià.

³⁶ Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdi mii-nsià dìnùú-xí ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdi cuisì mii-nsià nì xiníndisá stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nêhivì tuxí inì-xi datnúú Dios sàxinítnùnì-xi, te ò ní nihitáhvi ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dàndàcú Stohò-ndà Señor. ³⁸ Doco nú còò-cuní-nè nacuni-nè ñà-palabra ìi xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsià, màsà nácuní stná-nsiànè ñà-ndùú-né ana nì nihitáhvi ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñàni. Yùhù cuní nanducu-nsià más gà nansa nihitáhvi-nsià cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nêhivì càhàn dàhàn sàà, màsà cádí-nsià nùù-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-ndùá quidá-nsià (na natácá-nsià), viví-ni nì quidá-nsiàñà, te iin iin-nsia (nì càhàn-nsià) nacua nchícùn stnahá-nsià.

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

15 Ñàni, cuní cundaà vaha ini-nsià sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xi-nsià daa. Vachi nì xinindisá-nsià palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsià seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsià càcu-nsia nú iin-ni nì cúnihnú vaha inì-nsiañà. Vátùnì càcu-nsia, cachí, doco ¿a víhiní uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsià ducán? (Còò), ³ vachi cunaha-nsià, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitnùhi xi-nsià daa, vachi divi nduú stná palabra nì nihí (nùù) Cristu, te nacáníamà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ìi. ⁴ Dandu nì ndùx-in-ya, doco tixi ùni quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xì nùù stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxin ùi nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsià, dècuèndè vichi xí-itiaçu ìi cuàhà vá nècuàchìmà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸ Daaní, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xi nècuàchì dava ga mà. Vachi nùù nsidaa gá ana nì nihì chuun nùù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiáà. Ndisa nì nihì chuun ndiaha nùù-yá, doco màdi sàhà-ñá vaha güé nì sándúá; còò, vachi yùhù, cuàhà gá nêhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nihitáhvi cucumí chuun ìi nùù-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vachi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchì dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còò. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xicachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsià.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsi sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsii? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsii ni cúí, dandu ni cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-càhàn-nsi xì nêhivì. Stná mii-nsià, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsìhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vachi sàni cachi-nsi sàhà Dios nì dànátiácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsii (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-còni nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶ Vachi nú mà cúí natiacu nsii, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ìi-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nêhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsià, nêhivì chicá còò tnùndé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còó, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; di-hna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyùcàndùá vátùni nihitáhvi stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Vàchi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyùcàndùá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì (naxic-ocufin-yà, te) cuni-ndàyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yá cundee-yá nù nsidaa ñà-malu cusáhnù, xì nù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhivì. Daaní icúmí sàà quivì xinu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamáni-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yá cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nù nsidaa ana xinì ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yá xihì nèhivì, ñàyùcàndùá por último icúmí-yá cundee-yá nù ñà-xihì-ndà, te mà nunca cui gá-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nù-yá. Doco náhà xicà màdì Yuamáni-yá coo stná sujetu nù-yá, vachi divi Yuamáni-yá nduú ana disáhà-xì nì cundee-yá nù nsidaa ana xinì ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nù sàni cundee-yá nù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nù Yuamáni-yá, vachi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnù in-icutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xihì. Pues, ¿índù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii ma nù ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsii ni cúí?

³⁰ Daaní, nsìhù tu, tixi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nù mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñàni. Ñà-ndáà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuìsì cudî gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nù (nèhivì dana guá nahi) nsica-ha. Doco ni mà cundíáá stná mà (nùí) nù mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vàchi te nù ducán, dandu chicá vaha quida-nda nacua cachí dichu: "Ni cuxí vaha-nda, te coho vaha-nda, vachi tnaa cui-ndà".

³³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vachi cachí stná dichu): "Nù chicuèhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda". ³⁴ Xiñuhu nàcùnihu vii inì-nsia, (ñàni). Màsà quidá gá-nsiá cuàchi, vachi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ínáhà-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nèhivì: "¿Índù modo cui natiacu iin nsii nù sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo

iquicúñú-nè?" ³⁶ Pues neciu-ndà nù ni cachí-ndà ducán. Vachi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíá ndùxan, dandu cuitiá. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-ndúá cuàhàn nacuitiá; còó, cutu íin tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cundúá nùni trigu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chit-nùnì ini-yà coa. Te nù sàni sahnua, dandu díin díin nùni cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducání iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhivì. Vachi tucu tucu ndáa nèhivì, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchií itándiaa ansivi, tucu iá nù ñà-íá ñuhivì yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhivì, doco tucu tucu xíndàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchií orá, te viconi iá nchií yoo, doco tucu nchií-si. Cuaha-ni iá nchií stná sitnúú, doco tucu tucu xíndàa vico iin iin-sì. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nù sàni ndùxin iin nsii, sivi iquicúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gá-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhà-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còó gá ni-iin fuerza iin nsii na ndùxin-ne. Doco nù sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhivì yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nù sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátùni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhivì yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhivì.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nù tutu ì: "Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiácú, divi nduú Adán". Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gá, te nù anima mii-yá nihitáhvi nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nisa ìa iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhivì yohó-ní, te màdì ñà-ndúá itiácú ndiaha na iin Espiritu Ì. Còó, siempre nchícùn gá vaxamà. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhivì yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gá nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhivì, nacua nisa ìa xì-nè nì cuyucun ñuhù, ducán xíndàa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndàa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcàndùá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xì-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ì-ndà nèhivì ñuhivì yohó xì iquicúñú-ndà, tàñáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhivì ì xí-yá, ñàni. Te ducání stná, nù tàñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúí sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sivi gá iquicúñú-ndà; vachi tiempu vichi sivi-ndà na xihì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcàndùá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nisa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndá nadàma iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sivi corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahun-nda. Vachi icúmí sivi corneta, dandu natiacu nsii ñà-mà cúí gá-nè. ⁵³ Tiempu vichi xihì nèhivì ñuhivì, te

sívi-né; doco ndohó, vaxi iin quívi dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xíhi-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni nihitáhvì-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ìi cundua, vachi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cundúú gá-ndà nsii. ⁵⁵ Na ní xíhi-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cúi, doco vichi còó. Mate ní xíhi-ndà, do-co mà nunca cundee gá tnùndoho ma nù-ndà”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivì, ñà-yúcán nduá dayúhì xì-né na xíhi-nè. Vachi nacua fuerte íá castigu cachí ley ìi, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nù ndohó, còó, vachi ansivéhé Dios, vètuni cundee-nda nù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyúcàndúá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúñíhnú vaha ini-nsiá Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-ndá, màdi úún-ní quee ñà-xínúcuáchi-ndá nù-yá.

Nansa nì xicàn Pablo nù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

16 Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tna-ha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quívi domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsiá iyuhu ñà-ndúá sàni quida-nsiá ganar, dandu quívi sàí ndé ndoó-nsiá, có-ndúú gá ñà-càcàn gà-nsiá dihùn. ³ Te nú sàni sàí, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsiá iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnáì iin carta cunihì-ne cùhùn ñà-ndúá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vètuni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xì nècuàchì mà cùhùn-nsì.

Nansa nihnú ini Pablo cacuanu ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sà stnáì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cuní yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhivì nduá, vachi sà-íá cuàhà chuun xì mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xì.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì còó-né contentu na íá-nè jaàn, vachi iin-ni quidá stná-nè chuun xì Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyúcàndúá, màsà cáhìchì inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé íé, vachi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví nù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-nì. Ndé iin quívi chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa nì cachi Pablo nì casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándahví nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanitnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhá-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì ve-he-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhá stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñani. ¹⁶ Ñàyúcàndúá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xì nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudíi gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vachi mate mànicú quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-íé contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducán tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyúcàndúá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudíi ini-nè) ñà-ndóó-nsiá ladu xì mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndúú-nsiá nèhivì ìi xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnáì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú íá ana có-cúu inì-xì sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu nì sàà-nè ndañuhu-né nù-yá. Te vichi cachí-ndà xí-yá: “Naxicocuíñ-ní cuní-nsì, Stoho-nsì Señor”.

²³ Nì cúcúmí víhì-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu.

²⁴ Te cuní nsinuu inì-nsiá nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

2 CORINTIOS

1 Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ìi nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cutnáhâ stnâi xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsi xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsi xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yá ndoó icicutu ladu Acaya yucán. ² Nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu ni quixí cuàhà gracia sàhà-nsiá, te ni yáha vaha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ;Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuàhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vètùni nacuàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcàndùá vètùni chindee stná-ndà ñanitnahanda. ⁵ Ñà-ndáà nduá, ndohó cuàhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nihì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia ndujàn. Daaní, divi ducání stná, nú sàni nacuàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuàhandee stná ini-nsi mii-nsiá. Dandu vètùni nihì stná-nsiá quidandee víi ini-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndùá, ináhá váha-nsi, nú icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee víamà sàhà-nsiá, vèchi ndiaha gá icúmí-yà nacuàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñáni, cuní-nsi cundaà ini-nsiá nansa nì yàha-nsi ladu Asia, cuàhà tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cundéé ini-nsi nì cahan-nsi, cuàhàn-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsi sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsi sàhà ñà-nì cundáà ini-nsi màsà cáhvi-nsi xì mii-nsi; cuisì Dios ni cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sáni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndáà nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya nsiùhù nùù peligrú cahnu-ma na cuàhàn-nsi cui-nsi nì cúí, te (ansivéhé gâ-yà), vèchi dècuèndè quivì vichi dacácu ìi-yá nsiùhù. Te xiníndísâ-nsi ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yà quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsi. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi cuàhà nèhivì sàhà-nsi, dandu

cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-ndùú-né nècuàchì seguru, có-dàndàhví-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuàhà gá cudíi ini-nsi ñà-ináhá-nsi víi gá quidá-nsi ñuhivì yohó. Có-dàndàhví-nsi ni-iin nèhivì, vèchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsi. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida víi-nsi ducán. Cóni dátíiâ uun-nsi nduú-nsi nècuàchì nchichí guâ, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsi. ¹³ Te carta tiaá-nsi nùù-nsiá, (còò ni-iin palabra ndoó dèhé nùá), vètùni cahvi-nsiáñà, te mà úhì cundaà ini-nsiá ñà-ndùá cachá`. Vèchi cunaha-nsiá, yùhù cuní ni sáà-nsiá mànihì váha ini-nsia. ¹⁴ (Ináhí), algu sàcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumáni vá. (Te nú sàni sàà-nsiá nì cundaà váha ndisa ini-nsiá), dandu quivì naxicocuíin Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá cudíi ini-nsiá sàhà-nsi, te cudíi stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵ Pues sàhà-ñá ináhá vèhi nsidaájàn, ñàyùcàndùá nì nacani inì sàni ndé ndoó-nsiá nì cúí. Te sàhà-ñá cui nihitáhvi váha-nsia, ñàyùcàndùá ùi xichi nàcòti mii-nsiá nì cahín. Primeru yàhì ndé ndoó-nsiá na cúhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihìn ichì cùhìn ladu Judea nì cúí. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácání sahnú inì nduá. Còó, vèchi màdìá nansa nì nì cui nacání inì; ni có-nàcání inì na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vèchi nú ducán ni cundúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsi palabra nì cachi-nsi xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsi vichi, te después “còó” cachí-nsi. Còó.

¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemani Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsi xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vèchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuìsi nduá. ²⁰ Vèchi nsidaa ñà-ndùá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disàhà-xì ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn víi-ndà Cristu, te sàni dàhí stná-yà sàxìnitnùní-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì ducùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvi stná-yàndó Espíritu Ìi xì-yá ñà-coo Yà-ì mà ini ani-ma-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú

yà-jaàn, vachi chicá más icúmí-ndá nihitáhvi-ndà de-spués.

Ñà-ndùá disáhà-xí cóni sàà Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cui si sàhà-ñá có-cùnî cànàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcàndùá disáhà-xí tàñáha ga sàà tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàà nduá cachî xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cuí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cùnî-nsi dandacú-nsí nù-nsiá sàhà ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá. Còó, vachi sàni xinindisá víi-nsiá. Cuisi cunî-nsi chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cúndóó-nsiá.

2 Ñàyùcàndùá, yùhù nì cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vàchi nú ni nácundoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sài cudii gá inì, vachi divi mii-nsiá nduú ana cunî cudii inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcàndùá, nì tiai iin carta nù-nsiá còtó sài ndé ndoó-nsiá, te cui si cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudii inì sàhà-nsiá nduá cunî. Ducán cachî, vachi tuxí inì ñà-ndùá cudî inì yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudî stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dàndòhí mií, ndè nì sacui. Doco màdì sàhà-ñá cunî dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cui si sàhà-ñá nì cúndàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nisa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachî, sàhá màsà quidá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchi gá ini-nsiá xi nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nacua-handee ini-nsiànè sàhá màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nù-né. ⁸ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvi nù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cúú ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúnî-nsiá, á coó nì sandua.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducání quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndùá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vachi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhindèè ñà-malu dacà-síndô, vachi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ì xì Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cóni cùí coi contentu yucán, vachi còó ñani-ndà Tito nì

ndácùhin. Ñàyùcàndùá, nì ndaquìndèí xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vaxi ladu Macedonia yohó.

¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vachi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vātūni cundee-nda nù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachitnùhu-nda palabra ì xì-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vachi nsiùhù, (na cachitnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nù Dios, (vachi cudî ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhivì, na ian sahán stná dico palabra mà nù-né, nì cúndúú-né nècuàchì cácu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudî ini-nè palabra mà, vachi nahi dico nsii nduá nù-né, te yúhî-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí cácu anima-xi, còó, na ian tnami gá palabra mà nù-né, vachi sàhámà vātūni nìhî-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cui si nèhivì vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcàndùá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ì mà. Còó; có-dàndáhvi-nsi nì-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsi xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, càhàn vii-nsí xì-né, vachi nèhivì xì Cristu nduú-nsí.

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

3 Ñà-jaàn cachî-nsi xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhî-nsí tnùñuhu xì mii-nsí nduú túá. Ni còó stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, nì còó stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vachi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vachi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá vii-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndàà nduá cachî-nsi). Na iin carta xínduu-nsia, cachî, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiai mii Cristu nduú-nsiá, vachi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ì xì-nsiá), dandu na ian nì dāsàà-nsi carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiai Cristu carta mà. Còó, sàhà Espiritu Ì xì mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiai-ya ini anima-nsiá, màdì icà iin yùú chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndàà nduá cachî-nsi yohó, vachi cundéé ini-nsi Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tuxí ini-nsi vātūni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còó, cui si nú chindee Dios nsiùhù, dandu vātūni sàà-nsi quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcàndùá, sàhà mii-yá vātūni cachitnùhu vii-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xì-yá. Te ley mà, có-ndùá palabra nì tiai uun-ni; còó, palabra nì taxi Espiritu Ì xì-yá nduá. Vachi nú letra uun nì cúndúá, dandu cui si cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espiritu Ì; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷ Ñà-ndàà nduá, ndiaha gá nisa ia ley sàhana mate icà yùú chipála nì sàcuitandiaà. Vachi (na ní nìhì Moisés ley mà), nì nanchii ndiaha nù-né, te sàhà ñà-yúcán mànicúí gá cundehè nèhivì Israel nù-né. Doco inga iin ratu gà, dandu có-nchíí gá mà.

Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñá-sàà-ndà cui-ndà cachá', dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu Ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítnùhu xi-nda nansa ndee vaha-nda nùu-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcàndùá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ìa naha cuáhá', dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vàchi nicanicuahàn icúmíâ coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcàndùá có-yùhí-nsi càhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùu-né xì iin sìcoto sàhà màsà cúní nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhvà ñà-tnùu ndiaha nùu-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cóni cundáà vaha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxínítnùnì-nè iin sìcoto, ñàyùcàndùá có-sàà-nè cundaà ini-nè na in-ínì-né cahví nèhivì tutu xi ley sàhana. Cuisi-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ìi sàxínítnùnì-nè, (có-cundáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxínítnùnì-nèmà, te claru mànhì ini-nè. ¹⁷ Vàchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu Ìi nduú-yá, te ndéni nì cui ni coó Espíritu Ìi xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhivì ìi xí-yá nùu-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùu-ndà (nahi Moisés), cóo. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátà nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vàchi Espíritu Ìi nduú-yá.

4 Sàhà gracia xi Dios nì nihítàhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsi. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìi xí-yá. Cóo, puru ñà-ndácuìsì nduá cachítnùhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndô, te cachi-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yá nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivì cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndiá dísàhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vàchi quisì cahví guá nèhivì ñuhivì yohó, sàni dàcuáà-si anima nèhivì có-xíníndísà sàhà ñà-màsà dáttnùu ndiaha Dios sàxínítnùnì-nè; ñàyùcàndùá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítnùhu-nsi palabra ìi, màdi sàhà mii-nsí càhàn-nsi. Cóo, sàhà Stoho-ndà Jesucristu càhàn-nsi, te cuisì cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí

nèhivì xinúcuáchí nùu mii-nsiá, vàchi ináhá-nsí (mànì cuáhà-nsiá) nùu-yá.

⁶ (Vichi cuní nsiuu ini-nsià nansa nì cuu sàhana) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhivì, te nì cachi Dios: "Ni coó luz", te nì sàcòo. Pues ducán nì quida stná-yá xì ndohó, nì dáttnùu-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nùu Jesucristu.

Iin-ni ni cúníhnu vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìi xí mii-yá nduá sàni nihítàhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, cóo. Vàchi cuisì na iin quidì ñuhù ndé ñuhú ndudu ìi mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacánì cuáhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivì xì-nsí, doco có-nàcòo nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñúhù dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúu-nsí ñuhivì yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vátùni cundaà stná ini nèhivì ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yândô. ¹¹ Doco na ndoó ìi-nsí ñuhivì, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsi sàhà-yá sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vátùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nùu tutu ìi dohó nì tiaa iin nèhivì: "Yùhù xiníndísè mii-yá, ñàyùcàndùá, nì cachi ñà-nduá nì cachi". Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn càhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsiúu ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dånátíácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yá xì ndohó, danátíácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùu-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quèé gà más tnùñuhu xí-yá.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsi, vàchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítà-nsi, doco anima-nsi, cóo, vàchi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsí. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ìi xí-yá icúmí-ndá nihítàhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, có-ndúlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhivì yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-nduá tui indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ìi xí mii-yá), mate có-túíá cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5 Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhivì yohó, vàchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá.

Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vâchi Dios icúmí quidavâha xán, màdi nêhivi, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vâchi yâha ga cuní-ndà nihî-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vâchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sì-coto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihî-ndà iquicúñú saa ma, màdi uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còó. ⁴ Doco mientras ndoó ì-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cúú vâha ini-ndà; doco màdi sâhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cuní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sâà gâ-ndà cui-ndà, vâchi vida ndiaha icúmí-ndà nihî-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nùù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá ñà-nihitâhvi-ndà ducán, vâchi sàni sâhatahvi-yándô Espiritu Ìi xí-yá, doco cuisì tñumanì primeru nduú Yà-ìi mà.

⁶ Ñàyùcàndùá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ì-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuní-ndà nùù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndàyá, màdiá xinínùù-ndàyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudìi ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá dísâhà-xí sâhandee ini-ndà, áma cúdîi ini-yà sâhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tàñáha ga sâà-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vâchi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sâni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuâha-yándô ñà-nduá ndiá ìcà iin iin-nda nihî-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nsiùhù, yúhî-nsì còtó mà ndóo ini-yà sâhà-nsí, te sâhámà cáhàn-nsì xì nsidaa nêhiví áma (cúníndísâ stná-nèyà).

Vâha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios ni cùndâà vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì. ¹² Tucutu cachí-nsì xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuní-nsì cáhàn vii-nsí sâhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcú-nsí nansa cui cudìi inì-nsia sâhà-nsí, te ducán nihî-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nêcuàchì (xítñuhu xi-nsí), vâchi nêcuàchì mà, có-ndùlócô-nè nú iá vâha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudìi ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sâhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nêcuàchì nihnú víi inì-xi nduú-nsí, dandu divi sâhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nêhiví nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yâha ga cuú ini Cristu sâhà nsidaa-nda, ñàyùcàndùá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Vâchi nì xihî-yà sâhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihî, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà.

Ñàyùcàndùá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihî stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihî-yà sâhà nsidaa ndo-hó nêcuàchì itiácú, dandu có-xiñùhù gâ-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cudîi ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihî sâhà-ndà, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, vichi có-ndèníhí gâ-nsì ni-iin nêhiví na ian ndenihí stnahá nêhiví ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihî-nsì na quidá nêhiví ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sâhámà (cundâà ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nêhiví saa nduu-nda. Sâni yâha nsidaa ñà-nduá nisa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuu ìñâha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sâhà-ndà nduá. Ñàyùcàndùá, vâtùni nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sâhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sâni nihitâhvi stná-nsì chuun ñà-câhàn-nsì xì nêhiví sâhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-ìá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihî-yà nchica cruz), te ducán nì nihî-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nêhiví ñuhiví nùù-yá, mà cùtníí gâ-yà cuenta sâhà cuàchi-ne. Daaní, nì sâha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsì xì nêhiví nansa vâtùni nàcùndoo vâha-ne xì-yá. ²⁰ Sâhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí cáhàn-nsì xì nsidaa nêhiví. Doco (màdi ndisa nsiùhù cáhàn), Dios nduú ana cáhàn xì-né, na ian sacúndâhvi-yà nùù-né sâhà palabra xi-nsi. Ñàyùcàndùá, cáhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndâhvi-nsì nùù-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dèhemanì-yá, còó ni-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sâhà ndohó nì chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sâhámà nú nchícùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vâha dahuun-nda nùù-yá nduá.

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vâha-nda xi Dios

⁶ Chuun ìi xì mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcàndùá, sacúndâhvi-nsì nùù-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni nì nihitâhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùù tutu ìi:

Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundâhvi-nî) nùí, ñàyùcàndùá nì inini, te nì indehè ndahvî mii-ní. Nì chindéí mii-ní, vâchi meru quivì dacácuì nêhiví nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihî-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yándó.

Nansa iá modo vii nì quida Pablo chuun ìi xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-ìñâha ñà-cuitnùhu nêhiví nsiùhù, vâchi có-cuní-nsì daquée cuàchi-ne diquì chuun ìi quidá-nsí. ⁴ Mate cuáhâ ìñâha yâha-nsi, doco cuní-nsi quida vii-nsí chuun, áma cùndâà ini nêhiví ñà-divi nùù Dios xinúcuáchí-nsí. Doco dava xichi cuáhâ gá icúmí-nsí quidandee ini-nsi, te

ndoho cuahà-nsí. Cuahà vida yáha-nsi, xì cuahà tnùn-doho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicádí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuidà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xihì stná-nsí doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóo ni-iin falta xi-nsí. Cuisì ñà-ndúá ináhá-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsí xì nèhivì. Te quidándéé stná ini-nsí sàhà-né, viví-ni quidá-nsí xi-né. Te chindéé stná Espíritu Ìi xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùu ndisa ini-nsí sàhà-né. ⁷ Puru ñà-ndúú ñà-ndácuisi xí Dios cáhàn-nsí xi-né, te chindéé stná ndudu ìi xí-yá nsiùhù. Te ¿índù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá víi-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsí. Mate daquéé cuàchi-ne dìqui-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, do-co có-quidá, vàchi micuisi ñà-ndúú ñà-ndáà cáhàn-nsí xi-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuaá-né nsiùhù, doco cuahà gá stná-nè ináhá vâha-ne nsiùhù. Cuahà xichi cuahàn-nsí cui-nsí nì cuií, doco itiácú ìi-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tàñáha ga nihí-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsí contentu. Ndahví yáha stná-nsí, doco divi sàhà nsiùhù nihí cuahà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còo ni-íñàha icúmí-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nihitáhvi-nsí cucu-mi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúu nùu-nsiá nsidaa ñà-ndúá nihnú inì. Sàni cachì xi-nsiá nsidaa ñà-ndúá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcàndúá, nùu yùhù, còo desconfianza, vàchi màni cuáhà-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdi yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xi-nsiá vichi, te cachí xi-nsiá ñà-cùu ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcàndúá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dùcánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácuátnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndúdává queámà. ¿A ndísá vátùni nacuaastnahá ñà-íá víi xì ñà-íá quini? Còo, ni mà cúí nacuaastnahá stná ñà-nchíí orá xì ñà-íín tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ìi xí Dios, ¿a váha cuita stná yùu yócò yucán? Còo. Pues cuna-ha-nsiá, nahi veheñuhu ìi ndé iá Dios vivu, ducán xín-duu stná ndohó, vàchi dohó cachí-yá nùu tutu ìi:

Yùhù cuahìn coi ndé ndoó-né, te cacanuu stnáì mahí-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xì cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, dohó cachí stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cùndóó gá-nsiá mahi-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudíi inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Sto-

ho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7 Pues ducán sàni cachi-yá quida-ya xì-ndà, ñani màni. Ñàyùcàndúá, xiñuhu-ñá nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsàhà-ndà, te ò ñà-ndúá quida-nda cuisì ini ani-ma-ndà. Nsiquívì chicá más xiñuhu cunihnu ìi ndisa ini-ndà, te yùhí stná-ndà (còtó mà cudíi) ini-yá sàhà-ndà.

Nansa nì naxicocuñin ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvì-nsí nùu-nsiá ñà-nì nácúníhnú vâha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vàchi cóni quidá quíni-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsí ni-iin-nsia; ni cóni dandàhvì stná-nsí ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéé cuàchi dìqui-nsiá nduá cachí xi-nsiá ducán. Còo, vàchi sàni cachì xi-nsiá ñà-màni cuáhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiácú-ndà ñuhivì, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuahà gá confianza sà-icúmí xi-nsiá vichi, te cudíi gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcàndúá, mate ni sàì yàhi cuahà tnùndoho, doco cudíi inì, vàchi sàni ndòo vâha inì sàhà-nsiá, te contentu ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsí ladu Macedonia yohó, mànicúì cundoo dadí-nsí. Cuahà iñàha sadí xì nùu-nsí, te cuahà nèhivì xiní ùhì xi-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsí nì nacani cuahà ini-nsí. ⁶ Doco iá ana chindéé xí nècuàchì cuhúún inì-xi, divi mii-yá; ñàyùcàndúá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuahà gá nì nacuaàhandee ini-nsí na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá nì quesaa nècuàchimà nì cudíi ini-nsí; còo, vàchi sàhà stná ñà-nì cudíi guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcàndúá ndiaha gá nì ndòo ini-nsí. Vàchi nì nacani-ne xi-nsí ñà-cudíi ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù in-ga tu, te cuú cuáhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-ndúá nì quida-nsia). Sànihnú vâha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nihì yùhù nì ndudíi inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-íé` arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué` nì tiaiàmà cahín, vàchi (nì xini) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì. ⁹ Doco vichi sàni ndudíi tú ini. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còo, divi sàhà-ñá nì nihí-nsiá nì cuu-nsia arrepentir na ní nsihì nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vàchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xi-nsiá. ¹⁰ Vàchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuñin ini-ndà, te nihí-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñin gá ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi da-va ga nèhivì ñuhivì, mà ùhì cahniámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuahà gá ñà-vâha sàni quea nùu-nsiá). Vàchi nì quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-ndúá nì cuu, te nì cunsihì ini-nsiá cuxio dahuun falta mà nùu-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè

nì yùhí stná-nsià. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-lá vii anima-nsià. ¹² Na ní tiai carta mà, màdì cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaià. Nì màdì cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsià mànihì váha inì-nsia ñà-cúu ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà vaha ini-nsia ñà-dúcán nduá, ñàyùcàndùá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudì stná inì na ní xini ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vachi yáha ga nì cudì ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachi xì-né antes ñà-ináhí, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán ni cuu ndisa). Ñàyùcàndùá, có-cùcáhán nù nì cachi ducán. Vachi nacua nì cachi xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndáa nduá nacua iá ndàa nsidaa palabra (ii) nì cachi xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsià nùu-né vichi, vachi cudì ini-nè na nsinúu ini-nè nansa nì quida-nsia, vachi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsià nì yùhí guá-nsià. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù cudì ini vichi, vachi ináhá vahi vètuni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñanitnaha-nda

8 Ñánì, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vachi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudì ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcàndùá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Vaha ga voluntad icúmí-nè, ináhí, vachi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùu-nsí, áma cuàha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùu ñà-nduá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vachi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cuni-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá màni stná-nsià, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vachi divi nècuàchimà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhàjàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nihitáhvi-nsiá (nùu Yua-nda Dios). Xiníndisâ fuerte-nsià, te cáhàn ndiaha stná-nsià palabra xi-ya. Sàcundáa vaha stná inì-nsia sàhà ichi-yá, te dii gá stná inì-nsia cunchicùn-nsià ichi mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcàndùá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsià quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùu-nsiá nduá yohó, còó. Cuisi cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná inì nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stná

cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsià sàhà ñanitnaha-nsia. ⁹ Vachi ináhá stná-nsià ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcàndùá, vètuni nì nihì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-nduá tuxi ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsià algu). Ñàyùcàndùá, chicá vaha ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudì guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsià seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vachi nú iá vaha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudì ini Dios sàhà-ndà, (a cuàhà, ò iyuhá), vachi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xìcàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducua nècuàchimà. Còó. ¹⁴ Cuisi cuní ñà-dava dava ni coá. Vachi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vètuni chindeámà nèhivì iá guá necesidad xi. Daaní, na quivì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vètuni chindee stná nècuàchimà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùu tu-tu ì ndé cachá: "Nècuàchì nì dàtàcá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cuyódoá nùu-né; te nècuàchì nì dàtàcá xì iyuhu-níá, ni cóni quidá mánia nùu-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vachi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na ní cáhàn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dandáa-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vachi cudì gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tnùñuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivì xí Dios ndoó cuàhà ñuu, vachi cuàhà gá chindéé-nè xitiá razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te zindù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudì ini-nsià quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyùcàndùá, (cutnahá stná nècuàchimà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuit-nùhu-ne nsiùhù sàhà dìhùn mà, vachi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuni-nsi quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsí, vachi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivì cuní-nsí quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi cunsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudì ini-nè, vachi ináhá-nè cuàhàn-nsià quida stná-nsià cumplir vichi. ²³ Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsià xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndú-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàt-

nùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-ndùú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchimà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachì xì nèhivì sàhà-nsiá.

Ñà-ndùá disáhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihin xì cooperaciòn sàhà nècuàchì ndahví

9 Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndùá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, ² vèchi in-ahí iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stná xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vèchi cudî ini nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudii stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndùá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndácuìsì nduá nì cachì (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vèchi icúmí coo ndisa cooperaciòn xi-nsia. ⁴ Vèchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsi después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cuahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnáhà xí. Te mii stná-nsiá, vihini cuahan núù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codòndùú-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachì-nsiá antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvi-nsiá, màdiá nahi dihùn nì tavà-nsí nùù-nsiá.

⁶ Cuní nsiuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudî ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvi-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdi fuerza nduá. Vèchi Dios, cuàhà gá cudî ini-yá nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvi-ndà iñàha. ⁸ Te vètùni quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù-ndà. Ni-iñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vètùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vèchi dohó cachí stná nùù tutu ìi:

Nì dácútàhvi nècuàchimà cuàhà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñàyùcàndùá nicanicuàhàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndùá chihi-nda, xì ñà-ndùá xixí stná-ndà. Ñàyùcàndùá, icúmí-yà cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-ndùá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùù-ndà). Vèchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nú sàni nducuahà ñà-ndùá icúmí-ndá,

dandu chicá más cui dácútàhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsi dasàn-nsimà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vèchi na chindéé-ndà ñanitnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdi sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéá; còò, vèchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vèchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xi-ni-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui.

¹⁴ Ñàyùcàndùá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nùù-yá ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tnùmanì ndiaha xi-yá nì sàhatahvi-yàndó, (divi Dèhemani-yá)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndàyá nacua ndiá ìcà-ndà.

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vèchi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ìi quidá-né

10 Sà-ínahá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcàndùá, yùhù Pablo, sacúndàhvi nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sál. Vèchi cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndùí iin nèhivì cúchitnu na ié` cutnáhí xì-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí xì dava-nsia. Vèchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsi cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiàá), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Còò, arma ndiaha xí Dios nduá xichúùn-nsí, te nihá ndudu ìi xí-yá, ñàyùcàndùá vètùni cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiàá iá ñuhiví yohó mate fuerte gá-ñà. ⁵ Vètùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chítuní ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vètùni cundee stná-nsi nùù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vaha ndisa-nsiyà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsiá ñà-stná nsihù nduú stná-nsi nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-íá ndisa derechu xí, doco có-cúcàhàn núú sàhámà. Vèchi derechu mà, sàhà-ñà nacuahandee ini-nsi mii-nsiá nduá disáhà-xí nì nihì-nsíñà nùù Stoho-ndà Señor, màdi sàhà-ñá quida quini-nsi xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhí stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còò. ¹⁰ Yùhù (ináhí) cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndee càhìn nùù carta xi, te fuerte

palabra tiaí, doco nú sà-ìé` nùù-né, te indéhe-né nùí, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vií, cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-nê ñà-divi nacua cachí-nsi nùù carta xi-nsi na ndoó xícá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cùnì-nsi dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vèchi tucu dahu-un xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcàndùá (nàhà xicà), nècuàchì có-cùndàà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tñùñuhu xí-nsí, ni có-dàquíhvi-nsi mii-nsí nùù iin chu-un cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun ni nihì-nsí nùù mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn ni sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, màdiá yáha-nsi nùù-xí ndé ni cachì-yà xi-nsi nduá. Tucu cundua ní màsà sàà-nsi ndé ndoó-nsiá ni cùí. Doco còó, nècuàchì primeru ni càhàn xi-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chu-un cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsi sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá ni xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsi ndé nduú nùù-xí ni cachì Dios xi-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùù-xí cuní stná-nsi cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nàndúcú-nsí quee tñùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun ni quida inga nèhivì. ¹⁷ Vèchi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vèchi ¿indù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùù-yá? ¿A nèhivì tavá tñùñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudì ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

Ñà-ndùá ni cachì Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol ni nihì chuun nùù Jesús

11 Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñàyùcàndùá, sacúndáhvî` nùù-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhí, por favor. ² Vèchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian ni ndiadi tñùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vèchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cuní sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùù-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vii ndisa) na iin novia siempre sàni quida vii. ³ Doco yúhî xi-nsiá, còtó dàcà dinì-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vèchi ducán ni cuu xi Eva sànaaha, (ni tñàtuu) còó (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-si ni nihì-sí ni dandáhvî-siné. ⁴ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vèchi nú ni sàà iin nèhivì nùù-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate díin nduú Jesús xi nècuàchimà, te díin nduú Jesús ni cachì nsiùhù xi-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yáha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate díin espíritu nduá, màdi Espiritu Ì ni nihì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ì ni

xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn vií, doco ináhá vahi ñà-ndùá cachí. Te mii-nsiá ináhá vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndàà nduájàn, vèchi sàni xininùù-nsiá nsidaa ñà-ndùá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchì nduá ñà-uun-ni ni cachitnùhi xi-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos ni ndòì sàhà-ñá cuní` ni ndóó mii-nsiá xì chicá más tñùñuhu. ⁸ Vèchi na ní sa-ìe jaàn chindéí mii-nsiá, ¿indù ni quixi ñà-nisa itiacuí? Pues divi nùù nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, yùhù quidé cuenta na ian ni sahnindáhvî nècuàchimà, te có-ndùá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dhùn nùí, ni-iin centavu cóni xíquèn nùù-nsiá. Còó; divi ñani-ndà ni quixi ladu Macedonia ni taxi xi ñà-ndùá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu ni saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xi-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tníí dhùn xí-nsiá). Còó, mà cuáhi cadì ni-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿indù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cúú inì sàhà-nsiá? Còó, vèchi in-áhá Dios ñà-cúú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-ndùá quide sàhà màsà nihìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachì-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vèchi cunaha-nsiá, tñùhu nduá cachì-nè ñà-nùù mii-yá ni nihì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vèchi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchíí ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá icà-né.

Nansa ni ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ì xi Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí` xi-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduú. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuàha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vèchi stná yùhù cudì stná inì cachì nansa ndiaá güé` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-ndùá cuàhìn cachì xi-nsiá vichi, có-ndùá na iin palabra (sahnú) ni nihì nùù Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vèchi ñà-cuàhìn ndenihì vahi mií nduá.

¹⁸ Vèchi sàni xini, ñà-cuàhà guá nèhivì ndeníhí vaha xi mii-xí sàhà ñà-ndùá quidá-né, ñàyùcàndùá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vèchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá in-áhá-nsiá, ñàyùcàndùá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xi-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xi-chúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tñíí-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachìchì ini-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vèchi cóni quidá-nsí xi-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihí vaha xi mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisi cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues ni cúnahá-nè yohòtéhè stnáì nì sanduu nècuàchì-mà. ²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nè nù-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nù mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nù mii-né. Cuàhà gá xichi sà-íé` ñà-cui nì cùí. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe ni nihí iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuí stnáì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cui. Te ùni xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcàndùá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gá sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùnàhì nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida qui-ni-ne xí, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánú ñuu nahnú, te ò yucù dàna, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chu-un quidé, vachi cuàhà vida yáhi xicánú. Có-quídi, xíhi doco, xíhi tècuí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhi vixin ñà-còò sícoto vaha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cóni càchí xì-nsiá. Daaní, nsiquívi cuàhà gá nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vachi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débil iá stnáì; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñàyùcàndùá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vaha mií, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndacuisi nduú nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yà nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dàndàcù-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tñii-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacaì iin ìcà sicatè, te nì dànúù nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihí nì càcui nùù gobernador mà.

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

12 Yùhù ináhí còò ni-iñàha nihìndèè-ndà nú ndenihí vaha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vachi cuàhà gá ñà-ndiaha xiní nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxin cùmi cuà nì ndiachi-né

dècuèndè ansivi ùni (chicá diqui-xí). Có-ináhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicúñú-nè, te ò cuisì ani-ma-nè, sólo Dios ináhá. ³ Doco yùhù, ináhí nècuàchì-mà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ináhí a ní ndiachi stná iquicúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tñùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vachi màdi tñùhu nduá, te nì màdi palabra cumánì cundua nú nì cachí ducán nì cùí, (vachi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchì-mà). Doco còò, mà cachí ñà-jaàn. Cuisì nacání xì-nsiá ñà-nduú iin nèhivì ùn, te ndohó stnáì, còtó cutuxi inì nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tàñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàñá ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá nì xini ansivi daa, ñàyùcàndùá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisú) quida ñà-malu xí sàhà-ñá màsà ndeníhí vaha güé` mií. ⁸ Mate ùni xichi nì xicàn tàhvì nù-yá áma dácúxió-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xí: “Cunaha-ní, vátùni sàà gracia xi nù-ní. Vachi nú cuítà-ní, dandu chicá ndiaha icúmí chindéi mii-ní”, nì cachi-yá. Ñàyùcàndùá, vichi cudí inì nú cuítè, vachi nú ducán, dandu chicá más icúmí nihítáhvì ndudu ì xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudí inì nú còò fuerzì, te ò cánahá nèhivì xí, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vachi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmí nihítáhvì ndudu ì xí-yá.

Ndiá dísàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vaha güé` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cumánì nì sandua. Doco fuerza nì cachí ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vachi mii-nsiá nduú ana ndia ìcà tavà xì tñùñuhu xí nì cùí. Mate ni cachí-ndà còò ni-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-ni ndiaí xì nèhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vachi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nisa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xini cuàhà vida). Ñàyùcàndùá, sàhà nsi-daámà vátùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nisa quida stnáì xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdává, divi ñà-cóni tñí dihùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé` ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco ni-iñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vachi màdi ñà-icúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vachi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútáhvì xì biene xì nù miá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vaha xi anima-nsiá, dècuèndè vi-

da xi cuàha stnàì nú iá necesidad. Doco ñà-ndùá xinî, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndáà nduá, cóni tnií dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmî, ñàyùcàndùá, inga modo nì sahnindahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhivì nì sàà nù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candi-aa-nè dihùn xí-nsiá? (Còó.) ¹⁸ Nì sacundahví nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcàndùá cut-náhâ-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòo vâha tu-nsi xi-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhâ-yâ nansa cachí, te ndácùcahan stnàì Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñàyùcàndùá tiaf nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. ²⁰ Doco yúhî sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cùdî gá inì sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóo stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhî sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá náâ tnahá-nsiá, cùmbidia inì-nsia, dacuídà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndi-aha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xít-nùhu tnahá-nsiá, te ò cucuádú-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhî, còtó sàà tui, te ndòo cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quìvì, te tàñáha ga naxicocufìn ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tñunsi ini sàhà-né nú tàñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-siquini.

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó,
cuidadu ni cúndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda,
cachí-nè

13 Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì, (te quesáhâ-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-ndùú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stná ñà-ndùá cunî cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te ni cúniní stná nsidaa gá-nsiá, vâchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà, ducán cachí stnàì vichi mate xica ié; nú ni sàì, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmî quide, vâchi xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá

divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débil iá mii-yá ana dândàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. ⁴ Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchica cruz, doco vichi, còó. Itiácú-yá vichi sàhà poder xi ndudu ìì xí Dios. Ñàyùcàndùá, stná nsiùhù, mate còó stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmî-nsí cuti-acu gà-nsì ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vâha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè vâha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-inácaá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còó-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vâtùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xìcàn tàhvi-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchì-nsí ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vâha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsí quida-nsia ñà-íá víi, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vâha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsí nùù-yá.

⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhâ-nsí, dandu mà cúí cadi nèhivì nùá, cuisìá cui quidañuhu-néà, te dacuítia-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahi nèhivì còó ni-íñàha-xi, doco cudî ini-nsí sàhámà; cuisìá cuní-nsí ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmî-nsí càcàn tàhvi gá-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhii dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasâi carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sàì nàcòti-nsiá, còtó sàì, te icúmî dandacú ndéi nùù-nsiá. Vâchi ñà-ndáà nduá, iá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yâha vâha nsidaa-nsiá, ñani. Quida-nsia lucha quida víi-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmî Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmî-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espiritu Ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

GÁLATAS

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana ni nihì chuun ìi nùù Jesu-cristu xi nùù ana ni dànátiácú xí-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nùù nèhivì ni níhí chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùún nduú ana ni sáha xí-ñà.

² Yùhù xi nsidaa nèhivì xí-yá cutnáhâ xí yohó, cásàhú-nsi xi nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natáca cahvi xi-yá.

³ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nùù Yua-nda Dios xi stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana ni sàha ni xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nùù nsidaa ñà-có-íá vii íá ñuhiví yohó, vâchi ñà-jaàn nduá ni chitnùní ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ìi cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ìi xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana ni cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vâchi inga palabra sànhícùn-nsia vichi. Vâha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vâha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, nâhá xìcà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xi-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xi palabra ni cachitnùhu nsiùhù xi-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vâha, mate ángel ni quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsi vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsi ndañuhu-nsi chicá vâha. ⁹ Tucutu cachí xi-nsiá nacua sàni cachì xi-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xi-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra ni xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vâha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdì sàhà-ñá cuní ndòò vâhi xi nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudii inì-xi sàhí, vâchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cufi cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchi nùù Cristu.

Nansa ni nihì Pablo chuun ìi nùù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùún ni náchúhún tnahá xi palabra ndiaha ni cachitnùhi (xi-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhiví yohó ni nácání xí palabra mà xí. Cóni dàcuàhíá nùù nèhivì ùún. Còó, divi Jesucristu nduú ana ni dàtnúú xi sàxìnitnùní sàhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religión xi nècuàchì raza-nsi Judea, yâha ga nisa quida quini xi nèhivì natáca cahvi xi Dios, vâchi nisa cuní dandáñúhî nsidaa nècuàchìmà ni cufi. ¹⁴ Te

yàchì ni quee stná cuáhà fama xi nùù nèhivì religión xi-nsi, te menos ni ndòò nsidaa nècuàchì dava ga nùù, vâchi chicá ndee ni sanchicuìn estilu xi xii-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñâha ga tùinuí ñuhiví, ñàyùcànduá ni quida-ya gracia sàhí, te ni cana-ya yùhù, vâchi ducán ni chitnùní ini-yá ¹⁶ ñà-cuninúí Dèhemaní-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xi nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemaní-yá. Daaní, na ní nsihi ni xini mii-yá, dandu yàchì ni sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xi nèhivì ñuhiví yohó, ni cóni sàhàn stnáí ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne ni nihì-né chuun ìi xí-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia ni sàhìn, dandu ni ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, ni yâha ùni cuià, dandísá ni sàhìn ñuu Jerusalén, te ni xinitnàhí xi Pedro. Te yucán ni ìe sàhùn quivì ni sacutnahí xi nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xindu apóstol dava ga, còó, cóni xini-nè, cuisí-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo ni xini. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó, ñà-ndacuisi nduá, vâchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi ni nsiaa tui ladu Siria, te después ni nsiaa stnáí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xi Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhá-né xí, ²³ cuisí-ní ni xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xi-né. Antes nisa cuní dandáñúhî nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísâ-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnáí cachitnùhi xi nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá ni xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuáhà gá ni naquimaní-né Dios sàhámà.

Ñà-nduá ni cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xi Pablo ñuu Jerusalén, te ni ndatnuhu-né

2 Daaní, ni yâha ùxin cùmi cuià, dandu ni sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnáhâ stnáí xi Bernabé, te ndacá stnáí Tito. ² Vâchi ni dàtnúú Dios ini anímè ñà-ìcúmí cùhìn, ñàyùcànduá ni sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu ni nataca cuaán-nsí, yùhù xi nèhivì idónuu, te ni ndatnuhí xi-né ni dàtúí nùù-né nansa ndisa íá palabra ìi cachitnùhi xi nèhivì inga ñuu. Ducán ni quide sàhá màsà ndóò uun nsidaa chuun cuàhìn quide, ni màsà ndóò uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cóni càchì-nè (íá ñà-quidámànì gá). Ni cóni càchì stná-nè icúmí màcù-tuu stná seña xi Dios ìcà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán ni sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì ni tnàtuu dèhé uun ndé nata-

ca-nsi nì sanduu-ne, có-ndúú ndisa-ne nêhivì xí Yua-nda Dios, vâchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchîcùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchîcùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cóni cándísâ-nsí palabra xi-ne, vâchi cuní-nsí ñà-iin-ni cucumi î-nsiá palabra ndâcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchi cachí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámà a xín-duu-ne nècuàchi iá fama xi, ò á coó, vâchi iin-ni indêhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dândâcù nècuàchimà nùí ñà-dami ñà-ndúá quidé. ⁷ Còó, vâchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanui mahi nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsí Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndúí-nsí. Mahi nèhivì raza Judea xicánúu Pedro quidá-né chuun ì xí-yá, te yùhù, mahi nèhivì inga raza xicánúu, doco iin-ni chindéé-yâ ndúí-nsí. ⁹ Ñàyùcândúá, nì sàà nècuàchi idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ì sàni nihitâhví. Te sàhámà nì tnii ndahà tnâhá-né xí, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchi idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisíá nùu nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcândúá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ia-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchimà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùu-né, te nì chinahí-nè, vâchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vâchi na táñâha ga quesaa nècuàchi ñuu-nsí vâxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchi inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchi inga mà, dandu nì naxicocuîin ini-nè, cóni xixí gá-nè xì nècuàchi inga raza mà, vâchi yúhî-nè cuitnùhu nècuàchi raza-nsí Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchi raza-nsí ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vâchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá icà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xiní có-xíquida vii-né nacua cachí palabra ndâcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te iníni nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchi raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivì inga ñuu), có-chîvâha gà-ní estilu xi raza-ndà, vâchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcândúá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivâha stná nècuàchi inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchi raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchi raza Judea, có-ndúú-nsí nècuàchi cuàchi nahi nècuàchi inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còó ni-iin ndee vâha nùu Dios sàhà-ñá chivâha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcândúá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vâchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá, màdiá chivâha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùu-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchi raza Judea ndee vâha-nsi nùu (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yúcán queá ñà-ndúú stná-nsí nèhivì cuáchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuáchi nduú stná-nsí, dandu ¿a sàhà ñà-nchîcùn-nsí Cristu ndujàn? Còó, ni loho có-ndúá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúú-ndá iñâha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchîcùn-ndâñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, nì sàni nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácúì nùu Dios. ²⁰ Vâchi quidé cuenta na ian nì cutnahí xi Dèhemaní-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchîca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vâchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhiví yohó ié, te iá iquicúñúì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcândúá itiácúì vichi. Cahví xí-yá, vâchi cuú ínì-yá sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcândúá, yùhù cachí, mà váha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùu-yá nì cúì, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùu Dios, màdi sàhà-ñá chivâha-nda ley sàhana

3 ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi Galacia! vâchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dândâhví nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchîcùn gà-nsiá palabra ndâcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchîca cruz? ² Pues vichi cuní cachi-nsiá xí: ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nihì-nsiá Espíritu Ìi xí Dios? ¿A ní chivâha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcândúá nì nihì-nsiá Espíritu Ìi. ³ Ñàyùcândúá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ináhá-nsiâ) ñà-divi Espíritu Ìi nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichi Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micúisi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gà Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana dânhitâhví xì-nsiá ñà-chindee Espíritu Ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchîcùn-nè ley sàhana

nduá quidá-néàmà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndísâ-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sà-naha, nì xiníndísâ-né Dios, te ñà-yúcán nì ndee vaha-ne nù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vātūni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xì Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nù tutu ì nì tiaa sà-naha nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vaha-ne nù-yá sàhà cuisì-ñá xiníndísâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cundúú-né. Ñàyùcàndùá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vaha, cachí-yá: "Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nihítáhvi-né cuàhà gá ñà-ndiaha ñi". ⁹ Ñàyùcàndùá, vātūni cundaà ini-ndà, nú xiníndísâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sà-naha na ní xiníndísâ-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nù ley sà-naha, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: "Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-ndùá cachí tutu yohó, tàhvi chíhán-né", cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vaha-ne nù Dios sàhà-ñá nhicùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ì mà: "Nèhivì xiníndísâ-xí-yá, te ndee vaha-ne nù-yá, divi cucumi xì vida ndiaha". ¹² Doco ley sà-naha ma, màdì fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: "Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachá", dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda".

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nù chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nù tutu ì: "Tàhvi chíhán nsidaa ana itácaá nù iin yutnù", (cachí Dios).

¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vātūni nihítáhvi stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcàndùá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihítáhvi-ndà Espíritu ñi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sà-naha, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnù-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòà, mà dáma, ni mà chíyòdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì ún nùá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nù Abraham ñà-nihítáhvi-né ñà-ndiaha ñi xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-né ducán), cóni càchí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítáhvi-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xi) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cùí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuià después; còó, mà cùí ndòo uun ñà-ndùá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vachi nú sàhà ley mà

nihítáhvi-ndà nì cùí, dandu mà cundúá iin compromisu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yúcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sà-nahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcàndùá nì sàhà-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè que-saa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xì Abraham, vachi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítáhvi xì ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tixi iin ángel mozo xi-ya nì sàhà-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìin dava cuenta xi nèhivì nù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìin dava Moisés, pues cuní cachámà ndoó ùi ana (ndatnúhù), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhámà mà cùí ndòo uan).

Chuun quidá ley sà-naha nduá chindéándò sà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sà-naha ma nù compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¿Còó, mà cùí! Vachi ni có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vātūni quida ducán ni cùí, dandísá divi sàhájàn vātūni ndee vaha-nda nù-yá. ²² Doco còó, màdì ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchitnùhu uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tixi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá ni sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñaha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sà-naha ma nduá nì sanchicùn-ndà, còò inga iñàha, vachi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúí-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús).

²⁴ Vachi ley sà-naha ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándò ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nù-yá.

²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nhicùn-ndà, ñàyùcàndùá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sà-naha ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vachi sàhà-ñá xiníndísâ-ndá Jesucristu, ñàyùcàndùá, nahi dèhe sahnù-yá sàndùú nsidaa-nda. ²⁷ Vachi, na ní cuhiì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhámà mà cùí cachi gà-ndà díin nduú nècuàchì raza Judea, te díin nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúùn saín nù-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nù nècuàchì ñahà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nhicùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vātūni quida stná-ndà cuenta ñà-ndùú stná-ndà descendencia xì Abraham, te ducán vātūni nihítáhvi stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4 Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá cuní cachì nsidaa palabra jaàn. Ni cachì-ndà iá iin tètii icúmí ndutahví xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcànduá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuià-te ni cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa ia stná xì ndohó na táñaha ga sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà; nahi ñà-cuati ni sanduu stná-ndà; iin ichi chicá sencillu xi ñuhiví yohó-ní nduá ni sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-nduá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vaha, dandu ni techuún Dios Dèhe-manì-yá quixi-ya ñuhiví yohó ñà-tùinuù-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa ia-ya yohó) nisa ia stná-yá sujetu nùu ley sahnu-ma. ⁵ Doco ñà-disáhà-xí ni quixi-ya nduú ñà-danàà-yá sàhà nsidaa ñehiví ndoó stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcànduá, (sàhà-ñà-ni quida-ya ducán), vātūni ni sàcunduu-nda dèhe ndisa Yuamàni-yá. ⁶ Te Yuamàni-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ìl mà ini anima-ndà; te vichi cachì fuerte-yàmà “Yuamàni” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcànduá có-nduú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; còó. Dèhe ndisa-ya sànduù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndà nihitáhvi-ndà nùu-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá ni cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñà ni tùcù nècuàchì Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá ni sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúà nùu-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ináhá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha ni cachì-ndà sà-ináhá-yá mii-nsiá. Ñàyùcànduá, ¿índu chuun cuní tu-nsia nàcùn-doo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, còó ni-ñàha nihì-nsiá núà. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chivàha-nsia; cuàhà quivì chivàha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuià nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nacánì inì sàhà-nsiá, màdì ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni ni nácúnihnù inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vàchi (na ní sài yucán) ndè modo xi mii-nsiá ni nadàma stnái.

Mii-nsia, còó ni-ñàha ni quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (ni ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu ni càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni cáhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida ni xini sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còó; ni naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduú, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá ni cuu? Vàchi yáha ga ni sacudiì inì-nsia antes ni cúí. Yùhù ináhì, dispuestu ni sandoo-nsia dècuèndè cuàhà stná-nsiá yùhù nduchinúu-nsiá nú ni cáquiàn ni cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-ni cachì xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàà?

¹⁷ Nècuàchì sàni dandàhvì xì-nsiá, màni gá cáhàn-nè xì-nsiá, doco có-íà vaha, vàchi cuisì cuní-nè danán-dodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né.

¹⁸ Pues vātūni iá ñà-cáhàn màni-ndà xì ñehivì, cuisì-ní iin chuun vaha ni cúnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudii inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vàchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí mií sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vàchi na ian ndohó dihi-nda na quesáà-ndà ñuhivì, ducán ndohó stnái sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha ni cóí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué` xì-nsiá ni cúí. De plano, có-cúndàà inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchì ñahà sànahà nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sànahà. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachì mismo ley mà ndé ²² nacánì nansa ni quida Abraham sànahà. ùi dèhe-ne ni tùinu-u-xí ñuhivì, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né ni sanduu (Agar). Nècuàchì mà, iin nècuàchì có-íà libre ni sanduu-ne, vàchi ducánì quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còó; meru ñahàdihì-nè) ni sanduu nècuàchì mà, te iin nècuàchì libre ni sanduu-ne. ²³ Te iá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáà nsidanicuú gá mée ñuhivì, ducán ni quesàà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còó. Milagru ni sandua ni tùinuù-ve ñuhivì, te ducán ni cuu ndisa palabra ni cachi Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley ni nihì ñehivì ndè yucú Sinaí, te ñehivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia iá yucú mà, te ley ni nihì ñehivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòò ñehivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá`. ²⁷ Vàchi dohó cachì tutu ìi:

Nècuàchì ñahà còó dèhe-xi, ni cúdí ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còó. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudii ini-nè mate táñaha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate còó gá nècuàchì vehe-ne, vātūni cudii ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha ni cachi-yà, na ian ni cuu xì stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac ni tùinu-u-xí nahi nsidaa gá ñehivì ñuhivì, quini ni quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii ni tùinuù ñuhivì ni quida Espiritu Ì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná ñehivì có-nchícùn xì Espiritu Ì, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índu gá ñà-càchì tutu ìi? Dohó cachá`: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvi dèhe-ne nùu-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihitáhvi”, ducán cachá`. ³¹ Ñàyùcànduá, (sàhà ejemplu

mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-lá libre.

Iin-ni ni cúndóó-ndá libre nùu ley sàhana

5 Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhàjàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vàchi sadíamà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo cáhin xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cacán-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yùhù cachí` xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-ndúá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùu-yá sàhà ley mà, dandu còò ni-iñaha nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ìi xí-yá ndohó quida-nda, vàchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá niñú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶ Vàchi nùu ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá ni saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa ni nihì nèhivì ni dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-ndúú ñà-ndácuisi? ⁸ Pues (náhà xicà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còò. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xí chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xí Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xi dìni-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-né.

¹¹ Ñàni, nú ni quésáhì cachì xì nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quídá quini ga nècuàchì (raza Judea) xí` ni cúí, ni mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachí` sàhà (nansa ni xihì Jesús nchica) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndùá ni cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhàjàn icúmí-ndá permisù quida ndevàha-nda; còò, mà cúí. Vàchi vichi ñà-ndúá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda nùu ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda.

¹⁵ Doco nú náá stnàhà-ndà na iin quisi dãná, dandu vichini sàà stná-ndà dandáñùhù stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà nùu ñà-có-lá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí` xì-nsiá, iin-ni ni cándisâ-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quídá gá-ndà ñà-có-ndiáá xího nèhivì ñuhivì quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espíritu Ìi, có-ndòò ini-yà sàhà ñà-chicuèhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-càndisâ stná-mà quida ñà-ndúá cuní Espíritu Ìi, vàchi có-xiñùhù tñáhá-yá xán, ñàyùcàndùá, ùhì iá quida-nda ñà-ndúá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàhana ma nùu-ndà.

¹⁹ Náhà xicà indù iñaha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vàchi xiní-ndà càhàn-nè xì nèhivì cóni nándàhà xì-né. Quini quídá-né, doco có-cúcáhàn nùu-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-ndúú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùu tètàtnà xì nùu tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanitnaha-ne. Te yàchì xídà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xínduu nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quídá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chicuèhè nahi ñà-jaàn quídá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios.

²² Doco diín iñaha nduá quídá Espíritu Ìi ini anima-ndà, vàchi sàhà mii-yá vátùnì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudìi ndiaha stná ini-ndà. Vátùnì cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândò. Te ma ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vátùnì nihì stná-ndà cadì-ndà nùu-ndà ñà-màsà quídá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhivì) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quídá-ndà ñà-vaha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian ni xihì stná-ndà na ní xihì-yà nchica cruz, te sàháyùcàndùá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúníhnú quíní gá stná ini-ndà. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espíritu Ìi itiácú-ndà vichi, dandu ni cuáha stná-ndà dacúndéhe-yândò ichì-yá.

²⁶ Màsà cúcáhàn-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còò, màsà cumbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Ndiá ìcà-ndà chindee stnaha-nda

6 Ñàni, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nùu cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsiá xì nècuàchì cóni quídá víi ma sàhà ñà-nihì-né nacunihnu víi ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ìi xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdì quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanitnaha-nda có-cúndàà vaha inì-xi, dandu siempre ni

nacuàhandee ini-ndané, vèchi ñà-chívàha vii-ndà ley xi Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiaá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vèchi còò ni-íñàha ndiaá-ndà, nú ducán.

⁴ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-ndùá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísà vátùni cudíi ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-ndùá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vèchi iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ìi nùù ana chìnáhá xi-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchimà xi ñà-ndùá icúmí-nè.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuidiqui uun-nda mii-yá, vèchi cachí dichu: “Ñà-ndùá nì chihi-nda, divi nìhì-ndà”. ⁸ Vèchi nú nì quida-nda cuisì ñà-ndùá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacua cuní Espíritu Ìi xí Dios, dandu sàhámà nìhítáhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndùá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá vii, vèchi nú iin-ni nì quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xi Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndùá nì cachi Pablo xi nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi míí tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xi-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xi nèhivì nduá, vèchi yúhî-nè quida quini nèhivì xi-né (nú nchícùn-nè cuisì ichi mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha vii stná mii-né ley sàhana ma, mate cudíi guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xí-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-íñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nùí), vèchi quidé cuenta na ian sàni xihì stnái nchìca cruz xi mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhivì yohó.

¹⁵ Vèchi nú nèhivì xí Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chíndéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cúndéhe ndahví xi-né, vèchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xí-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Ni cúcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñànì. Sà-íá.

EFESIOS

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ìi nùù Jesu cristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùù nsidaa mii-nsiá nèhivì ìi xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cúndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndùá sàni sàhatahvi-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ìi iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndùá nì quida mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyô ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùù-yá, te cunduu-nda nèhivì ìi còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùù guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùnì ini-yà ñà-nihitáhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vèchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vètuni nì nacuidahan-yándô nùù tnùndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùù-yà ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhii sàxinítnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ia dèhé ñà-ndùá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vaxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xi-nda nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùnì ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùù nsidanicuú iñaha, ñà-ia ansivi xì ñà-ia stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndùá sàni nihitáhvi guá-ndà nùù Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quihvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nihitáhvi gá-nsì sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsià Cristu. ñàyùcàndùá nì nihì stná-nsià Espiritu Ìi xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espiritu Ìi mà nduú nahi seña ñà-sàni

nanduu-nda nèhivì ìi xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmání primeru nduú Espiritu Ìi, vachi más gá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà na sàà quivì nacuaca-yándó, vèchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànáà-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nihitáhvi guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùù Dios ñà-nì cuàhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú ini-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ñàyùcàndùá, ¹⁶ siempre naquímání Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvi nùù-yá ¹⁷ ñà-nì ndúchichì ndiaha-nsiá quida Espiritu Ìi; te nì chindéé stná-yà mii-nsiá mànihì ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùù Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvi stnáì nùù-yá ñà-nì dàtnùù-yà sàxinítnùnì-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa iá tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá, vèchi ñà-sàni cana-yándó iá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stnáì ñà-nì sàà-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà cuàhà ñà-vaha nùù-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìi xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvi stnáì ñà-nì cúndàà ini-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yá, te vètuni nacua handee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dànatíacú-yà (Dèhemanì-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi diquì-xì iá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùù nsidaa ana cusáhnú, xì nùù nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa ana icúmí xí poder, xì nùù nsidaa ana dàndàcú, xì nùù nsidanicuú gá stná ana ndàcùcahan nèhivì tiempu vichi, te ò tiempu vaxi xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú iñaha, sàni ndòa sujetu nùù Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùù-ndà na ian dàndàcú dìni-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquicúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xi-ya, na ian iá nsihì-ya vichi. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xì ansivi.

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dàcàcu-yándó

2 Vichi sà-itiacú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsià nì sà-ia nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vèchi nisa cudii ini-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì. Nisa ini-

ni-nsia tàchì malu cusáhnû nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nêhivì có-íní ní Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnáhâ-nsi xì nêcuàchì có-quidá víi ma; vâchi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxinítnùnì-ndà, ducán nisa cudìi ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nêhivì cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vâchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndùá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácâcu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndùá, ducán iá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñà nicanicuhàn nì queé cuàhà tnùñuhu xi-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vâchi micuísì gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun nì quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còò. Ñà-ndùá nì cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra vâha nì quida-nda nduá nì dácâcu xi-nda. Còò, còtó sàà iin-nda cuahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còò, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-nda. Vâchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñà cui quida stná-ndà cuàhà obra vâha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nêhivì xí Jesús, iin-ni nêhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nêcuàchì inga raza, vâchi có-ndùú-nsiá nêhivì raza Judea. Nêhivì còò seña xi Dios ìcà-xí cachí nsiùhù nêcuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nêhivì seña xi Dios cachí-nsi xì mii-nsí, vâchi iá iin seña nì chituu nêhivì ìcà-nsí. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnù ini-nsia Cristu antes, mànicúí (nìhitáhvi-nsiá) nahi nêhivì ñuu-nsi Israel, te cónisá ínáhá stná-nsiá ni-íñàhà sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nísá ícúmí-nsiá, nì còò stná Dios nísá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nísá ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñà (nì xihì) Cristu, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vâtùni sàni tnàtuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vâchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tãhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì nanduu-ya nêhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nihì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàhana. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nêhivì saa sàni nanduu-nda, có-ndùú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-íá paz. ¹⁶ Vâchi

na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nihì-yá nì nàcùndoo vâha ndúì raza-ndà xì Dios, te nì nihì stná-yà nì nachindoo vâha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vâchi iin-ni nêhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì que-saa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsi-daa-nda. Mii-nsiá, mate xica nísá ìa Dios nùù-nsiá, do-co nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vâchi sàhà Jesucristu sàni nihìndèè ndúì raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu Ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-ndùú gá-nsiá nahi nêhivì xio, ò nêhivì fuera, còò. Meru nêhivì ñi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dêcuèndè nduú stná-nsiá nahi nêhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xí-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuàhà-ñà, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndà) dêcuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñà nchícùn stná-nsiá mii-yá, vâtùni sàni nacuatnahá stná-nsiá (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuhàn sàhà Espíritu Ìi xí-yá.

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xì nêhivì inga raza

3 Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñà (quidé chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vâha xi stná mii-nsiá nêcuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ínáhá-nsiá nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nihítáhví quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vâchi mii-yá, nì dàtnùú-yà sàxinítnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vâtùni cundaà ini-nsiá nansa nì nihítáhví mànihì inì palabra sàhà Cristu nisa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nihítáhvi nêhivì sàhana cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnùú Espíritu Ìi sàxinítnùnì nsiùhù nêcuàchì apóstol xi-ya, xì stná nêcuàchì dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vâtùni nihítáhvi stná nêhivì inga ñuu nú ni cúníndisâ-né palabra xi-ya, mate có-ndùú-né nêcuàchì raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nêhivì cunduu ndúì raza mà. Ñàyùcàndùá, vâtùni nihítáhvi nêcuàchì inga raza ñà-ndiaha ñi nì quida-ya comprometer, vâchi nêhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhì nì sàhatahvi-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìi xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiàà nùù nsidaa nêhivì xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nêhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-ndùá sàhatahvi Cristu ndohó. ⁹ Te nì nihì stnáì chuun datúì nùù nsidaa nêhivì nansa nì chitnùnì ini Dios

quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana nisa ia dèhámà, cuisì Dios nisa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhiví ináhá-yãñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúu-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvi xì-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nihì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhiví nù-ndà, vātùni tnà-tuu-nda nù-ndà Dios, mà yúhì gà-ndà, vāchi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvî nù-nsiá nà-màsà cùhúun ini-nsiá sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còò, vāchi xiñuhu quida-nsiá cuenta na ian tnùñuhu xì-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuàhìn càcàn tàhvi nù-ndà Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuiin sísì nù-ndà, te cachí xì-yá Yua-nda Dios, vāchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nù-ndà, a sea ndoo-nda ñuhiví yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi nù-ndà ñà-nì nácuàhandee ini Espíritu Ìi xí Dios mii-nsiá, vāchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yà. ¹⁷ Te xicàn tàhvi stnáì nù-ndà ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vaha ini-nsiá Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xicàn tàhvi stnáì nù-ndà ñà-nì cùu fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanitnaha-nsiá na ian iín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸ Te nú ducán, dandu vātùni mànihì váha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xicàn tàhvi stnáì sàhà nsidaa gá nèhivì xì-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúnúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúnúú-ndá. Doco còò, ni mà cùì sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xicàn tàhvi ñà-chicá más ni cúnúú ini-nsiá sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiá nachitúá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vātùni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xicàn tàhvi-ndà nù-ndà, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vātùni nihì-ndàñá), vāchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúun stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndà yá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicó. Amén.

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu Ìi xí Dios

4 Sàhà-ñá nchícuin Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nù-nsiá ñà-nì cacánúú víi stná-nsiá nacua ndiá ìcà-ndà, vāchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìi xì-yá). ² Sàhà

ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni nì quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda. Calma ni cúnúú-ndá. Iin-ni nì cúnúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vāchi nahi iin-ni nèhivì xín-duu-nda nì quida Espíritu Ìi xì-yá; ñàyùcàndùá, iin-ni nì cúnúú màni nsidaa-nda, vāchi chindéámà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vāchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìi xì-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhii stná nsidaa-nda. ⁶ Vāchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuú-nda nduú-yá, vāchi cusáhnú-yá nù-nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin-nda sàni nihitáhvi-ndà nù-ndà Cristu segùn nansa nì cudii ini mii-yá cuàhatahvi-yàndó. ⁸ Ñàyùcàndùá, dohó cachí nù-ndà tutu ìi:

Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana nì cundee-yá nù-ndà, dandu nì sàhatahvi stná-yà nèhivì ñuhiví cuàhà ñà-vaha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tixi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhiví poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì nihitáhvi-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì nihitáhvi-ndà cunduu-nda profeta càhàn razón quixí nù-ndà. Te dava ga-ndà nì nihitáhvi-ndà cunduu-nda ana tùha víi cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nihitáhvi-ndà cunuu-ndà nèhivì xì mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnùni ini-yà nihitáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucuachi víi-nda nù-ndà, dandu nacua-handee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vātùni sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vāchi nú ducán, dandu nàcùnihnu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúnúú gá-ndà nahi mée; (mà cúníndísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-nduá chináhá nèhivì. (Mà tucù nàhá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà nihì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduú ñà-ndà.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá màsà cúu xì-ndá ducán, xiñuhu ni càhàn-ndà puru ñà-ndacuisi xì ñanitnaha-nda. Màni màni ni càhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vāchi mii-yá, nahi òndi-ndà (dandacu-xi nù-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vāchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuú-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vāchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin

iin-nda. Ñàyùcàndùá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèà, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-nda sàhà-nda.

Nansa ndiá ìcà-nda quida-nda ñà-sàni nihitáhvi-nda vi-da ndiaha nù Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhí mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsiá na quidá nèhivi có-ínáhá xí Dios, vèchi cuisí ñà-chicuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínítnùnínè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nù-né, vèchi có-cùndáà tnùnínè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nù-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vèchi ñà-dii xí-né nduá quidá sìquini-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nù sàni sà-nsiá nì cundaà vaha ndisa inì-nsia sàhà-yá, te (a sácú vaha) nù sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuisi sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íà vaha) ñà-nduá nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nda, vèchi ñà-yùcán cuàhàn dandáñúhú xí-nda ni cuí. Cutu dandahviándó, te daxíhoándó cuàhà ñà-sìquini.

²³ Ñàyùcàndùá vichi xiñuhu nacani ini-nda iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vèchi vichi sàni sàhatahvi-yándó ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vètuni quida-nda nacua cachí palabra ndàcuisi ndé cachí-yà xì-nda ñà-cunihnu ì ini-nda, te quida vii-nda xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñàyùcàndùá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnahá gá-nda. Micuísì palabra ndàcuisi ni cáhàn-nda xì ñanìtnaha-nda, vèchi iin-ni nèhivi xínduu nsidaa-nda vichi.

²⁶ Te nú ni cuidà ini-nda sàhà iñàha, cuidadu ni cùndóó-ndá ñà-màsà quidá-nda iin cuàchi; màsà cuidà ini-nda inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacà ñà-malu sàxínítnùnínè-nda.

²⁸ Nú nisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-nda ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-nda vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútàhvì-nda nèhivi iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-nda vichi. Còò, puru palabra vii ni cùndúá, cundaca xi anima-nda, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníni na cáhàn-nda. ³⁰ Te màsà dácúhúún stná ini-nda Espíritu Ìì xí Dios, vèchi mii-yá nduú seña ñà-ndùù-nda nèhivi ìì xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quìvì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gá ini-nda sàhà iñàha. Te màsà cuidà gá stná ini-nda. Ni màsà ndúdáná-nda; còò. Ni màsà cànáhá stná-nda, te màsà cáhàn quini ga stná-nda. Ni màsà cùndéhe úhì stnahá stná-nda. ³² Còò, màni ni cùndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhi stnahá stná ini-nda. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-nda sàhà-nda nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-nda.

5 Ñàyùcàndùá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-nda, vèchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuàhà-nda nù-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-nda sàhà-nda nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vèchi

sàhàmà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nihì-nda nì cudìi ini Yua-nda Dios sàhà-nda. ³ Nèhivi xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcàndùá, màsà cáhàn-nda xi ana cóni nándàhà xì-nda; màsà quidá sìquini-nda, ni màsà xího-nda ñà-nduá icúmí inga nèhivi. Còò. Ni màsà ndácùcahan ga stná-nda ni-iin chuun sì-quini mà, vèchi nèhivi ìì xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-nda, màsà cáhàn-nda palabra sìquini, ò palabra chicuéhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còò, mà vaha cáhàn-nda ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimani-nda Dios. ⁵ Vèchi ináhá-nda, mà càcu ni-iin nèhivi có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà càcu ni-iin nèhivi sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuàhà iñàha, vèchi nèhivi xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivi quidá ducán, mà níhitáhvi-né ñuhiví ìì xí Cristu, divi nduú ñuhiví ìì xí Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivi-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáà mà, màsà cuàha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vèchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivi có-iníni xí-yá, te quidá-né ñà-chicuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quíhvì tnahá-nsiá xì nèhivi quidá ducán.

Nansa ndiá ìcà-nda quida-nda ñà-sàni dàtnúú Dios sàxínítnùnínè-nda

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-nda antes, doco vichi sàni dàtnúú Stoho-nda Señor sàxínítnùnínè-nda, ñàyùcàndùá, xiñuhu cacanu vii-nda vichi. ⁹ Vèchi nú ndisa datnúú ndiaha-yá ini-nda, dandu cunduu-nda nèhivi vaha inì-xi nihnú ndàcuisi inì-xi, te cunchicùn vii stná-nda palabra ndàcuisi. ¹⁰ Nsidaa ñà-nduá quidà-nda, xiñuhu nacani ini-nda a cudìi ini Stoho-nda Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹ Màsà quíhvì tnahà-nda xi nèhivi có-quidá ví, vèchi ichì ñáa xicá-né. Còò, vihi gá vaha dahíhì-ndané. ¹² Vèchi ndóo cahan stná-nda nú ndatnúhú-nè sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhì-ndané dandu queámà na ian datnúú-nda iin luz nù chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xìcà nansa iá chuun ma. Vèchi claru nàhà nsidaa iñàha nú tnúú nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quídì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúú ndiaha Cristu nù-ní, cachá`.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vaha ini-nda nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhiví yohó. Màsà cacánúú-nda nahi nèhivi có-cùndáà inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-nda. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yàchì ni nácání ini-nda quida-ndañá, vèchi ndoó cuàhà gá nèhivi có-quidá víi tiempu vichi.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-nda nahi nèhivi neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì ini-nda nansa divi cuní Stoho-nda Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-nda vinu, te xìni-nda, vèchi escándalo nduámà. Còò, fuerte ni coó Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nda, chicá vaha. ¹⁹ Te na cáhàn-nda ndatnúhú-nda iin-nda xi inga-nda, dandu coto stná-nda salmu nacuat-nda alabanza xi Stoho-nda Señor xì alabanza datnúú Espíritu Ìì xí-yá

sàxinítnùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà.

²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Je-sucristu, te naquimani-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidan-icuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vèchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-nda mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá iin-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vèchi nacua dandacú mii-yá nù nù nèhivì càhvi xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nù ñahàdihí-nè. Vèchi divi Cristu nduú ana nì dácacu xi ndohó nèhivì xì-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-nda. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndùá cachí iin-nè.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvi xì-yá. Vèchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhii ini-ndà, te ndoo cuàchì iá anima-nda quida palabra iin xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vètùnì sàà-nda nù-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóo gá ni-iin mancha anima-nda, ni iin xaan ndé iá chicuéhè; còo ni-iñàha, vèchi nèhivì iin xì-yá cunduu-nda. Mà cóo gá ni-iin falta xi-nda nù-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán ni cuú ini-nè sàhà nècuàchìimà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còo ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còo, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-nda mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvi xì-yá. ³⁰ Vèchi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nù yuadíhí-nè. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichì na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu iin.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihi ini-nda sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu cáhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvi xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vii stná-nè iin-nè.

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàti xì stná nècuàchì cuàchì

6 Daaní, nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhí-ndá, vèchi ñà-jaàn nduú ñà-íá vii nù Stoho-ndà Señor. ² Ni cóo tññuhu xì-ndá nù yuadíhí-ndá, dandu yàha vaha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahví-nda iin ñà-vàha (nú ni chivàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácúidà uun inì-nsiá dèhe-nsiá; xiñuhu dacuahnú vii-nsiáñà. Conseju vii ni cuàha-nsiá, te chinaha vii-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoo saín nù lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vii-nsiá ñà-ndùá dandacú lamú xi-nsiá ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi vii-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha inì-nsiá na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiá nù-xí. ⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún vii-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsiá nù-né; còo. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nù-xí; iin-ni nì cúníhnú ini-nsiá ñà-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni cóo vaha voluntad xi-nsiá ñà-quida-nsiá iin chuun vii, quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiá nù-xí, màdi nù nèhivì ùún. ⁸ Vèchi ináhá-ndá, nù mii-yá icúmí-ndá nìhì-nda iin ñà-vàha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vii nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoo saín nù iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducán quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsiá. Màsà cáhàn dana-nsiá, vèchi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nù mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-ndùá sáhatahvi Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nù ñà-malu

¹⁰ Imindaa iñàha iá gà cachì, ñàni: iin-ni nì cúníhnú fuerte ini-nda Stoho-ndà Señor, te ducán nìhì-nda nacuahandee ini-nda, vèchi yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-ndùá nì chitnùnì ini-ya cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vèchi màdi nèhivì ñuhiví yohó nduú ana náá stnàhà xì-nda. Còo. Divi ñà-malu náá stnàhà xì-nda. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoo stná ana xícusahnú nù-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nù nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisì sìquini xicánú ansivi nduú-si. ¹³ Ñàyùcàndùá, ni cuíchúûn-ndá nsidaa ñà-ndúú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tñtuu fuerte-si nù-nda. Daaní, nú sàni cundee-nda (nù-sí), vètùnì cundoo fuerte iin-nda. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni nì cúníhnú fuerte ini-nda. (Cuisì ñà-ndácuìsì nì cúníhnú ini-nda, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá vii, te cunduumà na iin dùhnù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xì nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnà soldadu ndisàn-té (ñà-cacanu-tè), ducán stná ndohó, ndiá icà-nda cunihnu ini-nda (cacanu-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda xì Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-sindó), na ian dandi-achi-sí cuàhà flecha xixìn icà-nda; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-nda mii-yá, dandu chindéâmàndó na ian ni

cúndúá iin ñà-sicàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-ìá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ìì nì cachi Dios, vèchi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu Ìì xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá nacua datnúù Espíritu Ìì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-ndùá xiñuhu, te iin-ni ni cúndóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na cáhìn xì nèhivì, te màsà dáyùhíà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nisa ìa dèhé sàna. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítìà palabra mà, ñàyùcàndùá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanui, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsià sàhí sàhà-ñá màsà yúhí` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní` cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndùá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá sàni chindee stná nècuàchimà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xì Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhà màsà cúhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndàcùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xicàn tàhví nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xicàn tàhví ñà-nì cúndóó víi-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsià sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

FILIPENSES

1 Yùhù nduí Pablo, te compañeruì yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nùù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchí, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nùù-yá. ² Contentu ni cúndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-ndùá ni xicàn tàhvi Pablo nùù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísa

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímanì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùù-yá, ⁵ vèchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuitià razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhí iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndé quivì nì xinitnàhí xí-nsiá xí ndé vichi. ⁶ (Ñàyùcàndùá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá inì anima-nsiá, te ináhí iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vèchi màni cuàhà-nsiá nùí, te iin-ni níhitàhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vèchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí vehecàa, doco sáhatahvi stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí nihitàhvi gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nùù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-ndùá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yà ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xí-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yùhù xicàn tàhvi nùù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsiá índù chuun nduú ñà-ìá vìì, te índù chuun có-ìá vìì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudí inì-nsiá quida-nsia cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì inì-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yà, mà cóó gá ni-iin falta xí-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yà chindee-yándô ñà-quida vìì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vàha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tñùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihì-ndà nú ni cúnhicùn vìì-ndàyá vida xi-nda ñuhiví yohó

¹² Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-ndùá yáhi yohó, vèchi divi sàhà ñà-ndùá sàni cuu xí, ñàyùcàndùá chicá más sàni xitià razón ndiaha xí-yá inicutu.

¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xí nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà

Cristu ndiadí. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xí Stoho-ndà Señor, sà-sàha stná-nè valor vichi, vèchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí vehecàa yohó, te sàháyùcàndùá vichi có-yùhí gá-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhí nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbìdia ini-nè, vèchi có-ndôo ini-nè xí (ñà-ndùá cachí). Doco dava-ne, cóó, quidá vìì ndisa-ne, vèchi sàhà ñà-ìá vaha voluntad xi-ne, ñàyùcàndùá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá vìì ma, sàhà-ñà interesadu gá-nè, ñàyùcàndùá càhàn-nè sàhà-yá, có-ndùá sàhà ñà-quidá vìì ndisa-ne, cóó; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá vìì ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná inì càhàn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsi-daájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitià palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudí gá inì después. ¹⁹ Vèchi ináhí, icúmí chuun jaàn quee viá sàhí, vèchi xicàn tàhvi-nsiá sàhí, te chindéé stná Espiritu Ì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vìì áma queé más gá tñùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhiví yohó. ²¹ Vèchi nú itíacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sàì cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni cóó gué` ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gá obra xi-ya. Ñàyùcàndùá, có-ináhí índù-ñà chicá nsiha cuu xí, ²³ vèchi nduì chuun jaàn ndiaha gá iá, te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cùì cùhìn coi nùù Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vèchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihitàhvi gué` ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué` ñuhiví yohó sàhà-ñà cutnahí xí-nsiá, te chindee gué` mii-nsiá ñà-chicá cunindisá vìì-nsiáyà, te cudí gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stná-nsiá naquimanì-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túì xí-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xí palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-ìá vìì nacua cachí palabra mà, a ducán ni sàì nàcòti-nsiá, te ò màsà sàì, có-quidá, ndéni modo nì cui,

cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ìi-nsiá ichì vií, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sáhandee stná inì-nsia xiníndísà víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhì-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhì-nsiá mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, còó, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-nda nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vachi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-nda sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó íí (sàhà-yá), ináhá-nsiá.

Nansa nì nacoó chii Jesucristu gloria xi-ya, doco de-spués nì nanihì-yá más gá tnùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

2 Ináhá-nda, sàhà Cristu cuní-nda quida vii-nda; te sàhà-ñá màni stná-nda nùù-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-nda nchícùn vii-ndáyá. Te (ináhá stná-nda) cutnáhà Espíritu Ìi xì-nda ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-nda. ² (Pues sàhà nsi-daájàn, cuní cuacundahví nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdìlì ini xí: cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxinítnùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-ñàha sàhà cuisì in-terés; còó. Nì màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahví ini-nda; iin iin-nda nì cúníhnú ini-nda ñà-chicá ndiaá ñanitnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Nì màdì gá cuisì chuun xi mii-nda cunsihi ini-nda quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-nda sàhà ñà-nduá cuní ñanitnaha-nda.

⁵ Nì cúcúmí-nda iin sàxinítnùnì nahi ñà-icúmí Jesu-cristu, ⁶ vachi mate Dios nduú-yá, doco cónì nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì Yuandiáhá-yá; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, nì nacoó-ya (nsidaa tnùñuhu mà), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchì uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihnu ndahví stná ini-yà, nì ini-ni-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xihì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùù quivì nsidanicuú gá ñehivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú ñehivì nàcuìta-sisi-né (nùù-yá), nsidaa ñehivì ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivì xi tixi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-né nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-nda Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tnùñuhu xì Yuandiàha-yá Dios.

¹² Ñàyùcànduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani màní. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá

más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vachi nú iin-ni nì cúníhnú ndahví ini-nsiá, te cahví víi-nsiá mii-yá, dandu vátùnì càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúù xì ini-nda ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn nì cúndóó màni-nda

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquée cuàchi tnahá-nsiá, te nàa stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni nì cúndóó màni-nsiá sàhà-ñá màsà cuídá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoó ñi-nda ñuhiví yohó, te cuàhà ñanitnaha-nda, malu-nè, có-nihnú víi ini-nè. Ñàyùcànduá, màsà quidá-nda ni-iin ñà-có-íá vii, vachi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxinítnùnì-xi sàhà-ñá cundehè ñehivì ñuhiví ichì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni nì cúnchícùn-nsiá palabra càhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quivì (naxicocuñin) Jesucristu, vátùnì cudìi cuàhà inì ñà-màdì uun-ni nì queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé` na ní quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhí xiníndísà víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú nì sàì cui stnái (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sàhatahvi gá-nsiàyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vátùnì iájàn, vachi cudìi stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vátùnì cudìi stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú nì cúndéhe ndahví Stoho-nda Jesús, yàchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsidaa tu-ne), vátùnì nacunitnùhu stnái nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vaha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié` yohó, còó cá ana nahi mii-né, còó cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi nsidaa gá ñehivì, cuisì chuun xi mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ìi xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cut-náhà-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcànduá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-nda Señor ñà-yàchì quee stnái libre yohó, te sàà stnái.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ìi xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuún stná mii-nsiá ñà-cunih-ne ñà-nduá xiñuhu nùì quixì. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cunì tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi in-áhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùì, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cónì xihì-nè). Te màdì cuisì mii-né nì níhìtáhvì ducán; còó, vachi dècuèndè

stná yùhù nì nihitáhví` sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóo gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcàndùá, chicá cuní naquihin-ne ichì nasaa-nè sàhà-ñá cudii gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóo gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá icà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vàchi mii-né, sàhà chuun ìl xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cù; ni cóni ndúlócô-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì nihì-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cù quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xi-ca ndoó-nsiá).

Ñà-ndiàá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nù Dios

3 Iá inga iñaha cuní cachì xi-nsiá, ñani: nicanicuahàn xiñuhu cudii ini-ndà ñà-ndòò-ndà nù Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tai nù-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhá xi ley chicuèhè, vachi nècuàchì quidá ducán, nihnú sìqui-ni ini-nè na iin quisì. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xi raza Judea icà nèhivì), vachi cutu ñà-dànúcuèhè-nè nècuàchimà queajàn.

³ Vachi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vachi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudí ini-ndà sàhà-xí, có-tuxí ini-ndà cui cundiaa inga iñaha quida-nda,

⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiaá stná, te chin-deámà yùhù (nù Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda ni cúndiáá nù-yá nì cù, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vachi na ní tùn-uí ñuhiví, nì sàcùtuu stná seña mà ìquè tixi ùnà quivì (nacua cachì ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stná, vachi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te càhàn stná dàhàn hebreu nahi yuadíhí. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stná, te nacua (chivàha fuerte) nècuàchimà ley sànahà, ducán nisa quida stná. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñàyùcàndùá nisa quida quini güé` xi nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànahà ma nisa chivàhi; còò falta nì quidé dìqui ley mà.

⁷ Ñàyùcàndùá, vātùni cundiaa nsidaámà (nù Dios) nì cahín. Doco còò, vachi na ní sà nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiàá nsidaa ñà-nduá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vātùni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ináhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñaha nduá nù vichi, còò cá chuan nù. Ducán nihnú inì sàhà-ñá nì nihitáhví` cutnahí xi-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xi míi icúmí ndee vahi nù-yá, còò, vachi cuisì nù ley sànahà ndi-áá obra mà. Te vichi único ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vātùni ndee vaha-nda nù Yuamáni-yá, vachi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sà cunaha váha ndise mii-yá, te cucumi stná poder ndiaha xí-yá, vachi divi

sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yà. Daaní, dispuestu iá stná ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xihì stná na ian nì xihì-yá, ¹¹ áma nihitáhví` natiacu stná.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhíndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vaha ndisa

¹² Tàñáha ga sà cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tàñáha ga sà cundui iin ana còò ndisa falta xi; còò. Cuisì iin-ni nchícuìn mii-yá, áma ducán nihíndèè cundui iin nèhivì vaha ndisa nacua nih-nú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tàñáha ga sà cundui nacua icúmí cundui después; còò, ñani. Doco iá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yàha, te sàhandee cahnú inì, áma níhí` (chicá quida víi) quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhà carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá iá ansivi; dan-du quivì nsihi (vida xi), nihnú inì nihì stná iin ñà-vaha ndiaha nù-yá, vachi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó ana xiníndísà vaha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsiá sàhà iñaha, dandu icúmí Dios datnú-yà sàxìnitnùni-nsiá sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-nduá sàni sà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñani, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ínáhá-nsiá nansa quidá-nsí, ñàyùcàndùá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsihù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vachi ndoó cuáhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhìn xi-nsiá sàhà nècuàchimà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stná sàhámà. Vachi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchimà (palabra nacání nansa nì xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nè nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vachi còò ndisa Dios nù-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìqui-ni quidá guá-nè mà icúmí quee tnùñuhu xí-né, vachi cuisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còò. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcàndùá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sà quivì naxic-ocuñ-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndà vichi, vachi ñà-débil nduá, doco na sà quivì yucán, icúmíà dàmà stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà ùhì quida-ya ñà-jaàn, vachi cahnú poder xi-ya, vātùni cundee-yá nù nsidanicuú iñaha, te cusahnú-yá.

4 Pues sàhà nsidaájàn iin-ni nì cúnihnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñanitnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nù, ñani; cuàhà gá nsinú inì mii-nsiá, te cudí stná inì sàhà-nsiá. Na iin ñà-vaha-xi xinduu-nsia nù, vachi cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvi` nù Evodia xi nù

Síntique ñà-nì nácùndoo vàha-ne, vàchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvì stnáì nù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vàchi cuàhà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dàcuítì-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacàva stná quìvì-nsiá nù tutu xi vinda ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vàchi icúmí Jesús naxicocuñin-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudì ini-ndà ñà-ndòò-ndà nù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, nì cudí cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá nì quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúú Stoho-ndà Señor naxicocuñin-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-ndúá yáha-nda, nì cáhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni cácan tàhvì-ndà nù-yá, te naquimanì stná-ndáyá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gá-ndà, nì mà ndúlócô gá stná-ndà, vàchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihì ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ì ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-ndúá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà ñà-ndúá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-ndúú ñà-ndácuìsì nì cúnihnú ini-ndà, ñáni; cuisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xì ñà-íá viì, xì ñà-ndúú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vàchi nú íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-ndúá iin chuun vàha, dandu vátùni cunihnu vàha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsiá cumplir nsidaa ñà-ndúá nì chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vàchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xì, te nì inini stná-nsiá ñà-ndúá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsiá cumplir, dandu vátùni cundoo vàha-nsiá xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-ndúá nì cutahvì-né nù nècuàchimà

¹⁰ Cuàhà gá cudí inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vàchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quìvì

có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-nì nándòó ndisa-nsiá yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xi nduá cachí ducán; còó, vàchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vàhi, á coó.

¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáì nú icúmí cuàhà iñàha; vátùni íá nsidaájàn núì. Vàchi a ducán xíhì doco, te ò có-xíhì doco, davani queá núì, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuàhà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha nì cui yáhi, vátùni ié` ñà-quidandee íni sàhá, vàchi divi Cristu nduú ana nácuañandee ini xí.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-ndúá nì quida-nsiá nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa nì quida-nsiá quìvì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vàxi. Pues còò cá nèhivì xì mii-yá nì naxícónihì iin ñà-vàha núì, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuisì ñà-jaàn, vàchi iin ùi xichi nì techuún gá stná-nsiá iin co-operación xi-nsiá na ní sa-ie ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñá-cuní nihí cuàhà iñàha nù-nsiá nduá, còó. Cuisì cuní coo obra xi-nsiá, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-ndúá nì techuún-nsiá núì, vàchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar núì; ñàyùcàndúá, ndiaha gá sàni cundiatúì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tñumanì xì-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudí gá ini-yà sàhà-ñá, vàchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñàyùcàndúá, nsidaa ñà-ndúá xiñuhu nù mii-nsiá, icúmí-yá taxi-yañà, vàchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yá, te sàhatahvì-yáñà ndohó sàhà ñà-ndúú-ndà nèhivì xì Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tñùñuhu xí-yá, vàchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsiá xì nsidaa gá ana nduú nèhivì xì Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañeruì yohó, casàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúùn vehe rey cahnú César, cuàhà gá casàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, casàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

COLOSENSES

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nùu Jesu-cristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xì nsi-daa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nchícùn viì stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-ndúá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yâ

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímànì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵ Ansivéhé-yâ, vèchi cuàhà gá tnùndé ini icúmí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaèn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuisi xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitià stná inicutu ñuhiví, te ndiaha gá chindéâ nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quihvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-ndúá nì dàcuàhá stná Epafras mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchimà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhà stná-nè nùu-nsí. Viì gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espíritu Ì xí Dios.

⁹ Ñàyùcàndúá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaèn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá nansa cuní-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì sàà-nsiá cundaà nsihi inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxínitnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihìndèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-ndùu-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaèn nihì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàà stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcàndúá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì nácuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vètùnì quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vètùnì cudì inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsiá Yua-nda Dios

(sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vètùnì nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ì xí-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ì xí-yá, vèchi sàni dètùnù-yá sàxínitnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nùu ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñáa nì sanduamà, te nì dáyáha-yándó ndé ndahà Dèhemanì-yá Jesús.

¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vèchi sàhà nìi Jesús nì xitià, ñàyùcàndúá vètùnì nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nihì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñá nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tùí Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimíí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaá nùu nsidanicuú iñàha iá ñuhiví. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá nì quidavaha-ya nsidaa ñà-íá ñuhiví xì ansivi, nsidaa ñà-ndúá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tùí cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vèchi nì quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì queé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhiví, te sà-íá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnífí tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-ni cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùu-ndà na ian dandacú ònì-ndà nùu-ndà. Nùu mii-yá sàni nihì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yá nùu nsidaa nèhivì, ñàyùcàndúá nduú-yá ana chicá cusáhnù inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vèchi sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemanì-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-yá nchìca cruz, te nì xitià nì-yá, sàhà ñà-jaèn nduá vètùnì nàcùndoo vaha-nda nùu-yá, vètùnì nihitáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xì-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá níhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsià yá sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsia xì-yá. ²² Vèchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhiví, te nì xihì-yá, ñàyùcàndúá vètùnì nì nihitáhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vètùnì sàà-ndà nùu (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha ini-ndayá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, nì màsà cuàha-nda datúcù nèhivì-ndó nùu razón ndiaha, vèchi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daanì,

dècuèndè stná inicutu ñuhivì sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchì stnài (nùù chuun ma), cachít-nùhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-ndùú chuun nì nihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùù nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudî inì, vâchi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacat-nahá nsidaa ñà-ìcúmí ndoho gâ Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vâchi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá sàni chitnùnì ini-yà cunucuachì nùù nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nihì nduú ñà-cachitnùhu nsihi palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nìsa ìa dèhé antes nduá cachít-nùhi. Caní cuà cónì cundàà ini xì-ndà sàhámà. Doco vichi sàni dàtúi-yaña nùù nèhivì xí-yá. ²⁷ Vâchi nì chitnùnì ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vâtùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichi iá iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyúcàndùá, divi mii-yá dísàhà-xí cáhàn-nsi xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsînè, te sáha-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vâha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yâ yùhù, vâchi sáha fuerte-yâ yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2 Yùhù cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá (xícàn tàhví nùù Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nândodó stnài nsidaa nèhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùù xí. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuàhandee inì-nsia, te iin-ni ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá. Te ni sàà stná-nsià cundaà vâha inì-nsia sàhà ichì-yá, dandu mà cundóó gá-nsià xì du-da. Te ndiaha gá cunduajàn, vâchi después icúmí-nsià sàà-nsià mànihì ndisá inì-nsia palabra sàhà-yá nìsa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vâchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichí ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhà màsà chiyúhu ni-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsià. ⁵ Vâchi mate có-ìé` cutnâhî xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudî gá inì na xinít-nùhi quidá víi-nsiá, te xiníndisâ fuerte stná-nsià Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyúcàndùá, nacua nì quida-nsia na ní quihvi-nsia ichì-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni ni cúnchícùn vii-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsià quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sàà-nsià cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sàhà-ñá màsà nunca naco-nsia ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni ni quidá-nsià nsidaámà, te nicanicuahàn ni náquímànì stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-ìcúmí-ndá ñà-nchícùn-ndà Jesu-cristu

⁸ Cuidadu ni cundóó-nsiá màdí datúcù inga nèhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cuntu estilu nì naco-nsia nèhivì nduá cachí-nè. Dàñùhù xì nèhivì úun ñuhivì yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu.

⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquicúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyúcàndùá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùù nsidanicuú ángel, xì nùù stná nsidan-icuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdí ìcà-ndà nì sàcùtua. Te ¿indù ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchì anima-ndà, nsidanicuú cuàchì nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhi-ndà, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-ndà, te nì natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmì (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì dãnatiácú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-nduú-nsià raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyúcàndùá còò vida ndiaha xì anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vâchi ñà-nì dãnatiácú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchì-nda. ¹⁴ Nì dandùtù-yá nsidaa ñà-nduá iníhíca-ndá nùù-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itnífí-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesu-cristu, vâchi nì sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vâchi ndiaha gá nì cundee-yá (na ní xihì-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhivì yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócô-nsià nèhivì xít-nùhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivàha-nsia, mate ni cundúá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vâchi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun nì sandua, vâchi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyúcàndùá, màsà cuàha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchì ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vâchi) iá ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né cáhàn-né, doco cuisì ñà-ìá ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìnì-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyúcàndùá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhù tnáhâ ndahàsáhà iquicúñú-ndà. Ñàyúcàndùá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-ndà, te ndu-fuértè anima-ndà nacua chít-nùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyúcàndùá có-xiñùhù

gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndúá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tñí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yúcán. ²² Còò, vèchi ñà-icúmí nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhiví ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nèmà, vèchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-ndà sàhà religión mà, te ni cáhichì stná ini-ndà mii-nda, te ni dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nùù (cuàhà ñà-chicuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3 Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnáhâ stná-ndà xì Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcàndùá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivi, vèchi ndè ansivi yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xì (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vèchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiacú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnáhâ stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàà quivì naxicocuñ-yà, dandu cutnáhâ stná-ndà xì-yá cundoo-nda ndé yáha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndúá nisa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudíi guá ini nèhiví) ñuhiví quida-ne. Màsà náxícocúñ gà-ndà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà iñàha, vèchi na ian cahví-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhiví có-iníní xì-yâ. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nisa quida stná-nsià antes na nisa cudíi gá inì-nsia sàhà. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gá falta xi-nda. Màsà cuidà gá ini-ndà; màsà ndúdáná gá-ndà. Te màsà cúndéhe úhì stnáhâ stná-ndà. Ni màsà dáquèe cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsà cáhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvì stnáhâ gá stná-ndà, vèchi sàni nacoo dahuun-nda modo nisa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhiví sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxinítùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xì-ndá.

Có-quidá, ndéni nèhiví ní cui ni cúndúú-ndá, cuisì ndi-áá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhiví sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhiví raza Grecia, te ò nèhiví raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios icà-ndà, ò á coó. Ni có-cùnì cachi stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siùmí nì sanduu-ne. Còò. Ni có-quidá stná a nduu-nda nèhiví libre, te ò nèhiví quidáchúùn saín nùù iin lamú.

Còò, vèchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacua-handee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhiví ì xì-yá sàndùù-ndà vichi, te màni-ndà nùù-yá. Ñàyùcàndùá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni ni cúníhnú máni ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóo dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó.

¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-iñàha dandáñúhú xì ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vèchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nèhiví, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndà yá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-nda palabra ì xì Cristu. Te xiñuhu cáhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnáhâ víi-nda palabra nchichí ndiaha xì-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatuu-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúú Espíritu Ì xì-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndà yá ini anima-nda.

¹⁷ Nsidanicuú ñà-ndúá quidà-ndà, xì ñà-ndúá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhiví, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahví-nsiá ì-nsiá nacua ndiá icà nèhiví xì Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdìhì-nsiá. Màsà dándácú ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì, ni cúníni stná-ndà nsidaa ñà-ndúá cachí yuadìhì-ndà, vèchi ducán dandu cudíi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuídà canúú inì-nsia dèhe-nsia sàhà màsà chúhúun inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúníni víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsia nùù-né. Còò. Chicá vaha nsinuu ini-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùù-nsiá, contenu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdiá nèhiví úún. ²⁴ Vèchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vèchi divi mii-yá nduú ana xinúcuàchì ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nèhiví có-quidá víi, icúmí

nacuitacùhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4 Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá icà-ndà quida-nda, vèchi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cécàn tàhvi-nsiá nù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cécàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsiá palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí` vehecàa. ⁴ Ñàyùcàndùá, cécàn tàhvi-nsiá sàhí nù-yá, áma níhí` nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá iqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivì có-nchícùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndàñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, viví-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cúndúá cachi-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nù; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùna-ha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachit-nùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñá-ndòò vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndúì

nècuàchimà, icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-ìá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñùhù-nsiànè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nù chuun xi ñuhivì ì xì Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndùá cuáhà gá cudí inì sàhà-né. ¹² Daaní, cásàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchimà, xinúcuáchí vii-nè nù Cristu, te cuáhà gá xícàn tàhvi-né nù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvì-nè nù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-ndùá cuní-yá. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuáhà guá nacaní ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xi ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchimà nù-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natáca vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacùhùn-nsiáñà nù nèhivì xì Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchimàñá. Te carta (nì tiaa stná) nù mii-né, cahvi stná-nsiáñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mí tíaí saludu yohó nù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvì nù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yòhó ié` ndiadí` vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiá cuáhà gracia xi-ya. Sà-ìá.

1 TESALONICENSES

1 Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-i-nsia nùù Yua-nda Dios, xì nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

² Nsiùhù, nicanicuahàn naquímánì-nsí Dios sàhà nsi-daa-nsiá, te cáhàn-nsì xì-yá xícàn tàhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívi. Nsinúú ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámà nì quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsí ñà-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívi (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñà indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsí ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cun-duu-nsia nèhivì xì-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì cáhàn-nsì xì-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xì-yá, màdi palabra uun ni sándúámà. Còó, vachi Espíritu Ìi xì-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yà mi-lagru xì-ya. Te ndee ní cáhàn-nsì xì-nsiá, vachi in-áhá-nsí ñà-ndàà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisì sàhà ñà-cun-duu bien xì-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú iñàha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsià nì tenchicùn-nsià ñà-ndúú ichì nsiùhù, vachi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xì mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcàndùá nì cudii cuáhà inì-nsia nì quida Espíritu Ìi xì-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xiníndisà ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsi-daa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitià palabra xì Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad cáhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì nacoò-nsia ñà-ndúú yùù yócò, te nì tenchicùn-nsià ichì mii-yá, vachi nì cudii ini-nsià cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiacú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsià naxicocuñ Dèhemani-yá Jesús iá ndé gloria, vachi divi Yà-yucán nduú ana nì dånátíacú Yuamánì-yá, te divi stná-yà icúmí-yà dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2 Ináhá-nsiá nansa nì ìa na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñàni. ² Còó, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsi cáhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xì-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ìnhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachit-nùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisì xì mii-yá nduá. Ni-iin ñà-sìquini cóni càchí-nsi xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándàhvi stná-nsi mii-nsiá. ⁴ Còó, vachi Dios nduú ana nì natù-i-nsi nùù-xì ñà-nìhì-nsí chuun dacuítì-nsi razón ndiaha xì-yá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaàn nduá cachit-nùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee vaha-nsi nùù mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùù nèhivì, vachi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà.

⁵ Sà-ìnhá-nsiá ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándàhvi-nsi mii-nsiá sàhà-ñà tavà-nsí dìhùn nùù-nsiá. ⁶ Ni cóni xícàn-nsi quidañuhu-nsiá nsiùhù, nì mii-nsiá, te nì nèhivì dava ga, mate iá derechu xì-nsi càn-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vachi divi Cristu nì sàha xì-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó, cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Viví-ni nì cáhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mée xì, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xì-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vachi ñà-cuáhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcàndùá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsià nùù-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuu nìsa quidachuún-nsí, dècuèndè nìsa xàví sàstnùhù stná-nsi, vachi có-cuní-nsi quida-nsia cuáhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcàndùá màdi cuisì-ní razón ndiaha xì Dios nì cáhàn-nsi xì-nsiá, còó; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xinínùù-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahi-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndisà-nsiá; stná Dios, ináhá-yà nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vaha; còó ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsià nansa nì cáhàn-nsi xì-nsiá ñà-xìñùhù quida vii-nsiá, te nì nacùahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian cáhàn iin yua xì dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsi mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhivì, vachi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhivì ìi xì-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcàndùá nicanicuahàn naquímánì-nsí Dios, vachi na ní cáhàn-nsi xì-nsiá palabra xì-ya, nì xinindisá-nsiá, te nì cundaà inì-nsia palabra ndisa xì mii-yá nduá, màdi palabra xì nèhivì úun. Te divi

ñà-ndàà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuân ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuàhà nèhivì xí-yâ ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñání. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vâchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yâ. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsi-daa nèhivì. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùu-nsí na cuní-nsì càhàn-nsì xì nèhivì inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu ani-ma-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sàha-ne quida-nsì ducán; ñâyùcàndùá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùú cuáhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísá ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yàha ga cuní-nsì sàà-nsì nàcòtò-nsì mii-nsiá, ñání. Ndahví-nsì, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsì mii-nsiá, mate có-xiní stna-ha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñâyùcàndùá, nì quida-nsì lucha sàà-nsì yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sài, doco nì sadi ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuáhà-nsiá nùu-nsí), vâchi ¿ana disáhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsì, te cudìi cuáhà ini-nsì? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disáhà-xí, vâchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsì nihì-nsì iin ñà-vàha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudìi gá ini-nsì quivì naxicocuñin-yà, te màcuíta-nda nùu-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsì, te yàha ga cudìi ini-nsì.

³ Daaní, después nì cachi-nsì chicá vâha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cùndéé gâ ini-nsì ñà-nàcání ini-nsì nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsì vâtùni ndòo mii-nsì ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchì stná-nè nùu Dios, cutnàhà-né xì-nsì quidá stná-nè chuun ìi (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñâyùcàndùá, (chicá vâha techuún-nsì mii-né sàà-nè cahan-nsì), dandu chindee-né mii-nsiá, nacua-handee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúníndísá vâha-nsia, ³ te màdí ndu-locó-nsiá na quidá quini nèhivì xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yàha-nda ducán, ináhà-nsiá. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsì ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsì xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yàha-nda vida quida nèhivì. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñâyùcàndùá, yùhù, ñà-nàcání guâ ini sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yàha-nsia, a íin-ní nihnú vâha ini-nsia mii-yá, á coó, vâchi yúhí-nsì dacà ñà-malu dinì-nsiá, te uun-ni ndòo chuun nì quida-nsì xì-nsiá. ⁶ Doco còo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vâha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsì, vâchi iin-ní nihnú vâha ndisa ini-nsiáyà, te cuú stnahá ini-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vâchi nacua yàha ga

cuní nsiùhù sàà-nsì nàcòtò-nsì mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñâyùcàndùá, mate ndohó-nsì yohó, te yàha-nsì cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vâha ini-nsì, ñání, vâchi sàni cundaà ini-nsì iin-ni nihnú vâha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsì (na nacúnitnùhu-nsì) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichì Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímáni-nsì Dios sàhà-nsiá! Te in-áhà-yâ yàha ga cudìi ini-nsì sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xicàn tàhvi cuáhà-nsì nùu-yá áma nihítàhvi-nsì nàcòtò gâ-nsì mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsì mii-nsiá ñà-cunindísá vâha ga-nsiá.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsì nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácùndéhe-yá nsiùhù ichì sàà tu-nsì visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsì nùu-yá ñà-chicá ni cúcúú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ìi ndisa ini-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quivì naxicocuñin Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivì xí-yá.

Màsà nàcání ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà

⁴ Cuisì mindaa iñàha cachi gâ-nsì xì-nsiá, ñání. Sàni dàcuahá-nsì mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivì, dandu cudìi ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsì mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsì nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vâchi ináhà vâha-nsia ñà-ndùá nì dàndàcú-nsì nùu-nsiá na ní sando-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsì xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivì ìi xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàha dava ga, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nèhivì còo Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quihvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vâchi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhá-yá sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsì xì-nsiá antes na ní chinaha vâha-nsì mii-nsiá sàhàjàn. ⁷ Ñâyùcàndùá, nacani ini-nsiá, ¿índù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo ani-ma-ndà, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xi iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñâyùcàndùá, nú ndoó ana cahíchi ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì ùun nduú ana cahíchi ini-nè; còo, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xì-ndà Espíritu Ìi-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cùú stnahá guá inì-nsiá sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, còò necesidad tiaí ni-iin palabra nùu-nsiá sàhàjàn. ¹⁰ Vàchi ináhî cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivi xí Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsiá Macedonia. Doco cuní-nsiá chicá más quida-nsiá ducán.

¹¹ Nacua sàa-nsiá, cundoo manì-nsiá xì nèhivi. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xi-nsiá, vachi divi ducán nì dandàcú-nsiá nùu-nsiá daa. ¹² Vachi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndísâ, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-iñàha quidamani nùu-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuñin Jesús

¹³ Ñàni, cunî cundaà inì-nsiá sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúún gá ini-nsiá sàhà-né. Vachi nècuàchì có-xiníndísâ, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsii xi-ne, vachi còò gá tnùndé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísâ-ndá ñà-ndáa nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísâ-ndáyâ na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsiá xì-nsiá iin razón nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiacú ìi-ndà na sàa quivì naxicocuñin-yà, doco mà có-donuu-nda nùu nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còò, ¹⁶ vachi icúmí-yà nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndàhi-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndà tàchì iin aŋgel cusáhnû, te ndee sivi stná corneta xì Dios. Dandu nèhivi xí Cristu xínduu nsii, icúmí-né natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivi (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vicò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsii ma nàchicùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsiá iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá inì-nsiá (sàhà nècuàchì nì xihì).

⁵ Doco còò necesidad tiaa guè nùu-nsiá sàhà ñà-ndùá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñàni, ² vachi sà-ináhâ vâha-nsiá nansa sàa quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnú ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivi dadí uun iá, còò ni-iñàha cuu xi-né, dandu nanáa quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhâ dolor xi nècuàchì ñàhà cuàhàn tùinuú mèè-xi, dandu (nèhivi có-ndóò tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñàni; ñàyùcàndùá mà cùndúú quivì mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxinítnùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; còò, vachi có-ndùu-ndà nèhivi xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, màsà

quidá-ndá na quidá nèhivi xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócò-né), na ian quidì-né nduá. Doco ndohó, ni cùndóò tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà.

⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xíquidì-né, te necuachi xini, ñuú xihì-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúu-yà sàxinítnùnì-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùu-ndà. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindísâ vâha-nda mii-yá. Te nì cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chin-deámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùh-nù cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducání stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxinítnùnì-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùu Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nihì-ndà castigu nduá sàni chitnùnì ini-yà cuu xi-nda. Còò, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùnì ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihì-ndà cundoo-nda nùu-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiacú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, càhàn-nsiá nacuañandee stnahá ini-nsiá nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-ndùú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nùu tutu yohó

¹² Sacúndáhvî-nsiá nùu-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivi quidáchúún chuun ìi xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñàni, vachi nècuàchì xí-idònuú nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùu-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cùndóò màni stná-nsiá.

¹⁴ Vachi chináhî mii-nsiá iin ùi gá iñàha icúmí-nsiá quida-nsiá, ñàni: xiñuhu cuàha-nsiá nècuàchì xicánúú xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuañandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindísâ víi, chindee-nsiànè. Cuàhà gá calma cundoo-nsiá xì nsidanicuú nèhivi. ¹⁵ Te nú quidá quínì-né xì-ndà, màsà nàchítacùhá-ndà ñà-ndùá nì quida-ne. Còò, cuisì-nì ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-ndùú iin ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísâ stná, te ò nècuàchì còò.

¹⁶ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cácan tàhvì-ndà nùu Dios, ¹⁸ te naquimani stná-ndáyá sàhà nsidaa ñà-ndùá yáha-nda, vachi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xì Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádì-ndà nùu ñà-ndùá cuní Espíritu Ìi quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-ndùá cachí nèhivi na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vâha nduá, á cóó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchicùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còò; nacoò dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhivì quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvì-nsí nùu-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàa-nsiá cunihnu ìi ndisa ini-nsiá. Cahnú gá Dios màsà cóó ni-iin falta nùu-nsiá ndè cachi sàa quivì naxicocuñin

Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quídá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxínítnùní-nsiá, ni sàhà stná ndahàsáhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcàndùá vètùni cumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-ndùá sàni cachi-yà xì-ndà).

²⁵ Ñánì, cuàhà gá xíquèn càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhí mii-nsiá ñà-nì càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

2 TESALONICENSES

1 Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vèchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi ni cunímànì-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, ñáni. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsì quida-nsi, vèchi nsiquívì chicá más xiníndísà ví-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá.

⁴ Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xì Dios, cudí ini-nsì nacánì-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yáha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nê ndoho stná-nè quívì naxicocuñ Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé ví inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidanda-yà sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natù-nsia nùu-yá, te yàha-nsia ñuhivì ì xí-yá. Vèchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámà cuisì ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yá cuàhatahvi-yànsiá ñà-vàha ndiá icà-nsiá nìhì-nsiá, vèchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quívì naxicocuñ Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivì, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxin icúmí-yá nuu-ya, dandu nìhì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nìhì-né, vèchi có-ndùlócò-nè sàhà razón ndiaha xì Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcàndùá, icúmí-nè danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vèchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùu-yá; mà cúndóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ì xiníndísà-xí-yá, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndà yá quívì naxicocuñ-yà. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vèchi stná mii-nsiá nì xinindisá-nsiá na nì sàà-nsì nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvi-nsì nùu-yá sàhà-ñá vètùnì ndee vaha-nsia nùu-yá, vèchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùu-yá). Te xicàn tàhvi stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nìhì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vàha nìhnù inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísà-nsiáyà. ¹² Vèchi nú ni quidá-nsiá

ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xì-nsiá.

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

2 Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívì naxicocuñ Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùu-yá, ñáni. Pues sacúndahví-nsì nùu-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nú cachì nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xì Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nácánì ini-nsiá, (vèchi có-ndùá ducán). Mate cachì-nè divi Espíritu Ì xì Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachì stná-nè na càhàn-nè sàhù, te ò cachì-nè iá carta nùu-nsì cachì ducán, (doco còó, màsà cúníndísà-nsiánè). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vèchi mà cúí quixi quívì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì diquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nìhnù inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nìhì-tè càcu-tè nùu andea. ⁴ Vèchi icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-ndùá cahví nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vèchi chicá ndiá mii-tè cachì-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xì Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-tè ndiá icà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòó-nsiá ñà-jaàn? Vèchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nìsa ie ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadì nùu tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quívì xì-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íà ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhà. Te divi ducán icúmí coo dèhà, dècuèndè cachi cuxio ana (sadì xì nùu-tè). ⁸ Dandísà ndecunu vate-té, divi tè-nìh-nù-guá inì-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cuì-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vèchi icúmí stná-yà natù-ya, te yàha ga ndiaha cunchi-yà na quívì naxicocuñ-yà, te divi sàhájàn icúmí-tè ndañuhu-tè. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-tè ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisì mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndu-locó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchì ini-nè palabra ndàcuisì xì Dios cundua, vèchi cóni cùù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cùí. ¹¹ Ñàyùcàndùá, icúmí-yà nacoò dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxínitnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xì tèmà. ¹² Doco ducán

icúmí coo sàhà-ńá ñìhì nsidaa ñèhivì mà castigu nacua ndiá icà coo xi-né, vèchi có-xiníndísâ-né palabra ndàcuisì; còó, cuisì ñà-có-ndiáá cudîi ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñáni. Ñàyùcàndùá ndiá icà stná-nsì naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, vèchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vèchi sàni nduhìi anima-nsiá nì quida Es-píritu Ìi xí-yá na ní xiníndísâ-nsiá ñà-ndúú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcàndùá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá, vèchi cuní-yà cut-nahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa ñàha.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñáni. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-ndúú ley ni chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùù-nsí, te ò ñà-ndúá nì cahví-nsia nùù carta nì tiaa-nsi. ¹⁶ Te vichi xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Jesu-cristu xì nùù Yua-nda Dios, vèchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-màni guá-ndà nùù-yá, vèchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vátùni nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xícàn tàhvi-nsí ñà-nì nácuahandee ini-yànsiá càhàn-nsiá micúisi ñà-íá vii, te cuisì ñà-ndúú chuun vii ni quidá stná-nsiá, xícàn tàhvi-nsí.

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

3 Ñà-yòhó cachí guè xi-nsiá, ñáni. Sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí ñà-vàtùni ñìhì-nsí dacuítia-nsi palabra ìi xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ńá ni coó tnùñuhu xí ñèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ńá vátùni càcu-nsi nùù ñèhivì malu, vèchi màdì nsidaa ñèhivì nduú ñèhivì xiníndísâ. ³ Te vátùni cahvi-nda xi-yá, vèchi icúmí-yá nacuahandee ini-yà ani-ma-ndà, te nacuidahan-yándô nùù ñà-malu. ⁴ Ñàyùcàndùá, cahví-nsí xi-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-ndúá nì chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá ni nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá ni sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhiví

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacuanu xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-ndúá nì chinaha-nsi mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsiá xi-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsi xi-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñáni. ⁷ Vèchi ináhá-nsiá nansa ndiá icà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xi-nsiá, cóni sácúduásán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni ni ñìhì-nsí ñà-ndúá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xàví tehe-nsí sàhà-ńá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsi ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ńá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vèchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xi-nsiá: nú có-cùnì ñèhivì quidachuún-né, còó derechu icúmí-nè (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vèchi sàni xinit-nùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicánúú xixín, có-quidáchúûn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga ñèhivì. ¹² Ñàyùcàndùá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúnínì-nsiá, vèchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu càhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi càhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cúnchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndúlócô sàhà ñà-ndúá cachí-nsi nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsiá xi-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùù-né. ¹⁵ Doco màsà cúndéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian càhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchimà

¹⁶ Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cúndóó-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui ni cúndóó-nsiá, vèchi mii-yá, (cudîi inì-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi nì ndóó nsidaa-nsiá xi-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yùhù nduí Pablo, te cásàhúi xì nsidaa-nsiá. Ndahà míi tiaí saludu yohó, vèchi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xì; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

1 TIMOTEO

1 Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùù-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùù mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhvì nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhvì.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-ndúú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-ndúú ñà-ndáà. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócô-nè sàhà cuentu nacánì nèhivì, nì sàhà stná lista xi cuàhà xii-ndà, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáà xì nèhivì nduá. Ni có-chindéâmándó cunucuachi víi-nda nùù Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá disáhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìi xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu víi ini sàxìntnùnì-ndà, te cunihnu vaha ndisa ini-ndàyá, vèchi nú ducán, dandu sàà stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcàndúá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-íñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá víi xì ley ìi nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáà ini-nè ñà-ndúá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndàñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadia nùù nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xi; còó. Sàhà-ñá cadia nùù nèhivì cuàchi, ñàyùcàndúá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicuéhè inì-xi, có-íní-né ley xi-ya, vèchi cahìchì ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócô-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè canì stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né.

¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú inì-xi na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne;

có-càhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì mà nì cuyucun ley ìi xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-ndúá sàni cachi jaàn, te ò ndéni íñàha có-lá nacua cachì palabra ìi.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vèchi nùù Dios ndiaha xi-nda sàni nihítáhvì ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vètùnì nì nihìndéi quide chuun jaàn, vèchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñàyùcàndúá, naquímánì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. An-sivéhé-yà, nì ndenihi-ya yùhù ñà-ndúì iin nècuàchì se-guru, te ñàyùcàndúá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi diqui-yá, te nisa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nisa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vèchi sàhà-ñá cóni-cùndáà inì, ñàyùcàndúá nisa quide ducán, vèchi tàñáha ga sàni cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihì nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵ Vèchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vèxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá, vèchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-túí-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhì mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cachi stná razón ndiaha nì quixi nùù Dios daa, te nì cachi chitnùha sàhà-ní. Ñàyùcàndúá, nsinuu vaha inì-ní ñà-ndúá nì cachi palabra mà, vèchi sàhámà vètùnì nihì-ní cuahandee gá ini-ní (sàhà chuun ìi xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-ní ñà-xiníndisà víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì còò víiá, vèchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndúlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcàndúá có-xiníndisà víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Òi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcàndúá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha cáhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Dios

2 Primeru cachí xì-ní ñà-xiñhù càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà nsidaa nēhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimani stná-ndà mii-yá sàhà-né áma níhì-ndà cundoo cuéyà-ndà ñuhiví, còò ni-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida víi-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³Vàchi nsidaámà, chuun vaha nduá nùù Dios, te divi nduá cudfi ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dácacu xi-nda, ⁴te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nēhivì; cuní-yà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisi xí-yá. ⁵Vàchi imindaa Dios iá, te imindaa ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùù-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nēhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùù cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhàmà meru tiempu vaha nì dàtúi-ne palabra mà nùù nēhivì. ⁷Ñàyùcànduá, nì ndacu nuú stná yùhù ñà-cacaniu cachítnùhi xì nēhivì palabra mà. Ñà-ndàà nduá cachí, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùù mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nēhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisi ndiá icà-né cunindisá-né. ⁸Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùù Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùù-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùù-yá), dandu ni cúndúú-né nēhivì iá ndoo anima-xi, nēhivì có-xidà inì-xi; ni màsà cúndúú stná-nè nēhivì xiní ùhì stnahá. ⁹Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá víi ni coó sicoto ndixí-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítnùhu nēhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìni-né, ni màsà ndúcútú cuàhà-né xì oro, ò yùù mina, ò vestidu (yáha ga ndiá). ¹⁰Còò, anima-nè ni coó víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹Te na ndoo-né iníní-né chináhá nēhivì (palabra xi-ya), dandu ni cúndóó dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹²Te có-sàhi chinaha nècuàchì ñahà, ni có-sàhi dandacú stná-nè iin chuun nùù nècuàchì tiàa; còò. Icúmí-nè cundoo dadí-né. ¹³Vàchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴Te màdì Adán nduú ana nì dandàhví (ñà-malu), còò; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichì, nú iin-ni xinindisá víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vātùni càcu-ne na túinuú mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo ì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

Índù clase nēhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuú nùù nēhivì xí Dios

3 Nú cuní iin tiàa nihì-né chuun cunuú-né nùù nēhivì xí Dios, dandu vātùni, vachi ñà-ndàà nduá,

iin chuun ndiaha nduá. ²Ñàyùcànduá, nècuàchì cuàhàn nihì chuun cunuú mà, icúmí-nè cunduu-ne iin nēhivì còò falta xi, iin nēhivì imindaa nècuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì iá tnùñuhu-xí; màsà cúndúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudfi inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tùha chinaha vaha xi nēhivì. ³Màsà cúndúú-né nècuàchì tùha xini, ò iin nècuàchì tùha cani stnahá, còò; nècuàchì vaha inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì màni inì-xi. Te màsà cúndúú-né iin ana tùha nàá stnahá, ò iin ana tòò xì dihùn. ⁴Iin tiàa dandacú víi nùù nēhivì vehe-xi ni cúndúú-né; xiñuhu cunini víi dēhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né. ⁵Vàchi nú mà tùha iin tiàa dandacú víi-né nùù nēhivì vehe-ne, dandu mà cúfì cunuú víi stná-nè nùù nēhivì xí Dios. ⁶Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cúndúú-né iin ana làcà saa-ní nì quihin ichì-yá, còò cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiá-nè, vachi nì ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua nì cuu xi ñà-malu. ⁷Daaní, nì cúndúú stná-nè iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nēhivì ñuu-nè; vachi nú có-quidá víi-né nùù nècuàchì ñuu-nè, dandu mà úhi daquéè cuàchi nècuàchì mà diqui-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nēhivì cunduu nècuàchì nihì chuun xinúcuáchì nani diácono

⁸Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchì dasán obra, ni cácuúndúú stná-nè nècuàchì tnùñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Màsà cúndúú-né nècuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cúndúú stná-nè nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còò. ⁹Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnsihì inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còò víiá. Te iin-ni ni cúncíchùn stná-nè ndudu ì nì dàtúi Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vātùni ndoo ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchì tnùñuhu, màdì nècuàchì tùha cuitnùhu, còò; nècuàchì sahnú inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì mà tùha dandahví ni-iyuhu. ¹²Nècuàchì tiàa xinúcuáchì, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-nè, te ni cúndúú stná-nè ana dandacú víi nùù dēhe-xi, xì nùù nsidaa gá nēhivì vehe-ne. ¹³Vàchi nú ni cúncúcuáchì víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhì gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xinindisá-ndáyâ.

Nansa nì cachi Pablo ndiá disáhà-xí nì tiàa-ne carta yohó

¹⁴Yàchì sài jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ùi ñàhà ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacuanu vaha-ní. Vachi ndohó, iin-ni nēhivì nihnú vaha ini xì Dios xinduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácu nicanicuaàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nēhivì xí-yá.

Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisi xí-yá, ñàyùcàndùá inùù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndáà nduá, ndiaha gá palabra sàni dātúí-ya nùù-ndà, vāchi nacáníá nansa nì nanduu-ya nēhivì, te nì xini nēhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu Ìi nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítia nēhivì razón sàhà-yá mahì nēhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xiníndísá stná xi-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

4 Claru cachítnùhu Espíritu Ìi xí Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nēhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-ndùá xiníndísâ-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vāchi cunindísá-né nacua cunìà cunindísá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vāha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì inì-te índu chuun nduú iin chuun vāha, vāchi mà cúú gá sàxínítnùnì-te sentir, na ian (xíhi) iin quisì ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nēhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-ndùá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-ndùá nì quidavāha Dios nduá; nùù mii-yá vāxan, ñàyùcàndùá vātùni cutiacu-ndàñá nú naquímànì-ndàyá sàhà-ñá, vāchi xiníndísá-ndá (ichì-yá), te ináhá-ndá ñà-ndùú palabra ndàcuisì. ⁴ Vāchi nsidaa ñà-ndùá nì quidavāha-ya, iá viiá. Te màsà cáhíchì ini-ndà ni-ñàha nì quidavāha-ya, vātùni iá nsidaa nú ni náquímànì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vāchi sàhà palabra nì cachi-yá xi sàhà stná ñà-nàquímànì-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vāha-ña nùù-yá.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nēhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xi-ní jaàn cachi stná-ní xi nsidaa nēhivì iin-ni xicahví xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndísá vāha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-ní sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-ni. Còò, ñà-ndùá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee ini-ní cunihnu ini-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vāchi ducán nihì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xi stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisi nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisi), ñàyùcàndùá sàhandee ini-ndà quida vii-ndà (chuun ìi xí-yá) mate quidá quínì nēhivì xi-ndà, vāchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te sàhàmà iá tnùndé ini xi-nda nùù-yá, vāchi tūha-ya dacácu-ya nsidaa clase nēhivì, ñàyùcàndùá nú nduu-nda nēhivì

xiníndísá-xí-yà, dandu ináhá-ndá vātùni càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nēhivì, te chihaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachíchì ini nēhivì mii-ní ñà-ndùù-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcàndùá, càhàn vii-ní xi-né; te cacuanu vii-ní. Te nì cúcúú stná ini-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vāha ini-ní mii-yá, vāchi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vātùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuèi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahví-ní tutu ìi, te iin-ni ni nácuàhandee ini-ní nēhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná ini-ní ñà-íá iin ñà-ndùá nì nihitáhvi-ní (nùù Dios) daa na nì chitàndòò nècuàchì sahnú ndahà-né dinì-ní, te nì càhàn-nè xi-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcàndùá, iin-ni quida-ní ñà-ndùá sàni nihitáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-ndùá cachí xi-ní yohó, nsinuu vāha ini-ní; iin-ni cunihnu vāha ini-ní, dandu cundaà ini nēhivì ñà-chicá más sàni cutūha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xi mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuaáhà ndevāha-ní nēhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vātùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nēhivì iníni xí ñà-ndùá chináhà-ní.

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xi nècuàchì iá falta-xi na sàha-ndané ichì váha

5 Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánahá ndevāha-nda xi-né. Còò. Càhàn vii-ndà xi-né na ian càhàn-ndà xi iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xi-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xi-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cúndúú-nè iin cūha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yāha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ìi-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchimà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchimà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí némà, vāchi cunduaàmà iin obra vāha nùù Dios, iin obra cudí ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvi stná-nè nùù-yá ndui te ñuu. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudí ini-nè quida-ne ñà-ndùú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vāha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán

nìhì nèhivì nansa daquée cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vàchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tñaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vàchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùu modo xi nècuàchì có-xiníndísâ.

Ñà-nduá nì cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nìhì xi ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuà ni cúndúu ana nàcàva nùu lista, cuisì ana nìsa là xi iminda da nsì-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúu stná-nè iin nècuàchì in-áhá-nsià nì quida cuáhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchi cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sàà vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùu dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátuni nàcàva stná-nè nùu lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vàchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàà-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cundua mà, vàchi ñà-nduá nì cachi-nè, sàni nacoo-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vàchi cutùha stná-nè cuit-nùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá ìcà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcàndúá, yùhù cachí, chicá vaha ni nandàhà ñahàcuáan nú cuachi-né, te ni cúnsihì ini-nè dèhe-ne, xi chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-ìá ladu xi-nda daquée cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchì mà). ¹⁵ Vàchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchì mà sàni tucù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcàndúá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísâ, te ndoó tñaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá ìcà-né chindee-né nècuàchì mà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchì mà nùu táca mii-nsiá. Vàchi nú chindee-nsiá tñaha-nsia ducán, dandu vátuni sàà-nsià chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu nùu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi nùu nèhivì xí Dios, ndiá ìcà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì càhàn xi-nda sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ì xi-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vàchi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhù ñunù yuhù buey na sánihni-sì sìcàyòcò trigu cóyo nùnìá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nìhì-ndà raya xi-nda”, cachá`.

Nansa quida-nda nú daquée cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúu xi-nda

¹⁹ Nú daquée cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sàh-nù-mà, doco iminda ana daquée cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vàchi xiñuhu siquiera ù ò úni-nè, (dandu vátuni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndùlòcò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsià sàhà-ñá (ni nácánì ini-nè, te) yùhì-nè. ²¹ Yùhù cachí xi-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xi nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá víi quida-ní xi ana iá vaha xi-ní. Ducán chináhì mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xi Jesucristu, xi nsidaa stná ángel ì xi-yá.

Más gà conseju nì sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vàchi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhì) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tixi-ní, ñàyùcàndúá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdì cuisì tècuíi uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco nàhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùu cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducánì stná xi nècuàchì quidá víi; vàchi nú sàni quida-nda obra, claru tuià nùu nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhà` nicanicuahàn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú

6 Nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú, ni coó tnùñuhu xi-né nùu lamú xi-ne, vàchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-nda. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísâ nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcàndúá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùu nècuàchì mà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-ní cachit-nùhu-ní xi nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóo-ndá xí ñà-nduá icúmí-ndá, màsà xihò-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-ìá mii-yá ini anima-nda

³ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xi tucu palabra có-càchì nacua cachí palabra víi xí Stoho-nda Jesucristu, dandu (màdì ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchì mà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndísâ-né palabra nacua nduú ichì ì mii-yá, dandu còò ni-ñàha in-áhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdìi ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesahá-né cumbidiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá

stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè dìqui ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhá-nè daquée cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxinítnùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñà-ndùú ñà-ndácuìsi. Cutu ñá-nìhi-ndà dìhùn nduá ñà-sáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú inì-xi ducán, nacoò dahuun-nínè.

⁶ Pues ñà-ndàà nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nù-ndà nú nchìcùn vù-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-ndùú sà-ìcúmì-ndá. ⁷ Vàchi còò ni-ìñàha nihi-nda ni quésáá ñuhiví yohó, te còò ni-ìñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcàndùú, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligrú ndacá mà, vàchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhi sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhi dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né ñà-ñàha. Doco mii-né quidáquíni-né xì mii-né, vàchi sàhà ñà-jaàn icúmì cuchiauehe anima-nè, te mà nàtùì ga-nè nù Dios.

¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhi quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhájàn nì tucù-nè inga ichì ndé có-xiníndísà víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcàndùú ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-ndùú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnihnú inì-niyá, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa ñà-ñàha, te siempre coo màni inì-ní.

¹² Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xì dìni-ní, te nacoò-ní fe vaha xi-ní; iin-ni cunsihi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà-ñá nìhì-niàmà, ñàyùcàndùú nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vaha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn vù-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachì-ní ducán. ¹³ Ñàyùcàndùú, vichi chináhî mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha nì cachi Dios. Ducán cachì xì-ní, te iníni stná mii-yá, divi mii-yá ana

dipoder-xi itiacú nsidanicuú ñà-ñàha iá ñuhivì; te iníni stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñà-ndùú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nù Puncio Pilato. Ñàyùcàndùú, iin-ni chivàha-ní ñà-ndùú nì ndacu nuù-ní nù-yá. Màsà cúmánchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndè cachi sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vàchi meru quivì xí-yá icúmì-yâ tui-ya nù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vàchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhivì, cuisi mii-yá cusáhnû-yá nù nsidaa rey, xì nù nsidaa gá ana icúmì chuun ñuhivì yohó.

¹⁶ Cuisi mii-yá nduú ana de por sí icúmì xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnùù nihni ndiaha ndé iá-yà, te mà cùì nìhì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xinínùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsnû fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Càhàn-ní xì nèhivì icúmì xí ñà-cuicà ñuhivì yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhvi-né xì dìhùn xí-némà, vàchi còò seguru xan. Còò. Dios ni cahvi xi-nda, vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiacú-yà, te cuisi mii-yá vaha ndisa inì-xi, te sàha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùú xiñuhu nù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhivì yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá ìcà-né quida-ne obra; dispuestu ni cúndóó-né dasàn-né ñà-ndùú icúmì-nè, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cundu-amà ñà-ñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vaxi xi-nda, te ducán nìhì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰ Yùhù cachì xì-ní Timoteo, cundiaa vaha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevàha palabra loco mate cachì-nè chicá ndiaá ñà-ndùú ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachì-nè, doco cachì va-ne, vàchi có-ndùú ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sàhàmà nì tucù-nè nì quee-ne nù ichì xiníndísà víi-nda mii-yá.

Ni cúcúmì cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-ìá.

2 TIMOTEO

1 Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhúì xì mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhe-maní nduu-ní. Te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchìmà

³ Nacua nisa quida xí nisa xinucuachi víi-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxinítnùnì. Pues divi nùù mii-yà xícàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuu naquímánì mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodì nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cunì cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini animè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yà, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nisa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná inì-níyà ináhí.

⁶ Ñàyúcàndùá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nihitáhvi-ní na ní chitandòì ndahí dìni-ní daa, te vichi cunì nandudì inì-ní quida-ní nacua nduú tàhvi-ní. ⁷ Vèchi jíndù ñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacáni sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyúcàndùá, màsà cúcáhán nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ni màsà cúcáhán nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-íé` vehecàa sàhà-yà. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vèchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dácacu-ya anima-ndà, te nì cana-yándó ñà-cunchicùn-ndà ichì ñi-yà. Doco màdì sàhà obra vaha ni quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yà, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yándó gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacacu-yándó, te sàhà-ñá nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xítia razón ndiaha xí-yà, te ducán datnùù-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhì chuun cachitnùhi xì nèhivì, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié` ndohì (quidá nèhivì). Doco có-cúcáhán nùù, vèchi ináhí ana xiníndísè; ndahà mii-yà sàni dáyahi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùù-yà.

¹³ Dàñhù nì dàcuahí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dámá-nà, vèchi vètuni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná inì-ní mii-yà, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nú nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sàncánì ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cuú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchìmà nduú Figelo, te inga-nèmà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, còò; có-cúcáhán nùù-né ñà-íé` vehecàa yohó. Ni cúndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyúcàndùá, ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacua-nda cuenta nùù-yà). Vèchi mii-ní, ináhá vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

2 Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vaha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yà. Pues vichi divi sàhà gracia mà ni cúnihnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá ñàha sàni dàcuahí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nì ñà-ndùú palabra nì dàcuahí mii-ní, dandu vètuni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vèchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóò níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cunì-te cunchicùn vii-té ana dandacú nùù-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnàhà juego, dandu fuerza icúmí-ndà cunchicùn-ndà ley xi juego mà, vèchi nú coó, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúùn víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì

xi ñà-ndùá caná viú mà. ⁷ Pues nacani vaha inì-ní sàhà ñà-ndùá cachí xi-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-ni natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xi nèhivì na (xicánúí) cachítnùhi xi-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndùá ndohí vichi, sà-ìnhá-nî; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vachi quidá nèhivì cuenta ñà-ndúí iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còó, có-ndiàdià, (xítià ìlà).

¹⁰ Ñàyùcàndùá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndùá yáhi, vachi nú ducán, dandu nihitáhvi nècuàchì ni nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuaahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndàà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndá sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xi-yá cusahnú-nda. Doco nú ni nácuaà-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndùá sàni cachi-yà), vachi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xi palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xi nècuàchì (chináhá xi nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachí-ní xi-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndàcùcahan-nda, te sàhàyùcàndùá màsà cùndóó-ndá nàà stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vachi nú ducán, mà nihìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vàha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníni má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní nùù Dios, màdì cucahan nùù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacua íá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vachi zìndù ìñàha nihì-ndà nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-ndùú ichì mii-yá. ¹⁷ Vachi nahi cuèhè xítià nihni iquicùñù-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñhù (có-ndiàà mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñhù chináhá Himeneo xi Fileto. ¹⁸ Vachi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tnùhù, te cachí-nè (màdià quivì nùù-xí natiacu-ndà); còó, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísà gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu íá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor ìndù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndàcùcahan xi quivì Cristu, ni nácóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhù ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata ni cuyucàn, te

cuisì ñà-viì quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù ni cuyucàn, ñàyùcàndùá xichúún-ndáñá ndéni chuun ni cui. ²¹ (Pues ducán íá stná xi mii-nda.) Ñàyùcàndùá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-ìá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vachi sà-ìá ndoo anima-ndà, te vātùni quida-nda chuun nùù Stoho-ndà Dios; vātùni quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcàndùá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-ndùá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndàà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vachi ichì mà nihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì íá ndoo anima-xi, te ndàcùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhù cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiàà ndisa, dandu màsà quíhvítaha-ní xi-né, vachi mà úhì quesaha-nsiá nàà stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-ìá vaha nàà-ndà xi nèhivì, vachi ana xinúcuáchì nùù Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còó, vivíi xiñuhu càhàn-ndà xi-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóó calma-ndà xi-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìqui ley xi-nda, doco viví-ni dansítnùù ini-ndàné, vachi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuñin ini-nè nacuni-nè ìndù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùù ndahà ñà-malu, vachi quisì mà, ni dacà-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùù-né nacua cudíi ini-si.

3 Yùhù cuní cundaà inì-ní nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó, vachi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xi sàhà dìhùn stná; chicá ndiàá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìqui Dios. Ni mà ndúlócò gà-nè sàhà ñà-ndùá cachí yuadíhí-nè; mà náquímáni stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùú chuun ìi. ³ Te mà cúhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhàn gà-nè nàcùndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúú uun xi ñà-tnùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítnùni gà ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùú chuun vaha. ⁴ Mà úhì cahin stnahá-né, te mà cóó ìi gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cùdìi ini-nè quida-ne, te màdì sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahví-néyà, doco mà cándísà-né ndudu ìi xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tñaha-ní xi nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vachi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-tè vehe vehe, te na có-sàha nèhivì cuenta, dandu dacúníndísà-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vachi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñá dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuàhà ìñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sàà-nè cundaà ini-nè ñà-ndùú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuèhè xi-né) ducán, xíquida-tè nacua ni caquida tètàtnà nani Janes xi Jambres sàhana na ní cuní-te cadí-te nùù Moisés; te divi ducán quidá stná (tètñhù) chináhá vichi, cuní

stná-te cadì-te nùu (nèhivì chináhá vii) xì palabra ndàcuisì, vèchi yáha ga ndahví sàxinítnùnì-te, ñàyùcàndùá có-cùnì Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùu-xì sàà-te, vèchi claru icúmì nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sàhana sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndùá chináhì nèhivì; ináhá-ní xicánúú sahnúí, te ni-hnú vaha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndùá nihnú inì quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú íni, te cuú ndisa inì sàhà ñanitnahi; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida nì yàhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vèchi nì xini-ní nansa nì cuu xí na ní ñe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-ní nansa nì quida quini nèhivì xí yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùu nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vèchi nsidaa ana cuní cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmì stná-nè cuni-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmì dàcà sàxinítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né.

¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha inì-ní ñà-ndùá sàni dàcuàhà-ní, te nì xinindisa-ní, vèchi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-ndùú-né nècuàchì segu-ru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ìi; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísà stná-ndà Jesucristu, vètùnì càcu anima-ndà. ¹⁶ Vèchi nsidaa ñà-ndùá cachí nùu tutu ìi, ñà-nì dàtnúù Dios sàxinítnùnì nèhivì nduá. Ñàyùcàndùá, sàhà tutu mà vètùnì chinaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vètùnì càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vètùnì quida tutu ìi mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivì xì Dios, te ducán chindeá cuacat-nahá nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùu anima-ndà, mà quidá falta gá ni-íñàha nùu-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4 Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesu-cristu, divi ana icúmì naxicocuñi cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiacú xì nècuàchì nì xìhì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te in-ínì-yá) ñà-chináhì mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacútià-ní palabra ìi xì-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansít-nùu inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vèchi vaxi iin quivì mà cándísà gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-ndùá cudí inì mii-né cunini-ne, vèchi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxì-ní-nè. Mà cúnìní gá-nè palabra ndàcuisì xì-yá, puru ñà-ndùú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmì-ní cunì-ní; (inicutu) cachit-

nùhu-ní razón ndiaha xì mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ìi xì-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vèchi yùhù, sà-íé` ñà-nùhì (nùu Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduú, vèchi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-ndùá sàì quide; sàni xinu nùu-xì ñà-ndùá nì sàcunahí quide, te iin-ni ni-hnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcàndùá, icúmì-yá dacútàhvì-yá yùhù iin ñà-vaha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vèchi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdì cuisì yùhù nihítàhvì na sàà quivì mà. Còó, vèchi cundiatú stná nsidanicuú ana cudí inì-xi cuninùu xì-yá na quivì naxicocuñi-yá.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùu Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchimà

⁹ Sacúndàhvì` nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vèchi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vèchi chicá nì cudí ini-nè ñà-ndùá iá ñuhivì yohó, te ñàyùcàndùá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchimà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí vichi. Ñàyùcàndùá, cachì` xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cut-nahá-nsiá quixi, vèchi (ináhì), vètùnì chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ìi xì mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòì nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviàjàn naquihìn-ní, te cunihì-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnái quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vèchi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquí stná ñà-ndùá nì cachi-nsì. Doco icúmì Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-ndùá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà míí nùu juez, còò ni-iin tiàa ni chíndéé xí. Cahnú gá Dios màsà cútníí-yá cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nemà, vèchi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iin stná-yà cutnàhâ-yá xí na ní sàhìn yucán, te nì nacuahandee ini-yà yùhù, vètùnì nì dàxínui chuun icúmì ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidan-icuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihì nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmì Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùu nsidaa ñà-ndùá quida nèhivì malu, vèchi iin-ni icúmì-yá cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhivì ìi xì-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnái xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vèchi cuhì-nè.

²¹ Yùhù sacúndàhvì` nùu-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú her-manu.

²² Ni cútnàhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya ni cúcúmì-ní. Sà-íá.

TITO

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcàndùá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néya. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tnùndé ini ndiatu-nda ñà-nihì-nda vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi ndè na táyôo ñuhivì, sàni quida-ya comprometer nihítàhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nuncà dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vàchi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcàndùá, xicánúí cachitnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùí quide, vàchi mii-yá, cuní-yà dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaf tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vàchi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichi váha. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda, te xiquèn ñà-nì cuáha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-ndùú chuun nì ndacu nuù Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumáni vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xi nì cácuúndúú ana nacàxin ma. Vàchi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cúndúú stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vàchi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà quée nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vàchi iin tiàa in-ùù xì nèhivì cahvi xí Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcàndùá, màsà cúndúú-né nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còò. Nì màsà cúndúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Nì màsà cúndúú stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dìhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudí inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vaha ni cúndúú-né. Doco màsà cúndúú-né nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xí; còò. Nècuàchì sahnú inì-xi nì cúndúú-né, nècuàchì ì ndisa inì-xi, vàchi nsidaa nècuàchì inùù mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-né palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dacuàhá nèhivì-né, dandu vátùni nacuaàhandee stnahá

ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihí víi-né nùu nècuàchì xítnùhu, vàchi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dacuàhá-né.

¹⁰ Vàchi cunaha-ní, ndoó cuàhà nèhivì chináhá nde-vàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadì xì nùu-né. Vàchi dava xaan sàni dacà-né dìnì nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndè quíyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dìhùn chicuèhè nduú stná ñà-ndùá níhì-né mà.

Ñà-ndùá nì sanduu modo xi nèhivì ñuu Creta sànahà

¹² Ñà-ndàà nduá nì cachi iin tiàa ñuu jaàn na ní cáhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahi quisi dānā nduú stná-nda, vàchi ndadi sást-nùhù-nda, te dusan gá stná-nda”, nì cachì-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-ndùá xiñuhu cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhín casu gā-nè ñà-ndùú cuentu uun nacánì tè-raza Judea xì-né; nì màsà cúniní gá stná-nè ñà-ndùá dandacú ni-iin nèhivì sàni tùcù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-nda, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhivì nùu-nda. Doco nèhivì nihnú siquini inì-xi, te có-xiníndisá-né, còò ni-íñaha nduú ñà-vii nùu-né, vàchi dècuèndè stná sàxinínùnì-nè có-íá vii gá. Nì có-cùcáhan gā nùu-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. ¹⁶ Vàchi ndahví gā modo xi-ne, mà túha-ne cuni-ni-ne, ñàyùcàndùá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachì-nè ináhá-nè Dios, doco còò, vàchi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-nda sàni nacuaà-néya.

2 Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii nì cúndúú ñà-ndùá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còò tnùñuhu xí nèhivì nùu-né. Fuerte nì cúníndisá stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñànitnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-ni nì coó calma stná-nè.

³ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán nì quidá stná-nè. Nì cácuú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítnùhu-ne ñànitnaha-ne, te màsà tní stná viciu-nè. Cuisì ichì váha nì cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xì sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cútùha stná-nè

nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cún-sihi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúníhnú máni stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñúhú-nè tnùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xì-né ñà-nì cundóo sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchicùn-ní sàhà-ñá màsà tucù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xì-né, càhàn tnùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá vii ni càhàn-ní xì-né sàhà-ñá màsà níhi ni-iin nèhivì cachi-nè íá falta xi-ní, vèchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núu nècuàchì xiní ùhi xì-ndà ñà-có-níhi-né nansa daquéè cuàchi-ne dìqui-ndà.

⁹ Cachi-ní xì peón ndoó saín núu lamú-xi ñà-nì cúníni-né ñà-ndúá cachì nècuàchì-mà. Icúmí-né quida-ne cumplir ñà-ndúá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchi-né xì nècuàchì-mà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-ndúú biene xi nècuàchì-mà; còo; nècuàchì ndàcuisì inì-xi ni cundúú-né sàhà-ñá ducán ni cundáà ini nèhivì ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vèchi vichi sàni sàà tiempu ni xinimàni Dios nèhivì ñuhiví; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-ndúá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhiví yohó. Còo, vèchi sàhà gracia xi-ya sàni cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quivì ndiaha ndúú tnundé ini xi-nda, divi quivì nanchiì ndiaha (ansivi), te cun-inù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dàcácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vèchi Dios ndúú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dànáà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núu ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn ndúá icúmí-ní cachì-ní xì nèhivì yucán. Càhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xì-né, vèchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nèhivì mii-ní.

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhiví yohó

3 Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda núu nèhivì xí gobiernu xì núu nsidaa stná tènihí chuun. Ni cúníni-ndá ñà-ndúá cachì-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìqui ni-iin nèhivì. Ni cundóo máni nsidaa-nda. Màsà nàá stnaha-nda. Còo. Ni càhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nèhivì.

³ Vèchi ndohó stná, nahi quisi ni sandoo-nda ñuhiví antes. Cónisá iníni-ndá Dios. Iin ichì tnùhù ndúá ni

sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tnii xi-nda, te cuàhà diversión chicuéhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vèchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhi stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco ni sàà iin quivì ni xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyúcàndúá ni cundaà ini-ndà, vaha ga ini-yà, te màni gá stná ini-yà. ⁵ Dandu ni dàcácu-ya anima-nda, doco màdi sàhà ñà-ní ía obra vaha ni quidá ndohó. Còo. Cuisì sàhà ñà-ní indehè ndahví-yàndó, ñàyúcàndúá ni càcu-nda, vèchi ni nsidandoo-ya cuàchi íá núu anima-nda ñà-ní nacacu saa-nda (ñuhiví ì xí-yá), te ni ndusaa stná anima-nda ni quida Espiritu Ì xí-yá. ⁶ Vèchi ñà-ní dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyúcàndúá cuàhà gá ni dàquixí stná Yua-nda Dios Espiritu xi-ya anima-nda. ⁷ Ñàyúcàndúá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vaha-nda núu-yá, te sà-íá ndisa tnundé ini xi-nda ñà-nihitáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xi-ní yohó, vátùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xí-yá, áma cún-sihi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun vii. Vèchi palabra ndiaha ndúá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nihi-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà nàá stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-ndúú ñà-ndiáà ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócò stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sànahà, màsà nàá-ní xì nèhivì sàhámà, vèchi còo ni-iñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úi xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè.

¹¹ Vèchi ináhà-ndá sàni tucù-nè inga ichì. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhí xì-né.

Nansa niñnú ini Pablo quida-ne quivì núu-xì

¹² Yùhù niñnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vèchi divi ñuu mà niñnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàá stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsihi inì-ní chindee-ní nècuàchì-mà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá núu-xì, te màsà cúmání ni-iñàha núu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vaha sàhà-ñá màsà cundóo uun-ne ñuhiví, vèchi nú ducán ni quida-nda, dandu vátùni chindee stná-ndà quivì íá necesidad núu iin ñanitnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsí mii-yá. Ni cúcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

FILEMÓN

1 Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nù-nsí. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vèchi màni stná-nè nù-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vèchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xicàn tàhvi-nsí nù) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cundóo-nsiá quida-ya.

Ñà-ndúá nì xicàn Pablo nù Filemón

⁴ Yùhù naquímání mii-yá sàhà mii-ní na cada xicàn tàhvi nù-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nēhivi xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyúcàndúá, xicàn tàhvi nù Dios ñà-nì sàa-ní mànihi inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nù Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vètuni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nēhivi xì Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nēhivi xí-yá. ⁸ Ñàyúcàndúá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhi dandacuí nù-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nù-ní, vèchi ináhí cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cuní nsinuu stná inì-ní ñà-ndúí iin nēcuàhì chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stnái ñà-íe ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyúcàndúá sacúndáhvì nù-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nìhì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cóni quidá víi-né na ní sa-ìa-ne nù-ní, doco vichi vètuni quida víi-né chuun vaha nù-ní, xì stná nù yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-ní. Ñàyúcàndúá, quidamanì-ní nacuaca-nínè, vèchi màni cuàhà-né nùí. ¹³ Cachì-ní, vèchi nisa nihnu inì ndòo-ne

xí yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nù na ié` vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vèchi có-cuní` cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-ndúá cudí inì mii-ní ni cundúá, cuní. ¹⁵ Mate iin ù quivì nì quee-ne nù-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vètuni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cundúú gá-nè peón nì xiin-ní, còo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nù iin peón. Màni cuàhà-né nùí, doco chicá más icúmí-né coo manì-né nù mii-ní, vèchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyúcàndúá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nù Dios), dandu quida stná-ní xì nēcuàhì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú iá iin cuàhì nì quida-ne nù-ní, ò nú iá ñà-ndúá iníhíca-né, dandu nù yùhù quida-níà cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmí danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhá-ní, cuàhà gá iníhíca stnà mii-ní nù yùhù, te có-xiñhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñani, sacúndáhvì nù-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vèchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá nì cói contentu, vèchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndísà-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-ndúá cachí; ndé más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyúcàndúá, tiaí carta yohó nù-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni cóo tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-ní, vèchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vèchi divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi-nsiá nù-yá sàhí. Ñàyúcàndúá, nihnú inì sàí ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gá stná dava ga compañerú xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vèchi xínduu stná-ne ana chindéé xì sàhà chuun (xi Dios). ²⁵ Pues vichi nì nihitáhvi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu inì anima-nsiá. Sà-íá.

HEBREOS

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivi ñuhiví ñà-ndúu palabra xi Yua-yá

1 Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivi ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchìmà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nisa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhiví iá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nihitáhvi dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vàchi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyúcàndúá quidáchúùn víi nsidanicuú ñà-íá ñuhiví. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyúcàndúá, chicá más ndiaá-yà nùu nsidaa ángel, vàchi nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùu nsidaa ñà-ndúá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vàchi còò ni-iin ángel nì nihitáhvi cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì nduu-ní: vichi sà-itiácù-ní nì quide. (Còò, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús): Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà núí. (Nì cóni cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhiví yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndà cahvi-ndá Dèhemanì yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacuanu yàchì-nè) nahi tàchì; vàchi nahi mozo xinúcuáchí nùu-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-nì cusahnu-ní; te micuísì modo víi icúmí-nì dandacu-ní nùu nèhivi. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-íá víi, doco có-cúu dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyúcàndúá, nùu mii-yá ana cahvi-ní sàni nihitáhvi-nì ñà-cudii cuàhà inì-ní; cu-

naha-ní, chicá icúmí-nì cudii inì-ní nùu nsidaa gá ana cutnáhà xí-nì.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacánì nansa nì cachi stná nèhivi na càhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhana nì quidavàha-ní ñuhiví. Ndahà mii-ní nì cuàhà stná nsidaa sìtnúu itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmí-ñi nsiha, doco mii-ní, còò; nicanicuahàn icúmí-nì coo-ní. Nsidaa ñà-íá ñuhiví, icúmí-ñi ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù víi nèhivi iin dùhnù-né, ducán icúmí-nì quida-ní xì ansivi, vàchi icúmí-ñi nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndixì-ndà. Doco mii-ní, còò. Iin-ni icúmí-nì coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachi xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhá-ndá ñà-cuisì espíritu víi xinúcuáchí nùu Dios nduú-né; ndacú-ní núu-né ñà-cacuanu-ne cunucuachi-né nùu-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivi icúmí càcu anima-xi.

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-nda

2 Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vàha ini-nda razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtò cueé-ni cueé-ni tùcù-nda inga ichì. ² Vàchi ley sàhana, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá ìcà cuu xi nsidaa nèhivi có-inínì. ³ Ñàyúcàndúá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-nda nú màsà quíhín casu-nda sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivi nì ini-ni nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-nda divi ñà-ndáà nduámà, vàchi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvi stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-nda según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivi, te ducán nì nihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachi xì-nsiá sàhà inga ñuhiví vàxi xi-nda. Doco màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá,

vàchi cóni chitnùnini ini Dios ducán. ⁶ Nùu tutu ìi iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xi-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiàá guâ-nè, doco nihnú ini-nínè. Còo necesidad icúmí-ní ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnini stná inì-ní ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhivì ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihitáhvi stná-nè cuàhà gá tnùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnini stná inì-ní ñà-cusah-nú-né nùu nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátuni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nihitáhvi nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nè dandacú-né nùu nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi nàhà xicà, tàñàha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùu nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà mii-yá, cuàhà gá tnùñuhu ndiaha sàni nanihi-yá. Vàchi sacú-ni quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyucànduá nì nanihi nsihí-yá tnùñuhu ndiaha xi-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-ia. Te sàhà ñà-nì còo más tnùñuhu xi-yá, ñàyucànduá nì sàcòo nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyucànduá, nì chitnùnini ini-yá ñà-ndoho Jesús, vàchi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhâ nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyucànduá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xì anima-nda, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yâ nahi ndohó. Sàháyucànduá có-cùcáhàn nùu-yá cachi-yà xi-nda ñà-nduú-nda nahi tnaha-ya. ¹² Vàchi (nùu tutu ìi) dohó cachí-yá (xì Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmî nacani xi-né (ñà-ndiaha guá) iá-ní, te coto stnáì alabanza nùu-ní, cachí-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmî cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xì nèhivì nì chitnùnini ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-nda, ñàyucànduá stná mii-yá, nì nihì stná-yà iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán nì nihì-yá nansa cui-yá. Ñàyucànduá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vátuni nì cundee-yá nùu ñà-malu, vàchi quisi jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te nèhivì, yúhî sàst-nùhù-né cui-nè, ñàyucànduá, mà úhì dandacú-si nùu-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùu-sí), vátuni cuidahan-yándô nùu ndahà-sí. ¹⁶ Vàchi màdì ángel nì cùhí ini-yà na ní quixi-ya ñuhivì yohó; còo. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyucànduá nì xiñuhu nduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhivì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátuni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùu Dios, vátuni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvì-yándó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátuni nì dànáa-yá

sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-nda castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yá, ñàyucànduá vátuni chindee stná-yándó na quivì yàha stná-nda tnùndoho.

Chicá ndiaá Jesús nùu Moisés mate ndahà nècuàchimà nì quixi ley sàhana

3 Cunaha-nsiá, iin-ni xinduu-nda nèhivì ìi xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yándó ñà-sàà-nda gloria xi-ya, ñàni. Ñàyucànduá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vaha ini-nda Jesús, vàchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùu-nda, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-nduá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xi-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùu Moisés mà. Vàchi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá quee, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-lá ñuhivì, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyucànduá, ducán nisa quida vii Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùu-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datú-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xì mii-yá, vàchi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá vii stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùu nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xi-yá sànduú stná ndohó nú màsà yúhî-nda, te iin-ni nì cúdí ini-nda cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàà xinu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xi-yá

⁷ Ñàyucànduá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu Ìi xi-nda nùu tutu ìi ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-nì cúniní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dàná. Cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchimà milagru ndiaha nì quide xi-né; doco còo, iin-ni nì quida canúú-nè (ñà-nduá dàcuídà ini xì). ¹⁰ Ñàyucànduá, yàha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: "Cutu cuní nècuàchimà tùcù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-nè ichì". ¹¹ Ñàyucànduá, nì xidà inì; ndee ní cachì xi-né palabra yohó, te mà dàmíá: "Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xì) ndé cundoo-ne descansu nì cúí". Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyucànduá, cuidadu ni cundóo-nsiá ñàni, còtó coo iin-nsia nacání chicuéhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xiníndisâ gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsiquivì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-nda, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàà-nda cunduu-nda nècuàchì quídámáxinì, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni nì cúnchicùn vii-ndàyá ndè xinu tiempu, te cunihnu vaha ini-ndàyá

nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihitáhvi-ndà cundoo-nda nùu Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùu tutu ìì):

Vichi sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí ini ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá disàhà-xí nì xihì-nè yucù dáná mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-nì stná-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vèchi nècuàchì mà, cóni cùnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, vátùnì cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñá cóni cùnì-nè cunindisá-né, ñàyùcàndùá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4 Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachí-yà xi-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu nì cúndóó-nsiá còtò ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùu-yá ducán. ² Vèchi nùu ndohó sàni cachit-nùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cóni níhì-né ni-iin provechu nùu palabra mà, vèchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xiníndisâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xiníndisâ, vátùnì sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vèchi (mà níhitáhvi gá nècuàchì sàhana ma, vèchi) dohó nì cachí-yà:

Yùhù, nì xidà ini; ndee ní cachí xi-né iin palabra, te mà dámíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachí Dios, vèchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xínu chuun xi-ya. ⁴ Vèchi nùu tutu ìì iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá`:

Quivì ùsà nì quetatu Dios, vèchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùu tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (náhà xìcà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni níhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vèchi cóni xiníndisâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachí stná-yà inga palabra después: vátùnì iá inga tiempu vàha, cachí-yà, divi nduú quivì vichi. Vèchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tía stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùu tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùu nèhivì sàhana ma, doco) nì sàhà mii-né cóni níhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vèchi nú jaan, dan-

du mà cáchì Dios coo inga quivì (cui níhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùnì cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú sàni níhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihì chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì ìa stná xì mii-yá na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé níhì ndisa-nda descansu, còtò quida-nda nacua nì quida nèhivì sàhana ma, cóni xiníndisâ-né. ¹² Vèchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìì xí Dios. Na ian itiacúá, teayùcàndùá (vátùnì sàà yàchà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin ndùì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùu iin espada, vèchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxinítnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùnì cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-íñàha cui coo dèhé nùu Dios; vèchi nùu mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-ndùá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndá nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamáni-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcàndùá iin-ni nì cúnchicùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vèchi mii-yá, vátùnì cuhi ndisa ini-yàndó na yáha-nda tnùndoho, vèchi cuàhà gá iñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quídà-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, vèchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sàhatahvi-yá gracia xi-ya. Vèchi icúmí-yà cundehe ndàhvi-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5 Nsidaa dùtù ñuhivì yohó, chuun nì níhì-né nduá ñà-càhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-nè cahmi stná-nè nsidaàmà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanitnaha-xi, vátùnì cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchì mà cundaà vàha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichi váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì ùún, ñàyùcàndùá icúmí-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quídà-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdi mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-níhì-né chuun ndiaha ma; còò. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducánì stná Cristu, màdi mii-yá nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còò. Divi Yuamáni-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vèchi dohó nì cachí yàmà xì-yá: Mii-ní nduu-ní Dèhemaní; vichi sà-ítiácù-ní nì quide.

⁶ Te divi ducán nì cachí stná-yà inga xaan xí tutu ìì mà: Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachí Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvi fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vâchi sâhà-yâmà vâtùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahu-un-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stnâ-yâ; te sâhà-ñâ nihnú ndiaha guá ini-yâ, ñâyùcàndùá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yâ. ⁸ Cuna-ha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stnâ-yâ tocar ndoho stnâ-yâ sâhà-ñâ cundaà vâha ini-yâ nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-yâ. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sâ-lá, nicanicuahàn vâtùni dacácu-ya nsidaa nèhivi in-íní xí-yâ. ¹⁰ Vâchi sàni cachi Yuamáni-yá ñà-mii-yâ cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nisa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivi nacóó xí ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùnî cachi xì-nsiá sâhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sâhà-ñâ vichi, vâchi ùhì sâà-nsiá cundaà vâha inì-nsia, ¹² mate vichi sàni sâà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivi nì cúí, doco còó, xiñuhu ñi ñà-danácuáhâ gá nèhivi mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vâchi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ñi nduú-nsiá. ¹³ Vâchi nèhivi tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichi váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itiácù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivi sàni cutùha nacuni índù ichi nduú ichi váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vâchi sàni sâhandee ínì-nè cutùha vâha-ne índù-ñâ iá vâha, te índù-ñâ có-lá vâha.

6 Ñâyùcàndùá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhâ tú-ndá xí palabra primeru, vâchi sàni cundaà vâha ini-ndà sâhà palabra mà, ináhâ-ndá nacáníá nansa naxicocuñin ini-ndà sâhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sâ-ináhâ stnâ-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vâha ini-ndà Dios, ² xi nansa cuhii-ndà, xi nansa chitândòò-ndà ndahâ-ndà dinì nèhivi (na xicàn tàhvi-ndà sâhà-né). Te sâ-ináhâ stnâ-ndà nansa icúmí nsii natiacu-nè, xi nansa icúmí coo stnâ juiciu final. ³ (Doco cumáni gá ñà-ndùá xiñuhu cundaà ini-ndà sâhà-xí.) Ñâyùcàndùá, cahnú gâ Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴ Vâchi nú sàni dàtnùu Dios sâxinítnùnì iin nèhivi, te después sâà-nè nacoo-ne (ichi ndiaha ma), dandu mà cúí gá sâà-nè naxicocuñin ini-nè inga xichi sâhámâ. Vâchi sâ-ináhâ-nè nansa iá ñà-nihitâhvi ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stnâ-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espiritu ñi xí-yâ. Ndè ináhâ stnâ-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ñi xí-yâ, te ini anima-nè sàni xini stnâ-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vâxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichi mà, vâchi cuní cachàmâ na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yâ nchica cruz inga xichi tu, te nduú stnâ na ian sâcúndiaa vate-néyâ. ⁷ Ñâyùcàndùá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchimâ nahi ejemplu sâhà) ñuhù xi-nda, vâchi nú

sàni cuun ndiaha dàvi, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vii itu-ndà. Te divi ducání stnâ xì nèhivi. (Nú iin-ni nchícùn vii-nè mii-yâ), dandu vâtùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichi-yâ), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù ñu, ò yùcù chicuéhè, vâchi mà ndéé vâha-ne nùu-yâ, te vichi sâ-itúú nihì-nè iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñiani màní, ináhî, mate sàni cachì xì-nsiá ñà-ndùá nì cachì. Vâchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vâchi vâha Dios, te mà nándodó-yâ obra sàni quida-nsia; nì mà nándodó stnâ-yâ nansa cuú guá inì-nsia sâhà-yâ, te sâhámâ nì chindee-nsiá dava ga nèhivi xí-yâ; te dècuèndè vichi chindéé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsì iin-ni nì cúnsihi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quiví último sâhà-ñâ cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá nihitâhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nisa quida nèhivi sàni nihitâhvi ñà-ndiaha ñi nì cachi-yâ xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivi xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàhana, nì cachi-yâ xì-nè: "Yùhù chináhî mii". Ducán nì cachi-yâ, vâchi còó cá inga ana chicá ndiaá nùu mii-yâ. ¹⁴ Te nì cachi stnâ-yâ xì (Abraham) yucán: "Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo". ¹⁵ Ñâyùcàndùá, ducán nì sandiatu cuéyâà nècuàchimâ dècuèndè nì sâà quiví nì nihì-nè ñà-ndùá nì cachi Dios xì-nè.

¹⁶ Nèhivi ñuhiví yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-nè quiví iin ana chicá ndiaá nùu mii-nè, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-nè mii-yâ, dandu sâ-lá, icúmí-nè nacahan-nè Dios.

¹⁷ Ñâyùcàndùá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitâhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yâ, dandu nì ndacùcahan-yâ mii-yâ, vâchi cuní-yâ cundaà vâha ini-ndà iin palabra mà-dâma nduá nì cachi-yâ. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámâ, (dihna cuisì-ní nì cachi-yâ, dandu después nì chinaha-yâ mii-yâ), ñâyùcàndùá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yâ mà; mà nunca dandahví-yàndó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yàndó, te sàni cahvi stnâ-ndà xì consuelu ndiaha sâhatahvi-yâ. ¹⁹ Te consuelu mà, vâtùni chindeá anima-ndà, vâchi có-ndùá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vâchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ñi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yâha-ya nùu ñà-sâdí nihni nùu-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sâhatahvi-yàndó tnùndé ini mà, vâchi dihna-ya nì sâà-yâ yucán ñà-câhàn-yâ sâhà-ndà. Vâchi vichi sàni nihì-yâ chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yâ quida-ya chuun ma, divi nacua nisa quida Melquisedec sàhana.

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

7 Nècuàchì dandacú nù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchicùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchì mà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-nè nù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñánê. ² Te nì sàha nècuàchì mà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndùá nihí-né. Te quivì Melquisedec mà, cunì cachà “rey ndàcusì inì-xì”. Te ñà-ndùú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcàndùá cunì cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vèchi quivì Salem mà, cunì cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacánì sàhà) yuadhí-nê, nì (sàhà) yohòtéhè-né, nì nansa nì tìn-uù-né, nì nansa nì xìhì-nè; ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun nì nihì Melquisedec sà-naha ma, vèchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchì mà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nù ñà-cuicà nì nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nù ñànìtnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ì. (Ñàyùcàndùá, ducán nì quida-ne) mate iin-nì descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñànìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndùú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nù stná Abraham nì cutahvì-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchì mà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchì mà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñàyùcàndùá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùn nduú-né, mà cútiácú-nè nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-ndùá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vèchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹ Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vèchi como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nù nècuàchì mà na ní quee-ne nì sanchicùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-nda ley ì xì Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tñaha Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumánì gá quee vii chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhaha; còò. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-yá. ¹² Te ñà-sànì dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmì stná-yá dama-yá ley (nchicùn nèhivì). ¹³ Vèchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-nda sàhà-xí, te diín descendencia icúmì mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchùun nahi

dùtù nù mesa ì xì Dios. ¹⁴ Vèchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-nda Señor, doco còò ni-iin palabra nì cachi Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, nì stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nàhà chicá claru (ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá), vèchi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhaha. ¹⁶ Vèchi divi sàhà-ñá itiácú-yá nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nihì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vèchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xi Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhaha ma, vèchi cónì queé víiá. Mànicuí chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicuí nacua handee iniànè ñà-sàà-nè quida vii-né nacua ndiá ìcà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tnundé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vātùnì thātuu-nda nù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còò, cónì cáhàn-yá ducán na ní sàha-yànè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nihitáhvi nì cáhàn xi Dios ducán, te dohó nì cachi-yá:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhì mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yá xi Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yá).

²³ Daaní, dùtù ùn-ní, màdì nicanicuahàn icúmì-né chuun xi-ne, vèchi xìhì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còò; mà nuncia sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vèchi nicanicuahàn itiácú-yá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xícàn tàhvi-nda nù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vātùnì dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vèchi nicanicuahàn itiácú-yá cáhàn-yá sàhà-nda.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xíñuhu-nda nduú Jesús, vèchi ì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuàchi-ya, tucu dahuun iá-yá nù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nù-xì ansivi sàni sàà-yá. ²⁷ Còò necesidad icúmì-yá dòcò-yá promesa nsiquívì sàhà-ñá nà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dòcò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dānāà dahuun-ya sàhà-nda, te nicanicuahàn ndiáá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhaha ma ñà-vātùnì cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còò, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ì quidá mii-yá.

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

8 Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vèchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchí-yâ ini vehe ì-yá, vèchi vehe ma nduú veheñùhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhiví yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios, te sahmí stná-né ñà-nduá dócò-né nùu-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindòò stná-yà nahi promesa. ⁴ Vèchi nú ni coó ñi-yá ñuhiví yohó nì cùí, dandu mà cùí cunduu-ya dùtù, vèchi sàndòò cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nèhivì, xi stná nsidaa ñà-nduá xichúûn-né nùu chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vèchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñùhu sìcoto sàhana, nì cachi Dios xi-né: "Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñùhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán". ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùu dùtù ndoó ñuhiví yohó), vèchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vaha, vèchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xi-ndà vichi. ⁷ Vèchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumánì gá nùá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma ni cùí. ⁸ Doco cóni ndóò ini-yà xi nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà (nùu tutu ìì):

(Yùhù nduú) Stoho-nsiá Señor, te cachí, vèxi iin quívì, dandu icúmí cuàhì iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xi stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùu ley nì sàhì xii-né quívì nì tavi-né nùu ñuu Egipto, te nì dàcúndêhí-né ichì ndé nì caquee-ne; vèchi ley mà, cóni chivàha vii-néà. Ñàyùcànduá nì nacoì-né.

¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmí cuàhì nsidanicuú nècuàchì mà quívì nùu-xí, cachí. Vèchi meru ini sàxìnìt-nùnì-né icúmí chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-né icúmí stná ndòò dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quívì yucán, mà cóo gá necesidad chinaha tnahá-né sàhì sàhà-ñá cunaha tnahá-né xì; còò, vèchi nsidan-icuú-né, icúmí-né cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmí cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiáà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vètùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vèchi ley saa nduá cachí-yà (xi inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcànduá, nú ñà-tùhù nduú ley sàhana ma, dandu sà-itúú ndañuhu dahuan.

Veheñùhu iá ñuhiví yohó xi veheñùhu iá ansivi

9 Ley primeru mà, nì cachà xi nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xi nansa cuyucun stná

iin vehe ì ñuhiví yohó. ² Ñàyùcànduá, nì cuyucun iin veheñùhu sìcoto ndiadí nihni xi iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candeleru, xi stná iin mesa ndé itándoó pan ì nùu Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-né nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná nduú tabla yùu ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te diquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndixìn-né diquì-nú, te tixi ndixìn-némà nì sanduu lugar ndé nisa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cúsá cáhàn cuàhà gué` xi-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihì nì cuyucun nsidaa ñàha ini veheñùhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nisa sahan dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-né quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá ini-xima, còò; cuisì dùtù chicá cusáhnú nduú ana quíhvi ini-xima, doco cutu iin quívì cada cuà quíhvi-ne, nihí-né nìi (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xi sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuu nèhivì sàhana ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu Ì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndè lugar chicá ì xí-yá na quívì xichúûn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vèchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà ñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahvi-ndayá, mà cùí dacúxióamà cuàchi-nda nùu sàxìnìt-nùnì-ndà.

¹⁰ Vèchi cuisì cáhàn ley mà sàhà índu comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índu ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xi nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní cáhàn ley mà. Vèchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nùu-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui ñihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá. Te xinúcuáchí-yâ ini iin veheñùhu có-íá ñuhiví yohó, vèchi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quíhvi-ya ini lugar chicá ì yucán, doco màdì nìi chelù, ò nìi litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còò; divi nìi mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vètùni nì ñihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vèchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nùu ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-né (nacua cachí ley mà), dandu xihì buey, o xihì litú, te xixìn stná iin chelù ñihí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquìn dùtù nìi quisì mà, xi stná yàà mà diquì nèhivì mà, dandu ñà-sànì ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-né). ¹⁴ Te nú ducán nisa (quida nèhivì xi nìi quisì), dandu na cuahà gá más ndiáà nìi Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñúhú dahuun xi-nda ni cùí. Vèchi

sàhà-ñá itiacú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcàndùá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vèchi còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvètùni cunucuachi víi-nda nùu mii-yá iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vèchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cóni chivàha víi-né ley primeru mà, doco nì xihì Jesús nì dānāà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vātùni cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vātùni nihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahví dèhe-nda bi-ene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahví-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xihì-ndà, ¹⁷ vèchi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cúndiáá` dècuèndè cachí sàà cui-ndà; có-ndiáá` na itiacú ñi-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stnà ini-yà ñà-cui quisì, te cuitià ñi-sí. ¹⁹ Vèchi (ducán cachí nùu tutu ñi), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tni-ne idi cuahá, xì yùcù nani hisopo, te nì dāndāxín-néà xì ñi chelù xì ñi simbee, te nì dàcà stnahá nsidaámà xì tècuií, dandu nì sòdò nsiquin-nè ndutè mà diquì libru ñi xí-yá, xì diquì nsidaa stnà nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà ñi yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsiá vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquin stnà-nè ñi mà inicutu ini veheñùhu sico-to mà xì nùu stnà nsidaa còhò xichúun dūtù nùu chu-un xi-ne. ²² Vèchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa ñàha icúmí còdò ñi mà ñà-xí, te ducán ndundoa nùu Dios. Vèchi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còò ñi ñi xitià.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcàndùá, na sàcuàhàn Moisés dahíi-né veheñùhu sàhana ma, vātùni nì xichuún-né ñi quisì, vèchi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stnà, cóni sándúá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ñi-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì ñi quisì. ²⁴ Ñàyùcàndùá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuìin-yà nùu Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còò; vèchi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, có-ndúú ndisa-ña vehe ñi nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dūtù cusáhnù raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini cuartu chicá ñi xí veheñùhu, ñi (quisì) nihí-né sàhàn, màdì ñi mii-né. Te cuià cuià quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còò. ²⁶ Vèchi nú ducan nì cúndúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yá ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòò ñuhivì xì ndè vichi ni cuí. Doco còò, vèchi na ní xinu tiempu antes, dandu nì quixi-ya ñuhivì yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni nì xihì-yà, vèchi nì dānāà nsihí-yá sàhà-ndà, te nì nihì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vèchi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios

sàhà-né, ²⁸ divi ducánì stnà Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yá naxicocuìin-yà ñuhivì yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuìin-yà cunduamà.

10 Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ñi xí

Dios nì sándúú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ñi ndisa xi-ya. Ñàyùcàndùá, mate nicanicuahàn dócò ñi-né promesa cachí ley mà, te cuià cuià quidá dūtù ducán, doco mà cúí ndoo cuàchi nèhivì sàhàn nùu (veheñùhu) sàhámà. ² Vèchi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vèchi mà dāndóhò gá cuàchi nèhivì sàxinítnùnì-nè nì cúí. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuià cuià sàha ñi-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcàndùá nsinúú ini-nè iá ñi cuàchi-ne. ⁴ Vèchi sàhà ñi buey, ò ñi simbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵ Ñàyùcàndùá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gá-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdì cui quisì coco gá-si nùu-ní nduá cuní-ní. Còò. Ñàyùcàndùá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vèchi màdì quisì nì xixìn, nì màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí ini-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vèxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ñi sàhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudí gá ini-yà sàhà promesa sàhatahví nèhivì, nì có-cudí gá stnà ini-yà sàhà quisì sahmí-né; còò, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vèxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñúhú-yà ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcàndùá vātùni nduhii dahuun anima-ndà, vèchi nì sàha-ya iquicúñú-yà nahi promesa ñà-danāà-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dūtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòò-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nùu-né. ¹⁴ Vèchi iin xichi-ni nì dānāà-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vàha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stnà Espíritu ñi xí-yá. Vèchi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchimà quivì nùu-xí, cachí, vèchi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxinítnùnì-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga ini sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danàà xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yùhî gà-ndà datnátuu-nda ani-ma-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìi, vàchi sàhà nìi Jesús sà-nùnà ichì, ñàni. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vàchi sàhà-ñá itíácú ndiaha-yá, ñàyùcàndùá iá ichì mà. (Antes iin si-coto nisa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìi xí Dios, do-co) sicoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vàchi na ní xihî-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihî-ndà nansa yàha-nda nùù Dios. ²¹ Te vichi sà-ìcúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dehe ndisa-ya. ²² Ñàyùcàndùá, màsà yúhî-ndà datnátuu-nda ani-ma-ndà nùù-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndísà víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vàchi sàhà-ñá nì xitià nìi-yá, ñàyùcàndùá sàni ndundoò sàxinítnùnî-ndà, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuíi limpiu.

Màsà nándodó-nda ichi-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-ndùá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùnî-ndà, vàchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvî-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuañandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xì ñanítnahà-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còò; vichi chicá xiñuhu cunuù stnahà-ndà, te nacuañandee stnahá ini-ndà, vàchi sà-índéhe-nda chicá sà-cuyátní quivì (naxicocuíin-yà). ²⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vaha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisi-yá, doco quidá canúú ñà-ndà cuàchi-nda, dandu còò cá ni-iin promesa cui danàà xì sàhà-ndà. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhî cuaá-ndà, vàchi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchi ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ùi ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còò iin ni cuhí ini xì-né na ní xihî-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí ini-nsia cuu? ¿Amadí cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihî-né? Vàchi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xitià nìi ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vàchi sàhà nìi mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xi-né. Daaní, stná Espíritu Ìi xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchì mà, doco nú vichi cutu ni cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Míi quidá tocar nachitacùhá sàhà falta xi nèhivì; còò cá ana icúmí nacuañà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yá icúmí-yà nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú nì níhì nèhivì castigu nùù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³² Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnúù-yà sàxinít-nùnî-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhivì xi-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nùù tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee ini-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cóni cùhúún ini-nsia), còò, duha nì cudíi ini-nsia, vàchi ináhá-nsià, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà ñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà (ichi-yá), màsà nácóó-ndáñá, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá nihî-ndà nùù-yá. ³⁶ Iin-ni ni cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihì nì quida-nda nsidaa ñà-ndùá cuní Dios quida-nda, dandu nihî-ndà ñà-ndiaha ñà sàni cachi sahnú-yá xì-ndà. ³⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí-yà naxicocuíin-yà: làcà sacu tiempu cumánì gá; mà cuéé gà-yà. ³⁸ Te (cachí stná-yà): “Nèhivì vaha xi, nú xiníndísà vaha-ne yùhù, dandu nihî-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo ini sàhà-né”, cachí-yà.

³⁹ Doco ndohó, có-ndùù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còò, nèhivì xiníndísà nduu-nda, ñàyùcàndùá icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

Xiñuhu cunindísà víi-nda

11 Nú ndisa xiníndísà vaha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nìhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndùá ndiatu-nda. Te nú xiníndísà-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-lá ndisa ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndùá nisa quida xii-ndà sàhana, nì xinindísà-né mii-yá, te nì ndee vaha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xiníndísà-ndáyâ, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhivì, cuisì nì càhàn-yà, te nì sàcòà; ñàyùcàndùá, indéhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdì ñà-tùì cundehè-ndà nduá nì cuyucàn; còò.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaámà nùù promesa nì sàha Caín. Te zíndù chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá nì xinindísà nècuàchì mà mii-yá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà: “Sàni ndee vaha Abel nùí; cudíi ini sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndùá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ìi fama-nè ñà-nì xinindísà-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindísà stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cóni xihî-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivì), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yà. Te cachí tutu ìi, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudíi guá ini-yà sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndísà-ndá, dandu mà nunca cudíi ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nùù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnúù-yà sàxinítnùnî nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnùhu-ya xì-né ñà-ndùá icúmí cuu quivì nùù-xì; ñàyùcàndùá, nì quida-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùi ñà-cóni quidá víi dava ga nèhivì ñuhiví. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-nè sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndùá, nì ini-ni-ne ñà-ndùá nì ndacu nuù-né, mate có-cùndàà ini-nè índù cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-nè nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-nì xinindisá víi-néyà. Cuisì vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nisa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cuna-ha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xì-né ñà-ndùá nì cachi Dios xì Abraham antes.

¹⁰ Vàchi nècuàchìimà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcu-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè íá iin ñuu nì chitnùni ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdihí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyàha ga sahnú-né, doco nì nihitáhvi-né valor ñà-coo iin mée xì-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndùá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xinindisá-né mà nunca dandahví-yànè.

¹² Ñàyùcàndùá, mate sàsàhnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcunduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sìtnúù ansivi, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninùù-né cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóá, te nì cudii ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcu-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùì, dandu vihini naxicocuñ-nè yucán. ¹⁶ Doco cóó, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá íá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndùá có-ndùcáhán-yá cachí-yá ñà-ndùú-yá ana cahví-né, vàchi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cunini víi-néyà, á cóó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú

Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xì-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danatíacú-yàte nú ni cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòò-tè vivu nùù-né, ñàyùcàndùá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xì) ñà-xinindisá stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ìi nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xì-né quivì nùù-xì. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhà-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímáni-né Dios, te itúú-né nùù bastón xì-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhà-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoó stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñù-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani íá-vè, ñàyùcàndùá mate sàni dandacú rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì ìa dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhà mà na sàni sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-dihì-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Cóó, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòò-ne (ndé íá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini íá ñuhiví yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichi Cristu nì cúnchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùù Dios icúmí-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ìi.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xinindisá-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vàchi iin-ni nchícùn víi-néyà na ian xinínùù-néyà, mate có-tùí-yá indèhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nì (Ielù ìcà yehè-né) sàhà màsà cúí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhichí cahà mar mà nahi ñuhù íchì, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihì-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xì-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vàchi na ní techuún Moisés iin ùì tiàa ñà-nacuni-te nansa íá ñuu nècuàchìimà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xihì-nè nahi nèhivì dava ga có-xinindisá.

³² Pues vichi có-xiñùhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhaha ma), ni mà sàà stnáì nacani nsihì xì-nsiá sàhà nsi-

daa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà nì xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñàyùcàndùà nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùu ñuhu xixìn, cóni quidá dañúà xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahni xì-né xì espada nì cúf. Stná nècuàchì còo fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vātūni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vātūni nì chindee-nè mii-né, te nì taxi-né nsidaa tēmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndùà nì nihitáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dàndòhó nèhivì-né, te nì xihì-nè; vihini dacácu-tènè nì cúf (nú ni nácóo-né ichì-yá); doco còo, cóni quidá-né ducán, vachì cuní-nè nihitáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cuií stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùu, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùà, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsa idàhvi-ne xì cuisì iin rii ò simbee, vachì ndahví dahuun-ne, cuàhà tñundoho nì xini-nè; quini nì dàndòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucà dàná, ò inga xaan ndé còo nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùu nsidaa gá nèhivì ñuhiví. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihì-né nì ndee vaha-ne nùu Dios ñà-nì xinindisá-nèyà, doco cóni nihitáhvi-né ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còo, vachì sàhà-ñà nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcàndùà nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichì coo iin ñà-chicá ndiaha nihitáhvi-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

Cuisì Jesús nì cundéhe-nda nùu-xì

12 Vichì cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndisá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùà, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñàhà sadí xì nùu-ndà. Nì nácóo-ndá nsidanicuú cuàchì quida-nda, vachì ñà-yucán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni nì cúnchìcùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carra, ducán xiñuhu nacuahandee ini-ndà. ² Iin-ni nì cundéhe-nda nùu Jesús, vachì sàhà mii-yá nì qesaha-nda xiníndisá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xì-ndà ndè cachi xinú vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócò-yà na ní cahíchì ini nèhivì-yá ñà-nì xihì-yà ducán, vachì ináhà-yá, después icúmì-yá sàà-yà coo-ya contentu. Daaní,

(mànuhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichì xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuàchì xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcàndùà, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còto cucahan-nsiá mà cundéé gá inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vachì ñà-ndàà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cundéé nèhivì cuàchì ma nùu-nsiá, doco ni-iin-nsia tàñáha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua in-déhi sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùu tutu ñi ndé càn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cúñáñá-nsiá nú nani-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còo, ni màsà cúhúun stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vachì Stoho-nsiá nduí, te cuú ini sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùà fuerza nani-nsia, vachì nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cundu-ne dèhi, icúmì-nè ñàhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcàndùà, xiñuhu quidandee ini-ndà na nani-nda nùu-yá, vachì sàhà-ñà nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ináhà-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda nì nihì-ndà conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quivì vichì, nú còo ni-iin conseju nihì-ndà nùu mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-cò-ndùú ndisa-nda dèhe-ya, vachì nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vachì yua-nda ñuhivì yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùu Yua-nda iá ansivì, te ducán nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vachì sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudí ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ñi nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndàà nduá, có-cudí ini-ndà na hora nihì-ndà conseju; tñundoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vachì chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligru ndàcàn nú cahíchì ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcàndùà, màsà cundóo-nsiá cuhúun gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còo. Iin-ni nì nacuahandee ini-nsiá cuníà, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñà màsà tucù iin nècuàchì tàcútùha vii cacanu nacua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íà iin ana tàcúndàà vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Ni cundóo mánì-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te nì cuàhandee stná inì-nsia cunihnu ñi inì-nsia nicanicuahàn, vachì nú có-nihnú ñi ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùu Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu nì cundóo stná-nsiá còto nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá inì-xì, vachì nacua quidá iin yohó yùcò dàna, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cundu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcàndùà, cuidadu cundoo-nsia, còto coo iin-nsia cùtòò xì ñahà,

te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ìl-yá na ian nì quida Esau sàhana. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndùá, icúmí-nè ndutahví-né cuàhà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-ndùá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahví gá-nè ñà-ndiaha ma nùu yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè níhì-néà. Nì sacundahví-nè (nùu nècuàchìmà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicúí gá, vèchi cóni níhì-né nansa nadama-ne ñà-ndùá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-ndùá nì xini nèhivì sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vèchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùu iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), vèchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchí, có-tùnúú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-màsà cáhàn gà-yà xì-né ducán. ²⁰ Vèchi màni cúndéé gá ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te ni quisì xí-nsiá, vèchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yúú, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quídí cuísí ñà-yúhî güè”.

²² Doco ndohó, cóò, vèchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vèchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-nda ndé ndoó tàcà cuàhà mil ángel xi-ya, ²³ ndeníhí vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-nda xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xí ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-nda anima-nda nùu mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sàndùú stná-nda xì nèhivì nì ndee vaha nùu-yá sàhana, doco vichi sàni níhì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vèchi nùu Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vèchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-nda, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nì-yá (sàhà-nda); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nì-yá mà nùu nì Abel sàhana.

²⁵ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-nda vichi. Vèchi nú cóni cácu nèhivì sàhana na ní cahíchi ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchi ini-nda palabra cachí-yà xì-nda dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnúhu-ya xì-nda inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhivì. Doco màdi cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; cóò, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíà ndò. ²⁸ Vèchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcàndùá,

iin-ni xiñuhu naquimani-ndàyá sàhàmà sàhà-ñá vátuni cunucuachi víi-nda nùu-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ vèchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

Nansa quida-nda, te cudì ini Dios sàhà-nda

13 Iin-ni ni cuú stnahá ini-nda sàhà-nda na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-nda xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndàà ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nda compañeru-nda xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhà stná-nda xì-né ndiadí-nda. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-nda, dandu cundehè ndahví stná-nda nècuàchìmà, vèchi na nèhivì nduú stná-nda, te vihini cuu stná xì-nda ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-nda xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quídá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vèchi iin castigu fuerte cuàhà Dios ana nchícùn xì ñàhà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vèchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandodí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”.

⁶ Ñàyùcàndùá, vátuni cáhàn ndee-nda, cachí-nda: Divi Stoho-nda Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhî, vèchi cóò ni-ñàhà cui quida nèhivì xí.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nisa idònùu nùu-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacua-ha-xi-nsiá palabra ì xì Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida vii-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísà stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ináhá-nsiá, vèchi cuàhà ichì tùcù iá chináhá-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-nda iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníh-nú ini-nda, te ndufuerté anima-nda, màdià cunchicùn-nda iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivì nacání guá inì-xi sàhàmà, cóò ni-iin ñà-vàha xì anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchí veheñùhu (xi raza-nda, itiacú-nè ñà-ndùú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñùhu ma, cóò derechu xi-ne nihitáhvi-né ni-ñàhà nùu mii-yá. ¹¹ Vèchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñùhu ma, xitià nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-nèàmà presentar sàhà cuàchì nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, cóò; ndè fuera ñuu icúmíà coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá níhì nèhivì ndoo ndisa cuàchì-ne sàhà nì-yá. Vèchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá ndohó, iin-ni ni cúnhícùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoò-nda ñuu-nda, te cahíchi ini nèhivì-ndó nacua nì

quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vàchi ni-iin ñuu iá ñuhìví yohó, mà cúndúá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còó, iin ñuu que-saa quìvì vaxì xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ndiá ìcà-ndà ndenihi vaha-nda Dios sàhà ñà-ndúá nì quida Jesús. Vàchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quìvì-yá, te naquímáni-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanitnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vachi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudîi ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndúá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vachi in-úù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xì anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacuaàha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsi-daájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudîi ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vachi nú ni cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsí, vachi ináhá-nsí còó ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsì quida vîi-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cacán tàhvì cuáhà-nsiá sàhà sàhà-ñá chicá yàchì cui nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhìví quidá Yua-nda Dios, vachi sàhà-ñá nì xitià nì Stoho-ndà Jesucristu,

ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xì nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vachi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsiá ñihitàhvì-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndúá cuní-yà quida-nda; vachi nú ni nácuaàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vátùni quida ndisa-nda ñà-ndúá cudîi ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñáni, màsà cúdúchì ini-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vachi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá yàchi-nè ndé ié` yohó, dandu cut-nahá-nsí sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsiá xì-né. Te cásàhú stnái xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnàhá-xí yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-ìá.

SANTIAGO

1 Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi nsi-úxìn ùi dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhiví sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhúi xì nsi-daa-nsiá.

² Ñánì, xiñuhu cudii ini-ndà na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísà víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vètùni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nihì-ndà vètùni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ìi inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quídámànì gá ni-iin ñà-vàha nùù anima-ndà.

Nansa nihì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cécàn tàhvi-ndà nùù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhámà, vachi mii-yá, sáhatahvi-yándò ñà-nduá xiñuhu, mà dìhndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-ndà. ⁶ Doco ni cúníndísà vaha-nda, te màsà nácánì ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cundumà na ian quidá tècuif mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-ndà nihitáhvi-ndà ni-iñàha nùù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vachi nèhivì mà-íin-ní nihnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Ñánì, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nùù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vètùni cudii stná ini-ndà sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vachi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhìhni, dandu íchì yùcù mà, te ndáhvà ita-ñà, mà vícò gâ iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yáchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhán-ndá nú ni quidándéé ini-ndà na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùù Dios, te nihì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nùù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya com-prometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiáá, dandu màsà cächí-nè Dios daxího xi-né. Còó, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiáá, ni có-daxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítà xì-ndà ñà-cùnì-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco jíndù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, (cachí xì-nsiá), ñani màni, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nùù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsi-daa ñà-vàha nùù-ndà, vachi nsidaa ñà-ndiaha nihitáhvi-ndà, divi nùù mii-yá quixá. Te chicá datnúù-yà (sàxinítnùnì-ndà) nùù nsidaa ñà-tnúù iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dâma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvi-yá, doco Dios, còó, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nùù nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudíi ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuidà yàchì ini-ndà, ñani màni. ²⁰ Vachi nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñàha, mà chindéamàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcàndùá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá iá guâ ñuhiví yohó, te ni màsà ndúcuéhè stná-ndà; còó. Iin-ni ni cúnìní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-nda, vachi sàhà palabra ìi mà vètùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vachi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhvi-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú iníni-ndá palabra ìi mà, te có-quidà-ndà ñà-nduá cachá, vachi ducán queámà na ian in-déhe-nda nùù-ndà nùù iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándòdò-nda nansa iá nùù-ndà. ²⁵ Doco nú iníni víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nàndòdò-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihitáhvi-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá ìcà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí ìní-nè nchícùn vii-né religión xi-ne, doco tùha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cuna-ha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religión xi-ne, cuisì dan-dahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vàchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nù Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchi ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhivì yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religión vaha nù Yua-nda Dios.

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

2 Ñàni, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vachi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òndìndàhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³ Doco nú màdì iin-ni quidáñúhú-ndà ndùì nècuàchì mà, mà váha. Màsà quidáñúhú-ndà (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vachi ñà-jaàn nduá sàni cahìchì ini-ndà nècuàchì mà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhivì yohó, doco ¿amadí mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-ñihitáhvi-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhivì ì xí-yá, vachi ducán sàni quida-ya com-prometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vachi cahìchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amadí nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sah-níndáhvi xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amadí divi stná-nè càhàn quini guá dìqui quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quihvi-nda ichi-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nù-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñúhú-ndà iin nèhivì nù inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vachi cuna-ha-nsiá, nú ni chivàha vii-ndà nsidanicuú ñà-ndùá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chivàha-nda ni-ìñàha, ¹¹ vachi imindaa mii-yá nì sàha xi nsidaa ley mà. Cuna-ha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà càhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-ndà inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nù ley mà (mate iá iyuhá sàni chivàha-nda). ¹² Ñàyùcàndùá, ndiá

ìcà-ndà càhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vachi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí ndunda sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quivì ndunda sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quivì ndunda sàhà-ndà.

Màsà cáhìchì uun-nda xiníndísá-ndà mii-yá

¹⁴ Ñàni, ¿a cundíáá ndisa ñà-càhì-ndà cahvi-nda mii-yá te nú có-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xíhì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xíhì stná-nè doco, vachi còò ni-ìñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà nì cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tìxi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cu-tiacu-nè, amadí uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu náhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vàtùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndo-hó, xiníndísá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndà ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhà stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amadí ináhà-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa nì ndee vaha-ne nù Dios sàhà ñà-nduá nì quida-ne, ñà-nì ìa-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa nì quida nècuàchì yucán? Nì cahvi-né Dios, te nì quida stná-nè cumplir (ñà-nduá nì cachi-yà): ñàyùcàndùá, ndùlàjàn nì sacat-nahá, te sàhà obra xi-ne mà nì sàà-nè nì cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu nì cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì xiníndísá Abraham Dios, te ducán nì ndee vaha-ne nù-yá”. Dècuèndè nì cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà.

²⁴ Ñàyùcàndùá, náhà xicà, màdì cuísi-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñahà cónisá ìa sahnú inì-xi nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después nì dānùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá nì quida-ne obra mà, ñàyùcàndùá nì ndee vaha stná-nè nù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chíndéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vachi còà quidá, na iin cuerpu nsii còò cá anima-xi.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-ndùá cachí-ndà

3 Chicá vaha màsà cúndúú cuáhà-ndà nècuàchi chináhá (palabra ì), ñàni, vàchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yá nandacàn-yà cuenta nùù nsiùhù nècuàchi chináhá. ² Nsidaa-nda, cuàhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndà ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùù-ndà, vàchi sàni cutùha-nda cadi-ndà nùù nsidaa ñà-chicuèhè vihini sàà-ndà quida-nda. ³ Cundehe-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vátuni cuitàndòò-ndásí mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dandiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-ndà ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndà. Tiá, doco cuàhà gá chuun nahnú chiñúhà. (Ináhá-ndá), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuàhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsídá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuàhà gá chuun daquíñúhà, te ¿índù divi níhà cachí quini guá? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vátuni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yucù, ò laa, ò quisi cuàti, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-ndà, còó; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísà dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dáná, ducán quidá stná, vàchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xì yuhù-ndà naquímànì-ndà Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canàhá-ndà xì ñanitnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vàchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimanì-ndà mii-yá, te nì canàhá stná-ndà (xì ñanitnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñàni. ¹¹ Vàchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuíí vaha, te ò iin-ni ndéà tècuíí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vátuni cucàa quisi vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còó. Ni mà cúí cuàha stná síhigu nùù nducu yòhò si-uva. Te lugar ndé caná tècuíí ùhà, có-càná stná tècuíí vaha.

Cuisì nèhivì datnùú Dios sàxìnitnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuàhá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsiá, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbidia cuàhà ini-nsiá, ò cuisì sàhà mii-nsiá nacánì ini-nsiá, dandu màsà cáhí gà-nsiá nchichí-nsiá, vàchi có-ndùá ñà-ndàà; tnùhu nduá. ¹⁵ Vàchi modo xi-nsia mà, có-ndùá nahi palabra nchichí vaxi nùù mii-yá iá ansivi. Vàchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu náhà xicà, cuisì ñuhiví yohó vaxi palabra mà; dìni nèhivì ùún nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vàchi nú cumbidiá ini

nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nàá stnahá-nè, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ìi sàxìnitnùnì-ndà nduá, te túha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn víi stná-ndà xì nèhivì, te cundehe ndahví stnahá stná-ndà, vàchi vaha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàà-ndà nacua iá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni ni cáhàn-ndà xì ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vàchi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vaha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

Màsà cándísà-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

4 Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te nàá stnahá stná-nsiá. Pues, ¿ndiá dísàhà-xí iá ducán, tuxì ini-nsiá? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsiá iñàha, te dacá mà sàxìnitnùnì-nsiá. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsiá) ndañuhu nèhivì (icúmí xàn). Te nú cumbidiá stnahá ini-nsiá sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu nàá stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsiá. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsiá ñà-ndùá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xìcàn tàhvi-nsiáñà nùù mii-yá. ³ Te mate ni cacán tàhvi-nsiá nùù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vàchi mal xìcàn-nsiá, cutu cuní-nsiá iñàha sàhà-ñá quida nde-vàha-nsia nacua cudíi ini mii-nsiá. ⁴ ¿Ndahví-nsiá! ¿Índù chuun nchicùn-nsiá ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vàchi ducán queá na ian có-ndòò vaha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ìi: “Sàni nihitáhvi-ndà nùù Dios ñà-coo Espiritu Ìi xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùù Yà-ìi mà; ñàyùcàndùá, có-cunì dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-ní cachí tutu ìi mà ducán, (ñà-ndàà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuàhà gracia sàhatahvi-yàndò. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ìi: “Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì ndu-cuèhè, doco nèhivì nihnú ndahví inì-xi, sàhatahvi-yànè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcàndùá, ni cúnì-ndá nsidaa ñà-ndùá dandacú-yá, doco ñà-ndùá cuní ña-malu, còó; iin-ni màsà cuàha-nda cundee-sí nùù-ndà, vàchi nú màsà cuàha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sì cunu-sì nùù-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-ndà na ian ndàhà-ndà. Te nú ùi ichì nduá nchicùn-ndà, dandu xiñuhu ndoo stná anima-ndà. ⁹ (Vàchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vaha) ni dándóhó-ndá mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-ndà (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-ndà sàhàjàn; màsà cùdìi gá ini-ndà, ni màsà cuàcù gà-ndà; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nùù-ndà nùù Sto-ho-ndà Señor. Cuisì nú ducán, dandu nihì-ndà nduvii tú anima-ndà quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà càhàn-ndà dìquì ñanitnaha-nda, vèchi nú ni quida-nda ducán, te xíttnùhu tñaha-nda, dandù ñà-sàni càhàn-ndà dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xíttnùhu stná-ndà ley mà. Te nú xíttnùhu-nda ley mà, dandù có-ndùú gá-ndà ana chívàha xán; cóò, ana xíttnùhu xán nduu-nda. ¹² Cuna-ha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana ni sàha xi ley ìi, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xi sàhà fal-ta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á cóò, cuisì mii-yá. Ñàyùcàndùá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xíttnùhu stnaha-nda ducán?

Có-ínáhá-ndá nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì càhàn ndee guá. Vèchi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsià inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuià, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dihùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínáhá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vèchi vida xi-nda, (yèchì nsiha) nahi vècònhù. Iin ratu tii iá, dandù cóò cá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ndiá ìcà-ndà cachi-ndà: “Pues, nú ducán cuní Stoho-ndà Señor, dandísá cutiacu-ndà, te ò nú cudîl ini-yà, dandù dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá càhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha càhàn-ndà ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, (nsinuu inì-nsia pal-abra yohó): nú ináhá-ndá nansa ndiá ìcà-ndà qui-da-nda, te có-quidà-ndàñá, dandù cuàchi nduá.

Ñà-nduá ni cachi Santiago xi nècuàchì cuicà malu

⁵ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vèchi sà-ítúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vèchi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xi plata xi-nsia, dihùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te di-vi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxi stná ditnu dihùn mà ìcà-nsiá, na ian ni xixìn cuñu-nsiá ni quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vèchi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nihi-nsiá quivì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví ni ndanihi xi cosecha xi-nsia, ni dandàhvì uun-nsianè, vèchi cóni sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá ìcà-nsiá, ñàyùcàndùá, raya xi-ne mà, na ian ndáhi stná-ñà, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nù-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nù-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te ni ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vèchi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xihì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúún ini-nda, vèchi sà-ítúú naxicocuñ Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni ni quidándéé ini-nda dècuèndè sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvi nù, (dandù xítú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvi dásihì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, vichi xiñuhu nacuañandee ini-nda, vèchi sà-ítúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà càhàn cuàchi-nda sàhà com-pañeru-nda, ñàni, vèchi nú ducán, dandù icúmí-yá danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa ni cuu xi nècuàchì sàhana ni sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá ni dandòhó nèhivì-né, doco iin-ni ni quidandee ini-nè. Ñàyùcàndùá, nacua ni quida nècuàchimà, ducan ni quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vèchi ndiaha gá ni quida-ne ni quidandee gá ini-nè. Te ináhá stná-nda nansa ni cuu xi nècuàchì sàhana nani Job, iin-ni ni quidandee stná ini-nè, dandù de-spués ni quee vì (ñà-nduá ni cuu xi-né), vèchi ni chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcàndùá, náhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndá ducán. Ni màsà ndácùcahan stná-nda ansivi, ò ñuhivì. Còò. Ni-iin xichi màsà chináhá-ndá ducán. Coó; vèchi nú ni cachí-ndà “Jaan”, dandù divi ni cúndúá, te ò nú ni cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn ni cúndúú stná. Ducan ni quida-nda sàhà màsà níhi-nda castigu nù-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandù xiñuhu càcàn tàhvi-nda nù-yá. Te nú cudîl ini-nda, dandù coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandù cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xi nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-nda, te càcàn tàhvi-né nù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xicàn tàhvi-né, dandù càcu-nda nù cuèhè mà, vèchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi ni quida-nda, dandù cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni náh-mà-ndà falta xi-nda nù ñanitnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vèchi iin nèhivì vaha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvi-né nù Dios; cuàhà gá chindéa. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sà-naha. Iin nèhivì ñuhivì nahi ndohó ni sanduu stná-nè, te ni xicàn tàhvi-né nù Dios ñà-màsà cúún dàvi. Te ndisa, ni yàha ùni cuià dava, te cóni cúún ni-iin dàvi. ¹⁸ Daaní, tucu tu ni xicàn tàhvi-né nù-yá, te ni ndesaha tú dàvi, vátuni ni cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-nda ni tucù iin ichì có-ndùú ñà-ndáa, dandù ni càhàn-ndà xi-né áma naxicocuñ-nè ichì váha, ñàni. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú ni càhàn-ndà xi iin nècuàchì ni tucù ichì cuàchi, te nihi-nda natnah-nù-nè ichì váha, dandù ndiaha gá queamà, vèchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuià;

mate cuáhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra
xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

1 PEDRO

1 Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùù mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé¹ ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vèchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhii stná anima-nsiá nì quida Espiritu Ìì xí-yá, ñàyùcàndùá sà-inínì víi-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nìi Jesucristu. Pues vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu ni cúndóó stná nsidaa-nsiá.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nùù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcàndùá, vètùnì nì nacacu saa-nda ñuhivì ìì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-ndà nihitáhvi-ndà nùù-yá. Vèchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ñi xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuaàn icumíá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndàyá, te ndi-aá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndùá vètùnì nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cudíi ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vèchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndayá, á coó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáà títi-néà nùù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nùù oro, vèchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nùù-yá na quívì naxicocuíñ-yà, te nihì stná-ndà cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tàñáha ga cuninùù-nsiáyà, doco cuú ini-nsia sàhà-yá; te mate có-xiní-ndàyá vichi, doco xiníndísá-ndáyà, te cudíi gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihi-nda ñà-cuàhà guá cudíi ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmí stná-ndà nihì-ndà càcu anima-ndà, vèchi divi sàhájàn nduá nì xinindisa-ndayá.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-ndà cuàhà gracia. Doco

cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnu-ma, vèchi cóni cúndáà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nihì-ndà tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índu tiempu divi cuu nsidaájàn. Vèchi inácaá Espiritu Ìì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnúù gá Espiritu Ìì sàxinít-nùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né cáhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cáhàn mà, te mii-né, cuisì-ní nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espiritu Ìì xí-yá, te chindéé-yà nèhivì (xí-yá) ñà-ca-chitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndùá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Ni cúníhnú ìì ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcàndùá, ni nácuàhandee ini-ndà sàxinít-nùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà ñà-nihitáhvi-ndà cuàhà gá gracia na quívì naxicocuíñ Jesucristu, te cuninùù-ndàyá. ¹⁴ Iin-ni ni quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini víi xì-ndà. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xiho ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na táñáha ga cundaà vaha ini-ndà. Còó. ¹⁵ Nacua ìì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducání quida stná-ndà, ni cúníhnú ìì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vèchi ducán cachí Dios nùù tutu xi-ya: “ìì gá yùhù, ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá nì cúndúú stná-nsiá nèhivì ìì”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidan-icúú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yà nacua-ha-yàndó. Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xì quívì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-ndà, còtó mà cudíi ini-yà sàhà ñà-nduá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vèchi ináhá-ndá, sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùù estilu nì nacoò xii-ndà, vèchi mànicùì chindeámàndó. Doco màdi oro ò plata nì dànáà sàhà cuàchi-nda, vèchi cuisì iñàha ñuhivì yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còó, cuisì nìi ndiaha Cristu nì dànáà xì sàhà-ndà; na iin lelù còò ni-iñàha iá nì dòcò nùù Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vèchi dècuèndè na táyô ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xì Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nihì-ndà nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya

tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn ni nihì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te ni sàcòo stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nù-yá.

²² Vichi sàni chindee Espiritu Ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisi xí-yá. Ñàyùcàndùá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vātùni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñàni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátiaá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhiví Ìi xí-yá. Doco màdì nēhivì ñuhiví ni quidà-xì-ndà ducán, còo, divi palabra Ìi xí Dios ni quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nēhivì, xihì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nù-ndà na ian itiácúà nicanicuahàn.

²⁴ Vàchi nsidaa nēhivì ñuhiví, (yàchì nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yucù, te ndàhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còo, nicanicuahàn icúmíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nēhivì xì-nsiá.

2 Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-cò-ndiaá. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánání uun-nda nduu-nda nēhivì vaha. Te màsà cúmbidia stnahá stná ini-ndà, ni màsà càhàn quini ga-ndà diquì ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquin, yáha ga cudî ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudîi cuáhà ini-ndà sàhà palabra Ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nihì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndà màni gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vātùni nihitáhvì-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nù-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùù (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdì cimientu ndisa, vachi) itiácú-yà. Te mate ní cahíchi ini nēhivì-yá, doco ni cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndùá, ni cuàha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù Ìi xí-yá nduú stná-ndà; vātùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vàha ñuhú ini anima-ndà, vachi sàhà (obra ni quida) Jesucristu icúmí Dios cudîi ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachí (Dios) nùù tutu Ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuñin ini nēhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndùá, nùù nsidaa ndohó nēcuàchì xiníndísà, ndiaá ndisa-ya, doco nùù nēcuàchì có-xiníndísà, còo. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà ni cahíchi ini albañil, vachi ni sàà cavà mà ni nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán ni cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquihi sàhà nēhivì (cahíchi ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vachi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcàndùá

icúmí-nē nihì-né (tnùndoho) ni chitnùní ini Dios cuu xi-né, na ian caquihi sàhà-né, te nàcasàn-né, vachi có-cùnì-né cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còo, vachi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nēhivì Ìi xí-yá nduu-nda vichi. Còo cá ana nduú Stoho-ndà, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vātùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vachi sàni tavà-yàndó nùù ichì ñáa, te ni cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còo tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsiá nēhivì xí-yá. Te mate còo stná ni-iin ana ni indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yàn-siá.

Iin-ni ni cunchicùn-ndà Jesús mate xitnùhu nēhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú Ìni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdì ñuhiví yohó nduú ñuu-ndà vichi. Ñàyùcàndùá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhiví yohó, vachi sadíamà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nēhivì có-ìnáhá xí Dios, te ñàyùcàndùá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndàà nduá, xitnùhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vaha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nēhivì), dandu icúmí-nē sàà-nè ndanihi vaha-neyà.

¹³ Sàhà ñà-nì cudîi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcàndùá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nēcuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nēcuàchì cucuáchì, vachi nēcuàchì mà, quidáchúùn-né cuenta xi nēcuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudîi ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida vii-ndà, dandu mate xitnùhu nēcuàchì có-cùndàà inì-xi ndohó, doco icúmí-nē sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gá-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndàà nduá), ñàyùcàndùá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá Ìcà quida nēcuàchì libre. Doco mà váha cachi-ndà vātùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còo, vachi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahví váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nēhivì. Ni cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nēcuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni cóo stná tnùñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nēcuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nēcuàchì mà, mate dana-ne. Màdìá cuisì cahví-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còo ni-iñàha iníhíca-ndá. Do-

co vətùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhá.
²⁰ Vàchi nú cuisì sàhá cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhá-mà. Doco nú sàhá-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá nihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vachi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhá ndohó; te ducán vətùni nì cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua nì quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa nì quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá, ni còò ni-iin xichi nì dan-dahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni canàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còò, nùu ndahà Dios nì nacoo-ya chu-un xi-ya, vachi (ináhá-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-ndúú ñà-ndácuìsì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, nì nacuida-ya cuàchi-nda nùu iquicúñú-yà. Ñàyùcàndüá, vətùni nihì-ndà (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndùlócò gà-ndà sàhá). Dandu sàhá obra xi-ya mà, vətùni nihì stná-ndà quida víi-ndà ñuhivì yohó. Vachi na ní sahnì cuíí-tyéyá, dandu sàhájàn nduá nì nihì-ndà nì nduvìi anima-ndà. ²⁵ Vachi antes, nahi rii nì que-cuaán nì sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuñin-ndà nì nàcùndoo-nda nùu Stoho-ndà inùu xì anima-ndà.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

3 Mii-nsiá nècuàchì ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá iì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-índéhe-né quidá víi-nsiá, vətùni sàà stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsiá xì-né sàhá-mà. Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsiá cundaà vico-nsiá, màsà cócáhàn-nsiá a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico dìni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sicoto finu. ⁴ (Còò, vachi ñà-cundaà vico ndisa-nsia nduá yohó;) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vachi ini anima-ni-nda iá dehà. Te nùu Dios cuàhà gá ndiáà ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchì ñahà ñi nisa xinindisa-xì Dios tiempo sàhana, vachi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né iì-né. ⁶ Vachi ducán nisa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, nì inini-ne iì-né, te dècuèndè “Señor xì” nisa cachi stná-nè xì nècuàchì-mà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yùhì stná-nsiá ni-iin nèhivì, dandu vətùni ndudava stná-nsiá xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdihí-xì, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchì-mà nacua quidá iin nèhivì cundaà vaha ini-xì. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-nè, ñàyùcàndüá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vachi iin-ni sàni nihitàhvi ndúi-nsiá vida ndiaha xì Dios. Te nú ducan nì quidá-nsiá, dandu mà cóó ni-íñàha cadì xì nùu palabra xi-nsia na hora xìcàn tàhvi-nsiá nùu-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàà-ndà ndo- ho-nda sàhá iin chuun víi nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxinítnùnì nì cócúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndàhví stnahá stná-nsiá. Te cucuu stnahá stná ini-nsiá sàhá-nsiá, vachi iin-ni ñanì xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni nì cuhí stnahá ini-ndà sàhá-ndà, te cunihnu ndahví stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú nì cànàhá-nè xì-ndà, màsà cànàhá stná-ndà dìquì-né; còó. Nì cécàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhá-né, vachi cuàhà gá nì nihitàhvi-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vachi (dohó cachí tutu iì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà cáhàn quini-nda, ni màsà dándàhví stnahà-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-íá víi nì quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhivì; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vachi Stoho-ndà Dios, in-úu-yá nsidaa nècuàchì nihnú vaha inì-xì, te iníni-yá na xìcàn tàhvi-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xinì ùhì-yà nsidaa nècuàchì-mà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhá-mà? ¹⁴ (Ádi cóó); doco nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhá iin ñà-íá víi nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcàndüá, màsà yùhì-ndà na cáhàn dana nèhivì xì-ndà, te ni màsà ndúlócò-ndà. ¹⁵ Iin-ni nì cuníhnu víi ini-ndà Jesucristu ñà-ndúu-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn tnùhù-né nùu-ndà índù chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tùha-nda naxiconihí víi-nda nùu-né. Doco viví-ni nì cáhàn tnùñuhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndá ni-iin ñà-cui dandoho-xì sàxinítnùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivì xít-nùhu xì ñà-vàha quida-nda ñà-ndúu-ndà nèhivì xì Cristu, có-quidámà, vachi icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sàha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhá iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiá sàhá iin falta xi-nda. ¹⁸ Vachi stná Cristu, nì ndoho stná-yà; iin xichi-ni nì ndoho-ya sàhá falta xi nsidaa ndohó nèhivì cuàchi ñuhivì, mate mii-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Te sàháyùcàndüá, vətùni nì nihì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndàà nduá nì xihì iquicúñú-yà, doco espíritu xi-ya nì dånátíacú xì-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnùhu-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucan nduú anima nèhivì cóni sàxiníndísà sàhana tiempo xì Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhá nèhivì ñuhivì, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cah-nú (xì Noé) mà. Te sacu nèhivì nì càcu nùu barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuíí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vachi nduámà nahi ñà-cùhì-ndà tècuíí quivì vichi, te càcu-nda sàhá-ñá nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhì-ndà mà, có-ndüá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, còò; ñà-xìcàn

tàhvi-ndà nùu Dios nduá, divi ñà-xícàn tàhvi-ndà ndun-doo sàxìnìtnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànùhù-yá, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnù nduú-né, te ò inga ana iín fuerte.

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vaha nisa quida-nda antes

4 Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa ni ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vachi nú nihnú ini-nda ducán, dandu mà xího nde-vaha ga-ndà ñà-chicuéhè iá ñuhiví yohó na ian quidá nêhiví dava ga; vachi puru ñà-vaha cudí ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vachi mii-nsiá, tiempu ni yaha xi-nda nisa quida ndevaha-nsia nacua quidá nêhiví có-ináhá xí Dios, vachi cuàhà viciu nisa icumi-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisi figura yùu nisa cahvi stná-nsiá antes, mate quini iá` quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyùcàndùá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cùndàà ini-nè índu chuun có-cùtnáhà gá-nsiá xì-né na quidá-né ñà-có-ndiáà mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivi) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-nsia-nsia (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-ítúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiácú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcàndùá, ndè stná nècuàchì nsii ni nihì-né ni xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñá vátùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè ni nihì-né castigu, vachi nêhiví ñuhiví ni sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-ítúú quivi nsihì nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhì nandòdó-nda nsidaa falta ni quida nècuàchì mà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanìtnaha-nda (nú xicánúu ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa ni nihitáhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia ni nihitáhvi-ndà nùu-yá, te cuàhà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihitáhvi) iin nêhiví càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cúndúámà nahi meru palabra ni cachì mii-yá. Te nú xicánúu-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá sàhà-ñá sàà nêhiví naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (An-sivéhé-yà), te nicanicuahàn ni cusáhnù-yá, te ni queé stná cuàhà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá núi, màsà ndúlócò-nsiá nú ni yáha-nsia tnùndoho fuerte (quida nêhiví); cónduá ñà-ndulócò-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; cóo. ¹³ Xiñuhu cudí ini-ndà sàhámà vichi, vachi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivi cuni-ndà (naxicocuñin-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudí ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú ni càhàn quini nêhiví diquì-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vachi Espiritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndàà nduá, quini càhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóo. Tnùñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúndúámà sàhà-ñá ni sàhnì stnaha-nda, te ò ni quidácuíhñá-ndá iñàha, te ò ni quidà-ndà iin ñà-có-ndiáà, ò ni dáquíhviyuhù-ndà nùu chuun xi inga nêhiví; cóo. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nêhiví xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan nùu-ndà sàhájàn. Cóo, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vachi vichi sà-íá cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu zíndu iñàha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócò sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vachi ndohó, nêhiví vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nêhiví malu quida guá xì cuàchì.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vachi ducán ni chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcàndùá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhiví yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndà, vachi mii-yá nduú ana ni chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhiví yohó, te vátùni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundi-aa-yàndó).

Nansa xiñuhu quida nêhiví sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchì

5 Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnù jaàn. Yùhù nduú stná iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù ni xinínúf nansa ni cuu na ní ndoho Cristu; te quivi natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stná ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá) ni cúnúú víi-nsiá nêhiví xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì rìi xí-né. Doco ni cúndúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza ni quidá nêhiví xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dìhùn, cóo; ñà-cùdì inì-nsia ni cúndúá. ³ Ni màsà cúñíhñú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiáá-nsiá. Cóo; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nêhiví ndiáá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivi naxicocuñin mii-yá ana ndiáá xì nsidanicuu-nda, dandu nihì iin iin-nda iin ñà-vaha

xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu dinì-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cuni-ni-nsia ñà-ndùá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cuna-ha-nsiá, nsidanicuú-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahví inì-nsia, te cahví tnahá stná-nsiá, vèchi Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuéhê; doco nècuàchì ni-hnú ndáhví inì-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vèchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tñùñuhu xi-nda nùù nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùù ndahà mii-yá ni ndóo nsidaa chuun nacání ini-ndà sàhà-xí, vèchi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vèchi iá ana xicánúú xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vèchi xicánúú-si ndáhì-si nandú-cú-sí ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni ni cúníndísâ víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhiví. ¹⁰ Cuna-ha-nsiá, cui-si Dios nduú ana sáhatahvi xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcàndùá,

mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuaàha-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuaàhandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tñùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnú stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-ndùá nì cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúñ ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nihì-ndà). Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsiá entre mii-nsiá.

Ni cúndóo cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-ìá.

2 PEDRO

1 Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nùù mii-yá nì ñhí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni ñhítáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vàchi mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda. ² Pues vichi nì cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cúndóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiâ mii-yá xì (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ìì xí-yá ndohó, te nì ñhítáhvì-ndà nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vàchi sàhà palabra mà vātùnì cucumì stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán ñhì ndèè stná-ndà naco-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudî guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndáyâ) chicá vii. Pues vichi sà-xiníndísá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vii ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà màñhì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadì-ndà nùù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vàha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni cútùha vàha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nùù Stoho-ndà Jesucristu; ni màdì uun-ni quea ñà-ináhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì còò ñá-vàha ma ini anima-xi, có-cùndàà vàha ini-nè, na ian quidámáxinì-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vàha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-ndùù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vàchi nú ni quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dácácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te

dayáha stná-yàndó ñuhivì ìì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcàndùá, cuní dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sá-ináhá-nsiâ iyuhu sàhámà vichi, te ñihnú vàha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá.

¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vàha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiâ. ¹⁴ Vàchi ináhî sà-ítúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdì cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còò, vàchi sàni xinìnù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxic-ocuíin-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamáni-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemaní nduú ana yohó, te cudî ini sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá ñhì yucù ìì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamáni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-jaàn chicá más nàhà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cacachi profeta nisa càhàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vàha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchimà, vàchi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxinìtnùnì-ndà na iin ñuhu nchí fuerte ndé íin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quivì danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yà datnúù-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùù cahnú cachítnùhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cunda vàha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachitnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdì sàhà cuisì sàxinìtnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vàha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vàchi nèhivì ìì sàhana ma, màdì inì-ni mii-né nì chíttnùnì ini-nè ñà-ndùá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còò, divi Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì dàtnùù xì sàxinìtnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-ndùá nì cachi-nè.

Màsà nácuítnùhù-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

2 Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tèttnùhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tèt-

nùhù nahi tè-sànaha ma. Te icúmí-tê daquíhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndè icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni dànaà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcàndùá yàchì icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuisi-yá. ³ Te tètñhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyùcàndùá, vico uun icúmí-tê càhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sànaaha sàni cachi Dios ñà-icúmí-tê cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-itúú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yà sàhà-né, vàchi nì sàcùnuh-ni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndè cahà andea ndé iín tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nèhivì ñuhivì sànaaha, cóni dácacu Dios-nè, vàchi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayùcàndùá nì quixi diluviu diquì-né. Doco tiàa nani Noé, cóo. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì càhàn stná nècuàchì mà xì nèhivì sànaaha ma áma quidá víi stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga ùsà gá tnaaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòo, vàchi iin castigu xì mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsi-daa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nùù-xí. ⁷ Doco ñuu mà nisa ìa stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nèhivì ñuu mà. Vàchi yucán iá-nè mahì nècuàchì mà, te nsiquivì iníní-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchì mà. Ñàyùcàndùá yáha ga nì ndòo cahan-ne sàhà nècuàchì mà. Daaní, na (ní nihì ñuu mà tnùndoho), nì dácacu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yúcán nàhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùù tnùndoho yàha-ne nì cùí. Te ináhà vaha stná-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itníf-yá cuenta sàhà-né ndè cachi sàà quivì juicio, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-ndùá dandacú mii-yá nùù-né.

Vàchi tètñhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga càhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndè ángel xì Dios, có-cànàhá quini-ne na càhàn-nè sàhà falta xì ana fuerte mà nùù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàà-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga càhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndáà ini-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian cóo anima-te. Ñàyùcàndùá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-si ñuhivì sàhà-ñá tnii nèhivì-sí, te cahni-nési; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tètñhù mà, icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè ñà-sànì cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá nihì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudíi ini-te quidá-te ndéni ñà-siquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cùndúá.

Ñàyùcàndùá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xi-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudíi gá ini-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvã diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tè nihì chíhàn-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sànaaha; iin nècuàchì xinítúú nì sanduu nècuàchì mà, doco cuàhà gá nisa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiàá nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco nì nihì-né iin conseju vaha nùù burru xi-ne, có-íá vaha ñà-ndùá quidá-né, nì cachi-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadi-si nùù nècuàchì mà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còo ni-íñàha níhi-ndà) nùù-té, nahi vicò tàchí, còo ni-íñàha nihá. Ñàyùcàndùá icúmí-tè sàà-te iin xaan ndé iín tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiàá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa nì nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcàndùá, náditá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-itúú càcu nùù ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cùí, vàchi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùù-té. Te nú sàni cundee iñàha nùù-ndà, dandu có-ndòo gà ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi nì cachí-ndà iá iin nèhivì, te nisa cundaà vaha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesu-cristu, te nì càcu stná-nè nùù modo sìquini xì ñuhivì yohó; doco nú tucu tu nì dácà dìni-né, te cundee cuàchi mà nùù-né, dandu chicá quini queamà nùù ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá vaha màsà cúnitnùhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinitnùhu-ne, dandu después nì naxicocuñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ì nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: "Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxícocuñ tu-sì saxi-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucu-tu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihni-sì".

Ícúmí naxicocuñ Stoho-ndà Jesús ñuhivì

3 Ñà-ùì nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñani màní. Te nùù ndúí carta xì sàni quide lucha nacuañandee ini mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani víi ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xì Dios nì cachitnùhu nèhivì ì sànaaha, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùù nsihù nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor nì dácacu xi-nda, vàchi palabra xi mii-yà nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà ini-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempo, dandu icúmí nde-coyo nèhivì cuàcùndiáa (sàhà ichi-yá). Ícúmí-nè quida

ndevàha-ne xì mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nê cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsì naxicocuñin-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xìhì xì-ndà, còò ni-ñàha, vachi iin-ni íá ñuhiví vichi nacua nì sàcòo quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí ñehiví ducán, cuisì quidámáxiní-nè sàhà nansa ni cuu sàhana na ní sàcòo ansivi, te nì xìnu stná ñuhù íchí mahì tècuíí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dándàcú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuíí mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana ma, vachi nì dàhvia dàvi inicutu. ⁷ Doco ansivi xì ñuhiví íá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà íá stná orden xi-ya ñà-icúmíá coco nsiha, cuisì ndiatú-yá ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi ñehiví malu, danduo coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco íá iin palabra cuní nsiuu ini-nsià, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcàndùá, mate cachí ñehiví ¿índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdì ñà-cò-ndùlòcò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vachi có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ían có-nìhnú ini ñehiví quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhiví yohó xì nsidaa ñà-íá nùá, icúmíá coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñà sà-ínáhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcàndùá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà. ¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà

quivì xì Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vachi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vaha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo stná inga ansivi saa xì ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-íá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vaha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcàndùá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo maní-ndà ñuhiví, màsà cóò ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóò ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni cóò ducán dècuèndè quivì naxicocuñin-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisì sàha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nù-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vachi ducán nì nìhítàhvi-né. ¹⁶ Te nù nsidaa carta xi-nemà, cachít-nuhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndàà nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nù carta mà. Ñàyùcàndùá, ñehiví có-sàà cundaà inì-xì, dasívì uun-ne palabra mà, vachi ñehiví có-xiníndísà vaha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ì xì Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsià nansa íá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cùndóo-nsiá sàhà tètñuhù có-ndùlòcò sàhà ley xi Dios, còtó nadítà-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsià quee-nsià nù ichì váha nchícùn vii-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stná nù-nsiá ñà-nì cunsihi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsià cunaha váha-nsiayà, vachi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quivì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

1 JUAN

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

1 Cuní-nsi càhàn-nsi xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yà. Te nsiùhù, sàni ini-nsi nì càhàn-yà; sàni xininùù-nsiyà, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsi ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ìi cachítñuhu nansa cutiacu ndiaha ani-ma-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhiví-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyà, ñàyùcàndùá, vichi cachítñuhu-nsi, te dansítñùù ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvi xì vi-da ndiaha nicanicuahàn. Nùù Yuamáni-yá nisa ìa-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyà. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítñuhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsià nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudii inì-nsia, ñàyùcàndùá disáhà-xí tiaá-nsí ñà-yohó nùù-nsiá.

Na ian nchíí ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítñuhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchíí ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichi ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichi ndàcuísì-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúú-yà sàxínítnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuísì. ⁹ Doco nú ni cuàha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir, mà dándáhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiàà ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà còò cuàchi ni quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tnúhú-ndáyâ. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

Jesucristu nduú ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Dios

2 Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùù-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhà-nê) iá stná ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuísì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuísì sàhà cuàchi ndohó nì xíhì-yà, còò, vàchi nì dānāá stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhiví. ³ Te vichi nú ni chivàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu vātūni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhà-nēyà, doco có-chivàha-ne ñà-ndùá cachí-yà, dandu (cundāà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndāà cuísì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndùá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vātūni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yá sànduú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yá nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida vii stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-ndùú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhàn-nsiâ iin ley saa nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñáni. Còò, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quìhvi-nsia ichì-yá, vàchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitñuhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-ndùá tiaí nùù-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsià nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vātūni cundaà ini-nsià, ley saa nduá, vàchi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iin tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúú-yà sàxínítnùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndàcuísì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúú Dios sàxínítnùnì-xi, doco có-xiñùhù-né ñanìtnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ìi-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúú Dios sàxínítnùnì-nè, te có-nàcánì ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, tàñáha ga tnùù ndiaha sàxínítnùnì-nè. Xicá ñáa-né, nì có-sàha tnunì ini-nè índù cuàhàn-nè, vàchi iin tnúú ini anima-nè ñà-sàni quihin-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnái palabra yohó nùù-nsiá

ñà-sà-ináhá stnahá stná-nsià xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsià nì xini stnàhá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá ñà-sà-ináhá stnahá stná-nsià xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái ñà-yòhó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gà anima-nsiá, vèchi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsià nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúú ini-nsià sàhà ñà-ndúú modo xì ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsià ñà-ndúá iá nùá. Vèchi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xì ñuhiví yohó, dandu (náhá xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vèchi nèhivì nihnú ini-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchì-ne xì iquicúñú-né, te xího stná-né cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuéhè stná-né sàhà ñà-ndúá icúmí-né. Doco nsi-daa ñà-jaàn, có-ndúá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còò, ñà-cùdî ini nèhivì ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhi gá nèhivì ñà-ndúá nisa xihò guá-nemà. Doco ana quidà-xì ñà-ndúá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-ndúú ñà-ndáà, te índù ñà-ndúú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vèchi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcàndúá, vètuni cundaà ini-ndà ñà-vèxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vèchi sàni quecuaán-né, vèchi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vèchi nú nèhivì ladu xi-nda nduú-né nì cúí, dandu dècuèndè vèchi cutnahá ñà-né xì-ndà. Doco, còò, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dîin ladu iá-né.

²⁰ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ì sàni nihitáhvi sàxinítñuní-nsiá, te sà-ináhá nsidaa-nsiá ñà-ndúú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ináhá-nsiámà, ñàyùcàndúá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ináhá-nsiá, vèchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-ndúú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcàndúá ni-iyuhu mà cundúá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndúú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhe-maní-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemani-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemani-yá, dandu Yua-nda Dios ía vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunih-nu ini-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni nì cúníhnú ini-ndà ñà-ndúá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemani-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni

quida-ya comprometer nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsia sàhà nèhivì tnùhù cuní dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhì sàxinítñuní-nsiá nì quida-ya, te ducání ía dècuèndè vèchi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vèchi sàni nsida ì-yá sàxinítñuní-nsiá, te dècuèndè vèchi chindéamà mii-nsiá, vètuni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa iñàha, vèchi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vèchi, nicanicuahàn nì cúníhnú ini-nsiá cunduu ì-nsiá nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vèchi cachí xì-nsiá: iin-ni nì cundúú-ndà nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñin-yà, mà yúhí-ndà, nì mà cúcáhan nùù-ndà cundehè-yándò. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yà. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vètuni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

3 Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vèchi sàni nihitáhvi-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-ndúú-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndúá, nèhivì ñuhiví yohó, có-nàcúní-nè ndohó, vèchi ni mii-yá, cóni nàcúní-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí ñà-vèchi sàndúú-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datúi-ya nùù-ndà índù forma nùù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco in-áhá-ndá quivì naxicocuñin-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vèchi mimíí nacua ía-yà, ducán icúmí-ndá cuní-ndà nùù-yá. ³ Ñàyùcàndúá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmí-ndá cuní-ndà nùù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua ía ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nèhivì quida-ne cuàchì, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vèchi nsidanicuú cuàchì, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-dísàhà-xí nì quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsiá nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchì-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchì nì quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchì. Doco ana túha quida ducán, tàcúní-nè mii-yá, nì tàcúní stná-nè nansa ía modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vèchi (ináhá-ndá ñà-ndáà nduá yohó): nú quidávii-nda, dandu (vètuni cachí-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì túha quida-xi cuàchì, íà-nè ladu xi ñà-malu, vèchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xì dècuèndè vèchi, iin-ni quidá-si cuàchì. Te (ináhá-ndá) índù-ñá dísàhà-xí nì quixi Dèhemani Dios ñuhiví yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-ndúá quidá quisi mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchì, vèchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàà-nè quida-ne ducán, vèchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víí, ò

iin nècuàchì có-cùú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ndùú-né nèhivì xí Dios. ¹¹ Vàchi sàhana na ní xinit-nùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñà-nì cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcàndùá nì sahnì-té ñani-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-né.

¹³ Ñáni, màsà ndúlócò-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nèhivì ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá cundáà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiachu anima-ndà nicanicuahàn; có-íá gà-ndà ladu ndé xihì anima-ndà.

Nú có-cùú ini iin nèhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu nàhà xicà tàñáha ga yàha-ne ladu ndé itiacú anima-ndà. ¹⁵ Vàchi nsidaa ana có-xiñùhù xi ñanìtnaha-xi, ndudává-né xi iin tè-sàhni. Te ináhá-ndá, ni-yuhu vida ndiaha có-ñùhù anima iin tè-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sà-ndà nì cundáà vaha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vachi sàni xi-ni-ndà ñà-ndùá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcàndùá, ndiá icà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vàchi nú indéhe iin nèhivì iá necesidad nùú iin ñanìtnaha-ne, te có-indéhe ndahví-né nècuàchimà, mate algu icúmí-né, dandu ñà-jaàn cundáà ini-ndà có-cùú ini-né sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cachí uun-nda ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cáhàn uun-nda cachí-ndà ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nùú ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vètùni cundáà ndisa ini-ndà palabra ndàcuisi nduá sàncícùn-ndà, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-ndà nùú Dios. ²⁰ Vàchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xi anima-ndà, dandísá mà yúhì-ndàyá, (ñani) màní, ²² vètùni càcàn tàhvi-ndà nùú-yá, te nihì-ndà ñà-ndùá xicàn-ndà, vachi chivàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, te quida-nda ñà-ndùá cudí ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandàcú-yá nùú-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhe-manì-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xi-ndà. ²⁴ Te nú chivàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu ñá-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu Ìi xí-yá, te ñàyùcàndùá, vètùni cundáà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

Nansa quidá Espíritu Ìi xí Dios, xi nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

4 Mii-nsiá nècuàchì màní guá nùú, màsà cúníndísá ndevàha-nsia ñà-ndùá cachí nèhivì nú cachí-né Espíritu Ìi dacáhàn xi-né. Còò, vachi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xi-né, á coó. Vachi cuàhà tètñùhù sàni quesaha xicánúú ñuhiví

vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ² Doco nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios dacáhàn xi iin nèhivì, dandu cuàhàn-né candisá-né cachi-né: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhiví yohó”. Ducán xiñuhu cachi-né, dandu cundáà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xi-né. Doco nú có-càchí-né ducán, dandu cundáà ini-ndà màdì Dios dacáhàn xi-né; còò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xi-né. Te sà-ináhá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-íá espíritu xi tèmà ñuhiví yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùú nèhivì (xínchicùn xi contra xi Cristu), vachi chicá fuerte mii-yá iá nùú anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhiví yohó. ⁵ Nèhivì (nchícùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhiví yohó nihú ini-né, te ñàyùcàndùá, modo xi ñuhiví yohó cáhàn-né, te compañeru-né, divi ducán nihnú stná ini-né, te cudí ini-né cunini-ne ñà-ndùá cachí guá nècuàchimà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (nihnú ini xi) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yà, cudí ini-né cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-ndùú nèhivì xí-yá, có-cùnì-né cunini-ne. Ñàyùcàndùá, ducán nduú modo cundáà ini-nda a ndisa Espíritu Ìi chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xi-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn ni cócúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màní, vachi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xi-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cùú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ináhá-né Dios, vachi mii-yá, de por sí ducání cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nì techuún-yá mindaa Dèhemanì-yá nì quixi ñuhiví yohó sàhà-ñá nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcùndáà vaha ini-ndà ñà-cùú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vachi màdì ñá-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, còò; divi ñà-cùú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcàndùá nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya nì xihì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá icà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màní. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-né meru nùú Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vètùni cundáà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yàndó sà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá icà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu Ìi xí-yá. Ñàyùcàndùá cundáà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xinìnùú-nsí ñà-ndùá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhiví. Ñà-jaàn nduá cachí-nùhu-nsi xi nèhivì. ¹⁵ Vachi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cùú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndùá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vətùni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, íá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán íá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quivì juiciu, vətùni cunihnu ini-ndà, mà yúhî-ndà, vàchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhivì yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiàmà nù ñà-yúhî-ndà. Doco nú yúhî-ndà, dandu dandóhâmàndó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhî, cumàni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vàchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cùú ini-nè sàhà-yá, mate íá iin ñanitnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cùú ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xininù-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cuninù-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú ini-xi sàhà-yá, sàni dandàcú stná-yà nù-ndà ñà-nì cùú stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda.

Nansa cundee-nda nù nèhivì malu ñuhivì yohó

5 Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xín-duu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yá, te chivàha-nda ñà-ndùá cachí-yá, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda xín-duu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chivàha-nda ñà-ndùá nì cachi-yá, divi ñà-cùú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-ndùá dandàcú-yá, mà cúñáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nè cundee-né nù nèhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndisá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disáhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuù nècuàchì-mà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nù nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisì nèhivì xiníndisá-xí Jesús ñà-ndùú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-ndùá cachítñùhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhii-yá xì tècuíí, te nì xitìá stná nì-yá. Màdi cuísíá nì cúhî-yá xì tècuíí nduá; còó, divi sàhà-ñá nì cutià stná nì-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu Ìi xí-yá nduú ana datnúù xì anima-ndà sàhà nsidaajàn, vàchi micuísì ñà-ndáà nduá cachí Espíritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nù gloria na ian ndoó ùni ana cachítñùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. Doco

imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo íá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vàchi Espíritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachítñùhu sàhà-yá; te íá stná tècuíí nì cuhii-yá, xì stná nì-yá nì xitìá. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùni cachítñùhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndisá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachítñùhu Dios sàhà Dèhemanì-yá, vàchi íá ñà-ndùá sàni cachi-yá. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vàchi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndisá-xí Dèhemanì-yá. Doco nècuàchì có-xiníndisá, (ndahví-nè), vàchi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-nè Dios, vàchi có-xiníndisá-né ñà-ndùá sàni cachi-yá sàhà Dèhemanì-yá. ¹¹ Te divi ñà-yòhó nduá sàni cachi-yá: íá nansa nìhitáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemanì-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana in-ácáá Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nè vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nù-né.

Ni cacán tàhvi-ndà nù Dios sàhà-ñá níhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndàcùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsiá cundaà vàha ini-nsiá ñà-sàni níhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yúhî-ndà cacán tàhvi-ndà nù-yá, vàchi nú iin chuun vàha nduá xícàn tàhvi-ndà, dandu iníní-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníní-yá na xícàn tàhvi-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-ndùá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cundúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchì có-ndùú cuàchì cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu cacán tàhvi-ndà nù-yá sàhà-ñá nì níhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-ndùá iin cuàchì cui-ndà sàhà-xí. Vàchi íá cuàchì cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà cacán tàhvi-ndà nù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáà, cuàchì nduá. Doco íá cuàchì mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchì. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándò sàhá màsà tníí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhivì, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vətùni nì xini stnaha-nda xì mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcàndùá, sà-íá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándò.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsiá ñà-màsà cáhví-nsiá ni-iñàha có-ndùú ndisa Dios.

2 JUAN

1 Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vèchi nsidaa gá ana cundáa inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vèchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Dèhe-manì-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudìi inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvî nùù mii-ní, señora, ñà-nì cùú inì-ní sàhà nsidaa ñanitna-ha-ní. Vèchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còó, dècuèndè tiempu nì quesaha xítià palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsià ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-ndùá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà tètñùhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vèchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñùhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñùhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vaha icúmí-ndá ñhì-ndà. ⁹ Vèchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, còò ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-ndùá cachí Cristu, ía ndisa Yua-nda Dios ini anima-nè, te in-ácáá stná Dèhemanì-yá. ¹⁰ Te nú ni sáá iin nèhivì ve-he-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñùhù có-ndùú dàñùhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsià xì-né. Vèchi nú ducán nì quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahì mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùù tutu yohó, vèchi nacánì inì sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu vaha-nda, te cudìi gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

3 JUAN

Nansa nì tiaa Juan nùu iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vàha nduá quidá nècuàchìmà

1 Yùhù nduì nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, mànì cuáhà-ní nùí; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnái nùu Dios ñà-nì yáha vàha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vàha-ní nacua iá vìì stná anima-ní. ³ Yùhù nì cud-ìì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xí sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vìì-ní palabra ndàcuisi xí Dios, cachí-nè, vàchi iin-ni chívàha vìì-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudí inì na xinítnùhi quidá vìì-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisi. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudí inì sàhà-xí.

⁵ Ñani mànì, sàni xinì ñà-tùha-ní quida vìì-ní, vàchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vàxi inga ñuu, dandu chicá más cún-sihì inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vàchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsì Dios, cachí-nè xì-nsì nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcàndùá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vàchi mii-né, sàhà-ñá cuú stná ini-nè sàhà-yá, ñàyùcàndùá nì caquihin-ne ichì ñà-cacuu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-iñàha nùu nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, ndiá ìcà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stná-nda (xì chuun quidá-né dacuítà-nè) palabra ndàcuisi xí Dios.

Nansa quidá Diótfrefes, có-quidá vìì-né, cachí Juan

⁹ Nì tiai iin carta nùu nèhivì xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótfrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vàchi mii-né cudí ini-nè cunduu-ne ana dandacú.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, na sái jaàn, icúmí càhìn xì-né, vàchi có-quidá vìì-né, càhàn ùhì-nè dìquì-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vàchi na xísaa ñani-ndà ñuu-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótfrefes mà nùu-nsiá; còò gá permisú nataca gá-nsiá xì nèhivì xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani mànì, màsà cúnchícùn-ní ichì malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa ni cúnchícùn-ní. Vàchi iin nèhivì quidá vìì, nèhivì xí Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quínì, ni có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vàha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te náhà xìcà palabra ndàcuisi nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsì vàha ndisa-ne, te ináhá-ní màdì tnúhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiai nùu-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùu tutu yohó, ¹⁴ vàchi nacánì inì yàchì sàa mimí ñàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ni cúcuéè ni-ní. Cásàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn. (Ducán nì nsihì carta ùnì nì tiaa San Juan.)

JUDAS

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnái ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nùu mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màmì gá stná-nsià nùu-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xì stná-nsià. ² Ni cundéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cundóó-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñuhù ndohó

³ Ñani màní, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nùu-nsiá ñà-nì cuàhandee ini-nsià (ñà-màsà dándáhvì nèhivi mii-nsiá) sàhà ñà-ndùá xiníndísá-ndá. Nèhivi ìi xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacooya palabra ìi xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivi quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xi-ndà. Malu sàstñuhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivi xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-icúmí-nè nìhì-né castigu xi-ne, vachì tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vātùni quida quini ndevàha-nda, vachì cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúní-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcàndùá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xi nèhivi raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nùu ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñúhú-yà cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísà-néyà. Sà-ìnáhá-nsià ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacoone lugar ndé ndiá icà-né cundoo-nemà. Ñàyùcàndùá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iín tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivi nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, xì ñuu yatni ga yucán, vachì nansa-ni nì cui nisa nacuidiqui uun tiàa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xi tiàa. Ñàyùcàndùá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahì ñuhu xíxin nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivi ñà-mà váha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xíandahví mà, iin-ni có-quidáñúhú-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà ñà-ndùá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó an-

sivi. Ducán xíquida-tè, vachì ducán nì sàní-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni cánahá-nè xì ñà-malu quivì nì nàá tnahá-né xì-sí na nì cuni-si nìhì-sí iquicúñú nsì-Moisés (sàhana). Vachì Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì nùu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xíandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachì cutu nihnú inì-te na iin quisi, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-ndùá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dandáñúhú xì-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-tè! Vachì ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucú stná-te na ian nì tucú Balaam (sàhana); vachì Balaam mà, puru sàhà dìhùn nisa quidachuún-te chuun ìi xì-te. Daaní, ndudává stná tètñuhù ndoó vichi xì (tiàa sàhana nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìqui ana dandacú. Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñuhù ndoó vichi, cudí inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsià ndoó màní-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachì có-chìvaha-tè tnùñuhu nùu ni-ìñàha. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcàndùá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídì-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tnuhu-nda, (te nì ichì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcàndùá, ùi modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucú tècuí, te vaxì chìhìñù nùu-té, ducán xínduu stná tè-tnùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sìtnúú xicá niñni ansivi, ducán quidá stná-te, (vachì sàni tucú-te inga ichì), ñàyùcàndùá lugal xi-tè cunduu iin xaan ndé iín tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ia stná Enoc sàhana. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nisa càhàn stná-nè cuenta xí Dios, nì cachitñuhu-ne sàhà tètñuhù xicánúú vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñuhù ángel ìi xì-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivi, vachì icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-íá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te ni có-íá vaha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìqui-yá, vachì cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñuhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndòò stná ini-te sàhà ni-ìñàha. Puru cudúchí ini-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-ndùá xího mii-té quida-tè. Có-yúhí yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini

coo nansa cáhàn tnùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá nùí, xiñuhu nsin-uu inì-nsiá nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùu Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vèchi nì cachitnùhu nècuàchì mà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndáà nduá), sàndóo-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahdé dava xi nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vèchi còò Espíritu Ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùu guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vèchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvi-ndà nùu Dios, ni cuáha-nda chindee stná Espíritu Ìì xí-yá ndohó.

²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtó nandòdó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiātu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvì-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcànduá, càhàn vii-nsiá xì-né dècuèndè ni sàà-nè cundaà vaha

ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchì mà, vèchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quiñuhu-nè, te nì ditá-ndané, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvì stná-ndané, doco cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà cúmànchá stná anima-ndà, vèchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vètùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiáà; vètùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùu-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudìi cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhí mii-yá. Te xicàn tàhvi ni queé cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá, te ni sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te ni cúndáà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sànahà xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

APOCALIPSIS

Ñà-ndúá cachítnùhu nùu tutu yohó

1 Tutu yohó nduú tutu ndé cachítnùhu Jesucristu ñà-ndúá sà-ítúú vaxi cuu. Nùu Yua-nda Dios ni nihì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchì nùu-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana ni cachítnùhu xi palabra yohó, te ni inini yùhù. Juan naní, te nduú stnái iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùu tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-ndúá ni xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáa nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì inínì xân, nú ni chívàha-ne ñà-ndúá cachá; vächì palabra ni quixi nùu Dios nduá, te sà-ítúú cuu ndisa ñà-ndúá (cachítnùha).

Nansa ni casàhú Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùu ùsà ñuu

⁴ Yùhù Juan, cásàhú xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá càhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndè nicanicuahàn quivì nùu-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùu silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana ni cachítnùhu xi-nda puru palabra ndàcuìsì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana ni natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùu nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nìi-yá (nì xitìà), ñàyùcàndúá ni ndoo cuàchi-nda ni quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nihítàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùu mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùu mii-yá ni coó tñùhuu xì nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùu-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñin-yâ. Mahì vicò icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùu nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyâ. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié. Sàhà yùhù ni sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ñàyùcàndúá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vächì dècuèndè sàhà iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yá

quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vátùni quida-ya.

Nansa ni nihítàhvi Juan ni dácùnì Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnái sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnái sàa quivì cusahnú Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàa quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuìn Palabra xi mii-yá, ñàyùcàndúá ni sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vächì vate ni cachì ié` ladu xi Jesucristu, ñàyùcàndúá ni sàì yucán. ¹⁰ Te ni cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié` ndahà Espíritu Ìi xí Dios, na ian sánì, dandu ni tiacu cáhàn-yà yátì, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivì corneta. ¹¹ Te dohó ni cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié; sàhà yùhù ni sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí, vächì nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùu tutu nsidaa ñà-ndúá ni xinù, te dasàa-ñà nùu nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, ni nacuícoé yátì ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru ni xini yucán itá ùsà candeleru. Oro ni cuyucàn, te itá iin iin isì xixìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà ni xini jaàn iin mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixì-yá iin dùhnù quihín sàa ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhnì iin siuhma ni cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididínì-yá nahi idì ni ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchínù-yá, tñuà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhè nina-ñà na iin càa yahá ni dàa titi ini xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tèñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhá-yà iníndáhá-yâ ùsà sítñùu, te iníyúhú-yâ na iin espada dìin ndúì ladu-xi. Daaní, nùu-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán ni xini mii-yá, dandu ni nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhá-yà ni tñii-ya ìqué, te ni cachi-yà:

—Còo, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù ni sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí. ¹⁸ Te vichi itiácú. Ñà-ndáa nduá ni xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnái sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-ndúá ni xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quivì nùu-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn

cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà sitnúù iníndáhá ndahà cuàhî ñi xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cuní cachì ùsà candelero oro yohó. Pues, ùsà sitnúù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachítñùhu palabra-xi. Te ùsà candelero oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníní xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

Razón ñi dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

2 'Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachítñùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhá ùsà sitnúù ndahà cuàhî, te xicánuí mahì ùsà candelero oro, te dohó cachì xì-ní: ² ináhî nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhî nansa ñi sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te ñi quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdî inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, ñi cachì-nè xínduu stna-ne ana ñi ñihì chuun nùí, doco cóò, mà ndisá. Dandu mii-ní, ñi nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá ñi cachì-nè, te ñi cundaà inì-ní, tñuhu-né. ³ Cuàhà gá sàñi quidandee inì-ní, mate cuàhà vida ñi yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàñi quida-ní chuun xi, cóni náccó-ñà. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachì có-cùú gá inì-ní sàhì nacua ñisa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyùcànduá, nsinuu inì-ní nansa ñisa là-ní nà táñàha ga quida-ní falta, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua ñi saquida-ní antes. Vachì nú cóò, sàñi ndé iá-nî, te dacúxióé candelero xi-ní, nú màsà naxícócuñ inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachì có-xiñùhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñùhí ñà-nduá quidá témà.

⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ñi cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu Ìi xí-yá, vachì dohó cachì-yà: Nú ñi cùndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nihítàhvi-nsiá caxi-nsiá quisi vídì caná nùù yutnù ndiaha iin ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachì fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ñi dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù ñi sàcòò nsidaa iñàha, te cóò ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ndisa, ñi xihì, doco sàñi natiacuì. ⁹ Yùhù ináhî ñà-nduá quida-ní, ináhî nansa yàha-ní cuàhà tñùndoho quidá nèhivì. Ináhî ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachì-nè, doco cóò, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhî-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùnì cundaà inì-xi, a xiníndísà ndisa-nsia. Ùxìn quivì coo tñùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate ñi cuí-ní

quida-ne, dandu nihítàhvi-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ñi cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu Ìi xí-yá, vachì dohó cachì-yà: Nú ñi cùndéé-nsiá nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cuì-nsia ùi xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ñi dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diin nduì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhî ñà-nduá quida-ní; ináhî nansa iá ñuu ndé iá-nî, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhî mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quivì, cóni nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-nî, mate yucán ñi sàhà-ní-té iin ana ñi cachì vate iá-nè ladu xi, cóni chídèhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán ñi xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachì jaàn ndé iá-nî ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ñi càhàn xì tè-Balac sàhana, ñi cachì-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ñi chiyuhù-ténè caxì-né promesa ñi sàcòò nùù figura cahvi nèhivì, te ñi chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-nî ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-ní. Te nú cóò, yàchì sàñi ndé iá-nî, te cuàhì mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn ñihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ñi cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu Ìi xí-yá, vachì dohó cachì-yà: Nú ñi cùndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítàhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútàhvi stnái iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Cóò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisi ana cutahvi xì yùù mà.

Razón ñi dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemanì Dios, te nduchinuí, nchiá na ian tñúù ñuhu, te sàhì, yèhé-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachì xì-ní, ¹⁹ ináhî nansa quida-ní, te ináhî cuú inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní. Daaní ináhà stnái nihnú inì-ní yùhù, te ináhà stnái nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tñùndoho), te ináhà stnái iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-disàhà-xí có-cùdî inì quida-ní, vachì sàha-ní permisú chináhà nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacàhàn xì-né, cachì-nè, (doco cóò). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchimà, vachì cachì-nè iá

permisu càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vātùni caxì stnà-nè promesa nì sàcòo nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachì ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, nì sandia-tui, áma naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còó, cóni nàxícócuñin ini-nè. ²² Ñàyùcàndüá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stnà tiàa ni caquida xì cuàchi ma, icúmí stnà-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stnà dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stnà-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xì ndoo nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhì nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxinítnùnì-nè, te segùn nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stnà-nè nùí. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuèhè) mà, vàchi có-dàcuàhá-nsiá palabra siquini sàhà ñà-malu, palabra cachì-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchi guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsiá, ²⁵ cuisì ñà-ndüá sàni nihì-nsiá chivàha-nsiá ndè vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsiá seguir dècuèndè quivì nasai ndé ndoo-nsiá. ²⁶ Ìin nèhivì, nú ni cúndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-ndüá cachì dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xì-né. Vàchi icúmí-nè nihitáhvi-né dandacú stnà-nè nùù cuàhà ñuu ñuhiví. ²⁷ Nahi yùhù, nùù Yuamání nì nihitáhví cusahnú nùù ñuhiví, ducán icúmí stnà mii-né cusahnú stnà-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-inínì, ndahví-ne), vàchi yáha ga fuerte icúmí-nè nàni fuerte-nè na ian cháhà mà iin quidi còo chuun-xi. ²⁸ (Doco nèhivì nchícùn vii xì), icúmí-nè nihitáhvi stnà-nè cucumi-né sitnúù cahnú xínu dàtnà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúninì vaha-nsiá ñà-ndüá cachì Espiritu Ìi xì-yá.

Razón ni dàsàà Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Sardis

3 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoo ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì ùsà espíritu ndiaha xì Dios, te iníndáhà stnà ùsà sitnúù. Te dohó cachì xì-ní, ináhì nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcàndüá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhù ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vàchi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà vii sàni quida-ní nùí, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu ini-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn ndüá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuñin ini-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúníhnú vii ini-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchi màsà ndé iá-ní. Nanà sàni yucán, te ni mà cúndàà ini-ní índù hora sà. ⁴ Doco ndoo itnii nèhivì (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni chúcicuèhé anima-nè. Ñàyùcàndüá, icúmí-nè cutnahá-né xì na cacanui, te iin-ni cundixi stnà-nè sicoto cuxín na ian míí, vàchi ducán nātúi-ne nihitáhvi-né nùí. ⁵ Cunaha-ní, nú ni cúndéé iin nèhivì nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nihitáhvi stnà-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùù tutu xì vi-

da ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhí ñà-divi nèhivì-xì nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnà ùsà ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúninì vaha-nsiá ñà-ndüá cachì Espiritu Ìi xì-yá.

Razón ni dàsàà Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Filadelfia

⁷ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoo ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìi, te puru ñà-ndácuìsì cáhìn. Yùhù nihì ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còo ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcàndüá, ducán cachì xì-ní, ⁸ ináhì nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nùù-ní nahi yehè nuná, te còo ni-iin cui nacadi xán. Vàchi mate có-ndüú-nsiá nehivì chicá icúmí fuerza, doco vātùni, sàni chivàha-nsiá palabra-xi, cóni nácúáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoo dava nèhivì cachì-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachì-nè, doco tnuhu-né, vàchi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datná-tui mii-né nùù-ní ñà-cuitasisi-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùí. ¹⁰ Cunaha-ní, vàxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhiví na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà ini-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vàchi iin-ni sàni quidandee ini-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchi icúmí nasai ñuhiví. Ñàyùcàndüá, nacua sàni sàà-ní quida vii-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nihì inga nèhivì ñà-ndüá cuàhàn cunduu premiu xi-ní. ¹² 'Nsidaa nèhivì-xì, nú ni cúndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vàchi mà queé gá-nè nùù-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnà ùsà Dios-xi, xì quivì saí, xì stnà quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vàchi ndè ansivi ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcàndüá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúninì vaha-nsiá ñà-ndüá cachì Espiritu Ìi xì-yá.

Razón ni dàsàà Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoo ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuìsì cáhìn, mà dándáhví, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhiví xì Dios. Te ducán cachì xì-ní, ¹⁵ ináhì nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóó-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuí có-xihí vii, ñà-mà íhní-tè ni mà víxin-tè, te ñàyùcàndüá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuí có-xihí vii, sasí-nète. ¹⁷ Vàchi dohó cachì-ní: Sà-íá ñà-cuiqué. Cuàhà biene xi, còo ni-iin necesidad icúmí, cachì-ní. Te ni có-cundàà ini-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tñundoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stnà-ní. Vàchi nùù yùhù, mii-ní nduú ana

chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví iá anima-ní), te sàhàmà chicá vaha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, iin palabra vii cachí xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu vii inì-ní), dandu nihì-ní ñà-cuicà ndisa nùí, divi ñà-ndúú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xi, vaha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida vii-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sicoto cuxín nùí ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùí), te ducán màsà cúcáhàn nù-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchínù-ní, te natùinu-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sàhi-nè conseju, te danáni stnái-nè da-va xichi. Ñàyùcàndùá, nacani vaha inì-ní, te naxicocuín inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ Poes, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cuni-ni-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vícò ndé cundo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcàndùá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cuni-ni-ne, te quìhvi.

²¹ Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú nì cúndéé-nè nùú nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nè cutnahá stná-nè xí ndé (gloria) ndé coo stná-nè nùú iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnàhì xì Yuamáñí dandacú stnái. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúniní vaha-nsia ñà-ndùá cachí Espiritu Ìi xí-yá, —nì cachi Jesús.

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

4 Daaní, nì nsihì nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xí na ian nì cáhàn-yà xí daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xí:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuàhàn cuu quìvì vàxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánî nì quida ndudu ìi xí Espiritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndé gloria iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jaspe, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán nàhà-yà. Te dìquì stná silla mà iin iin sicòyàhñchì, na iin yùù yéhè cui nani esmeralda, ducán nàhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùú iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sicoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xiñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gà tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xìxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán nàhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchíí ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchínù-né ladu nùú-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùú nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá ìñù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchínù-né ìcà ndìxìn-né. Te tixi stná ndìxìn-né iá

stná cuàhà nduchínù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìi gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùú nsidanicuú iñàha. ìi gá-yà. Ndè sàhana iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya. ìi gá-yà.

⁹ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, naquímànì-néyà, divi mii-yá iá nùú silla ndiaha, te itíacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùú sàhà-yá, te cahvi-néyà, chitániní-né corona ndiaha-né nùú-yá, cachí-nè xí-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsí Dios, te nì coó tnùñuhu xí-ní nùú nsidaa ana itíacú, te nì cúsáhnú-ní nùú nsidaa ñuu. Ducán ndíà ìcà coo, vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú iñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa iñàha, te ñàyùcàndùá ndè vichi iá ìi nsidaájàn.

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

5 Daaní, indéhí nùú silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu.

² Daaní, nì xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin nì túi nacani xì tutu mà, vàchi còò iin ni nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itàndiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsii, ni-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì quesahí sacú fuertí, vàchi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-né. ⁵ Dandu nì cáhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachi-nè xí:

—Màsà cuácú-ní, vàchi sàni tui ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhníà. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vàchi sàni cundee-yá (nùú contra xi-ya), ñàyùcàndùá vátùni nacuna-yañà. Te nani stná-yà Nsicaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iín mii-yá, na iin lelu nàhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhivì-yá, doco vichi iín-yá dava mahì-xí silla ndiaha, xì òcò cùmì nècuàchì sahnú, xì nsì-cùmì ana itá saín nùú-yá. ùsà nsiquì-yá na iin nsiquì riì, te ùsà nduchínùú-yá. Cuna-ha-nsiá, nsì-úsà nduchínùú mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahì-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùú ana iá nùú silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihì nì tnii-ya tutu mà, dandu nsicùmì ana itá nùú-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmì nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùú sàhà mii-yá nduú Lelù Ìi xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachi nèhivì na xicàn tàhvi-né nùú Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana

tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhníà. Te vātūni quida-ní ducán, vāchi nì xihì-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànaà-ní sàhà nēhivì. Te divi sàhámà vātūni nì yàha-ne nì sàcūnduu-ne nēhivì xí Dios, xínduu-ne nēhivì nsidanicuú raza cāhàn nsidanicuú dāhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dūtù xinúcuáchí nùù Dios xi-nda. Te icúmí-nē dandacú-né nùù nēhivì dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitò-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mil ángel mozo xí Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsicúmì ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te nì tiacuì ¹² cāhàn ndee nsidanicuú-yé, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Íi xí Dios, vāchi nì xihì-yà (sàhà nēhivì). Ñàyùcàndùá, icúmí-yā sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yā naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yā cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nēhivì; te mii-né, icúmí-nē ndenihi cahnú-néyà, te tavà-né tññuhu xí-yá, vāchi naquímànì-néyà.

¹³ Daaní nì inini cāhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xí ñuhiví, xì nsidaa stná nsii, xì nsidaa iñàha nì quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xì ñà-íá tècuìí cuàhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuì xícachì-nè:

Naquímànì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímànì stná-nsi mii-yá nani Lelù Íi. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te nì sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì cāhàn stná nsicúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsi-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà.

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús iññ lugar ndé nuhní tutu itúì iá ansivi

6 Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù Íi, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itúì. Te nì tiacuì cāhàn iin ana iin saín nùù-yá; na cāhàn dàvì, ducán fuerte nì cāhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuàhàn-nè, vāchi icúmí-nē cundee-né nùù cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itúì, te nì tiacuì nì cāhàn inga ana iin nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-tē permisu dacà-tē nēhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itúì, te nì tiacuì nì cāhàn inga ana iin nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tē iin balanza. ⁶ Te tiacú cāhàn ana cāhàn mahi nsicúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gá nùù, quidáchúún-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndà; te nú cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cóni nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itúì, te nì tiacuì cāhàn inga ana iin nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quiviá, te jaàn nchícùn gá vāxi ingà, te diviamá nduú ana ndaca-xi nēhivì cūhùn ndé ñuhú vāha anima nsii. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmì cui cuàhà nēhivì; nùù cada cùmì nēhivì icúmì cui iin-ne quida, vāchi icúmí dandacú nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisì daná, te sàhà nsidaájàn icúmì cui cuàhà nēhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itúì, te nì xinì tixi mesa ndé sàha-ne promesa xí Dios, yucán ndoó anima nēhivì. Xínduu-ne nēhivì xiníndísā palabra ìi xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nēhivì-né, vāchi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vāchi nēhivì ñuhiví, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vāchi mii-ní, ìi ndisa inì-ní, siempre tūha-ní quida vii-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcūnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmì cui stná nacua nì xihì mii-nè.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íññ nuhní tutu itúì, te nì xinì nì tñaa fuerte, te nì nàcùitnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi niì. ¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnùù ñuhiví yohó, na ian còyo ñà-vídì quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuìà na ian natuì iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nēhivì ñuhiví, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nēhivì ùùn. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vāha ni cóya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te màsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íi. ¹⁷ Vāchi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nēhivì raza Israel

7 Daaní, nì nsiamà, dandu nì xinì cùmì ángel, itá-né nsicúmì ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñà màsà cáná gá tàchimà nùù

ni-iin ñuu, ni nùu mar, te ni nùu ni-iin yutnù. ² Te ni xini inga ángel ni nana-ne vaxi-ne decuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu ducùn nêhiví xí Dios. Te ni ndàhì ndee ángel mà ni càhàn-nè xì nsicúmì tñaha-nemà, divi ángel ni sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhiví xì mar. ³ Dandu dohó ni cachi ángel mà xì tñaha-ne:

—Màsà quídá-nsiá ni-iñàha xì ñuhiví, ni xì mar decuèndè nú sàni ducùn seña xì Dios tñaha nêhiví xinúcuáchí nùu-yá.

⁴ Dandu ni inini ni nacani-ne nadaa nêhiví icúmí ñihí xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nêhiví xinduu-ne. Te nsidaa-né, nêcuàchì descendencia xì Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (ni xini) ni sàcùtuu seña mà nùu ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì nêcuàchimà. Daaní, ni sàcùtuu stná seña mà nùu ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì (ñani Judá mà) nani Rubén. Te ni sàcùtuu stná seña mà nùu ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì inga (ñani-nè) nani Gad.

⁶ Stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Manasés, ni ducùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Simeón, xì inga ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Leví, xì stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Isacar, ni ducùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Zabulón, xì stná inga ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì José, xì stná inga ùxin ùi mil nêhiví descendencia xì Benjamín, ni ducùn nsidaa-né seña mà.

Nansa ni xini Juan cuàhà mil nêhiví ndixí cuxín

⁹ Daaní, ni ndacoti, te ni xini yucán itá yáha ga cuàhà nêhiví, mà cùì nandiahvi nadaa xinduu-ne. Nêhiví nsidanicuú ñuu xinduu-ne, nêhiví nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùu mii-yá iá nùu silla ndiaha, xì nùu mii-yá nani Lelù Íi, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nè ndahà nù-ñùu. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùu silla ndiaha, vâchi sàni dàcàcu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Íi, vâchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, ni cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xì Dios, itá-né nsidaa ladu nêcuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmì ana itá nùu-yá, te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá ndé iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá, te ni cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xí-cachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcàndùá, ndanihí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni coó tnùñuhu xì nsidaa nêhiví nùu-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

¹³ Dandu ni càhàn iin nêcuàchì sahnú yucán xì yùhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nêcuàchì xinduu nêcuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù ni quixi-ne?

¹⁴ Te ni cachí xì nêcuàchimà:

—Còó, có-ináhî, señor; doco mii-ní, ináhá-nî.

Dandu ni cachi-nè xí:

—Nêcuàchì yohó, xinduu-ne nêhiví ni xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xì tnùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xìtià ni mii-yá nani Lelù Íi, ñàyùcàndùá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùu silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuu xíxin-ucuchi-né nùu-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndi-aá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuif, ni mà nsíí gà-nè quida orá, ni mà cúni ihni gà-nè. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Íi, icúmí-yâ cunuú-yànè. Íín-yá ladu nùu silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yànè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuif ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vâchi contentu cundoo-ne quida-yà.

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

8 Daani, ni sahnè-yà ñà-úsà nuhní tutu itúimà, te ni nsihi ni quida-yà ducán, dandu ni nàcuiin dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te ni xini yucán nùu Dios sà-itá tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³ Dandu ni tnàtuu inga ángel ni sàà-nè nùu iin mesa oro iá nùu silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùu-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro ni sàà, te ni sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà dìquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñà mà nana nùu Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra ni cachi nsidaa nêhiví xí Dios na ní xìcàn tàhvi-né nùu-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán ni quida ángel mà, ndahà-né ni chitanini-ne nsidaámà nùu Dios. ⁵ Daaní, ni tavà-né chii ñuhu xíxin nùu mesa oro mà, te ni dàquée-neà ini còhò mà ndé ni chituá, dandu ni dàndiàchì ndee-nè nùu ñuhiví. Dandu ni tiacu cuàhà gá ana càhàn fuerte, te ni càhàn ndee dàvi, te ni tàsa, te ni tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, ni nsidayu-cun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te ni sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu ni sivi, dandu ni còyo iin nùu ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xíxin, xì stná ni. Ñàyùcàndùá, nùu cada ùni yutnù (itá ñuhiví) ni xìxin iin-nù, te ni xìxin nsihi stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni xini iñàha cuú mànuu na ian iin yucú xíxin, ducán nàhà, te ni nacava ini mar. Te cuàhà tècuif mar ni nanduu-tè ni (ni quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuif mar ni cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí ni xihí. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú ni sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùni, ni sivi-nè corneta xi-ne, te decuèndè ñuhiví ni nacava iin sitnúu cahnú nisa ituu ansivi, xíxin fuerte-si, te tnúu nihni-sì na iin ñuhu cah-

nú. Te nì nacava-sì nùù ñuhiví nì còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumánì gá cunduu davatahvi yùte xì pozo nì còya nùù-xì. ¹¹ Te sitnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yùcù tècuíí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gá stná nēhivì nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuíí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá nì cùí, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo nì cùí xì stná sitnúù; iyuhuni cumánì gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndùá, nì nanchiì ndahvi orá ndui, te nì nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xì ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nēhivì ñuhiví. Ndahví-nsiá, vāchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vāchi cumánì gá ùnì gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsiá na hora sivi-nè.

9 Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dēcuèndè ansivi xi dēcuèndè ñuhiví nì nacava iin ana nchií nahi sitnúù. Te nì nìhì-né ndahàcáa ñà-na-cuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xixìn ini xitnú cahnú, te nì nanchiì ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nācuitnúù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sìca nì ndava-sì ñuhiví. Sàni nìhitáhvi-sì cucumi-sì iñù ñà-cunduu-sì quisì daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-sì ñà-màsà cáxi-sì yùcù itá ñuhiví, ni-iin stná ndahà yutnú, cuisì-ñá dandohó-sì nēhivì có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nēhivì tui-sì mà, mà cúí cúí-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xinì sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sì, sìcàtè oro ñuhá. Te nùù-sì, nahi nùù nēhivì nduá. ⁸ Te ididíni-sì, na iá ididíni nècuàchì ñahà, ducán iá; te nùhu-sì, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te icà-sì, nahi càa nduá. Te na ndavá-sì ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sì, na ian cahá cuàhà gá carreta ídítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sì, nihá iñù nahi sìduhma, vātùnì tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sì dandohó-sì nēhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sì, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sì nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apolión nani-sì.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumánì gá ùì gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuí iá ana cāhàn yucán ndé iín mesa oro nùù Dios. Nsìcúmì esquina mesa mà itúú iin ñà-íá nahi nsiquì quisì, te mahì ñà-jaàn tiacú cāhàn iin ana cāhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmì ángel nuhnì yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vāchi yucán ndoó tūha-ne sàà meru cuià, meru yòò, meru quìvì, meru hora ñà-cacahni-né

cuàhà nēhivì. Nùù cada ùnì nēhivì ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶ Dandu nì xinì na ian nì sàni, te nì xinì cuàhà sàstnùhù idu, te itàndoó nēhivì yàtà-sì. Ùì cientu millón nēhivì xinduu-ne, nì tiacuí, vāchi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xi-ia-ñà. Te yuhù-sì caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dànà queé yuhù-sì, sàhàmà nì ca-xihì cuàhà nēhivì, iyuhu cumánì, te cunduu davatahvi nēhivì ñuhiví nì caxihì nì quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dànà nùù dìni-sì xì nùù ndohò-sì, vāchi ndohò-sì, na iá còò, ducán iá, te iá dìnià nahi còò, vātùnì tui-sìndó.

²⁰ Doco nēhivì nì càcu nùù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cónì cùú-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùù ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnú nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, ni có-índéhá, ni có-itiacú, ni có-xicá. ²¹ Te nēhivì ndóo ga ñuhiví, ni cónì náxícócuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahnì stnahá-né, sáhàn tàt-nà-né, sáhàn tàdí-nè, te iá-nè xì ñahà xi-né, te xidacuíhná stná-nè.

Angel iníndáhá libro tii

10 Daaní, nì xinì vāxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dēcuèndè ansivi vāxi-ne. Ídúcún-né iin vìcò, te ñuhù dìni-né iin sìcòyàhnchì. Nchií nùù-né na ian nchií orá, te tnùù sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-nè iin libro tii nuná. Te nì sàcuiin-nè ñuhiví, sàhà cuàhá-nè ián dìquì mar, te sàhà itnì-nè, ián dìquì ñuhù íchì. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndáhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cāhàn iin ana cāhàn fuerte na ian cāhàn dàvì. Ùsà xichi nì cāhàn ana cāhàn mà. ⁴ Te yuhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cùí, doco momentu mà nì tiacuí iá ana cāhàn ansivi, cachí-yà xì:

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cāhàn ùsà xichi, te nì là na ian cāhàn dàvì, vāchi icúmí coo dēhè palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchì, nì ndanihi-ne ndahàcuahá-nè ansivi, ⁶ te nì ndacúcahan-né mii-yá itiácú nicanicuañàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chináhì Dios, mà cuéé gá, ⁷ te sàà quìvì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nēhivì xì Dios sàhana, vāchi na cuàhàn sivi trompeta xi ángel ùsà, dandísá, icúmì xinu nsidaa ñà-nduá cunì Dios quida-ya, te iá dēhá vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuí iá ana cāhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì:

—Tnàtuu-ní nùù ángel iín mahì mar xì diquì ñuhù íchî, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcàndúá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachi xì-né:

—Taxi-ní libru tii nufí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho íá`.) Tnii-níà, te caxì-níà. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-níà, dandu icúmíà ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxià. Te (ñà-ndáà ndúá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquíà, dandu nì nsicuihnú úà inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ña-ndúú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

Ùì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

11 Daaní, nì sàha-ya yuhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xí:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní, chitacuhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacuhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ìi xí-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacuhá-ní, vèchi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tê cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ìi, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùì dico ùì (42) yòò cunduu tiempo caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùì nèhivì-xí icúmí nihítahví cáhàn cuenta xi. Iin mil ùì cientu ùì dico quivì icúmí-né cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu íá ñuhiví. Te frente silla ndé íá-yà (ansivi) itá ùì nù-olivù, xì ùì candeleru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùù-yá gloria, ducán quidá stná ùì nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xì-né. ⁶ Te ndahà stná ùì nècuàchì mà icúmí ndòò poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempo cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-né dandacú stná-nè nùù tècuíí ñà-nanduu-tè nìi, te nú cuní-nè, vātùnì dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempo cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-né cui-nè, vèchi íá iin quisi dàná iná cáá ini yavi cùnú sàstnùhù yucán, te icúmí quisi ma nana-si quee-si, nàá-si xì ndúì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sí cundee-sí nùù-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yucán icúmí nsii ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vèchi malu gá modo xì nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsii ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùì quivì dava cuitànduhù nècuàchì mà yucán, ni mà cuàha nèhivì cundùxin-ne.

¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudii ini-nè ñà-sàni xihì nsii ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútahví stnahá-né iñàha, te cudii ini-nè, vèchi còò gá ndúì nècuàchì sàh-nú nì sacahàn cuenta xi Dios, vèchi antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchì mà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùì quivì dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuítà-ne. Ñàyùcàndúá, yàha ga icúmí yuhì nsidaa nèhivì cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia diquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnù mà diquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundehè nsidaa nèhivì xiní ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùù cada ùxin vehe itànduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mil nèhivì sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gá yuhì-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá íá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-úì. Doco cumáni gá ñà-úì, te sà-ítúú vèxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùù nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemanì-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùù Dios diquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachí-nè:

Naquímani-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vèchi icúmí-ní nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhana íá-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansvéhé-ní, vèchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùù ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùù nsidaa nèhivì ñuhiví.

¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacuhá-níne castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempo nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchì nùù-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivì xí-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì ùún, ò nèhivì chicá nì nìhì chuun nùù-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhiví, còò, vèchi icúmí-ní dandáñuhú-níne, nì cachi nècuàchì sàhnù mà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñùhu ìi xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñùhu ma íá caja ìi ndé iná cáá palabra nì cachi-yà na ní ndòò sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yàha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì cáhàn stná dàvì, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

Nansa nì xinì Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisi cuahá

12 Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tixi sàhà-né íá luna, te tnúù nih-nì ñà-ndúá ndixí-né, vèchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itàndiaa ùxin ùì sìnsiví. ² Meru sà-ítúú tùinuù mèe xi-ne, ñàyùcàndúá, ndáhì-nè, vèchi nì

quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùi inga seña nùu ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuàhá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxin nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sicaté vico.

⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì cani-si cuàhá sitnúú itándiaa ansivi, nì dàndiàchì-ñásí nùu ñuhiví. Iin tantu sitnúú mà nì ndiàchì nùu ñuhiví, te ùi tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuiìn quisi mà nùu nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxi-sívê na sání cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùu nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida nde-vàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùu silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucú dàna, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nìhì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùi cientu ùni dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáá stnahá-si.

⁸ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcàndúá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gà-si yucán (ndé iá Dios). Nì dàndiàchì-yásí nùu ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndè sàhaha nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daquée cuàchi xì dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùu-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xitià nì-xí sàhà-ndà. Ni cóni càyùhí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudìi ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidà cuàhà inì-si, vachi ináhá-sí làcà iyuhu quivì ndóo nùu-sí (ñà-quida-si ñà-ndúá cuní-si).

¹³ Daaní, na sání cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí nâá-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mée xi.

¹⁴ Dandu mii-né, nì nihítàhvi-né coo ndixìn-né nahi ndixìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucú ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-né lugar (dèhé) xi-ne ndé nìhì-né ñà-cutiacu-nè ùni cuà dàva, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuàhà tècuií nahi yùte, vachi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchimà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuií nì cana yuhù-síma.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, nì xidà gà inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcu-sí dava ga dèhe-ne,

vàchi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xì ñà-ndúá cachí Jesucristu.

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisi daná

13 Daaní, nì sàcuiìn yuhù mar, te nì xini mahi tècuií nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìni-sí, xì ùxin nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sicaté vico. Te ìcà iin iin dìni-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi nì xini mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà si-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán nì nìhì quisi yohó poder dandacú-si nùu ñuhiví. Ñàyùcàndúá, ndee ní cusahnú-si; vachi nùu inga quisi mà nì nìhì-sí coo-si nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xini nì nacuehè-si, iin dìni-sí nì nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nsidaa nèhivì ñuhiví ñà-nì nduvàha-si.

⁴ Sàháyùcàndúá, nì cahvi-né quisi nahi còò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dàndacú-sí. Stná quisi ùi mà, nì cahvi stná-nési, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sí nú ni nââ-nè xì-sí —xícachi-nè.

⁵ Te nì nìhì stná-si ñà-màsà yùhí yuhù-sí cáhàn nde-vàha-si dìquì Dios; ndee nì cáhàn quini-si dìquì-yá. Te nì nihítàhvi stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò.

⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gá nì cáhàn-si dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhâ xí-yâ ansivi. ⁷ Te nì nìhì stná-si ñà-quida quini-si xì nèhivì xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì nihítàhvi stná-si ñà-dandacú-si nùu nsidaa raza nèhivì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivì ñuhiví, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivì mà, có-ítúú quivì-né nùu libru xi Lelù Íi. Vachi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nùu-yá.

⁹ Ni cúniní vaha nsidaa nèhivì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícadí nèhivì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nèhivì-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nèhivì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xini yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhiví nì nana-si. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua cáhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán cáhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iin quisi yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndúá quidá-si cùahà iñàha ndulocó nèhivì. Te quidá stná-si xì nèhivì ñuhiví ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-si nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná dìni-xí, te nì nduvàha-si. ¹³ Te quisi iin yucán, cuàhà gà iñàha quidá-si ñà-quida tontó-te nèhivì, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-si, ¹⁴ dandáhvi-siné ñà-cuàhà guá quidá-si, vachi nì nìhì-sí ñà-quida-si ducán nú iin-si nùu inga quisi mà. Ñàyùcàndúá, cachí-si xì nèhivì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha ma.

¹⁵ Te figura mà, ndè nì dítá` tàchá, vàchi ducán nì nihì inga quisi mà quida-sì xán. Dècuèndè cáhàn stná nì quida quisi mà. Te nú có-càndísâ iin nèhivì cahví xán, dandu dandacú-sì cui nècuàchìmà. ¹⁶ Te icúmí stná-sì dandacú-sì màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú nèhivì, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùù tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cúndúú-né nèhivì nihí chuun, te ò nèhivì úún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vàchi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sì, te ò número xi quivì-sì ìcà-né, dandu còò per-misu cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhìn cachì xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vátùnì cahví-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisi mà, vàchi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

Alanbanza icúmí coto 144,000 nèhivì xí Jesús

14 Daaní, nì xini dècuèndè yucù Sión, te yucán iín mii-yá nani Lelù Ìi, te cutnâhâ-yá xì iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nèhivì, te ìcà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandiáhâ-yâ. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùù yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nèhivì cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùù-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicùí cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nèhivì cuáhà itá yucán, divi nèhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nèhivì nì càcu nùù ñuhiví yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xì nècuàchì ñahà, vàchi cóni cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Ìi ndéni nì cui ni cúhùn-yâ. Antes mahì nèhivì ñuhiví nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dànáâ-yá sàhâ-né, te sàhâjàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùù Yua-nda Dios xì nùù Lelù Ìi, ⁵ vàchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùù silla ndiaha ndé iá-ya, vàchi còò ni-iin falta xi-ne nùù-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xini ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihí-né razón vâha xì Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhiví, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachì ángel xì nèhivì mà:

—Cahví-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnññuhu xí-yá, vàchi sàni sàà quivì nsidandaà-yâ sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví. Ñàyùcàndùá, cahví-nsiáyâ, vàchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhiví, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuíí.

⁸ Daaní, (nì xini) nchícùn gà vâxi inga ángel, te dohó nì cachì-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vàchi nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyùcàndùá, nì xini stná nècuàchìmà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcàndùá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nihì-nè iin castigu fuerte —nì cachì ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vâxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè:

—jNdahví nsidaa ana cahví xi quisi daná mà ò figura-si! jTe ndahví stná ana sà-itúú tnuni xi-sì nùù tnaà-xi, ò ini ndahâ-xí! ¹⁰ Vàchi yâha ga icúmí-nè ndo-ho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xíxin azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ìi xí Dios, xì stná Lelù Ìi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuàhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísi ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vàchi xidá ini-yâ sàhâ-né.

¹¹ Ñàyùcàndùá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xíxin ñuhu, te) caná ducún ñuhmà, nì mà nunca nihì gâ-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmí-nè ndoho-ne, vàchi nì cahví-né quisi mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sì ìcà-né. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vâha ini xì (Dèhemani-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachì-nè xí:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí` xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùù-xí, ndiaha gá coo xì nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndàà nduá, cachí Espíritu Ìi xí Dios, icúmí nècuàchìmà que-tatu vâha-ne, mà ndóhó gâ-nè nùù chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xini iin vîcò cuxín yaa, te nùù vîcò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te dìni-yá, ñuhâ iin corona oro, te iníndáhâ-yâ iin hoz diin. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñuhu ìi xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùù vîcò, cachì-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vàchi sàni xida viu ñuhiví, te vichi sà-íà ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yâ viu iá ñuhiví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñuhu ìi iá gloria mà, te iníndáhâ stná-nè iin hoz diin. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùù ndé iin mesa ìi ndé cahví-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùù ñuhu xíxin. Te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè xì ángel iníndáhâ hoz mà:

—Xì hoz diin jaàn cahndè-ní nsidaa si-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vàchi sàni xìchi-sì —nì cachì-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì sahnde ángel mà si-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te nì dàtácâ-nè nsidaa-sì nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàhmâ-sí quee tècuíí-si. Te seña ñà-icúmí-sí chàhmâ-símâ nduú ñà-icúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmâ-né, te nì xitia nìi-né, ducán cuàhà nìi mà nahi yùte ndé quee cuàhà tēñuhu, te cunú nì xica (nahi

ùì metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùì centu kilómetro nduú ñà-cànì yùte nìi mà.

Ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú

15 Daaní, nì xini cuú inga seña ansivi, iin seña ndi-aha. Te nì nduloquí, vàchi nì xini ndoó ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vàchi sà-lá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xini mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxin, ducán náhà. Te nùù mar mà itá cuàhà nèhivi, xín-duu-ne ana nì cundee nùù quisi daná mà, xì nùù figura-si, xì nùù número xi quivi-sí, nùù nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùù Dios (sànaha), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-lá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-lá vaha nacua ndiá icà. Ansivéhé-ní, vàchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivi mii-ní, Stoho-nsì Señor; xiñuhu nsidaa-nsí ndanihi cahnú-nsí mii-ní, vàchi cuisì mii-ní ìi ndisa-ní. Te icúmí nèhivi nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùù-ní, vàchi nùù nsidaa-né náhà claru iá vii nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhivi ñuhiví. Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xini nì nuna cuarto chicá ìi iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vaha ley ìi xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vaxi-ne, divi ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho nahnú icúmí ndoho nèhivi. Te ndixí-né sícoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchica-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana íin saín nùù-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxin oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itiacú nicanicuahàn, vàchi sàhà cuàchi nèhivi, ñàyùcànduá, xidà ini-yà. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yà, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyùcànduá nì cana ñùhmà, te nì xitià inicutu veheñuhu ìi mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicuí nansihvi ga ni-iin nèhivi ini lugar mà dècuèndè sàni nsihi ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

Nansa icúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxin oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

16 Daaní, nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ìi mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà: —Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxin mà dìquì ñuhiví ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xidà ini Dios sàhà cuàchi nèhivi —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né dìquì ñuhiví. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivi itúú tnuni xi quisi daná mà, nì cana iin nsihì ùhì icà-né, quini iá, te yáha ga cuhià; nùù nsidanicuú ana cahvi xì figura quisi mà, nì cana nsihì ùhì mà icà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihì tècuìi mà nìi, nahi nìi nèhivi nì xihì. Ñàyùcànduá, nì xihì nsidanicuú quisi itiacú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùì, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xì nùù nsidaa lugar ndé caná tècuìi, te nì nanduu stná tècuìi mà nìi. ⁵ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuìi, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ìi gá stná-ní, ñàyùcànduá, iá vii ñà-nduá sàni quida-ní xì nèhivi sàhà cuàchi-ne.

⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nèhivi vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitià nìi-né, ñàyùcànduá, divi nìi nduá icúmí nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vàchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nùù mesa ìi ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndáa nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuísì ñà-lá vii nduá sàni quida-ní xì nèhivi sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá icà nduá sàni quida-ní xi-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né nùù orá, te ñàyùcànduá nì nihitáhvi orá dansíi fuerteà nèhivi. Nahi ñuhu xíxin nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsii-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcànduá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì dándacú coo tnùndohoma; doco cóni nácúcuin ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cóni nácúni-nè ñà-vii nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né nùù silla ndé iá quisi daná mà, te nì nàcuìin tnùù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivi ndoó yucán, mà cúndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcànduá nì tnii ñuhu-ne yàà-nè. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsihì ùhì nì cana icà-né. Doco ni sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxin xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuìià, te ducán mà cádí yùte ma nùù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá.

¹³ Daaní, nì xini nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisi yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisi cuahá nahi còd, te ingà-si nì quee yuhù quisi nì quecunu mahì mar, te ingà-si nì quee yuhù quisi cáhàn cuenta xi quisi ùì mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-si ñà-chiyuhù-sí nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisi mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nat-aca nsihì-tè, cundoo tùha-tè sàà quivi coo guerra, te cundua quivi cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidan-icuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàni ndé ndoo-ndá. Ñàyùcànduá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhà màsà

cúcáhán-nùù-ndâ na ian cucahan-nùù iin nèhivì nú còò sicoto xi-ne".

¹⁶ Daaní, nì nataka nsihi soldadu, xì stná tè-dàndàcú nùù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vâchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñùhu ìl xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùù silla ndiaha nduú ana nì cáhàn, te nì cachi-yà:

—¡Sà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nìhi fuerte, te yáha ga nì cáhàn dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùù nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivì ñuhiví.

¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyùcàndùá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigo cahnú, vâchi xidà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá cuàhàn-ya quida-ya xí-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nì còyo iin nùù ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo mà, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquée cuàchi-ne dìqui Dios, vâchi yáha ga nì ndo-ho-ne ñà-nì còyo guá iin nahuma.

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

17 Daaní, iin ángel nùù nsì-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùì nì cáhàn-nè xí nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhù cuàhà tècuí.

² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuàhà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùù mii-ñà sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyùcàndùá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xicà-nsì dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sání quidá Espiritu Ìl xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsì. Te na ní sàà-nsì yucù mà nì xini iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà dìni-sì xì ùxin nsiqui-sì, te itándiaa cuàhà quivì siquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sicoto moradu vico, xì sicoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ñà iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiàá xì nsidaa ñà-siquini, vâchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhù. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì mànihì ini-ndà. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶ Te nì xini ñahà mà, na ian xíni-ñà, vâchi ñà-nì cudii guá inia sàhà ñà-nì xitìa nì nèhivì xí Dios, ñàyùcàndùá, ducán queá na ian xíni-ñà nì quida nì mà, vâchi nì cudii guá inia nì xihì nèhivì váha cáhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuàhà gá nì nduloquí indéhì ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Màsà ndúlócò-ní, vâchi cuàhàn dacuní mii-ní iñàha ñà-cundaà váha ini-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi indánuú-ña, divi quisi iá ùsà dìni-xí, xì stná ùxin nsiqui-sì. ⁸ Cunaha-ní, antes nisa ia quisi mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sì naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàà-si ndañuhu dahu-un-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhiví, icúmí-nè ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì ia-sì ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmí-sì nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-itándiaa quivì-né nùù tutu xi Dios. Vâchi tutu mà, dècuèndè na táyò ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsi-daa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

⁹ Pues vichi, yohó iá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsì-úsà dìni quisi mà, ùsà yucù nduá, te dìqui yucù mà iá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yáha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te iá stná ingà-te, doco cumáni gá quesaà-te. Daaní, nú sàni quesaà-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. ¹¹ Te quisi daná nisa ia, te vichi còò cá-si, pues divi quisi mà nduú stná-sì iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-sì. Dandu después icúmí-sì sàà stná-sì ndañuhu dahuun-sì.

¹² Daaní, ùxin nsiqui quisi mà, ùxin rey xíndua, doco tàñáha ga nihì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisi imindaa hora nihitáhvi-té cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusah-nú-te. ¹³ Vâchi nsì-ùxin rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuu-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-sì lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàà-te xi Lelù Íi, doco mii-yá, icúmí-yà cundee-yá nùù-té, vâchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vâchi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cáhàn tu ángel cutnàhâ xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuí cuàhà ndé iá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhiví, vâchi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxin rey nduú ùxin nsiqui itá dìni quisi daná mà, icúmí-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-iñàha cucumiá. Dandu cahnì-téñà, te cahmi-téñà. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vâchi icúmí Dios danácáni ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhámà icúmí-tè cuàhà stná-te quisi mà dandacú-sì lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xini-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhiví nduú-ña.

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

18 Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xini mànuu iin ángel ansivi vâxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchii fuerte ñuhiví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vàchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vàchi ndè nù ñuu mà (ni quesaha cuàhà estilù sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhiví, nisa xi-ìa stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíín, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-siquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuú íá ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nù ñuu sìquini jaèn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecinu xi-ndá jaèn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vàchi ndè ansivi iín dini cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gâ ini sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè níhì-né tñundoho, dècuèndè ùi tantu icúmí-nè níhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vàchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcàndùá, iin doble icúmí nacuitacùhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, dava ni tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tñunsi ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì íá vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tñunsi ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndùá icúmí-nè yàha-ne cuàhà tñundoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tñana-ne, te coo stná tñama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tñundoho ma, iin quivì-nì icúmí quixa dìquì-né, vàchi fuerte gà mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vàchi divi Stoho-ndá Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-tê cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xíxin ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vàchi mii-té, iin-ni nisa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, xica itá-te ñà-yúhì-te níhì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vàchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuíín te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-tê cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vàchi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá níhì-te dicò-té. ¹² Vàchi níhì-te oro, xì plata, xì yùù yéhe, xì sìdiqui cuxín vico, xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto cuahá, xì yutnú sahán vii, xì stná cuàhà íñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuàhà íñàha nì cuyucun yutnú finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te níhì stná-te canela, xì cuàhà ñà-nì nchico sahán tñami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigo, xì idunsiquì, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nisa xiin nècuàchì

ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcàndùá, dohó icúmí cachi nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vàchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vàha-nsià puru ñà-chicá vii, te vico gá nì sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tui ga nù-nsià.

¹⁵ Cunaha-nsià, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càh-nù-guá tñundoho íá ñuu mà, te sacú-te, tñaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vàchi sìcoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùù yéhe, xì stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsià, tixi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachí-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnàhà-te xi peón quidáchuùn nù-té, xì stná cuàhà tiàa sàhàn viaji ini-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xíxin ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) nisa ía ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xàn —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tñaná-te, sódò-te ñuhù dìni-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vàchi sàhà nèhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-icúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vàchi tixi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachí-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudìi gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhiví) nì níhì chuun nù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vàchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dandiàchì-nèa mahì mar, te nì cachí-nè:

—Cunaha-nsià, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gà sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gà cundáa yutnú cuerda ñuu mà, ni stná pitu, ni mà sívì gà stná ni-íñàha cundáa, vàchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, ni mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gà stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Ni mà cútnúù gà ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vàchi nsidanicuú ñà-jaèn, mà cóó gà, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dicó ñuu mà antes, chicá cuica nì sandaa-tè nù nsidaa tè-dava ga ñuhiví. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nisa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahni nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nèhivì vàha xi-ya. Ñàyùcàndùá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì níhì ñuhiví nì quida nèhivì.

19 Daaní, nì nsihì ñà-jaèn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nèhivì ansivi, te dohó xícachì-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vàchi sàni càcu dahuun nēhiví xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndùá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáh-nú-yá vichi, vàchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndíá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu íá guá fama xi, vàchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nēhiví ñuhiví ñà-nì sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyùcàndùá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñá nēhiví xinúcuáchí nù-yá.

³ Daaní, ñà-úi nì cacachi nsidaa nēhiví mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xixìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nēcuàchì sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nù-yá, nì tutuyuhu-né nù sàhà-yá ndé íá-yà nù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndo-hó ana xinúcuáchí nù-yá, te xícahvi xi-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nù-yá, te ò nduu-nda nēhiví úun.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nēhiví, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tēñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvi, te dohó cachí nēhiví cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vàchi vichi sàcùsáhnú-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ndà cudii cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndàyá, vàchi sàni sàà quivì nandàhà mii-yá nani Lelù Íi. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xi-yá, vàchi sàni nihitáhvi-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nēhiví xí-yá, icúmí-nè (cutnahá xi-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xi-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vàha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhan nsidaa ana canà cundoo vicò nandàhà xí mii-yá nani Lelù Íi”.

Te nì cachi stná-nè xí:

—Palabra ndàcuisì xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì cáhàn xí, cuàhìn cahví-nè nì cú. Doco nì cachi-nè xí:

—Màsà quídá-ní ducán, vàchi cutu nduú stná iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quídá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní cáhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stná ñani-ní nahi mii-né. Còó; cuisì Dios nduú ana ndíá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú cáhàn vate-nda sàhà ichi Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quídá stná-ndà nacua nì saquida nēcuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànù-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indànuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quídá víi-yá na nsidándà-yà sàhà cuàchi, te quídá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xi-yá. ¹² Te nduchinù-yá, nahi ñuhu xixìn, ducán íá, te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quivì-yá, doco ni-iin nēhiví có-ínáhá xí quivì mà, cuisì mii-yá ináhá-yà. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ìi xí Dios. ¹⁴ Daaní, dēcuèndè ansivi nchícùn gà vàxi ana xinduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàst-nùhù-né, te itàndoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada diin, vàchi divi ñà-jaàn nàa-yà xì nēhiví nsidaa ñuu ñuhiví yohó, te ducán cundéé-yà nù-né, dandu dandacú ndee-yá nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nēhiví xídà gà ini Dios sàhà-xí, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quivì-yà nù capa-yà xì ìcà dihin stná-yà, te ducán cachá: Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stná Stoho nsidan-icuú ñà-íá, ducán cachá.

¹⁷ Daaní, nì xinì nù orá, yucán iin iin ángel, ndáhi ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé íá cuàhà iñàha caxi-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndàcú nù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòò yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nēcuàchì chicá idónuu, xì stná nēcuàchì nchícùn cahá-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhiví, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xi quisì daná mà, vàchi cuní-si quida-sì guerra xì mii-yá indànuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xi-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sí), vàchi nì tniì-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iin-si nù quisì primeru mà, vàchi ducán nì nihì-sí nì dandahví-si nēhiví ñuhiví, te nì sàcùtuu tnuni xi quisì mà nù-né, te nì cahvi-né figura-sí. Pues nduí quisì mà, vivu nì dandiàchì xi-sí ndé xixìn ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indànuú nù idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì canà mà), te nì saxì-sítè nì chitu tixi-sì.

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

20 Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ² Te nì tniì-ne quisì cuhá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vàha-sì ñà-màsà queé gà-si dēcuèndè nsihì iin mil cuà ñà-màsà dandahví gà-si

nèhivì ñuhiví. Vàchi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhiví ndè sàna, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcündiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sí dàñà-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xini, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nihitáhvi nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xini anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcàndúá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhàmà cóni cándisâ-né cahvi-né quisì daná mà, nì cóni càhvi-né figura-si, nì cóni dúcùn-nè tñuni xi-si nì icà tnaa-nè, nì ini ndahà-né. Ñàyùcàndúá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xi Cristu iin mil cuià, (nì xini).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru natiácú nèhivì xinduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà natiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhàn-nè, vachi cunduu-ne nèhivì ndiaha xí Dios. Mà sàa-nè cui-nè ñà-úi. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùu Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùu mii-yá xi nùu Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xi Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadi-si, ⁸ cacanuú-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivì ndoó icutu ñuhiví. Stná (tè-dàndácú nani) Gog, icúmí-sí dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuù-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàa-te guerra xi ñuu ndé ndoó nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuíta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xí mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dàndàhvi xi-té, nì dàndiàchì xi-sí ini ñuhu cahnú ndé xixin azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahi ñuhu jaàn, ndoó ñi stná quisì daná xi stná quisì nisa càhàn cuenta xi-si. Te nsi-úni quisì mà, icúmí-sí ndoho-si ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùu silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xini iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùu-nú. Te (nì xini) nì ndañuhu ansivi xi ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nùu-yá, nì còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùu Dios nì sàcuíta nsidanicuú nsii, nècuàchì cuià xi nècuàchì ndahví. Te nì ña stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùu-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gá, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá` nùu nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xi nsidaa stná nsii ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùu-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví).

¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivì nahi vichi, ni mà còò vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahi ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-úi cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahi ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xini), nú cóni-nâtùu quivì iin nèhivì nùu tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xi-né mahi ñuhu cahnuma.

Ansivi saa xi ñuhiví saa

21 Daaní, yuhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xi ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xi ñuhiví nuu, sàni yáha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnáì ñuu ñi nani Jerusalén Saa, ndè nùu Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá`, vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xi noviu. ³ Daaní, nì tiacuì càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xi nèhivì ñuhiví, vachi icúmí-yá cutnahá-yá xi-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xi-né) cunduu-ya Dios xi-ne.

⁴ Ñàyùcàndúá, nsidaa ndutènúu-né, icúmíâ ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sàa gà-nè cui-nè, ni mà còò gá-nè tñunsí ini, ni mà tñaná gá-nè, ni mà cúhí gà-nè, vachi mà còò gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachi stná-yà xí:

—Tiaa-ní palabra yohó, vachi palabra ndisa nduá, mà dàndàhvià ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vachi sàhà yuhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnáì, vachi nsidaa iñàha, sàhà yuhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xihì tècuí ndiaha, yuhù icúmí cuàhì-nè cuàhà tècuí mà, vachi iá ndé ndéa-tè caná ducùn-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nùu ana cuní datúcú xi-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yuhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchì ña, xi nècuàchì có-xiníndisâ, xi nècuàchì quidá quini, xi nècuàchì sahní, xi nècuàchì tùha cundoo ñahà-xí, xi nècuàchì sàhàn xi promesa nùu yucù, xi nècuàchì cahvi xi yùu yócò ò figura, xi nsidaa stná nècuàchì tñuhù, (ndahví-nè), vachi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xi-né, divi ñuhu xixin xi azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-úi.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xi yaxin ñuhù ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xí, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vachi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù Íi.

¹⁰ Dandu Espíritu Ìi xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndé iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùnì-yà yùhù ñuu ìi nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios màna ansivi vaxan. ¹¹ Nchií yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vachi nahi yùù yéhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxìn ùi yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te icà yehè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùi dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùni yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnià. Te ladu norte iá ùni stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnu orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùni yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùi yùù nahnú xínduu cimientu xan. Te nùù cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùi nècuàchì nì nihì chuun nùù mii-yá nani Lelù Ìi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xí iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vachi iin-ni itácùhá nsicúmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xì-ne mà, dandu iin mil ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caníá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùù jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísi oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá, vachi puru yùù yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùù yéhè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùù yéhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gá indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùni nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cúmì, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-úhùn, puru yùù ónice nduá; te ñà-íñ, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo ndua; te ñà-íin, puru yùù topacio nduá; te ñà-úxìn, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-úxìn iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-úxìn ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxìn ùi yehè nama mà, ùxìn ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla nì cuyucàn, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì xini ñuu yucán, vachi inicutu ñuu mà cahví-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Ìi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchii yucán, vachi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ìi itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcànduá tnuú ñuu mà, vātùnì tuí núù nèhivì xicánúú yucán. Te icúmí casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téâ. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vachi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quihví ni-iin

ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nìhnú quini inì-xi, mà quihví-tè yucan, ni-iin stná tètñuhù. Cuisi quihví nèhivì itándiaa quivì-xì nùù libru icúmí mii-yá nani Lelù Ìi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22 Daaní, nì dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Ìi. Ndai gá tècuíí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuíí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuàhà yutnù, yutnù xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduú ladu yùte ma. Te ùxìn ùi clase quisì vídì sàha-nù. Iin iin yòò sàha-nù díin díin quisì vídì. Daaní, ndahà cuíí-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhiví ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhiví mà cóó gá ni-iñàha nì tãhvì chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xì Lelù Ìi dandacú-yá, te cundoo stná nèhivì xí-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-nè cundehè-né nùù-yá, te màcütuu stná quivì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùù-né, vachi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii nùù-né ñà-cutùì nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nè cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuñ Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, nì cachi tu ángel mà xí:

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachi xì-ní, vātùnì cahví nèhivì xán. Vachi iin ángel xì mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchì nùù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vachi ducán nì saquida stná-yà sàhana, nì techuún-yá nèhivì ìi xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó (—nì cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, nì xini nsidaa ñà-jaàn, te nì inini nsidaa ñà-nduá nì cuu. Daaní, nì nsihì nì xini, te nì inini, dandu nì tutuyuhí ñuhù nùù sàhà ángel nì dàcùnì xí nsidaámà, cuàhìn cahví-nè nì cùì. ⁹ Doco nì cachi-nè xí:

—Màsà quidá-nì ducán. Vachi yùhù, iin-ni nduú stnáì iin ana xinúcuáchì nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnáì mii-yá) nahi mii-ní xì ñànitnaha-ní càhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnáì nacua cachí nùù tutu yohó. Còò, micuísi Dios cahví-ní.

¹⁰ Te nì cachi stná-nè xí:

—Màsà chidèhé-nì ni-iñàha cachitnùhu nùù tutu yohó, vachi sà-itúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichì ni cúnahá tèmalu nì quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, nì quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cútñúñ). Doco nècuàchì nihnú ndáà cuisì ini-xi, iin-ni nì quidá-né seguir quida vii-né ducán, te iin-ni nì cóó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuñ ndé ndoó-nsiá, te cunihì iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútãhví iin iin-nsia, según nansa nì quida vii iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhana iá yùhù, te

ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndùá, ducán ié` nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vèchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú iñàha, te còò ni-iñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi animaxi; vèchi ducán queamà na ian sàni ndoo vaha sicoto xi-ne (te sàndixí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihitáhvi-né caxi-né quisi vídà yutnù tàtá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihitáhvi stná-nè quihvi-ne yehè nah-nú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivi tùha quini, mà sàà-nè quihvi-ne, ni mà quihvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètadí, ni-iin stná tètòó cundoo ñahà-xí, ni-iin stná tè-sàhni canúú, ni-iin stná tè-càhvi xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ Yùhù nduí Jesús, te nì techuín ángel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivi natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuù quivi sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivi xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-iníní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivi nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnài xì nsidaa ana cuní (cucumi xi vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihitáhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyàhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iníní xí ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndùá cachá, vèchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nihì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachitnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivi iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivi-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihitáhvi-né cundoo-ne ñuu ì xì-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachitnùhu stnài xì-nsiá ñà-yàhì icúmî naxicocuñin ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàhì cuní-nsi naxicocuñin-ní.

²¹ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesu-cristu. Amén.